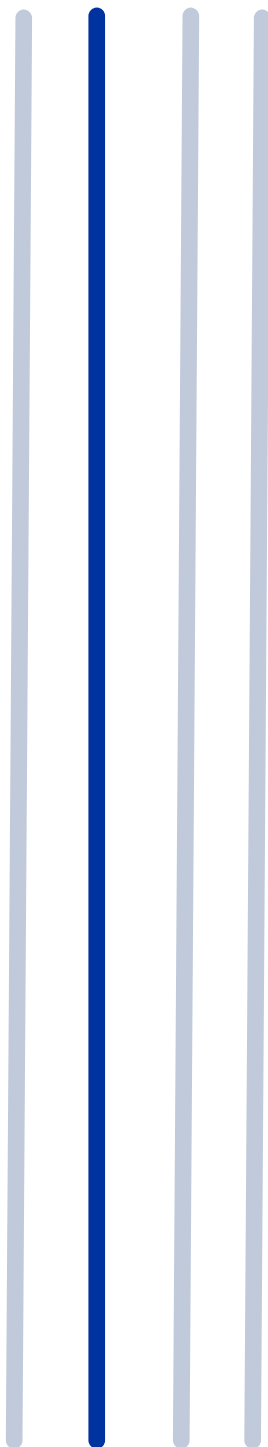

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(01.01.2018 – 31.12.2018)

Σεπτέμβριος 2019

Ετήσιες Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις για την τρίτη εταιρική χρήση 01.01.2018-31.12.2018 σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» την 23η Σεπτεμβρίου 2019 και θα αναρτηθούν μετά την έγκριση τους από την Γενική Συνέλευση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας στη διεύθυνση www.hcap.gr.

Οι ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 01.01.2018-31.12.2018, που παρατίθενται στις σελίδες 137- 237, και οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

**Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου**

Γεώργιος Διαμαντόπουλος
Α.Δ.Τ. Μ299970

**Η Διευθύνουσα Σύμβουλος
και Μέλος του Διοικητικού
Συμβουλίου**

Ουρανία Αικατερινάρη
Α.Δ.Τ. Τ222068

**Ο Εντεταλμένος Σύμβουλος
και Μέλος του Διοικητικού
Συμβουλίου**

Στέφανος Γιουρέλης
Α.Δ.Τ. ΑΚ142391

**Ο Οικονομικός
Διευθυντής**

Χαράλαμπος Πηλιτσιδής
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α΄ Τάξης 33983

**Οι Υπεύθυνοι Σύνταξης Χρηματοοικονομικών
Καταστάσεων με βάση τα ΔΠΧΑ**

Μαρία Τρακάδη
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α΄ Τάξης 27913

Κωνσταντίνος Μοτσάκος
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α΄ Τάξης 105030

Deloitte.

Deloitte Business Process Solutions AE

Αριθμ.Αδείας Ο.Ε.Ε 1297

Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα του Προέδρου της ΕΕΣΥΠ.....	viii
Μήνυμα της Διευθύνουσας Συμβούλου της ΕΕΣΥΠ	ix
A ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	1
A.1. Σκοπός, Θεσμικό Πλαίσιο και Δομή της Εταιρείας.....	1
A.2. Άμεσες Θυγατρικές της Εταιρείας.....	3
A.3. Λοιπές Θυγατρικές της Εταιρείας.....	5
A.4. Λοιπές Συμμετοχές και Δικαιώματα.....	8
A.5. Η συμβολή της ΕΕΣΥΠ στην ανάπτυξη.....	8
A.6. Κύρια Όργανα Διοίκησης της Εταιρείας.....	9
A.7. Οργανόγραμμα.....	11
A.8. Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας.....	12
A.9. Εσωτερικός Έλεγχος	12
A.10. Εξωτερικός Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής.....	12
A.11. Ταμειακά Διαθέσιμα - Ενιαίος Λογαριασμός Θησαυροφυλακίου.....	13
A.12. Εσωτερικός Κανονισμός, Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποχρεώσεις Αναφορών	13
A.13. Πεπραγμένα και Δραστηριότητες της Εταιρείας και του Ομίλου χρήσης 01.01.2018-31.12.2018 καθώς και μεταγενέστερα γεγονότα.	15
A.13.1 Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία Εταιρείας και Ομίλου.....	15
A.13.2 Σημαντικά γεγονότα της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 καθώς και μεταγενέστερα γεγονότα	22
A.13.3 Πεπραγμένα και δραστηριότητες της Εταιρείας.....	26
A.13.3.i Εταιρική Διακυβέρνηση	27
A.13.3.ii Κανονιστική Συμμόρφωση	27
A.13.3.iii Αξιολογήσεις Διοικητικών Συμβουλίων και αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ.....	29
A.13.3.iv Στρατηγικός και Επιχειρηματικός Σχεδιασμός και Θέσπιση κύριων δεικτών απόδοσης (KPIs)	32
A.13.3.v Μηχανισμός Συντονισμού.....	38
A.13.3.vi Τεχνολογία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός & Συνέργειες	39
A.13.3.vii Επενδυτικά Σχέδια – Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης & χρηματοδοτικά εργαλεία	42
A.13.4 Πεπραγμένα και Δραστηριότητες των θυγατρικών του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018	45
A.14. Προοπτικές για το έτος 2019.....	88
A.15. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες	90
A.16. Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	98
A.17. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	99
A.18. Λοιπά Θέματα	129
B ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	132
Γ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	137
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου 2018.....	137
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018	138
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 .	139
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018	140

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρείας της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018	141
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018	142
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	144
1. Γενικές πληροφορίες	144
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών.....	145
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	145
2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	145
2.3 Ενοποίηση.....	150
2.4 Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία	156
2.5 Επενδύσεις σε ακίνητα	157
2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	159
2.7 Μισθώσεις	160
2.8 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	161
2.9 Αποθέματα	161
2.10 Χρηματοοικονομικά μέσα	161
2.10.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	161
2.10.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.....	163
2.10.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων.....	164
2.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	164
2.12 Μετοχικό κεφάλαιο	164
2.13 Κρατικές Επιχορηγήσεις	164
2.14 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	165
2.15 Παροχές σε εργαζομένους.....	166
2.16 Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες...	167
2.17 Προβλέψεις.....	167
2.18 Αναγνώριση εσόδων.....	167
2.19 Διανομή μερισμάτων.....	169
2.20 Συναλλαγματικές μετατροπές	169
2.21 Κινητές Αξίες, Ακίνητα και Δικαιώματα που έχουν περιέλθει στο ΤΑΙΠΕΔ	169
2.22 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων	169
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου.....	170
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	170
3.2 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών	174
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως.....	174
5. Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία	178
6. Επενδύσεις σε ακίνητα.....	180
7. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	187
8. Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις	188
9. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	195
10. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....	196
11. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	197
12. Αποθέματα	198
13. Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	199

14.	Λοιπές απαιτήσεις.....	200
15.	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και Δεσμευμένες Καταθέσεις.....	201
16.	Μετοχικό Κεφάλαιο.....	202
17.	Λοιπά Αποθεματικά	203
18.	Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	204
19.	Λοιπές προβλέψεις.....	206
20.	Δανειακές Υποχρεώσεις	207
21.	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	207
22.	Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες	209
23.	Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	210
24.	Κύκλος εργασιών.....	210
25.	Έξοδα ανά κατηγορία	211
26.	Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως.....	213
27.	Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως	213
28.	Χρηματοοικονομικά έσοδα	213
29.	Χρηματοοικονομικά έξοδα.....	214
30.	Φόρος εισοδήματος	214
31.	Ενδεχόμενες απαιτήσεις / υποχρεώσεις.....	215
32.	Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη.....	232
33.	Ανειλημμένες υποχρεώσεις και απαιτήσεις	233
34.	Μεταγενέστερα γεγονότα	235
35.	Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων.....	237

Αυτή η σελίδα έχει μείνει σκόπιμα κενή.

ΣΤΑΣΥ: Σταθμός ηλεκτρικού Πειραιά

Μήνυμα του Προέδρου της ΕΕΣΥΠ

Με την ολοκλήρωση του Ελληνικού Προγράμματος, η χώρα μας μπήκε σε μία νέα οδό που της δίνει την δυνατότητα να αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό τα πλεονεκτήματά της, που πηγάζουν από το ανθρώπινο δυναμικό της, την θέληση για ανάπτυξη και τις ευκαιρίες για προσέλκυση επενδύσεων.

Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, μέσα στο 2018, βελτίωσε την οργανωτική της υποδομή προσελκύοντας εξαιρετικά στελέχη και υιοθετώντας τις πιο σύγχρονες πολιτικές στον τομέα εταιρικής διακυβέρνησης. Αυτό ήταν απόλυτα αναγκαίο για να μπορέσει η εταιρεία να ανταποκριθεί στην ανάθεση σε αυτήν, ενός μεγάλου αριθμού ΔΕΚΟ, εισηγμένων και μη. Ξεκίνησε μια μεγάλη μάχη με τον χρόνο για να γίνουν τα εξής απαραίτητα:

- Αξιολόγηση των Διοικητικών Συμβουλίων των ΔΕΚΟ
- Αντικατάσταση μελών όπου ήτο αναγκαίο ή συμπλήρωση κενών θέσεων
- Δημιουργία θέσεως Εσωτερικού Ελέγχου όπου αυτή δεν υπήρχε
- Δημιουργία ανεξάρτητης Επιτροπής Ελέγχου όπου αυτή δεν υπήρχε
- Ευαισθητοποίηση των θυγατρικών σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης
- Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης
- Προετοιμασία και επικοινωνία μετρήσιμων στόχων (key performance indicators) για να διευκολυνθούν οι ΔΕΚΟ στον επιχειρηματικό τους σχεδιασμό
- Ετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου της Εταιρείας, όπως ορίζει ο νόμος

και μια σειρά από πολλές άλλες σημαντικές ή λιγότερο σημαντικές δραστηριότητες, πάντα με άξονα, την αποτελεσματικότητα στην αποστολή μας, την εξυπηρέτηση του Δημοσίου συμφέροντος και τελικά την καλύτερη εξυπηρέτηση του Έλληνα πολίτη.

Δεν ήταν όλα εύκολα. Η έλλειψη ηλεκτρονικών εργαλείων, η απεριόριστη γραφειοκρατία αλλά και πολλές φορές η αδυναμία κεντρικού σχεδιασμού στην λειτουργία του Μηχανισμού Συντονισμού που τόσο απαραίτητος είναι στην λειτουργία της Εταιρείας, δημιούργησαν συχνά υπέρμετρα εμπόδια στην υλοποίηση των στόχων μας.

Πετύχαμε όμως, και είμαστε περήφανοι γι αυτό, να φέρουμε αξιοκρατία στις ΔΕΚΟ, με άξια και ικανά στελέχη που κύριο μέλημά τους είναι οι εταιρείες αυτές να επενδύσουν στην ποιότητα και την καινοτομία προς το συμφέρον της πατρίδας μας. Το συμφέρον του κάθε Έλληνα και της κάθε Ελληνίδος.

Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Διαμαντόπουλος

Μήνυμα της Διευθύνουσας Συμβούλου της ΕΕΣΥΠ

Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας συστάθηκε στις αρχές του 2017 με σκοπό να συγκεντρώσει κάτω από μία ενιαία δομή συμμετοχές σε μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις που ήρθαν στο χαρτοφυλάκιο της ένα χρόνο αργότερα, καθώς και ιδιωτική ακίνητη περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου, ακολουθώντας το παράδειγμα αντίστοιχων οργανισμών στην Ευρώπη που έχουν ως στόχο τη διασφάλιση της καλύτερης διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου.

Το χρονικό σημείο σύστασης της Εταιρείας συνέπεσε με γενικότερες δύσκολες οικονομικές συνθήκες, οι οποίες σχετίζονταν με την αντιμετώπιση άμεσων προβλημάτων, κυρίως ταμειακής φύσης. Επίσης για πολλές από αυτές τις εταιρείες δεν υπήρχε μακροχρόνιο σχέδιο που να συνδέει τομεακές πολιτικές με ανταποδοτικότητα αλλά και συμφωνία μεταξύ κράτους και εταιρειών για τον τρόπο παροχής Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος. Επιπρόσθετα, οι περισσότερες από αυτές τις επιχειρήσεις ήταν και είναι αντιμετώπιζόμενες με γηρασμένες υποδομές, υποεπένδυση, έλλειψη νέων τεχνολογιών και σύγχρονων ψηφιακών συστημάτων, αλλά και έλλειψη δεξιοτήτων σε ζωτικής σημασίας τομείς της σύγχρονης εποχής. Τέτοια προβλήματα, που σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες είχαν αντιμετωπιστεί από πολύ νωρίτερα και σε βάθος χρόνου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ριζικές ρυθμιστικές και τεχνολογικές αλλαγές, και τους κινδύνους και αβεβαιότητες που αυτές προκαλούν, καθιστούν την αναγκαιότητα και το έργο ενός οργανισμού όπως η ΕΕΣΥΠ ακόμα μεγαλύτερης στρατηγικής σημασίας.

Σήμερα, με δεδομένο ότι οι οικονομικές συνθήκες βελτιώνονται, η χώρα βρίσκεται σε ένα χρονικό σημείο κατά το οποίο θα πρέπει να βρει τον τρόπο ώστε να συνδυάσει τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα με τον εθνικό της πλούτο, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την επίτευξη και διατήρηση μιας δυνατής, υγιούς και εξωστρεφούς ανάπτυξης.

Ο εθνικός πλούτος της χώρας, περιλαμβάνει εκτός των άλλων και περιουσιακά στοιχεία τα οποία μέσω της συγκέντρωσής τους σε μία ενιαία οντότητα όπως η ΕΕΣΥΠ, μπορούν ευκολότερα να καταγραφούν, να αποτυπωθούν και εν τέλει να αξιοποιηθούν στη βάση μιας συμφωνημένης με την Ελληνική κυβέρνηση μακροχρόνιας στρατηγικής που θα στηρίξουν όλα τα βασικά εμπλεκόμενα μέλη. Τα οφέλη από μία τέτοια κίνηση είναι πολλαπλά, καθώς πρώτα από όλα αυξάνεται η διαφάνεια: το κράτος επιτέλους γνωρίζει τι του ανήκει και πως αυτό έχει εξελιχθεί με τα χρόνια. Έχοντας αυτό ως βάση, μπορεί στη συνέχεια το ίδιο το κράτος να ασκήσει την κατάλληλη ιδιοκτησιακή πολιτική, ταξινομώντας τα περιουσιακά του στοιχεία ενδεχομένως σε εθνικής ή στρατηγικής σημασίας ή σε αυτά που μπορούν να αξιοποιηθούν. Από την ταξινόμηση αυτή, θα προκύψουν συγκεκριμένες ενέργειες προς ανάληψη, και θα παρθούν συγκεκριμένες αποφάσεις όπως: μερική ή ολική ιδιωτικοποίηση, συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα μέσω ΣΔΙΤ, παραχωρήσεων, κ.λπ., για να αναφέρουμε μόνο κάποια παραδείγματα.

Για εμάς, στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, το 2018 αποτέλεσε χρονιά ορόσημο, καθώς στην αρχή του έτους, μεταβιβάστηκαν στην ΕΕΣΥΠ οι συμμετοχές του Ελληνικού Δημοσίου σε μία σειρά σημαντικών δημόσιων επιχειρήσεων, 12 συνολικά, πολλές όμως από τις οποίες έχουν πλήθος θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων. Έτσι, το 2018 αποτελεί την πρώτη ουσιαστικά χρονιά που η ΕΕΣΥΠ λειτούργησε με το πλήρες χαρτοφυλάκιο.

Για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου αυτού, η Εταιρεία οργανώθηκε από το μηδέν, καταφέροντας να διαμορφώσει και να αναπτύξει γρήγορα μία λιτή οργανωτική δομή με σύγχρονες λειτουργίες, δημιουργώντας έναν οργανισμό με υψηλές αξίες, επαγγελματισμό και σύγχρονη εταιρική κουλτούρα αλλά και μέσα σε δύο χρόνια να χτίσει πολύτιμη τεχνογνωσία.

Κατά τη διάρκεια του 2018, η Εταιρεία κλήθηκε να καταρτίσει τον επιχειρηματικό της σχεδιασμό σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, στη βάση του Στρατηγικού Σχεδίου που είχε προηγηθεί σύμφωνα και με τις προβλέψεις του θεσμικού πλαισίου. Το Επιχειρηματικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ έλαβε υπόψη του βέλτιστες πρακτικές για τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις κλαδικές τάσεις, με γνώμονα να προωθήσει νέα πρότυπα και διοικητικές ικανότητες, ώστε οι εταιρείες αυτές να μπορέσουν να εκσυγχρονισθούν και να γίνουν πιο αποδοτικές σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα αλλά και να λειτουργήσουν με τρόπο ανεξάρτητο και επαγγελματικό (αυτό είναι ήδη σε εξέλιξη με την ενδυνάμωση των ΔΣ και την εισαγωγή σύγχρονων προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης).

Αναγνωρίζοντας το σημαντικό αποτύπωμα που έχουν οι δημόσιες επιχειρήσεις σε βασικά μεγέθη της οικονομίας αλλά και τις πολλές προκλήσεις που σωρεύτηκαν είτε ως αποτέλεσμα της κρίσης, είτε ως αποτέλεσμα έλλειψης στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού αλλά και ενός ανεξάρτητου και διαφανούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, η ΕΕΣΥΠ ξεκίνησε το 2018 με στοχευμένες δράσεις σε 4 πυλώνες:

- (α) Διοικητικά Συμβούλια & Εταιρική Διακυβέρνηση
- (β) Στρατηγικό Πλάνο & Επιχειρηματικοί στόχοι

- (γ) Πλαίσιο Παρακολούθησης και κανόνες Πληροφόρησης και Αναφορών
- (δ) Στόχευση εκσυγχρονισμού (Λειτουργία, Τεχνολογία και Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Αξία) με συγκεκριμένα KPIs σε βάθος τριετίας.

Αναλυτικότερα, αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία της καλής εταιρικής διακυβέρνησης και της αποτελεσματικής λειτουργίας των Διοικητικών Συμβουλίων, προχωρήσαμε στη σύσταση της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων με έργο την αξιολόγηση των Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών, καθώς και την επιλογή κατάλληλων υποψηφίων για την ενίσχυση της λειτουργίας τους, τη διαφάνεια και ανεξαρτησία. Μέχρι σήμερα έχουμε ολοκληρώσει πλήθος αξιολογήσεων Διοικητικών Συμβουλίων, ενώ μετά από την επεξεργασία μεγάλου αριθμού βιογραφικών σημειωμάτων, την προεπιλογή και αξιολόγηση περισσότερων από 200 επαγγελματιών, έχουμε διορίσει (μέχρι και τις αρχές Σεπτεμβρίου 2019) 61 μέλη σε 11 Διοικητικά Συμβούλια εταιρειών, μέσω ανοικτών, επαγγελματικών και διαφανών διαδικασιών. Εκτός της ανασύστασης και στελέχωσης των ΔΣ των δημοσίων επιχειρήσεων, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου, έχοντας ορίσει μέχρι σήμερα δώδεκα (12) Προέδρους Επιτροπών Ελέγχου, με εξειδίκευση σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής, όπως απαιτούν οι νόμοι 4449/2017 και 3429/2005. Σε αυτήν την κατεύθυνση, προσπαθούμε επίσης να δίνουμε συνεχώς ίσες ευκαιρίες χωρίς αποκλεισμούς στις θέσεις ευθύνης. Έτσι καταφέραμε να αυξήσουμε τη γυναικεία εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, το οποίο αποτελείται κατά 50% από γυναίκες, ενώ μεταξύ των στελεχών σε θέσεις ευθύνης το ποσοστό αυτό ξεπερνά το 60%. Αυτό, όταν με βάση στοιχεία του ΟΟΣΑ για τις εισηγμένες εταιρείες (για τις οποίες υπάρχουν πιο εύκολα διαθέσιμα δεδομένα) το 2017, το ποσοστό των γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια ανερχόταν στο 11,3%, κατατάσσοντας την χώρα μας στην 31η θέση μεταξύ 36 χωρών και στην προτελευταία μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών μελών του οργανισμού. Στο ποσοστό αυτό συγκαταλέγονται και εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη, αποδεικνύοντας ότι η εμπειρία και οι δεξιότητες υπάρχουν, αρκεί να τις εντοπίσουμε, να τις ενθαρρύνουμε και να τις αναδείξουμε.

Επιπλέον, για να ευθυγραμμιστούμε σε κοινούς στρατηγικούς στόχους, από τις αρχές του 2018, όταν οι δημόσιες επιχειρήσεις ήρθαν στο χαρτοφυλάκιο μας, ήρθαμε σε επικοινωνία και συζητήσεις με τις διοικήσεις τους για να καταλάβουμε τις προκλήσεις αλλά και να συμφωνήσουμε στις προτεραιότητες και τους στόχους. Αυτό οδήγησε για πρώτη φορά στην επικαιροποίηση βάσει στρατηγικού στόχου των επιχειρηματικών πλάνων των δημοσίων επιχειρήσεων αλλά και θέσπιση από την ΕΕΣΥΠ δεικτών αποδοτικότητας για την κάθε εταιρεία, οι οποίοι και ενσωματώθηκαν στο 3ετές επιχειρηματικό πλάνο της ΕΕΣΥΠ (2019-2021).

Έχοντας επίσης κατανοήσει ότι η ελληνική οικονομία και οι μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πολλαπλές τεχνολογικές προκλήσεις και υστερούν σημαντικά έναντι των ευρωπαϊκών, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε σε μια σειρά από στοχευμένες δράσεις. Σε συνεργασία με τις θυγατρικές της, προωθήει τη διαμόρφωση μιας ψηφιακής στρατηγικής για κάθε εταιρεία, η οποία μέχρι τώρα δεν υπήρχε, προσαρμοσμένη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε εταιρείας. Οι κατευθύνσεις της ΕΕΣΥΠ έχουν γνώμονα τις διεθνείς τάσεις της τεχνολογίας αλλά και τη βελτίωση και απλοποίηση των διαδικασιών. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των εταιρειών του χαρτοφυλακίου είναι ζήτημα υψίστης σημασίας, δίνοντας προτεραιότητα σε θέματα που αφορούν την εξυπηρέτηση του πελάτη/πολίτη, την αυτοματοποίηση των διαδικασιών, και φυσικά τη διασφάλιση της ακεραιότητας των δεδομένων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη δημιουργία ενός ενοποιημένου GIS που θα συνδυάζει τα ψηφιακά υπόβαθρα των θυγατρικών και θα αποτυπώνει τα ακίνητα τους, όπου θα προσδιορίζεται η χρήση τους και ταυτόχρονα θα συγκεντρώνει διαθέσιμες πληροφορίες όπως κοντινά σημεία ενδιαφέροντος, την θέση τους σχετικά με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, το δίκτυο ύδρευσης/αποχέτευσης & ηλεκτροδότησης, κτλ. Το κοινό GIS σύστημα, μπορεί να δώσει τη δυνατότητα για μια ολιστική στρατηγική διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας η εφαρμογή της οποίας θα μπορούσε να οδηγήσει είτε στη βέλτιστη αξιοποίησή της, είτε στην επίτευξη γενικότερων στόχων, όπως για παράδειγμα στην καλύτερη κάλυψη αναγκών στέγασης των εταιρειών.

Τέλος, για τη βελτίωση της διαφάνειας και λογοδοσίας, τέθηκε από την ΕΕΣΥΠ συγκεκριμένο πλαίσιο αναφορών για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της απόδοσης των μη εισηγμένων θυγατρικών της, με υποχρέωση των θυγατρικών να εφαρμόζουν βέλτιστα λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα, να καταρτίζουν και να παρακολουθούν αποδοτικότερα τους ετήσιους προϋπολογισμούς τους, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της απολογιστικής εκτέλεσης αυτών μέσω περιοδικών οικονομικών αναφορών. Αυτό μπορεί να ακούγεται απλό, αλλά στην πράξη αποτελεί μία εξαιρετικά δύσκολη και σύνθετη άσκηση καθώς για πρώτη φορά ενοποιείται η οικονομική πληροφόρηση σε τόσο μεγάλο πλήθος εταιρειών του Ελληνικού Δημοσίου αλλά και γενικότερα του ελληνικού επιχειρείν. Η προσπάθεια αυτή απαιτούσε:

- Συντονισμό μεταξύ όλων των οικονομικών τμημάτων 15 άμεσων και λοιπών θυγατρικών, κάποιες από τις οποίες είναι όμιλοι, άρα ενοποιούν και δικές τους θυγατρικές.
- Μεγάλη και διαρκή προσπάθεια εντοπισμού διαφορών στις λογιστικές πολιτικές που εφαρμόζονταν για χρόνια για παρόμοια θέματα και έναρξη διαδικασίας ομοιογενοποίησης αυτών.

- Επίλυση, εντός στενών χρονικών περιθωρίων, του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού προβλημάτων από τα θιγόμενα στα πιστοποιητικά των ορκωτών ελεγκτών λογιστών των εταιρειών αυτών για τα προηγούμενα έτη.
- Σχεδιασμός νέων διαδικασιών και εργαλείων οικονομικών αναφορών (και όχι μόνο) και στενή παρακολούθηση και εκπαίδευση στη χρήση αυτών.
- Σημαντική αύξηση στην ταχύτητα προετοιμασίας και παροχής της περιοδικής οικονομικής πληροφόρησης ώστε αυτή να είναι έγκαιρη και σχετική στη βάση βέλτιστων πρακτικών.

Για το 2019, πέραν της εξέλιξης των ανωτέρω, θα επικεντρωθούμε και στην εκκίνηση του Μηχανισμού Συντονισμού, που μεταξύ άλλων θα ξεκαθαρίσει το πως οι περισσότερες δημόσιες επιχειρήσεις λειτουργούν σε σχέση με αυτά που το κράτος τους έχει αναθέσει και πως εν τέλει αποζημιώνονται για τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Αυτό είναι καίριας σημασίας για τον οικονομικό προγραμματισμό τόσο των εταιρειών όσο και του κράτους που πρέπει να χρηματοδοτήσει αυτές τις υπηρεσίες από το δικό του προϋπολογισμό.

Το εγχείρημα που έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας η ΕΕΣΥΠ είναι σημαντικό, σύνθετο και πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα, και απαιτεί εκτός των άλλων το συντονισμό της ίδιας της εταιρείας με το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο αποτελεί και το μοναδικό της μέτοχο, αλλά και με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και τη Δημόσια Διοίκηση γενικότερα. Μέσα από τον σωστό συντονισμό, θα μπορέσουμε να αναδείξουμε καλύτερα το έργο της ΕΕΣΥΠ και να φέρουμε ταχύτερα αποτελέσματα, ενώ αντίστοιχα θα υπάρχει διαφάνεια ως προς τις στρατηγικές κατευθύνσεις του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΕΕΣΥΠ, ειδικά επί κλαδικών, τομεακών, αναπτυξιακών και κοινωνικών πολιτικών.

Η στρατηγική σημασία αυτού του εγχειρήματος αποτυπώνεται και στο τελευταίο Eurogroup το οποίο έλαβε χώρα στο Ελσίνκι, κατά τη διάρκεια του οποίου, η διαχείριση της δημόσιας περιουσίας με σκοπό την επίτευξη αποδοτικότητας στις δημόσιες επενδύσεις, ήταν ένα από τα τρία βασικά θέματα.

Κατά τη συνάντηση αυτή, σημειώθηκε μεταξύ άλλων, ότι η επαγγελματική διαχείριση της δημόσιας περιουσίας σε προηγμένες οικονομίες, μπορεί να αποφέρει ετήσια έσοδα αντίστοιχα με τα έσοδα των εταιρικών φόρων. Έτσι, θα μπορούσαν να διπλασιαστούν τα διαθέσιμα ποσά για επενδύσεις σε υποδομές, χωρίς να αυξηθούν οι φόροι.

Ταυτόχρονα, η επαγγελματική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων ενός κράτους, διαπιστωμένα οδηγεί σε χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού, και σε μεγαλύτερο δημοσιονομικό χώρο, άρα σε ευελιξία στην οικονομική πολιτική. Επιπλέον, κατά τη συνάντηση σημειώθηκε ότι οι χώρες που έχουν χτίσει ένα μοντέλο ορθής διαχείρισης των περιουσιακών τους στοιχείων είναι πολύ πιο ανθεκτικές σε εξωτερικούς κινδύνους (π.χ. διεθνείς κρίσεις), ενώ προερχόμενες από ύφεση, μπορούν να αναπτυχθούν έως και τρεις φορές γρηγορότερα.

Η Διευθύνουσα Σύμβουλος και
Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ουρανία Αικατερινάρη

Α | ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 01.01.2018 – 31.12.2018.

Α.1. Σκοπός, Θεσμικό Πλαίσιο και Δομή της Εταιρείας

Η «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» («ΕΕΣΥΠ» ή η «Εταιρεία») είναι εταιρεία συμμετοχών που διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4389/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (εφεξής ο «Νόμος» ή ο «ιδρυτικός νόμος») και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (και μεταγενέστερα του 4548/2018). Η Εταιρεία δεν ανήκει στο δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται. Οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν. 3429/2005 δεν εφαρμόζονται ως προς την Εταιρεία, εκτός αν αυτό προβλέπεται ρητά από τον ν. 4389/2016.

Η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Συστήνεται για να εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό. Η μακροπρόθεσμη προοπτική της Εταιρείας είναι η επαύξηση της αξίας και η βελτίωση της απόδοσης του χαρτοφυλακίου περιουσιακών στοιχείων τα οποία διαχειρίζεται, αξιολογώντας και προωθώντας βέλτιστες διαθέσιμες στρατηγικές και στοχεύοντας στην επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Περαιτέρω, η Εταιρεία προωθεί μεταρρυθμίσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, μέσω αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προώθησης της προσέγγισης της υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών.

Για την εκπλήρωση του σκοπού της, η Εταιρεία ενεργεί με τρόπο ανεξάρτητο και επαγγελματικό, με μακροπρόθεσμη προοπτική την επίτευξη των αποτελεσμάτων της, σύμφωνα με τον Εσωτερικό της Κανονισμό. Επίσης ενεργεί με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, με σκοπό την επαύξηση της αξίας του χαρτοφυλακίου της και τη δημιουργία και συνεισφορά πόρων:

- (α) για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, και
- (β) για την απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας.

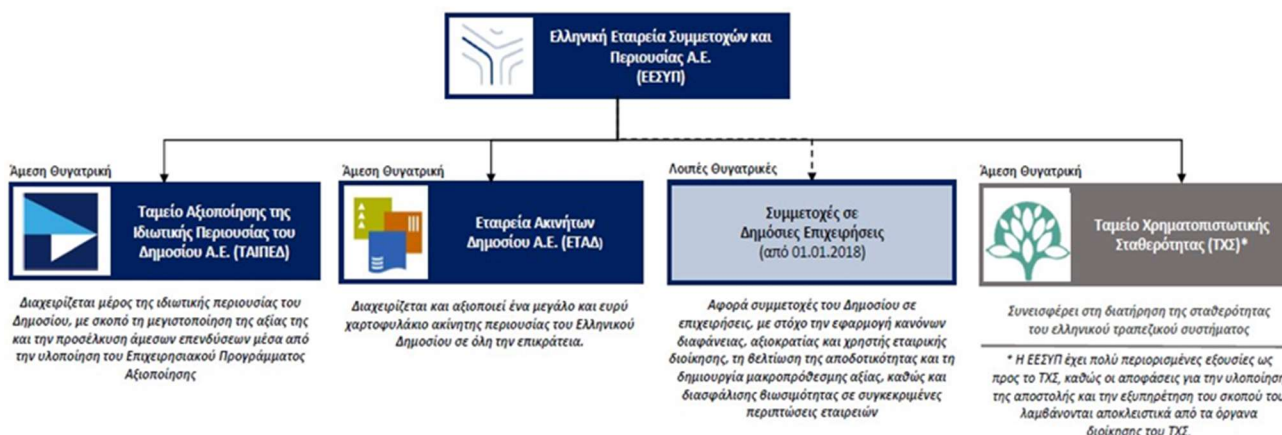
Η Εταιρεία μπορεί να προβαίνει σε κάθε ενέργεια προκειμένου να εκπληρώνει τον σκοπό της εντός του πλαισίου που τίθεται από τις διατάξεις του ιδρυτικού της νόμου.

Η διάρκεια της ΕΕΣΥΠ ορίζεται σε ενενήντα εννέα έτη και αρχίζει από την καταχώρισή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας στις 31.12.2018, η έδρα της Εταιρείας είναι στην οδό Καρ. Σερβίας 4 στην Αθήνα.

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας υπάγονται σήμερα τρεις εταιρείες ως Άμεσες θυγατρικές, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας «ΤΧΣ», το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου «ΤΑΙΠΕΔ» και η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου «ΕΤΑΔ», καθώς και οι λεγόμενες «Λοιπές Θυγατρικές», που περιλαμβάνουν τις συμμετοχές του Ελληνικού Δημοσίου σε επιχειρήσεις, που μεταφέρθηκαν στην ΕΕΣΥΠ από την 01.01.2018 με εξαίρεση τη ΓΑΙΑΟΣΕ που μεταφέρθηκε την 01.07.2018.

Σύμφωνα με το νόμο και με βάση τα πρότυπα της Εταιρικής Διακυβέρνησης, κάθε θυγατρική της Εταιρείας διαχειρίζεται τα περιουσιακά της στοιχεία ανεξάρτητα από τις άλλες. Η Εταιρεία δύναται, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού μετόχου, η οποία λαμβάνεται κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου και η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο, να ιδρύει και άλλες άμεσες θυγατρικές προκειμένου να εκπληρώνει τον εταιρικό της σκοπό.

Το χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ με μια ματιά

> 35.000 εργαζόμενοι

Ηλεκτρικό Ρεύμα
>7.000.000 συνδέσεις

>5.000.000 πελάτες ύδρευσης
>4.000.000 πελάτες αποχέτευσης

Ετήσιο μεταφορικό έργο
>134 εκατ. οχηματοχιλιόμετρα
>613 εκατ. επιβιβάσεις

>€1,5 δισ. διακίνηση χονδρικής φρούτων, λαχανικών, κρέατος και αλιευμάτων από τις αγορές ετησίως

>190 έτη δραστηριότητας στο κλάδο αλληλογραφίας & δεμάτων
>250 εκατ. ταχυδρομικά αντικείμενα

>9.000 διελεύσεις πλοίων από τη διώρυγα της Κορίνθου ετησίως

A.2. Άμεσες Θυγατρικές της Εταιρείας

Από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας, τα κατωτέρω νομικά πρόσωπα, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ή οι τίτλοι που το ενσωματώνουν μεταβιβάζονται στην Εταιρεία ή συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ιδρυτικού Νόμου, θεωρούνται για τους σκοπούς του ιδρυτικού της νόμου, άμεσες θυγατρικές («άμεσες θυγατρικές»):

Το **Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου («ΤΑΙΠΕΔ»)**, το οποίο αξιοποιεί την ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου που του έχει ανατεθεί και προωθεί την υλοποίηση των ιδιωτικοποιήσεων στη χώρα, και πιο συγκεκριμένα την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αξιοποίησης (ΕΠΑ). Σκοπός του ΤΑΙΠΕΔ είναι η μεγιστοποίηση της αξίας του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αξιοποίησης σε υποδομές, επιχειρήσεις, ακίνητα και άλλους κλάδους της οικονομίας και η προσέλκυση άμεσων επενδύσεων, επιτυγχάνοντας παράλληλα μακροπρόθεσμα οφέλη για την ελληνική οικονομία. Το πιο πρόσφατα εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ, καθώς και το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής, επικαιροποιημένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης (με ημερομηνία 20.12.2018) είναι αναρτημένο στον ιστότοπο του ΤΑΙΠΕΔ.

Η **Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου («ΕΤΑΔ»)**, η οποία έχει ως σκοπό να διαχειρίζεται και να αξιοποιεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ακινήτων για τα οποία το Ελληνικό Δημόσιο έχει μεταφέρει στην ΕΤΑΔ την κυριότητα και/ή την διαχείρισή τους. Η μεταβίβαση της ΕΤΑΔ στην ΕΕΣΥΠ, με την ταυτόχρονη μεταβίβαση προς την ΕΤΑΔ της κυριότητας ενός σημαντικού αριθμού ακινήτων του δημοσίου σχετικά με τα οποία στο παρελθόν η εταιρεία ασκούσε διαχείριση, αναβαθμίζει αλλά και επαναπροσδιορίζει τον ρόλο της Εταιρείας Ακινήτων του Δημοσίου. Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων της ΕΤΑΔ περιλαμβάνει ακίνητα που προέρχονται κυρίως από το Υπουργείο Οικονομικών, από τον πρώην ΕΟΤ, τα Ολυμπιακά Ακίνητα, καθώς και ακίνητα από το ΤΑΙΠΕΔ. Για την επίτευξη της στρατηγικής της, η ΕΤΑΔ θα πρέπει να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες ώστε να έχει στην κατοχή της ένα καθαρό και αξιοποιήσιμο χαρτοφυλάκιο και να διαμορφώνει κατάλληλες στρατηγικές αξιοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις και τις επιχειρηματικές πρακτικές διαχείρισης και αξιοποίησης στην αγορά ακινήτων, τα ειδικά χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας ακινήτων, την ύπαρξη επενδυτικού ενδιαφέροντος, καθώς και άλλα ουσιώδη κατά την κρίση της δεδομένα, τα οποία θα οδηγήσουν στη βέλτιστη αξιοποίηση αυτών των περιουσιακών στοιχείων.

Το **Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»)**, για το οποίο η ΕΕΣΥΠ έχει πολύ περιορισμένες εξουσίες, καθώς οι αποφάσεις για την υλοποίηση της αποστολής και του σκοπού του λαμβάνονται αποκλειστικά από τα όργανα διοίκησης του ΤΧΣ. Σύμφωνα με τον ν. 4389/2016, η πλήρης νομή και κατοχή του συνόλου του κεφαλαίου του ΤΧΣ (όπως ενσωματώνεται σε τίτλους σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.3864/2010) μεταβιβάζεται από το Ελληνικό Δημόσιο στην Εταιρεία άνευ ανταλλάγματος. Παρά τη μεταβίβαση αυτή, εκτός και εάν ρητά αναφέρεται κάτι διαφορετικό στον ν. 4389/2016, οι διατάξεις του ν. 3864/2010 (συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά και όχι περιοριστικά των διατάξεων που αφορούν την εταιρική διακυβέρνηση του ΤΧΣ) εξακολουθούν να ισχύουν.

ΟΣΥ: Η σημαντικότητα του λεωφορείου στην κίνηση της πόλης

A.3. Λοιπές Θυγατρικές της Εταιρείας

Σύμφωνα με το άρθρο 188 παρ. 1 δ του ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε από τους νόμους 4512/2018, δημόσιες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα του ν.3429/2005 που το μετοχικό τους κεφάλαιο ή ο έλεγχος μεταβιβάζεται στην ΕΕΣΥΠ σύμφωνα με το άρθρο 197 από 01.01.2018, θεωρούνται για τους σκοπούς του ως άνω νόμου λοιπές θυγατρικές (οι «Λοιπές Θυγατρικές»). Οι επιχειρήσεις αυτές για σκοπούς σύνταξης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων μπορεί να μην θεωρούνται θυγατρικές αλλά συγγενείς ή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Στο πλαίσιο του σκοπού της, η ΕΕΣΥΠ κατέχει τις ως άνω συμμετοχές του Δημοσίου, τις οποίες διαχειρίζεται επαγγελματικά και επαυξάνει την αξία τους μακροπρόθεσμα, σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, όσον αφορά στην εταιρική διακυβέρνηση, στην εταιρική συμμόρφωση, στην εποπτεία και στη διαφάνεια των διαδικασιών, σε θέματα κοινωνικά και περιβαλλοντικά, υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, καθώς και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις που ελέγχονται από την Εταιρεία: (α) υπόκεινται σε κατάλληλη εποπτεία σύμφωνα με τους κανόνες της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, (β) υλοποιούν και υποστηρίζουν τις εφαρμοστέες τομεακές πολιτικές της Κυβέρνησης και (γ) αναλαμβάνουν, κατόπιν ανάθεσης, την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), ενδεικτικά μέσω της εκτέλεσης υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τις κοινές αξίες της Ένωσης που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Οι σχετικές διαδικασίες προβλέπονται στο Μηχανισμό Συντονισμού και περιλαμβάνονται στον Εσωτερικό Κανονισμό της ΕΕΣΥΠ.

Το διάγραμμα, που ακολουθεί, απεικονίζει τις λοιπές θυγατρικές, οι οποίες μεταβιβάστηκαν ως συμμετοχές από το Ελληνικό Δημόσιο στην Εταιρεία την 01.01.2018. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 113 του ν. 4549/2018, η συμμετοχή του Δημοσίου στη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. μεταβιβάστηκε στην Εταιρεία από 01.07.2018. Η συμμετοχή της ΕΕΣΥΠ σε αυτές τις επιχειρήσεις είναι σε κάποιες περιπτώσεις πλειοψηφική, σε άλλες μειοψηφική και σε ορισμένες περιπτώσεις αφορά το 100% του μετοχικού κεφαλαίου (μοναδικός μέτοχος).

Επίσης τρεις (3) εκ των λοιπών θυγατρικών είναι εταιρείες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ). Η ΔΕΗ είναι συγγενής εταιρεία ενώ η ΕΥΔΑΠ και η ΕΥΑΘ θυγατρικές.

Όσον αφορά τις συμμετοχές στην ΕΥΔΑΠ και στην ΕΥΑΘ, δυνάμει της με αρ. 262/21.2.2018 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής, ανακλήθηκε η μεταβίβαση 17.004.761 μετοχών της ΕΥΔΑΠ προς το ΤΑΙΠΕΔ, ενώ δυνάμει της με αρ. 263/21.2.2018 αποφάσεως ανακλήθηκε η μεταβίβαση 14.520.000 μετοχών της ΕΥΑΘ προς το ΤΑΙΠΕΔ. Αυτή η ανάκληση αφορούσε τέτοιο αριθμό μετοχών ώστε το Ελληνικό Δημόσιο να επανακτήσει το 50% συν 1 μετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών αυτών και είχε αναδρομική εφαρμογή από 01.01.2018. Συνεπώς, επί τη βάση του άρθρου 197 του ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 4512/2018, η ΕΕΣΥΠ έγινε ο άμεσος μέτοχος του 50% συν 1 μετοχή στην ΕΥΔΑΠ και αντίστοιχα στην ΕΥΑΘ, έχοντας στην κυριότητά της 53.250.001 μετοχές της ΕΥΔΑΠ σε σύνολο 106.500.000 και 18.150.001 μετοχές στην ΕΥΑΘ σε σύνολο 36.300.000 αντίστοιχα.

Επίσης, να σημειωθεί ότι σχετικά με τη μεταβίβαση των μετοχών στις εταιρείες υδάτων ΕΥΔΑΠ Α.Ε. και ΕΥΑΘ Α.Ε., έχουν ασκηθεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας οι υπ' αριθμ. 692/2018, 822/2018, 693/2018 και 823/2018 αιτήσεις ακύρωσης. Η συζήτηση των υποθέσεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας έλαβε χώρα στις 27.11.2018.

Μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις

	<p>Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αττικής Α.Ε. (100 %)</p>		<p>Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (100%)</p>
	<p>Και οι κατά 100% θυγατρικές του Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε.</p>		<p>Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. (100 %)</p>
	<p>Ανώνυμη Εταιρεία Διώρυγας Κορίνθου (100 %)</p>		<p>Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης - ΗΕΛΕΧΡΟ Α.Ε. (100 %)</p>
	<p>Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. (90 %)</p>		<p>Ελληνικές Αλυκές Α.Ε. (55,19 %)</p>
	<p>ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. (100%) από 01.07.2018</p>		<p>Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών "Σπύρος Λούης" **</p>

Εισηγμένες εταιρείες Κοινής Ωφέλειας

	<p>Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (34,123 %)</p>
	<p>Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (50 %+1 μετοχή)</p>
	<p>Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (50 %+1 μετοχή)</p>

Μέτοχος μειοψηφίας σε λοιπές εταιρείες

	<p>ΕΤΒΑ - ΒΙΠΕ (35 %)</p>
	<p>Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. (25 %)</p>
	<p>Folli – Follie Α.Ε. (0,9 %)</p>

Σημείωση για ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ: όπως αναφέρεται στο παράρτημα Ε' του νόμου 4389/2016, « με την επιφύλαξη των περιορισμών που προκύπτουν από το Σύνταγμα και της υποχρέωσης συμμόρφωσης στις δικαστικές αποφάσεις»

* Το ΤΑΙΠΕΔ κατέχει 30% των μετοχών της εταιρείας Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε, το 17% των μετοχών της ΔΕΗ Α.Ε., το 24,02% της ΕΥΑΘ Α.Ε. και το 11,33% της ΕΥΔΑΠ Α.Ε..

** Το Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών (ΟΑΚΑ) θα υπαχθεί στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ κατόπιν μετατροπής του σε κεφαλαιουχική εταιρεία.

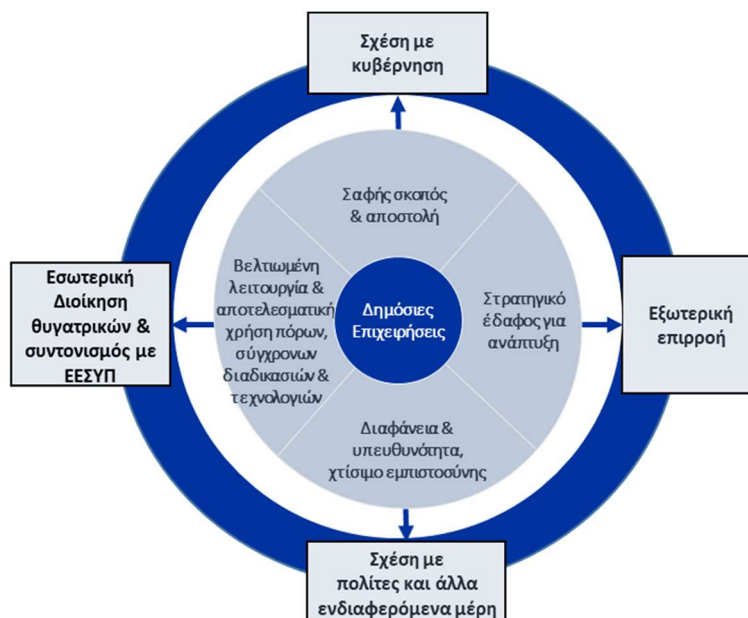
Οι Δημόσιες Επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ καλούνται μέσω κατάλληλου στρατηγικού, επιχειρηματικού και λειτουργικού σχεδιασμού και παρακολούθησης, να διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία τους στις παρούσες συνθήκες, καθώς και να δημιουργήσουν οικονομική και κοινωνική αξία μακροπρόθεσμα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τη θέση της κάθε εταιρείας στην εκάστοτε αγορά, όσο και τις δυνατότητες για αξιοποίηση στρατηγικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών. Εξίσου σημαντικές παράμετροι είναι η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους, η εφαρμογή καινοτόμων ιδεών και νέας τεχνολογίας για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους, ο εξορθολογισμός της εφοδιαστικής τους αλυσίδας, η αξιολόγηση και διαμόρφωση της κατάλληλης κεφαλαιακής διάρθρωσης και η άντληση κεφαλαίων από διαφορετικές πηγές για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων επενδύσεων, κ.ά.

Πέραν της οικονομικής αποδοτικότητας, με την πάροδο του χρόνου, οι δημόσιες επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να ενεργούν κατάλληλα προκειμένου να βελτιώσουν την λειτουργική αποδοτικότητά τους σε επίπεδα ανάλογα με συναφείς εταιρείες του ιδιωτικού τομέα ή και του δημόσιου τομέα άλλων χωρών, αλλά και να δημιουργήσουν συνολικότερα οφέλη σε σχέση και με τον κοινωνικό τους ρόλο που συνδέεται μεταξύ άλλων και με την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ). Στην κατεύθυνση αυτή οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να μετασχηματισθούν, αξιολογώντας τις σύγχρονες τάσεις, προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες.

Ως εκ τούτου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, ειδικά μέσω των Διοικητικών τους Συμβουλίων και της Ανώτατης Διοίκησης, θα πρέπει:

- Να έχουν σαφή και ξεκάθαρο σκοπό και αποστολή, σε σύνδεση με επιθυμητούς στόχους και αποτελέσματα.
- Να λειτουργούν με υπευθυνότητα, διαφάνεια και λογοδοσία, μέσω της έγκαιρης και αξιόπιστης αναφοράς των αποτελεσμάτων και των πεπραγμένων τους για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους πολίτες.
- Να παρέχουν ποιοτικές και σύγχρονες υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταναλωτών τους με ανταγωνιστικό κόστος.
- Να επενδύουν στις υποδομές τους, όπως και στο ανθρώπινο κεφάλαιο προκειμένου να μπορούν να εκπληρώνουν καλύτερα την αποστολή τους.

Βασικά ενδιαφερόμενα μέρη και πλαίσιο επιρροής

A.4. Λοιπές Συμμετοχές και Δικαιώματα

Σύμφωνα με το άρθρο 198 του ν. 4389/2016, μεταβιβάζονται στην Εταιρεία αυτοδικαίως οι συμβάσεις παραχώρησης των σύμφωνα με τον ν. 4389 λοιπών θυγατρικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να μεταβιβάζεται στην Εταιρεία η δυνατότητα να συνάπτει ή να ανανεώνει συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες σχετίζονται με τις δημόσιες επιχειρήσεις, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται σε αυτή. Το Ελληνικό Δημόσιο, με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Εταιρείας, δύναται να αποφασίζει τη συνυπογραφή εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ως εκ τρίτου συμβαλλόμενου, συμβάσεων παραχώρησης περιουσιακών δικαιωμάτων, άυλων δικαιωμάτων, δικαιωμάτων λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, μόνο ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει το ίδιο. Με την ίδια πράξη ορίζονται και εξουσιοδοτούνται τα αρμόδια όργανα για τη συνυπογραφή των ως άνω συμβάσεων ως προς τους συγκεκριμένους όρους μετά την ολοκλήρωση του προβλεπόμενου στο άρθρο 201 ν. 4389/2016 του παρόντος προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Επίσης, βάσει της διάταξης του άρθρου 198 παρ. 2 ν. 4389/2016 μεταβιβάζονται αυτοδικαίως και χωρίς αντάλλαγμα από το ΤΑΙΠΕΔ στην Εταιρεία τα περιουσιακής φύσης δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, τα οποία είχαν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ δυνάμει της υπ' αριθμ. 195/2011 (Β'2501) απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων σχετικά με το δικαίωμα παραχώρησης σε τρίτους, μέσω συμβάσεων παραχώρησης, των δικαιωμάτων που αφορούν στη διοίκηση, διαχείριση, λειτουργία, ανάπτυξη, επέκταση, συντήρηση και εκμετάλλευση όλων των κρατικών αεροδρομίων, των οποίων η οργάνωση, λειτουργία και διοίκηση ανήκει στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης επί των κινητών και ακινήτων που σχετίζονται με τη λειτουργία τους, καθώς και των χώρων εμπορικής ή άλλης χρήσης που βρίσκονται μέσα ή κοντά στα κρατικά αυτά αεροδρόμια και υπό τους όρους που θα καθορίζονται στη σχετική σύμβαση παραχώρησης, εξαιρουμένων ρητά των κρατικών Περιφερειακών αεροδρομίων Κρήτης, Ηπειρωτικής Ελλάδας, Ιονίου και Αιγαίου, τα οποία έχουν ήδη παραχωρηθεί με συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες κυρώθηκαν με τα άρθρα 215 και 216 του ν. 4389/2016. Τα αεροδρόμια αυτά («Περιφερειακά αεροδρόμια») είναι τα παρακάτω:

23 Περιφερειακά Αεροδρόμια

✘ Αλεξανδρούπολη	✘ Κύθηρα
✘ Άραξος	✘ Λέρος
✘ Αστυπάλαια	✘ Λήμνος
✘ Ικαρία	✘ Μήλος
✘ Ιωάννινα	✘ Νάξος
✘ Καλαμάτα	✘ Νέα Αγχίαλος
✘ Κάλυμνος	✘ Πάρος
✘ Κάρπαθος	✘ Σητεία
✘ Κάσος	✘ Σκύρος
✘ Καστελόριζο	✘ Σύρος
✘ Καστοριά	✘ Χίος
✘ Κοζάνη	

Σύμφωνα με το άρθρο 350 ν. 4512/2018, το Ελληνικό Δημόσιο έχει επίσης παραχωρήσει στην ΕΕΣΥΠ το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος που αντιστοιχεί στη συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΤΕ (ποσοστό 1%). Το Ελληνικό Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα ψήφου στη Γ.Σ. του ΟΤΕ για τις μετοχές που του αναλογούν.

A.5. Η συμβολή της ΕΕΣΥΠ στην ανάπτυξη

Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας χαράσσει και εφαρμόζει μία ολιστική και μακροπρόθεσμη στρατηγική διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο της, προκειμένου να επιτύχει αξία τόσο για το Ελληνικό Δημόσιο ως μέτοχο, όσο και για τους πολίτες.

Η συμβολή της ΕΕΣΥΠ στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας πραγματοποιείται:

- (α) Μέσω της υλοποίησης του Προγράμματος Αξιοποίησης του ΤΑΙΠΕΔ, όπως και της αξιοποίησης του χαρτοφυλακίου ακινήτων της ΕΤΑΔ, προσελκύνοντας επενδύσεις.
- (β) Μέσω του μετασχηματισμού των δημόσιων επιχειρήσεων με ενίσχυση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας, της οικονομικής αποδοτικότητας, της βελτιστοποίησης της χρήσης πόρων, της καινοτομίας και εν γένει της βελτίωσης των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες, που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια.
- (γ) Μέσω στρατηγικών συμμαχιών και συνεργιών εντός της δομής της ΕΕΣΥΠ.
- (δ) Και τέλος, μέσω της απευθείας διοχέτευσης μέρους των κερδών της ΕΕΣΥΠ σε επενδύσεις. Συγκεκριμένα, μέρος των κερδών της ΕΕΣΥΠ αποδίδεται ως μέρος στο Ελληνικό Δημόσιο και χρησιμοποιείται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για στρατηγικές επενδύσεις, ενώ το υπόλοιπο χρησιμοποιείται από την ΕΕΣΥΠ για επενδύσεις σύμφωνα με την Επενδυτική της Πολιτική. Μέσω αυτής της πολιτικής καθορίζεται η κατανομή των διαθέσιμων πόρων για επενδύσεις σε διαφορετικές κατηγορίες επενδύσεων, και συγκεκριμένα για τις εξής κατηγορίες: α) επενδύσεις στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων, οι μετοχές των οποίων είναι ήδη στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ (όπου δύναται να περιλαμβάνει και επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία που αντιμετωπίζουν χρηματοοικονομικές δυσκολίες ή είναι απαραίτητη η χρηματοδότηση για την αναδιάρθρωσή τους), β) επενδύσεις σε ίδια κεφάλαια της ΕΤΑΔ ή/και σε εταιρείες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων, γ) επενδύσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα σε λοιπά περιουσιακά στοιχεία εκτός χαρτοφυλακίου ΕΕΣΥΠ που μπορεί να προσφέρουν υψηλές αποδόσεις και να δημιουργήσουν θετικό οικονομικό αποτέλεσμα και δ) διατήρηση ενός επαρκούς αποθεματικού με σκοπό την εξασφάλιση ρευστότητας για μελλοντικές επενδύσεις ή και κάλυψη μελλοντικών ζημιών (συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης έκτακτων κεφαλαιακών αναγκών σε θυγατρικές).

A.6. Κύρια Όργανα Διοίκησης της Εταιρείας

Τα όργανα της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, το Εποπτικό Συμβούλιο, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Ελεγκτές.

Το ανώτατο όργανο της Εταιρείας είναι η **Γενική Συνέλευση** του μοναδικού μετόχου, που είναι το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αυτό εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών. Η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου είναι το μόνο αρμόδιο όργανο να αποφασίζει για θέματα, τα οποία σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης του μετόχου, με εξαίρεση την εκλογή και την ανάκληση του διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, τον καθορισμό της αμοιβής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την τροποποίηση του Καταστατικού. Τα ζητήματα αυτά αποφασίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδρυτικού νόμου 4389/2016.

Το **Εποπτικό Συμβούλιο** είναι υπεύθυνο για την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας με σκοπό να διασφαλίζει ότι αυτό λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4389/2016, του Καταστατικού και του Εσωτερικού Κανονισμού, προς το συμφέρον της Εταιρείας και προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Αποτελείται από πέντε (5) μέλη τα οποία διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, σύμφωνα με τα κατωτέρω:

- τρία (3) μέλη επιλέγονται από τον μοναδικό μέτοχο, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που ενεργούν από κοινού,
- δύο (2) μέλη, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου, επιλέγονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, ενεργώντας από κοινού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Οικονομικών.

Το πρώτο Εποπτικό Συμβούλιο διορίστηκε με την υπ' αριθμόν Μ.Α.Δ.Κ.Α. 0015977 ΕΞ 2016 / 7.10.2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 10.10.2016 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 536/10.10.2016) όπως προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 210 του ν. 4389/2016. Αποτελείται από τα παρακάτω πέντε (5) μέλη με πενταετή θητεία:

1. Γεώργιος Σταμπουλής
2. Γεώργιος - Σπύρος Ταβλάς
3. Όλγα Χαρίτου¹
4. Jacques, Henri, Pierre, Catherine Le Pape. - διορίστηκε Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου
5. David Vegara Figueras

Το **Διοικητικό Συμβούλιο** έχει τις εξουσίες και αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 192 του ν. 4389/2016. Συγκεκριμένα το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση της Εταιρείας και την επίτευξη των καταστατικών της σκοπών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει επί όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της Εταιρείας, εκτός από τα θέματα εκείνα που σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω νόμου ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από το Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου. Επιπλέον, ένας εκπρόσωπος που ορίζεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας παρευρίσκεται στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ως παρατηρητής χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Σήμερα το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
Γεώργιος Διαμαντόπουλος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ουρανία Αικατερινάρη	Διευθύνουσα Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Στέφανος Γιουρέλης	Εντεταλμένος Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Ηρώ Αθανασίου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αλίκη Γρηγοριάδη	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Θεμιστοκλής Κουβαράκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σπύρος Λορεντζιάδης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μαρίνα Νιφόρου	Μη Εκτελεστικό Μέλος

Τα βιογραφικά των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχονται στην Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

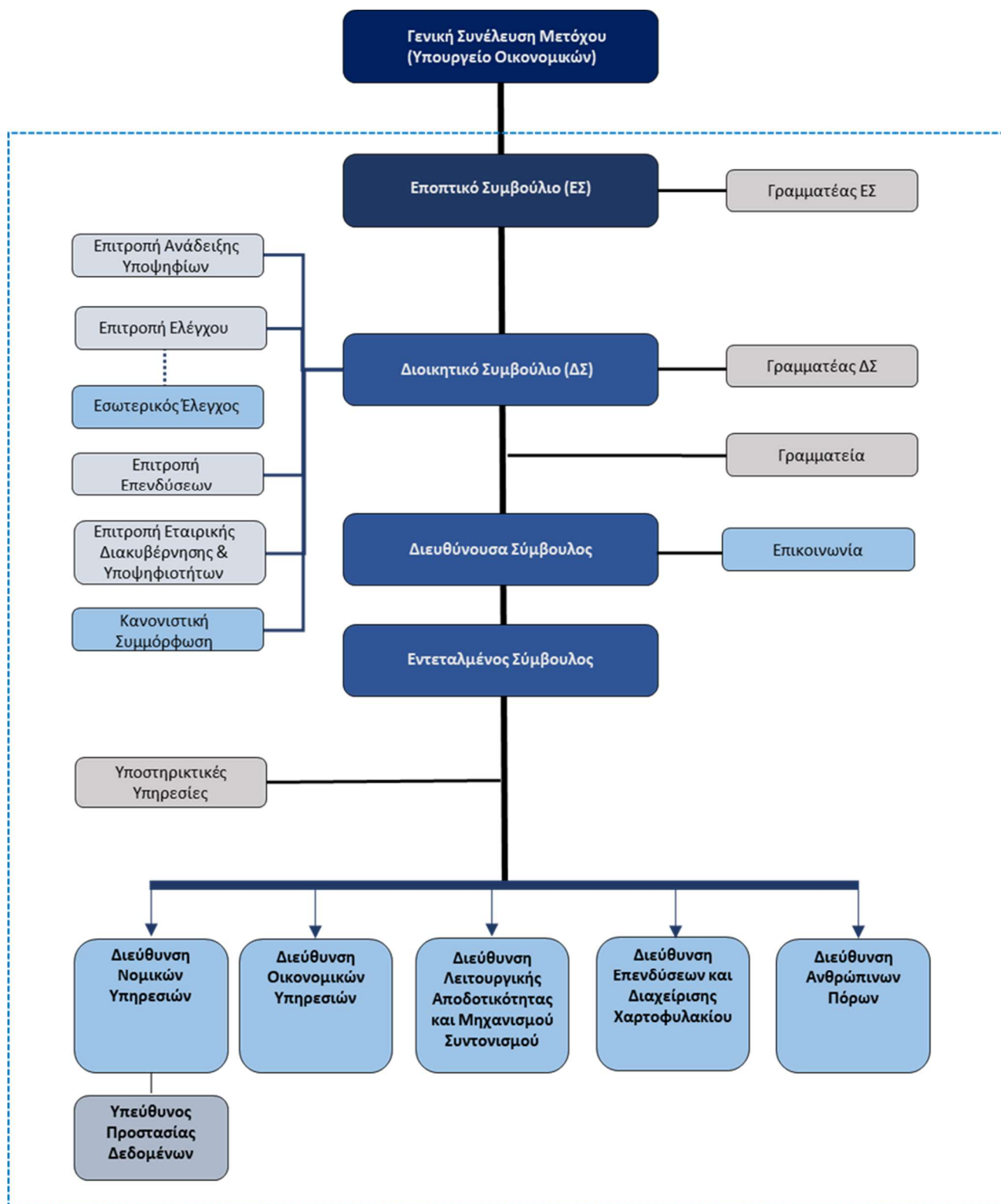
Για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και βάσει της διάταξης του άρθρου 192 παρ. 2(ιθ) ν.4389/2016 και της από 03.03.2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν συσταθεί τρεις Επιτροπές: α) η Επιτροπή Ελέγχου, β) η Επιτροπή Επενδύσεων και γ) η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης (για τη σύνθεση των επιτροπών βλέπε τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης).

Επιπλέον, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 197 παρ. 4 ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4512/2018 και το ν. 4618/2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνέστησε Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων (αρχικά Λοιπών Θυγατρικών και κατόπιν του ν. 4618/2019, Θυγατρικών), αποτελούμενη από εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ.

¹ Άμισθο μέλος από 01.05.2019.

Α.7. Οργανόγραμμα

Το οργανόγραμμα της ΕΕΣΥΠ έχει ως ακολούθως:

Ο Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης, υποστηρίζει και συμβουλεύει απευθείας το Εποπτικό Συμβούλιο της Εταιρείας σχετικά με θέματα συμμόρφωσης που το αφορούν.

A.8. Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) ευρώ και διαιρείται σε σαράντα χιλιάδες (40.000) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας χιλίων (1.000) ευρώ εκάστης.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι μη μεταβιβάσιμες.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο και καταβάλλεται σε μετρητά. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατατίθεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σε ειδικό λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος στο όνομα της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, με την από 03.03.2017 απόφασή του, πιστοποίησε την μερική πληρωμή του μετοχικού κεφαλαίου, και ειδικότερα την πληρωμή του ποσού των 10.000.000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στην κάλυψη του ¼ της ονομαστικής αξίας των μετοχών της Εταιρείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του κ.ν. 2190/1920.

A.9. Εσωτερικός Έλεγχος

Σύμφωνα με το άρθρο 192 του ν.4389/2016, το Διοικητικό Συμβούλιο διορίζει τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου. Κατόπιν της δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη θέση του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, η Εταιρεία επέλεξε Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου δυνάμει της από 20.07.2018 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ) υποστηρίζει τη Διοίκηση της ΕΕΣΥΠ στην άσκηση των καθηκόντων της και στην επίτευξη των στόχων που έχουν προσδιορισθεί μέσω της διασφάλισης της ορθής εφαρμογής των διαδικασιών και λειτουργιών των οργανωτικών μονάδων της Εταιρείας, καθώς και μέσω του ελέγχου εφαρμογής αποτελεσματικών συστημάτων και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνου, πληροφοριακών συστημάτων και εταιρικής διακυβέρνησης. Η ΔΕΕ λειτουργεί με βάση τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας, Κεφάλαιο «Πλαίσιο Ελέγχου Απόδοσης», είναι ανεξάρτητη και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, από την οποία και εποπτεύεται.

Η ΔΕΕ επιβεβαιώνει την ορθή τήρηση των οδηγιών και κατευθύνσεων της Διοίκησης μέσω τακτικών και έκτακτων ελέγχων των διαδικασιών, των οικονομικών στοιχείων και των πληροφοριακών συστημάτων και υποβάλλει σχετικές εκθέσεις προς τη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Διασφαλίζεται στα στελέχη της η πλήρης ελευθερία και απρόσκοπτη πρόσβαση σε αρχεία, υπηρεσίες, λογιστικά στοιχεία και βιβλία, φυσικά περιουσιακά στοιχεία και προσωπικό της ΕΕΣΥΠ.

Η ΔΕΕ καταρτίζει ετήσιο πλάνο για τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου, βασισμένο σε αξιολόγηση κινδύνων, το οποίο εγκρίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο. Το ετήσιο πλάνο και ο προϋπολογισμός της ΔΕΕ για το 2019 εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου στις 04.12.2018 και από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 13.12.2018.

Επίσης, εντός του Ιανουαρίου του 2019 κοινοποιήθηκε στις Άμεσες Θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ το «Πλαίσιο Συνεργασίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου ΕΕΣΥΠ – Άμεσων Θυγατρικών», το οποίο είχε εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 13.12.2018.

A.10. Εξωτερικός Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Σύμφωνα με το άρθρο 193 του ν. 4389/2016, η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου διορίζει ελεγκτική εταιρεία διεθνούς φήμης, βάσει καταλόγου υποψηφίων εταιρειών που υποβάλλεται από το Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού αρ. 537/2014/ΕΕ. Οι ελεγκτές της Εταιρείας έχουν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην εφαρμοστέα νομοθεσία περί Αωνύμων Εταιρειών. Επίσης κύριος συμμετέχων στη διαδικασία επιλογής είναι η Επιτροπή Ελέγχου με την υποστήριξη των εσωτερικών ελεγκτών. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή Ελέγχου, με την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου, υποστηρίζει το Εποπτικό Συμβούλιο στην προετοιμασία καταλόγου υποψηφίων εξωτερικών ελεγκτών ο οποίος υποβάλλεται από το Εποπτικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση για την τελική επιλογή.

Η διάρκεια του οικονομικού έτους είναι δώδεκα (12) μήνες, με αρχή την 1^η Ιανουαρίου και λήξη την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Σύμφωνα με την απόφαση του μοναδικού μετόχου της 10.09.2018, η εταιρεία Grant Thornton εκλέχτηκε ως εξωτερικός ορκωτός ελεγκτής για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας για την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018.

A.11. Ταμειακά Διαθέσιμα - Ενιαίος Λογαριασμός Θησαυροφυλακίου

Τα ρευστά διαθέσιμα της Εταιρείας τηρούνται σε λογαριασμό ταμειακής διαχείρισης στην Τράπεζα της Ελλάδος, έως τη λειτουργική έναρξη του Ενιαίου Λογαριασμού Θησαυροφυλακίου, μέσω του οποίου θα γίνεται η διαχείρισή τους. Η Εταιρεία έχει επίσης συνάψει σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά μέσα (MIFID) και διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ανάγκη που απορρέει από την υποχρέωση τήρησης λογαριασμού θεματοφυλακής λόγω των εισηγμένων εταιρειών που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο της Εταιρείας από 01.01.2018 ως άρθρο 380 Ν.4512/2018 (ΦΕΚ Α 5/17.01.2018). Ο λογαριασμός αυτός δεν έχει σημαντικό υπόλοιπο.

A.12. Εσωτερικός Κανονισμός, Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποχρεώσεις Αναφορών

Η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου υιοθετεί τον Εσωτερικό Κανονισμό («Εσωτερικός Κανονισμός») που ρυθμίζει τη λειτουργία της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της, πλην του ΤΧΣ, και βασίζεται σε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας μπορεί να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού μετόχου, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο.

Δυνάμει της από 17.01.2018 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Μοναδικού Μετόχου αποφασίστηκε η προσθήκη νέας θεματικής ενότητας στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας με θέμα «Μερισματική πολιτική της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.».

Επιπλέον, δυνάμει της από 19.06.2018 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Μοναδικού Μετόχου, αποφασίστηκε η προσθήκη νέας θεματικής ενότητας στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας με θέμα «Επενδυτική Πολιτική», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 189 παρ. 1 στ του ν. 4389/2016.

Επίσης, δυνάμει της από 10.09.2018 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του Μοναδικού Μετόχου αποφασίστηκε η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού ως προς το Κεφάλαιο «Κανονισμός Διαδικασιών Ανάθεσης Συμβάσεων», βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 189, την παράγραφο 2(ζ) του άρθρου 190 και την παράγραφο 4(ε) του άρθρου 191 του Ν. 4389/2016, την από 16-04-2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ, την από 31-08-2018 απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου και την υπ' αριθμ. Γ10/2018 Γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων («ΕΑΑΔΗΣΥ»).

Ο Εσωτερικός Κανονισμός, όπως έχει διαμορφωθεί με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης μέχρι σήμερα περιλαμβάνει τις εξής θεματικές ενότητες:

- (α) Κανονισμός Διαδικασιών Ανάθεσης Συμβάσεων
- (β) Γενικό Πλαίσιο Κατάρτισης Στρατηγικού Σχεδίου της ΕΕΣΥΠ
- (γ) Πλαίσιο Ελέγχου Απόδοσης
- (δ) Πολιτική για τη Σύγκρουση Συμφερόντων και τις Υποχρεώσεις Εμπιστευτικότητας
- (ε) Κανόνες Εσωτερικής Λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου
- (στ) Πολιτική Αμοιβών και Αποζημιώσεων για τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου με την προσθήκη τμήματος «Πολιτικής Αμοιβών & Αποζημίωση των ΔΣ των άμεσων θυγατρικών (πλην ΤΧΣ)»
- (ζ) Μηχανισμός Συντονισμού

- (η) Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης
- (θ) Πλαίσιο Παρακολούθησης και Απόδοσης Αναφορών
- (ι) Πολιτική Ταξιδίων, Εξόδων και Επιχειρηματικών Εξόδων
- (ια) Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και πλαίσιο για την προετοιμασία της χρηματοοικονομικής αναφοράς
- (ιβ) Κριτήρια Αξιολόγησης και Ανάκλησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ
- (ιγ) Μερισματική πολιτική
- (ιδ) Επενδυτική Πολιτική

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης βασίζεται στον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρείες, ο οποίος βασίζεται κυρίως στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ, διεθνές σημείο αναφοράς για την εταιρική διακυβέρνηση.

Να σημειωθεί επίσης ότι αναφορικά με τις υποχρεώσεις αναφορών, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ υποβάλλει στο Εποπτικό Συμβούλιο τριμηνιαίες αναφορές σχετικά με την τήρηση των κανόνων της εταιρικής διακυβέρνησης, όπως προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας της Εταιρείας. Στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών αναφορών, υποβάλλει:

- τριμηνιαίες εκθέσεις επί των πεπραγμένων και των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων,
- επισκοπημένες εξαμηνιαίες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και
- ελεγμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

A.13. Πεπραγμένα και Δραστηριότητες της Εταιρείας και του Ομίλου χρήσης 01.01.2018-31.12.2018 καθώς και μεταγενέστερα γεγονότα.

A.13.1 Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία Εταιρείας και Ομίλου

A) Ανάλυση οικονομικών στοιχείων Εταιρείας κατά την 31.12.2018

Η ΕΕΣΥΠ είναι εταιρεία συμμετοχών με μακροπρόθεσμη προοπτική και στόχο την επαύξηση της αξίας και τη βελτίωση της απόδοσης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων του χαρτοφυλακίου της.

Η εταιρεία έλαβε νομική υπόσταση στις 25.10.2016, ενώ το έτος 2017 ήταν το ουσιαστικό έτος ίδρυσής της όταν το Διοικητικό της Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα στις 16.02.2017. Καθ' όλο το 2017 η Εταιρεία είχε συμμετοχή μόνο στις εταιρείες ΕΤΑΔ και ΤΑΙΠΕΔ, ενώ από 01.01.2018 και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4512/2018, επήλθε μεταβολή των στοιχείων ενεργητικού της Εταιρείας την οποία επέφερε η μεταβίβαση της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου σε 13 δημόσιες επιχειρήσεις.

Καθώς η ΕΕΣΥΠ είναι εταιρεία συμμετοχών, στις Εταιρικές οικονομικές της καταστάσεις, τα έσοδα προέρχονται κυρίως από μερίσματα, τόκους και λοιπά κεφαλαιακά έσοδα/κέρδη που προέρχονται από τα περιουσιακά στοιχεία του χαρτοφυλακίου της, ενώ τα έξοδά της αφορούν κατά κύριο λόγο έξοδα διοίκησης και διαχείρισης για τη λειτουργία της και την εκπλήρωση της αποστολής της. Αναφορικά με τα μερίσματα σημειώνεται ότι εκ της φύσεως τους υπάρχει χρονική υστέρηση μεταξύ της περιόδου κερδοφορίας των θυγατρικών και της είσπραξης μερισμάτων (π.χ. τα κέρδη της εκάστοτε χρήσης των θυγατρικών διανέμονται ως μερίσματα κατά την επόμενη εταιρική χρήση), καθώς και άλλοι περιορισμοί στην διανομή (π.χ. η ύπαρξη σωρευμένων ζημιών σε θυγατρικές από προηγούμενα έτη μπορεί να μην επιτρέπει τη διανομή μερίσματος, παρά την ύπαρξη κερδών στην τρέχουσα περίοδο).

Η Εταιρεία κατά το έτος 2018 πραγματοποίησε για πρώτη φορά έσοδα μερισμάτων από τις θυγατρικές της που ανήλθαν σε €17,0 εκατ. και προέρχονται από τις από 01.01.2018 μεταβιβασθείσες «λοιπές θυγατρικές εταιρείες» και τον ΟΤΕ (ενώ κατά το 2017, που ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας της, δεν πραγματοποίησε έσοδα μερισμάτων λόγω σωρευμένων ζημιών παρελθουσών χρήσεων των «άμεσων θυγατρικών»). Πιο συγκεκριμένα, τα μερίσματα του έτους 2018 προήλθαν στο μεγαλύτερο μέρος από τις θυγατρικές εταιρείες ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ, καθώς και από το μεταβιβασθέν δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων που αναλογούν στην συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στην εταιρεία ΟΤΕ και σε μικρότερο βαθμό μερίσματα από τις εταιρείες Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης, Ελληνικές Αλυκές, ΟΚΑΑ και ΑΕΔΙΚ.

Η είσπραξη των μερισμάτων αυτών οδήγησε στο να καταγραφούν το έτος 2018 κέρδη € 13,1 εκατ. σε σύγκριση με το έτος 2017 στο οποίο καταγράφησαν ζημίες. Να σημειωθεί ότι μεταγενέστερα της χρήσης 2018, μέσα στο πρώτο εξάμηνο 2019, τα κέρδη έχουν υπερδιπλασιαστεί και ανήλθαν σε € 38,9 εκατ.

Οι δαπάνες του έτους 2018 σε σχέση με το έτος 2017 δεν είναι συγκρίσιμες, καθώς η Εταιρεία κατά τους πρώτους μήνες του 2017 βρισκόταν υπό σύσταση όσον αφορά την δομή και τις λειτουργίες της και δεν είχε ακόμη στελεχωθεί, ούτε είχε όλες τις λειτουργίες, καθώς το ΔΣ της για πρώτη φορά συγκροτήθηκε σε σώμα τον Φεβρουάριο του 2017 και στη συνέχεια άρχισε η στελέχωση της εταιρείας. Σε αντίθεση με το 2017, εντός του 2018 η Εταιρεία είχε αποκτήσει πλήρη δραστηριότητα αναφορικά με τις Άμεσες θυγατρικές και ήταν στελεχωμένη σε σημαντικό βαθμό για τον ρόλο αυτό, ενώ παράλληλα είχε ξεκινήσει η στελέχωση που απαιτούνταν για να υποστηρίξει την νέα δομή της, υπό την οποία προστέθηκαν οι συμμετοχές σε επιπλέον 13 δημόσιες επιχειρήσεις (κάποιες από τις οποίες είναι και Όμιλοι, άρα έχουν και δικές τους επιπλέον θυγατρικές).

Β) Ανάλυση οικονομικών στοιχείων Ομίλου κατά την 31.12.2018

(α) Εισαγωγή- ενοποίηση για πρώτη φορά της συμμετοχής σε 13 επιχειρήσεις που μεταβιβάστηκαν με 01.01.2018:

(ποσά σε ευρώ 000'ς)	Μεταβολή			
	2018	2017	σε χιλ. €	%
Κύκλος Εργασιών	1.045.876	57.888	987.988	1707%
Κόστος πωληθέντων	(974.238)	(25.047)	(949.191)	3790%
Επιχορηγήσεις κόστους πωληθέντων	104.372	-	104.372	-
Μικτό Κέρδος	176.010	32.841	143.169	436%
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	127.205	3.544	123.661	3489%
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	(159.528)	(15.987)	(143.541)	898%
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	(73.402)	(12.855)	(60.547)	471%
Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως	(69.240)	(23.116)	(46.124)	200%
Κέρδη/ (Ζημιές) από αναπροσαρμογή επενδύσεων σε ακίνητα	57	36.551	(36.494)	(100%)
Αποτελέσματα προ φόρων, χρημ/κών και επενδ/κών απ/των	1.102	20.978	(19.876)	(95%)
Έσοδα από μερίσματα	1.595	-	1.595	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	32.390	3.370	29.020	861%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(14.694)	(2.278)	(12.416)	545%
Αποτίμηση χρηματ/κών στοιχείων μέσω απ/ων	(280)	-	(280)	-
Μερίδιο κέρδους/(ζημιάς) από συγγενείς εταιρείες	(116.368)	(2.698)	(113.670)	4213%
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	(96.255)	19.372	(115.627)	(597%)
Φόρος εισοδήματος	(36.288)	(1.135)	(35.153)	3097%
Κέρδη/ (ζημιές) περιόδου μετά από φόρους	(132.543)	18.237	(150.780)	(827%)

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η ΕΕΣΥΠ το έτος 2017 είχε συμμετοχή σε 2 ενοποιούμενες εταιρείες, ενώ από 01.01.2018 (πλέον της ΓΑΙΑΟΣΕ από 01.07.2018) απέκτησε συμμετοχή σε ακόμα 13 δημόσιες επιχειρήσεις (καθώς και στις θυγατρικές και συγγενείς τους).

Το γεγονός αυτό αποτέλεσε μια κρίσιμη πρόκληση κατά το έτος 2018, καθώς για πρώτη φορά θα ενοποιούνταν οι συμμετοχές του Δημοσίου (πλειοψηφικές ή μειοψηφικές μέσω ΕΕΣΥΠ) σε 15 επιχειρήσεις και σε πλήθος άλλων θυγατρικών ή συγγενών αυτών εταιρειών. Εταιρείες οι οποίες:

- δραστηριοποιούνταν σε πολύ διαφορετικές αγορές μεταξύ τους,
- ακολουθούσαν σε πολλές περιπτώσεις διαφορετικές λογιστικές πολιτικές, καθώς είχαν κάνει διαφορετικές επιλογές μεταξύ επιτρεπτών από τα ΔΠΧΑ επιλογών για την απεικόνιση στοιχείων του ισολογισμού ή συναλλαγών/αποτελεσμάτων χρήσης,
- είχαν διαφορετικές διαδικασίες προετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων, συστήματα, ημερομηνίες στις οποίες ολοκλήρωναν τις οικονομικές τους καταστάσεις, ενώ ορισμένες εξ αυτών παρά το γεγονός ότι μεταφέρθηκαν στην ΕΕΣΥΠ το έτος 2018 δεν είχαν δημοσιεύσει οικονομικές καταστάσεις από το έτος 2016,
- υπήρχε σημαντικό πλήθος παρατηρήσεων και εμφάσεων επί των πιστοποιητικών Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών τους με συνέπεια την επίδραση στην αξιοπιστία και διαφάνεια των οικονομικών τους καταστάσεων,
- δεν υπήρχε ομοιογένεια στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών αυτών, καθώς οι 13 νέες εταιρείες ελέγχονταν από εννέα διαφορετικές εταιρείες ορκωτών ελεγκτών λογιστών, ενώ επίσης σε αρκετές περιπτώσεις τα αντίστοιχα τμήματα των εταιρειών ήταν υποστελεχωμένα και χωρίς τις κατάλληλες υποδομές και συστήματα, πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί στο μέλλον.

Σε γενικές γραμμές, είναι από τα πιο σύνθετα εγχειρήματα, και για τα δεδομένα της ελληνικής αγοράς και του ιδιωτικού τομέα, η ενοποίηση τόσο πολλών και διαφορετικών εταιρειών για τους λόγους που προαναφέραμε. Μετά ευλόγου διαστήματος από την μεταφορά τους, η ΕΕΣΥΠ ακολούθησε ενέργειες για τη βελτίωση της ποιότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των αναφορών, όπου μεταξύ άλλων:

- Εφάρμοσε διαδικασία σύστασης (ή ενίσχυσης όπου προϋπήρχαν) επιτροπών ελέγχου στις εταιρείες αυτές στελεχώνοντας τις με προέδρους που έχουν επαρκή σύμφωνα με το νόμο, γνώση λογιστικής και ελεγκτικής, διασφαλίζοντας επίσης την ανεξαρτησία των μελών των Επιτροπών Ελέγχου.

- Καταβλήθηκε μεγάλη προσπάθεια για την επίλυση και διόρθωση όσων περισσότερο δυνατόν εκ των προβλημάτων που αναδείκνυαν οι εξωτερικοί ορκωτοί λογιστές για τις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών αυτών, με συνέπεια από σύνολο 35 παρατηρήσεων και εμφάσεων που υπήρχαν επί των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2016, να μειωθούν σε 21 στις οικονομικές καταστάσεις έτους 2017, και να μειωθούν περαιτέρω σε περίπου 15 για το έτος 2018.
- Ξεκίνησε προσπάθεια εντοπισμού των σημαντικότερων διαφορών στις λογιστικές πολιτικές που ακολουθούνταν από τις θυγατρικές, καθώς και σύγκλισης αυτών, ώστε οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις να απεικονίζονται με ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές.

Καθώς η μεταβίβαση όλων των ανωτέρω έχει γίνει σε λιγότερο των 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς, η ΕΕΣΥΠ εξακολουθεί να αξιολογεί και να προβαίνει σε βελτιώσεις όλων των ανωτέρω, διαδικασία η οποία αναμένεται να συνεχισθεί στους επόμενους μήνες, καθώς παρά την σημαντική πρόοδο, η επίλυση ορισμένων εκ των θεμάτων (όπως για παράδειγμα ο έλεγχος απομείωσης ενός τεραστίου όγκου παγίων που δεν είχε διενεργηθεί επί πολλά χρόνια) απαιτεί σημαντικό χρόνο. Η προσπάθεια αυτή αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο βαθμό εντός του έτους 2019 και οποιοσδήποτε διορθωτικές εγγραφές που αφορούν την προ της 01.01.2018 περίοδο θα καταχωρηθούν με αναδρομική ισχύ μέσω της διόρθωσης της καθαρής θέσης πρώτης ενοποίησης των εταιρειών αυτών.

(β) Συζήτηση επί κονδυλίων Αποτελεσμάτων Περιόδου:

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, από 01.01.2018 (πλέον της ΓΑΙΑΟΣΕ από 01.07.2018), ενοποιούνται για πρώτη φορά οι συμμετοχές της ΕΕΣΥΠ σε 13 επιπλέον επιχειρήσεις (και σε πλήθος θυγατρικών και συγγενών τους). Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το μέγεθος αρκετών εκ των νέων εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ, καθιστά μη συγκρίσιμα τα κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης 2018 και 2017.

Για το λόγο αυτό η κατωτέρω συζήτηση επί των κονδυλίων σε ενοποιημένο επίπεδο αναφέρεται σε συγκρίσεις των κονδυλίων της 31.12.2018 και της χρήσης που έληξε τότε με:

- α. τα κονδύλια των δημοσιευμένων καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2017 (όπου σε όλες τις περιπτώσεις υπάρχουν σημαντικές μεταβολές κυρίως λόγω αύξησης του μεγέθους του Ομίλου) αλλά και
- β. με proforma (ανέλεγκτα) κονδύλια της 31.12.2017 που έχουν υπολογισθεί επί της υποθετικής βάσης ως εάν οι συμμετοχές στις λοιπές θυγατρικές υπήρχαν 12 μήνες πριν την απόκτησή τους (01.01.2017 εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που υπολογίζετε από 01.07.2017).

Κύκλος εργασιών

Δημοσιευμένα: Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της ΕΕΣΥΠ κατά το 2018 είναι σημαντικά υψηλότερος σε σύγκριση με την χρήση 2017, λόγω του ότι από 01.01.2018 συμπεριλαμβάνονται για πρώτη φορά στην ενοποίηση οι λοιπές θυγατρικές.

Pro-forma: Σε σύγκριση με τον κύκλο εργασιών που θα είχε ο Όμιλος στην χρήση 2017 (proforma, ως εάν οι λοιπές θυγατρικές είχαν μεταβιβασθεί στην ΕΕΣΥΠ από 01.01.2017), τότε οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ εμφανίζουν συνολική αύξηση στο 2018 € 63 εκατ. περίπου κυρίως λόγω:

- α. της αύξησης του κύκλου εργασιών στις εταιρείες:
  - ΕΛΤΑ κατά € 40 εκατ (η οποία οφείλεται στην αύξηση της δραστηριοποίησης της εταιρείας στον κλάδο της εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ τα έσοδα αλληλογραφίας μειώθηκαν).
  - ΟΑΣΑ (όμιλος) αύξηση € 24,5 εκατ, η οποία οφείλεται σε συνδυασμό θετικών και αρνητικών επιδράσεων όπως α) σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών λόγω της έξαρσης του φαινομένου της εισιτηριοδιαφυγής στους πρώτους μήνες του 2018, β) ανακοπή και αντιστάθμιση της απώλειας εσόδων από την αύξηση τους στο Β' εξάμηνο 2018 λόγω της εφαρμογής του ηλεκτρονικού εισιτηρίου και ενεργοποίησης των μπαρών εισόδου στο δίκτυο του μετρό και γ) στην τιμολόγηση προς το Ελληνικό Δημόσιο μέρους της αμοιβής που δικαιούνταν ο ΟΑΣΑ για τις μετακινήσεις των ανέργων.

- ΔΕΘ κατά € 2,5 εκατ, εν μέρει λόγω διοργάνωσης της έκθεσης Agrotica που λαμβάνει χώρα κάθε δύο έτη, καθώς και από την σημαντική επιτυχία της διοργάνωσης της ΔΕΘ για το 2018 με τιμώμενη χώρα τις ΗΠΑ.
  - ΟΚΑΑ κατά € 1,7 εκατ, λόγω αλλαγής τιμολογιακής πολιτικής.
  - ΓΑΙΑΟΣΕ κατά € 8,1 εκατ, και
- β. της μείωσης του κύκλου εργασιών (που αντιστάθμισαν μερικώς τις ανωτέρω αυξήσεις), κυρίως στην εταιρεία ΕΥΔΑΠ λόγω της μείωσης της κατανάλωσης νερού.

Αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων

Δημοσιευμένα: Σε σύγκριση με τα δημοσιευόμενα αποτελέσματα χρήσης 2017, ο Όμιλος εμφανίζει μείωση στα αποτελέσματα προ φόρων χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων, κυρίως λόγω της ενσωμάτωσης των νέων θυγατρικών από 01.01.2018 (εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που προστέθηκε από 01.07.2018), και ειδικότερα στην ενσωμάτωση των ζημιολόγων αποτελεσμάτων των ΕΛΤΑ και του ΟΑΣΑ, αλλά και λόγω του ότι κατά την παρούσα χρήση δεν εμφανίζονται τα σημαντικά κέρδη από αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων που είχαν καταγραφεί κατά την προηγούμενη χρήση από την εταιρεία ΕΤΑΔ (€ 36 εκατ).

Pro-forma: Σε σύγκριση με τα αποτελέσματα προ φόρων και αναλογίας κερδών/ζημιών συγγενών εταιρειών που θα είχε ο Όμιλος στην αντίστοιχη περίοδο του 2017 (proforma, ως εάν οι λοιπές θυγατρικές είχαν μεταβιβασθεί στην ΕΕΣΥΠ ένα έτος νωρίτερα), εμφανίζεται μείωση, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στα κάτωθι:

- Σημαντικά χαμηλότερες επιχορηγήσεις που καταβλήθηκαν στον ΟΑΣΑ (που βέβαια αντικατοπτρίζει αντίστοιχα μειωμένη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού). Ειδικότερα, ο Όμιλος ΟΑΣΑ έλαβε κατά το έτος 2018 μικρότερες επιχορηγήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για τις δαπάνες και την λειτουργία του, παρά το γεγονός ότι αυξήθηκαν οι δαπάνες του με τα κόστη της τηλεματικής και του Αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου (ΑΣΣΚ).
- Μείωση € 36,8 εκατ οφείλεται στο ότι η θυγατρική ΕΤΑΔ κατά το έτος 2017 κατέγραψε κέρδη αποτίμησης ακινήτων ύψους 36,6 εκατ. κάτι που δεν επαναλήφθηκε στην παρούσα χρήση. Επίσης, υπήρξαν περιπτώσεις θυγατρικών του Ομίλου που καταχώρησαν υψηλότερα κέρδη στο 2017 (συγκριτικά με το 2018) από αποτιμήσεις ακινήτων.
- Οι ανωτέρω μειώσεις εσόδων επιχορηγήσεων και αποτιμησιακών κερδών, εν μέρει μόνο αντισταθμίζονται από μειώσεις σε όλες τις κατηγορίες δαπανών.

Τέλος, το μετά φόρων αποτέλεσμα είναι ζημία, η οποία προέρχεται κυρίως από την ενσωμάτωση των ζημιών της συγγενούς εταιρείας ΔΕΗ, ενώ παράλληλα οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν έξοδο φόρου, παρά το γεγονός της ύπαρξης προ φόρων ζημιών, καθώς στις κερδοφόρες εταιρείες υπάρχουν έξοδα φόρων τα οποία δεν αντισταθμίζονται από τυχόν αναβαλλόμενη φορολογική ωφέλεια των ζημιολόγων επιχειρήσεων, είτε γιατί αυτές απαλλάσσονται της φορολογίας, είτε γιατί δεν έχουν υπολογίσει αναβαλλόμενο φορολογικό όφελος επί των φορολογικών ζημιών ή άλλων κονδυλίων, καθώς δεν πληρούνταν τα κριτήρια αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης των ΔΠΧΑ.

Κονδύλια Ισολογισμού:

Αναφορικά με τις σημαντικές μεταβολές των κονδυλίων του Ισολογισμού μεταξύ 31.12.2017 και 31.12.2018, οι σημαντικότερες εξ αυτών προέρχονται, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, από το γεγονός ότι πλέον συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση και οι λοιπές θυγατρικές οι οποίες μεταβιβάστηκαν από 01.01.2018.

Επί της ανωτέρω βάσης, οι σημαντικότερες μεταβολές που παρατηρούνται στα ενοποιημένα μεγέθη και η επεξήγησή τους έχουν ως κατωτέρω:

Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία: η αύξηση κατά € 2,3 δις περίπου, προέρχεται κυρίως από την ενοποίηση για πρώτη φορά των αντίστοιχων στοιχείων ενεργητικού του ΟΑΣΑ (€ 1,1 δις), ΕΥΔΑΠ (€ 0,9 δις), ΔΕΘ (€ 0,2 δις) και ΕΛΤΑ (€ 0,1 δις).

Επενδυτικά ακίνητα: Η αύξηση κατά € 0,25 δις περίπου οφείλεται κυρίως στα επενδυτικά ακίνητα των ΟΚΑΑ, ΚΑΘ, ΔΕΘ και ΟΑΣΑ, ενώ μικρότερο μέρος της προέρχεται από την αναγνώριση και επιμέτρηση επιπλέον ακινήτων από την ΕΤΑΔ Α.Ε.

Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις: Η αύξηση κατά € 0,4 δις περίπου προέρχεται κυρίως από την μεταβίβαση στην ΕΕΣΥΠ των συμμετοχών στην ΔΕΗ, τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών και στην ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ.

Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία: Η αύξηση κατά € 0,42 δις περίπου προέρχεται κυρίως από την ενσωμάτωση των ποσών των ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ (€ 0,24 δις περίπου αθροιστικά), των ΕΛΤΑ (αφορούν απαιτήσεις καθολικής υπηρεσίας και λοιπές ανεξόφλητες απαιτήσεις από το Δημόσιο), ενώ σημαντικά μικρότερα υπόλοιπα ενσωματώνονται από όλες τις υπόλοιπες εταιρείες.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα: Η αύξηση κατά € 0,6 δις προέρχεται κυρίως από ενσωμάτωση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων των εταιρειών ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ (€ 0,36 δις), ΕΛΤΑ (€ 0,05 δις), ΟΑΣΑ (€ 0,04 δις) και άλλων εταιρειών.

Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους: Το κονδύλι αφορά προβλέψεις για συνταξιοδότηση προσωπικού και η αύξηση κατά € 0,48 δις προέρχεται κυρίως από την ενσωμάτωση των εταιρειών.

Ορισμένες από τις σημαντικότερες μεταβολές και γεγονότα σε επιμέρους εταιρείες έχουν ως εξής:

- ΕΛΤΑ: η συμμετοχή του Δημοσίου στα ΕΛΤΑ μεταφέρθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ στην ΕΕΣΥΠ με 01.01.2018, μια μεταφορά που έγινε στην πιο κρίσιμη στιγμή της ιστορίας τους. Η εταιρεία λόγω αρνητικών λειτουργικών ταμειακών ροών κάθε χρόνο και για άνω των 10 ετών, είχε εξαντλήσει τη δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων για διαχείριση κεφαλαίου κίνησης, ενώ σε σχέση με την αποζημίωση της Καθολικής Υπηρεσίας, τα ΕΛΤΑ δεν είχαν εισπράξει κανένα ποσό για την κάλυψη των δαπανών τους προκειμένου να παρέχουν ταχυδρομικές υπηρεσίες στην επικράτεια² από το 2013 και μετά. Μη έχοντας την δυνατότητα να καλύψουν τρέχοντα έξοδα, είχαν δημιουργήσει από προ της 01.01.2018 σειρά οφειλών (πέραν των δανειακών), όπως η μεγάλη οφειλή προς την ΔΕΗ η οποία έλαβε σημαντική δημοσιότητα στις αρχές του έτους 2018.

Με τη μεταβίβαση ακολούθησαν άμεσες ενέργειες για την βραχυπρόθεσμη διασφάλιση της ομαλής συνέχισης των δραστηριοτήτων των ΕΛΤΑ:

- Ανακόπηκε ο ρυθμός μείωσης εσόδων των προηγούμενων ετών.
- Ξεκίνησαν προσπάθειες μείωσης δαπανών, που όμως σε μεγάλο βαθμό συνδέονται μεσοπρόθεσμα και με τη δυνατότητα υλοποίησης προγράμματος εθελούσιας, καθώς το 75% των ελεγχόμενων δαπανών αφορά κόστη μισθοδοσίας.
- Για πρώτη φορά τα ΕΛΤΑ εισέπραξαν εντός του έτους 2018 ποσά αποζημίωσης για την Καθολική Υπηρεσία («ΚΥ»). Ειδικότερα, εντός του 2018 τα ΕΛΤΑ εισέπραξαν ως αποζημίωση ΚΥ ποσά που ανήλθαν σε €60 εκατ. (για τα έτη 2013-2016, €15 εκατ. ανά έτος), ενώ εντός του 2019 και έως την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, έχουν εισπραχθεί επιπλέον €30 εκατ. (για το 2017 και το 2018, €15 εκατ. ανά έτος).

Σημειώνεται ότι για τα έτη 2013-2017, εκδόθηκαν οι σχετικές αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) για το ύψος της αποζημίωσης της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας και τα ΕΛΤΑ διεκδικούν την είσπραξη της εγκεκριμένης αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας, ύψους

² Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πλαίσιο, οι χώρες της ΕΕ υποχρεούνται να εξασφαλίζουν μόνιμη, προσιτή καθολική ταχυδρομική υπηρεσία σε όλα τα σημεία της επικράτειάς τους, ήτοι πρέπει να εξασφαλίζουν τουλάχιστον την παροχή υπηρεσίας (συλλογή από τα σημεία πρόσβασης και παράδοση) 5 εργάσιμες ημέρες την εβδομάδα (με εξαιρέσεις), τη συλλογή, τη διαλογή, τη μεταφορά και την παράδοση των ταχυδρομικών αντικειμένων βάρους έως 10 kg και την παροχή υπηρεσιών για συστημένες αποστολές και αποστολές με δηλωμένη αξία. Οι χώρες της ΕΕ μπορούν να αποζημιώνουν τον φορέα παροχής της καθολικής υπηρεσίας εάν υπάρχει διαπιστωμένο καθαρό κόστος, και αυτό συνιστά αθέμιτο οικονομικό βάρος σύμφωνα με τις συνθήκες της ΕΕ.

Τα ΕΛΤΑ αποτελούν τον Φορέα Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας (ΦΠΚΥ) στην Ελλάδα έως το 2028. Οι υποχρεώσεις τους ως ΦΠΚΥ συνοψίζονται σε πενήμερη περισυλλογή και διανομή, επίτευξη υψηλών προδιαγραφών ποιότητας (X+1, X+3) και διατήρηση υψηλού αριθμού σημείων πρόσβασης σε όλη την επικράτεια (N.4053/2012 - ΦΕΚ 44/Α/2012).

€129,89 εκατ., ως διαφορά του εγκριθέντος από την ΕΕΤΤ ποσού και του καταβληθέντος από το Ελληνικό Δημόσιο για τα έτη αυτά. Για το 2018, τα ΕΛΤΑ έχουν αιτηθεί προς έγκριση από την ΕΕΤΤ αποζημίωση περίπου €55 εκατ.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω και ειδικά της πληρωμής μέρους των οφειλόμενων για την Καθολική Υπηρεσία προηγούμενων ετών, τα ΕΛΤΑ για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια μετέβησαν σε θετικές λειτουργικές ταμειακές ροές και παράλληλα μείωσαν τις ζημίες τους.

Με τα ανωτέρω τα ΕΛΤΑ εξασφάλισαν χρόνο για τα επόμενα βήματα, ώστε:

- (α) να οριστικοποιήσουν ένα πρόγραμμα διάσωσης και μετασχηματισμού αυτών και να μεταβούν σε ένα καθεστώς βιώσιμης λειτουργίας και ανάπτυξης,
  - (β) να προχωρήσουν οι διαβουλεύσεις επί του πλάνου αυτού με τα ενδιαφερόμενα μέρη, εξετάζοντας όλες τις πιθανές εναλλακτικές,
  - (γ) να γίνουν όλες οι συζητήσεις και διαδικασίες αναφορικά με τις αποζημιώσεις για την Καθολική Υπηρεσία παρελθόντων ετών (2013-2018) και προφανώς για το μέλλον. Αυτό προϋποθέτει μια διαδικασία στην οποία εμπλέκονται και άλλοι φορείς, όπως τα αρμόδια Υπουργεία και η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ).
  - (δ) να εξασφαλισθεί η απαραίτητη χρηματοδότηση από το Ελληνικό Δημόσιο και να ληφθούν οι τυχόν απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες αρχές για την θέση του προγράμματος σε εφαρμογή.
- ΟΑΣΑ: Η συμμετοχή του Δημοσίου στον ΟΑΣΑ μεταβιβάσθηκε με 01.01.2018 στο απόγειο του φαινομένου της εισιτηριοδιαφυγής και της συνεχόμενης μείωσης των εσόδων του.

Εντός συντόμου χρονικού διαστήματος επισπεύσθηκε η από καιρό αναβαλλόμενη εφαρμογή του ηλεκτρονικού εισιτηρίου και το κλείσιμο των μπαρών στο μετρό, με συνέπεια την άμεση ανάσχεση και αντιστροφή της πτώσης των εσόδων.

Κατά το έτος 2018 τα αποτελέσματα του ΟΑΣΑ σε σχέση με περσινή χρήση επεδείκνυε μια άνοδο των εσόδων η οποία θα μπορούσε να ήταν σημαντικά υψηλότερη εάν δεν υπήρχε στους πρώτους μήνες η έξαρση της εισιτηριοδιαφυγής, ενώ παράλληλα το καθαρό αποτέλεσμα ήταν μικρότερο κυρίως λόγω του ότι έλαβε σημαντικά χαμηλότερες επιχορηγήσεις σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (αλλά και με το όφελος ότι επιβάρυνε λιγότερο τον κρατικό προϋπολογισμό).

Επιπλέον, για πρώτη φορά κατά το έτος 2018 ξεκίνησαν διαδικασίες συντονισμού με το Ελληνικό Δημόσιο σχετικά με το πλαίσιο αποζημίωσης του ΟΑΣΑ για την παροχή μεταφορικών υπηρεσιών με μειωμένο ή δωρεάν κόμιστρο σε ειδικές κατηγορίες επιβατών που ορίζονται από το ελληνικό δημόσιο για λόγους κοινωνικής πολιτικής (π.χ. Άνεργοι, ΑμεΑ, Πολύτεκνοι, κα).

- ΔΕΘ: Κατά το Α' εξάμηνο 2018 (και για το σύνολο έτους 2018) η ΔΕΘ για πρώτη φορά μετά από 3 χρόνια επέδειξε κερδοφορία και σημαντική αύξηση εσόδων έχοντας διοργανώσει ορισμένες από τις πιο επιτυχημένες εκθέσεις των τελευταίων ετών.

Ελληνικές Αλυκές: Αλυκή Καλλονής

A.13.2 Σημαντικά γεγονότα της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 καθώς και μεταγενέστερα γεγονότα

Η ΕΕΣΥΠ, κατά τη διάρκεια του 2018, λαμβανομένου υπόψη ότι αυξήθηκε σημαντικά το χαρτοφυλάκιο συμμετοχών της δυνάμει του ν. 4512/2018, προέβη καταρχήν στις απαιτούμενες ενέργειες όσον αφορά στη διαμόρφωση της δομής και λειτουργία της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ιδρυτικό της νόμο και στον Εσωτερικό Κανονισμό, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το στρατηγικό της προσανατολισμό και αποστολή.

Επίσης, η ΕΕΣΥΠ, στο πλαίσιο τήρησης υψηλών προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, αλλά και εφαρμογής ποιοτικών λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων και διαδικασιών συμμόρφωσης, εκτός από τη σύσταση των τεσσάρων Επιτροπών των Διοικητικών Συμβουλίων (Επιτροπή Ελέγχου, Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, Επιτροπή Επενδύσεων και Επιτροπή Ανάδειξη Υποψηφίων), δημιούργησε τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, όπως επίσης και τμήμα Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Παρακάτω, παρατίθενται τα σημαντικότερα πεπραγμένα της Εταιρείας για τη χρήση από **01.01.2018 έως 31.12.2018** καθώς και μεταγενέστερα γεγονότα αυτής της χρήσης και ειδικότερα:

- **Ιανουάριος 2018** – Μεταβίβαση της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στις δημόσιες επιχειρήσεις (ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΟΑΣΑ, ΟΚΑΑ, ΚΑΘ, ΑΕΔΙΚ, ΕΛΤΑ, ΔΕΘ, ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ, ΔΕΗ, ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ και ΔΑΑ) που αναφέρονται ως «Λοιπές θυγατρικές» (εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που μεταβιβάστηκε 01.07.2018) για σκοπούς του ν.4389/2016 και εκκίνηση επαφών και συναντήσεων με τις διοικήσεις των εταιρειών.
- **Ιανουάριος – Απρίλιος 2018 - Ολοκλήρωση Στρατηγικού Σχεδίου της Εταιρείας και των θυγατρικών της και επικαιροποίηση επιχειρηματικών σχεδίων από τις θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ.** Το Στρατηγικό Σχέδιο της Εταιρείας συντάχθηκε στο πλαίσιο του Ν. 4389/2016, όπως αυτός ίσχυε έως και την ημερομηνία ολοκλήρωσης της σύνταξής του, λαμβάνοντας υπόψη τις Στρατηγικές Κατευθύνσεις που η Εταιρεία έλαβε από το Μοναδικό Μέτοχο την 01.09.2017. Το Στρατηγικό Σχέδιο της Εταιρείας και των Άμεσων και Λοιπών θυγατρικών της (πλην του ΤΑΙΠΕΔ σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι προς ιδιωτικοποίηση κατά τη θέση σε ισχύ του ως άνω νόμου, καθώς και του ΤΧΣ) εγκρίθηκε στη συνέχεια από τη Γενική Συνέλευση της ΕΕΣΥΠ στις 19.01.2018, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, σύμφωνα με το άρθρο 190 του Ν. 4389/2016 και δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας την 03.04.2018 (με εξαίρεση σημεία τα οποία περιέχουν εμπιστευτικές εμπορικές πληροφορίες), κατά τα οριζόμενα στο «Πλαίσιο Παρακολούθησης Απόδοσης» στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας. Να σημειωθεί ότι το Στρατηγικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ δεν περιλαμβάνει ανάλυση και κατάρτιση στρατηγικών στόχων για εταιρείες στις οποίες η ΕΕΣΥΠ είναι μέτοχος μειοψηφίας.

Το Στρατηγικό Σχέδιο που συντάχθηκε από την ΕΕΣΥΠ περιλαμβάνει τη συνολική στρατηγική προσέγγιση για την καλύτερη διαχείριση του χαρτοφυλακίου της, καθώς και τους στόχους αξιοποίησης, στη βάση και των γενικών στρατηγικών κατευθύνσεων του Μετόχου. Το Στρατηγικό αυτό σχέδιο κατευθύνει τα Επιχειρηματικά Σχέδια των θυγατρικών εταιρειών, τα οποία συντάσσονται και επικαιροποιούνται με επιμέλεια και ευθύνη των θυγατρικών.

Αμέσως μετά τη δημοσιοποίησή του, η Διοίκηση της ΕΕΣΥΠ πραγματοποίησε συναντήσεις με τις Διοικήσεις των θυγατρικών, όπου έγινε παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου και ζητήθηκε η υποβολή επικαιροποιημένων επιχειρηματικών σχεδίων των θυγατρικών έως το τέλος Απριλίου 2018, τα οποία και υποβλήθηκαν. Με τον τρόπο αυτό, γίνεται δυνατή η καλύτερη παρακολούθηση της απόδοσης αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα, τη λειτουργική αποδοτικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά και την εταιρική διακυβέρνηση. Σχετικά με το Στρατηγικό Σχέδιο υπάρχει αναλυτικότερη αναφορά παρακάτω.

- **17 Ιανουαρίου 2018 - Έγκριση Μερισματικής Πολιτικής από την Γενική Συνέλευση της ΕΕΣΥΠ.** Δυνάμει της σχετικής απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Μοναδικού Μετόχου αποφασίστηκε η προσθήκη νέας θεματικής ενότητας στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας με θέμα «Μερισματική Πολιτική», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 189 παρ. 1 στ του ν. 4389/2016. Αναφορικά με τη Μερισματική Πολιτική περιγράφονται οι βασικές αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές τις οποίες η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. πρέπει να ακολουθεί (i) για τη διανομή μερισμάτων σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και του ιδρυτικού της νόμου και (ii) προκειμένου να καθοριστούν οι μερισματικές προσδοκίες σχετικά με αποφάσεις που λαμβάνονται από τις εταιρείες του ομίλου εταιριών της ΕΕΣΥΠ (άμεσες ή λοιπές θυγατρικές σύμφωνα με τον ορισμό του Νόμου 4389/2016 εξαιρουμένων του ΤΧΣ και του ΤΑΙΠΕΔ) σχετικά με τη διαχείριση των κερδών.

Συνεπώς η πολιτική καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές τις οποίες πρέπει να ακολουθεί η ΕΕΣΥΠ προκειμένου να καθορίσει την μερισματική της πολιτική βάσει των αναφερόμενων προσδοκιών.

- **15 Φεβρουαρίου 2018 - Έγκριση νέου Κωδικοποιημένου Καταστατικού ΕΕΣΥΠ.** Κατόπιν δημοσίευσης του ν. 4512/2018 επήλθαν τροποποιήσεις στο Καταστατικό της Εταιρείας. Την 15.02.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε το Κωδικοποιημένο Καταστατικό της, το οποίο κατατέθηκε στο ΓΕΜΗ.
- **9 Μαρτίου 2018 - Έγκριση Έκθεσης Δ' Τριμήνου 2017** επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο και ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 195 παρ.2 ν. 4389/2016. Η Έκθεση υποβλήθηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- **9 Μαρτίου 2018 - Έγκριση της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης Δ' Τριμήνου 2017.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ ενέκρινε την τέταρτη τριμηνιαία έκθεση για την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης του νόμου και του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ.2 (ι) ν.4389/2016.
- **16 Απριλίου 2018 – Διορισμός πρόσθετων μη εκτελεστικών μελών στο ΔΣ της ΕΕΣΥΠ** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ανασυγκροτήθηκε σε σώμα την 16.04.2018, κατόπιν της παραίτησης μέλους και της εκλογής δύο νέων μελών ΔΣ από το Εποπτικό Συμβούλιο και αποφάσισε την επανεκλογή των Επιτροπών του.
- **16 Απριλίου 2018 - Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Προϋπολογισμού ΕΕΣΥΠ 2018-2022.** Την 16.04.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τον μεσοπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕΣΥΠ για τα έτη 2018-2022 και αποφάσισε την υποβολή αντίστοιχης αναφοράς προς το Υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ).
- **Απρίλιος 2018 - Διαμόρφωση στόχων για το έτος 2018 για τα ΔΣ και τα εκτελεστικά μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων θυγατρικών, ΤΑΙΠΕΔ και ΕΤΑΔ.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τους στόχους για το 2018 για το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και αναφορικά με τις άμεσες θυγατρικές, ΤΑΙΠΕΔ και ΕΤΑΔ, που συνδέονται με τους στόχους της ΕΕΣΥΠ και απέστειλε σχετικές επιστολές με τους στόχους στις Διοικήσεις τους.
- **Μάιος - 08.06.2018 - Έγκριση των εναρμονισμένων με τον κ.ν. 2190/1920 καταστατικών των λοιπών θυγατρικών.** Κατόπιν επεξεργασίας των Καταστατικών των θυγατρικών ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ ΑΕ, ΑΕΔΙΚ ΑΕ, ΔΕΘ-ΗΕΛΕΧΡΟ ΑΕ, ΚΑΘ ΑΕ, ΟΚΑΑ ΑΕ, ΟΑΣΑ ΑΕ, ΕΛΤΑ ΑΕ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ και ΕΥΑΘ ΑΕ από τη νομική υπηρεσία της Εταιρείας και σε συνεργασία με τις θυγατρικές, η ΕΕΣΥΠ ως μέτοχος προέβη στην εναρμόνιση με τον κ.ν. 2190/1920 των καταστατικών των ως άνω θυγατρικών σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 197 παρ.3 ν. 4389/2016. Η ως άνω τροποποίηση των Καταστατικών συνάδει με το πνεύμα του ν. 4389/2016 για τη λειτουργία της ΕΕΣΥΠ και ειδικότερα αναφορικά με τις επιχειρήσεις που από τη φύση τους έχουν ως σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και, κατά συνέπεια, πρέπει να συμμορφώνονται και να τηρούν υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας αλλά και να εφαρμόζουν ποιοτικά λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα και διαδικασίες συμμόρφωσης.
- **15 Ιουνίου 2018 - Έγκριση της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης Α' Τριμήνου 2018.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ ενέκρινε την αντίστοιχη τριμηνιαία έκθεση για την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης του νόμου και του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ.2 (ι) ν.4389/2016.
- **21 Ιουνίου 2018 - Έγκριση Έκθεσης Α' Τριμήνου 2018** επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο και ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 195 παρ.2 ν. 4389/2016. Η Έκθεση υποβλήθηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- **19 Ιουνίου 2018 - Έγκριση Επενδυτικής Πολιτικής από την Γενική Συνέλευση της ΕΕΣΥΠ.** Δυνάμει της από 19.06.2018 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Μοναδικού Μετόχου αποφασίστηκε η προσθήκη νέας θεματικής ενότητας στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας με θέμα «Επενδυτική Πολιτική», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 189 παρ. 1 στ του ν. 4389/2016. Στόχος της επενδυτικής πολιτικής είναι να ορίσει τα βήματα

και τις ενέργειες της διαδικασίας λήψης επενδυτικών αποφάσεων και να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο υλοποίησης επενδύσεων, το οποίο συνάδει με την αποστολή, το όραμα και τους στόχους της ΕΕΣΥΠ.

Η επενδυτική πολιτική δεν καθορίζει ή προβλέπει τις επενδυτικές αποφάσεις της ΕΕΣΥΠ, αλλά θέτει τους κανόνες και τις αρχές με τις οποίες χρειάζεται να είναι σύμφωνες οι εν λόγω αποφάσεις. Συγκεκριμένα, οι επενδύσεις που πραγματοποιεί η ΕΕΣΥΠ πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες και τις διαδικασίες που απορρέουν από το επενδυτικό της πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του Ν. 4389/2016 και του Εσωτερικού της Κανονισμού, και από τους στόχους του Στρατηγικού της Σχεδίου, το οποίο ενσωματώνει τις στρατηγικές κατευθύνσεις του μοναδικού μετόχου. Παράλληλα, οι επενδύσεις αυτές χρειάζεται να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και να στηρίζουν συγκεκριμένους τομείς της εθνική οικονομίας που έχουν τεθεί σε προτεραιότητα.

- **1 Ιουλίου 2018 – Μεταβίβαση των συμμετοχών του Ελληνικού Δημοσίου στη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. στην Εταιρεία,** σύμφωνα με το άρθρο 113 του ν. 4549/2018 (Α' 105/14.06.2018).
- **10 Σεπτεμβρίου 2018- Σύγκληση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευση του μοναδικού μετόχου της Εταιρείας.** Ο μοναδικός μέτοχος της Εταιρείας αποφάσισε την 10.09.2018 την έγκριση των Ετήσιων Ενοποιημένων και Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας για την εταιρική χρήση. Επιπλέον, εγκρίθηκε και η ετήσια έκθεση του Εποπτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 190 παρ. 2 (η) και 191 παρ. 4(θ) του ν. 4389/2016. Επίσης, αποφάσισε την απαλλαγή των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Ορκωτούς Ελεγκτές από κάθε ευθύνη αποζημίωσης για την εταιρική χρήση 2017. Οι ως άνω Ετήσιες Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας αναρτήθηκαν στις 28 Σεπτεμβρίου 2018 στον ιστότοπο της Εταιρείας.
- **10 Σεπτεμβρίου 2018 - Έγκριση της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης Β' Τριμήνου 2018.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ ενέκρινε την β' τριμηνιαία έκθεση για την περίοδο (01.04.2018-30.06.2018) για την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης του νόμου και του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ.2 (ι) ν.4389/2016.
- **10 Σεπτεμβρίου 2018 – Έγκριση Έκθεσης Β' Τριμήνου 2018** για την περίοδο (01.04.2018-30.06.2018) επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας προς υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο και ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 195 παρ.2 ν. 4389/2016. Η Έκθεση υποβλήθηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- **10 Σεπτεμβρίου 2018 – Έγκριση Σχεδίου Αναδιοργάνωσης ΕΤΑΔ.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ ενέκρινε το σχέδιο αναδιοργάνωσης της ΕΤΑΔ, σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ. 2η ν. 4389/2016. Το έργο της οργανωτικής αναδιάρθρωσης της ΕΤΑΔ που απαιτείται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 192 του ν. 4389/2016 έχει ολοκληρωθεί μέχρι και την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης. Το έργο εκπονήθηκε σε τέσσερα στάδια.

Αρχικά, στο πρώτο στάδιο, έγινε διάγνωση της τρέχουσας κατάστασης μέσα από δομημένες συνεντεύξεις και workshops και ανάλυση των ελλείψεων λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τις διαπιστωθείσες αδυναμίες, τις βέλτιστες πρακτικές και τις απαιτήσεις του Εσωτερικού Κανονισμού. Στη συνέχεια, στο δεύτερο στάδιο, σχεδιάστηκε η προτεινόμενη νέα οργανωτική δομή και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες που προκύπτουν, με βάση τη στρατηγική της ΕΤΑΔ, την προώθηση νέας εταιρικής κουλτούρας, τη λειτουργική και οικονομική αποδοτικότητα και την τάση της αγοράς ακινήτων. Στο τρίτο στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη νέα οργανωτική δομή της ΕΤΑΔ, αναγνωρίστηκαν οι διαδικασίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία της εταιρείας και των επιμέρους οργανωτικών της μονάδων και οι περιοχές που μπορούν να υποστηριχθούν με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών. Τέλος, στο τέταρτο στάδιο, ακολούθησε η στελέχωση με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι σωστοί άνθρωποι βρίσκονται στη σωστή θέση, υποστηρίζοντας τους εργαζομένους στην προσπάθειά τους να προσφέρουν αποτελεσματικά και να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του Επιχειρηματικού Σχεδίου της εταιρείας.

Τα Στάδια 1-3, καθώς και η στελέχωση των θέσεων στις υψηλότερες βαθμίδες διοίκησης ολοκληρώθηκαν το τέλος του 2018. Στη συνέχεια και κατά την εφαρμογή του νέου οργανωτικού μοντέλου έγιναν οι αναγκαίες εσωτερικές μετακινήσεις και στοχευμένη στελέχωση σε χαμηλότερα επίπεδα με σκοπό τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας της εταιρείας.

- **10 Σεπτεμβρίου 2018 – 1^η Συνάντηση εργασίας της ΕΕΣΥΠ με τις διοικήσεις των θυγατρικών.** Στο πλαίσιο της 83ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήθηκε η 1^η συνάντηση εργασίας της ΕΕΣΥΠ με τις διοικήσεις των

θυγατρικών της εταιρειών, με στόχο την ενίσχυση της επικοινωνίας και συνεργασίας εντός των εταιρειών του ομίλου. Οι διοικήσεις των θυγατρικών παρουσίασαν τις στρατηγικές τους προτεραιότητες και τους άμεσους στόχους για το επόμενο διάστημα. Αναφέρθηκαν αναλυτικά στις ιδιαιτερότητες των κλάδων τους αλλά και στις κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Έμφαση δόθηκε επίσης σε πιθανές συνέργειες μεταξύ των εταιρειών. Οι επικεφαλής της ΕΕΣΥΠ αναφέρθηκαν στην ανάγκη εδραίωσης σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης για την υλοποίηση μίας κοινής στρατηγικής με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης, κανονιστικής συμμόρφωσης, καθώς και παρακολούθησης και βελτίωσης της απόδοσης των θυγατρικών επιχειρήσεων. Εκ μέρους της ΕΕΣΥΠ τονίστηκε ο σημαντικός ρόλος των δημόσιων επιχειρήσεων και των συνεργειών μεταξύ τους, προς όφελος της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

- **26 Σεπτεμβρίου 2018 – Έγκριση Σύμβασης παράτασης της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε να συνταχθεί με την από 20.09.2018 θετική εισήγηση του ΤΑΙΠΕΔ και να ψηφίσει θετικά για την έγκριση σύμβασης παράτασης της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου – Έγκριση της Οικονομικής Προσφοράς ποσού € 1.115 εκατ. (ενός δισεκατομμυρίου εκατό δέκα πέντε εκατομμυρίων ευρώ) μη συμπεριλαμβανομένου του ισχύοντος ΦΠΑ 24%. Η Εταιρεία εκπροσωπήθηκε στη Έκτακτη Γενική Συνέλευση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2018 και άσκησε το σχετικό δικαίωμα ψήφου. Η σύμβαση εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο με την υπ' αρ. 700/2017 Πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- **5 Δεκεμβρίου 2018 - Έγκριση της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης Γ' Τριμήνου 2018** σχετικά με την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης του νόμου και του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ.2 (ι) ν.4389/2016 υποβάλλεται στο Εποπτικό Συμβούλιο.
- **5 Δεκεμβρίου 2018 – Έγκριση Έκθεσης Γ' Τριμήνου 2018** επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 195 παρ. 2 ν. 4389/2016. Η Έκθεση υποβλήθηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση και στη συνέχεια αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- **5 Δεκεμβρίου 2018 – Έγκριση Επιχειρηματικού Σχεδίου ΕΕΣΥΠ 2019-2021.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 05.12.2018, εγκρίθηκε το Επιχειρηματικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ για την τριετία 2019 – 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 192 παρ. 2 περ. δ' ν. 4389/2016. Το Επιχειρηματικό Σχέδιο περιλαμβάνει τους στόχους της Εταιρείας, καθώς και αναλύει στόχους και δείκτες απόδοσης για τις θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ. Στις 14 Φεβρουαρίου 2019, οριστικοποιήθηκαν και εγκρίθηκαν οι τελικοί δείκτες απόδοσης και στόχων (KPIs) που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο Επιχειρηματικό Σχέδιο της Εταιρείας.
- **7 Δεκεμβρίου 2018 – Επαναμεταβίβαση μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ στην εταιρεία ΔΕΣΦΑ προς το Ελληνικό Δημόσιο.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 07.12.2018, εγκρίθηκε η εισήγηση του ΤΑΙΠΕΔ προς την ΕΕΣΥΠ για την επαναμεταβίβαση μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ στην εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.» («ΔΕΣΦΑ») προς το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ. 2 περ. στ' υποπερ. ββ'. Στη συνέχεια υποβλήθηκε εισήγηση στο Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο προσυπέγραψε την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ και, κατόπιν, υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από την Εταιρεία στον Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με το αρ. 209 ν. 4389/2016.
- **13 Δεκεμβρίου 2018 - Πλάνο Ελέγχου και Πλαίσιο Επικοινωνίας Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της ΕΕΣΥΠ και των Άμεσων Θυγατρικών.** Με απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, εγκρίθηκε το Πλάνο Ελέγχου της ΕΕΣΥΠ για το 2019 και το Πλαίσιο Επικοινωνίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της ΕΕΣΥΠ και των Άμεσων θυγατρικών.
- **31 Δεκεμβρίου 2018 - Αλλαγή έδρας της Εταιρείας.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31.12.2018, η έδρα μεταφέρθηκε στην οδό Καρ. Σερβίας 4.
- **Αγωγή της ΕΕΣΥΠ κατά της Folli Follie.** Στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ ανήκει, από 01.01.2018, δυνάμει των διατάξεων του ν. 4512/2018, το 0,9% του μετοχικού κεφαλαίου της Folli Follie, ήτοι 643.887 μετοχές. Ύστερα από γεγονότα τα οποία αφορούσαν στην ακρίβεια των διαθέσιμων πληροφοριών προς τους επενδυτές της εταιρείας Folli Follie σχετικά με την πραγματική αξία/μέγεθος και τις προοπτικές της, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποφάσισε την αναστολή διαπραγμάτευσης της μετοχής και κατόπιν διοικητικής διαδικασίας που ακολουθήθηκε σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επέβαλε στις 02.08.2018 χρηματικά πρόστιμα για παραβάσεις (α) της απαγόρευσης χειραγώγησης της Αγοράς του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014,

μέσω των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση 2017 και (β) των σχετικών με την παροχή ζητούμενων στοιχείων διατάξεων των νόμων 1969/1991, 3556/2007 και 4443/2016. Η ΕΕΣΥΠ άσκησε την από 15.11.2018 αγωγή και αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αυτοτελές αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής, το οποίο έγινε δεκτό. Στις 22.11.2018 εκδόθηκε προσωρινή διαταγή περί απαγόρευσης μεταβολής της νομικής και πραγματικής κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων των εναγομένων μέχρι την έκδοση της απόφασης επί των ασφαλιστικών μέτρων. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων συζητήθηκε στις 18.1.2019 και προσδιορίστηκε ξανά δικάσιμος στις 23.10.2019.

Μεταγενέστερα γεγονότα της περιόδου που έληξε την 31.12.2018

- **17 Ιανουαρίου 2019 - Ανασυγκρότηση ΔΣ της Εταιρείας σε σώμα και επανεκλογή Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου.** Κατόπιν της εκλογής ενός νέου μέλους Διοικητικού Συμβουλίου από το Εποπτικό Συμβούλιο, ήτοι του κ. Σπύρου Λορεντζιάδη, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ανασυγκροτήθηκε σε σώμα την 17.01.2019 και αποφάσισε την επανεκλογή της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Επενδύσεων.
- **8 Φεβρουαρίου 2019 – 2η Συνάντηση εργασίας της ΕΕΣΥΠ με τις διοικήσεις των δημόσιων επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της.** Η ΕΕΣΥΠ πραγματοποίησε συνάντηση εργασίας με τις διοικήσεις των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της με θέμα τις δυνατότητες συνεργειών μεταξύ των θυγατρικών σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και τη στρατηγική και δράσεις σχετικά με την προώθηση της τεχνολογίας και της ψηφιακής σύγκλισης. Στη συνάντηση εργασίας συμμετείχαν οι διοικήσεις των εταιρειών ΔΕΗ, ΕΥΑΘ, ΕΥΔΑΠ, ΔΑΑ, ΕΤΑΔ, ΑΕΔΙΚ, ΓΑΙΑΟΣΕ, ΔΕΘ-ΗΕΛΕΧΡΟ, ΕΛΤΑ, Ελληνικές Αλυκές, ΟΚΑΑ και ο όμιλος ΟΑΣΑ.
- **27 Φεβρουαρίου 2019 – Έγκριση προϋπολογισμού 2019 σε ταμειακή βάση.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ ενέκρινε τον προϋπολογισμό 2019 σε ταμειακή βάση.
- **21 Μαρτίου 2019- Έγκριση του Μεσοπρόθεσμου Προϋπολογισμού της ΕΕΣΥΠ για την περίοδο 2020-2023** προς υποβολή αντίστοιχης αναφοράς στο Υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
- **21 Μαρτίου 2019- Έγκριση Έκθεσης Δ' Τριμήνου 2018** επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων και σχετικά με την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρείας σύμφωνα με τα άρθρα 195 και 192 ν. 4389/2016. Η Έκθεση υποβλήθηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- **8 Απριλίου 2019 – Τακτική Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε..** Η Εταιρεία εκπροσωπήθηκε στην Τακτική Γενική Συνέλευση ως μέτοχος της εταιρείας για τη χρήση 01.01.2018- 31.12.2018 και άσκησε το σχετικό δικαίωμα ψήφου.
- **9 Μαΐου 2019 - Πραγματοποιήθηκε η 3^η συνάντηση εργασίας** με τις διοικήσεις των δημόσιων επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της, με θέμα τις επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία.
- **Τακτικές Γενικές Συνελεύσεις «Άμεσων» και «Λοιπών» Θυγατρικών (όπως ορίζονται από το ν.4389/2016) –** Εντός της περιόδου και υπό τη μετοχική της ιδιότητα, η ΕΕΣΥΠ συμμετείχε στις Τακτικές Γενικές Συνελεύσεις των «Άμεσων» και «Λοιπών» θυγατρικών (όπως ορίζονται από το ν.4389/2016) στις οποίες και παρείχε εγκρίσεις ως προς τα θέματα που περιέχονται στην ημερήσια διάταξη της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

A.13.3 Πεπραγμένα και δραστηριότητες της Εταιρείας

Κατωτέρω περιγράφονται οι βασικές περιοχές στις οποίες η Εταιρεία έδωσε έμφαση και ανέλαβε πρωτοβουλίες και δραστηριότητες στο πλαίσιο του σκοπού της και της εκπλήρωσης της αποστολής της εντός του έτους 2018. Συγκεκριμένα, οι περιοχές αυτές αφορούν στην εταιρική διακυβέρνηση, κανονιστική συμμόρφωση, αξιολογήσεις Διοικητικών Συμβουλίων και ορισμό νέων μελών, καλύτερη λειτουργία Διοικητικών συμβουλίων και αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου, θέσπιση επιχειρηματικών στόχων και κύριων δεικτών απόδοσης (KPIs) στις θυγατρικές για την περίοδο 2019-2021, σχεδιασμός Μηχανισμού Συντονισμού, πρωτοβουλίες και ενέργειες αναφορικά με το ψηφιακό μετασχηματισμό, την εκπαίδευση των στελεχών αλλά και την αξιοποίηση πιθανών συνεργειών, όπως και ενέργειες για τον εντοπισμό και αξιολόγηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης επενδύσεων στις θυγατρικές.

A.13.3.i Εταιρική Διακυβέρνηση

Οι μετασχηματισμοί των επιχειρήσεων σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης κατά τις τελευταίες δεκαετίες στόχευαν στον τρόπο στελέχωσης των διοικητικών συμβουλίων, καθώς και στον τρόπο λογοδοσίας τους προς όφελος των μετόχων, με σκοπό τη μεγιστοποίηση της αξίας για τους μετόχους.

Προσφάτως, προσπάθειες για την ενίσχυση μιας πιο μακροπρόθεσμης προοπτικής μεταξύ των εταιρειών και των επενδυτών τους, έχουν θέσει τις βάσεις για τη μετάβαση από αυτές τις συζητήσεις, που προσανατολιζόνταν στη διαδικασία, σε μια διευρυμένη έννοια αναφορικά με το συμφέρον των ενδιαφερομένων μερών. Έχουν προκύψει συνεπώς νέα σημαντικά θέματα με αντίκτυπο στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας, μεταξύ των οποίων και θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής διάστασης, καθώς και της ευρύτερης διάστασης της εταιρικής διακυβέρνησης (Environmental Social & Governance - ESG).

Η Εταιρική Διακυβέρνηση είναι ψηλά στην ατζέντα της ΕΕΣΥΠ με μετρήσιμα αποτελέσματα, και στόχο τη δημιουργία μίας σύγχρονης κουλτούρας με ενίσχυση της υπεύθυνης διοίκησης, διαφάνειας και λογοδοσίας. Πρόσφατα, έχουμε προχωρήσει με τα παρακάτω θέματα:

Καταστατικά Δημοσίων Επιχειρήσεων

Μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2018, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε στην προσαρμογή των καταστατικών των δημοσίων επιχειρήσεων με βάση τον κ.ν. 2190/1920 προκειμένου να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία τους με τους κανόνες που ισχύουν για όλες τις ανώνυμες εταιρείες. Περαιτέρω το 2019, με την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου 4548/2018, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε σε επιπλέον αλλαγές και προσάρμοσε τα καταστατικά των δημοσίων επιχειρήσεων στις δυνατότητες και την ευελιξία που προβλέπει ο νέος νόμος για τη λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών.

Αναβάθμιση του ρόλου Επιτροπής Ελέγχου

Το 2019, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε με τον ορισμό Επιτροπών Ελέγχου και Προέδρων Επιτροπών με τεχνογνωσία και εξειδικευμένη γνώση βάσει των κριτηρίων του ν.4449/2017, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά τα Διοικητικά Συμβούλια αλλά και την ποιότητα και διαφάνεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, του εσωτερικού ελέγχου και της διαχείρισης κινδύνων στα πρότυπα των εισηγμένων εταιρειών. Μέχρι την 31.7.2019 έχουν διοριστεί 12 Πρόεδροι Επιτροπών Ελέγχου ενώ έχουν γίνει και induction courses, στα οποία τα στελέχη της ΕΕΣΥΠ παρέχουν εκπαίδευση για την καλύτερη λειτουργία της κάθε Επιτροπής.

Συστηματική Αξιολόγηση Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εδραιώνεται διάλογος μεταξύ της ΕΕΣΥΠ και των Δημοσίων Επιχειρήσεων και θεσπίζεται ένα πλαίσιο παρακολούθησης της προόδου επί συγκεκριμένων Δεικτών για τη βελτίωση της Εταιρικής Διακυβέρνησης, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.

Περαιτέρω Υποστήριξη

Ανάπτυξη από την ΕΕΣΥΠ ενιαίου εγχειρίδιου με προτάσεις βελτίωσης πολιτικών και διαδικασιών και κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαμόρφωση και εφαρμογή ενός αποτελεσματικού και λειτουργικού συστήματος Εταιρικής Διακυβέρνησης στις Δημόσιες Επιχειρήσεις. Επίσης, υποστήριξη στην υπό εξέλιξη επικαιροποίηση κανονισμών λειτουργίας των Διοικητικών Συμβουλίων από τις θυγατρικές για την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους.

A.13.3.ii Κανονιστική Συμμόρφωση

Σύμφωνα με το άρθρο 192 ν.4389/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4512/2018 το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ (Απρίλιος 2018).

Η Κανονιστική Συμμόρφωση είναι επιφορτισμένη με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, επίβλεψη και διαχείριση του συστήματος κανονιστικής συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ. Στόχος είναι διαμόρφωση νοοτροπίας κανονιστικής συμμόρφωσης (compliance culture) και η προώθηση της συμμόρφωσης με τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας, αξιοκρατίας, χρηστής διακυβέρνησης σε κάθε έκφανση της λειτουργίας της ΕΕΣΥΠ (αλλά και των θυγατρικών της), σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν αναπτυχθεί και εφαρμόζονται:

Πολιτικές και Διαδικασίες

Στην ΕΕΣΥΠ έχουμε αναπτύξει και εφαρμόζουμε σημαντικό αριθμό πολιτικών και διαδικασιών κανονιστικής συμμόρφωσης, οι οποίες υιοθετούνται και από τις δημόσιες επιχειρήσεις του χαρτοφυλακίου μας.

- Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Πολιτική Καταπολέμησης της Διαφθοράς Και Δωροδοκίας
- Πολιτική Δώρων και Φιλοξενίας
- Οδηγίες για την Αποφυγή Σύγκρουσης Συμφερόντων
- Οδηγία και Δέσμευση Σχετικά με την Προστασία Εμπιστευτικών και Προνομιακών Πληροφοριών
- Πολιτική για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR)

Μέχρι 30.06.2019 έχουν πραγματοποιηθεί πάνω από 50 έλεγχοι/ αξιολογήσεις για πιθανή ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων τόσο στην Εταιρεία όσο και στις διοικήσεις των θυγατρικών μας. Συγκεκριμένα, εφαρμόζεται διαδικασία ελέγχου για όλα τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων, τα οποία αξιολογούνται ή/ και διορίζονται από την ΕΕΣΥΠ, ώστε να βεβαιωθεί ότι τα προσωπικά τους συμφέροντα ή σχέσεις δεν αποτελούν πηγή σύγκρουσης συμφερόντων. Σε αυτό το πλαίσιο έχει εκδοθεί και συγκεκριμένη οδηγία πρόληψης, εντοπισμού και διαχείρισης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων για τα μέλη ΔΣ των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ.

Ενημέρωση & Επικοινωνία με τις θυγατρικές

Έχει ζητηθεί και προχωρά ο ορισμός υπεύθυνου κανονιστικής συμμόρφωσης σε όλες τις θυγατρικές με στόχο την καλύτερη διαχείριση και εφαρμογή των κανόνων και αρχών συμμόρφωσης αλλά και για την καλύτερη υποστήριξή τους από την ΕΕΣΥΠ.

Χρήση Δεικτών Απόδοσης αναφορικά με την κανονιστική συμμόρφωση & εταιρική διακυβέρνηση

Έχουν τεθεί στις θυγατρικές στόχοι αναφορικά με την πρόοδο και εφαρμογή της κανονιστικής συμμόρφωσης. Οι στόχοι αυτοί είναι προς εκπλήρωση εντός του 2019 και 2020 και οι εταιρείες αξιολογούνται ως προς την επίτευξή τους.

Εκπαίδευση & Σεμινάρια

Έχουν πραγματοποιηθεί από την ΕΕΣΥΠ πάνω από 15 σεμινάρια εκπαίδευσης και ενημέρωσης Αρχών Κανονιστικής Συμμόρφωσης στις διοικήσεις και τα ανώτερα στελέχη των θυγατρικών της, προσαρμοσμένα στις ανάγκες της κάθε εταιρείας και κάνοντας χρήση σύγχρονων εργαλείων

Η ΕΕΣΥΠ διοργανώνει επίσης ανοικτό σεμινάριο στο Χρηματιστήριο Αθηνών (υπό την αιγίδα του ΕΣΕΔ) προγραμματισμένο για τον 9/2019 με θέμα τους τρόπους πρακτικής ενσωμάτωσης των Αρχών Κανονιστικής Συμμόρφωσης στις ελληνικές επιχειρήσεις.

E-learning

Ταυτόχρονα, ολοκληρώνεται ένα καινοτόμο για τα Ελληνικά δεδομένα πρόγραμμα e-learning προσωπικού για θέματα δεοντολογίας, ηθικής και κανονιστικής συμμόρφωσης, το οποίο θα εφαρμοστεί σταδιακά σε όλες τις θυγατρικές και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ευρύτερα και για τους δημόσιους οργανισμούς ή/και στον ιδιωτικό τομέα καθώς στηρίζεται σε διεθνή πρότυπα και εργαλεία.

Λοιπές Πρωτοβουλίες και Δράσεις

Η ΕΕΣΥΠ στηρίζει επίσης έμπρακτα ενέργειες που στόχο έχουν την ανάδειξη της σημασίας της κανονιστικής συμμόρφωσης για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

- Εκπροσωπείται στο Συμβούλιο Διοίκησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ), αλλά και στο 15μελές Συμβούλιο Εμπειρογνομητόνων του ΕΣΕΔ
- Γίνεται μέλος του Φόρουμ Επιχειρηματικής Ακεραιότητας (Business Integrity Forum) της Διεθνούς Διαφάνειας – Ελλάδος που προωθεί την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία

Επίσης, η ΕΕΣΥΠ συμμετέχει με στελέχη της ως μέντορας στη συμμαχία εταιρειών Brain Regain που στοχεύει στον επαναπατρισμό Ελλήνων επιστημόνων του εξωτερικού.

Τέλος, στην ΕΕΣΥΠ έχει προχωρήσει η συγκρότηση ομάδων εργασίας για την εξέταση των διαθέσιμων επιλογών για διάφορα στρατηγικά θέματα μεταξύ των οποίων είναι και η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, η πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες, η διαφορετικότητα αλλά και η προώθηση της ισότητας των φύλων.

A13.3.iii Αξιολογήσεις Διοικητικών Συμβουλίων και αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ

Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών

Μετά από την επεξεργασία πλήθους βιογραφικών σημειωμάτων και ακολούθως της προεπιλογής και περαιτέρω αξιολόγησης πλήθους επαγγελματιών, η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων έχει διορίσει, από σύστασής της μέχρι και το τέλος Ιουλίου 2019, 53 μέλη σε 11 διοικητικά συμβούλια θυγατρικών του χαρτοφυλακίου, μέσω ανοικτών, επαγγελματικών και διαφανών διαδικασιών.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα νεοδιορισθέντα μέλη ΔΣ έχουν στη πλειοψηφία τους μακρά, άνω των είκοσι ετών, επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή/και ευρύτερο δημόσιο τομέα, έχοντας ηγηθεί επιτυχημένων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών αλλά και έχοντας διαχειριστεί μεγάλες ομάδες και επιχειρήσεις στην Ελλάδα ή/και στο εξωτερικό.

Επιπλέον, πρόκειται για επαγγελματικά στελέχη που συγκεντρώνουν συλλογικά δεξιότητες και εμπειρία, προερχόμενη από διάφορους τομείς (π.χ. χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβουλευτικές υπηρεσίες, engineering, κατασκευές, τεχνολογία πληροφορικής, ακίνητη περιουσία, τουρισμός κλπ.), προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη διακυβέρνηση και η εξωστρέφεια. Μερικά από τα νέα μέλη ΔΣ των θυγατρικών προέρχονται και από την ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα, όπου έχουν στο παρελθόν διακριθεί για την εξειδίκευση των γνώσεών τους.

Γενικότερα σε ό,τι αφορά στο ακαδημαϊκό υπόβαθρο των στελεχών, σημειώνεται ότι το 90% των νέων μελών που διορίστηκαν στα Διοικητικά Συμβούλια κατέχει μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό δίπλωμα στα Οικονομικά, τα Χρηματοοικονομικά, τη Διοίκηση Επιχειρήσεων κλπ. από ελληνικά πανεπιστήμια ή/και μεταπτυχιακά από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών

Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας έχει δρομολογήσει ενέργειες για την αναβάθμιση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου με επιλογή Προέδρων με κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία που θα διασφαλίζουν ανεξαρτησία και καλύτερες διαδικασίες ελέγχου της κάθε εταιρείας, μέσω συνεργασίας με τον Εσωτερικό Ελεγκτή αλλά και της διασφάλισης καλύτερων εξωτερικών ελέγχων από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που θα επιλέγονται με τα ανάλογα κριτήρια. Για την αναζήτηση, αξιολόγηση και επιλογή Προέδρων Επιτροπών Ελέγχου των Διοικητικών Συμβουλίων των δημόσιων επιχειρήσεων που είναι μέτοχος πλειοψηφίας, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ενώ οργάνωσε και πλήθος συνεντεύξεων με πιθανούς υποψηφίους.

Κατόπιν των ανωτέρω, έχουν διοριστεί, μέχρι και 31.7.2019 δώδεκα (12) Προέδροι Επιτροπών Ελέγχου στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών ΤΑΙΠΕΔ, ΕΤΑΔ, ΕΛΤΑ, ΔΕΗ, ΑΕΔΙΚ, ΚΑΘ, ΓΑΙΑΟΣΕ, ΕΥΑΘ, ΟΑΣΑ, Ελληνικές Αλυκές και ΕΥΔΑΠ, ενώ σύντομα θα ολοκληρωθεί η τοποθέτηση και των υπολοίπων, ώστε να διασφαλισθεί ο σκοπός της καλής λειτουργίας των Επιτροπών Ελέγχου στις Δημόσιες Επιχειρήσεις.

Επίσης, η ΕΕΣΥΠ έχει εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ τη σύσταση Επιτροπής Ελέγχου.

Αξιολογήσεις και διορισμός μελών Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών

Κατωτέρω περιγράφονται τα σημαντικότερα ορόσημα και πεπραγμένα που αφορούν στις αξιολογήσεις και διορισμό μελών ΔΣ θυγατρικών, διαδικασίες κατά τις οποίες η ΕΕΣΥΠ εφάρμοσε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και είχε την υποστήριξη, κατά περίπτωση εξειδικευμένων συμβούλων εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας. Ειδικότερα:

- A. Αναφορικά με την άμεση θυγατρική ΕΤΑΔ Α.Ε.**, και σύμφωνα με το άρθρο 189 παρ. 9 ν. 4389/2016, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, στις 11 Μαΐου 2017, αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΑΔ, επιλέγοντας μετά από διαγωνιστική διαδικασία εξωτερικό σύμβουλο εγνωσμένου κύρους.
- Επιπλέον, στις 10 Νοεμβρίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας αναζήτησης νέων μελών Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΑΔ, με την υποστήριξη εξειδικευμένου εξωτερικού συμβούλου. Ειδικότερα, στις 27 Νοεμβρίου 2017, η Εταιρεία δημοσίευσε πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβολής υποψηφιοτήτων για την πλήρωση θέσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΔ. Εν συνεχεία, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μοναδικού μετόχου της ΕΤΑΔ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, όρισε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΔ με ισχύ από 14.2.2018.
- B. Αναφορικά με την εταιρεία ΕΛΤΑ Α.Ε.**, η ΕΕΣΥΠ ξεκίνησε τη διαδικασία αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛΤΑ, σύμφωνα με το άρθρο 197 παρ. 4 ν. 4389/2016. Συγκεκριμένα, στις 16 Απριλίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛΤΑ, επιλέγοντας μετά από διαγωνιστική διαδικασία εξειδικευμένο εξωτερικό σύμβουλο.
- Εν συνεχεία, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μέτοχος πλειοψηφίας των ΕΛΤΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016, ομόφωνα, αποφάσισε τον διορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπής Ελέγχου των ΕΛΤΑ με ισχύ από 30 Αυγούστου 2018.
- Γ. Αναφορικά με την εταιρεία ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.**, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μοναδικού μετόχου της ΓΑΙΑΟΣΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016, λόγω λήξης της θητείας του προηγούμενου Διοικητικού Συμβουλίου της ΓΑΙΑΟΣΕ, επέλεξε, με τη συνδρομή συμβούλου, στελέχη με επαγγελματική εμπειρία και γνώσεις για να στελεχώσουν το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΑΙΑΟΣΕ, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε ομόφωνα το διορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπής Ελέγχου της ΓΑΙΑΟΣΕ, με ισχύ από 7 Φεβρουαρίου 2019.
- Δ. Αναφορικά με την εταιρεία ΟΑΣΑ Α.Ε.**, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μοναδικού μετόχου του ΟΑΣΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 του ν.4389/2016, αξιολόγησε και επέλεξε στελέχη με εμπειρία και γνώσεις, τα οποία διαθέτουν συλλογικά επαρκή και διαφοροποιημένη εμπειρία, προκειμένου να υλοποιήσουν τους στρατηγικούς στόχους του ΟΑΣΑ. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε ομόφωνα το διορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπής Ελέγχου της ΟΑΣΑ Α.Ε., με ισχύ από 6 Μαΐου 2019.
- Ε. Αναφορικά με την ΑΕΔΙΚ Α.Ε.**, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μοναδικού μετόχου της ΑΕΔΙΚ, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016, ομόφωνα αποφάσισε το διορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπής Ελέγχου της ΑΕΔΙΚ Α.Ε., με ισχύ από 6 Μαΐου 2019.
- ΣΤ. Αναφορικά με την ΚΑΘ Α.Ε.**, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μοναδικού μετόχου της ΚΑΘ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016, προέβη σε αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΘ ΑΕ και εν συνεχεία ομόφωνα, αποφάσισε το διορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπής Ελέγχου της ΚΑΘ με ισχύ από 19 Ιουνίου 2019.
- Ζ. Αναφορικά με την ΕΥΔΑΠ Α.Ε.**, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, μετόχου πλειοψηφίας της ΕΥΔΑΠ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και με τη συνδρομή εξωτερικού εξειδικευμένου συμβούλου, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016, και λόγω της λήξης της θητείας του προηγούμενου Διοικητικού Συμβουλίου εν τω συνόλω στις 28 Ιουνίου 2019, ομόφωνα, αποφάσισε τη σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου της ΕΥΔΑΠ ΑΕ που προτάθηκε στην Τακτική Γενική Συνέλευση της ΕΥΔΑΠ στις 26 Ιουνίου 2019.
- Επιπλέον των ως άνω Διοικητικών Συμβουλίων, τοποθετήθηκαν και μεμονωμένα μέλη σε αντικατάσταση παραιτηθέντων μελών ή/και σε κενές θέσεις στα ΔΣ κάποιων θυγατρικών ή ανανεώθηκε η θητεία μελών η οποία είχε λήξει. Συγκεκριμένα:
- **17 Δεκεμβρίου 2018 – Εκλογή δύο μελών ΔΣ της ΔΕΗ Α.Ε.** Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΔΕΗ Α.Ε. στις 17.12.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθρο 197 παρ.4 ν.4389/2016 να ψηφίσει υπέρ της εκλογής των κκ. Δημήτρη Τζανίνη και

Γεώργιου Βενιέρη ως μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της ΔΕΗ Α.Ε. Επίσης αποφασίστηκε, να υποβληθεί πρόταση της ΕΕΣΥΠ σχετικά με τον διορισμό του κ. Βενιέρη στην Επιτροπή Ελέγχου του Δ.Σ. της ΔΕΗ.

- **19 Δεκεμβρίου 2018 – Εκλογή τριών μελών ΔΣ της ΑΕΔΙΚ Α.Ε.** Κατά την έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΑΕΔΙΚ Α.Ε. στις 19.12.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθρο 197 παρ. 4 ν 4389/2016 να ψηφίσει υπέρ της εκλογής τριών νέων ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ της ΑΕΔΙΚ Α.Ε., μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου.
- **7 Φεβρουαρίου 2019 – Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ.** Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. στις 07.02.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθ. 197 ν.4389/2016, την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
- **21 Φεβρουαρίου 2019-Εκλογή δύο νέων μελών Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΥΑΘ Α.Ε.** Κατά την μετ' αναβολή Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας (συνέχιση από 06.02.2019) της ΕΥΑΘ Α.Ε. στις 21.02.2019, η ΕΕΣΥΠ κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθ. 197 του ν.4389/2016, πρότεινε την εκλογή δύο νέων μη εκτελεστικών μελών, εκ των οποίων ο ένας διορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου.
- **15 Απριλίου 2019 – Νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΘ Ηεlexpo Α.Ε.** Σύμφωνα με το Καταστατικό της εταιρείας και κατόπιν αιτήματος διορισμού εκπροσώπου του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Θεσσαλονίκης, αποφασίστηκε η σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευση της ΔΕΘ Ηεlexpo Α.Ε. στις 15.04.2019 για τον ορισμό νέου μέλους του ΔΣ ως εκπροσώπου του Δήμου Θεσσαλονίκης σε αντικατάσταση του προηγούμενου μέλους.
- **3 Μαΐου 2019- Νέο μέλος Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΚΑΑ Α.Ε.** Σύμφωνα με το Καταστατικό της εταιρείας και κατόπιν αιτήματος διορισμού εκπροσώπου του ΣΕΚΛΑ αποφασίστηκε η σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευση της ΟΚΑΑ για τον ορισμό νέου μέλους ΔΣ ως εκπροσώπου του ΣΕΚΛΑ σε αντικατάσταση του προηγούμενου μέλους.
- **6 Μαΐου 2019 – Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Σ.Α Α.Ε.** Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση του ΟΑΣΑ Α.Ε. στις 06.05.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθρο 197 του ν.4389/2016 τον ορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου για τον ΟΑΣΑ. Επιπλέον διορίστηκε στο ΔΣ νέο μέλος με την ιδιότητα του ως εκπροσώπου των εργαζομένων.
- **6 Μαΐου 2019- Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΕΔΙΚ Α.Ε..** Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΑΕΔΙΚ Α.Ε. στις 06.05.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθ. 197 παρ.4 ν.4389/2016 τον ορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
- **17 Μαΐου 2019 – Εκλογή νέου μέλους ΔΣ των Ελληνικών Αλυκών Α.Ε.** Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Ελληνικών Αλυκών Α.Ε. στις 17.05.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ αποφάσισε κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων κατά το άρθ. 197 του ν.4389/2016 την εκλογή νέου μη εκτελεστικού μέλους με το ρόλο του Προέδρου Επιτροπής Ελέγχου. Επιπλέον, διορίστηκε στο ΔΣ νέο μέλος με την ιδιότητα του ως εκπροσώπου των εργαζομένων.

A.13.3.iv Στρατηγικός και Επιχειρηματικός Σχεδιασμός και Θέσπιση κύριων δεικτών απόδοσης (KPIs)

Στρατηγικό Σχέδιο

Το Στρατηγικό Σχέδιο³ της ΕΕΣΥΠ εγκρίθηκε από τη Γενική της Συνέλευση τον Ιανουάριο 2018 και αποτελεί βασικό εργαλείο της για την επίτευξη της αποστολής της που είναι η διασφάλιση και μεγιστοποίηση της αξίας της δημόσιας περιουσίας, ενώ δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στις αρχές της ορθής Εταιρικής Διακυβέρνησης για τη διασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής διαφάνειας και λογοδοσίας και, παράλληλα, προσδιορίζει το πλαίσιο αναφορών και τις διαδικασίες παρακολούθησης της απόδοσης των θυγατρικών και δημοσιοποίησης όλων των απαιτούμενων πληροφοριών. Το Σχέδιο, συντάχθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις Στρατηγικές Κατευθύνσεις του Μοναδικού Μετόχου, όπως αυτός εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών και οι οποίες εστάλησαν στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ την 01.09.2017. Οι κατευθύνσεις του Μοναδικού Μετόχου σχετίζονται μεταξύ άλλων με τη δημόσια και αναπτυξιακή πολιτική, καθώς και την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, τις οποίες η ΕΕΣΥΠ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της κατά την εκτέλεση του σκοπού της.

Το Στρατηγικό Σχέδιο αποτέλεσε οδηγό για τη σύνταξη και επικαιροποίηση των Επιχειρηματικών Σχεδίων των θυγατρικών της Εταιρείας, διαδικασία η οποία ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2018, με επιμέλεια και ευθύνη των διοικήσεών τους. Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε για την ΕΤΑΔ αλλά και για τις λοιπές μη εισηγμένες θυγατρικές (Δημόσιες Επιχειρήσεις) όπου η ΕΕΣΥΠ είναι μέτοχος πλειοψηφίας ή μοναδικός μέτοχος, αμέσως μετά την ένταξή τους από 01.01.2018 στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ.

Έσοδα και Επαύξηση Οικονομικής Αξίας

- Βελτίωση Οικονομικής Αποδοτικότητας
- Διαμόρφωση μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας
- Κεφαλαιακή Διάρθρωση /Χρηματοδότηση
- Καλύτερη διαχείριση πόρων και επιδοτήσεων, όπου απαιτούνται
- Ενίσχυση των δημοσίων εσόδων, με στόχο τη μείωση του χρέους και τη στήριξη παραγωγικών επενδύσεων
- Στην περίπτωση του ΤΑΙΠΕΔ, μεγιστοποίηση αξίας ιδιωτικών κεφαλαίων και επενδύσεων για αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων

Επαύξηση Δημόσιας Αξίας

- Διασφάλιση Κοινωνικής Ανταποδοτικότητας
- Καλύτερη Αξιοποίηση Δημόσιας Περιουσίας και δημιουργία δημόσιας αξίας μακροπρόθεσμα
- Ενίσχυση της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης
- Βελτίωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος / βελτιστοποίηση διαδικασιών και διαχείρισης πόρων
- Προώθηση επενδύσεων και βιώσιμης ανάπτυξης

Βελτίωση Ποιότητας Υπηρεσιών, Εξωστρέφειας και Καινοτομίας

- Νέα ψηφιακά μέσα για την καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών προς τον πολίτη
- Σύστημα που θα διευκολύνουν το σχεδιασμό επενδύσεων και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας
- Αυτοματοποίηση διαδικασιών και ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πελάτες
- Συνεργασίες με πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα
- Εξωστρέφεια και διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη και άλλους σχετικούς φορείς

Θεσμικό Πλαίσιο και Εταιρική Διακυβέρνηση

- Θεσμικό πλαίσιο που διασφαλίζει το Δημόσιο Συμφέρον
- Βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης
- Διαφάνεια, Πληροφόρηση, Λογοδοσία και Πλαίσιο Αναφορών
- Μετασχηματισμός και νέα εταιρική κουλτούρα
- Καλή λειτουργία ΔΣ και κατάλληλη σύνθεση
- Αξιοκρατία και υπεύθυνη διοίκηση
- Προώθηση διαφορετικότητας σε θέσεις ευθύνης (ΔΣ και ανώτατες διοικητικά θέσεις)

³ Να σημειωθεί ότι το Στρατηγικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ δεν περιλαμβάνει ανάλυση και κατάρτιση στρατηγικών στόχων για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), καθώς και για το ΤΑΙΠΕΔ ως προς τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησής του. Επίσης δεν περιλαμβάνει ανάλυση για τις μη εισηγμένες εταιρείες στις οποίες η ΕΕΣΥΠ είναι μέτοχος μειοψηφίας.

Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) ΕΕΣΥΠ 2019-2021

Με γνώμονα το Στρατηγικό Σχέδιο, η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας προχώρησε στη διαμόρφωση του επιχειρηματικού της σχεδιασμού σε ορίζοντα τριετίας, για την περίοδο 2019 έως και 2021.

Το Επιχειρηματικό Σχέδιο καταρχάς, περιγράφει την υφιστάμενη κατάσταση και τα πεπραγμένα και ορόσημα έως και την ημερομηνία σύνταξής του. Επιπλέον, αναλύει τους στόχους και τις δράσεις της ΕΕΣΥΠ που εκτιμώνται για την επόμενη τριετία, σε δύο βασικές κατευθύνσεις: α) Εταιρική Διακυβέρνηση και β) Στρατηγικές κατευθύνσεις & Πλαίσιο Παρακολούθησης.

Ως προς την **Εταιρική Διακυβέρνηση**, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός που είναι υπό υλοποίηση προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- διαμόρφωση εγχειριδίου Εταιρικής Διακυβέρνησης με σκοπό την εναρμόνιση των Δημοσίων Επιχειρήσεων με βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένου εγχειριδίου λειτουργιών ΔΣ και επιτροπών,
- ολοκλήρωση αξιολόγησης Διοικητικών Συμβουλίων όλων των λοιπών θυγατρικών και συμπλήρωση νέων μελών ΔΣ και επιτροπών όπου απαιτείται,
- ενίσχυση της διαφορετικότητας στην επιλογή μελών διοικητικών συμβουλίων,
- ενίσχυση του ρόλου των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των Επιτροπών Ελέγχου σε όλα τα διοικητικά συμβούλια των θυγατρικών και τοποθέτηση Προέδρων Επιτροπών με κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία,
- διεξαγωγή Workshops με σκοπό τη διαμόρφωση νέας κουλτούρας Κανονιστικής Συμμόρφωσης και τη σχετική επιμόρφωση των θυγατρικών,
- παρακολούθηση της λειτουργίας της ΕΤΑΔ, μετά την υιοθέτηση του νέου οργανογράμματος και της έγκαιρης αντιμετώπισης τυχόν προβλημάτων κατά το μεταβατικό στάδιο από το παλιό στο νέο οργανωτικό και λειτουργικό μοντέλο,
- συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών μέσα από την οργάνωση του πλαισίου, καθώς και σχεδιασμός διαδικασιών και αναζήτηση εργαλείων και πόρων για τη διαβούλευση με κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς,
- συνεχής ενίσχυση διοικητικών δεξιοτήτων και δημιουργία ενός σχεδίου διαδοχής (succession plan) στις ανώτατες βαθμίδες διοίκησης,
- εδραίωση νέας εταιρικής κουλτούρας με τη δημιουργία πλαισίου διαφάνειας και λογοδοσίας, καθώς και ανεξαρτησίας, σε όλα τα επίπεδα, και με άλλες συμπληρωματικές δράσεις με σκοπό την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών διακυβέρνησης από την ΕΕΣΥΠ και τις θυγατρικές της (από θέσπιση KPIs μέχρι και εργαλεία e-learning).

Ως προς τις **Στρατηγικές Κατευθύνσεις και το Πλαίσιο Παρακολούθησης**, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός προβλέπει τις παρακάτω δράσεις:

- παρακολούθηση εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου με συγκεκριμένες δράσεις που θα υλοποιούνται από τις θυγατρικές για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων και τον εξορθολογισμό των λειτουργικών τους δαπανών,
- εφαρμογή των διαδικασιών του Μηχανισμού Συντονισμού (όπως προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας) για την αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ Κράτους, ΕΕΣΥΠ και Δημόσιων Επιχειρήσεων,
- εφαρμογή μοντέλου στοχοθεσίας μέσω Κύριων Δεικτών Απόδοσης - KPIs (στις θυγατρικές με πλειοψηφική συμμετοχή της ΕΕΣΥΠ) και παρακολούθηση της απόδοσης μέσω τακτικών και συστηματοποιημένων αναφορών,
- βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της ΕΤΑΔ μετά την ολοκλήρωση του έργου της αναδιάρθρωσής της, καθώς και υποστήριξη και άλλων διοικήσεων δημοσίων επιχειρήσεων να εφαρμόσουν πρωτοβουλίες αναδιοργάνωσης ή/και εξυγίανσης,
- εφαρμογή της Μερισματικής και Επενδυτικής πολιτικής,
- διερεύνηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για υλοποίηση επενδύσεων από τις θυγατρικές,
- ενθάρρυνση για προώθηση και χρήση εκσυγχρονισμένων πληροφοριακών υποδομών (πχ. i-Cloud και εγκατάσταση εφαρμογών διαχείρισης Big Data) αλλά και στην κατεύθυνση αξιοποίησης των δυνατοτήτων που μπορούν να προσφέρουν καινοτόμες τεχνολογίες στην παροχή υψηλής ποιότητας, σύγχρονων υπηρεσιών προς τους καταναλωτές (πχ ανάπτυξη συστημάτων και εφαρμογών πληροφορικής που θα διευκολύνουν τις δημόσιες μεταφορές ή/και τον σχεδιασμό του μεταφορικού – επιβατικού έργου, υλοποίηση εφαρμογών που

θα αποτυπώνουν την ακίνητη περιουσία και τις υποδομές διευκολύνοντας την ωρίμανση επενδύσεων, παρακολούθηση των στρατηγικών περιουσιακών στοιχείων με εξελιγμένα συστήματα αυτοματισμού κ.α.),

- αναγνώριση προοπτικών για συνέργειες μεταξύ των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ όπως π.χ. ανταλλαγή τεχνογνωσίας και αξιοποίηση κοινής τεχνολογίας μεταξύ των εταιρειών που είτε έχουν παρόμοιο αντικείμενο, είτε κοινούς στόχους όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τον εκσυγχρονισμό επιχειρησιακών διαδικασιών /υλοποίηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών,
- ενίσχυση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της περιβαλλοντικής συνείδησης, αλλά και βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας, π.χ. μέσω ενεργειακής αναβάθμισης κτηρίων, ή/ και δράσεων ενημέρωσης (π.χ. για τη διασφάλιση του φυσικού πόρου του νερού).

Εντός του Επιχειρηματικού Σχεδίου καταγράφεται επίσης η τρέχουσα εικόνα των άμεσων θυγατρικών (ΤΑΙΠΕΔ και ΕΤΑΔ) και των λοιπών θυγατρικών (Δημοσίων Επιχειρήσεων) και παρουσιάζεται ο επιχειρηματικός τους σχεδιασμός για την τριετία, με δράσεις και προτεραιότητες που εξειδικεύονται σε βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες. Για πρώτη φορά ορίζονται και ποσοτικοποιούνται οι στόχοι με όρους κύριων δεικτών απόδοσης (KPIs) που αφορούν τόσο την οικονομική, όσο και τη λειτουργική αποδοτικότητα.

Η ΕΕΣΥΠ επεξεργάστηκε τον επιχειρηματικό σχεδιασμό, τους στόχους και τα KPIs των θυγατρικών μέσα από μια σειρά συναντήσεων με τις διοικήσεις και τα στελέχη των εταιρειών.

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης (KPIs) 2019-2021

Οι θυγατρικές του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ επηρεάζουν σημαντικά επενδυτικές και καταναλωτικές αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα, όπως και κρίσιμα μεγέθη της εθνικής οικονομίας, καθώς δραστηριοποιούνται σε κομβικούς κλάδους αυτής.

Καθώς η οικονομία και το εξωτερικό περιβάλλον αλλάζουν ραγδαία, οι δημόσιες επιχειρήσεις θα πρέπει να ενεργήσουν πολύ διαφορετικά για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητά τους και να είναι βιώσιμες και αποδοτικές σε βάθος χρόνου σε επίπεδα ανάλογα με συναφείς εταιρείες του ιδιωτικού τομέα ή και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων χωρών.

Το ζήτημα της καλύτερης, ανεξάρτητης και επαγγελματικής διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας έχει απασχολήσει επί δεκαετίες τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και συνεχίζει να βρίσκεται στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου. Σε αυτήν τη συζήτηση βασικά ζητούμενα είναι: η αποτελεσματικότητα των δημοσίων επιχειρήσεων, ο περιορισμός και η εξάλειψη ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων από τη δράση του κράτους ως μετόχου και ως επόπτη και η εδραίωση της λειτουργίας των δημοσίων επιχειρήσεων με κριτήρια επαγγελματισμού και σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης. Ο ρόλος του κράτους συνεχίζει και παραμένει σημαντικός ως νομοθέτη, ρυθμιστή και επόπτη, όπως και μέσω της διαμόρφωσης των κλαδικών πολιτικών της χώρας, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής πολιτικής (βλ. Μηχανισμός Συντονισμού).

Ως εκ τούτου, οι δημόσιες επιχειρήσεις μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν εργαλείο για τη δημιουργία εκθετικής αξίας στην οικονομία και για αυτό θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται η επίδοσή τους, υιοθετώντας και τα ανάλογα συστήματα μέτρησης & παρακολούθησης της απόδοσης (λειτουργικής, οικονομικής, τεχνολογικής, πελατοκεντρικής, κοινωνικής).

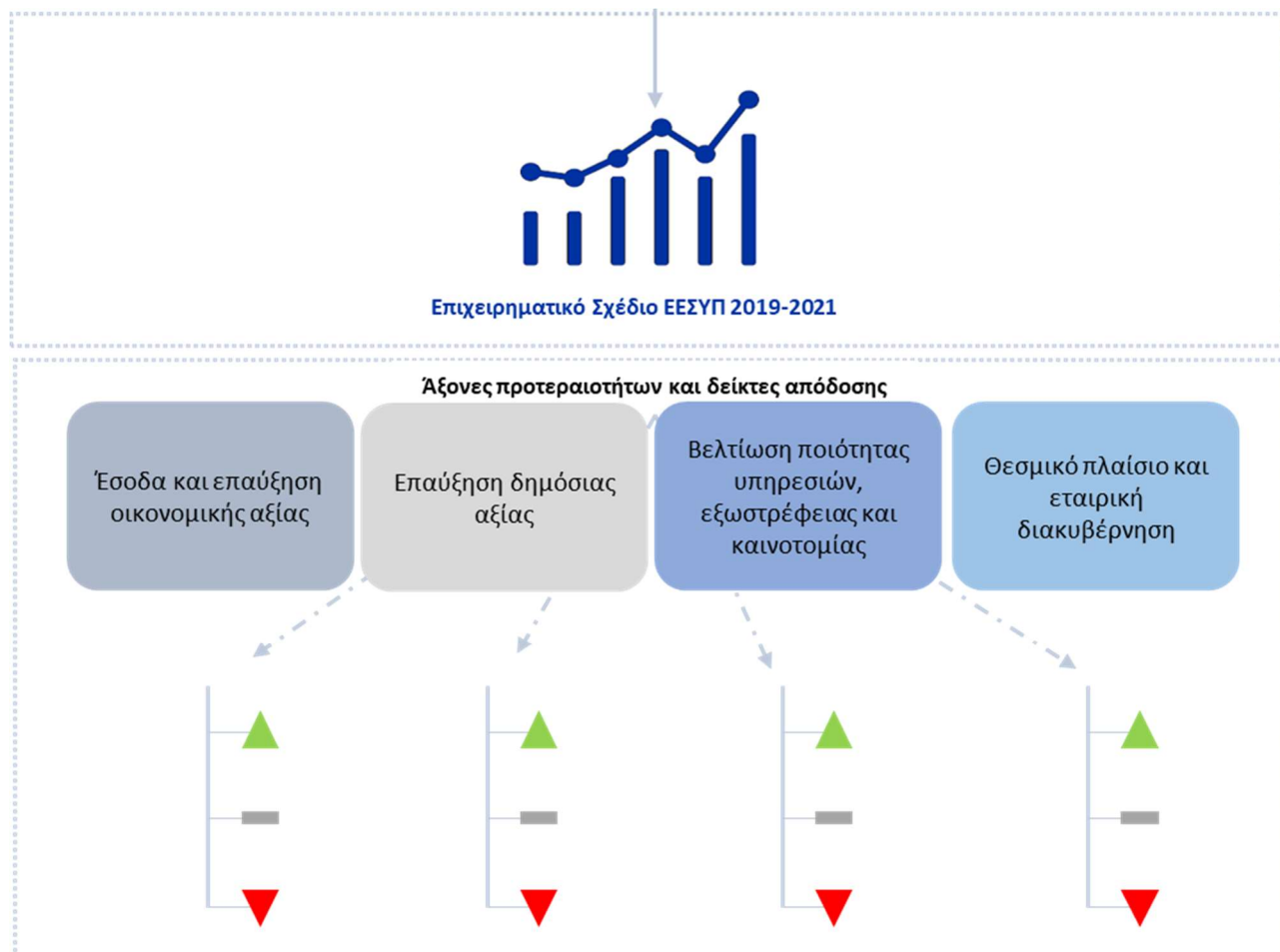
Η προσέγγιση στοχοθεσίας μέσω KPIs αποτέλεσε μια κοινή προσπάθεια των θυγατρικών και της ΕΕΣΥΠ, καθ' όλη τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου 2018 και του πρώτου τριμήνου 2019, ώστε να μπορέσουν να εναρμονισθούν οι δράσεις των επιχειρήσεων για την τριετία 2019-2021 με τις στρατηγικές κατευθύνσεις και το στρατηγικό σχέδιο της ΕΕΣΥΠ.

Απώτερος στόχος δεν είναι μόνο η βραχυπρόθεσμη οικονομική απόδοση, αλλά και το να δημιουργείται αξία μέσω των κατάλληλων επενδύσεων και στρατηγικών συμμαχιών με απτά πλεονεκτήματα, προσβλέποντας πρωτίστως στην αναβάθμιση των υπηρεσιών που λαμβάνουν οι πολίτες. Έπειτα από διαβούλευση, εισάγεται για πρώτη φορά η στόχευση σε συγκεκριμένα αποτελέσματα με τη χρήση KPIs, υιοθετώντας ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες απόδοσης.

Η εισαγωγή των KPIs στις θυγατρικές αποτελεί μια βασική και ουσιαστική μεταρρύθμιση, καλύπτοντας τις τέσσερις περιοχές ουσιαστικού στρατηγικού ενδιαφέροντος, όπως αυτές αναπτύσσονται και στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ, δηλαδή:

1. Έσοδα & Επαύξηση Οικονομικής Αξίας
2. Θεσμικό Πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση
3. Βελτίωση Ποιότητας Υπηρεσιών, Εξωστρέφειας & Καινοτομίας
4. Επαύξηση Δημόσιας Αξίας

Η αρχική αυτή εφαρμογή μοντέλου στοχοθεσίας στις μη εισηγμένες θυγατρικές όπου η ΕΕΣΥΠ είναι μέτοχος πλειοψηφίας, αποσκοπεί στο να υπάρχει ένα σαφές στρατηγικό και επιχειρηματικό πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης, με δεσμεύσεις των διοικήσεων ώστε να καταστεί δυνατή η μέτρηση, ποσοτικοποίηση και αξιολόγηση της απόδοσης της εκάστοτε εταιρείας και διοίκησης.

Διασύνδεση στρατηγικής με επιχειρηματικό σχεδιασμό και KPIs

Συνοπτικά, οι στόχοι σε επίπεδο θυγατρικών περιλαμβάνουν:

**Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής
Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.**

Σχετικά με το **ΤΑΙΠΕΔ**, προβλέπονται στόχοι αναφορικά με την πρόοδο της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Πλάνου Αξιοποίησης και την οργάνωση και συστηματοποίηση διαδικασιών της Μονάδας Παρακολούθησης Συμβάσεων. Επίσης, στόχοι τέθηκαν και για τη Δημόσια Αξία μέσα από την εξασφάλιση της δέσμευσης επενδυτών για υλοποίηση επενδύσεων, αλλά και μέσα από την αξιολόγηση του δευτερογενούς οφέλους που παράγεται από την υλοποίηση του προγράμματος αξιοποίησης σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Τέλος, ορίστηκαν δείκτες που αφορούν στην καλή Εταιρική Διακυβέρνηση και εφαρμογή πολιτικών Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.

Για την **Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ)**, έχουν τεθεί δείκτες και στόχοι για την αξιοποίηση μέσω μισθώσεων, μακροχρόνιων παραχωρήσεων και πωλήσεων ικανού αριθμού ακινήτων του χαρτοφυλακίου, την εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων και σχεδίων αναδιάρθρωσης των ζημιολόγων υποκαταστημάτων, την επιτάχυνση της καταγραφής και ωρίμανσης των ακινήτων του χαρτοφυλακίου, καθώς και της εξυγίανσής του, την αύξηση των εσόδων και της κερδοφορίας της εταιρείας, τον περιορισμό της αυθαίρετης κατοχής ακινήτων της εταιρείας, αλλά και τη βελτίωση της ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων. Επιπλέον, ορίστηκαν δείκτες που αφορούν στην καλή Εταιρική Διακυβέρνηση και εφαρμογή πολιτικών Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Λοιπές θυγατρικές

Για τις **Δημόσιες Επιχειρήσεις** (λοιπές μη εισηγμένες θυγατρικές στις οποίες η ΕΕΣΥΠ αποτελεί μέτοχο πλειοψηφίας), οι στόχοι καλύπτουν ένα σύνολο από επιχειρηματικούς άξονες δράσης. Κάποια παραδείγματα περιλαμβάνουν:

- Τη σταδιακή βελτίωση του κύκλου εργασιών και της αποδοτικότητας μεταξύ άλλων και με εξορθολογισμό δαπανών,
- Τη μέτρηση της ικανοποίησης των πολιτών από τις προσφερόμενες υπηρεσίες με στόχο την αναβάθμισή τους,
- Τη δρομολόγηση επενδύσεων και σχεδίων αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας με γνώμονα σαφείς εκτιμήσεις κόστους-οφέλους,
- Τη θέσπιση πολιτικών και διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και κανονιστικής συμμόρφωσης,
- Τις δυνατότητες ενίσχυσης των τοπικών κοινωνιών και οικονομιών μέσα από άμεσα και δευτερογενή πολλαπλασιαστικά οφέλη,
- Την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Θέσπιση ενιαίου πλαισίου Παρακολούθησης και Χρηματοοικονομικών Αναφορών για τις θυγατρικές

Εντός του πλαισίου των προβλέψεων του Εσωτερικού της Κανονισμού, αλλά και σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές, η ΕΕΣΥΠ παρουσίασε και έθεσε στις θυγατρικές της ένα πλαίσιο κανόνων παρακολούθησης και αναφορών με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας τους και των οικονομικών τους αποτελεσμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΣΥΠ

- ζήτησε από τις μη εισηγμένες θυγατρικές όπου είναι μέτοχος πλειοψηφίας, την κατάρτιση προϋπολογισμών για το έτος 2019, με αναφορές προόδου σε σχέση με την εκτέλεση του προϋπολογισμού,
- συζήτησε με τις θυγατρικές το πλαίσιο των απαιτούμενων χρηματοοικονομικών αναφορών, και συγκεκριμένα ότι οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις που θα συνοδεύουν την ετήσια έκθεση, θα ετοιμάζονται με βάση τα ΔΠΧΑ και θα πρέπει να ολοκληρώνονται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη προετοιμασία και υποβολή των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων από την ΕΕΣΥΠ. Αντίστοιχα, οι Εξαμηνιαίες Οικονομικές Καταστάσεις που θα συνοδεύουν την εξαμηνιαία έκθεση, θα ετοιμάζονται βάσει των διατάξεων των ΔΠΧΑ όσον αφορά την ενδιάμεση χρηματοοικονομική πληροφόρηση και ειδικότερα, θα ετοιμάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο («ΔΛΠ») 34. Οι Ετήσιες και οι Εξαμηνιαίες Οικονομικές Καταστάσεις & Εκθέσεις θα συνοδεύονται από εκθέσεις Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

Επιπλέον, οι ανωτέρω αναφορές θα περιέχουν μεταξύ άλλων εκθέσεις πεπραγμένων, πορεία εκτέλεσης Στρατηγικού και Επενδυτικού Σχεδίου, θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, κ.α.

Απώτερος στόχος της ΕΕΣΥΠ είναι η προτυποποίηση και τελικώς η μηχανογράφηση του παραπάνω πλαισίου, για να είναι δυνατή η συγκέντρωση αξιόπιστης πληροφορίας από τις άμεσες και λοιπές θυγατρικές της. Προς αυτή την κατεύθυνση, η ΕΕΣΥΠ συμμετέχει ως ωφελούμενος σε έργο που χρηματοδοτείται από την υπηρεσία Structural Reform Support Service (SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Εντός του πλαισίου

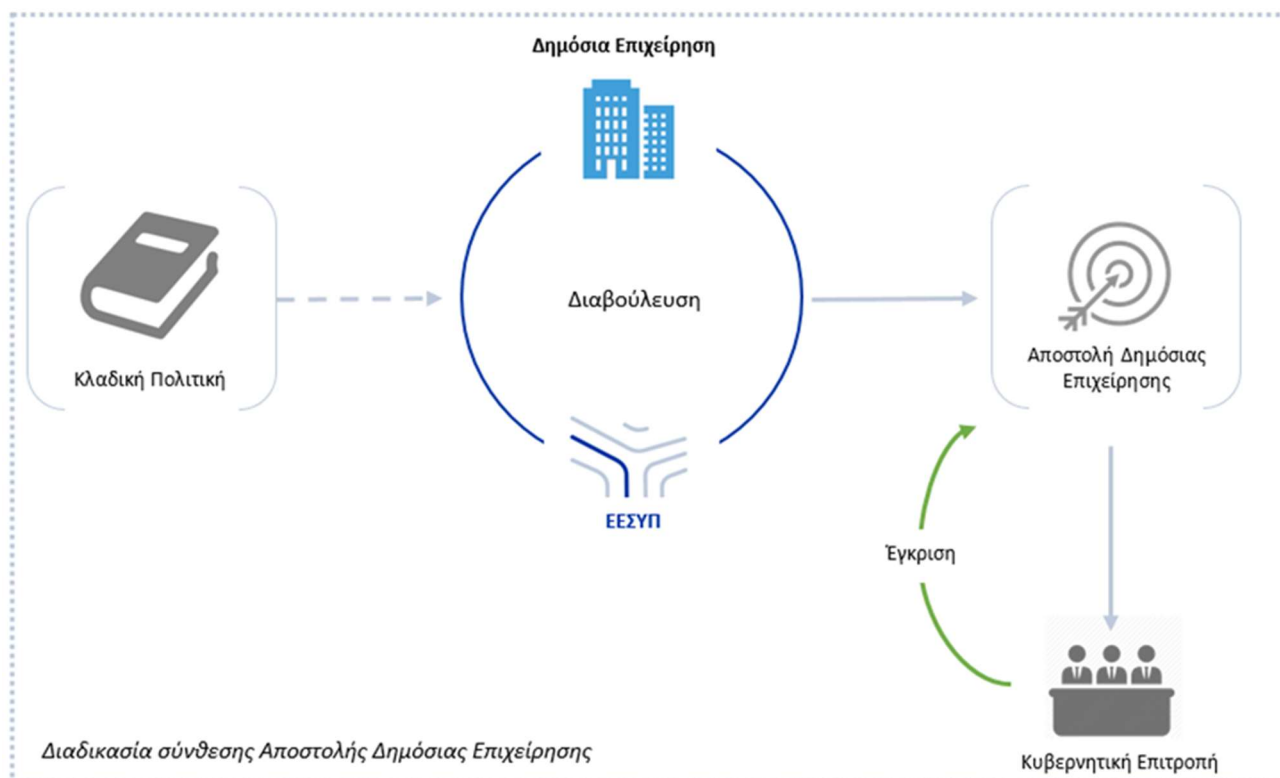

του συγκεκριμένου έργου, έχει προχωρήσει η προτυποποίηση των αναφορών, των διαδικασιών αλλά και των στοιχείων πληροφόρησης τα οποία: α) υποχρεούνται να δημοσιεύουν οι άμεσες και λοιπές θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ βάσει υποχρεώσεων θεσμικού πλαισίου β) επιθυμεί να λαμβάνει η ΕΕΣΥΠ στο πλαίσιο παρακολούθησης που θέλει να εφαρμόσει.

A.13.3.v Μηχανισμός Συντονισμού

Παράλληλα με τον επιχειρηματικό σχεδιασμό, και εντός του πλαισίου που προδιαγράφεται στον Εσωτερικό Κανονισμό, το 2018 εκκίνησε και η σταδιακή υλοποίηση των προβλέψεων του Μηχανισμού Συντονισμού, μέσα από τον οποίο καθορίζονται οι προβλεπόμενες διαδικασίες και τα παραδοτέα όσον αφορά στο μοντέλο συνεργασίας μεταξύ Κράτους, ΕΕΣΥΠ και Δημόσιων Επιχειρήσεων σχετικά με:

α) τη διατύπωση της Αποστολής των Δημοσίων Επιχειρήσεων, στην οποία θα ορίζονται οι κύριες δραστηριότητες της κάθε Δημόσιας Επιχείρησης,

β) την εκπόνηση των Δηλώσεων Δεσμεύσεων των Δημοσίων Επιχειρήσεων - πέραν των ειδικών υποχρεώσεων που περιγράφονται κατωτέρω - αναφορικά με ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους, οι οποίοι πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένοι με το Στρατηγικό Σχέδιο της ΕΕΣΥΠ. Η Δήλωση Δεσμεύσεων θα περιλαμβάνει επίσης τους επιχειρησιακούς στόχους που η Δημόσια Επιχείρηση θα πρέπει να εκπληρώσει στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης στρατηγικής και σε εναρμόνιση με το σκοπό της μεγιστοποίησης της μακροπρόθεσμης αξίας τους, οικονομικής και κοινωνικής,

γ) τη σύναψη Συμβάσεων Απόδοσης και Στόχων που θα αποτυπώνουν με σαφήνεια την αποστολή και τους στόχους των ειδικών υποχρεώσεων, θα ορίζουν τους χρηματοδοτικούς πόρους για την υλοποίηση των ειδικών υποχρεώσεων και θα εξειδικεύουν το ρόλο και τις δεσμεύσεις των συνυπογραφόντων μερών.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΣΥΠ προχώρησε σε μια σειρά από ενέργειες εντός του 2018, που συνεχίζονται και το 2019, προκειμένου να εφαρμοστεί ο Μηχανισμός Συντονισμού.

Κυριότερες ενέργειες που έχουν ήδη δρομολογηθεί:

- ✓ καθορισμός του βασικού πλαισίου συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών (Επιτροπές, Δημόσια Επιχείρηση, ΕΕΣΥΠ), καθώς και των τεχνικών ομάδων, μέσα από τις κατευθύνσεις που δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών,
- ✓ χάραξη του χρονοδιαγράμματος για την πρώτη φάση εφαρμογής του Μηχανισμού Συντονισμού (εταιρείες που τέθηκαν σε προτεραιότητα),
- ✓ αρχική προετοιμασία από την ΕΕΣΥΠ υποδειγμάτων των προβλεπόμενων παραδοτέων (Αποστολή, Δήλωση Δεσμεύσεων, Σύμβαση Απόδοσης & Στόχων),

- ✓ διεξαγωγή συναντήσεων της ΕΕΣΥΠ και των Δημοσίων Επιχειρήσεων με εκπροσώπους από το Υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, καθώς και εκπροσώπους από τα εποπτεύοντα Υπουργεία,
- ✓ διενέργεια από την ΕΕΣΥΠ σειράς συναντήσεων με τις δημόσιες επιχειρήσεις, παράλληλα με τη στοχοθεσία για τον ορίζοντα 2019-2021, με αντικείμενο τη σταδιακή διαμόρφωση των παραδοτέων, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τις κλαδικές πολιτικές, το νομοθετικό πλαίσιο και τα καταστατικά των εταιρειών, τις ιδιαίτερες συνθήκες της λειτουργίας των επιχειρήσεων, τις Κοινές Αξίες της Ένωσης για τις Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), αλλά και τους εσωτερικούς κανονισμούς των δημοσίων επιχειρήσεων και της ΕΕΣΥΠ.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, παραμένει σημαντικός ο ρόλος των επιχειρήσεων αυτών ως επιτελικός βραχίονας άσκησης κοινωνικής και κλαδικής πολιτικής από το κράτος, για παράδειγμα μέσω της παροχής ΥΓΟΣ, σύμφωνα πάντα με το ευρωπαϊκό δίκαιο και τις κοινές αξίες και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του Μηχανισμού Συντονισμού θα εξετάζεται - πέραν των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων (KPIs) της κάθε εταιρείας - και η ανάθεση ειδικών υποχρεώσεων που δεν έχουν ρυθμιστεί διαφορετικά (για παράδειγμα μέσω νομοθεσίας), ώστε να συμφωνούνται οι ποιοτικοί όροι και ο μηχανισμός αποζημίωσης των εταιρειών για τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

A.13.3.vi Τεχνολογία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός & Συνέργειες

Η ελληνική οικονομία και οι ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πολλαπλές τεχνολογικές προκλήσεις και η αξιοποίηση νέων καινοτόμων τεχνολογιών είναι περισσότερο απαραίτητη από ποτέ για την εξασφάλιση βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕΣΥΠ έχει θέσει ως ζήτημα υψηλής προτεραιότητας τον ψηφιακό μετασχηματισμό των εταιρειών, ορίζοντας σε συνεργασία με τις διοικήσεις των εταιρειών, τους παρακάτω στόχους:

1. Εκσυγχρονισμός των υποδομών και διασύνδεση των συστημάτων ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη,
2. Αυτοματοποίηση των επιχειρησιακών διαδικασιών, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες τεχνολογικές τάσεις, ώστε να βελτιωθεί η λειτουργική αποδοτικότητα και να απελευθερωθούν πόροι,
3. Προώθηση της καινοτομίας, διαρκής προσπάθεια για ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και ανεύρεση νέων ροών εσόδου,
4. Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων και εφαρμογή διαδικασιών διαχείρισης αλλαγής.

Η ΕΕΣΥΠ διεξάγοντας μια σειρά από συναντήσεις και ημερίδες με τις διοικήσεις των εταιρειών του χαρτοφυλακίου, εντόπισε συγκεκριμένες δράσεις που συνοψίζονται παρακάτω:

<p>01 Δημιουργία Ψηφιακής Στρατηγικής</p> 	<p>02 Δημιουργία Μηχανισμού Ψηφιακής Σύγκλισης και Εκσυγχρονισμού</p> 	<p>03 Ψηφιακή κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού</p> 	<p>04 Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα</p> 	<p>05 Αλληλεπίδραση με το Οικοσύστημα</p>
<p>Καθορισμός πλάνου ενεργειών εκσυγχρονισμού με ορίζοντα 3ετίας συνδεδεμένο με την Εταιρική Στρατηγική και λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στο εξωτερικό</p>	<p>Δημιουργία μηχανισμού με σύγχρονα μοντέλα εκτέλεσης, ευέλικτες μεθοδολογίες προδιαγραφής και προμήθειας έργων τεχνολογίας</p>	<p>Συμμετοχή των εργαζομένων σε επιδοτούμενα προγράμματα ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων</p>	<p>Χρηματοδότηση έργων καινοτομίας και τεχνολογικών εφαρμογών, μέσα από ερευνητικά και επενδυτικά προγράμματα και τη συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα</p>	<p>Αλληλεπίδραση με το Οικοσύστημα (πολίτες, πελάτες, προμηθευτές) ώστε να προσδιοριστούν οι προσδοκίες και να εντοπιστούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας μέσω ψηφιακών μέσων</p>

Η ΕΕΣΥΠ αναγνωρίζοντας την ταχύτητα των εξελίξεων στον κλάδο της τεχνολογίας, αναμένει από τις διοικήσεις των εταιρειών τη σύνθεση μιας ψηφιακής στρατηγικής βασιζόμενη στις εξελίξεις του σήμερα και με το βλέμμα στο αύριο,

προσδοκώντας και σε συνέργειες μεταξύ των θυγατρικών, και λαμβάνοντας υπόψη τον απώτερο σκοπό της παροχής καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Αναμένεται μέσα στο 2019 όλες οι εταιρείες να έχουν επικαιροποιημένο σχέδιο εκσυγχρονισμού που θα καταλήγει σε ένα πλάνο έργων πληροφορικής και τεχνολογίας για την επόμενη ζεττα.

Οι τεχνολογίες που αποτελούν προτεραιότητα των εταιρειών του χαρτοφυλακίου είναι:

- Ανανέωση των υποδομών πληροφορικής, αξιοποιώντας τις νέες δυνατότητες του Cloud Computing.
- Σύγχρονα συστήματα και εφαρμογές Διαχείρισης Πελατών (CRM), όπως και ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP).
- Business Intelligence και εξελιγμένα εργαλεία αναφορών (Reporting Tools & Data Management).
- Ηλεκτρονικοί αυτοματισμοί στις παραγωγικές διαδικασίες και στην εφοδιαστική αλυσίδα.
- Έξυπνοι μετρητές, εφαρμογές προληπτικής συντήρησης, συστήματα διαχείρισης αποθεμάτων, μεταξύ αυτών ανταλλακτικών, αναλωσίμων και καυσίμων.
- Ψηφιακές Υπηρεσίες, εφαρμογές για κινητά, εγκατάσταση ή αναβάθμιση συστημάτων τηλεματικής και διαχείρισης στόλου.
- Συστήματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και αποδοτικότητας.
- Αξιοποίηση γεωπληροφοριακών συστημάτων (GIS) και εφαρμογών παρακολούθησης παγίων για την καταγραφή των ακινήτων.

Παραδείγματα τεχνολογικού εκσυγχρονισμού που είναι σε εξέλιξη, αναφέρονται ενδεικτικά στη συνέχεια:

Στον κλάδο των αστικών συγκοινωνιών, η ΕΕΣΥΠ προωθεί σε συνεργασία με τον ΟΑΣΑ την περαιτέρω ψηφιοποίηση του ηλεκτρονικού εισιτηρίου, μέσω χρήσης του κινητού τηλεφώνου ή/και πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών, ειδικά για τη διευκόλυνση του τουρισμού, μέσω τεχνολογίας NFC (Near Field Communication). Άλλες περιοχές στις οποίες δίνεται προτεραιότητα είναι η ανάπτυξη ασύρματης δικτύωσης (WiFi & GSM), η ενοποίηση και ευθυγράμμιση των διαδικασιών του ομίλου μέσω ολοκληρωμένου ενιαίου συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), η υλοποίηση συστήματος διοικητικών αναφορών και ενοποίησης οικονομικών αποτελεσμάτων (BI/Reporting), η εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης καυσίμων, η δημιουργία συστήματος προληπτικής συντήρησης (IoT) στα οδικά μέσα της ΟΣΥ αξιοποιώντας την τηλεματική, η εγκατάσταση τεχνολογιών που εξυπηρετούν την υλοποίηση εφαρμογών Big Data ώστε να αξιοποιηθούν τα δεδομένα των επιβατών και να υποστηριχθεί ο σχεδιασμός και υλοποίηση του μεταφορικού έργου κ.ά.

Όσον αφορά τις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης Αθήνας και Θεσσαλονίκης, βάσει του δημοσιευμένου πλάνου τεχνολογικών επενδύσεων, είναι σε εξέλιξη ο εκσυγχρονισμός των ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τον καταναλωτή μέσω των ιστοσελίδων, των εφαρμογών κινητών τηλεφώνων και εξελιγμένων συστημάτων διαχείρισης πελατών, παραπόνων και βλαβών. Επίσης στις βασικές προτεραιότητες είναι η επέκταση και εγκατάσταση προηγμένου δικτύου οργάνων τηλεμετρίας.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός στα ΕΛΤΑ, τοποθετείται υψηλά στις προτεραιότητες από την ΕΕΣΥΠ, αναγνωρίζοντας άμεσες ενέργειες σε θέματα ανανέωσης τεχνολογικού εξοπλισμού και εφαρμογών για τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας του οργανισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, τα ΕΛΤΑ έχουν εκπονήσει βραχυπρόθεσμο σχέδιο ανανέωσης/αναβάθμισης της υποδομής και των βασικών επιχειρησιακών εφαρμογών. Απώτερος στόχος είναι τα ΕΛΤΑ να εκπονήσουν ένα πλάνο πλήρους ψηφιακού μετασχηματισμού στο σύνολο των υποδομών και συστημάτων τους, έτσι ώστε να υποστηρίζονται όλες οι υφιστάμενες λειτουργίες αλλά και οι νέες εμπορικές επιδιώξεις με τον βέλτιστο τρόπο.

Η ΕΤΑΔ στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της, έχει εντάξει στο χαρτοφυλάκιο του ψηφιακού μετασχηματισμού της μια σειρά ενεργειών που είναι σε εξέλιξη, όπως η αναβάθμιση του GIS συστήματος και του μητρώου ακινήτων με νέες λειτουργικότητες όπως διαχείριση συμβάσεων, τίτλων και εκμετάλλευσης, ανάπτυξη συστήματος διοικητικών αναφορών και διασύνδεσης του με το μητρώο ακινήτων, ολοκλήρωση της εφαρμογής των ηλεκτρονικών δημοπρασιών (e-public real estate), δημιουργία e-tickets στα υποκαταστήματα, ανάπτυξη εφαρμογής προμηθειών και αναδιαμόρφωση του ERP συστήματος.

Παράλληλα, η ΕΕΣΥΠ δίνει έμφαση στην ανάγκη των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της για συνέργειες και μεταφορά τεχνογνωσίας. Οι συνέργειες εδραιώνουν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των εταιρειών και τις διευκολύνουν να ανταποκριθούν καλύτερα στις νέες τάσεις και να αξιοποιήσουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα. Κοινές δράσεις για παράδειγμα ήδη οργανώνονται για τη δημιουργία μιας κοινής GIS πλατφόρμας. Στόχος είναι να ενοποιηθούν οι

πληροφορίες των GIS συστημάτων των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της σε ένα κοινό σύστημα που θα συνδυάζει ψηφιακά τα διαθέσιμα ανοιχτά δεδομένα, όπως τη θέση των ακινήτων και διαθέσιμες πληροφορίες για αυτά, σημεία ενδιαφέροντος, τις γραμμές των μέσων μαζικής μεταφοράς, τις υποδομές των εκάστοτε περιοχών όπως το δίκτυο ύδρευσης/αποχέτευσης & ηλεκτροδότησης, δίκτυο NATURA 2000 (πηγή ΕΡΑ της ΕΕ), e-Πολοδομία (πηγή ΥΠΕΝ), δασικούς χάρτες (πηγή Εθνικό Κτηματολόγιο), τοπογραφικές ιδιαιτερότητες όπως ρέματα, κτλ. Επίσης στόχος είναι να ενταχθούν σταδιακά πληροφορίες και άλλων εταιρειών εκτός του χαρτοφυλακίου όπως το δίκτυο φυσικού αερίου, εταιρείες τηλεπικοινωνιών, κ.α.

Άλλες συνέργειες των εταιρειών, αξιοποιώντας την εμπειρία και τεχνογνωσία τους, ενδεικτικά είναι η καλύτερη αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας για σκοπούς στέγασης ή εκμετάλλευσης ακινήτων, κοινές δράσεις λειτουργικής και ενεργειακής αναβάθμισης, η βελτίωση της «εμπειρίας» του πελάτη, η σύμπραξη σε δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η συνεργασία για την παροχή κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων που οι θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ έχουν σημαντική τεχνογνωσία (πχ διαχείριση δικτύων, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, κ.ά.) με σκοπό μεταξύ άλλων και την ευρύτερη διάχυση/ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των θυγατρικών.

Τέλος, σε συνέχεια του κύκλου συναντήσεων μεταξύ των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ, πραγματοποιήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2019 συνάντηση εργασίας της ΕΕΣΥΠ με τις διοικήσεις των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της, με θέμα τις συνέργειες μεταξύ των θυγατρικών σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και τη στρατηγική και δράσεις σχετικά με την προώθηση της τεχνολογίας και της ψηφιακής σύγκλισης.

Συζητήθηκαν επίσης οι σύγχρονες τάσεις της τεχνολογίας και πώς ο ψηφιακός μετασχηματισμός επηρεάζει το μοντέλο λειτουργίας και ανάπτυξης των αντίστοιχων κλάδων ευρωπαϊκά και διεθνώς, αλλά και τις προοπτικές και επιτυχημένα παραδείγματα στην Ελλάδα.

Τομείς ενδιαφέροντος και ευκαιρίες συνεργειών

A.13.3.vii Επενδυτικά Σχέδια – Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης & χρηματοδοτικά εργαλεία

Η ΕΕΣΥΠ σε συνάντηση εργασίας που διοργάνωσε με τις θυγατρικές της (ΤΑΙΠΕΔ, ΕΤΑΔ, ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΟΑΣΑ, ΣΤΑΣΥ, ΕΛΤΑ, ΕΤΒΑ – ΒΙΠΕ, ΟΣΥ, ΓΑΙΑΟΣΕ, ΔΕΘ ΗΕΛΕΧΡΟ, ΟΚΑΑ, ΚΑΘ, ΑΕΔΙΚ και Ελληνικές Αλυκές) στις 9 Μαΐου 2019 με αντικείμενο την παρουσίαση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης και χρηματοδοτικά εργαλεία με στόχο την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων που αξιολογούν και προωθούν οι θυγατρικές εταιρείες της ΕΕΣΥΠ.

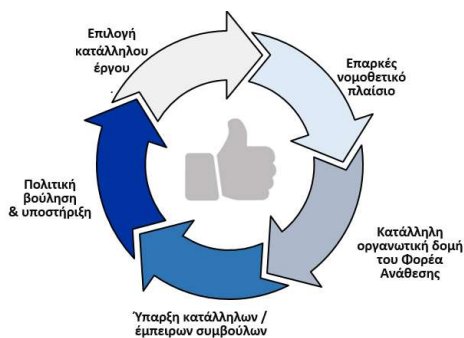
Στη συνάντηση συμμετείχαν στελέχη του Ελληνικού Δημοσίου, διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών (ΕΙΒ και ΕΒΡΔ) αλλά και στελέχη των τεσσάρων μεγάλων ελληνικών τραπεζών.

Στη συνάντηση παρουσιάστηκε το φάσμα επενδύσεων των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ ανά κλάδο, ενώ τέσσερις θυγατρικές παρουσίασαν επιλεγμένα επενδυτικά έργα διαφορετικής ωριμότητας και μεγέθους. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν αναλυτικές παρουσιάσεις για τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης και εναλλακτικές δομές υλοποίησης επενδύσεων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΙΒ) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (ΕΒΡΔ), καθώς και παρουσιάσεις για τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα ΕΣΠΑ (με αναφορές και στην επόμενη προγραμματική περίοδο), καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και δυνατότητες αξιοποίησης των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) και των μακροχρόνιων συμβάσεων παραχώρησης.

Οι εκπρόσωποι των ελληνικών τραπεζών ανέλυσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αξιολογείται η πρόσβαση σε διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης (ΕΣΠΑ, ΕFSI, multilaterals funding, Ταμείο Υποδομών, τραπεζικός δανεισμός, κεφαλαιαγορές) και υπό διαφορετικές χρηματοδοτικές δομές.

Η εξασφάλιση χρηματοδότησης, κατανοώντας τις δυνατότητες αλλά και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, καθώς και ο σωστός σχεδιασμός και οι διαδικασίες ωρίμανσης των έργων, είναι καθοριστικοί παράγοντες για την υλοποίηση επενδύσεων που είναι σημαντικές τόσο για την αποτελεσματικότερη λειτουργία και εκσυγχρονισμό των δημοσίων επιχειρήσεων, όσο και ευρύτερα για την ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, αποτελώντας βασικό πυλώνα της αποστολής της ΕΕΣΥΠ.

Κρίσιμοι Παράγοντες

Οι θυγατρικές εταιρείες της ΕΕΣΥΠ υλοποιούν ένα ευρύ επενδυτικό πρόγραμμα το οποίο υποστηρίζεται και χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ 2014-2020. Το συνολικό ύψος των εγκεκριμένων και ενταγμένων στο ΕΣΠΑ επενδυτικών σχεδίων έργων, προμηθειών και μελετών ανέρχονται στο ποσό των €260 εκατ. (συνολικό κόστος). Εάν ληφθούν υπ' όψιν και έργα τα οποία ευρίσκονται σε στάδιο ωρίμανσης για ένταξη στο ΕΣΠΑ 2014-2020, το ποσό αυτό αυξάνεται σημαντικά. Μεγάλο μέρος αντιστοιχεί σε επενδυτικές προτάσεις των δύο εταιρειών ύδρευσης – αποχέτευσης (ΕΥΔΑΠ & ΕΥΑΘ) ενώ ένα μικρότερο ποσοστό αντιστοιχεί σε έργα που προωθεί ο όμιλος ΟΑΣΑ.

[Το μεγαλύτερο πρόβλημα που χαρακτηρίζει τα εγκεκριμένα και ενταγμένα στο ΕΣΠΑ έργα και προμήθειες είναι η χαμηλή απορροφητικότητα, καθιστώντας επιβεβλημένη τη συμβασιοποίηση των έργων μέχρι τα μέσα του έτους 2020 ώστε να παρέχεται επαρκές χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση αυτών εντός της περιόδου ισχύος του υφιστάμενου ΕΣΠΑ (N+3, ήτοι τέλος έτους 2023). Οι ΔΕΚΟ θα πρέπει επίσης να έλθουν σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομίας για να έχουν ενεργό συμβολή στον προγραμματισμό του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027. Η ΕΕΣΥΠ έχει διαμορφώσει σχετική πρόταση.]

Η ΕΕΣΥΠ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας των θυγατρικών της εταιρειών αλλά και με στόχο την επιτάχυνση υλοποίησης επενδύσεων, έχει ξεκινήσει τη διαδικασία καταγραφής και χαρτογράφησης των επενδυτικών σχεδίων των θυγατρικών της.

Οι επενδύσεις είναι αναγκαίες για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών στις δημόσιες επιχειρήσεις, με άμεσο αντίκτυπο σε βασικούς δείκτες της εθνικής οικονομίας

Η ΕΕΣΥΠ υποστηρίζει την υλοποίηση των επενδυτικών προγραμμάτων των δημοσίων επιχειρήσεων μέσα από διάλογο με φορείς και πιστωτικά ιδρύματα για την άντληση κεφαλαίων.

Με στόχο τη συνδρομή και υποβοήθηση των θυγατρικών Εταιρειών στη διαδικασία ωρίμανσης των επενδυτικών τους σχεδίων και εντοπισμού/εξασφάλισης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης, η ΕΕΣΥΠ προγραμματίζει περαιτέρω συναντήσεις με:

- την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)
- άλλους υπερεθνικούς οργανισμούς (IFIs)
- την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ
- εμπορικές τράπεζες που θα αναλάβουν το ρόλο του Διαχειριστή στο Ταμείο Υποδομών που αναμένεται να ενεργοποιηθεί άμεσα,

ενώ παρακολουθεί την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος των θυγατρικών της.

Λοιπές Ομάδες Εργασίας

Στο πλαίσιο επίτευξης των στρατηγικών της στόχων, η ΕΕΣΥΠ έχει προχωρήσει στη σύσταση εξειδικευμένων ομάδων εργασίας, για την εξέταση των παρακάτω περιοχών στρατηγικού ενδιαφέροντος:

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η ομάδα παρακολουθεί τους σημαντικούς παράγοντες που σχετίζονται με την προώθηση μίας νέας εταιρικής κουλτούρας, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε θέματα όπως η βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, η κοινωνία, ο πολίτης στο επίκεντρο, ο εθελοντισμός και η κοινωνική προσφορά, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της εφαρμογής και προώθησης άριστων εργασιακών πρακτικών.

Διαβούλευση

Στόχος της ΕΕΣΥΠ είναι έμπρακτα να αποδείξει την εξωστρέφεια της συνολικής της λειτουργίας, δημιουργώντας ζωντανά κανάλια επικοινωνίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της και του γενικού συμφέροντος, για να υιοθετήσει πρακτικές και δικές τους προσεγγίσεις για μία σειρά θεμάτων

Η ΕΕΣΥΠ, διαθέτοντας ένα χαρτοφυλάκιο εταιρειών με μεγάλη πληθυσμιακή κάλυψη και εύρος δραστηριοτήτων, βρίσκεται σε διαδικασία διερεύνησης συνεργασίας με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς, προκειμένου να προσφέρει ένα πεδίο πρακτικής εφαρμογής και να συνεισφέρει στη διαμόρφωση της εργασιακής κουλτούρας των μελλοντικών στελεχών της οικονομίας

Mentorship

Σκοπός της ομάδας είναι η προώθηση των ίσων ευκαιριών, της διαφορετικότητας αλλά και της ισότητας των φύλων στις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ με διάφορους τρόπους. Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται έρευνα για τον προσδιορισμό βέλτιστων πρακτικών από τον ιδιωτικό και από το δημόσιο τομέα, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Στόχος είναι να αναπτυχθεί μια στρατηγική και σχέδιο δράσης για την προώθηση και την επιτάχυνση των ίσων ευκαιριών επαγγελματικής εξέλιξης στις δημόσιες επιχειρήσεις.

Ίσες ευκαιρίες / Διαφορετικότητα

Η δημιουργία των παραπάνω ομάδων στοχεύει στην υιοθέτηση γενικότερων πρακτικών τόσο από την ίδια την ΕΕΣΥΠ, όσο και από τις θυγατρικές της. Προς αυτή την κατεύθυνση, και τηρουμένων των περιορισμών και δυνατοτήτων της εταιρικής διακυβέρνησης, η ΕΕΣΥΠ προσανατολίζεται προς τη δημιουργία συγκεκριμένων «εγγράφων προσδοκίων» από τις Διοικήσεις των θυγατρικών της εταιρειών, τα οποία θα κοινοποιηθούν στο επόμενο χρονικό διάστημα.

Α.13.4 Πεπραγμένα και Δραστηριότητες των θυγατρικών του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018

ΕΥΑΘ: Φράγμα Αλιάκμονα

ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε. («ΤΑΙΠΕΔ»)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Το ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε. («ΤΑΙΠΕΔ» ή «το Ταμείο») συνεστήθη το έτος 2011 με το άρθρο 1 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α'/01.07.2011) και η διάρκεια της ορίσθηκε εξαετής. Στις 16 Μαΐου 2017 με απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας, παρατάθηκε η λειτουργία της κατά τρία χρόνια, δηλαδή μέχρι την 1/7/ 2020.

Σκοπός του ΤΑΙΠΕΔ, βάσει του ιδρυτικού του νόμου, είναι η αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων Ν.Π.Δ.Δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το Μετοχικό Κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α'/01.07.2011). Το ΤΑΙΠΕΔ λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας.

Το ΤΑΙΠΕΔ, για την περίοδο 1/1- 31/12/2018 κατέγραψε συνολικά κέρδη ύψους €377,4 χιλ. έναντι κερδών €2,46 εκατ. της αντίστοιχης περιόδου του 2017. Το σύνολο των εσόδων του ΤΑΙΠΕΔ από αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων για την ίδια περίοδο, ανέρχεται σε €9,8 εκατ., με αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα από την σύσταση του ΤΑΙΠΕΔ να ανέρχονται σε €44,7 εκατ.

Σημειώνεται ότι με βάση την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (τ.Β' 1603/07.06.2016) τα έσοδα του ΤΑΙΠΕΔ για την κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων υπολογίζονται ως εξής:

- ✓ Σε ποσοστό 0,5% επί του βεβαιωμένου τιμήματος της αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων για την κάλυψη των γενικών (λειτουργικών και διοικητικών) του εξόδων
- ✓ Επανατιμολόγηση αυτούσιου του ποσού των ειδικών εξόδων που αφορά στην αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης / Asset Development Plan

Στο Ταμείο έχουν ήδη μεταφερθεί τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν περιληφθεί στα Μεσοπρόθεσμα Προγράμματα, τα οποία συνοψίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Εταιρικό Χαρτοφυλάκιο
2. Υποδομές
3. Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας

Κατά την αξιοποίηση της περιουσίας του, το ΤΑΙΠΕΔ μεριμνά ώστε το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο να ωριμάζει επαρκώς επιλύοντας εκκρεμότητες διοικητικής και αδειοδοτικής φύσεως, προσδίδοντας υπεραξία στο τελικό τίμημα. Επιπρόσθετα το ΤΑΙΠΕΔ σχεδιάζει τους εκάστοτε διαγωνισμούς με τρόπο τέτοιο ώστε η αξιοποίηση ενός περιουσιακού στοιχείου να συνοδεύεται από ένα πρόγραμμα υποχρεωτικών επενδύσεων που διασφαλίζει θετική προοπτική ανάπτυξης και θέσεις εργασίας.

Το ΤΑΙΠΕΔ υλοποιεί τις δράσεις και πλάνο αποκρατικοποιήσεων των περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβασθεί σε αυτό όπως αυτό περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης / Asset Development Plan (ΕΠΑ / ADP) του ΤΑΙΠΕΔ.

Για την εκπόνηση του ΕΠΑ, το Ταμείο έλαβε υπ' όψιν του:

- τα αναμενόμενα έσοδα
- τα μακροπρόθεσμα οφέλη
- την πολυπλοκότητα και το βαθμό ωριμότητας του κάθε έργου

Το ΕΠΑ εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ και στη συνέχεια επικυρώνεται με απόφαση του αρμόδιου κυβερνητικού οργάνου, ενώ επικαιροποιείται εξαμηνιαίως. Το τελευταίο εγκεκριμένο ΕΠΑ εγκρίθηκε από το αρμόδιο κυβερνητικό όργανο (ΚΥΣΟΙΠ) και ευρίσκεται σε ισχύ από τις 15/2/2019. Το πρόγραμμα αυτό είναι αναρτημένο στον ιστότοπο του ΤΑΙΠΕΔ.

Απολογισμός Συναλλαγών 2018

Κατά την διάρκεια της περιόδου 1/1/2018 – 31/12/2018, διενεργήθηκε και ολοκληρώθηκε ένας σημαντικός αριθμός διαγωνισμών που κάλυψε ένα ευρύ φάσμα αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων (υποδομές, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ακίνητα) συνολικού ύψους € 2,1 δις με τις βεβαιωμένες συναλλαγές να διαμορφώνονται στο τέλος της χρήσης σε €1,04 δις.

Τέλος αναφορικά με τα έσοδα από την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αξιοποίησης, παρατίθεται κατωτέρω πίνακας με τα σχετικά έσοδα μέχρι και την 31.12.2018.

Περίοδος / Χρήση	Ετήσια έσοδα (€ εκατ.)	Σωρευμένα έσοδα από το 2011 (€ εκατ.)
2011	1.165,7	
2012	5,2	1.170,9
2013	1.040,4	2.211,3
2014	464,4	2.675,7
2015	284,9	2.960,6
2016	494,1	3.454,7
2017	1.378,9	4.833,6
2018	1.046,3	5.879,9

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα που δημοσιεύθηκαν από το ΤΑΙΠΕΔ για το έτος 2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης και αφορούν στην υλοποίηση του ΕΠΑ

Κατά το υπό εξέταση διάστημα οι ολοκληρωθείσες διαγωνιστικές διαδικασίες και συναλλαγές και σημαντικά γεγονότα ήταν ως ακολούθως:

- 20ετής Παράταση της "Σύμβασης Ανάπτυξης του Διεθνούς Αεροδρομίου Αθηνών Ελ. Βενιζέλος"
- Πώληση 6.753.600 μετοχών του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.
- Πώληση 66% των μετοχών της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.
- Πώληση 24.507.520 μετοχών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε.
- Πώληση μετοχών 100% ΕΕΣΣΤΥ
- Ετήσια αμοιβή παραχώρησης για την αναβάθμιση, συντήρηση & λειτουργία των 14 Περιφερειακών Αεροδρομίων 2018 (έργο υλοποιούμενο μέσω μακροχρονίου συμβάσεως παραχώρησης)
- Διανομή αποθεματικών χρήσεων 2014, 2015, 2016 & πρόσθετο μέρος από κέρδη προηγ. χρήσεων (ΔΕΠΑ Α.Ε.)
- Πώληση ακινήτου Περικλέους 33 & Κτενά 14
- Πώληση 15 ακινήτων στην Κασσιώπη Κέρκυρας
- Πώληση δικαιωμάτων χρήσης Ραδιοσυχνοτήτων στην ζώνη 1800 MHz
- Πώληση ακινήτων στην Κοσκινού Ρόδου
- Πώληση ακινήτου ΒΙ.ΠΕ. Δίμηνη Βόλου (ΑΒΚ 534)
- Πώληση ακινήτου Αγίου Νικολάου 8 Πάτρας (ΑΒΚ 949)
- Πώληση ακινήτου Ξενοδοχείο Ηνίοχος, Βερανζέρου 26, Αθήνα (ΑΒΚ 3034)
- Μεταβίβαση 3 SPVs Νότιας Αφάντου
- Μίσθωση ακινήτου ΑΒΚ 180 ΧΕΥ 8 Χαλανδρίου

- Κατάπτωση εγγυητικής ακινήτου Σαμπάριζα Ερμιονίδος

Επίσης το ΤΑΙΠΕΔ, κατά το έτος 2018, είχε υπό εξέλιξη μία σειρά συναλλαγών (projects) των οποίων η διαγωνιστική διαδικασία εξελίσσονταν εντός του 2018 ενώ παράλληλα υλοποιεί τις διαδικασίες ωρίμανσης και προετοιμασίας διαγωνισμών για μια σειρά έργων:

- Μακροχρόνια παραχώρηση Εγνατίας οδού και τριών καθέτων αξόνων αυτής (διαγωνισμός σε εξέλιξη)
- Οργανισμοί λιμένων (10 περιφερειακά λιμάνια) (διαδικασίες ωρίμανσης και προετοιμασίας της διαγωνιστικής διαδικασίας)
- Εγκατάσταση Υπόγειας Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου Νοτίου Καβάλας (διαδικασίες ωρίμανσης)
- Τουριστικοί Λιμένες – Μαρίνες Αλίμου και Χίου (διαγωνισμός σε εξέλιξη)
- Τουριστικοί Λιμένες – Μαρίνες Θεσσαλονίκης, Μυκόλου, Αργοστολίου, Ζακύνθου, Ιτέας (διαδικασίες ωρίμανσης και προετοιμασίας της διαγωνιστικής διαδικασίας)
- ΕΛΠΕ (διαγωνισμός για την πώληση μετοχών που αντιστοιχούν στο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου)
- ΕΥΔΑΠ & ΕΥΑΘ (ολοκλήρωση στρατηγικής μελέτης εναλλακτικών επιλογών αξιοποίησης)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ (διαγωνισμός σε τελικό στάδιο – υλοποίηση ενεργειών και προϋποθέσεων για το χρηματοοικονομικό κλείσιμο και ολοκλήρωση της συναλλαγής)
- Βόρεια Αφάντου
- Castelo Bibelli, Κέρκυρα (διαγωνισμός σε εξέλιξη)
- Ιππικό Κέντρο Μαρκοπούλου (διαδικασίες ωρίμανσης της διαγωνιστικής διαδικασίας)
- Γούρνες Ηρακλείου Κρήτης (διαδικασίες πολεοδομικής ωρίμανσης)
- Ξενία και Ιαματικές Πηγές Κύθνου (διαγωνισμός σε εξέλιξη)
- Τουριστικά ακίνητα, camping, Ιαματικές Πηγές Καμ. Βούρλων (διαδικασίες ωρίμανσης της διαγωνιστικής διαδικασίας)
- Λουιά ακίνητα (Εργοστασιακός χώρος γέφυρας Ρίου Αντιρρίου, Περαία, ακίνητο Θερμοπυλών) (διαδικασίες ωρίμανσης της διαγωνιστικής διαδικασίας)
- Ακίνητο Πρετόριας (διαγωνισμός σε εξέλιξη)

Η επικοινωνιακή πολιτική που ακολούθησε το ΤΑΙΠΕΔ την περίοδο Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2018 επικεντρώθηκε στην προώθηση των προς αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων, στην επικοινωνία με φορείς της αγοράς για την πορεία των διαγωνισμών και στην ενημέρωση του κοινού για το εκτιμώμενο κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμα των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών του Ταμείου.

Εξωστρέφεια – Πιστοποιήσεις

Το ΤΑΙΠΕΔ βραβεύθηκε από τρία διεθνή οικονομικά περιοδικά α) το «The European» στην κατηγορία «Global FDI Program of the Year» για το 2018 και β) το «International Investor» ως «Most Transparent FDI Program / Global Markets 2019» γ) το «International Finance Magazine» ως «Global National FDI Program - Greece 2018».

Την 11η Δεκεμβρίου 2018, το ΤΑΙΠΕΔ μετά από τις απαιτούμενες επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από τον αναγνωρισμένο φορέα TÜV AUSTRIA HELLAS, πιστοποιήθηκε με τα ακόλουθα διεθώς αναγνωρισμένα πρότυπα ποιότητας διαχείρισης:

- ✓ ISO 9001:2015 για την ανάπτυξη, εφαρμογή και βελτίωση της λειτουργίας της εταιρείας σε ό,τι αφορά το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητάς της, και
- ✓ ISO 27001:2013, το de facto πρότυπο για τη συνολική διαχείριση της ασφάλειας των πληροφοριών.

Μονάδα Παρακολούθησης Συμβάσεων (ΜΠΣ)

Μετά και από την ολοκλήρωση διαφορετικών και σημαντικών έργων/ συναλλαγών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αξιοποίησης (ΕΠΑ/ ADP), το ΤΑΙΠΕΔ θα πρέπει να παρέχει στο Ελληνικό Δημόσιο πληροφόρηση αναφορικά με την παρακολούθηση υλοποίησης υπογεγραμμένων συμβάσεων ώστε να διασφαλίζεται η καλή και εντός χρονοδιαγραμμάτων εκτέλεση των συμφωνημένων όρων (τεχνικών/κατασκευαστικών, οικονομικών ή άλλων) στις υπογεγραμμένες και υλοποιούμενες συμβάσεις αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων.

Για το σκοπό αυτό, βάσει του ιδρυτικού νόμου του ΤΑΙΠΕΔ αλλά και των οριζόμενων στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ταμείου, ιδρύθηκε η Μονάδα Παρακολούθησης Συμβάσεων (ΜΠΣ) με αντικείμενο την γενικότερη παρακολούθηση τόσο έργων παραχώρησης ή/και πώλησης μετοχών, όσο και έργων αξιοποίησης ακινήτων, εφ' όσον προβλέπονται – σε αυτές - υποχρεώσεις και δικαιώματα του Παραχωρητή (grantor), Παραχωρησιούχου ή Αγοραστή σε χρόνο μεταγενέστερο της υπογραφής των συμβάσεων και κατά την διάρκεια ισχύος των συμβάσεων.

Στις προτεραιότητες και στόχους της Μονάδας Παρακολούθησης Συμβάσεων που έχει θέσει η ΕΕΣΥΠ προς τη Διοίκηση του ΤΑΙΠΕΔ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Βελτίωση οργάνωσης και συστηματοποίηση διαδικασιών
  - Χαρτογράφηση των αναγκών σε επίπεδο στελέχωσης.
  - Οργάνωση και συστηματοποίηση τήρησης αρχείου που να περιλαμβάνει συνολική πληροφόρηση και έγγραφα τόσο της διαγωνιστικής περιόδου, όσο και κατά την περίοδο ισχύος της σύμβασης (κατασκευαστική περίοδος – περίοδος λειτουργίας).
2. Προϋπολογισμός και καταγραφή εσόδων (συμβατικά προβλεπόμενο οικονομικό αντάλλαγμα) και παρακολούθηση υλοποίησης των συμβάσεων.
3. Διαρκής παρακολούθηση υλοποίησης συμβατικών ρυθμίσεων
  - Κωδικοποίηση – ανά σύμβαση - των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του Παραχωρησιούχου, Παραχωρητή (grantor) και του Ελληνικού Δημοσίου.
  - Επικοινωνία των στελεχών της ΜΠΣ με τα αντίστοιχα στελέχη των αρμοδίων / εμπλεκόμενων Υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου και του Παραχωρησιούχου κατά περίπτωση, για τη διαχείριση θεμάτων και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση των συμβάσεων.
  - Υποστήριξη σε θέματα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου ή/και διαχείρισης αρνητικής δημοσιότητας για ζητήματα που άπτονται των συμβάσεων που θα διαχειρίζεται η Μονάδα Παρακολούθησης Συμβάσεων

Έργα υπό την εποπτεία της Μονάδας Παρακολούθησης Συμβάσεων:

- Παραχώρηση 14 Περιφερειακών Αεροδρομίων: Σύμβαση παραχώρησης για χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος για την αναβάθμιση, συντήρηση, διαχείριση και λειτουργία 14 περιφερειακών αεροδρομίων στην Ελληνική Επικράτεια για περίοδο 40 ετών.
- Παραχώρηση Αμοιβαίου Ιπποδρομιακού Στοιχήματος: Σύμβαση παραχώρησης για χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου ιπποδρομιακού στοιχήματος στην Ελλάδα για περίοδο 20 ετών
- Παραχώρηση λειτουργίας Κρατικών Λαχείων: Σύμβαση παραχώρησης για χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος παραγωγής, λειτουργίας, κυκλοφορίας, προβολής και διαχείρισης των Κρατικών Λαχείων για περίοδο 12 ετών.
- Πώληση μετοχών ΟΠΑΠ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 33% της ΟΠΑΠ Α.Ε..
- Πώληση μετοχών ΟΛΠ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 67% του ΟΛΠ Α.Ε. σε δύο στάδια (51% και 16%).
- Πώληση μετοχών ΟΛΘ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 67% του ΟΛΘ Α.Ε..
- Πώληση μετοχών ΟΤΕ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 5% του ΟΤΕ Α.Ε..
- Πώληση μετοχών ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 100% της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.
- Πώληση μετοχών ΔΕΣΦΑ Α.Ε.: Σύμβαση για την πώληση του 31% της ΔΕΣΦΑ Α.Ε..
- Μακροχρόνια μίσθωση για 50 έτη του ακινήτου Σανατορίου Μάνα στην Αρκαδία.
- Μακροχρόνια μίσθωση για 30 έτη του ακινήτου ΧΕΥ 8 στο Χαλάνδρι.
- Στοά Μοδιάνο: Πώληση 45% των μετοχών της εταιρείας ειδικού σκοπού (SPV) που διαχειρίζεται τη στοά.
- Ξενία Σκιάθου: Πώληση δικαιώματος επιφάνειας και προσυμφωνημένη πώληση κυριότητας μόλις το ξενοδοχείο τεθεί σε λειτουργία.
- Sale and lease back 28 ακινήτων του Δημοσίου.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε. («ΕΤΑΔ»)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου ΑΕ («ΕΤΑΔ») έχει ως σκοπό να διαχειρίζεται και να αξιοποιεί, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ακινήτων που περιέρχεται στο μεγαλύτερο βαθμό στην κυριότητά της από το Ελληνικό Δημόσιο, ενώ σε τμήμα αυτού διατηρεί το δικαίωμα διαχείρισης. Η ΕΤΑΔ έχει προέλθει από τη συγχώνευση τεσσάρων εταιρειών διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων του Δημοσίου: την ΕΤΑ ΑΕ, τα Ολυμπιακά Ακίνητα ΑΕ, την ΚΕΔ ΑΕ και το Παράκτιο Αττικό Μέτωπο ΑΕ. Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων της ΕΤΑΔ αριθμεί περισσότερα από 71.500 περιουσιακά στοιχεία, τα οποία, αναλόγως της προέλευσής τους διακρίνονται σε τουριστικά ακίνητα, σε Ολυμπιακά ακίνητα, σε ακίνητα του Υπουργείου Οικονομικών και σε ακίνητα που βρίσκονται προς αξιοποίηση στο ΤΑΙΠΕΔ ή έχουν επιστραφεί από αυτό.

Στις κύριες δραστηριότητες της ΕΤΑΔ περιλαμβάνεται η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των ακινήτων της και των επιχειρηματικών μονάδων, καθώς και η διαχείριση συμβάσεων μίσθωσης και παραχώρησης, σύμφωνα με βέλτιστες πρακτικές.

Η μεταβίβαση της ΕΤΑΔ στην ΕΕΣΥΠ σύμφωνα με το Ν.4389/2016, με την ταυτόχρονη μεταβίβαση προς την ΕΤΑΔ της κυριότητας ενός σημαντικού αριθμού ακινήτων του Δημοσίου πάνω στα οποία κατά το παρελθόν η εταιρεία ασκούσε μόνο διαχείριση, αναβαθμίζει αλλά και επαναπροσδιορίζει τον ρόλο της ΕΤΑΔ.

Ως εκ τούτου, στους νέους στρατηγικούς στόχους της ΕΤΑΔ είναι η ολοκλήρωση της εξυγίανσης και ωρίμανσης του χαρτοφυλακίου και η διαμόρφωση της κατάλληλης στρατηγικής αξιοποίησης ανά κατηγορία (ώριμων) ακινήτων, με σκοπό την ανάπτυξη της Εταιρείας και την καθιέρωση της ως του κύριου φορέα Διαχείρισης των Ακινήτων του Δημοσίου.

Για το έτος 2018, ο κύκλος εργασιών της ΕΤΑΔ ανήλθε σε €47,4 εκατ. με τα κέρδη προ φόρων να ανέρχονται σε €10,8 εκατ., στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις. Η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ξεπέρασε τα €1.232,4 εκατ. σε σχέση με €1.173,3 εκατ. το 2017 και €727,6 εκατ. το 2016. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της ΕΤΑΔ στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 413 μόνιμους υπαλλήλους.

Σε συνέχεια της ψήφισης του άρθρου 71 του ν.4607/2019 (ΦΕΚ 65 Α/24.04.2019) κατέστη δυνατή για πρώτη φορά μετά από πάνω από μία δεκαετία η διανομή μερίσματος προς το μέτοχο (ΕΕΣΥΠ) ύψους €21.188.468.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα που δημοσιεύθηκαν από την ΕΤΑΔ για το έτος 2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης

Κατά το 2018 και έως σήμερα ολοκληρώθηκε η αναδιοργάνωση της εταιρείας και η ΕΤΑΔ ξεκίνησε, υπό τη νέα δομή και στελέχωση, την επικαιροποίηση αλλά και τη δημιουργία νέων δομών και διαδικασιών που θα υποστηρίξουν τη διοίκηση στην επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων. Κυριότερα γεγονότα και πεπραγμένα για το έτος 2018 αποτελούν:

Αναδιοργάνωση της ΕΤΑΔ

Εντός του 2018 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΔ η νέα οργανωτική δομή της εταιρείας η στελέχωση των θέσεων ευθύνης και ολοκληρώθηκε με την προσθήκη στελεχών από τον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Η αναδιοργάνωση θεωρήθηκε αναγκαία ώστε η εταιρεία να μπορεί να ανταποκριθεί στο νέο της ρόλο, πέραν αυτού του

διαχειριστή, που προσδόθηκε σε αυτή με το Ν.4389/2016. Στο πλαίσιο της νέας οργανωτικής δομής, η εταιρεία προχώρησε το 2019 στην επικαιροποίηση των βασικών επιχειρησιακών διαδικασιών με στόχο την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία, την αναβάθμιση των υπηρεσιών, την ενίσχυση της διαφάνειας και τη μείωση της γραφειοκρατίας. Επιπλέον, εκκίνησε την εκπόνηση νέου Επιχειρησιακού Σχεδίου, το οποίο περιλαμβάνει ανάλυση και κατηγοριοποίηση του χαρτοφυλακίου, προτεραιοποίηση κατηγοριών ακινήτων βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, στόχους και δράσεις ανά κατηγορία ακινήτων, με απώτερο στόχο την επίτευξη των στρατηγικών στόχων που έχουν τεθεί από την ΕΕΣΥΠ. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνουν την αύξηση των εσόδων, τη βελτίωση της κερδοφορίας, την ωρίμανση του χαρτοφυλακίου και την αξιοποίηση τμήματος που παραμένει για δεκαετίας αναξιοποίητο, καθώς και την καταγραφή των καταπατήσεων με σκοπό τον έλεγχο και τη μείωσή τους.

Αξιοποίηση και Διαχείριση Χαρτοφυλακίου

Αναφορικά με την αξιοποίηση και τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου, η ΕΤΑΔ προχώρησε σε δράσεις και ενέργειες κυρίως υποδομής, λόγω της αναδιοργάνωσης που έτρεξε παράλληλα και εν όψει της λειτουργίας της εταιρείας το 2019 υπό τη νέα δομή.

Στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων που έχουν τεθεί από την ΕΕΣΥΠ, το 2018 υλοποιήθηκαν νέες συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων (171 μισθώσεις ακινήτων και 70 βραχυχρόνιες μισθώσεις), επικαιροποιήθηκαν στοιχεία του μητρώου, ενώ εξυγιάνθηκαν παλαιές συμβάσεις μισθώσεων και παραχωρήσεων.

Στο πρώτο εξάμηνο του 2019, η εταιρεία προχώρησε σε νέες συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων (95 μισθώσεις και 92 βραχυχρόνιες μισθώσεις), 17 διαγωνισμούς πωλήσεων και 5 διαγωνισμούς εκμίσθωσης μέσω e-auction, ενώ συνέχισε την εξυγίανση παλαιών συμβάσεων.

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες και Επενδύσεις

Η ΕΤΑΔ συνέχισε να παρέχει υπηρεσίες συμβούλου προς το ΤΑΙΠΕΔ υλοποιώντας διαγωνιστικές διαδικασίες πώλησης ακινήτων, μέσω του e-auction και του ιστότοπου www.e-publicrealestate.gr.

Επιπλέον, η ΕΤΑΔ προχώρησε στην αναβάθμιση των υπηρεσιών των τουριστικών υποδομών που διαχειρίζεται, στην αύξηση της επισκεψιμότητας και τη βελτίωση της εμπειρίας του επισκέπτη, υλοποιώντας, μέσα από τους γενικότερους επενδυτικούς/ χρηματοδοτικούς στόχους της ΕΕΣΥΠ, ένα επενδυτικό συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα συνολικού ύψους €17,6 εκατ. που περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις:

1. Εκσυγχρονισμός αναβατήρων χιονοδρομικού κέντρου Παρνασσού (έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2014-2020 προϋπολογισμός: €1,7 εκατ.). Η τελευταία δόση απορροφήθηκε εντός του 2019.
2. Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων εγκαταστάσεων και δικτύων υποδομών περιοχής λίμνης Καϊάφα (έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, προϋπολογισμός: €5,0 εκατ.).
3. Εκσυγχρονισμός βασικών δικτύων υποδομής και ανάπτυξης νέων τουριστικών υποδομών του Οικοτουριστικού Πάρκου Φαναριού Ροδόπης (έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, προϋπολογισμός: €2,4 εκατ.)
4. Αποκατάσταση και ανάδειξη των σπηλαίων και των κτιριακών εγκαταστάσεων Διρού Λακωνίας (έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, προϋπολογισμός: €8,5 εκατ.)

Και για τα τρία (2,3,4) παραπάνω αναφερόμενα έργα έχουν εκδοθεί, εντός του 2018, οι αποφάσεις ένταξής τους. Έχουν προκηρυχθεί οι διαγωνισμοί ανάθεσης και έχουν ανακηρυχθεί προσωρινοί Ανάδοχοι και αναμένεται η ανάδειξή τους σε οριστικό, για τη συμβασιολογία των έργων και την εγκατάσταση των Αναδόχων. Τα έργα αναμένεται να ξεκινήσουν το τελευταίο τρίμηνο του 2019.

Τέλος, αναφορικά με την αποκατάσταση και ανάδειξη του συγκροτήματος Αχιλλείου στην Κέρκυρα (Β' φάση) εκδόθηκε η σχετική πρόσκληση με προϋπολογισμό ύψους €12,2 εκατ. και αναμένεται η κατάθεση του Τεχνικού Δελτίου σε συνεργασία με το ΥΠΠΟΑ έως το τέλος Οκτωβρίου 2019.

Εξωστρέφεια και Προβολή της Εταιρείας

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της εξωστρέφειας και της προβολής της εταιρείας, η ΕΤΑΔ συμμετείχε στην έκθεση MIPIM (Κάννες) το 2018 και το 2019, στην έκθεση IHIF 2019 (Βερολίνο), ενώ προχώρησε και σε παρουσίαση επιλεγμένου χαρτοφυλακίου σε Ισπανούς επενδυτές (Πρεσβεία της Ισπανίας). Συνεχίζοντας την προβολή της εταιρείας και των δραστηριοτήτων της στο επενδυτικό κοινό διερευνά τη συμμετοχή της σε μεγάλες προγραμματισμένες για το

φθινόπωρο εκθέσεις, όπως στη Διεθνή Έκθεση Προώθησης Ακινήτων «6th Real Estate Investment Projects and Financing Fair» στη Κωνσταντινούπολη που διοργανώνει η Enterprise Greece με εθνικό περίπτερο, στη Διεθνή Έκθεση Ακινήτων και Επενδύσεων «EXPO REAL» στο Μόναχο και στο 20ο Συνέδριο για την Αξιοποίηση και Ανάπτυξη της Ακίνητης Περιουσίας Prodexpo, που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα. Επίσης, η ΕΤΑΔ προχώρησε στην υλοποίηση εταιρικών εκδηλώσεων και σε καταχωρήσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο προβάλλοντας τις δράσεις της και το προς αξιοποίηση χαρτοφυλάκιό της, ενώ σχεδιάζει να ενισχύσει τη δημοσιότητα μέσα από προωθητικές ενέργειες (πχ newsletters), καθώς και να προσφέρει καλύτερη πληροφόρηση (πχ φωτογραφική αποτύπωση) προς τους υποψήφιους επενδυτές. Τέλος, ανέβηκε η νέα ιστοσελίδα της εταιρείας.

Δημόσια Αξία

Η ΕΤΑΔ, στο πλαίσιο της προστασίας, ανάδειξης και εκμετάλλευσης προς όφελος της ελληνικής οικονομίας της Δημόσιας Περιουσίας, που έχει θέσει η ΕΕΣΥΠ ως βασική προτεραιότητα, προχωράει στον έλεγχο / εξυγίανση του χαρτοφυλακίου για περιβαλλοντικές και πολεοδομικές δεσμεύσεις (πχ δασικός χαρακτήρας, περιοχές Natura / Ramsar, αρχαιολογικές ζώνες κλπ), για παραχωρήσεις και για αυθαίρετα κατεχόμενα ακίνητα με σκοπό την ουσιαστική αξιοποίηση του χαρτοφυλακίου και την εξάλειψη παθογενειών δεκαετιών, όπως η εγκατάλειψη ακινήτων και η αυθαίρετη κατοχή και εκμετάλλευση.

Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η ΕΕΣΥΠ στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της, διοργάνωσε σε συνεργασία με την ΕΤΑΔ μια σειρά συναντήσεων εργασίας για ζητήματα τεχνολογίας, όπου αναλύθηκε η υπάρχουσα τεχνολογική κατάσταση της εταιρείας, έγινε παρουσίαση των σύγχρονων τεχνολογικών τάσεων και βέλτιστων πρακτικών, με αποτέλεσμα να οριστεί ένα σύνολο ενεργειών, που εντάχθηκαν στο χαρτοφυλάκιο του ψηφιακού μετασχηματισμού της ΕΤΑΔ και συνοψίζονται παρακάτω:

- Ανάπτυξη στρατηγικής ψηφιακού μετασχηματισμού με ορίζοντα 3ετίας, που να συνδέεται με την εταιρική της στρατηγική, σχεδιάζοντας τη σταδιακή μετάβαση στο νέο περιβάλλον. Επόμενο βήμα είναι η δημιουργία μηχανισμού Ψηφιακής Σύγκλισης και Εκσυγχρονισμού με σύγχρονα μοντέλα εκτέλεσης, ευέλικτες μεθοδολογίες προδιαγραφής και προμήθειας έργων τεχνολογίας
- Αναβάθμιση /Ανανέωση εφαρμογής διαχείρισης ακινήτων
- Ανάπτυξη εφαρμογής προμηθειών και αναδιαμόρφωση του ERP συστήματος
- Αναβάθμιση του GIS συστήματος και του μητρώου ακινήτων με νέες λειτουργικότητες όπως διαχείριση συμβάσεων, τίτλων και εκμετάλλευσης
- Προμήθεια λογισμικού διαχείρισης ακινήτων. Κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η εκκαθάριση των δεδομένων
- Διαμόρφωση βάσει των νέων απαιτήσεων της εφαρμογής των ηλεκτρονικών δημοπρασιών (e-public real estate)
- Ανάπτυξη συστήματος Reporting & διοικητικών αναφορών και διασύνδεσης του με το μητρώο ακινήτων ώστε να διεξάγονται αναλύσεις στρατηγικής αξιοποίησης των ακινήτων
- Δημιουργία e-tickets στα υποκαταστήματα. Η εφαρμογή έχει ολοκληρωθεί για το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού
- Ανάπτυξη εφαρμογής ψηφιακών υπογραφών και διαχείρισης εγγράφων

Θεσμικό Πλαίσιο/ Διακυβέρνηση

Σε συνάρτηση με τις στρατηγικές κατευθύνσεις της ΕΕΣΥΠ, η ΕΤΑΔ πρόέβη, με την υποστήριξη της ΕΕΣΥΠ όπου κρίθηκε απαραίτητο, σε σειρά ενεργειών και δράσεων με σκοπό την εναρμόνισή της με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τις πρότυπες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης.

Στο πρώτο τρίμηνο του 2018 συστάθηκε η Επιτροπή Ελέγχου της ΕΤΑΔ, καθώς και η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Σύμφωνα με τη νέα οργανωτική δομή, επίσης συστάθηκε Τομέας Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ορίστηκε Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2018 έγινε από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ σχετική ενημέρωση στο ΔΣ της ΕΤΑΔ και στο δεύτερο τρίμηνο του 2019 εκπαιδευτικό σεμινάριο σε όλα τα υψηλόβαθμα στελέχη για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης.

Αναφορικά με τις πολιτικές και τους κανονισμούς, έως σήμερα, έχουν εγκριθεί από το ΔΣ της ΕΤΑΔ ο Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και η Πολιτική Δώρων και Φιλοξενίας, ενώ και άλλες πολιτικές /διαδικασίες βρίσκονται ήδη σε διαδικασία έγκρισης από το ΔΣ της ΕΤΑΔ.

Προοπτικές για το 2019

Αναφορικά με το 2019 και σε συνέχεια της υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί από την ΕΕΣΥΠ αναμένεται αύξηση των εσόδων από την αξιοποίηση των ακινήτων και την ορθολογικότερη λειτουργία των επιχειρηματικών μονάδων.

Αναλυτικότερα, στο Β' εξάμηνο του 2019 η ΕΤΑΔ θα προχωρήσει και σε νέους διαγωνισμούς πώλησης ακινήτων, καθώς και μισθώσεων/ μακροχρόνιων παραχωρήσεων ακινήτων και εκτάσεων. Επιπλέον, αναμένεται να συνεχιστεί η θετική πορεία των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μισθώσεις < του έτους) και να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι για την εξυγίανση των υφιστάμενων συμβάσεων μίσθωσης/ παραχώρησης. Σχετικά με τις επιχειρηματικές μονάδες αναμένεται η ολοκλήρωση μελετών σκοπιμότητας για επιλεγμένες μονάδες με σκοπό τη βελτίωση των εσόδων σε συνδυασμό με συγκράτηση των δαπανών και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών.

Ως προς τα έξοδα περαιτέρω αύξηση μπορεί να προκύψει από την υπόθεση διαιτησίας/ αντιδικίας με μισθωτή που βρίσκεται σε εξέλιξη και που απαιτεί υψηλούς κόστους έκτακτες αμοιβές εξειδικευμένων συμβούλων.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ Α.Ε. (ΕΥΔΑΠ)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας («ΕΥΔΑΠ») είναι η μεγαλύτερη Εταιρεία Ύδρευσης – Αποχέτευσης στην Ελλάδα και είναι εισηγμένη εταιρεία στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών από το έτος 2000. Στον τομέα της ύδρευσης, μέσω 14.000 χιλιομέτρων δικτύου, εξυπηρετεί περίπου 4,4 εκατ. καταναλωτές (2.160.000 συνδέσεις περίπου), ενώ στον τομέα της αποχέτευσης, με ένα δίκτυο μήκους 9.500 χιλιομέτρων, εξυπηρετεί περίπου 3,5 εκατ. χρήστες.

Οι κύριες πηγές υδροληψίας και οι ταμιευτήρες που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή του νερού, βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές, χωρίς σημαντικές και επιβαρυντικές ανθρωπογενείς δραστηριότητες, με αποτέλεσμα η Αττική να υδροδοτείται με άριστης ποιότητας νερό, ενώ η μεταφορά του γίνεται με φυσικό τρόπο μέσω βαρύτητας, με μικρή κατανάλωση ενέργειας. Οι τέσσερις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού (ΜΕΝ) Ασπροπύργου, Αχαρνών, Πολυδενδρίου και Γαλασίου, καθώς και το εκτεταμένο δίκτυο ύδρευσης με τις δεξαμενές πόλης και τα αντλιοστάσια διανομής, παρέχουν το νερό αυτό στους καταναλωτές της Αττικής.

Τα τρία Κέντρα Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων (ΚΕΛ Ψυττάλειας, Μεταμόρφωσης και Θριασίου), με τους κεντρικούς συλλεκτές, τα εκτεταμένα δίκτυα αποχετευτικών αγωγών και τα αντλιοστάσια που τα εξυπηρετούν, αποτελούν βασικές υποδομές για τη συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων των κατοίκων της Αττικής και γενικότερα όλων των περιοχών πέριξ του Σαρωνικού κόλπου που αποτελεί τον υδάτινο αποδέκτη των τριών ΚΕΛ.

Η ποιότητα του νερού της ΕΥΔΑΠ, κατά τη διεθνή αξιολόγηση εταιρειών ύδρευσης από τον φορέα European Benchmarking Co-operation, βαθμολογήθηκε με 99,868%, τιμή υψηλότερη από τον μέσο όρο βαθμολογιών που επιτεύχθηκε από τις 34 αντίστοιχες εταιρείες που συμμετείχαν.

Για το έτος 2018, η κερδοφορία της ΕΥΔΑΠ βελτιώθηκε σε επίπεδο κερδών προ φόρων, από €66,5 εκατ το 2017 σε €80,3 εκατ. και σε επίπεδο ΕΒΙΤΔΑ από €84,7 εκατ. το 2017 σε €96,7 εκατ. το 2018. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €322,4 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ξεπέρασε τα €1.533,6 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της ΕΥΔΑΠ στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 2.234 άτομα.

Η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατέχει άμεσα το 50%+1 των μετοχών της ΕΥΔΑΠ.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τον ιστότοπο της εταιρείας: www.eydap.gr

Θεσμικό Πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Περιγράφονται συνοπτικά τα κυριότερα πεπραγμένα της ΕΥΔΑΠ για το 2018 σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης:

- Η εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων ΕΕ 2016/679. Η ΕΥΔΑΠ συμμορφούμενη στα προβλεπόμενα υπό του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων ΕΕ 2016/679 (εφεξής ΓΚΠΔ) έχει, από τον Απρίλιο 2018, ορίσει Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (DPO) η οποία μεριμνά για τη συνεχή συμμόρφωση της Εταιρείας, γνωμοδοτεί, εισηγείται και επικαιροποιεί τα ληφθέντα οργανωτικά μέτρα.
- Η ΕΥΔΑΠ, σε εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Πολιτική και το Ελληνικό Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της Διαφθοράς, συνέταξε Πολιτική κατά της Διαφθοράς και της Δωροδοκίας η εφαρμογή της οποίας παρακολουθείται συστηματικά μέσω διενεργούμενων ελέγχων.

- Τον Οκτώβριο 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΥΔΑΠ τροποποίησε τον Εσωτερικό Κανονισμό Εταιρικής Διακυβέρνησης και Λειτουργίας, ο οποίος μετονομάστηκε σε «Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης - Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας».

Επιπλέον, το 2018 η ΕΥΔΑΠ έλαβε μια σειρά διακρίσεων:

- Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της ΕΥΔΑΠ βραβεύτηκε με το Βραβείο Silver των Responsible Management Excellence Awards του EBENGR, για την επιχειρηματική ηθική, την κοινωνική υπευθυνότητα και την εταιρική διακυβέρνηση. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης στους τομείς της επιχειρηματικής ηθικής και εταιρικής υπευθυνότητας.
- Απονεμήθηκε στην ΕΥΔΑΠ η διάκριση Αριστείας «Committed to Excellence – 2 Star» από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ποιότητας (EFQM).
- Διεθνή πιστοποίηση - Δέσμευση στην Επιχειρηματική Αριστεία «EFQM-Committed to Excellence» έλαβε επίσης η Διεύθυνση Ψηφιακής Διοικητικής Πληροφόρησης της Εταιρείας. Το επίπεδο αυτό Πιστοποίησης απαίτησε καταγραφή και αξιολόγηση των Βασικών Συστημάτων Διοίκησης (Στρατηγική, Διαχείριση Πελατών, Διαχείριση Προσωπικού, Διαχείριση Διεργασιών, Παρακολούθηση Βασικών Αποτελεσμάτων, Αειφορία) και προετοίμασε την Εταιρεία για το ανώτερο επίπεδο της Αναγνώρισης για την Επιχειρηματική Αριστεία – EFQM Recognized for Excellence, το οποίο είναι στόχος της ΕΥΔΑΠ για το 2019.

Η ΕΥΔΑΠ ως εισηγμένη στο ΧΑΑ εταιρεία δεσμεύεται να λειτουργεί υπό το πρίσμα των βέλτιστων αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης για τις εισηγμένες. Αναφορικά με τον εσωτερικό έλεγχο, ορισμένοι από τους στόχους για το 2019 είναι:

- η απόκτηση πιστοποίησης ISO 9001,
- η ολοκλήρωση της διαδικασίας απόκτησης της διεθνούς πιστοποίησης Certified Internal Audit (CIA),
- η δημιουργία Πολιτικής Διαχείρισης Συστήματος «Whistleblowing»,
- η διαμόρφωση «Εταιρικού Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς»,
- η συνεχής ψηφιακή αναβάθμιση με χρήση data analytics.

Επιπλέον, καταρτίστηκε και εγκρίθηκε το Πρόγραμμα Ελέγχων τριετίας 2019-2021 με αντικείμενα που καλύπτουν όλο το εύρος δραστηριοτήτων της εταιρείας και με κριτήριο την αντιμετώπιση των κυριότερων επιχειρηματικών κινδύνων και την υλοποίηση των εταιρικών στόχων.

Ψηφιακός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός

Η ενσωμάτωση της κουλτούρας νέων τεχνολογιών και συστημάτων συνεχίστηκε το 2018 με την ανάπτυξη εφαρμογών που κυρίως αφορούν σε:

- Ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων στην εξυπηρέτηση του πελάτη:** Η ΕΥΔΑΠ στράφηκε κατά τη διάρκεια του 2018 στην ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πελάτη με απλοποίηση διαδικασιών και κατάφερε να δημιουργήσει ένα ηλεκτρονικό κατάστημα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της.
- Απλοποίηση των διαδικασιών εγγραφής μέσω του taxisnet ως χρήστης του e-ΕΥΔΑΠ:** Μέσω της εγγραφής στο e-ΕΥΔΑΠ, ο πελάτης μπορεί να έχει πρόσβαση σε συγκεντρωτικά στοιχεία των παροχών του, οφειλές, πληρωμές, αλληλογραφία με την ΕΥΔΑΠ, να διορθώνει τα στοιχεία του, κ.α..
- Αναβάθμιση της εφαρμογής Eydapp** για κινητά και tablets.
- E-BILL:** Ο πελάτης μπορεί να επιλέξει να λαμβάνει ηλεκτρονικά τον λογαριασμό του, να ενημερώνεται με sms/email για θέματα του υδρευόμενου ακινήτου και να εξοφλεί ηλεκτρονικά τον λογαριασμό του.
- Click to call:** Από τις 29/1/2018 έχει δοθεί η δυνατότητα στον πελάτη να καταχωρεί τα στοιχεία επικοινωνίας του, να επιλέγει το θέμα που τον απασχολεί και την επιθυμητή ώρα επικοινωνίας και ο υπάλληλος του τηλεφωνικού κέντρου θα επικοινωνεί μαζί του.
- Διοίκηση μέσω στόχων:** Η ΕΥΔΑΠ το 2018 σχεδίασε και υλοποίησε ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, με το οποίο παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των επιχειρησιακών στόχων των οργανωτικών μονάδων της Εταιρείας, στοχεύοντας στη μετάβαση σε ένα αυτοματοποιημένο και σύγχρονο λειτουργικό περιβάλλον. Πρόκειται για διαδικτυακή εφαρμογή (web application) μέσω της οποίας οι χρήστες υποβάλλουν στοιχεία σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές.

- **Εταιρικά δεδομένα:** Η διακυβέρνηση των εταιρικών δεδομένων (Data Governance) αποτελεί βασικό πυλώνα Ψηφιακού Μετασχηματισμού και διαμόρφωσης συστήματος αναφορών (Reporting). Η ΕΥΔΑΠ ολοκλήρωσε τη διαδικασία διασύνδεσης Πληροφοριακών Συστημάτων της Εταιρείας σε ενιαία πλατφόρμα, με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων Big Data.

Στόχος για το 2019 είναι η ολοκληρωμένη επεξεργασία του μεγάλου όγκου των αποθηκευμένων (αρχικών ακατέργαστων) δεδομένων. Ήδη, στις αρχές 2019, η Εταιρεία προχώρησε στο σχεδιασμό της διαδικασίας μεταφοράς, αξιολόγησης και μετασχηματισμού των δεδομένων με την εφαρμογή επιχειρησιακών κανόνων ώστε να μπορεί να αντλεί ποιοτική και χρήσιμη πληροφόρηση.

Περιβαλλοντική προστασία, ευαισθητοποίηση και δημόσια αξία

Σε θέματα βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, μεταξύ των κυριότερων δράσεων, συγκαταλέγονται:

- Στρατηγική επαναχρησιμοποίησης νερού στα υφιστάμενα ΚΕΛ και σταδιακή ανάπτυξη των ερευνητικών προγραμμάτων που έχουν ως στόχο την αποκεντρωμένη επαναχρησιμοποίηση με την αξιοποίηση υγρών λυμάτων κατευθειάν από το δίκτυο αποχέτευσης.
- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των παιδιών γύρω από τον κύκλο του νερού. Η εταιρεία διακρίθηκε στην κατηγορία Environmental Leadership με Περιβαλλοντικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουν περισσότερα από 15.000 παιδιά ετησίως τα τελευταία 30 χρόνια.
- Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ Δήμου Αθηναίων και ΕΥΔΑΠ με αντικείμενο την καταγραφή και κατανόηση του «Γαλάζιου Αποτυπώματος» του Δήμου Αθηναίων. Επίσης στο πλαίσιο του μνημονίου, τοποθετήθηκαν δημόσιες βρύσες σε τρία κεντρικά σημεία της πρωτεύουσας και θα διερευνηθεί η αξιοποίηση του Αδριάνειου Υδραγωγείου, που βρίσκεται στην περιοχή της Δεξαμενής στο Κολωνάκι.
- Συνέχιση υλοποίησης έργων αποχέτευσης ακαθάρτων στην Ανατολική Αττική. Η Εταιρεία προωθεί την υλοποίηση σημαντικού αριθμού έργων τα οποία είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και αφορούν κυρίως σε έργα αποχέτευσης σε δήμους της Ανατολικής Αττικής και, δευτερευόντως, στη Δυτική Αττική (συνολικού προϋπολογισμού €92 εκατ.).

Αναφορικά με την επαύξηση της δημόσιας αξίας, ορισμένες από τις ενέργειες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που υλοποιήθηκαν ήταν ως ακολούθως:

- Συνέχιση της εφαρμογής του Έκτακτου Ειδικού Τιμολογίου (ΕΕΤ) στους δικαιούχους Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης του Ν. 4389/16. Το σύνολο των επωφελούμενων νοικοκυριών από τις παραπάνω ρυθμίσεις ανήλθε στα 9.172 μέχρι τις 31/12/2018.
- Παροχή Εκπτώσεων. Η ΕΥΔΑΠ, με θεσμοθετημένες αποφάσεις του Διοικητικού της Συμβουλίου, παρέχει σχετική έκπτωση στους λογαριασμούς των πολυμελών οικογενειών. Επίσης, έκπτωση παρέχει και σε υπερήλικες πελάτες.
- Ρυθμίσεις Αποπληρωμής Οφειλών. Η ΕΥΔΑΠ έχει θεσπίσει συγκεκριμένες διαδικασίες ρύθμισης των οφειλών σε δόσεις, σε παροχές καταναλωτών που εντάσσονται στις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες (δικαιούχοι ΚΟΤ, ΕΕΤ).
- Θεσμοθέτηση εντός του 2018 της Εταιρικής Πολιτικής Διαχείρισης Ιστορικού Αρχείου, η οποία αντανάκλα τη δέσμευση της Εταιρείας για την ενιαία διαχείριση της πολιτιστικής αυτής κληρονομιάς, με τελικό σκοπό τη διάσωση, ανάδειξη και αξιοποίηση της. Πρόκειται για έργο που βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη.
- Υπογραφή Σύμβασης Παροχής Νερού με το Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής μέσω της οποίας πωλείται επεξεργασμένο νερό το οποίο με υδροφόρα πλοία μεταφέρεται σε νησιά των Κυκλάδων και Δωδεκανήσων για την κάλυψη των αναγκών υδροδότησής τους.

Προοπτικές 2019

Κατά τη διάρκεια του 2019, αναμένεται η συνέχιση υλοποίησης του επενδυτικού προγράμματος της ΕΥΔΑΠ, περί το ήμισυ του οποίου αφορά στα έργα αποχέτευσης της Ανατολικής Αττικής όπου και εμφανίζονται οι πλέον πιεστικές ανάγκες, ενώ οι λοιπές επενδύσεις αφορούν σε έργα ύδρευσης και αποχέτευσης στη Δυτική και Βόρεια Αττική και το Λεκανοπέδιο.

Επίσης, κρίσιμο θέμα προς ολοκλήρωση είναι η ανανέωση της από 9.12.1999 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εταιρείας, με την οποία ανατέθηκε στην Εταιρεία το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στην περιοχή της Πρωτεύουσας για 20ετή περίοδο και καθορίστηκε το τίμημα του επεξεργασμένου νερού. Ελλείψει γραπτής συμφωνίας, η Εταιρεία συνεχίζει και μετά την 30.06.2013, να συμψηφίζει το τίμημα του αδιύλιστου νερού με τις υπηρεσίες συντήρησης και λειτουργίας που προσφέρει για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην Εταιρεία Παγίων "ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ".

Περαιτέρω, αλλαγές στην τιμολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρει η ΕΥΔΑΠ θα επιφέρει η εφαρμογή της ΚΥΑ 135275 (αρ. 3, παρ.9), ΦΕΚ 1751/22.05.2017 «Έγκριση γενικών Κανόνων Κοστολόγησης και Τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του».

Στους μεσοπρόθεσμους στόχους της ΕΥΔΑΠ που σχετίζονται και με το επενδυτικό της πρόγραμμα και τη ψηφιακή της στρατηγική είναι μεταξύ άλλων η συνεχής βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης καταναλωτών, η μείωση του χρόνου αποκατάστασης βλαβών και αριθμού παραπόνων, η αντιμετώπιση των απωλειών δικτύου ύδρευσης, η ανανέωση τεχνολογίας στα δίκτυα (συστήματα τηλεέγχου και τηλεχειρισμού για αποτελεσματική διαχείριση δικτύου) και η απλοποίηση και εκσυγχρονισμός των εσωτερικών δομών και διαδικασιών της εταιρείας για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα καθώς και η υλοποίηση έργων παραγωγής και εξοικονόμησης ενέργειας.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. («ΕΥΑΘ»)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. («ΕΥΑΘ»), εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το έτος 2001, παρέχει υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης σε περισσότερους από 1,2 εκατομμύρια πολίτες του ευρύτερου Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία ύδρευσης και αποχέτευσης στη Βόρεια Ελλάδα.

Σκοπό της εταιρείας αποτελεί η μελέτη, κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση, συντήρηση, επέκταση και ανανέωση των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Στις δραστηριότητές της συμπεριλαμβάνονται έργα όπως η αφαλάτωση, άντληση, επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και η διαχείριση υδάτων κάθε είδους, αλλά και η συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, αποθήκευση και διαχείριση λυμάτων (εκτός των τοξικών).

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΑΘ Α.Ε. εντάσσονται επίσης η επέκταση σε νέες περιοχές καθώς και η αναβάθμιση υφιστάμενων δικτύων και εγκαταστάσεων ύδρευσης και αποχέτευσης, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και τη διασφάλιση της επάρκειας του νερού που παρέχεται στους καταναλωτές τώρα και στο μέλλον.

Για το έτος 2018, τα κέρδη προ φόρων ξεπέρασαν τα €20 εκατ., με το ΕΒΙΤΔΑ να φτάνει τα €25,5 εκατ. Ο κύκλος εργασιών της ΕΥΑΘ ανήλθε σε €73,0 εκατ., ενώ τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας ανήλθαν σε €209,9 εκατ. Το απασχολούμενο προσωπικό του ομίλου ΕΥΑΘ την 31.12.2018 αριθμούσε σε 361 άτομα.

Η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατέχει άμεσα το 50%+1 των μετοχών της ΕΥΑΘ Α.Ε..

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα www.eyath.gr.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα που δημοσιεύθηκαν από την ΕΥΑΘ για το έτος 2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης

Στις αρχές 2018 προέκυψε βλάβη μετά από θραύση στον αγωγό της Αραβησσού λόγω της παλαιότητάς του καθώς και των ιδιαίτερα δυσμενών εδαφολογικών συνθηκών στο συγκεκριμένο σημείο, με αποτέλεσμα τη διακοπή της παροχής νερού στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης και επακόλουθα εκτεταμένα προβλήματα υδροδότησης στην πόλη. Παρότι η ολοκλήρωση των τεχνικών εργασιών έγινε στον μικρότερο δυνατό χρόνο, απρόβλεπτος παράγοντας υπήρξε η μεγάλη θολότητα που παρουσιάστηκε στο νερό της Αραβησσού που ήταν διαθέσιμο στο Αντλιοστάσιο Δενδροποτάμου μετά το πέρας των τεχνικών εργασιών αντικατάστασης του κατεστραμμένου τμήματος του αγωγού. Μόνον όταν διαπιστώθηκε η ασφαλής ποιότητα πόσιμου νερού, το νερό της Αραβησσού διοχετεύτηκε και πάλι στην πόλη.

Εντός του 2017 πραγματοποιήθηκαν δύο διαγωνισμοί ΑΣΕΠ, για την πρόσληψη 150 τακτικών υπαλλήλων (συνολικά 80 υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ και 70 υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ), η διαδικασία των οποίων ξεκίνησε με αίτημα της ΕΥΑΘ προς τον ΑΣΕΠ τον Αύγουστο 2016, με τις πρώτες προσλήψεις να έχουν ξεκινήσει τον Ιούλιο 2017. Έως τέλος 2017 είχαν αναλάβει καθήκοντα 126 υπάλληλοι και η διαδικασία των προσλήψεων ολοκληρώθηκε στις αρχές 2018. Η αύξηση του στελεχιακού δυναμικού της Εταιρείας με τους επιπλέον εργαζόμενους θα επιτρέψει στην ΕΥΑΘ ΑΕ να καλύψει οργανωτικά κενά που υπήρχαν, αλλά και να επεκτείνει τις δραστηριότητές της και να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Την 1/3/2018, δικαστική απόφαση απέρριψε τα ασφαλιστικά μέτρα των συμβασιούχων της θυγατρικής ΕΥΑΘ Υπηρεσίες ΑΕ κατά της ΕΥΑΘ και έκτοτε έχουν παύσει την παροχή υπηρεσιών προς την Εταιρεία. Κατόπιν τούτου και για την περίοδο από 1/3/2018 έως σήμερα, δεν υπάρχει δραστηριότητα στην ΕΥΑΘ Υπηρεσίες ΑΕ σχετικά με την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης. Η διακοπή δραστηριοποίησης της Εταιρείας δεν επηρεάζει την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης αποχέτευσης της Εταιρείας.

Υπεγράφη προγραμματική σύμβαση με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με αντικείμενο τον καθαρισμό και τη συντήρηση του δικτύου ομβρίων στην περιοχή του Πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης προϋπολογισμού € 4 εκατ. και διάρκειας 2 ετών από την υπογραφή της (Μάρτιος 2019).

Εγκρίθηκε η τιμολογιακή πολιτική που εισηγήθηκε η ΕΥΑΘ Α.Ε. για την περίοδο 2019-2023 από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων με την υπ' αριθμό. 26142/180 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων (ΦΕΚ 1105 Β' /03-04-2019) και η οποία έχει ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 01/05/2019. Η νέα τιμολογιακή πολιτική ακολουθεί τη λογική της μείωσης της τιμής του νερού στις χαμηλές κλίμακες κατανάλωσης και της αύξησης στις υψηλές για την αποφυγή της κατασπατάλησης του φυσικού πόρου. Παράλληλα, για τις ευπαθείς κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτες ομάδες των καταναλωτών διατηρείται και ενισχύεται το κοινωνικό τιμολόγιο, το οποίο συνδέεται με τα κοινωνικά και εισοδηματικά κριτήρια του Κοινωνικού Οικιακού τιμολογίου. Στα νέα τιμολόγια επιβάλλεται Περιβαλλοντικό Τέλος με ανταποδοτικό χαρακτήρα, ενώ για τα έτη 2021-2023 προβλέπεται ετήσια αύξηση των τιμολογίων κατά 2% ώστε να διασφαλιστεί η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου της Εταιρείας.

Κατά το υπό κρίση διάστημα έλαβαν χώρα ενέργειες και διαδικασίες για τη λειτουργία της Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) της Βιομηχανικής Περιοχής Θεσσαλονίκης (ΒΙ.ΠΕ.) από την ΕΥΑΘ. Σημειώνεται ότι η ΜΕΑ κατασκευάστηκε από την ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ Α.Ε. για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός της ΒΙΠΕ με την ΕΥΑΘ να βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις – χωρίς θετική έκβαση – με την ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ ως προς το ποιος πρέπει να χρηματοδοτήσει συγκεκριμένα έργα ώστε η ΜΕΑ να είναι συμβατή με τους περιβαλλοντικούς όρους της εκδοθείσας ΑΕΠΟ. Συγκεκριμένα υπάρχει κυρίως διαφωνία ως προς την ανάληψη του κόστους των έργων αναβάθμισης της ΜΕΑ και έργων στο αποχετευτικό δίκτυο εντός ΒΙΠΕ. Το Φεβρουάριο 2019 η ΕΥΑΘ αποφάσισε να αναλάβει την υλοποίηση των απαιτούμενων κατασκευαστικών εργασιών και παράλληλα να αναζητήσει τη σχετική δαπάνη από την ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ.

Εκσυγχρονισμός σε θέματα εξυπηρέτησης πελατών

Από το 2017 ξεκίνησε, ο σχεδιασμός και η δημιουργία ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισης και εξυπηρέτησης καταναλωτών, ο οποίος συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια του 2018. Το πλαίσιο αυτό, εστιάζει στην υιοθέτηση ενός πολυκαναλικού μοντέλου εξυπηρέτησης μέσα από την εφαρμογή σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών, ενώ επικεντρώνεται στον εκσυγχρονισμό των λειτουργικών περιοχών τιμολόγησης, διαχείρισης και εξυπηρέτησης πελατών με στόχο η ΕΥΑΘ να ανταποκριθεί στην αύξηση των απαιτήσεων των καταναλωτών για ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας και ταχύτερη εξυπηρέτηση και να διασφαλίσει τα έσοδά της.

Για το 2019, δρομολογούνται περαιτέρω ενέργειες για τη βελτίωση των υπηρεσιών τηλεφωνικής, και ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης πελατών της, μέσω του σχεδιασμού και υλοποίησης ολοκληρωμένης υπηρεσίας παραλαβής, καταγραφής και διαχείρισης τηλεφωνικών και ηλεκτρονικών αιτημάτων πελατών, διαμέσου της ιστοσελίδας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως και η ολοκλήρωση της πιλοτικής ψηφιοποίησης του αρχείου πελατών και ο προγραμματισμός της ψηφιοποίησης του συνολικού αρχείου πελατών. Επίσης, βρίσκεται σε εξέλιξη η προτυποποίηση βάσης δεδομένων πελατών ύδρευσης, ώστε να επιτρέπεται η αυτοματοποιημένη διασύνδεση καταναλώσεων με το GIS (υδραυλική μοντελοποίηση).

Επενδυτικό Πρόγραμμα

Η ΕΥΑΘ έχει ανακοινώσει ένα επενδυτικό πρόγραμμα 5ετίας του οποίου ο προϋπολογισμός ξεπερνά τα €170 εκατ., που περιλαμβάνει σειρά σημαντικών έργων στον τομέα της συντήρησης, αντικατάστασης και επέκτασης των υποδομών του υδροδοτικού και αποχετευτικού συστήματος της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης.

Μεταξύ άλλων περιλαμβάνει:

- την επέκταση της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Νερού Θεσσαλονίκης (ΕΕΝΘ, Α2 φάση), με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ,
- τα αποχετευτικά έργα ολοκλήρωσης της σύνδεσης των χαμηλών περιοχών Θεσσαλονίκης (έργα περιοχής Δενδροποτάμου και κόμβου Κ16) ,
- την επέκταση του τηλε-έλεγχου και αυτοματισμού (SCADA) του δικτύου ύδρευσης,
- τη συμφωνία-πλαίσιο για την ενίσχυση κι επισκευή του υδαταγωγού της Αραβησσού,
- τα αποχετευτικά έργα αντλιοστασίων, καταθλιπτικών αγωγών και παραλιακού αγωγού,
- την αντικατάσταση υδρομέτρων, την επέκταση του δικτύου ύδρευσης σε νέες περιοχές κ.α.

Εντός του 2018 έλαβε χώρα η οριστικοποίηση του σχεδιασμού, προδιαγραφών έργου αναβάθμισης των συστημάτων SCADA των αντλιοστασίων αποχέτευσης που στην πλειοψηφία τους αφορούν στο σύστημα αποχέτευσης της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης.

Επίσης το έτος 2018, μελετήθηκαν περιπτώσεις επεκτάσεων του δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων, με συμμετοχή τρίτων στη δαπάνη, συνολικού μήκους περίπου 3,5 χλμ. σε διάφορες περιοχές, καθώς και ανακατασκευές/αντικαταστάσεις αποχετευτικών αγωγών, συνολικού μήκους περίπου 10 χλμ.

Εντός του 2018, η ΕΥΑΘ δημοπράτησε ή βρίσκεται σε διαδικασία δημοπράτησης έργων όπως:

- Μελετητικές συμβάσεις σχετιζόμενες με το Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Σχέδιο και υποστήριξη της Εταιρείας στη μελέτη έργων
- Εργολαβία «Α΄ Ομάδα Επείγοντων Έργων Ύδρευσης Έτους 2019», προϋπολογισμού 2,5εκατ.€ (πλέον ΦΠΑ). Εκκρεμεί η ανάδειξη αναδόχου.
- Εργολαβία «Συμφωνία – Πλαίσιο για την Ενίσχυση – Επισκευή του Υδαταγωγού Αραβησσού», προϋπολογισμού 3,37εκατ.€ (πλέον ΦΠΑ). Εκκρεμεί η ανάδειξη αναδόχου.
- Εργολαβία «Έργα Ολοκλήρωσης της Σύνδεσης των Χαμηλών Περιοχών Θεσσαλονίκης», η οποία περιλαμβάνει 7 υποέργα αποχέτευσης προϋπολογισμού 6,0εκατ.€ (πλέον ΦΠΑ). Η σύμβαση με τον επιλεγέντα εργολάβο υπεγράφη τον 4/2019.
- Επίσης με απόφαση της Περιφέρειας Κεντρ. Μακεδονίας εγκρίθηκε η ένταξη του έργου της επέκτασης του διυλιστηρίου νερού Αλιάκμονα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020» για ποσό € 21,4 εκατ. (πλέον ΦΠΑ). Η εταιρεία βρίσκεται στο στάδιο επικαιροποίησης των Τευχών Δημοπράτησης και σύνταξης της διακήρυξης, προκειμένου εντός του 2019 να γίνει η δημοπράτηση του έργου.
- Το Μάιο 2018 εγκρίθηκαν από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα τεύχη δημοπράτησης του χρηματοδοτούμενου από το ΕΣΠΑ έργου «Τηλε-έλεγχος και αυτοματισμός του συστήματος ύδρευσης της περιοχής εξυπηρέτησης της ΕΥΑΘ» προϋπολογισμού € 3,4 εκατ. πλέον ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου για το έργο ευρίσκεται σε εξέλιξη κατά το χρόνο συγγραφής του παρόντος.

Περιβάλλον και Δημόσια Αξία

Η ΕΥΑΘ υλοποιεί ετησίως σειρά από δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, όπως ενδεικτικά:

- Μεριμνά για την εναρμόνισή της με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία, με συνεχή παρακολούθηση, εμπέδωση και τήρηση των όρων των περιβαλλοντικών οδηγιών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Μάλιστα, το Μάιο 2018 διοργανώθηκε διήμερο συνέδριο - συνάντηση της EurEau I στην έδρα της εταιρείας, τη Θεσσαλονίκη, για τη συζήτηση θεμάτων στο τομέα της ύδρευσης στην Ευρώπη.
- Εφαρμόζει ήδη από τις αρχές 2014 κοινωνικό τιμολόγιο για την ανακούφιση ευπαθών ομάδων και ειδικότερα τριτέκνων, υπερηλίκων, ατόμων με χαμηλό εισόδημα ή μακροχρόνια ανέργων, όπως κι ένα ευρύ πρόγραμμα διακανονισμού ληξιπρόθεσμων οφειλών για όλους ανεξαιρέτως τους οφειλέτες και για οικονομικά αδύναμες ομάδες.
- Επενδύει στην αναβάθμιση των εγκαταστάσεών της για τη βέλτιστη απόδοσή τους και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και εφαρμόζει πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένου νερού στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ) για την άρδευση εκτάσεων στην πεδιάδα Χαλάστρας – Καλοχωρίου σε περιόδους λειψυδρίας.

Προοπτικές 2019

Για το 2019, έχουν δρομολογηθεί μια σειρά από ενέργειες και, ειδικότερα:

- Επιτάχυνση υλοποίησης υφιστάμενου επενδυτικού προγράμματος μέσω ταχύτερης απορρόφησης κοινοτικών πόρων και προετοιμασία - ωρίμανση του επενδυτικού προγράμματος της νέας προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Αναβάθμιση, βελτίωση και συντήρηση των υποδομών (αγωγός Αραβησσού, επέκταση μονάδας επεξεργασίας νερού, σύστημα τηλε-ελέγχου και αυτοματισμών κα) για την επαύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας των υφιστάμενων συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης και τη διασφάλιση της αδιάλειπτης λειτουργίας.
- Υλοποίηση Ψηφιακού Μετασχηματισμού, ιδίως μέσω της εγκατάστασης έξυπνων μετρητών και συστήματος SCADA ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Συνεχής βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης μέσω της επικαιροποίησης του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, της επικαιροποίησης του κανονισμού λειτουργίας Διοικητικού Συμβουλίου, της σύνταξης της πολιτικής κατά της Σύγκρουσης Συμφερόντων και τη σύνταξη Κώδικα Δεοντολογίας για το σύνολο του προσωπικού της ΕΥΑΘ.
- Υλοποίηση καμπάνιας ευαισθητοποίησης των πολιτών για τη σημασία διασφάλισης του νερού ως φυσικού πόρου.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΩΡΥΓΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγας Κορίνθου Α.Ε. («ΑΕΔΙΚ») έχει ως κύριες δραστηριότητες τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, διοίκηση, λειτουργία, εκμετάλλευση και τουριστική ανάπτυξη:

- της Διώρυγας Κορίνθου και των πλωτών-βυθιζόμενων γεφυρών,
- των εκατέρωθεν της Διώρυγας ακινήτων,
- των λιμενοβραχιόνων που βρίσκονται στις εκατέρωθεν εισόδους των στομών της Ίσθμιας και Ποσειδωνίας.

Το Ελληνικό δημόσιο ανέλαβε στις 01/11/1980 την ευθύνη λειτουργίας του ισθμού της Κορίνθου, ιδρύοντας την Ανώνυμη Εταιρεία Διώρυγας της Κορίνθου. Από το 2001 έως τις αρχές του 2010, η εκμετάλλευση της διώρυγας παραχωρήθηκε στην ιδιωτική Εταιρεία ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Α.Ε. ενώ από το Φεβρουάριο του 2010, η ευθύνη λειτουργίας πέρασε και πάλι στο Ελληνικό Δημόσιο. Από την 01/01/2018 η εταιρεία εντάχθηκε στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ, η οποία είναι και ο μοναδικός μέτοχος της ΑΕΔΙΚ (100% των μετοχών).

Η διώρυγα της Κορίνθου αποτελεί έναν διεθνή κόμβο θαλάσσιων συγκοινωνιών που εξυπηρετεί πλοία όλων των εθνικοτήτων. Αποτελεί τη συντομότερη και πιο ασφαλή θαλάσσια οδό για πλοία ερχόμενα από λιμάνια του Ιονίου πελάγους, της Αδριατικής, της Νότιας Ιταλίας, αλλά και για πλοία που περνούν από τον πορθμό της Μεσσήνης με κατεύθυνση λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης θάλασσας και αντίστροφα. Έχει μήκος 6.343 μέτρα, πλάτος 24,60 μέτρα στην επιφάνεια της θάλασσας (και 21 μέτρα στον βυθό) και βάθος 8 μέτρα και λειτουργεί όλες τις μέρες, εκτός κάποιων ωρών κάθε Τρίτη, όπου πραγματοποιούνται εργασίες συντήρησης.

Για το έτος 2018, ο κύκλος εργασιών της ΑΕΔΙΚ κυμάνθηκε στα επίπεδα του 2017 και ανήλθε σε €4,7 εκατ. (2017: 4,8 εκατ.), με τα αποτελέσματα μετά φόρων να εμφανίζουν επίσης σταθερότητα και να ποσοτικοποιούνται σε ζημιές €0,1 εκατ.. Η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ξεπέρασε τα €22,0 εκατ., με το απασχολούμενο προσωπικό στο τέλος του 2018 να φτάνει τα 76 άτομα.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα www.aedik.gr.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης

Εμπορική προσέγγιση, βελτίωση υπηρεσιών, λειτουργικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός & εξωστρέφεια

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα του 2018 ήταν η κατάπτωση που συνέβη στα τέλη Φεβρουαρίου και η οποία οδήγησε στο κλείσιμο της Διώρυγας και στη διακοπή των διελεύσεων. Το γεγονός αυτό καθόρισε βασικά πεπραγμένα του 2018, καθώς η εταιρεία έλαβε επείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της κατάπτωσης και επαναφοράς της διώρυγας σε λειτουργική κατάσταση, πράγμα που επετεύχθη σε λιγότερο από ένα μήνα.

Εκτός των εργασιών που έλαβαν χώρα για την αντιμετώπιση της κατάπτωσης, η εταιρεία έλαβε επιπλέον προληπτικά μέτρα, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος επανεμφάνισης τέτοιου απρόοπτου γεγονότος. Ως εκ τούτου, η εταιρεία προχώρησε:

- Στην αγορά drone για την επίβλεψη της Διώρυγας, καταγράφοντας σε ψηφιακό αρχείο την κατάσταση των πρανών, που της επιτρέπει να επεμβαίνει πλέον προληπτικά με προγραμματισμένες ελεγχόμενες καταπτώσεις.

- Στην ελεγχόμενη ελάφρυνση των πρανών μέσω της τεχνικής air jackets, δηλαδή πτυσσόμενων ελαστικών σάκων που τοποθετούνται σε ρήγματα στους οποίους διοχετεύεται συμπιεσμένος αέρας ασκώντας ισχυρές πιέσεις στους βράχους.
- Στη δημιουργία νέων μεγαλύτερων αποστραγγιστικών καναλιών με επέκταση του υφιστάμενου δικτύου.
- Στη γενικότερη λειτουργική αναβάθμιση των εγκαταστάσεων της και, ειδικότερα: συντηρήσεις πλωτών λαμβάνοντας τις απαραίτητες πιστοποιήσεις, βαριά συντήρηση της γέφυρας της Ισθμίας μετά από μια δεκαετία, υποθαλάσσιες συντηρήσεις και επισκευές στα βάθρα της γέφυρας της Ισθμίας, κ.α..

Για το 2019, η ΑΕΔΙΚ συνεργάζεται ήδη με το Ινστιτούτο Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) για την επικαιροποίηση όλων των γεωλογικών μελετών και την εξεύρεση λύσεων για την περαιτέρω εξυγίανση των πρανών. Η ανανέωση του στόλου με την αγορά ρυμουλκού και νέων κινητήρων για την πλοηγίδα περιλαμβάνεται επίσης στις δρομολογημένες ενέργειες.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των στρατηγικών στόχων της εταιρείας, όπως έχουν τεθεί από την ΕΕΣΥΠ, η Διοίκηση της ΑΕΔΙΚ για το 2018, υιοθέτησε μία εξωστρεφή εμπορική πολιτική για την προσέλκυση νέων πελατών, συμμετέχοντας σε εκθέσεις όπως της ΔΕΘ και της Breakbulk Europe 2018 (Βρέμη), καθώς και στο Συνέδριο Caspian Breakbulk 2018 (Μπακού).

Επιπλέον, στοχεύοντας στην επίτευξη της βελτίωσης της λειτουργικής της κερδοφορίας και στη διαρκή αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η εταιρεία κατά το 2019 έχει αναλάβει σειρά από πρωτοβουλίες όπως τη διεξαγωγή ετήσιας έρευνας ικανοποίησης πελατών, την επισκόπηση της τιμολογιακής της πολιτικής υπό το πρίσμα μιας πιο πελατοκεντρικής προσέγγισης, καθώς και τη λήψη πιστοποίησης κατά ISO 9001.

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Εκτός των δράσεων που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία της ΑΕΔΙΚ, τόσο ως εγκατάσταση, όσο και ως οργανισμού, η εταιρεία αναλογιζόμενη τη σημασία και το αποτύπωμα των δραστηριοτήτων της, εντός του 2018:

- Λειτουργήσε σε χώρο της ΑΕΔΙΚ τουριστικό περίπτερο (Infokiosk) παροχής πληροφοριών στους επισκέπτες του Ισθμού, σε συνεργασία με τον Τουριστικό Οργανισμό Λουτρακίου (LTO), τον Δήμο Λουτρακίου και την Περιφέρεια Πελοποννήσου,
- Διοργάνωσε εκδήλωση στην Ισθμία για τον εορτασμό των 125 χρόνων από την διάνοιξη της διώρυγας. Στην τελετή παρουσιάστηκε από την εκπρόσωπο των ΕΛΤΑ, το Ειδικό Συλλεκτικό Γραμματόσημο που αφιερώθηκε στα 125 χρόνια της Διώρυγας Κορίνθου και είναι το πρώτο γραμματόσημο που εκδόθηκε σε αυτοκόλλητη μορφή, καθώς και το Ειδικό Συλλεκτικό Μετάλλιο, το οποίο φέρει στην μία του όψη την προτομή του αρχαίου τύραννου Περιάνδρου και δεύτερη όψη το σήμα της Α.Ε.ΔΙ.Κ. Τέλος, έγινε αναφορά στην ιστορία της διώρυγας και τη σημασία του μεγάλου αυτού τεχνολογικού επιτεύγματος στην ιστορία και την οικονομία της Ελλάδας,
- Προχώρησε στην ενίσχυση τοπικών λυκείων για τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς στο εξωτερικό, καθώς και τοπικών αθλητικών συλλόγων.

Εντός του 2019, η ΑΕΔΙΚ συμμετείχε σε ημερίδα που διοργανώθηκε από τον Τουριστικό Οργανισμό Λουτρακίου και την Περιφέρεια Πελοποννήσου στο Λουτράκι με θέμα «Ο αθλητικός τουρισμός ως μοχλός ανάπτυξης για την Κορινθία και την Πελοπόννησο».

Επιπλέον, εκπόνησε μελέτη σε συνεργασία με το ΙΓΜΕ σχετικά με την υλοποίηση γεώτρησης για την κάλυψη των αναγκών της σε νερό, ως έναν τρόπο για την περαιτέρω βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός της.

Τέλος, στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου της αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας, για το 2019 έχει δρομολογηθεί η επαναλειτουργία του Μουσείου της Διώρυγας σε τμήμα του Διοικητηρίου στην Ισθμία που θα ανακαινιστεί για αυτό το σκοπό.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Στο τελευταίο τρίμηνο του 2018 συστάθηκε η Επιτροπή Ελέγχου της ΑΕΔΙΚ. Επίσης εντός του Α' εξαμήνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920 προκειμένου να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία τους με τους κανόνες που ισχύουν για όλες τις ανώνυμες εταιρείες.

Επιπλέον το 2019, έλαβε χώρα εισαγωγικό σεμινάριο μελών ΔΣ από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της ΕΕΣΥΠ αλλά και εκτενής εκπαίδευση μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ. Επίσης ορίστηκε υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης για να παρακολουθεί, να ενημερώνεται και να επικοινωνεί για τα σχετικά θέματα.

ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. δραστηριοποιείται στη διαχείριση, αξιοποίηση και ανάπτυξη της σιδηροδρομικής ακίνητης περιουσίας (εκτάσεις και κτίρια), του σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού, καθώς και την παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Η εταιρεία ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ ιδρύθηκε με την υπουργική απόφαση Φ25/74398/5420/10 της 3-10-2001 από την ΟΣΕ ΑΕ ως θυγατρική της, με σκοπό την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ΟΣΕ.

Η εταιρεία είναι ένας από τους μεγαλύτερους διαχειριστές ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα, με ένα χαρτοφυλάκιο περίπου 3.681 γεωτεμαχίων που καταλαμβάνουν έκταση 106.413 στρεμμάτων, καθώς και 4.014 κτίρια έκτασης 380.260 τ.μ. σε ολόκληρη τη χώρα. Τα έσοδα από τις μισθώσεις ακινήτων για το 2018 ξεπέρασαν τα 5 εκατ. Ευρώ.

Παράλληλα, η εταιρεία διαχειρίζεται 3.752 μονάδες τροχαίου υλικού, ενώ τα έσοδα από τις μισθώσεις τροχαίου υλικού για το 2018 ανήλθαν σε 14 εκατ. Ευρώ.

Από το Νοέμβριο του 2010, με τον ν.3891/10, επανακαθορίστηκε ο σκοπός της ΓΑΙΑΟΣΕ και άλλαξαν συνολικά τα οικονομικά δεδομένα της εταιρείας καθώς τα μισθώματα αποτελούν πλέον έσοδο της ΓΑΙΑΟΣΕ. Με τον ν.3891/10 η ΓΑΙΑΟΣΕ αποκτά οικονομική αυτονομία και δυνατότητα αυτόνομης επιχειρηματικής αξιολόγησης και απόφασης επί των απαιτούμενων επενδύσεων για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας.

Με την Φ26/οικ.12874/1400 υπουργική απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 759/3-4-2013, μεταβιβάστηκαν οι μετοχές της εταιρείας στο Ελληνικό Δημόσιο έναντι αξίας 42.149.200 ευρώ (Μετοχικό κεφάλαιο), με ισόποση απομείωση του χρέους του ΟΣΕ προς το Δημόσιο.

Για το έτος 2018, ο κύκλος εργασιών της ΓΑΙΑΟΣΕ εμφάνισε αύξηση άνω του 70% και ανήλθε σε €19,2 εκατ., ενώ τα αποτελέσματα μετά φόρων παρουσίασαν επίσης αύξηση από €8,8 εκατ το 2017 σε €12,3 εκατ το 2018. Η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ξεπέρασε τα €121,0 εκατ., με το απασχολούμενο προσωπικό στο τέλος του 2018 να φτάνει τα 15 άτομα.

Η συμμετοχή του Δημοσίου στη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. μεταβιβάστηκε στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ) από την 1^η Ιουλίου 2018.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης

Η ΓΑΙΑΟΣΕ παρουσιάζει συνεχιζόμενη αύξηση εσόδων και κερδοφορίας τα τελευταία χρόνια, που σχετίζεται κατά κύριο λόγο με την ανάθεση σε αυτή της αποκλειστικής διαχείρισης του σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού, καθώς και την πολιτική αξιοποίησης των ακινήτων. Συγκεκριμένα για το 2018, τα συνολικά έσοδα της χρήσης ήταν προσαυξημένα κατά 38,4% και τα κέρδη μετά φόρων κατά 67% έναντι της περσινής χρονιάς.

Η νέα Διοίκηση της ΓΑΙΑΟΣΕ, η οποία διορίστηκε τον Φεβρουάριο του 2019, βρίσκεται σε διαδικασία εκπόνησης Στρατηγικού & Επιχειρηματικού Σχεδίου προσδιορίζοντας τους μελλοντικούς στόχους και τις κατευθύνσεις περαιτέρω εμπορικής ανάπτυξης.

Από την έναρξη του 2018 έως σήμερα, η ΓΑΙΑΟΣΕ υλοποίησε δράσεις στα πεδία των κύριων δραστηριοτήτων της, όπως συνοπτικά αναφέρονται κατωτέρω.

Αξιοποίηση ακινήτων

Αφορά στα μεγάλα έργα ανάπτυξης και παραχωρήσεων ακινήτων με κατάλληλα χαρακτηριστικά και γεωγραφική θέση, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η ανάπτυξη Εμπορευματικών κέντρων (logistics centres), προκειμένου να αξιοποιηθούν τα ακίνητα αυτά, να προσελκύσουν επενδύσεις στη χώρα και να συνδράμουν στο στρατηγικό σχεδιασμό μεταφορών, της εφοδιαστικής αλυσίδας και γενικότερα των συγκοινωνιακών υποδομών της χώρας.

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν:

(i) Το Θριάσιο Εμπορευματικό Κέντρο (έκτασης 588 στρεμμάτων) του οποίου το 2018 κυρώθηκε από τη Βουλή η σύμβαση παραχώρησης και αναμένεται η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η ΓΑΙΑΟΣΕ υπέβαλε σχετική γνωστοποίηση για την έκδοση του State Aid Clearance από την Επιτροπή, διαδικασία η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

(ii) Το Στρατόπεδο Γκόνου, γεωτεμαχίου 672 στρεμμάτων που βρίσκεται στο Δήμο Δέλτα το οποίο επίσης θα αξιοποιηθεί ως Εμπορευματικό Κέντρο. Η Α' φάση του διεθνή διαγωνισμού για 50ετή παραχώρηση έχει ολοκληρωθεί. Εκδήλωσαν ενδιαφέρον τρεις υποψήφιοι (Σεπτέμβριος 2018).

Εκτός από τα δύο παραπάνω έργα, η ΓΑΙΑΟΣΕ διαχειρίζεται αντιστοίχου μεγέθους γεωτεμάχια σε άλλες περιοχές, όπως στην Αλεξανδρούπολη και τη Λάρισα, η αξιοποίηση των οποίων θα λάβει χώρα σε μελλοντικό χρόνο όταν η αγορά των μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας θα είναι πιο ώριμη για τις περιοχές και τα ακίνητα αυτά.

Για τα υπόλοιπα ακίνητα, η ΓΑΙΑΟΣΕ υλοποιεί ενέργειες ωρίμανσης, κυρίως σε πολεοδομικά και ιδιοκτησιακά θέματα, με σκοπό την αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών μέρους των ακινήτων της (π.χ. σιδηροδρομικά ακίνητα με εγγύτητα στο σιδηρόδρομο), σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς. Συγκεκριμένα, η εταιρεία σχεδιάζει ή βρίσκεται στη διαδικασία για την ωρίμανση και άλλων ακινήτων διαφόρων τύπων, όπως:

- Ωρίμανση και αξιοποίηση των σιδηροδρομικών σταθμών Θεσσαλονίκης, Πειραιά και Αθηνών (Σταθμός Λαρίσης),
- Μικρότερου μεγέθους ακινήτων για εμπορικές χρήσεις και κατοικίες,
- Ολοκλήρωση των διαδικασιών για τη μίσθωση 10 ακινήτων προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ που συνδράμουν στο μεταφορικό έργο της τελευταίας,
- Συμφωνίες με μεγάλες εταιρείες για μίσθωση σειράς ακινήτων ανά την επικράτεια.

Τέλος, η εταιρεία από τον Μάρτιο του 2019 εφαρμόζει νέα πιστωτική πολιτική η οποία έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της εισπραξιμότητας τους τελευταίους 12 μήνες.

Διαχείριση Τροχαίου Υλικού

Αφορά στα θέματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του τροχαίου υλικού που διαχειρίζεται η ΓΑΙΑΟΣΕ μέσω μισθώσεων.

Κύριος μισθωτής του τροχαίου υλικού που διαχειρίζεται η ΓΑΙΑΟΣΕ είναι σήμερα η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. η οποία σήμερα μισθώνει 1.160 οχήματα. Είναι σε εξέλιξη συζητήσεις μεταξύ των εταιρειών για τις οποίες η επιτυχής κατάληξη αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των μισθωμένων οχημάτων μέχρι το τέλος του 2019.

Κατά τα δύο τελευταία έτη (2018 και 2019) η εταιρεία σύναψε συμβάσεις μίσθωσης τροχαίου υλικού με δύο νέες εταιρείες αξιοποιώντας το τροχαίο υλικό που διαθέτει, συνεισφέροντας επίσης στην ομαλή λειτουργία της απελευθερωμένης της σιδηροδρομικής αγοράς.

Σημειωτέον, ότι σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις με τις δύο αυτές εταιρείες για την αύξηση του αριθμού των προς μίσθωση οχημάτων.

Περαιτέρω, για την ορθή διαχείριση του τροχαίου υλικού έχουν αναληφθεί και οι ακόλουθες δράσεις:

- Καταγραφή και αξιολόγηση του τροχαίου υλικού που διαχειρίζεται η ΓΑΙΑΟΣΕ.
- Ανάλυση και αξιολόγηση της διεθνούς σιδηροδρομικής αγοράς σε θέματα τροχαίου υλικού.
- Εύρεση χώρων φύλαξης και στάθμευσης τροχαίου υλικού με ταυτόχρονη διερεύνηση ενδεχόμενων δυνατοτήτων χρηματοδότησης υλοποίησης τέτοιων υποδομών μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα.

- Υποβολή πρότασης για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων με εφαρμογές στο τροχαίο υλικό για χρηματοδότηση μέσω προγράμματος ΕΣΠΑ.

Τεχνολογία και Καινοτομία, Περιβάλλον & Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η εταιρεία έχει επίσης αναπτύξει ένα σύγχρονο Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS) μέσω του οποίου γίνεται η συνολική διαχείριση των πληροφοριών και για το οποίο στόχος της ΓΑΙΑΟΣΕ είναι η συνεχής ενημέρωσή του με όποιες μεταβολές συντελούνται και σχετίζονται με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος. Στο σύστημα αυτό παρέχονται πληροφορίες που καλύπτουν το σύνολο της ακίνητης περιουσίας ΟΣΕ όπως αξία γης, αξία κτισμάτων, επιφάνεια κάθε ακινήτου, στοιχεία χρήσεων γης και κτιρίων, πληροφορίες περί του Πολεοδομικού καθεστώτος, ενώ τέλος παρέχεται πλήρες φωτογραφικό υλικό των ακινήτων διαχείρισης ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.

Σχετικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, που αποτελούν για την εταιρεία έναν από τους μελλοντικούς πυλώνες ανάπτυξης, πέραν των βασικών της δραστηριοτήτων, η εταιρεία διαθέτει δύο φωτοβολταϊκά πάρκα στην περιοχή του Θριασίου. Επίσης, η ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. είναι 100% μέτοχος των εταιρειών «ΓΑΙΑΟΣΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΛΑΡΙΣΑΣ Α.Ε.», «ΓΑΙΑΟΣΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΑΤΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.» και «ΓΑΙΑΟΣΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ Α.Ε.». Σχεδιάζεται η απορρόφηση των εταιρειών από τη μητρική προκειμένου να αποφευχθούν τα οιαδήποτε λειτουργικά κόστη τους.

Στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης και του σεβασμού στην πολιτιστική κληρονομιά, η εταιρεία εκπονεί μια σειρά δράσεων κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπως ενδεικτικά:

- Δημιουργία μουσείου ολοκαυτώματος και πάρκου μνήμης στη Θεσσαλονίκη,
- Αναπαλαίωση και αποκατάσταση παλαιών σταθμών Πελοποννήσου και Πύργου και γενικότερα ανάδειξη διατηρητέων κτηρίων,
- Συνεργασία με Δημόσιους οργανισμούς (π.χ. ΟΤΑ) για αξιοποίηση ακινήτων για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς (πολιτισμός, καθημερινότητα του πολίτη, κλπ).

Εταιρική Διακυβέρνηση

Ενδεικτικά κάποιες από τις δράσεις που έχουν ολοκληρωθεί αναφορικά με την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και την εταιρική διακυβέρνηση, περιλαμβάνουν τη σύσταση Επιτροπής Ελέγχου εντός του Α' τριμήνου του 2019 όπως και τακτικές συνεδριάσεις αυτής, σε συνεργασία και με τον εσωτερικό ελεγκτή της εταιρείας.

Επίσης, το 2019 ορίστηκε υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης που παρακολουθεί, ενημερώνεται και επικοινωνεί τα θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης στα αρμόδια όργανα της εταιρείας.

Επιπλέον, το 2019 έλαβε χώρα εισαγωγικό σεμινάριο μελών ΔΣ από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της ΕΕΣΥΠ αλλά και εκτενής εκπαίδευση μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΈΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΔΕΘ) – HELEXPO Α.Ε.

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η ΔΕΘ-HELEXPO αποτελεί τον Ενιαίο Εθνικό Εκθεσιακό Φορέα. Κύρια δραστηριότητα της εταιρείας είναι η διοργάνωση εκθέσεων, συνεδρίων και επιχειρηματικών αποστολών και γενικότερα εκδηλώσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Τα τελευταία χρόνια διοργανώνει και θεματικά πάρκα, ενώ από το 2016 επανήλθε ο θεσμός της τιμώμενης χώρας στο πλαίσιο της ΔΕΘ.

Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1926 και από το 1940 λειτουργεί στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Το 1999 η ΔΕΘ-HELEXPO χωρίζεται στις εταιρείες Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ Α.Ε.) και Helexpo Ελληνικές Εκθέσεις Α.Ε. Το 2013 με το Ν.4109/2013 επανενώνεται σε ένα κοινό εταιρικό σχήμα δια της απορροφήσεως της εταιρείας Helexpo Ελληνικές Εκθέσεις ΑΕ από την εταιρεία Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης ΑΕ, με διακριτικό τίτλο την επωνυμία ΔΕΘ – HELEXPO.

Η εταιρεία διαχειρίζεται δύο εκθεσιακά κέντρα: α) το Διεθνές Εκθεσιακό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλονίκης (ΔΕΣΚΘ), και β) το HELEXPO MAROUSSI στην Αττική. Το Διεθνές Εκθεσιακό και Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλονίκης εκτείνεται σε χώρο 180.000 τμ και διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα συνεδριακά κέντρα της Ευρώπης χωρητικότητας 3.400 ατόμων (Σ.Κ. Ιωάννης Βελλίδης). Το HELEXPO MAROUSSI λειτουργεί από το 2000 και αποτέλεσε το 2004 το βασικό κέντρο τύπου (MPC) των Ολυμπιακών Αγώνων.

Για το έτος 2018, η κερδοφορία της ΔΕΘ βελτιώθηκε αισθητά με την περσινή χρονιά να καταγράφει ζημιές προ φόρων ποσού €0,4 εκατ. ενώ το 2018 τα αποτελέσματα προ φόρων ήταν κέρδη €1,5 εκατ. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €14,3 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ξεπέρασε τα €245,7 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της ΔΕΘ στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 64 άτομα.

Η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατέχει άμεσα το 100% των μετοχών της ΔΕΘ - HELEXPO.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα <https://tif.helexpo.gr>.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Εμπορική προσέγγιση, βελτίωση υπηρεσιών & εξωστρέφεια

Η αυξημένη επισκεψιμότητα και η επιτυχία των εκθεσιακών γεγονότων εξυπηρετούν τους δύο βασικούς στόχους της ΔΕΘ-HELEXPO, δηλαδή την εδραίωση και περαιτέρω ισχυροποίηση της ηγετικής της θέσης στην Ελλάδα, καθώς και τη διαμόρφωση μίας ισχυρής και ανταγωνιστικής εταιρείας, με διεθνείς όρους. Στο πλαίσιο αυτών των στόχων, στη χρήση 2018 η εταιρεία κατάφερε:

- Τη σημαντική βελτίωση του κύκλου εργασιών κατά περίπου 21%, μέσω της διοργάνωσης της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης τον Σεπτέμβριο 2018 με τις ΗΠΑ ως τιμώμενη χώρα, καθώς και της διοργάνωσης της Agrotica (η οποία διοργανώνεται κάθε δύο χρόνια, τα ζυγά έτη),
- Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του θεματικού πάρκου «οι Άθλοι του Ηρακλή» με εκπαιδευτικό περιεχόμενο στο πλαίσιο της προσπάθειας για εισαγωγή νέων εκδηλώσεων και δράσεων, επιτυγχάνοντας μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και επέκταση των ημερών αξιοποίησης του εκθεσιακού χώρου ετησίως,

- Το άνοιγμα της αγοράς προς τρίτες μεγάλες χώρες και τη διατήρηση των δεσμών με χώρες της Βαλκανικής αγοράς, και
- Την ενίσχυση της εκθεσιακής δραστηριότητας στην περιφέρεια με τη διοργάνωση εκθέσεων αλλά και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών (έκθεση γούνας στη Καστοριά, αγροτική έκθεση στη Λάρισα, εκθέσεις Λαμίας και Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης κ.ά.).

Μέσω της δραστηριότητάς της, η εταιρεία στοχεύει στη συγκέντρωση, στον ίδιο γεωγραφικό χώρο, παραγωγών και προμηθευτών έτσι ώστε να επωφεληθούν οι ίδιοι οι έμποροι από την προώθηση των προϊόντων τους αλλά και να δημιουργηθούν οι απαραίτητες συνθήκες πληροφόρησης προς τους πελάτες τους, με στόχο την ενίσχυση των βέλτιστων επιχειρηματικών και καταναλωτικών επιλογών. Για να είναι αυτό εφικτό, απαιτείται ανατροφοδότηση ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, γεγονός που η εταιρεία αποτυπώνει στα ερωτηματολόγια εκθετών και επισκεπτών των εκθέσεων που διοργανώνει.

Εκτός της συνεχούς επαφής με το κοινό των εμπόρων και επισκεπτών, η ΔΕΘ-HELEXPO εντός του 2019 έχει δρομολογήσει:

- Τον προγραμματισμό δράσεων για την εμπορική ανάπτυξη της εταιρείας και την εισαγωγή νέων εκδηλώσεων και δράσεων, με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας και των εσόδων από τα εισιτήρια,
- Τον εμπλουτισμό και τη διεύρυνση του εκθεσιακού προγράμματος επεκτείνοντας τις δράσεις της εταιρείας, τόσο στην Αθήνα όσο και στην περιφέρεια (π.χ. με την διεθνή έκθεση Aqua Therm που συνδιοργανώνεται με τον διεθνή εκθεσιακό οίκο Reed Exhibitions – Mess Wien καθώς και με την Greek Travel Show και την Agrothessaly στη περιφέρεια),
- Την υιοθέτηση ηλεκτρονικών συστημάτων στην επικοινωνία με τους εκθέτες-πελάτες και με τους επισκέπτες καθώς και στην πλήρη εφαρμογή CRM-ERP (ενέργεια υπό υλοποίηση),
- Τη διεθνοποίηση των κλαδικών εκθέσεων δίνοντας έμφαση στην προσέλευση ξένων εκθετών και στην υλοποίηση προγραμμάτων hosted buyers για την προσέλευση ξένων δυνητικών αγοραστών.

Η ανάπλαση του Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης, μεταξύ των εμβληματικών έργων για την Ελλάδα

Μεγάλης σημασίας γεγονός, αποτελεί το έργο ανάπλασης του Διεθνούς Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης, με την ανακατασκευή των εκθεσιακών και συνοδευτικών εγκαταστάσεων στον υφιστάμενο χώρο της ΔΕΘ και, παράλληλα, τη δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου. Προς αυτή την κατεύθυνση έχουν γίνει τα ακόλουθα:

- **2016:** Νομοθέτηση κατάλληλων πολεοδομικών διαδικασιών
- **Νοέμβριος 2017:** Προέγκριση Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) από το ΥΠΕΝ
- **Απρίλιο 2018:** Επιλογή μελετητών με δημόσιο διαγωνισμό και έγκριση Διοικητικού Συμβουλίου της μελέτης του ΕΧΣ
- **Σεπτέμβριος 2018:** Υποβολή της μελέτης του ΕΧΣ στο ΥΠΕΝ
- **Φεβρουάριος - Μάιος 2019:** Δημόσια διαβούλευση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Προς το παρόν, αναμένεται η τελική έγκριση της μελέτης του ΕΧΣ και η δημοσίευση του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ). Η Διοίκηση της ΔΕΘ-Helexpo προσδοκά τα ανωτέρω εντός του 2019 ενώ επόμενα βήματα, μεταξύ άλλων, αποτελούν η διεξαγωγή διεθνούς αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και η διερεύνηση του κατάλληλου σχήματος χρηματοδότησης.

Προσβλέποντας στην αναδιάταξη των εκθεσιακών και συνεδριακών εγκαταστάσεων και στη δημιουργία ελεύθερου χώρου πρασίνου, αναψυχής και υπαίθριων χώρων πολιτιστικών και εκθεσιακών χρήσεων, το σχέδιο ανάπλασης του Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης αποσκοπεί στην επίλυση των προβλημάτων οργάνωσης, δόμησης και λειτουργίας της ΔΕΘ, με απώτερο στόχο τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της, τη βέλτιστη οργάνωση των δραστηριοτήτων της, την περαιτέρω ανάδειξη του διεθνούς ρόλου της και, ταυτόχρονα, τη δημιουργία ενός «Μητροπολιτικού Πάρκου Πολιτισμού και Πρασίνου» της πόλης.

Έχοντας την πεποίθηση ότι το έργο της ανάπλασης θα βελτιώσει σημαντικότερα τη δημόσια εικόνα της εταιρείας τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, αποτελώντας τοπόσημο για την πόλη της Θεσσαλονίκης, η ΕΕΣΥΠ έχει επισημάνει μία σειρά ενεργειών που απαιτούνται για την ταχεία υλοποίηση του έργου, οι οποίες ενδεικτικά είναι ως ακολούθως:

- Οριστικοποίηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος.
- Επιλογή τεχνικών συμβούλων (αρχιτεκτονικός & τεχνικός σύμβουλος) για την υλοποίηση αρχιτεκτονικής μελέτης και εκτίμηση κατασκευαστικού κόστους.
- Επιλογή χρηματοοικονομικών και λοιπών εξειδικευμένων συμβούλων για την κατάρτιση Business Plan.
- Επιλογή προτιμητέου σεναρίου ανάπτυξης.
- Τεχνική και αδειοδοτική ωρίμανση.
- Εξασφάλιση πηγών χρηματοδότησης.

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Διοίκησης της ΔΕΘ, και βάσει του πολλαπλασιαστή που δίνει η Παγκόσμια Ένωση Εκθέσεων, από τη δραστηριότητα της εταιρείας υπολογίζεται ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2018 διαχύθηκαν στην πόλη και στην ευρύτερη περιοχή περίπου €40 εκατ. λόγω της Διεθνούς Έκθεσης της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα επίσης με πρόσφατη μελέτη της European Exhibition Industry Alliance, το πρωτογενές γεγονός δημιουργεί πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα που οδηγούν σε αύξηση της παραγωγής / τζίρου όλων των υπόλοιπων κλάδων – προμηθευτών με σταθερό πολλαπλασιαστή 6. Δηλαδή, εκτιμάται ότι η 83η ΔΕΘ το 2018, με τις ΗΠΑ ως τιμώμενη χώρα, δημιούργησε δευτερογενές όφελος άνω των €50 εκατ. Για το 2019, η Ινδία θα συμμετέχει ως τιμώμενη χώρα στην 84η ΔΕΘ.

Επιπροσθέτως, η εταιρεία υιοθετεί δράσεις οι οποίες εναρμονίζονται πλήρως με την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία και συμμετέχει σε προγράμματα ανακύκλωσης.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξάμηνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920 προκειμένου να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία της με τους κανόνες που ισχύουν για όλες τις ανώνυμες εταιρείες.

Αναφορικά με την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και την εταιρική διακυβέρνηση, μεταξύ άλλων, το 2019 έλαβε χώρα εισαγωγικό σεμινάριο στα μέλη του ΔΣ από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της ΕΕΣΥΠ αλλά και εκτενής εκπαίδευση μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

Επιπλέον, το 2019 ορίστηκε υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης για να παρακολουθεί, να ενημερώνεται και να επικοινωνεί τα σχετικά θέματα στα αρμόδια όργανα της εταιρείας. Τέλος, έχει δρομολογηθεί η υιοθέτηση μιας σειράς πολιτικών και διαδικασιών κανονιστικής συμμόρφωσης όπως πχ. Κώδικας Δεοντολογίας, Πολιτική Δώρων και Φιλοξενίας και Πολιτική Καταπολέμησης Διαφθοράς και Δωροδοκίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε.

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η εταιρεία Ελληνικές Αλυκές Α.Ε. είναι εταιρεία του Δημοσίου που ιδρύθηκε το 1988 με σκοπό την ανάπτυξη και εκμετάλλευση των αλυκών και του ορυκτού αλατιού της χώρας. Σήμερα, εκμεταλλεύεται 9 ελληνικές αλυκές που αποτελούν το 92% των ελληνικών αλυκών προς εκμετάλλευση, καλύπτοντας τα 2/3 της εγχώριας ζήτησης σε πρωτογενές αλάτι. Οι αλυκές βρίσκονται στις περιοχές:

- Μεσολόγγι
- Τουρλίδα
- Κίτρους-Πιερία
- Καλλονής-Λέσβο
- Πολιχνίτου-Λέσβο
- Αγγελοχωρίου-Θεσσαλονίκη
- Μέσης-Κομοτηνή
- Νέας Κεσσάνης-Ξάνθη
- Μήλου (σε αδράνεια)

Κύρια δραστηριότητα της εταιρείας είναι η συγκομιδή αλατιού μέσω εξάτμισης αλυκών και η πώληση του πρωτογενούς άλατος στην Ελλάδα. Το προϊόν που παράγεται είναι το φυσικό αλάτι - πλυμένο, άπλυτο και ειδικών προδιαγραφών $\text{NaCl} > 99,5\%$. Βασικά προϊόντα της Εταιρείας είναι:

- Βρώσιμο αλάτι για χονδρική πώληση
- Αλάτι για βιομηχανική χρήση
- Αλάτι για αποσκλήρυνση νερού, και
- Αλάτι για αποχιονισμό οδικών δικτύων

Από την αλυκή του Μεσολογγίου παράγεται ειδικός τύπος άλατος υψηλής ποιότητας με την ονομασία Αφρίνα που συλλέγεται με το χέρι, και χαρακτηρίζεται ως ανθός αλατιού (fleur de Sel).

Η μέγιστη ετήσια δυναμικότητα παραγωγής πρωτογενούς άλατος ανέρχεται σε 240.000 τόνους και εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα, η ετήσια παραγωγή κυμαίνεται από 120.000 – 240.000 τόνους. Η καλλιεργητική περίοδος αρχίζει τον Απρίλιο και ολοκληρώνεται κατά κανόνα έως το τέλος Οκτωβρίου, ενώ η συγκομιδή άλατος αρχίζει περίπου τις αρχές Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου.

Για το έτος 2018, τα κέρδη προ φόρων των «Ελληνικών Αλυκών» ανήλθαν σε €0,5 εκατ, στα ίδια περίπου επίπεδα με τη συγκριτική περίοδο. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €5,3 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ανήλθε σε €16,6 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της εταιρείας στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 31 άτομα.

Η ΕΕΣΥΠ κατέχει το 55,19% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα <http://saltworks.gr>.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Εμπορική προσέγγιση, βελτίωση υπηρεσιών & εξωστρέφεια

Η δραστηριότητα της εταιρείας επηρεάζεται σημαντικά από τις καιρικές συνθήκες κάθε έτους και την εποχικότητα, όσον αφορά τόσο στον όγκο παραγωγής, όσο και των πωλήσεων. Το 2018 ήταν μία χρονιά στην οποία επετεύχθη ικανοποιητικό παραγωγικό αποτέλεσμα παρά τις αντίξοες καιρικές συνθήκες. Η εταιρεία πραγματοποίησε όγκο πωλήσεων 136.591 τόνους, επιτυγχάνοντας σταθερότητα στα οικονομικά της αποτελέσματα, με κύκλο εργασιών και κερδοφορία στα ίδια περίπου επίπεδα με αυτά του 2017.

Κατά τη χρήση 2018, και με βάση τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδίου, γίνονται τα πρώτα βήματα από τη διοίκηση της εταιρείας για τη διεύρυνση του πελατολογίου και, κυρίως, στο πεδίο του εξαγωγικού προσανατολισμού, με εμφανέστερα τα πρώτα θετικά αποτελέσματα στο Β' εξάμηνο του 2018 και Α' εξάμηνο 2019. Το αποτέλεσμα των ανωτέρω προσπαθειών, οι οποίες εντατικοποιήθηκαν εντός του 2019, σε συνδυασμό με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες στην χώρα ήταν η σημαντική αύξηση των πωλήσεων με σχεδόν διπλασιασμό του όγκου. Συγκεκριμένα, το πρώτο 6μηνο του 2019 σημειώθηκαν πωλήσεις 103.807 τόνων άλατος έναντι 59.265,3 την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Σε αυτό το πλαίσιο και υπό τις κατευθύνσεις της ΕΕΣΥΠ, η Διοίκηση δρομολόγησε τις ακόλουθες ενέργειες εντός 2018, προσπάθειες οι οποίες συνεχίζονται και το 2019:

- Ολοκλήρωση προμελέτης (τεχνικοοικονομικής προσέγγισης) σε σχέση με την προοπτική ένταξης νέων εκτάσεων στην παραγωγική δυναμική της αλυκής Μεσολογγίου σε μία προσπάθεια αύξησης της παραγωγικής δυναμικότητας.
- Ολοκλήρωση και κατάθεση αναθεωρημένου Φακέλου για την πιστοποίηση των προϊόντων αφρίνας και θαλασσινού αλατιού Μεσολογγίου ως Π.Γ.Ε. (Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης).
- Προκήρυξη διαγωνισμού για την κατεδάφιση του κτιρίου της παλαιάς μονάδας επεξεργασίας αλατιού ως πρώτο βήμα για την κατασκευή σύγχρονης μονάδας συσκευασίας αλατιού.
- Ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού, του δικτύου διανομής καθώς και βελτίωση του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ελαχιστοποιώντας τον εμπορικό κίνδυνο.
- Εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για την καθετοποίηση της παραγωγής και του τελικού προϊόντος προσδιορίζοντας τις προοπτικές ενός τέτοιου προσανατολισμού, καθώς και των αναγκών χρηματοδότησης.
- Μετάβαση στο νέο πρότυπο πιστοποίησης ISO 9001:2015 για τις αλυκές Μεσολογγίου, Καλλονής και Κίτρους αλλά και επέκτασή του στις υπόλοιπες 4 αλυκές.
- Ψηφιακή αναβάθμιση, στο πλαίσιο της οποίας στόχος είναι η ολοκλήρωση εντός του 2019 της ενοποιημένης Ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων για τον Η/Μ Εξοπλισμό.
- Επικαιροποίηση των επενδύσεων της Εταιρείας στο πλαίσιο του κατατεθέντος Επιχειρηματικού Σχεδίου 2018 - 2022, με προτεραιότητα στις πρωτοβουλίες και τους στόχους που προσδιορίζονται στη δημοσιευμένη Στρατηγική της ΕΕΣΥΠ.

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Μέσω των ανωτέρω ενεργειών, η διοίκηση στοχεύει αφενός στη βελτίωση των οικονομικών της μεγεθών και, αφετέρου, στη ενεργή οικονομική και κοινωνική συνεισφορά και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Το εγχείρημα αυτό επιτυγχάνεται μέσω:

- Της συμβολής στην εθνική οικονομία μέσα από την αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας.
- Προβολή της διαφοροποίησης με χαρακτηριστικό στοιχείο μοναδικότητας την αφρίνα του Μεσολογγίου.
- Προσπάθεια επέκτασης των αλυκών συνεισφέροντας στην τοπική κοινωνία μέσα από την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την ένταξη νέων εκτάσεων στην παραγωγική δυναμική της αλυκής Μεσολογγίου.
- Την υιοθέτηση πρακτικών που συμβάλουν στην υπεύθυνη διαχείριση των αλυκών και την εφαρμογή δράσεων για την προστασία του υδροβιότοπου και του περιβάλλοντος.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξάμηνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920.

Το 2019, στην εταιρεία συστάθηκε Επιτροπή Ελέγχου με την κατάλληλη σύνθεση. Επιπλέον, έλαβε χώρα εκτενής εκπαίδευση των μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της

ΕΕΣΥΠ. Τέλος, ορίστηκε υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης για να παρακολουθεί, να ενημερώνεται και να επικοινωνεί τα σχετικά θέματα στα αρμόδια όργανα της εταιρείας. Σημαντικές πολιτικές και διαδικασίες είναι προς υιοθέτηση από την εταιρεία.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. (ΚΑΘ)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Η Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. («ΚΑΘ») έχει ως σκοπό την επωφελέστερη για την παραγωγή και την κατανάλωση, διακίνηση-εμπορία οπωροκηπευτικών και κρέατος σε συνδυασμό με τη διασφάλιση της ποιότητας και υγιεινής των διακινούμενων προϊόντων. Στους χώρους της, διαμορφώνει ευνοϊκούς όρους και προϋποθέσεις άσκησης του χονδρεμπορίου οπωροκηπευτικών και κρέατος και διασφαλίζει τη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς και του υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος τόσο του παραγωγού όσο και του τελικού καταναλωτή.

Η Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης λειτουργεί από το Φεβρουάριο 1975 στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις της, στο 7ο χλμ. της Εθνικής οδού Θεσσαλονίκης - Αθηνών στα όρια του Δήμου Ν. Μενεμένης. Στο χώρο της ΚΑΘ, έκτασης 247 στρεμμάτων, εκ των οποίων 45,4 στρέμματα καταλαμβάνουν στεγασμένοι χώροι, λειτουργούν:

- Η λαχαναγορά κατανεμημένη σε 4 πυρήνες με 70 καταστήματα των 60 τ.μ. το καθένα
- Η κρεαταγορά με 24 καταστήματα διακίνησης κρέατος, των 165 τ.μ. το καθένα, με σύγχρονο εξοπλισμό μεταφοράς και αποθήκευσης κρέατος.

Για το έτος 2018, τα κέρδη προ φόρων της ΚΑΘ ανήλθαν σε €1,3 εκατ, με το EBITDA να φτάνει τα €1,2 εκατ. Ο κύκλος εργασιών ξεπέρασε τα €3 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών της στοιχείων ανήλθε σε €34,9 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της εταιρείας στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 20 άτομα.

Μοναδικός μέτοχος της εταιρείας είναι η ΕΕΣΥΠ (100%).

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα <https://kath.gr>.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Εμπορική προσέγγιση, βελτίωση υπηρεσιών & εξωστρέφεια

Κύρια δραστηριότητα της ΚΑΘ είναι η εκμίσθωση καταστημάτων και υπαίθριων χώρων, καθώς και η κάθε είδους εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων της συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από δικαιώματα εισόδου. Η Αγορά λειτουργεί σήμερα υπό συνθήκες πλήρους κάλυψης δυναμικότητας.

Στοχεύοντας στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και υποδομών, στην αύξηση της δυναμικότητας και στη διεύρυνση των δραστηριοτήτων και παρεχόμενων υπηρεσιών, η Διοίκηση της ΚΑΘ υπέγραψε στις 2 Μαρτίου 2018 προγραμματική σύμβαση με την ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., για την τεχνική υποστήριξη και εκπόνηση του αρχικού σχεδιασμού (master plan) του έργου εκσυγχρονισμού της.

Εντός του διαστήματος 2018-2019, ολοκληρώθηκε η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και η ωρίμανση του έργου το οποίο αφορά, μεταξύ άλλων:

- την κατασκευή ψυγείων και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για την αυτόνομη λειτουργία τους,
- την κατασκευή νέου πυρήνα καταστημάτων για την εμπορία μεταποιημένων αγροδιατροφικών προϊόντων,
- την κατασκευή χώρων πάρκινγκ,
- τη βελτίωση του δικτύου αποχέτευσης ομβρίων,
- την κατασκευή ανεξάρτητου υδροδοτικού δικτύου πυροπροστασίας,

- την εκπόνηση Κυκλοφοριακής Μελέτης στο εσωτερικό της ΚΑΘ για την καλύτερη λειτουργία (αξιοποίηση όλων των πυλών),
- την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων,
- την κατασκευή χώρου διαλογής οργανικών απορριμμάτων και συσκευασιών (ανακύκλωση), και
- την κατασκευή μονάδας κομποστοποίησης.

Μεγάλο μέρος του έργου αυτού, το οποίο χωρίζεται σε δύο φάσεις, θα χρηματοδοτηθεί από πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020 και του ΕΣΠΑ 2021 – 2027. Με την υπ' αριθμ. 596/23/18-6-2019 εγκρίθηκε η υποβολή πρότασης προς έγκριση του έργου «Αναβάθμιση υποδομών της Κ.Α.Θ. για την υποστήριξη της σύγχρονης επιχειρηματικότητας», στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 01 «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες», του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» ΕΣΠΑ 2014-2020 με προϋπολογισμό €10 εκατ. για την ΚΑΘ (συνολ. προϋπολογισμός έργου €13,2 εκατ.).

Περαιτέρω, τον Ιούνιο 2019, η ΚΑΘ υπέβαλε Τεχνικό Δελτίο για την αναβάθμιση των υποδομών της, η οποία αφορά στην πρώτη φάση των έργων του Master Plan και, ειδικότερα, στην κατασκευή ράμπας βαρέως τύπου, στην κατασκευή αποθηκευτικών χώρων (ψυγείων) συντήρησης φρούτων και λαχανικών, σε έργα συγκοινωνιακής υποδομής, στην κατεδάφιση και ανέγερση νέου ισογείου κτηρίου διοίκησης με υπόγειο και τις σχετικές μελέτες.

Επιπρόσθετα, τον Μάρτιο 2018, η ΚΑΘ ανέθεσε σε εξωτερικό σύμβουλο μελέτη με αντικείμενο «Υπηρεσίες υποστήριξης για την σύσταση Α.Ε. μεταξύ της ΚΑΘ και του ΟΚΑΑ για τη δημιουργία σύγχρονου Agrologistic Center στη Θεσσαλονίκη». Αντικείμενο είναι η εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για τη νέα οντότητα, βάσει της υφιστάμενης κατάστασης των δύο εμπλεκόμενων μερών (ΟΚΑΑ και ΚΑΘ), τη διεθνή εμπειρία και τις προγραμματισμένες ενέργειες επιχειρηματικής ανάπτυξής τους. Η μελέτη έχει παραδοθεί και είναι υπό εξέταση από τη Διοίκηση.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ενδυνάμωση της εμπορικής δραστηριότητας για την ίδια την εταιρεία αλλά και τους μισθωτές της, εντός του 2018 και με συνεχιζόμενες δράσεις το 2019, η ΚΑΘ προχώρησε σε:

- Ανάθεση και διεξαγωγή από εξειδικευμένη εταιρεία έρευνας ικανοποίησης των εμπόρων που δραστηριοποιούνται στις εγκαταστάσεις της ΚΑΘ.
- Ανάθεση και διενέργεια μελέτης σκοπιμότητας & εξεύρεσης πηγών χρηματοδότησης για το επενδυτικό της πρόγραμμα.
- Ίδρυση Ειδικού Περιφερειακού Ιατρείου (Γ1α/Γ.Π.οικ. 27599/10-4-2019 απόφαση του Υπουργού Υγείας).
- Συμμετοχή σε εγχώριες και διεθνείς εκθέσεις καθώς και σε εμπορικές αποστολές.

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Σε μία προσπάθεια επαύξησης της δημόσιας αξίας και της κοινωνικής ευθύνης, η ΚΑΘ Α.Ε. επιλέχθηκε ως επικεφαλής εταίρος του έργου «Supporting Social Enterprises in combating poverty and social exclusion» με ακρωνύμιο «SOCIAL PLATE».

Το πρόγραμμα υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρωπαϊκής Συνεργασίας «INTERREG V-A Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020» με σκοπό την καταπολέμηση της σπατάλης των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, την αξιοποίηση τους για κοινωφελή σκοπό καθώς και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων της φτώχειας, της ανεργίας και του αποκλεισμού σε ένα ευρύτερο πλαίσιο.

Από το ξεκίνημα του έργου (23/04/2018) και μέχρι τα τέλη του 2018, η ομάδα του “Social Plate” διαχειρίστηκε 157,6 τόνους φρούτων και λαχανικών από τους οποίους ανακτήθηκαν και προσφέρθηκαν 100,7 τόνοι. Αντίστοιχα, μέσω του SOCIAL PLATE το πρώτο 5μηνο του 2019 συγκεντρώθηκαν 137,3 τόνοι φρούτων και λαχανικών εκ των οποίων προσφέρθηκαν οι 96,6 τόνοι. Οι φορείς που συμμετέχουν (Κοινωνικά Παντοπωλεία, ΜΚΟ, Ιδρύματα, Συσσίτια Εκκλησιών) φτάνουν τους 55, με στόχο να αυξηθούν.

Παράλληλα, η ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υποδομών θα συμβάλλουν ουσιαστικά τόσο στην εξοικονόμηση πόρων και στη μείωση των ενεργειακών αναγκών, όσο και στην εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με περαιτέρω δράσεις κυκλικής οικονομίας.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920. Επίσης, το 2018 στην εταιρεία συστάθηκε Επιτροπή Ελέγχου με την κατάλληλη σύνθεση.

Το 2019 ορίστηκε υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης για να παρακολουθεί, να ενημερώνεται και να επικοινωνεί τα σχετικά θέματα στα αρμόδια όργανα της εταιρείας. Επιπλέον, το 2019 έλαβε χώρα εκτενής εκπαίδευση των μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

Σημαντικές πολιτικές και διαδικασίες είναι προς υιοθέτηση από την εταιρεία.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ & ΑΛΙΕΙΑΣ Α.Ε. (ΟΚΑΑ)

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Ο Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (ΟΚΑΑ) αποτελεί τον μεγαλύτερο εταίρο στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων της χώρας, διευκολύνοντας την τροφοδοσία του συνόλου του ελληνικού πληθυσμού με φρούτα, λαχανικά, κρέατα και αλιεύματα.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1955 και αρχικά περιλάμβανε την κεντρική λαχαναγορά της Αθήνας. Το 1970 προστίθενται στην εταιρεία οι χονδρέμποροι των κρεάτων, ενώ το 2012 οι 11 ιχθυόσκαλες της χώρας μετατρέπονται σε υποκαταστήματα του ΟΚΑΑ. Το 2014 ενσωματώνεται στον Οργανισμό και η Κεντρική Λαχαναγορά της Πάτρας. Σήμερα στον ΟΚΑΑ ανήκουν οι εξής αγορές:

- Κεντρική Αγορά λαχανικών, φρούτων και νωπού κρέατος στην Αθήνα (260 στρέμματα)
- Κεντρική Αγορά λαχανικών και φρούτων Πάτρα (50 στρέμματα)
- 11 Ιχθυόσκαλες (παραχωρημένες/ μισθωμένες)

Η εταιρεία διαθέτει Πιστοποιήσεις κατά ISO 9001:2015 και ΕΛΟΤ 1429:2008, ενώ στις ιχθυόσκαλες εφαρμόζεται εκτεταμένα το πρότυπο HACCP.

Για το έτος 2018, τα κέρδη προ φόρων του ΟΚΑΑ ανήλθαν σε €3,1 εκατ, με το EBITDA να φτάνει τα €2,8 εκατ. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €15,5 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων ανήλθε σε €74,9 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της εταιρείας στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 148 άτομα.

Μοναδικός μέτοχος της εταιρείας είναι η ΕΕΣΥΠ (100%).

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα www.okaa.gr.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Εμπορική προσέγγιση, βελτίωση υπηρεσιών & εξωστρέφεια

Κύρια δραστηριότητα της εταιρείας είναι η εκμίσθωση καταστημάτων και υπαίθριων χώρων, καθώς και η κάθε είδους εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων της. Πιο συγκεκριμένα μισθώνει σε χονδρέμπορους:

- ✓ καταστήματα οπωροκηπευτικών (πλήθος 500)
- ✓ καταστήματα κρεάτων (πλήθος 25)
- ✓ υπαίθριους χώρους για την προβολή προϊόντων και υπηρεσιών εταιρειών και για τη διοργάνωση εταιρικών εκδηλώσεων κ.α.
- ✓ χώρους για τη χρήση και διακίνηση των αλιευμάτων στις ιχθυόσκαλες.

Βασικός σκοπός του ΟΚΑΑ, μέσα από τη λειτουργία του, είναι η δημιουργία προστιθέμενης αξίας στην εμπορική δραστηριότητα, τόσο του ίδιου όσο και των μισθωτών του. Στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης αυτού του σκοπού, ο ΟΚΑΑ πέτυχε άνοδο του κύκλου εργασιών κατά 12% περίπου το 2018 και, παράλληλα, προχώρησε σε μια σειρά από δράσεις εξωστρέφειας:

- Τον Μάιο 2018, ως μέλος της Παγκόσμιας Ένωσης Χονδρεμπορικών Αγορών (WUWM) φιλοξένησε την παγκόσμια έναρξη της καμπάνιας «Αγαπώ την Αγορά μου» (“Love Your Local Market”) με τη συμμετοχή αγορών από 15 χώρες και υπέγραψε σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχουσών αγορών.

- Τον Ιούλιο 2018, υπογράφηκε στο Παρίσι κοινό Κείμενο Θέσεων των Ευρωπαϊκών Αγορών & Παρέμβασης στην Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), στο οποίο πρωτοστάτησε ο Οργανισμός, με στόχο την ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών αγορών και την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητάς τους, σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Η πρώτη κοινή Δήλωση των Ευρωπαϊκών Χονδρεμπορικών Αγορών παρουσιάστηκε στη συνέχεια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες το Νοέμβριο του ίδιου έτους, σε ημερίδα που διοργάνωσε η Παγκόσμια Ένωση Αγορών (WUWM) με τίτλο “Fresh Food Wholesale Markets, Instruments Of Guarantee And Transparency In The New Common Agricultural Policy.”
- Στις 15 Μαΐου 2019, στο Βελιγράδι, στο πλαίσιο του Συνεδρίου της Παγκόσμιας Ένωσης Αγορών (WUWM), ο Γενικός Διευθυντής του ΟΚΑΑ επανεξελέγη ως μέλος του ΔΣ της WUWM και διατήρησε τη θέση του ως επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Τμήματος.
- Κατά τη διάρκεια του διαστήματος 2018-2019, ο ΟΚΑΑ έλαβε μέρος σε εγχώριες (Freskon, Food Expo) και διεθνείς εκθέσεις (MacFrut, Fruit Logistica, Fruit Attraction) καθώς και σε εμπορικές αποστολές, διοργάνωσε την επίσκεψη ξένων αντιπροσωπειών για B2B συναντήσεις με τους εμπόρους (π.χ. αποστολή εμπόρων από την Κεντρική Αγορά της Βαρκελώνης, Mercabarna) και υποδέχτηκε ξένους αξιωματούχους στις εγκαταστάσεις του (π.χ. Υφυπουργός Εξωτερικών της Κένυας).

Περαιτέρω, σε μία προσπάθεια της Διοίκησης για καλύτερη διαχείριση της αγοράς και παροχής βελτιωμένων υπηρεσιών προς τους εμπόρους και τους καταναλωτές - τόσο το 2018 όσο και με δράσεις που συνεχίζονται το 2019 - πραγματοποιήθηκαν μια σειρά από πρωτοβουλίες εκσυγχρονισμού:

- Προετοιμάστηκε και υποβλήθηκε Τεχνικό Δελτίο για την υλοποίηση και λειτουργία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) στις Ιχθυόσκαλες. Το έργο αφορά στη μοντελοποίηση, ψηφιοποίηση και αναβάθμιση των διαδικασιών λειτουργίας των Ιχθυοσκαλών, αξιοποιώντας την εφαρμογή σύγχρονου συστήματος διαχείρισης και εποπτείας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, για την ασφαλή προώθηση, εμπορία και διάθεση αλιευμάτων στην ελληνική αγορά. Το μεγαλύτερο μέρος του έργου αυτού θα χρηματοδοτηθεί από πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Προετοιμάστηκε και υποβλήθηκε Τεχνικό Δελτίο για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών της Κεντρικής Αγοράς Αθηνών, περιλαμβάνοντας την αναβάθμιση των ψυκτικών εγκαταστάσεων, την αναδιοργάνωση του δικτύου εισόδου-εξόδου, κυκλοφορίας και στάθμευσης, την αναβάθμιση συστημάτων ασφάλειας και τη ψηφιακή διασύνδεση εντός της ΚΑΑ. Μεγάλο μέρος του έργου αυτού θα χρηματοδοτηθεί από πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Υιοθετήθηκε σε μεγάλο βαθμό η αλλαγή του μοντέλου καθαριότητας με χρήση του αρ. 63 του Ν.4430 και την πρόσληψη εργαζομένων με Συμβάσεις Ορισμένου Χρόνου για την καθαριότητα της Κ.Α.Α. και των Ιχθυοσκαλών Πειραιά και Θεσσαλονίκης. Η καθαριότητα γίνεται πλέον με ίδια μέσα και αποφέρει σημαντικά οφέλη για τον ΟΚΑΑ.
- Οι αλλαγές επεκτείνονται και στη διαμόρφωση ενός νέου Οργανωτικού μοντέλου, καθώς και επικαιροποιημένων διαδικασιών λειτουργίας.

Μέχρι το τέλος του 2019, και υπό τις κατευθύνσεις της ΕΕΣΥΠ, ο Οργανισμός επιδιώκει:

- ✓ Τη συμβασιοποίηση των προγραμματισμένων επενδύσεων που αφορούν μείζονος κλίμακας επεμβάσεις στον τρόπο εμπορίας και στην αναβάθμιση υποδομών και χώρων,
- ✓ Την ολοκλήρωση των εργασιών για τη λειτουργία της νέας Ιχθυόσκαλας στο Βόλο,
- ✓ Την ανάθεση σε εξειδικευμένη εταιρεία διεξαγωγής έρευνας ικανοποίησης των εμπόρων που δραστηριοποιούνται στις εγκαταστάσεις του ΟΚΑΑ, αποσκοπώντας στην εδραίωση βέλτιστων σχέσεων με εμπόρους και πελάτες,
- ✓ Τη διοργάνωση ημερίδας σχετική με τις αγορές χονδρικής και λιανικής, με συμμετοχή όλων των θεσμικών φορέων και των ενδιαφερόμενων πλευρών.

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Ως δημόσια επιχείρηση, ο ΟΚΑΑ αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο του στην επαύξηση της δημόσιας αξίας. Έτσι, στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ο Οργανισμός διευρύνει τη δράση του μέσα από:

- **Τη στήριξη ευπαθών ομάδων.** Σε όλη τη διάρκεια του 2018 και μέχρι σήμερα, ο Οργανισμός προέβη στην παροχή τροφίμων (φρούτων, οπωροκηπευτικών & αλιευμάτων) σε διάφορες ευπαθείς ομάδες, μέσω κοινωνικών παντοπωλείων, συλλόγων, Ιερών Ναών κλπ. Στο ίδιο πλαίσιο, συμμετείχε σε προγράμματα ανακούφισης πυρόπληκτων συλλέγοντας και προσφέροντας τρόφιμα και υλικά για την αντιμετώπιση της κρίσης. Εκατοντάδες τόνοι κάθε χρόνο διατίθενται σε τέτοιους σκοπούς. Πολύτιμος αρωγός είναι ο Σύνδεσμος Εμπόρων της Κεντρικής Αγοράς.
- **Την προώθηση υγιεινής διατροφής στα σχολεία.** Ο Οργανισμός συνέχισε και το 2018 τη δράση «Βάλε το φρούτο στη ζωή του παιδιού σου» όπου φρούτα διανέμονται σε σχολεία μαζί με το αλφαβητάρι της παιδικής Διατροφής. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, ο Οργανισμός συνεισέφερε στο πρόγραμμα «Γεύμα στα σχολεία» καλύπτοντας τις ανάγκες σίτισης μιας ημέρας την εβδομάδα.
- **Τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.** Ο Οργανισμός συμμετείχε ενεργά στο πρόγραμμα διάσωσης των ξύλινων αλιευτικών σκαφών, που κηρύσσονται ως «παραδοσιακά» και έχουν ενταχθεί στο Μέτρο 6.1.10 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 «Οριστική παύση Αλιευτικών Δραστηριοτήτων», διασώζοντας 3 αλιευτικά σκάφη, τα οποία αυτή τη στιγμή εκτίθενται στις ιχθυόσκαλες του Κερασινίου, της Μηχανιώνας και της Καλύμνου.
- **Τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων.** Ο Οργανισμός συμμετείχε και επιδιώκει τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στις εγκαταστάσεις του, συμπεριλαμβανομένων θεατρικών παραστάσεων στην Ιχθυόσκαλα Κερασινίου.
- **Τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.** Ο ΟΚΑΑ συμμετέχει στο πρόγραμμα ΒΙΟΑΞΙΟΠΟΙΩ, το οποίο αφορά στην παραγωγή βιομορίων αξιοποιώντας αλιευτικά υποπροϊόντα και απορριπτόμενα αλιεύματα, σε συνεργασία με το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε., τη Φαρμακευτική Σχολή του ΕΚΠΑ και την εταιρεία ΝΑΥΣ, στο πλαίσιο της ενιαίας δράση κρατικών ενισχύσεων ΕΤΑΚ «ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ – ΕΠΙΧΕΙΡΩ» «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑΝΕΚ).
- **Την προστασία του περιβάλλοντος.** Εντός του χώρου της Κεντρικής Αγοράς της Αθήνας παράγονται ετησίως περίπου 6.000 τόνοι απορριμμάτων, εκ των οποίων σημαντικό μέρος είναι οργανικά ή βιοαποικοδομήσιμα. Η εταιρεία αναγνωρίζοντας τις υποχρεώσεις της για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάγκη συνεχούς βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων, έχει υπογράψει προγραμματική συμφωνία με τον ΕΔΣΝΑ για τη διαχείριση των απορριμμάτων που παράγονται εντός του χώρου της Κεντρικής Αγοράς Αθηνών, ενώ και τα απορρίμματα των ιχθυοσκαλών τυγχάνουν ευαισθητοποιημένης διαχείρισης. Η περιβαλλοντική πολιτική εστιάζεται: α) στη διαχείριση των παραγομένων στερεών και υγρών αποβλήτων, δίνοντας προτεραιότητα στη χωριστή συλλογή τους και την ανακύκλωση, β) στη διαρκή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα περιβάλλοντος, και γ) στη διαρκή δράση για τη συνεχή συμμόρφωση με τις εξελίξεις.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξάμηνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920. Το 2019 έλαβε χώρα εκτενής εκπαίδευση μελών ΔΣ για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΟΑΣΑ) ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) αποτελεί έναν Όμιλο Δημοσίων Επιχειρήσεων στον οποίο ανήκουν ο στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός, ο συντονισμός και ο έλεγχος του συγκοινωνιακού έργου που εκτελείται από τα μέσα (επίγεια και υπόγεια) μαζικής μεταφοράς μέσα στα όρια της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), εκτός από τις νήσους.

Η παρούσα μορφή του ΟΑΣΑ προέκυψε μετά την αναδιοργάνωση που επήλθε δυνάμει των διατάξεων του ν. 3920/2011.

Οι 100% θυγατρικές του «Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε.» (ΟΣΥ) και «Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε.» (ΣΤΑΣΥ), είναι υπεύθυνες για τον προγραμματισμό, την οργάνωση και εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου με μέσα οδικής, καθώς και υπόγειας & επίγειας σταθερής τροχιάς αντιστοίχως. Ο ΟΑΣΑ, ως μητρική εταιρεία, ασκεί την αρμοδιότητα της προώθησης των πωλήσεων του Ομίλου, τον προγραμματισμό, την είσπραξη και τον έλεγχο κομίστρου και την κατανομή των εσόδων από πωλήσεις στις εταιρείες του Ομίλου.

Για το έτος 2018, οι ζημιές προ φόρων στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις του ΟΑΣΑ ανήλθαν σε €50,4 εκατ. έναντι €6,6 εκατ. της προηγούμενης χρήσης κυρίως λόγω των μειωμένων επιχορηγήσεων που έλαβε από το Ελληνικό Δημόσιο. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €197,6 εκατ., ενώ η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων ανήλθε σε €1.372,9 εκατ.. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της εταιρείας στο τέλος του 2018 ανήλθε σε 7.551 άτομα.

Μοναδικός μέτοχος του ΟΑΣΑ είναι η ΕΕΣΥΠ.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την εταιρική ιστοσελίδα www.oasa.gr.

Σημαντικότερα γεγονότα και πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Ανασχεδιασμός συγκοινωνιακού έργου και εφαρμογή ηλεκτρονικού εισιτηρίου

Κατά τη χρήση του 2018, ο ΟΑΣΑ εστίασε στον ανασχεδιασμό του συγκοινωνιακού έργου, που περιλαμβάνει την αναδιοργάνωση του δικτύου των επιφανειακών μέσων (λεωφορεία, τρόλεϊ) και τη συνεργασία αυτών με τα μέσα σταθερής τροχιάς, στην κατεύθυνση της καλύτερης συγκοινωνιακής κάλυψης της περιοχής αρμοδιότητάς του.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2018 πραγματοποιήθηκαν:

- ✓ 133εκατ. οχηματοχιλιόμετρα και 60εκατ. επιβιβάσεις στα μέσα αρμοδιότητας ΟΑΣΑ, και
- ✓ συγκοινωνιακές παρεμβάσεις σε περισσότερους από 25 Δήμους της Αττικής.

Περαιτέρω, το 2018 καθιερώθηκε η λειτουργία του συστήματος της Τηλεματικής που μεταξύ άλλων, παρέχει νέες δυνατότητες για την εξυπηρέτηση των επιβατών, τη διαχείριση και το συντονισμό του στόλου και την εποπτεία του συγκοινωνιακού έργου.

Το 2018 αποτέλεσε επίσης τον πρώτο χρόνο ουσιαστικής λειτουργίας σε καθεστώς «ηλεκτρονικού εισιτηρίου», που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα ολοκληρωμένων Ευφυών Συστημάτων Μεταφορών (Intelligent Transport Systems – ITS) με χρήση «έξυπνων» καρτών. Το έργο περιελάμβανε προμήθεια και εγκατάσταση κέντρων διαχείρισης, εξοπλισμού έκδοσης και πώλησης προϊόντων κομίστρου, εξοπλισμού ελέγχου, καθώς και εξοπλισμού επικύρωσης (επικυρωτικά οχημάτων και πύλες εισόδου-εξόδου στους σταθμούς).

Το Β' εξάμηνο του 2018 ολοκληρώθηκε το κλείσιμο πυλών στους σταθμούς του Μετρό και επετεύχθη η πλήρης λειτουργία του Αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου (Α.Σ.Σ.Κ). Η μετάβαση από το χάρτινο στο έξυπνο σύστημα, αποτέλεσε τη μεγαλύτερη αλλαγή στο σύστημα των συγκοινωνιών της Αττικής, και ολοκληρώθηκε εντός εννέα (9) μηνών, χρόνος σημαντικά μικρότερος από τη διεθνή πρακτική (24 μήνες).

Η ταχύτητα της μετάβασης δημιούργησε σημαντικές προκλήσεις σε πολλαπλά επίπεδα, κρίθηκε όμως απαραίτητη λόγω της σπουδαιότητας της εφαρμογής του συστήματος για την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών, συμβάλλοντας μεταξύ άλλων και στην αντιμετώπιση του μεγάλου θέματος της εισιτηριοδιαφυγής.

Έως σήμερα:

- ✓ Έχουν ήδη διατεθεί πάνω από 1,4εκατ. «προσωποποιημένες» κάρτες και 700χιλ. «απρόσωπες» κάρτες.
- ✓ Είναι διαθέσιμες 500 συσκευές POS σε σημεία πώλησης – περίπτερα που εκτελούν συναλλαγές επαναφόρτισης. Σε επιπλέον 500 σημεία πώλησης έχουν παραδοθεί προ-φορτισμένα εισιτήρια προς πώληση.
- ✓ Υπάρχει δυνατότητα αγοράς και επαναφόρτισης ηλεκτρονικού εισιτηρίου και κάρτας σε όλο τον εξοπλισμό πώλησης του ηλεκτρονικού εισιτηρίου, με τη χρήση χρεωστικής / πιστωτικής κάρτας. Ήδη, το 20% των συναλλαγών πώλησης πραγματοποιούνται με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες.
- ✓ 7 στις 10 συναλλαγές γίνονται πλέον μέσω των Αυτόματων Μηχανημάτων Έκδοσης Καρτών (Α.Μ.Ε.Κ.), όταν στην αρχική περίοδο λειτουργίας, το αντίστοιχο ποσοστό ήταν κάτω του 1%.
- ✓ Αναπτύχθηκαν νέα εκπαιδευτικά προϊόντα τα οποία εμφανίζουν μεγάλη διείσδυση στους επιβάτες, απορροφώντας 7 στα 10 μονά εισιτήρια, ενώ 1 στα 3 εισιτήρια πωλούνται με κάρτα.

Κοινό στόχο του ΟΑΣΑ και της ΕΕΣΥΠ αποτελεί η μετάβαση σε ένα πιο επιβατοκεντρικό μοντέλο. Για το σκοπό αυτό ο ΟΑΣΑ σχεδιάζει εντός του 2019 να προβεί σε μέτρηση ικανοποίησης του επιβατικού κοινού και να υιοθετήσει το ευρωπαϊκό πρότυπο ΕΛΟΤ EN 13816 "Ποιότητα στις Δημόσιες Συγκοινωνίες".

Επιπρόσθετα, μέσα από συνεργασία της ΕΕΣΥΠ με τον Όμιλο ΟΑΣΑ, αναδείχθηκε η σημαντικότητα ανάληψης πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του επιβατικού κοινού. Ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η προετοιμασία για τη διενέργεια καμπάνιας ενημέρωσης και προβολής του ηλεκτρονικού εισιτηρίου για την ενίσχυση της αξίας και σημασίας του στην καθημερινότητα του πολίτη – επιβάτη.

Ως προς το συγκοινωνιακό έργο, και δεδομένων των περιορισμών σε διαθέσιμους πόρους σε ανθρώπινο δυναμικό και τροχαίο υλικό, ο Όμιλος ΟΑΣΑ πραγματοποιεί σειρά παρεμβάσεων προκειμένου το συγκοινωνιακό έργο να βελτιωθεί κατά τη χειμερινή περίοδο 2019 – 2020. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός των μεταφορών είναι μια μακροχρόνια διαδικασία, ο Όμιλος ΟΑΣΑ έχει ξεκινήσει την εκπόνηση μελέτης για την αξιολόγηση του υφιστάμενου συγκοινωνιακού δικτύου και την ανάδειξη περιοχών παρέμβασης για την περαιτέρω ανάπτυξη των μέσων μαζικής μεταφοράς.

Παράλληλα, γίνονται ενέργειες για την αντιμετώπιση χρόνιων προβλημάτων και ελλείψεων σε πόρους που επηρεάζουν το συγκοινωνιακό έργο. Μεταξύ αυτών, ο ΟΑΣΑ προχωρά σε δημοπράτηση για την προμήθεια 92 λεωφορείων με σκοπό την ανανέωση του στόλου οχημάτων, έργο για το οποίο έχει εξασφαλιστεί χρηματοδότηση ύψους €30 εκατ. από το Π.Ε.Π. «ΑΤΤΙΚΗ». Μεταξύ άλλων, οι τεχνικές προδιαγραφές της προμήθειας διασφαλίζουν πλήρως την πρόσβαση των ΑμεΑ.

Ειδικές υποχρεώσεις (παροχή υπηρεσιών βάσει κοινωνικών πολιτικών)

Με τις δυνατότητες που έδωσε στον ΟΑΣΑ το ηλεκτρονικό εισιτήριο, υλοποιήθηκε η βασική αρχή εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών και παροχής δικαιωμάτων μετακίνησης στις ειδικές ομάδες του πληθυσμού (π.χ. Άνεργοι, ΑμεΑ, Πολύτεκνοι, κ.ά.) με τη χρήση προσωποποιημένων ηλεκτρονικών καρτών σύμφωνα και με τη διεθνή πρακτική, ώστε αυτές οι κάρτες να φέρουν τα στοιχεία των κατόχων και να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από αυτούς.

Ειδικότερα, για την παροχή μετακίνησης στις κατηγορίες των άνεργων και ΑμεΑ, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σύστημα έκδοσης "ηλεκτρονικού voucher" που ταυτόχρονα ελέγχεται από την ΗΔΙΚΑ για την πιστοποίηση του δικαιώματος.

Από τον Οκτώβριο του 2018, κατέστη υποχρεωτική η χρήση προσωποποιημένων ηλεκτρονικών καρτών για την προμήθεια προϊόντων επιδοτούμενου κομίστρου (50% και 100% επιδότηση) από τους δικαιούχους. Ενδεικτικά

αναφέρεται ότι έχουν εκδοθεί περισσότερες από 250.000 εγκεκριμένες κάρτες στην κατηγορία των ανέργων και περισσότερες από 40.000 εγκεκριμένες κάρτες στην κατηγορία των ΑμεΑ.

Ο ΟΑΣΑ μπορεί πλέον να αντιστοιχίζει τα προϊόντα κομίστρου ανά κατηγορία δικαιούχων και, συνεπώς, να υπολογίζει με ακρίβεια το ύψος της αιτούμενης αποζημίωσης από τα αρμόδια Υπουργεία. Η τεκμηρίωση αυτή είναι απαραίτητη, καθώς περισσότερο από το 40% των επιβιβάσεων αφορά σε κατηγορίες επιβατών με δικαίωμα ελεύθερης ή μειωμένου κομίστρου μετακίνησης, αναδεικνύοντας τη σημαντικότητα για τον ΟΑΣΑ της αποσαφήνισης του πλαισίου εσόδων σε ότι αφορά αυτές τις υποχρεώσεις.

Ο ΟΑΣΑ προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή του Μηχανισμού Συντονισμού ώστε σε συνεργασία με την ΕΕΣΥΠ και τα αρμόδια Υπουργεία να διασφαλίσει την αντιστάθμιση για την παροχή των προαναφερόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.

Εισιτηριοδιαφυγή και διασφάλιση εσόδου

Έμφαση δίνεται από την ΕΕΣΥΠ και τον ΟΑΣΑ σε δράσεις καταπολέμησης της εισιτηριοδιαφυγής με στόχο τη διασφάλιση των εσόδων του Ομίλου ΟΑΣΑ. Ειδικότερα, το 2018:

- Πραγματοποιήθηκε από τον ΟΑΣΑ έρευνα μέτρησης της εισιτηριοδιαφυγής με χρονική αναφορά στον Απρίλιο 2018.
- Ολοκληρώθηκε το κλείσιμο των πυλών στους σταθμούς του Μετρό εντός του 2018
- Ξεκίνησε να εφαρμόζεται στα λεωφορεία το μέτρο εισόδου από τη μπροστινή πόρτα από τον Ιούλιο του 2018

Το δεύτερο εξάμηνο του 2018, σημειώθηκε σημαντική αύξηση των επικυρώσεων σε όλα τα μέσα μεταφοράς σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του ίδιου έτους. Εντός του 2019, σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται πρόσθετα μέτρα με ενίσχυση των ελέγχων με αξιοποίηση δεδομένων μετακινήσεων, πιλοτικές δράσεις για τη βελτιστοποίηση του χρόνου κλεισίματος των πυλών, πιλοτική οργάνωση της λειτουργίας ελεγκτών κομίστρου σε επίπεδο Ομίλου ΟΑΣΑ, κ.ά., επιτυγχάνοντας αύξηση των εισπράξεων από προϊόντα κομίστρου, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Βρίσκεται επίσης σε εξέλιξη η διεξαγωγή μέτρησης του δείκτη της εισιτηριοδιαφυγής για το 2019 και η συγκριτική αξιολόγηση σε σχέση με την αντίστοιχη μέτρηση του 2018. Η μέτρηση αυτή θα αποτελέσει και τη βάση σύγκρισης για το βαθμό επίτευξης του στόχου που έχει τεθεί από την ΕΕΣΥΠ στον ΟΑΣΑ για τα επόμενα έτη.

Ψηφιακός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός

Σε εξέλιξη βρίσκεται ο σχεδιασμός του προγράμματος για την Ομιλοποίηση, στην κατεύθυνση της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των τριών εταιρειών του Ομίλου (ΟΑΣΑ – ΟΣΥ –ΣΤΑΣΥ) και των εσωτερικών λειτουργιών τους μέσα από όσο το δυνατό ενιαία προσέγγιση.

Οι λειτουργικές περιοχές που βρίσκονται στο επίκεντρο είναι η Τεχνολογία, η Οικονομική Διαχείριση, το Marketing, το Ανθρώπινο Δυναμικό, οι Προμήθειες και ο Έλεγχος Κομίστρου. Ως πρώτη προτεραιότητα αναγνωρίστηκε και ήδη δρομολογούνται δράσεις αναφορικά με τη λειτουργική περιοχή Ελέγχου Κομίστρου.

Υψηλά στην ατζέντα της ΕΕΣΥΠ και του ΟΑΣΑ, βρίσκονται επίσης και οι προοπτικές που ανοίγονται από την εκμετάλλευση πλήθους διαθέσιμων τεχνολογιών στον τομέα των συγκοινωνιών, και ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η διαμόρφωση μιας ενιαίας ψηφιακής στρατηγικής σε επίπεδο Ομίλου.

Στο πλαίσιο της πλήρους εφαρμογής του έργου της «Τηλεματικής» για τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ και για τη διασφάλιση της έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης των επιβατών σχετικά με την εκτέλεση των δρομολογίων, έχει τεθεί σε εφαρμογή υπηρεσία ενημέρωσης των χρηστών των αστικών συγκοινωνιών μέσω έξυπνων συσκευών (κινητά τηλέφωνα, tablet, ηλεκτρονικοί υπολογιστές), παρέχοντας τη δυνατότητα ενημέρωσης για κάθε δρομολόγιο, ενώ ταυτόχρονα παρέχονται νέες δυνατότητες για την καλύτερη διαχείριση και το συντονισμό του στόλου και την εποπτεία του συγκοινωνιακού έργου.

Επίσης, ξεκίνησε ο σχεδιασμός των δράσεων του σχεδίου αναδιάρθρωσης με τα παρακάτω κρίσιμα έργα:

- Ολοκληρωμένο σύστημα προληπτικής διάγνωσης της τεχνικής ικανότητας των οχημάτων (Ο.Σ.Τ.Ι.).
- Ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης επιβατών (Ο.Σ.Π.Ε.).
- Ε.Ρ.Ρ. ομίλου Ο.Α.Σ.Α.
- Αναβάθμιση ηλεκτρονικού εισιτηρίου αξιοποιώντας και άλλες τεχνολογίες και επιτυγχάνοντας νέες λειτουργίες, όπως mobile services και φόρτιση «προσωποποιημένων» καρτών μέσω smartphone, δυνατότητα χρήσης χρεωστικής / πιστωτικής κάρτας για αγορά προϊόντων κομίστρου, κ.α.
- Ανάπτυξη ασύρματης δικτύωσης (WiFi & GSM)

Περιβάλλον & Δημόσια αξία

Το αποτύπωμα του Ομίλου στο περιβάλλον έχει τεθεί ως βασική προτεραιότητα από την ΕΕΣΥΠ, τόσο για τη μητρική εταιρεία όσο και για τις θυγατρικές του.

Η ΣΤΑΣΥ συμμετέχει από τον Ιούλιο του 2018 σε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανταποδοτικής ανακύκλωσης, σε συνεργασία με τη Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης στους σταθμούς του μετρό. Εντός του 2018, προχώρησε επίσης σε διαγωνισμό αντικατάστασης συμβατικών λαμπτήρων με λαμπτήρες τύπου “LED” πιλοτικά στο σταθμό Μετρό «Σεπόλια», προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα εξοικονόμησης ενέργειας, υλοποιώντας μελέτη που εκπονήθηκε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Επιπλέον, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής διαχείρισης των αποβλήτων που παράγονται από τις εγκαταστάσεις της ΣΤΑΣΥ, η εταιρεία συνεργάζεται με αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης αποβλήτων ενώ συνάπτει συμβάσεις μέσω διαγωνισμών για την διαχείριση αποβλήτων λιπαντικών ελαίων, συσσωρευτών μολύβδου οξέος, μη επικίνδυνων αποβλήτων και λοιπών αποβλήτων.

Περαιτέρω, και εντός του 2019, δρομολογείται από τον ΟΑΣΑ σχετική μελέτη για τις αστικές συγκοινωνίες της Αττικής, ως βάση για την περαιτέρω βελτίωση.

Θεσμικό πλαίσιο & Εταιρική Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξάμηνου του 2018, έγινε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920. Το 2019 ορίστηκε νέο Διοικητικό Συμβούλιο στον ΟΑΣΑ και ακολούθως συστάθηκε η Επιτροπή Ελέγχου με την κατάλληλη σύνθεση.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτικό σεμινάριο στα στελέχη ανώτατης διοίκησης του ΟΑΣΑ για θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ Α.Ε. (ΕΛΤΑ) ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

Συνοπτική περιγραφή της εταιρείας

Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία Ε.Ε. (ΕΛΤΑ) αποτελούν έναν όμιλο επιχειρήσεων που παρέχει ταχυδρομικές υπηρεσίες σε όλη τη χώρα. Ιδρύθηκαν το έτος 1828, σχεδόν ταυτόχρονα με την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους, κλείνοντας 190 χρόνια ζωής. Από το 1996 λειτουργούν ως ανώνυμη εταιρεία ("ΕΛΤΑ Α.Ε."). Τον όμιλο ΕΛΤΑ συνιστούν η εταιρεία ΕΛΤΑ Α.Ε. και οι θυγατρικές εταιρείες της: Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ Α.Ε. και ΚΕΚ-ΕΛΤΑ Α.Ε.

Τα ΕΛΤΑ προσφέρουν ταχυδρομικές, χρηματοοικονομικές και τραπεζοασφαλιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, προϊόντα δικτύου λιανικής και υπηρεσίες ταχυμεταφοράς. Σύμφωνα με τον νόμο 4053/2012 «Περί Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις» τα ΕΛΤΑ είναι ο Φορέας Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας και έχουν αναλάβει την υποχρέωση παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας έως την 31η Δεκεμβρίου του 2028.

Η ΕΛΤΑ Courier είναι Ανώνυμη Εταιρεία, θυγατρική των ΕΛΤΑ. Ιδρύθηκε το 2000 και δραστηριοποιείται, πάνω από 20 χρόνια, στην ιδιαίτερα ανταγωνιστική αγορά των ταχυμεταφορών (courier services), παρέχοντας υπηρεσίες εσωτερικού (ΠΟΡΤΑ – ΠΟΡΤΑ) και εξωτερικού (Special Priority Mail/SPM, Express Mail Service/EMS & Fast Parcel Cyprus/FPC) σε συνδυασμό με περισσότερες από 10 πρόσθετες υπηρεσίες που καλύπτουν τις απαιτήσεις των πελατών της.

Οι μέτοχοι των ΕΛΤΑ είναι η ΕΕΣΥΠ με ποσοστό 90% στην οποία μεταβιβάστηκε η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου από την 1/1/2018 και η Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias Α.Ε. με ποσοστό 10%.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τον ιστότοπο της εταιρείας: www.elta.gr.

Σημαντικότερα πεπραγμένα από 01/01/2018 έως και την ημερομηνία της έκθεσης:

Τα ΕΛΤΑ με στόχο τη διασφάλιση της κανονικότητας και τη βιωσιμότητα της εταιρείας, σχεδίασαν και έθεσαν σε εφαρμογή ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης, με προτεραιότητα τη συνέχιση της ομαλής λειτουργίας του οργανισμού.

Το μεγαλύτερο άμεσο πρόβλημα είναι η διαχείριση της ταμειακής ρευστότητας και η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας. Τέθηκε σε προτεραιότητα ένα πρόγραμμα για την είσπραξη των καθυστερούμενων οφειλών προς τα ΕΛΤΑ. Περαιτέρω μειώθηκε το ταμειακό κενό με τη μερική είσπραξη απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αναφορικά με την παροχή της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας προηγούμενων ετών. Μέχρι και τον Απρίλιο του 2018 δεν είχε εισπραχθεί κανένα ποσό για Καθολική Ταχυδρομική Υπηρεσία από το 2013 και μετά.

Επίσης, επήλθε συμφωνία για ρύθμιση, μέχρι και την πλήρη εξόφληση για την επίλυση του θέματος που προέκυψε με τη ΔΕΗ.

Αποζημίωση Καθαρού Κόστους της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας

Δεδομένης της σπουδαιότητας και της βαρύνουσας σημασίας που έχει για τη λειτουργία της εταιρείας η ομαλή καταβολή της αποζημίωσης ως παρόχου Καθολικής Υπηρεσίας, τα ΕΛΤΑ, με την υποστήριξη της ΕΕΣΥΠ, δρομολόγησαν όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την είσπραξη, για πρώτη φορά, μέρους του καθαρού κόστους της καθολικής υπηρεσίας που οφείλει το Ελληνικό Δημόσιο από το έτος 2013 έως και το έτος 2018, ποσά τα οποία ανήλθαν συνολικά σε 90 εκατ. ευρώ (15 εκατ. ευρώ ανά έτος), με τμηματικές καταβολές εντός του 2018 και του 2019.

Ειδικότερα, για τα έτη 2013-2017, έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) για το ύψος της αποζημίωσης της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας. Ωστόσο, τα ΕΛΤΑ διεκδικούν την είσπραξη μέρους της εγκεκριμένης αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας ύψους €129,89 εκατ., ως διαφορά του εγκριθέντος από την ΕΕΤΤ ποσού και του καταβληθέντος από το Ελληνικό Δημόσιο για τα έτη αυτά. Για το 2018, τα ΕΛΤΑ έχουν αιτηθεί προς έγκριση από την ΕΕΤΤ αποζημίωση περίπου €55 εκατ..

Για τη διεκδίκηση του μη καταβληθέντος ποσού του Καθαρού Κόστους της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας για το έτος 2013, κατατέθηκε αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, με ημερομηνία 21/12/2018, για την αποζημίωση του καθαρού κόστους της καθολικής υπηρεσίας έτους 2013, ύψους €23.783.429.

Νέα εμπορική πολιτική και αύξηση εσόδων

Τα ΕΛΤΑ προωθούν ένα νέο σχέδιο εμπορικής πολιτικής με τον εμπλουτισμό του προϊόντικού χαρτοφυλακίου με στόχευση σε νέα έσοδα και ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, καθώς και τον ανασχεδιασμό της εταιρικής τιμολογιακής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό δρομολογήθηκαν εντός του 2018 μια σειρά από ενέργειες οι οποίες συνεχίζονται και το 2019:

- Η σύναψη συμφωνιών με στόχο τη διατήρηση ή ανάκτηση μεγάλων πελατών.
- Η αναπροσαρμογή του βασικού τιμολογίου και των υπηρεσιών επιστολικού ταχυδρομείου και δεμάτων η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίασή του στις 07.02.2019. Το νέο τιμολόγιο έχει υποβληθεί προς αξιολόγηση στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων.
- Η νέα τιμολογιακή πολιτική χρηματοοικονομικών υπηρεσιών η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 21.02.2019.
- Ο επαναπροσδιορισμός της τιμολογιακής πολιτικής διαχείρισης και εκτελωνισμού ταχυδρομικών αντικειμένων από διασυνοριακές αποστολές, κυρίως από Κίνα, που εγκρίθηκε κατά την 11.07.2019 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛΤΑ.

Επιπλέον, τα ΕΛΤΑ είναι στη διαδικασία επαναξιολόγησης της εταιρικής στρατηγικής για τη δραστηριότητά τους στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας.

Εξορθολογισμός κόστους και διασφάλιση βιωσιμότητας.

Η αναδιοργάνωση της παραγωγικής λειτουργίας και ο εξορθολογισμός του λειτουργικού κόστους αποτέλεσε εξ αρχής στρατηγική προτεραιότητα τόσο για την ΕΕΣΥΠ, όσο και για το Διοικητικό Συμβούλιο των ΕΛΤΑ. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε σχέδιο δράσης στο δεύτερο εξάμηνο του 2018 και το 2019, με έμφαση στις ακόλουθες πρωτοβουλίες:

- Είναι σε εξέλιξη ο σχεδιασμός νέου επιχειρησιακού μοντέλου και αναδιοργάνωσης της εταιρείας. Στο πλαίσιο αυτό δρομολογούνται δράσεις που αφορούν κυρίως:
  - Τον εξορθολογισμό του δικτύου των ταχυδρομικών καταστημάτων, μέσω της επαναχωροθέτησης και επαναξιολόγησης του δικτύου λιανικής σε όλη τη χώρα.
  - Την αναδιοργάνωση της παραγωγικής λειτουργίας του ταχυδρομικού έργου και, ειδικότερα, των φάσεων παραγωγής που αφορούν στην περισυλλογή, τη διαβίβαση, τη διαλογή και τη διανομή των ταχυδρομικών αντικειμένων.
  - Περαιτέρω, δρομολογούνται ενέργειες για τη συγχώνευση του Κέντρου Διαλογής Αττικής και του Κέντρου Αεροπορικού Ταχυδρομείου, που θα επιφέρει μείωση λειτουργικών δαπανών, τον ανασχεδιασμό του μοντέλου διανομής για την εξοικονόμηση πόρων και την ανάπτυξη συνεργειών με τη θυγατρική εταιρεία Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ Α.Ε.
- Επίσης, τα ΕΛΤΑ εφαρμόζουν ένα πλέγμα δράσεων για την επιτάχυνση των συνταξιοδοτήσεων, με συνέπεια το τελευταίο δωδεκάμηνο να έχουν αποχωρήσει 510 εργαζόμενοι, με μείωση του κόστους μισθοδοσίας άνω των €10 εκατ. σε ετήσια βάση.

Περαιτέρω τα ΕΛΤΑ συμμετέχουν και εκπροσωπούνται στις εργασίες Διεθνών Ταχυδρομικών Οργανισμών, όπως ενδεικτικά:

- Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση – ΠΤΕ (Universal Postal Union - UPU). Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία αποτελούν ιδρυτικό μέλος της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης – ΠΤΕ η οποία ιδρύθηκε το έτος 1874 και είναι εξειδικευμένο όργανο του ΟΗΕ για τα ταχυδρομικά θέματα, θεσπίζει κοινούς κανόνες για την ανταλλαγή του διεθνούς ταχυδρομείου και συντονίζει κοινές δράσεις και προγράμματα για τις χώρες - μέλη της (192 Κράτη - Μέλη).
- PostEurop. Περιλαμβάνει 52 μέλη, εκπροσωπεί τους Ευρωπαϊκούς Δημόσιους Ταχυδρομικούς Οργανισμούς και αποτελεί αναγνωρισμένη Περιορισμένη Ένωση της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης.
- International Post Corporation – IPC. Ιδρύθηκε το 1989 και αποτελεί συνεργατική ένωση 24 Ταχυδρομικών Οργανισμών με κύριο στόχο την ανάπτυξη προγραμμάτων προς όφελος των μελών της.
- EuroMed Postal Community – EuroMed / PUMed. Αποτελεί Ταχυδρομική Ένωση για τη Μεσόγειο, με στόχο την προώθηση των συμφερόντων των χωρών - μελών της μέσω της υλοποίησης αντίστοιχων projects.

Σχέδιο μετασχηματισμού των ΕΛΤΑ

Πέρα από τις παρεμβάσεις άμεσης προτεραιότητας που αναφέρονται παραπάνω, η ΕΕΣΥΠ αναγνώρισε την ανάγκη και ζήτησε από τη διοίκηση των ΕΛΤΑ τη χάραξη ενός στρατηγικού πλάνου μετασχηματισμού, με κεντρικό στόχο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας, που θα εξασφαλίσει τη συναίνεση και υποστήριξη από το Ελληνικό Δημόσιο μαζί με τη χορήγηση των αναγκαίων πρόσθετων κεφαλαίων.

Τα ΕΛΤΑ διαμόρφωσαν με τη βοήθεια εξειδικευμένου συμβούλου ένα σχέδιο πλάνου μετασχηματισμού και αναδιοργάνωσης. Καθώς το πλάνο είναι σε έκδοση σχεδίου και υπό διαβούλευση, δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί και εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο των ΕΛΤΑ.

Τα βασικά σημεία του πλάνου μετασχηματισμού είναι τα ακόλουθα:

- Φάση Α (2019 – 2020) - Εκλογίκευση λειτουργικού κόστους: Το Πλάνο δίνει έμφαση στη Φάση Α, εξετάζοντας τη μείωση λειτουργικών δαπανών, κυρίως μέσω προγράμματος εθελουσίας. Προβλέπει επίσης την αναθεώρηση των Υποχρεώσεων Καθολικής Υπηρεσίας, μετά από έγκριση της ΕΕΤΤ, και λαμβάνοντας υπόψη τα πλείστα παραδείγματα και πρακτικές που έχουν ακολουθηθεί και από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.
- Φάση Β (2020+) - Στρατηγική μετασχηματισμού επιχειρηματικού μοντέλου ΕΛΤΑ: Αφορά στο σχεδιασμό της στρατηγικής για την περαιτέρω ανάπτυξη των βασικών δραστηριοτήτων των ΕΛΤΑ, καθώς και προτάσεις για την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων που, σύμφωνα με τη διοίκηση των ΕΛΤΑ, θα μπορούσαν να προσδώσουν μεσο-μακροπρόθεσμη προοπτική ανάπτυξης της εταιρείας.

Εκτιμάται από τα ΕΛΤΑ ότι η χρηματοδότηση του Πλάνου Μετασχηματισμού μπορεί να δώσει τη χρονική δυνατότητα να βελτιωθεί μεσοπρόθεσμα το ΕΒΙΤΔΑ και, παράλληλα, να επιτρέψει στην εταιρεία να προχωρήσει στο δραστικό μετασχηματισμό του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου, λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις της αγοράς, αλλά και παραδείγματα άλλων αντίστοιχων ευρωπαϊκών φορέων.

Η καθολική εφαρμογή του πλάνου θα απαιτήσει πρόσθετους πόρους χρηματοδότησης έπειτα από διαβούλευση και συμφωνία με το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς και έγκριση από τις αρμόδιες αρχές.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΣΥΠ όρισε εξειδικευμένο σύμβουλο, διεθνούς κύρους, προκειμένου να εξετάσει βασικές παραδοχές του πλάνου μετασχηματισμού. Τα συμπεράσματα της μελέτης παρουσιάστηκαν από την ΕΕΣΥΠ στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛΤΑ προκειμένου να τα λάβουν υπόψη στη διαμόρφωση μιας τελικής πρότασης για το Πλάνο Μετασχηματισμού τους. Ειδικότερα, τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν, αφορούν συνοπτικά στα ακόλουθα:

- Σχέδιο εθελουσίας εξόδου: Πραγματοποιήθηκε συγκριτική αξιολόγηση σχετικά με προγράμματα εθελουσίας εξόδου που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα και τέθηκαν βασικά ζητήματα κυρίως σχετικά με το περίγραμμα και τα στάδια εφαρμογής του.
- Υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας: Εξετάστηκαν πρακτικές από άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς το μείγμα της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας.
- Στρατηγική ανάπτυξης και νέο λειτουργικό μοντέλο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας: Εξετάστηκαν πρακτικές ως προς τα εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα που ακολουθούνται από άλλους Φορείς Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας στην Ευρώπη.

- Αναδείχθηκαν οι κύριες προϋποθέσεις διαχείρισης του προγράμματος και της αλλαγής (π.χ. σύσταση ομάδων και ΡΜΟ, δέσμευση της διοίκησης, κ.ά.), καθώς και ζητήματα που σχετίζονται με την ανανέωση των πληροφοριακών συστημάτων και του εξοπλισμού, ώστε να διασφαλιστούν οι απαραίτητες συνθήκες για τη μετάβαση σε ένα νέο λειτουργικό μοντέλο για τα ΕΛΤΑ.

Τέλος, η ΕΕΣΥΠ έθεσε ορισμένα θέματα προς εξέταση από το Διοικητικό Συμβούλιο των ΕΛΤΑ, τα οποία δεν απαιτούν χρηματοδότηση ή/και ρυθμιστική παρέμβαση και ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

- Επαναξιολόγηση εταιρικής στρατηγικής για τη δραστηριότητά τους στον τομέα της ενέργειας.
- Αξιολόγηση μοντέλου λειτουργίας ΕΛΤΑ Courier.
- Εκλογίκευση λειτουργικού κόστους.
- Εξέταση άμεσων αναγκών σε τεχνολογικό εξοπλισμό και εφαρμογές για τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας.

Τεχνολογία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Καινοτομία

Τα ΕΛΤΑ είναι στη διαδικασία να εκπονήσουν ένα πλάνο μεσοπρόθεσμου εκσυγχρονισμού που αγγίζει το σύνολο των υποδομών και συστημάτων τους. Επιπλέον, στο πλαίσιο του σχεδίου Μετασχηματισμού έχει προβλεφθεί η επικαιροποίηση του συνολικού σχεδιασμού για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό τους με βάση το νέο επιχειρησιακό τους μοντέλο.

Παράλληλα, υλοποιήθηκε μελέτη για την αξιολόγηση των βασικών επιχειρηματικών κινδύνων της εταιρείας και είναι σε εξέλιξη διαγωνιστική διαδικασία για την εκπόνηση Σχεδίου Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Plan) και Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή (Disaster Recovery Plan) σύμφωνα με τις επιχειρηματικές και επιχειρησιακές ανάγκες της εταιρείας.

Επίσης, ολοκληρώθηκε η συμμόρφωση της εταιρείας στο νέο Κανονισμό για τα Προσωπικά Δεδομένα (ΕΕ 2016/679 - GDPR).

Τέλος, τα ΕΛΤΑ συμμετέχουν και υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως ενδεικτικά:

- COG-LO: «COGnitive Logistics Operations through secure, dynamic and ad-hoc collaborative networks»: Πρόγραμμα “Horizon 2020”. Το έργο υλοποιείται από τον Ιούνιο του 2018.
- EuroDRONE: A European UTM Testbed for U-Space / Πρόγραμμα “SESAR”: Αφορά στη χρηματοδότηση ερευνητικών έργων για τη σχεδίαση, κατασκευή και εφαρμογή αυτόνομων συστημάτων διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας και αεροναυτιλίας (U-Space) για συστήματα μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών (ΣμηΕΑ – drones). Τα ΕΛΤΑ θα είναι ο φορέας πιλοτικής εφαρμογής του Έργου.
- ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα “ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ”: Υποβλήθηκε πρόταση στο πρόγραμμα “ΔΑΙΔΑΛΟΣ” και αφορά την ανάπτυξη ενός πρότυπου συστήματος μη επανδρωμένου ταχυδρομικού αεροσκάφους (Unmanned Aircraft System - UAS).
- “BLEND – Big Postal Enhanced Data”: Υποβλήθηκε πρόταση με σκοπό τη δημιουργία υποδομής Big Data για την αποτελεσματική αποθήκευση και ανάλυση των πληροφοριών.
- SMART PARCEL LOCKERS (2019): Υποβλήθηκε πρόταση με σκοπό τη σχεδίαση και ανάπτυξη συστήματος έξυπνης αυτοδιαχείρισης (παράδοσης-παραλαβής) δεμάτων με τη χρήση προηγμένων συστημάτων θυρίδων δεμάτων ασφαλείας (Smart Parcel Lockers).

Θεσμικό Πλαίσιο / Διακυβέρνηση

Εντός του πρώτου εξάμηνου του 2018, προχώρησε η εναρμόνιση του καταστατικού της εταιρείας με βάση τον κ.ν. 2190/1920. Επίσης, το 2018 στην εταιρεία συστάθηκε Επιτροπή Ελέγχου με την κατάλληλη σύνθεση και επίσης, έλαβε χώρα εκτενής εκπαίδευση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΣΥΠ.

A.14. Προοπτικές για το έτος 2019

Οι προοπτικές της ΕΕΣΥΠ για το 2019 περιλαμβάνουν διαφορετικά ορόσημα για τις άμεσες θυγατρικές της και διαφορετικά ορόσημα για τις λοιπές θυγατρικές που μεταφέρθηκαν στην ΕΕΣΥΠ στις αρχές του 2018. Κάποια από αυτά έχουν ήδη δρομολογηθεί ή/και ολοκληρωθεί, όπως για παράδειγμα το μεσοπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο με τα KPIs, δράσεις για τη βελτίωση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης με ενίσχυση των διοικητικών συμβουλίων και της επιτροπής ελέγχου και με υιοθέτηση των αντίστοιχων πολιτικών και διαδικασιών, η εναρμόνιση των καταστατικών των Λοιπών Θυγατρικών με τον εταιρικό νόμο, πρόδος στην διαμόρφωση των παραδοτέων του Μηχανισμού Συντονισμού με στόχο να εκκινήσει το 2019, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Γενικής Κυβέρνησης, κ.α.

Εντός του 2019, σε επίπεδο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, η ΕΕΣΥΠ έχει ως στόχο να τηρήσει τις προθεσμίες σύνταξης και έγκρισης των οικονομικών αναφορών σε επίπεδο εταιρείας και ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του 2018 (εξάμηνο και έτος), όπου και ενοποιούνται για πρώτη φορά όλες οι θυγατρικές της, με παράλληλη παρακολούθηση της εφαρμογής των ΔΠΧΑ σε όλες τις θυγατρικές.

Για το ΤΑΙΠΕΔ, θα παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του σε σχέση με την πρόοδο της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αξιοποίησης, όπως επίσης και θα ενισχυθεί η οργανωτική δομή του Τμήματος Παρακολούθησης Συμβάσεων για την καλύτερη λειτουργία του.

Για την ΕΤΑΔ, στις προτεραιότητες είναι η αποτύπωση του συνόλου του χαρτοφυλακίου ακινήτων της σε ορίζοντα 5ετίας μέσα από την ενημέρωση και τακτική επικαιροποίηση του μητρώου, η σύνταξη και εφαρμογή πλάνου πωλήσεων, μισθώσεων και μακροχρόνιων παραχωρήσεων ώριμων ακινήτων, η υλοποίηση του σχεδίου αξιοποίησης των ξενοδοχείων ΞΕΝΙΑ, ο εξορθολογισμός των υφιστάμενων μισθώσεων, ο έλεγχος των συμβάσεων παραχώρησης και η επιτάχυνση είσπραξης απαιτήσεων. Επιπλέον, αναμένεται για τις επιχειρηματικές μονάδες (υποκαταστήματα) η εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων εξυγίανσης και αξιοποίησης και η έναρξη διαδικασίας παραχώρησης κατά περίπτωση. Κομβικό ρόλο θα παίξει και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της εταιρείας που θα στηρίξει, θα προβάλλει και θα ενισχύσει τις παραπάνω δράσεις.

Για το ΤΑΙΠΕΔ και την ΕΤΑΔ προτεραιότητα είναι επίσης η εφαρμογή κανόνων και βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης, ως προς τη λειτουργία των διοικητικών τους συμβουλίων και τη λειτουργία μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Αναφορικά με τις λοιπές θυγατρικές, εντός του 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ πρέπει να ολοκληρώσει τη διαδικασία αξιολόγησης των Διοικητικών Συμβουλίων τους, εφαρμόζοντας βέλτιστες πρακτικές και να ορίσει νέα διοικητικά συμβούλια ή μέλη ΔΣ όπου απαιτείται, μέσα από τις διαδικασίες που έχουν θεσμοθετηθεί και ακολουθούνται από την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το άρθρο 197 παρ. 4 του ν. 4389/2016 για την αναζήτηση, εντοπισμό και αξιολόγηση καταξιωμένων επαγγελματιών με κατάλληλη εμπειρία και γνώσεις για την πλήρωση θέσεων στα συγκεκριμένα ΔΣ.

Επιπλέον, για τις Λοιπές Θυγατρικές που υπέβαλαν τα επιχειρηματικά τους σχέδια στην ΕΕΣΥΠ, αυτά αποτελέσαν τη βάση για να τεθούν οι στόχοι των Διοικήσεων τους και τα KPIs μεσοπρόθεσμα, ανάλογα με τον κλάδο δραστηριότητας και με τις ιδιαιτερότητες που εντοπίζονται ανά περίπτωση.

Επίσης σημαντικό μέρος των προοπτικών για τις δημόσιες επιχειρήσεις, αναφέρεται και στα αντίστοιχα αποσπάσματα του Επιχειρηματικού Σχεδίου της ΕΕΣΥΠ που αφορούν την κάθε επιχείρηση και τις προτεραιότητες της διοίκησης τους για το 2019.

Συγκεκριμένα, σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, η ΕΕΣΥΠ έχει θέσει στόχους και δράσεις σε σχέση με τις Δημόσιες Επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Διαμόρφωση εγχειριδίου Εταιρικής Διακυβέρνησης με σκοπό τη διάδοσή του στις θυγατρικές, περιλαμβάνοντας οδηγίες για τη λειτουργία Διοικητικών Συμβουλίων και Επιτροπών ώστε να ενισχυθούν αρχές όπως διαφάνεια, αξιοκρατία, ανεξαρτησία, λογοδοσία και υπεύθυνη διοίκηση. Επιπλέον, ενδυνάμωση της σύνθεσης και λειτουργίας των ΔΣ των δημοσίων επιχειρήσεων με τα κατάλληλα προσόντα και εμπειρία.
- Συνεχής επιμόρφωση και διεξαγωγή workshops σε θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης και σχετικών πολιτικών με σκοπό την εδραίωση μιας νέας επιχειρησιακής κουλτούρας και ηθικής. Επιπλέον, ενίσχυση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου. Σε σχέση με τη εκπαίδευση, σύγχρονα εργαλεία έχουν επιλεχθεί, όπως για παράδειγμα,

η ΕΕΣΥΠ είναι στη διαδικασία οριστικοποίησης ενός εξατομικευμένου και καινοτόμου, για τα Ελληνικά δεδομένα, σεμιναρίου e-learning σχετικά με τον κώδικα δεοντολογίας, ηθικής και συμμόρφωσης. Το σεμινάριο έχει σχεδιαστεί με βάση διεθνείς καλές πρακτικές και εργαλεία, και σταδιακά θα εφαρμοστεί σε όλες τις θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ.

- Εκκίνηση του Μηχανισμού Συντονισμού με στόχο την εισαγωγή του οδικού χάρτη και των διαδικασιών για αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ του κράτους, της ΕΕΣΥΠ και των Δημοσίων Επιχειρήσεων όσον αφορά στη δημόσια πολιτική και τις υπηρεσίες που αυτές παρέχουν.
- Ανάπτυξη ενός μοντέλου στοχοθεσίας σε όρους κύριων δεικτών απόδοσης (KPI) για τις θυγατρικές εταιρείες στις οποίες η ΕΕΣΥΠ είναι μέτοχος πλειοψηφίας.
- Ενθάρρυνση της χρήσης νέων τεχνολογιών και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι καινοτόμες τεχνολογίες για τον εξορθολογισμό των επιχειρήσεων και την παροχή σύγχρονων υπηρεσιών στους πολίτες.
- Ενθάρρυνση του διαλόγου, οργάνωση συναντήσεων και συνεργασία μεταξύ των θυγατρικών για πιθανές συνέργειες.
- Ενίσχυση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της περιβαλλοντικής συνείδησης.

Τέλος, με βάση τα προβλεπόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό, η ΕΕΣΥΠ θα προχωρήσει στην εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στην Επενδυτική της Πολιτική που εισήχθη με την από 19.06.2018 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης.

A.15. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Οι εργασίες της ΕΕΣΥΠ και των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της υπόκεινται σε διάφορα είδη κινδύνων. Οποιοσδήποτε από τους κινδύνους που περιγράφονται κατωτέρω θα μπορούσε να έχει δυσμενή επίδραση στις δραστηριότητες της ΕΕΣΥΠ ή των επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της, τα οικονομικά αποτελέσματα και ρευστότητά τους, καθώς και εν γένει τη λειτουργία τους. Οι παρακάτω περιγραφόμενοι κίνδυνοι δεν είναι οι μόνοι, καθώς ενδέχεται να προκύψουν πρόσθετοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες, που στην παρούσα χρονική στιγμή μπορεί να μην είναι γνωστοί στην ΕΕΣΥΠ, ειδικά ως προς τις Λοιπές Θυγατρικές, ή που επί του παρόντος θεωρούνται μικρής σημασίας αλλά που ενδέχεται στο μέλλον να έχουν δυσμενή επίπτωση στις εργασίες και στα οικονομικά αποτελέσματα της ΕΕΣΥΠ και των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα που επηρεάζονται και από τις διεθνείς οικονομικές συνθήκες και εξελίξεις

Οι δραστηριότητες της ΕΕΣΥΠ αλλά πολύ περισσότερο οι δραστηριότητες των άμεσων και λοιπών θυγατρικών που έχουν ενταχθεί στο χαρτοφυλάκιο της, τα λειτουργικά τους αποτελέσματα, η οικονομική τους κατάσταση, καθώς επίσης και οι προοπτικές τους, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό και επηρεάζονται από το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, καθώς σχεδόν όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι δραστηριότητές τους βρίσκονται στην Ελλάδα. Οποιαδήποτε αρνητική μεταβολή και εξέλιξη στο μακροοικονομικό περιβάλλον της χώρας αλλά και ευρύτερα στο ευρωπαϊκό και διεθνές οικονομικό περιβάλλον, μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τη ζήτηση (έσοδα θυγατρικών), την προσέλκυση επενδύσεων για την υλοποίηση του προγράμματος αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων (κυρίως του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΤΑΔ), αλλά και την ικανότητα των πελατών των επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της να πληρώνουν εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις τους με άμεση επίπτωση στην ρευστότητα, όπως επίσης και την πρόσβαση των δημοσίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση και ειδικά σε γραμμές κεφαλαίου κίνησης για άντληση ρευστότητας ή /και άντληση των αναγκαίων κεφαλαίων από το Κράτος για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Ρυθμιστικοί κίνδυνοι

Για σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ, οι δραστηριότητές τους επηρεάζονται από πλήθος ρυθμιστικών διατάξεων που αφορούν την λειτουργία τους. Επίσης για πολλές αποφάσεις απαιτούνται και εγκρίσεις από τα αρμόδια εποπτικά όργανα οι οποίες μπορεί να είναι πολύ εξειδικευμένες και χρονοβόρες. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να απαιτούνται και νομοθετικές ρυθμίσεις ή προσαρμογή του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Κάποια ενδεικτικά παραδείγματα περιοχών που επηρεάζονται από ρυθμιστικές διατάξεις στην δραστηριότητά τους, έχουν ενδεικτικά ως κάτωθι:

- Καθορισμός τιμών παροχής προϊόντων και υπηρεσιών: Σε ορισμένες εταιρείες οι τιμές στις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες και τα αγαθά καθορίζονται από ρυθμιστικές διατάξεις στις οποίες είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να συμμορφωθεί. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι:
  - Τιμολογιακή πολιτική των ΕΛΤΑ για ορισμένες υπηρεσίες, ιδίως για αυτές που εμπίπτουν στην Καθολική Υπηρεσία (ΚΥ), η οποία εγκρίνεται από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), όπως και απαιτούμενες εγκρίσεις για τον προσδιορισμό του ύψους και την εκταμίευση της αποζημίωσης στα ΕΛΤΑ για την κάλυψη του καθαρού κόστους της ΚΥ.
  - Τιμολογιακή πολιτική προϊόντων κομίστρου για τις αστικές μεταφορές στην Αττική (ΟΑΣΑ), καθώς και προσδιορισμός του ύψους και εκταμίευση της αποζημίωσης στον ΟΑΣΑ για την παροχή δικαιωμάτων μετακίνησης με πλήρη ή μερική απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου σε ειδικές κατηγορίες επιβατών (π.χ. Άνεργοι, ΑΜεΑ, Πολύτεκνοι, κα).
  - Τιμές πώλησης νερού στους καταναλωτές (ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ). Σε Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) προβλέπονται οι γενικοί κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος και καθορίζονται η μέθοδος και οι διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του.

- Καθορισμός των όρων με βάση τις οποίες παρέχεται η καθολική υπηρεσία. Σε ορισμένες θυγατρικές οι όροι παροχής ορισμένων υπηρεσιών καθορίζεται με ρυθμιστικές διατάξεις. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των ΕΛΤΑ, οι υποχρεώσεις τους ως Φορέας Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας (ΦΠΚΥ) σχετίζονται με όρους ως προς τη συχνότητα περισυλλογής και διανομής, την επίτευξη υψηλών προδιαγραφών ποιότητας (X+1, X+3) και τη διατήρηση υψηλού αριθμού σημείων πρόσβασης σε όλη την επικράτεια.
- Καθορισμός τιμών αγοράς. Σε ορισμένες εταιρείες η τιμή αγοράς της βασικής πρώτης ύλης καθορίζεται ρυθμιστικά με υποχρέωση της εταιρείας στην συμμόρφωσή της. Ως παράδειγμα είναι η ΕΥΔΑΠ η οποία προμηθεύεται ακατέργαστο νερό από το Δημόσιο. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ν.2744/99 και στην από το Δεκέμβριο 1999 σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο, το τίμημα του ακατέργαστου νερού συμψηφίζεται με το κόστος των υπηρεσιών που προσφέρει η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. για τη συντήρηση και λειτουργία των παγίων στοιχείων που ανήκουν στην Εταιρεία ΕΥΔΑΠ Παγίων ΝΠΔΔ. Δεδομένης της επικείμενης λήξεως της από 1999 συμβάσεως με το Ελληνικό Δημόσιο εκκρεμεί η σύναψη νέας συμφωνίας στην οποία θα καθορίζεται το τίμημα του μη επεξεργασμένου ύδατος.
- Αν και σε ορισμένες περιπτώσεις εταιρειών έχει ορισθεί πλαίσιο με βάση το οποίο οι εταιρείες αποζημιώνονται από το Ελληνικό Δημόσιο για την απώλεια εσόδων ή το κόστος παροχής της υπηρεσίας (όπως είναι οι περιπτώσεις της Καθολικής Υπηρεσίας στα ΕΛΤΑ ή παροχής δικαιωμάτων μετακίνησης με πλήρη ή μερική απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου σε ειδικές κατηγορίες επιβατών στις αστικές μεταφορές), στην πράξη διαπιστώνονται σημαντικές δυσλειτουργίες οι οποίες έχουν οδηγήσει οι εταιρείες αυτές είτε να μην εισπράττουν (π.χ. ΟΑΣΑ) είτε να εισπράττουν ένα μόνο μέρος (ΕΛΤΑ) των ποσών που υπολογιστεί και τεκμηριωθεί.

Οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ προσπαθούν να διαχειριστούν τους ανωτέρω κινδύνους μέσω κατάλληλου συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των εταιρειών, αλλά τυχόν κενά στον συντονισμό και επικοινωνία όπως και η έλλειψη ευθυγράμμισης όλων των εμπλεκόμενων μερών δύναται να αποτελέσει κίνδυνο με επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική και λειτουργική θέση των εταιρειών. Στην κατεύθυνση αυτή, για την θεσμικότερη διαχείριση των θεμάτων αυτών έχει προβλεφθεί νομοθετικά ο Μηχανισμός Συντονισμού, ο οποίος αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων τόσο από πλευράς ΕΕΣΥΠ και δημοσίων επιχειρήσεων, όσο από μεριάς Υπουργείων και δημοσίων φορέων.

Η ΕΕΣΥΠ και οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της υπόκεινται σε συγκεκριμένους νόμους και ρυθμίσεις που έχουν εφαρμογή στις δημόσιες επιχειρήσεις

Η ΕΕΣΥΠ και οι Εταιρείες του χαρτοφυλακίου της υπόκεινται σε συγκεκριμένους νόμους και ρυθμίσεις που έχουν εφαρμογή στις δημόσιες επιχειρήσεις

Εφόσον το Ελληνικό Δημόσιο, μέσω της Εταιρείας κατέχει πλειοψηφικό ποσοστό στις θυγατρικές της, οι περισσότερες από αυτές, ανάλογα και τυχόν ειδικών διατάξεων νόμων, θα συνεχίσουν να θεωρούνται ως προς ορισμένους τομείς Δημόσιες επιχειρήσεις του Ν. 3429/2005. Συνεπώς, οι λειτουργίες τους θα συνεχίσουν να υπόκεινται σε νόμους και διατάξεις που εφαρμόζονται στις Δημόσιες επιχειρήσεις και επηρεάζουν συγκεκριμένες διαδικασίες, όπως για παράδειγμα αυτές που αφορούν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά προσλήψεις, διαδικασίες προμηθειών κ.α.

Οι εν λόγω νόμοι και διατάξεις, ιδιαίτερα σε ότι αφορά μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις που είναι εκτεθειμένες σε αυξανόμενο ανταγωνισμό, στις οποίες δεν υπόκεινται οι σημερινοί και μελλοντικοί ανταγωνιστές τους, ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργική τους ευελιξία και κατ' επέκταση στα οικονομικά τους αποτελέσματα και στην καλύτερη διαχείριση των επιχειρηματικών και λειτουργικών τους κινδύνων.

Κίνδυνος από εκκρεμοδικίες

Η ΕΕΣΥΠ και οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της εμπλέκονται σε αριθμό νομικών διαδικασιών που αφορούν τις δραστηριότητές τους και οποιαδήποτε δυσμενή απόφαση κατά της Εταιρείας ή κατά εταιρείας του χαρτοφυλακίου της, ενδέχεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις δραστηριότητές τους, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τη φήμη τους.

Ταυτόχρονα, ορισμένες εκ των θυγατρικών εταιρειών, όντας ορισμένες εκ των μεγαλύτερων στην χώρα με ευρεία και σύνθετη δραστηριότητα και λειτουργία, κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών τους, από καιρού εις καιρόν, πλήττονται

από ανταγωνιστές, προμηθευτές, πελάτες, διεκδικητές εκτάσεων γης ή μισθωτές, μέσα ενημέρωσης κ.α. οι οποίοι προβαίνουν σε πάσης φύσεως ενέργειες, που μπορεί να έχουν οικονομική επίπτωση στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της, όπως και στη φήμη τους.

Έκτακτα γεγονότα και φυσικές καταστροφές

Έκτακτα γεγονότα, συμπεριλαμβανόμενων φυσικών καταστροφών, πυρκαγιών, μεγάλων απρόβλεπτων βλαβών σε κύριες εγκαταστάσεις υποδομών και συστημάτων, τρομοκρατικών δράσεων, απεργιών μεγάλης κλίμακας κλπ. ενδέχεται να οδηγήσουν σε διακοπή της παροχής των υπηρεσιών ή παραγωγής των αγαθών. Η ΕΕΣΥΠ και οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της κάνουν προσπάθειες ενίσχυσης της επιχειρησιακής ετοιμότητας για την αντιμετώπιση τέτοιων κρίσεων και εκτάκτων γεγονότων στο μέτρο του δυνατού.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, υπάρχει επίσης κίνδυνος οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ να αντιμετωπίσουν αιτήσεις αποζημίωσης για αστική ευθύνη ως αποτέλεσμα των ζημιών σε τρίτους που προκλήθηκαν από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές. Οι υποχρεώσεις αυτές δύναται να οδηγήσουν σε καταβολή αποζημιώσεων σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους.

Υγεία, ασφάλεια και περιβαλλοντικοί νόμοι και ρυθμίσεις

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας και των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της υπόκεινται στην Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τους σχετικούς κανονισμούς που αφορούν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, του προσωπικού των εργολάβων, καθώς και το περιβάλλον. Οι νόμοι οι οποίοι σχετίζονται με το περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία είναι περίπλοκοι, υπόκεινται συχνά σε αλλαγές και διαχρονικά τείνουν να γίνονται περισσότερο αυστηροί. Η ΕΕΣΥΠ και οι εταιρείες του χαρτοφυλακίου της παρακολουθούν τις εξελίξεις και νέα δεδομένα ώστε να λάβουν τις απαιτούμενα μέτρα για τη συμμόρφωσή τους με τις σχετικές ρυθμίσεις.

Αναφορικά με τις μεγάλες εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ, υπάρχει ο κίνδυνος του χρόνου συμμόρφωσης (π.χ. απαιτούνται πιο χρονοβόρες διαδικασίες λόγω περιορισμών στο δημόσιο τομέα κλπ), όπως και σε σχέση με το κόστος συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία και κανόνες, καθώς ενδέχεται να απαιτείται η υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων ή και μεγάλου ύψους δαπανών για τις σχετικές δράσεις /έργα συμμόρφωσης ή αναβάθμιση ή αποκατάσταση. Ειδικά αλλαγές και νέες απαιτήσεις συμμόρφωσης που απορρέουν από την περιβαλλοντική νομοθεσία είναι ενδεχόμενο να αυξήσουν σημαντικά το κόστος συμμόρφωσης και, τελικά, ενδέχεται να επηρεάσουν την κερδοφορία, τις ανάγκες κεφαλαίων για επενδύσεις και την ταμειακή κατάσταση των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούν τα κύρια χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρείας και των θυγατρικών της, με βασικό σκοπό την παροχή χρηματοδότησης των εργασιών τους. Οι θυγατρικές εταιρείες κατείχαν, επίσης, διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες τους, ενώ επίσης ορισμένες από τις εταιρείες κατέχουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (αλλά για σημαντικά χαμηλότερα ποσά) που έχουν σχέση με μετοχές εισηγμένης εταιρείας και ομόλογα. Πολιτική της Εταιρείας και των θυγατρικών της, κατά τη χρήση που έληξε την 31.12.2018, ήταν να μην δραστηριοποιούνται σε κερδοσκοπικές συναλλαγές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η ΕΕΣΥΠ υπό την παρούσα δομή εκτίθεται σε ένα φάσμα χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι συνήθεις κίνδυνοι στους οποίους θεωρητικά υπάγεται, είναι κίνδυνοι αγοράς (συναλλαγματικός κίνδυνος, επιτόκιο, τιμές αγοράς), πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας.

Η διαχείριση των κινδύνων εστιάσθηκε κυρίως στην αναγνώριση και εκτίμηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, ενώ παράλληλα υπάρχει η διαχείριση των κινδύνων αυτών από τις αρμόδιες διοικήσεις και τμήματα της εκάστοτε θυγατρικής.

Κίνδυνος αγοράς

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος που προκύπτει λόγω των συναλλαγών και υπολοίπων σε ξένο νόμισμα. Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ (€). Η Εταιρεία και οι ενοποιούμενες θυγατρικές δεν έχουν δραστηριότητα στο εξωτερικό λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων τους, και κατά συνέπεια, δεν είναι ουσιαστικά εκτεθειμένες σημαντικά σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών τους γίνεται σε Ευρώ.

Συγκεκριμένα, μερικός συναλλαγματικός κίνδυνος υπάρχει σε ορισμένες εταιρείες και προκύπτει λόγω διεθνών συναλλαγών που μπορεί να έχουν (όπως π.χ. τα ΕΛΤΑ με την διεθνή αλληλογραφία που αποτελεί μέρος της δραστηριότητάς τους ή περιστασιακά σε άλλες θυγατρικές όταν προκύπτουν αμοιβές συμβούλων, καθώς και έξοδα έργων που διενεργούνται σε ξένα νομίσματα). Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της ελέγχουν και αξιολογούν σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή τους σε συναλλαγματικό κίνδυνο και θα χρησιμοποιήσουν τα κατάλληλα χρηματοοικονομικά μέσα εάν απαιτηθεί για την διαχείρισή του.

ii) Κίνδυνος τιμών. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της δεν εκτίθενται σημαντικά σε κίνδυνο μεταβολής των τιμών, εκτός της έκθεσης που υπάρχει σε συγκεκριμένο μέρος των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν μετοχές εισηγμένης στο ΧΑΑ και ομόλογα.

Το σημαντικότερο μέρος της έκθεσης της Εταιρείας και των θυγατρικών της σε κίνδυνο τιμών αφορά κυρίως μη χρηματοοικονομικά μέσα, όπως τα επενδυτικά ακίνητα, αποθέματα κτλ. Για τέτοια περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις υπάρχουν κίνδυνοι από τις μεταβολές τιμών, διακυμάνσεις διεθνών τιμών εμπορευμάτων, όπως π.χ.:

- η έκθεση θυγατρικών στον κίνδυνο από σχετικές μεταβολές στην εύλογη αξία των ακινήτων, που μπορεί να επηρεάσει τα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε εύλογες αξίες (όπως τα επενδυτικά ακίνητα) και,
- η περιορισμένη έκθεση θυγατρικών σε κίνδυνο μεταβολής τιμών (π.χ. λόγω πληθωρισμού) όπου μέρος των εσόδων τους προέρχονται από συμβάσεις μίσθωσης, οι τιμές των οποίων μπορούν να επηρεαστούν στον βαθμό που δεν αναπροσαρμόζονται βάσει συμβάσεων σε ετήσια βάση με τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή
- η έκθεση θυγατρικών σε διακυμάνσεις διεθνών τιμών εμπορευμάτων όπως καυσίμων (π.χ. στις μεταφορές) αλλά και ρυθμιζόμενων τιμών (όπως για το κόστος του ακατέργαστου στις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης) κλπ. Τέτοιες μεταβολές τιμών μπορούν να επηρεάσουν τις οικονομικές επιδόσεις των εταιρειών αυτών εάν δεν μπορούν να μετακυλισθούν στους καταναλωτές (όπως σε περιπτώσεις όπου οι τιμές πώλησης ή παροχής της υπηρεσίας είναι ρυθμιστικά οριζόμενες και είτε δεν είναι εφικτό να μετακυλισθούν είτε είναι εξαιρετικά χρονοβόρο).

iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων. Ο κίνδυνος ταμειακών ροών και μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων αφορά τον κίνδυνο της μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου ως αποτέλεσμα των μεταβολών των επιτοκίων, καθώς και τον κίνδυνο της επίδρασης των μεταβολών των επιτοκίων στις ταμειακές εισροές/έσοδα και εκροές/έξοδα της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της, υπό την παρούσα δομή, έχουν περιορισμένη έκθεση στους κινδύνους αυτούς, καθώς:

- Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της διαθέτουν στο ενεργητικό τους έντοκα περιουσιακά στοιχεία, όπως βραχυχρόνιες επενδύσεις σε κλειστές προθεσμιακές, καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και καταθέσεις όψεως τα οποία στο μεγαλύτερο βαθμό τους φέρουν μεταβλητά επιτόκια ή έχουν βραχυπρόθεσμες λήξεις, με συνέπεια ο κίνδυνος μεταβολής εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών αυτών μέσων να είναι μειωμένος. Παράλληλα τυχόν διακύμανση των επιτοκίων μπορεί να επηρεάζει το ύψος των εσόδων από τόκους, ωστόσο τυχόν μεταβολή δεν εκτιμάται ότι θα επιφέρει ουσιώδεις μεταβολές στα αποτελέσματα της Εταιρείας και των θυγατρικών της.
- Αν και ορισμένες θυγατρικές της Εταιρείας έχουν υποχρεώσεις από δάνεια, ο κίνδυνος για μεταβολή της εύλογης αξίας τους από μεταβολές των επιτοκίων είναι σχετικά περιορισμένος καθώς σε μεγάλο βαθμό αυτά φέρουν μεταβλητά επιτόκια.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων οι οποίες αποτελούνται κυρίως από εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, καθώς και από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Οι εμπορικές απαιτήσεις στις περισσότερες θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ προέρχονται από μία μεγάλη βάση πελατών, ενώ αξιολογο μέρος των πωλήσεων τους διακανονίζονται σε μετρητά ή ισοδύναμα, όπως π.χ. στις αστικές μεταφορές.

Για το μέρος που δεν διακανονίζεται σε μετρητά και το ανεξόφλητο μέρος το οποίο απεικονίζεται στις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις βάνει αυξανόμενο, ακολουθούνται στο μέτρο του εφικτού, μέτρα διαχείρισης του κινδύνου, όπως κάτωθι:

- Για απαιτήσεις στο τομέα ακινήτων, μέρος των απαιτήσεων από πελάτες είναι ασφαλισμένο έναντι πιστωτικού κινδύνου με λήψη εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των συμβάσεων, από τραπεζικά ιδρύματα
- Σημαντικό μέρος των εμπορικών απαιτήσεων των εταιρειών αφορά μεγάλο πλήθος πελατών με σχετικά μικρό υπόλοιπο με συνέπεια να υπάρχει σημαντική διασπορά του κινδύνου (η περαιτέρω διαχείριση του οποίου γίνεται από τις αρμόδιες διευθύνσεις των εταιρειών εφαρμόζοντας διαδικασίες είτε προληπτικές διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου είτε σε περιπτώσεις με δυσκολίες είσπραξης όπου ακολουθούνται διαδικασίες είσπραξης μέσω ρύθμισης οφειλών ή μέσω αναγκαστικών είσπραξεων (νομικής/δικαστικής οδού).
- Επίσης, μεγάλο μέρος των απαιτήσεων αφορά είτε απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο, είτε απαιτήσεις που αντιστοιχίζονται με υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο (όπως οι απαιτήσεις του ΤΑΙΠΕΔ από αξιοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων που είναι αποδοτέες στο Δημόσιο, ή απαιτήσεις της ΕΤΑΔ από το Δημόσιο για εγγυημένα δάνεια). Σημαντικές τέτοιες απαιτήσεις αφορούν στις απαιτήσεις αποζημίωσης των ΕΛΤΑ από το Ελληνικό Δημόσιο για την παροχή της Καθολικής Υπηρεσίας (όπου στην περίπτωση μη επίλυσης σχετίζεται και με σημαντικό κίνδυνο διόγκωσης του ταμειακού ελλείμματος και συνέχισης της ομαλής λειτουργίας της Εταιρείας), απαιτήσεις αποζημίωσης των εταιρειών αστικών μεταφορών για την παροχή δικαιωμάτων μετακίνησης με πλήρη ή μερική απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου σε ειδικές κατηγορίες επιβατών (π.χ. Ανεργοί, ΑΜΕΑ, Πολύτεκνοι, κα), απαιτήσεις των εταιρειών ύδρευσης από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για τέτοιας φύσεως απαιτήσεις, ο Μηχανισμός Συντονισμού θα μειώσει την αβεβαιότητα και την έλλειψη σωστών διαδικασιών και επικοινωνίας μεταξύ κράτους και δημοσίων επιχειρήσεων για τη διευθέτηση οφειλόμενων από το Ελληνικό Δημόσιο.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, τα διαθέσιμα της Εταιρείας και σημαντικό μέρος των διαθεσίμων των θυγατρικών της είναι κατατεθειμένα στην Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ περαιτέρω η Εταιρεία και οι θυγατρικές της συνεργάζονται με χρηματοοικονομικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης και αξιολογούν/θέτουν όρια στον βαθμό έκθεσης τους σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων με βάση της εκτιμήσεις της διοίκησης της εκάστοτε θυγατρικής.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ταμειακών ροών αφορά τον κίνδυνο της μη ύπαρξης επαρκούς ρευστότητας της Εταιρείας και των θυγατρικών της για την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών τους υποχρεώσεων και την χρηματοδότηση της δραστηριότητάς τους. Η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη διατήρηση επαρκών χρηματικών διαθεσίμων, την σωστή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών και την ύπαρξη δυνατότητας χρηματοδότησης σε περίπτωση ανάγκης.

Η Εταιρεία και η πλειοψηφία των ενοποιούμενων θυγατρικών εκτιμούν ότι υπό την υπάρχουσα δομή και τους πόρους που διαθέτουν, εκτιμούν ότι έχουν μειωμένη έκθεση στον κίνδυνο αυτό, βασιζόμενοι στην διατήρηση επαρκούς

ρευστότητας (ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων) και την σωστή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών.

Η έκθεση στον κίνδυνο αυτό είναι μεγαλύτερη σε δύο θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ οι ταμειακές ροές των οποίων, λόγω της φύσης της δραστηριότητάς τους εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από την έγκαιρη είσπραξη από το Ελληνικό Δημόσιο της δικαιούμενης αμοιβής για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, ή ελαφρύνσεων που δίδει με ρυθμιστικές διατάξεις το Ελληνικό Δημόσιο σε κοινωνικές ομάδες, καθώς και τυχόν επιχορηγήσεων για δαπάνες που ορισμένοι οργανισμοί υφίστανται.

Η αυξημένη έκθεση στον κίνδυνο αυτό απορρέει από το γεγονός ότι τα ποσά είναι σημαντικά για τα μεγέθη των οργανισμών και εκάστοτε υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην πληρωμή των ποσών αυτών από το Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, η έκθεση είναι αυξημένη και από το γεγονός ότι ο ένας υπο-όμιλος εταιρειών θεσμικά δεν δύναται να προσφύγει σε δανεισμό ώστε να καλύψει το χρονικό κενό μεταξύ των δαπανών που διενεργεί και των ποσών που είναι να εισπράξει από το Ελληνικό Δημόσιο, ενώ ο έταιρος υπο-όμιλος έχει εξαντλήσει τις δανειακές γραμμές χρηματοδότησης. Οι εταιρείες αυτές διαχειρίζονται τον εν λόγω κίνδυνο με παρακολούθηση των ταμειακών ροών τους και διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης.

Κίνδυνος από φορολογικές και άλλες ρυθμίσεις

Το φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα, όσον αφορά τη φορολογία των εταιρικών κερδών, υπόκειται σε συχνές αναθεωρήσεις και οι θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ ενδέχεται στο μέλλον να αντιμετωπίσουν αυξημένα ποσοστά φόρου. Η επιβολή νέων φόρων ή η αλλαγή της ερμηνείας και της εφαρμογής των φορολογικών διατάξεων από τις Φορολογικές Αρχές και η εναρμόνιση της φορολογικής νομοθεσίας της Ελλάδας με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενδέχεται να έχουν σαν αποτέλεσμα πρόσθετα πληρωτέα από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της ποσά, που μπορεί να επιφέρουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα οικονομικά αποτελέσματα και στη ρευστότητα των εταιρειών.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Κίνδυνος εφαρμογής Μηχανισμού Συντονισμού

Ο κίνδυνος αφορά σε ενδεχόμενη αδυναμία της Εταιρείας να εφαρμόσει αποτελεσματικά τον Μηχανισμό Συντονισμού των θυγατρικών της. Η έκθεση της Εταιρείας στον κίνδυνο αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες, λόγω της εμπλοκής πολλών ενδιαφερομένων φορέων (Κυβέρνηση, δημόσιοι φορείς, εποπτικές αρχές, ΕΕΣΥΠ, εκάστοτε δημόσια επιχείρηση), των οποίων οι στόχοι μπορεί να μην είναι πάντα ευθυγραμμισμένοι, ενώ και η επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ τους αποτελεί σημαντική πρόκληση.

Στο πλαίσιο όσων ορίζει ο εγκεκριμένος Μηχανισμός Συντονισμού που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού της ΕΕΣΥΠ, είναι σε εξέλιξη η εξειδίκευση του πλαισίου κατάρτισης του μηχανισμού (με τα τρία παραδοτέα) και η έναρξη εφαρμογής του. Μέσω επικοινωνίας με τις διοικήσεις των θυγατρικών, αλλά και με το μοναδικό μέτοχο και δημόσιες υπηρεσίες, τίθενται οι προτεραιότητες και τα κρίσιμα ζητήματα ώστε να μπορέσει ο μηχανισμός να τρέξει με αποτελεσματικότητα.

Κίνδυνος υλοποίησης στρατηγικού σχεδιασμού από τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ

Ο κίνδυνος αφορά σε ενδεχόμενη αδυναμία ευθυγράμμισης των στρατηγικών, επιχειρησιακών και επιχειρηματικών στόχων των θυγατρικών με τους αντίστοιχους της ΕΕΣΥΠ και εν γένει δυσκολίας στην υλοποίησή τους, που μπορεί να οφείλεται τόσο σε αδυναμία υποστήριξης και υλοποίησης εσωτερικά αυτών των στόχων – ενδογενείς παράγοντες (π.χ. μη εξειδικευμένο προσωπικό, απαρχαιωμένες υποδομές και πληροφοριακά συστήματα, έλλειψη πόρων, καθυστερήσεις σε επενδύσεις λόγω προσφυγών, ενστάσεων κλπ) αλλά και σε εξωγενείς παράγοντες που σχετίζονται με το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις διεθνείς τιμές εμπορευμάτων, τον ανταγωνισμό κλπ. Πρόκειται για κίνδυνο με σημαντική δυνητική επίπτωση, καθώς οι θυγατρικές έχουν καθοριστικό ρόλο στην υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού της Εταιρείας.

Η Εταιρεία λαμβάνει μέτρα για την ευθυγράμμιση του στρατηγικού της σχεδίου με τα στρατηγικά και επιχειρηματικά σχέδια των θυγατρικών, τα οποία επικαιροποιούνται, όπου απαιτείται, με αξιολόγηση και παρακολούθηση των

κρίσιμων θεμάτων αλλά και των ευκαιριών και σύγχρονων τάσεων. Προφανώς μέρος της επιτυχίας υλοποίησης είναι και η εφαρμογή του Μηχανισμού Συντονισμού όπως και η εξεύρεση πόρων, ειδικά στις περιπτώσεις αναδιάρθρωσης.

Κίνδυνος στελέχωσης Διοικητικών Συμβουλίων και ανώτερων διοικήσεων των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ

Ο κίνδυνος αφορά σε ενδεχόμενη αδυναμία της Εταιρείας να προσελκύσει κατάλληλους υποψήφιους και να στελεχώσει επαρκώς και αποτελεσματικά τα Διοικητικά Συμβούλια και τις ανώτερες διοικήσεις των θυγατρικών της. Η πιθανότητα επέλευσης του κινδύνου αυτού αυξάνεται λόγω του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου που διέπει το ύψος των προσφερόμενων αμοιβών και παροχών για τις προς στελέχωση θέσεις ανώτερης και ανώτατης διοίκησης, ειδικά ως προς τις μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ.

Η Εταιρεία έχει αφενός συστήσει Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, η οποία αποτελείται από μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου για την επιλογή καταξιωμένων στελεχών για τη συμπλήρωση /ανανέωση θέσεων μελών ΔΣ στις δημόσιες επιχειρήσεις και αφετέρου είναι σε συνεννόηση με το Κράτος αναφορικά με πολιτικές που θα ενισχύσουν την ελκυστικότητα των δημοσίων επιχειρήσεων για την προσέλκυση και διατήρηση καλών στελεχών (εσωτερικών των οργανισμών ή από την ιδιωτική αγορά εργασίας). Ταυτόχρονα ως προς τη συμπλήρωση των διοικητικών συμβουλίων υπάρχει υποστήριξη, όπου απαιτείται, από εξωτερικούς συμβούλους εγνωσμένου κύρους για την καλύτερη διερεύνηση της αγοράς και προσέλκυση κατάλληλων υποψηφίων, όπως και με την πάροδο του χρόνου δημιουργείται μια βάση δεδομένων με υποψήφιους που είναι σημαντικής αξίας για την εκπλήρωση της στελέχωσης ανώτατης διοίκησης στις δημόσιες επιχειρήσεις.

Κίνδυνος διασφάλισης επαρκών κεφαλαίων για αναδιάρθρωση και κίνδυνος εφαρμογής της επενδυτικής πολιτικής

Ο κίνδυνος αφορά καταρχήν σε αδυναμία διασφάλισης των αναγκαίων κεφαλαίων από το Ελληνικό Δημόσιο για την αναδιάρθρωση προβληματικών εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ.

Επίσης ο κίνδυνος σχετίζεται με ενδεχόμενη μελλοντική αδυναμία της Εταιρείας να εφαρμόσει την επενδυτική της στρατηγική, καθώς τα διαθέσιμα προς επένδυση κεφάλαια θα αυξάνονται, εάν υπάρχει αδυναμία να συμφωνηθούν ξεκάθαροι στόχοι ως προς τις επενδυτικές προτεραιότητες (ο νόμος επιτρέπει επενδύσεις σε πολλές διαφορετικές κατηγορίες, που όμως επηρεάζονται από το χρόνο αλλά και το βαθμό ωριμότητας μιας επένδυσης), στα πλαίσια και αυτών που προβλέπονται στο νόμο και στον Εσωτερικό Κανονισμό.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η Εταιρεία έχει συστήσει Επιτροπή Επενδύσεων που αποτελείται από μέλη του ΔΣ ενώ θα στελεχωθεί και αντίστοιχη διεύθυνση. Να σημειωθεί επίσης ότι εντός του 2018 συντάχθηκε και εγκρίθηκε τόσο η Μερισματική όσο και η Επενδυτική Πολιτική της Εταιρείας, με την τελευταία να ορίζει τα βασικά βήματα και τις ενέργειες της διαδικασίας λήψης επενδυτικών αποφάσεων και σε εκκρεμότητα βρίσκεται η ολοκλήρωσή της με την κατάρτιση ενός τεχνικού προσαρτήματος, το οποίο θα περιλαμβάνει ειδικές τεχνικές πληροφορίες και παραμέτρους για την καλύτερη και πιο πρακτική εφαρμογή της Επενδυτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος δημόσιας εικόνας

Ο κίνδυνος αφορά σε ενδεχόμενη αποτυχία της Εταιρείας να αναπτύξει μια αποτελεσματική στρατηγική επικοινωνίας, να μεταδίδει μηνύματα στο ευρύ κοινό αναφορικά με την αποστολή, τους στόχους και τα όρια ευθύνης της, καθώς και να παρακολουθεί έγκαιρα και αποτελεσματικά τον τρόπο που αντιλαμβάνεται τα ανωτέρω η κοινή γνώμη. Υπάρχει επίσης κίνδυνος η εικόνα της ΕΕΣΥΠ να επηρεάζεται αρνητικά και από γεγονότα δημοσιότητας που σχετίζονται με τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της ή τους κλάδους στους οποίους δραστηριοποιούνται.

Στα μέτρα που λαμβάνει η Εταιρεία για την διαχείριση του κινδύνου είναι για παράδειγμα η παρακολούθηση των τάσεων σχετικά με τη δημόσια εικόνα της, η ενεργή προβολή της αποστολής και των δράσεων της Εταιρείας με συμμετοχή και ομιλίες σε συνέδρια, όπως και συνεντεύξεις, η υιοθέτηση πολιτικής επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων που σχετίζεται και με την ανάρτηση Δελτίων Τύπου αλλά και παρουσιάσεων στον ιστότοπό της για καλύτερη ενημέρωση του κοινού, όπως και η ανάπτυξη πολιτικής διαχείρισης κρίσεων.

Κίνδυνος υποδομής πληροφορικής και ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων

Ο κίνδυνος αφορά σε ενδεχόμενη αδυναμία της Εταιρείας να αναπτύξει μια στρατηγική πληροφορικής που συνάδει με τις επιχειρησιακές ανάγκες και να θέσει ένα επαρκές πλαίσιο ασφάλειας των πληροφοριακών συστημάτων. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, ο κίνδυνος αυτός σχετίζεται περισσότερο με θέματα εμπιστευτικότητας πληροφόρησης σε ένα περιβάλλον με πολλά ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) και λιγότερο με θέματα ακεραιότητας δεδομένων ή/και διαθεσιμότητας των πληροφοριακών συστημάτων.

Η Εταιρεία έχει σχεδιάσει και υλοποιεί σειρά μέτρων για τη μείωση του κινδύνου, όπως η χορήγηση δικαιωμάτων πρόσβασης και η αυθεντικοποίηση των χρηστών για τη χρήση των πληροφοριακών της συστημάτων, η ασφαλής απομακρυσμένη πρόσβαση στο εταιρικό δίκτυο μέσω VPN, κ.α.

Αναφορικά με τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της, μεγάλο μέρος των λειτουργιών των θυγατρικών της Εταιρείας βασίζεται στα πληροφοριακά τους συστήματα. Επομένως εκτίθενται στον κίνδυνο της μη – διαθεσιμότητας, της αλλοίωσης της αξιοπιστίας των δεδομένων και της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε αυτά τα συστήματα. Για τη μείωση των κινδύνων αυτών, οι θυγατρικές της Εταιρείας λαμβάνουν μέτρα για την ενίσχυση της ασφάλειας των πληροφοριακών τους συστημάτων και την μείωση των κινδύνων σχετικά με την λειτουργία τους.

Παρά ταύτα δεν διασφαλίζεται ότι θα είναι σε θέση να προλαμβάνουν αστοχίες τεχνικής φύσης ή παραβιάσεις ασφάλειας έγκαιρα ή να συνεχίσουν να έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη ώστε να αποζημιώνονται για σχετικές απώλειες οι οποίες θα μπορούσαν να εμποδίσουν τη λειτουργία τους ή να βλάψουν τη φήμη τους ή να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στις εργασίες τους.

Επιπλέον, σχετικά με τον κίνδυνο των κυβερνοεπιθέσεων, οι θυγατρικές της Εταιρείας λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα που επικαιροποιούνται διαρκώς για την αποφυγή του κινδύνου αυτού στα πλαίσια του εφικτού παρ' όλα αυτά δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο κάποιου επεισοδίου κυβερνοεπίθεσης με δυσμενείς επιπτώσεις στα συστήματα και τη λειτουργία τους.

Κίνδυνος από τη μη συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (“ΓΚΠΠΔ”)

Ο νέος ΓΚΠΠΔ τέθηκε σε ισχύ στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 24 Μαΐου 2018. Ο ΓΚΠΠΔ θέτει αυστηρότερες επιχειρησιακές απαιτήσεις για την επεξεργασία και τη διαχείριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, διευρυμένων γνωστοποιήσεων σχετικά με τον τρόπο χρήσης των προσωπικών πληροφοριών, περιορισμούς στη διατήρηση πληροφοριών, υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις σε περίπτωση παραβίασης δεδομένων και υψηλότερα πρότυπα για τους υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων, ώστε να είναι σε θέση να αποδεικνύουν ότι έχουν λάβει έγκυρη συγκατάθεση για ορισμένες δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων.

Παρόλο που η Εταιρεία και οι θυγατρικές της έχουν προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη συμμόρφωση με τις παραπάνω κατευθυντήριες γραμμές, ορισμένες από τις εταιρείες δραστηριοποιούνται σε κλάδους που η επεξεργασία πολύ μεγάλου όγκου προσωπικών δεδομένων είναι απαραίτητη και ως εκ τούτου είναι αναπόφευκτα περισσότερο εκτεθειμένοι στον κίνδυνο.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της έχουν ορίσει τον κίνδυνο ως ένα σύνολο αβέβαιων και μη προβλέψιμων συνθηκών, που ενδέχεται να έχουν συνολικά δυσμενή επίπτωση στις δραστηριότητές τους, την επιχειρηματική τους δράση, την χρηματοοικονομική τους απόδοση, καθώς και την εκτέλεση της στρατηγικής και την επίτευξη των στόχων τους.

Μέχρι σήμερα, τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη των θυγατρικών της εμπλέκονται κατά περίπτωση στη διαδικασία αναγνώρισης και πρωταρχικής εκτίμησης των κινδύνων ώστε να εισηγηθούν στο Διοικητικό Συμβούλιο το σχεδιασμό και την έγκριση συγκεκριμένων διαδικασιών και πολιτικών που θα διαχειρίζονται τους εντοπισθέντες κινδύνους των θυγατρικών. Με δεδομένο όμως το εύρος και τη φύση των δραστηριοτήτων των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ, η ΕΕΣΥΠ δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί ότι οι διαδικασίες και πολιτικές αυτές παρέχουν πλήρη προστασία κατά των κινδύνων τους οποίους αντιμετωπίζουν.

A.16. Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές του Ομίλου κατά την περίοδο 01.01.2018 – 31.12.2018 έχουν πραγματοποιηθεί με όρους αγοράς και στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

Παρακάτω παρατίθενται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 24 οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με θυγατρικές και Συγγενείς εταιρείες.

i) Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	555.321	-
Συγγενείς εταιρείες	8.822.337	168.986	-	-
Σύνολο	8.822.337	168.986	555.321	-

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	4.495	20.831
Συγγενείς εταιρείες	43.134.196	2.635	2.498	-
Σύνολο	43.134.196	2.635	6.993	20.831

Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως απαιτήσεις από ταχυδρομικές υπηρεσίες (€ 7,6 εκατ. περίπου) καθώς και απαιτήσεις από υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης (€ 1 εκατ. περίπου). Αναφορικά με την Εταιρεία, οι απαιτήσεις από θυγατρικές αφορούν κυρίως μερίσματα προς είσπραξη.

Υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως υποχρεώσεις από προμήθεια/ αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

ii) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Εσοδα				
Θυγατρικές	-	-	15.403.092	-
Συγγενείς εταιρείες	31.591.209	9.303.837	-	-
Σύνολο	31.591.209	9.303.837	15.403.092	-

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Εξοδα				
Θυγατρικές	-	-	19.973	79.826
Συγγενείς εταιρείες	68.557.333	-	-	-
Σύνολο	68.557.333	-	19.973	79.826

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Αγορές παγίων				
Θυγατρικές	-	-	-	65.044
Συγγενείς εταιρείες	-	-	-	-
Σύνολο	-	-	-	65.044

Έσοδα

Τα έσοδα του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κατά κύριο λόγο τα έσοδα για ταχυδρομικές υπηρεσίες (€ 24,2 εκατ.) καθώς και έσοδα μισθωμάτων (€ 6,7 εκατ.). Το υπόλοιπο ποσό αφορά έσοδο ύδρευσης και αποχέτευσης. Αναφορικά με την Εταιρεία, το έσοδο αφορά κυρίως έσοδο από μερίσματα στην περίοδο.

Έξοδα

Τα έξοδα του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως έξοδο ηλεκτρικής ενέργειας (€ 66,7 εκατ.) καθώς και έξοδα μισθωμάτων (€ 1,9 εκατ.).

Οι παροχές προς τη Διοίκηση σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Διοικητικά Συμβούλια και Διευθυντικά Στελέχη

Οι μικτές αμοιβές και λοιπές παροχές/ αποζημιώσεις των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων και των Διευθυντικών Στελεχών για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως κάτωθι:

- Όμιλος: για την περίοδο που έληξε την 31.12.2018 ανήλθε σε € 7.279.130 (31.12.2017: €2.740.834).
- Εταιρεία: για την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018, ανήλθαν σε € 1.412.464 έναντι € 1.180.239 για την περίοδο 01.01.2017-31.12.2017.

Εποπτικό Συμβούλιο

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου για την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018 ανήλθαν σε € 304.700 έναντι € 293.200 για την περίοδο 01.01.2017-31.12.2017.

A.17. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας και τη διάταξη του άρθρου 152 ν. 4548/2018.

Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης στον οποίο υπάγεται η Εταιρεία

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 189 ν. 4389/2016 υιοθετήθηκε στις 19 Μαΐου 2017 με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού μετόχου της Εταιρείας ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης που διέπει τη λειτουργία, δομή και οργάνωση της Εταιρείας (εφεξής ο «**Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης**»).

Σύμφωνα με τις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης⁴ του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), οι οποίες αποτελούν διεθνώς σημείο αναφοράς και για τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης⁵ στον οποίο βασίζεται ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας, η εταιρική διακυβέρνηση αρθρώνεται ως ένα σύστημα σχέσεων ανάμεσα στη Διοίκηση της εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), τους μετόχους της και άλλα ενδιαφερόμενα

⁴ Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης ΟΟΣΑ (2004).

⁵ ΕΚΕΔ (2013), Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρείες.

μέρη· συνιστά τη δομή μέσω της οποίας προσεγγίζονται και τίθενται οι στόχοι της εταιρείας, εντοπίζονται οι βασικοί κίνδυνοι που αυτή αντιμετωπίζει κατά τη λειτουργία της, προσδιορίζονται τα μέσα επίτευξης των εταιρικών στόχων, οργανώνεται το σύστημα διαχείρισης κινδύνων και καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση της απόδοσης της Διοίκησης κατά τη διαδικασία εφαρμογής των παραπάνω. Οι Αρχές του ΟΟΣΑ υπογραμμίζουν το ρόλο της καλής εταιρικής διακυβέρνησης στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, όσον αφορά αφενός στην αποτελεσματικότητα της εσωτερικής οργάνωσης και αφετέρου στο χαμηλότερο κόστος κεφαλαίου. Τέλος, η αυξημένη διαφάνεια που προάγει η εταιρική διακυβέρνηση έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαφάνειας στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας των ιδιωτικών επιχειρήσεων, αλλά και των δημόσιων οργανισμών και θεσμών.

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνουν στο σκοπό τους την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος πρέπει να τηρούν υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας. Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας το επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης και ενημέρωσης που διέπει την ΕΕΣΥΠ πρέπει να είναι τουλάχιστον αντίστοιχοι επιπέδου με αυτό των εισηγμένων εταιρειών σε οργανωμένη αγορά.

Σκοπός του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι να προωθήσει την καλή διακυβέρνηση με την πεποίθηση ότι αυτή θα ενισχύσει τη μακροπρόθεσμη επιτυχία και ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας. Η εφαρμογή του Κώδικα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται από την Εταιρεία ως μια διαδικασία που προσδίδει αξία στην επιχείρηση και όχι ως απλή άσκηση συμμόρφωσης.

Βασικός στόχος του Κώδικα είναι η εκπαίδευση και καθοδήγηση των ανώτατων διοικητικών οργάνων της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών σε θέματα βέλτιστων πρακτικών διακυβέρνησης. Ένας άλλος στόχος του Κώδικα είναι η βελτίωση της πληροφόρησης του μοναδικού μετόχου αλλά κυρίως η ενίσχυση της συμμετοχής των βασικών συμμετεχόντων συμπεριλαμβανομένων του κοινού και των εν δυνάμει επενδυτών στις εταιρικές υποθέσεις.

Όργανα της Εταιρείας

Τα όργανα της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, το Εποπτικό Συμβούλιο, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Ελεγκτές.

Γενική Συνέλευση

Το ανώτατο όργανο της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, που είναι το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αυτό εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών. Το Ελληνικό Δημόσιο κατέχει το σύνολο των σαράντα χιλιάδων (40.000) κοινών ονομαστικών μετοχών της Εταιρείας ονομαστικής αξίας χιλίων ευρώ (€1.000) εκάστη, οι οποίες είναι μη μεταβιβάσιμες και αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 966 του Αστικού Κώδικα, όπως ορίζεται στο άρθρο 187 ν. 4389/2016.

Η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου είναι το μόνο αρμόδιο όργανο να αποφασίζει για θέματα, τα οποία σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης του μετόχου, με εξαίρεση την εκλογή και την ανάκληση του διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, τον καθορισμό της αμοιβής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την τροποποίηση του Καταστατικού. Αυτά τα ζητήματα αποφασίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδρυτικού νόμου 4389/2016 και ειδικότερα ορίζεται ότι η Γενική Συνέλευση:

- (α) Εγκρίνει, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, το στρατηγικό σχέδιο της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της, πλην: αα) του ΤΑΙΠΕΔ σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι προς ιδιωτικοποίηση κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου και ββ) του ΤΧΣ. Το εν λόγω στρατηγικό σχέδιο περιλαμβάνει τους όποιους στόχους αξιοποίησης ή ιδιωτικοποίησης της Εταιρείας βάσει γενικών στρατηγικών κατευθύνσεων που παρέχονται από τον Υπουργό Οικονομικών («Στρατηγικό Σχέδιο»). Τα ζητήματα που περιλαμβάνει το Στρατηγικό Σχέδιο καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό.
- (β) Εγκρίνει τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Εταιρείας κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο.

- (γ) Εγκρίνει την σύσταση νέων άμεσων θυγατρικών κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο.
- (δ) Εκλέγει τους Ελεγκτές της Εταιρείας βάσει λίστας υποψηφίων που υποβάλλεται από το Εποπτικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το άρθρο 191 σε συνδυασμό με το άρθρο 193.
- (ε) Εγκρίνει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο.
- (στ) Εγκρίνει τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας.
- (ζ) Εγκρίνει τροποποιήσεις του Εσωτερικού Κανονισμού κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο.
- (η) Απαλλάσσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας από κάθε ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 35 του κ.ν. 2190/1920, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου από το Εποπτικό Συμβούλιο. Τυχόν απόφαση περί μη απαλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας πρέπει να αιτιολογείται.

Εποπτικό Συμβούλιο

Το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την **εποπτεία** του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας με σκοπό να διασφαλίσει ότι αυτό λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4389/2016, του Καταστατικού και του Εσωτερικού Κανονισμού, προς το συμφέρον της Εταιρείας και προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Ως προς τις **αρμοδιότητες** του Εποπτικού Συμβουλίου το άρθρο 191 ν 4389/2016 προβλέπει ότι το Εποπτικό Συμβούλιο αποφασίζει επί των κατωτέρω θεμάτων:

- (α) Εκλέγει και διορίζει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται κατωτέρω στο άρθρο 192.
- (β) Ανακαλεί το διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
- (γ) Καθορίζει τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και εγκρίνει τις εργασιακές ή άλλες συμβάσεις σύμφωνα με τις οποίες παρέχουν υπηρεσίες στην Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 194.
- (δ) Προσυπογράφει την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας για την ανάκληση, προ της λήξης της θητείας τους, του διορισμού των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας, εξαιρουμένων των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής και του Γενικού Συμβουλίου του ΤΧΣ.
- (ε) Προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για οποιαδήποτε τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της, εκτός του ΤΧΣ.
- (στ) Προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για οποιαδήποτε τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας.
- (ζ) Προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για τη σύσταση νέων άμεσων θυγατρικών.
- (η) Προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για οποιαδήποτε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.
- (θ) Αξιολογεί τα πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου και καταρτίζει και υποβάλει στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου ετήσια έκθεση επί των πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία, επίσης, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.
- (ι) Εποπτεύει την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρείας σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό.
- (ια) Υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση λίστα υποψηφίων Ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 193 του ν. 4389/2016.

- (ιβ) Προσυπογράφει την επαναμεταβίβαση στο Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος, με σύμβαση που καταρτίζεται με αυτό, περιουσιακών στοιχείων τα οποία μεταβιβάστηκαν στην Εταιρεία ή στις άμεσες θυγατρικές της δυνάμει του παρόντος νόμου.
- (ιγ) Εγκρίνει τη διενέργεια από οποιοδήποτε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 192 του ν. 4389/2016.
- (ιδ) Προσυπογράφει την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας για την απαλλαγή του υπεύθυνου Κανονιστικής Συμμόρφωσης από τα καθήκοντα του.

Στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, σημειώνεται ότι το εποπτικό συμβούλιο δεν έχει το ρόλο της ανώτατης βαθμίδας μίας διοικητικής δομής διαρθρωμένης σε δύο επίπεδα (two tier structure), αλλά λειτουργεί ως ένα «sui generis» όργανο με αρμοδιότητες όπως καθορίζονται από το Νόμο 4389/2016 και το καταστατικό της Εταιρείας.

Ως προς τον **τρόπο λειτουργίας** του Εποπτικού Συμβουλίου, ο νόμος 4389/2016 ορίζει ότι το Εποπτικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη αυτού είναι παρόντα. Κάθε μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου έχει μία (1) ψήφο. Οι αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου λαμβάνονται κατόπιν θετικής ψήφου τουλάχιστον τεσσάρων (4) μελών.

Περαιτέρω ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για τους Κανόνες Λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου που ρυθμίζουν ειδικότερα τα εξής θέματα:

- Σύσταση και συγκρότηση του Εποπτικού Συμβουλίου
- Εκλογή Προέδρου
- Ρόλος και αρμοδιότητες του Προέδρου
- Γραμματέας, Διοικητική Υποστήριξη και Έξοδα
- Συνεδριάσεις (σύγκληση συνεδριάσεων και διαδικασία λήψης αποφάσεων)
- Απαρτία
- Ημερήσια Διάταξη
- Γλώσσα εργασίας
- Εμπιστευτικότητα
- Πρακτικά
- Εκτέλεση εποπτικών καθηκόντων

Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη που διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, σύμφωνα με τα κατωτέρω:

- (α) τρία (3) μέλη επιλέγονται από τον μοναδικό μέτοχο, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που ενεργούν από κοινού,
- (β) δύο (2) μέλη, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου, επιλέγονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, ενεργώντας από κοινού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Οικονομικών.

Η θητεία των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου είναι πέντε (5) έτη.

Το **πρώτο Εποπτικό Συμβούλιο** διορίστηκε με την υπ' αριθμόν Μ.Α.Δ.Κ.Α. 0015977 ΕΞ 2016 / 7.10.2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 10.10.2016 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 536/10.10.2016) όπως προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 210 του ν. 4389/2016. Το πρώτο Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από τα παρακάτω πέντε (5) μέλη και έχει πενταετή θητεία:

1. Jacques, Henri, Pierre, Catherine Le Pape - διορίστηκε Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου
2. David Vegara Figueras
3. Γεώργιος Σταμπουλής
4. Γεώργιος - Σπύρος Ταβλάς
5. Όλγα Χαρίτου⁶

Ακολουθούν **συνοπτικά βιογραφικά** σημειώματα των Μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και του Γραμματέα του Εποπτικού Συμβουλίου.

JACQUES LE PAPE

Ο Jacques Le Pape, γεννηθείς το 1966, αποφοίτησε το 1990 από το τμήμα Φυσικών Επιστημών του Ecole Normale Supérieure (Παρίσι). Είναι επίσης μέλος του Γαλλικού Ινστιτούτου Αναλογιστών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο του Παρισιού (Paris School of Economics).

Ο Jacques Le Pape, από τις 20 Ιουλίου 2018, είναι ο Οικονομικός Διευθυντής (CFO) του «The Global Fund». Στο παρελθόν διετέλεσε γενικός επιθεωρητής στο Γραφείο Επιθεώρησης του Γαλλικού Υπουργείου Οικονομικών. Από το 2013 έως το 2016, ο Jacques Le Pape ήταν Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος – Εταιρικός Γραμματέας της Air France–KLM. Ήταν μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ομίλου και υπεύθυνος για την Εταιρική Στρατηγική, τις Νομικές υποθέσεις και τις επενδύσεις του Ομίλου σε στόλο. Διετέλεσε επίσης Γραμματέας του Συμβουλίου του AFKLM.

Από το 2007 μέχρι το 2011, διετέλεσε αναπληρωτής διευθυντής του επιτελείου της Christine Lagarde στο Γαλλικό Υπουργείο Οικονομικών. Στη συνέχεια απασχολήθηκε στο Γραφείο Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών. Από το 2003 έως το 2007, κατείχε διαδοχικά τις θέσεις του συμβούλου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στο Υπουργείο Μεταφορών και στη συνέχεια στο Υπουργείο Οικονομικών. Από το 2000 έως το 2002, διετέλεσε Διευθυντής του Γραφείου Πολυμερών Αναπτυξιακών Πρωτοβουλιών στο Υπουργείο Οικονομικών στο Παρίσι. Προγενέστερα, κατείχε τη θέση του Αναπληρωτή Γενικού Εισηγητή στην Γαλλική Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις στο Υπουργείο Οικονομικών και στην Επιτροπή Εποπτείας Ασφαλίσεων.

Ο Jacques Le Pape είναι μέλος του Συμβουλίου του Ινστιτούτου Προηγμένων Μελετών στο Παρίσι και Αντιπρόεδρος και Ταμίας της Γαλλικής Επιτροπής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.

Ο Jacques Le Pape διορίστηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Διορίστηκε ως Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου την 10η Οκτωβρίου 2016. Η τρέχουσα θητεία του λήγει στις 25 Οκτωβρίου 2021.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΒΛΑΣ

Ο Γεώργιος Ταβλάς είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος και Αναπληρωτής του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Είναι επίσης μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος. Κατέχει τις θέσεις του Διακεκριμένου Επισκέπτη Καθηγητή στο Hoover Institution του Stanford University και του Επισκέπτη Καθηγητή στο Leicester University στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με την Τράπεζα της Ελλάδος, διετέλεσε Επικεφαλής Διεύθυνσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Έχει εργαστεί επίσης στο Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, στην Παγκόσμια Τράπεζα και στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Είναι πτυχιούχος του Babson College, και κατέχει Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό Τίτλο στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.

Ο Γεώργιος Ταβλάς διετέλεσε ακαδημαϊκός επισκέπτης στο Brookings Institution, στην Κεντρική Τράπεζα της Νότιας Αφρικής, στο LeBow School of Business του Drexel University, στο Becker Friedman Institute του Πανεπιστημίου του Σικάγο και στο Κέντρο για την Ιστορία της Πολιτικής Οικονομίας του Duke University. Επίσης, είναι ο αρχισυντάκτης του οικονομικού περιοδικού «Open Economies Review».

⁶ Άμισθο μέλος από 01.05.2019.

Ο Γεώργιος Ταβλάς διορίστηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Διορίστηκε ως μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου την 10η Οκτωβρίου 2016. Η τρέχουσα θητεία του λήγει στις 25 Οκτωβρίου 2021.

ΟΛΓΑ ΧΑΡΙΤΟΥ

Η Όλγα Χαρίτου είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πατρών με πτυχίο στα Μαθηματικά και κατέχει Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών στον τομέα Computing Mathematics and Statistics από το Πανεπιστήμιο της Ουαλίας στη Μεγάλη Βρετανία.

Από τις 19 Απριλίου 2019, η Όλγα Χαρίτου είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Από το 1981 έως το 2009, εργάστηκε στην Alpha Bank στο τμήμα Πληροφορικής, αρχικά ως Αναλύτρια και σταδιακά προήχθη στη θέση της Αναπληρώτριας Διευθύντριας. Το 2001, προήχθη σε Διευθύντρια του τμήματος Πληροφορικής, θέση που κατείχε για 8 χρόνια. Κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας θητείας της στην Τράπεζα ασχολήθηκε κυρίως με την Εφαρμογή και τη Διαχείριση της Μετάπτωσης στο Ευρώ, καθώς και με πλατφόρμες, εφαρμογές και διαδικασίες σε διάφορα τμήματα όπως το Treasury, το Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων, το Τμήμα Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (AML), το Τμήμα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, το Τμήμα Διαχείρισης Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Management), το Τμήμα Wholesale Banking, το Τμήμα MIS και το Τμήμα Private and Wealth Accounting. Το τελευταίο χρονικό διάστημα, συμμετείχε επίσης στον Στρατηγικό και Επιχειρησιακό προγραμματισμό του Ομίλου της Alpha Bank.

Από το 2010 και μέχρι την 1η Μαΐου 2019, η κα Όλγα Χαρίτου ήταν η κύρια μέτοχος της εταιρείας ΟΜΙΚΡΟΝ Συμβουλευτική. Πρόκειται για εταιρεία παροχής υπηρεσιών σε θέματα Στρατηγικού σχεδιασμού καθώς και για πλατφόρμες, εφαρμογές και διαδικασίες σε σχέση με εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον Τραπεζικό και Ασφαλιστικό τομέα καθώς και σε διάφορα Funds, Hedge Funds, Asset and Wealth Management Funds και εταιρείες Εναλλακτικών Επενδύσεων που δραστηριοποιούνται κυρίως στον Ιδιωτικό τομέα. Οι δραστηριότητες της ΟΜΙΚΡΟΝ έχουν επεκταθεί πέραν της Ελλάδος σε χώρες της ΕΕ, την Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Από την 1η Μαΐου 2019, η κα Όλγα Χαρίτου έχει παραιτηθεί από οποιοδήποτε εκτελεστικό ρόλο κατείχε στην εταιρεία ΟΜΙΚΡΟΝ Συμβουλευτική.

Η κα Όλγα Χαρίτου διορίστηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Διορίστηκε ως μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου την 10η Οκτωβρίου 2016. Η τρέχουσα θητεία της λήγει στις 25 Οκτωβρίου 2021.

DAVID VEGARA FIGUERAS

Ο David Vegara Figueras (Βαρκελώνη, Ισπανία, 1966), είναι Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων και εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Banco Sabadell. Είναι επίσης μέλος του Συμβουλίου του Ιδρύματος Pasqual Maragall κατά της νόσου Αλτσχάιμερ.

Στο παρελθόν, διατέλεσε Λέκτορας στο ESADE Business School (τραπεζική, χρηματοοικονομικά και μακροοικονομία, 2015-2019) και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) σε τραπεζικά θέματα (2012-2015). Πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας-ESM, διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθυντής του Τμήματος Δυτικού Ημισφαιρίου στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διετέλεσε Υφυπουργός Οικονομικών Υποθέσεων στο Ισπανικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2004-2009) και Πρόεδρος της Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της ΕΕ (2005-2009). Πριν από αυτό, ο David Vegara εργαζόταν στον ιδιωτικό τομέα ως Πρόεδρος της ισπανικής εταιρείας διαμεσολάβησης & συμβούλων InterMoney, S.A.

Ο David Vegara έχει διδάξει στο Pompeu Fabra University στη Βαρκελώνη και στο Universidad Complutense στη Μαδρίτη, και είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στα Οικονομικά του London School of Economics και πτυχίου οικονομικών του Universitat Autònoma de Barcelona.

Ο David Vegara Figueras διορίστηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών στις 10 Οκτωβρίου 2016. Η τρέχουσα θητεία του λήγει στις 25 Οκτωβρίου 2021.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ

Ο Γεώργιος Σταμπουλής (Αθήνα, Ελλάδα, 1966), είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Είναι διπλωματούχος Μηχανικός Παραγωγής και Διοίκησης (Πολυτεχνείο Κρήτης), είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών σε Management of Technology (University of Sussex) και Διδακτορικού τίτλου σε Science and Technology Policy (University of Sussex).

Κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, έχει παράσχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε κυβερνητικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικής πολιτικής. Έχει συμμετάσχει σε μελέτες που αφορούν το σχεδιασμό, τη βιωσιμότητα και τις επιπτώσεις της ανάπτυξης των υποδομών. Είναι υπεύθυνος για τα Προγράμματα Εκπαίδευσης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της Μονάδας Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το 2016, συμμετείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛΠΕ).

Είναι αναπληρωματικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ο Γεώργιος Σταμπουλής ήταν επίσης εκλεγμένος Περιφερειακός Σύμβουλος, στο Περιφερειακό Συμβούλιο Θεσσαλίας μέχρι την 31η Αυγούστου 2019.

Ο Γεώργιος Σταμπουλής διορίστηκε στο Εποπτικό Συμβούλιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Διορίστηκε ως μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου την 10η Οκτωβρίου 2016. Η τρέχουσα θητεία του λήγει στις 25 Οκτωβρίου 2021.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΟΥΜΠΟΣ

Ο Γιώργος Στούμπος είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στην Πολιτική Οικονομία από το Πανεπιστήμιο του Τορόντο, Καναδά. Διατέλεσε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Γιορκ (1986-1998) και στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος (1998-2016). Την ίδια περίοδο δίδαξε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου Αθηνών (Studies in Southeastern Europe).

Ακολουθεί πίνακας με τις εξωτερικές επαγγελματικές δεσμεύσεις των Μελών του Εποπτικού Συμβουλίου για την περίοδο (01.01.2018-31.12.2018)

Μέλος Εποπτικού Συμβουλίου	Επάγγελμα	Συμμετοχή ως εκτελεστικό ή μη εκτελεστικό μέλος άλλων εταιρειών ή μη κερδοσκοπικών οργανισμών
Jacques, Henri, Pierre, Catherine Le Pape	CFO του The Global Fund	Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου στο Ινστιτούτο Προηγμένων Μελετών - Παρίσι Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου στη Γαλλική Επιτροπή του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου
Γεώργιος Σταμπουλής	Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	Αναπληρωματικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Αιρετός, Περιφερειακός Σύμβουλος, στο περιφερειακό Συμβούλιο της Θεσσαλίας
Γεώργιος - Σπύρος Ταβλάς	Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος	Μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος Αναπληρωτής του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Επισκέπτης καθηγητής στο Leicester University Επισκέπτης Ερευνητής στο Hoover Institution του Stanford University
Όλγα Χαρίτου	Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος	
David Vegara Figueras	Υπεύθυνος Διαχείρισης Κινδύνων- Εκτελεστικό Μέλος του Συμβουλίου της Banko Sabadell	Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Pasqual Maragall

Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδρίασε φορές 23 φορές κατά την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018 είτε με φυσική παρουσία είτε μέσω τηλεδιάσκεψης. Επιπλέον αποφάσεις λήφθηκαν με πρακτικά δια περιφοράς. Το σύνολο των πρακτικών του εποπτικού συμβουλίου για την παραπάνω περίοδο ανέρχεται σε 56.

Αξιολόγηση επίδοσης του Εποπτικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Εποπτικού Συμβουλίου θα πρέπει να λαμβάνει χώρα τουλάχιστον κάθε δύο (2) έτη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένη διαδικασία. Στη διαδικασία αυτή προΐσταται ο Πρόεδρος, και τα αποτελέσματά της συζητούνται από το Εποπτικό Συμβούλιο, ενώ σε συνέχεια της αξιολόγησης, ο Πρόεδρος θα πρέπει να λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων αδυναμιών. Το Εποπτικό Συμβούλιο θα πρέπει επίσης να αξιολογεί την επίδοση του Προέδρου του, διαδικασία στην οποία προΐσταται άλλο μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση της Εταιρείας και την επίτευξη των καταστατικών της σκοπών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει επί όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της Εταιρείας, εκτός από τα θέματα εκείνα που σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο νόμο 4548/2018, καθώς και τις ακόλουθες ενδεικτικές **αρμοδιότητες**:

- (α) Αναλαμβάνει συμβατικές υποχρεώσεις για λογαριασμό της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης συμβάσεων για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.
- (β) Διορίζει και ανακαλεί τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου και τον Οικονομικό Διευθυντή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό, διορίζει τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης και, κατόπιν προηγούμενης προσυπογραφής του Εποπτικού Συμβουλίου, τον απαλλάσσει από τα καθήκοντα του.
- (γ) Εγκρίνει τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις για την απασχόληση του προσωπικού της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής αμοιβών, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό. Η πολιτική αμοιβών πρέπει να είναι ανταγωνιστική έτσι ώστε να προσελκύει πρόσωπα που διαθέτουν εμπειρία και ανάλογα προσόντα, καθώς και να ενθαρρύνει τη παραμονή τους στην Εταιρεία.
- (δ) Εγκρίνει, κατόπιν πρότασης του Διευθύνοντος Συμβούλου σε ετήσια βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας, το οποίο πρέπει σε κάθε περίπτωση να βασίζεται στις γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο της Εταιρείας.
- (ε) Αποφασίζει σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, συμπεριλαμβανομένων του διορισμού και της ανάκλησης οργάνων διοίκησης των άμεσων και λοιπών θυγατρικών, εκτός του ΤΧΣ, μέσω της Γενικής Συνέλευσης αυτών. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενημερώνει γραπτώς το Εποπτικό Συμβούλιο: i) για τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων και λοιπών θυγατρικών, για την εξέλιξη της διαδικασίας διορισμού, για την λίστα υποψηφίων καθώς και την τελική επιλογή μελών για κάθε μία από τις άμεσες ή λοιπές θυγατρικές, ii) για την ανάκληση, προ της λήξης της θητείας τους, του διορισμού των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της Εταιρείας. «Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 197 του ν. 4389/2016 και συγκεκριμένα από τη φράση «Για τη διευκόλυνση της επιλογής...» έως τη φράση «...περαιτέρω στον Εσωτερικό Κανονισμό.», εφαρμόζεται αναλόγως και για την επιλογή υποψηφίων μελών για τα Διοικητικά Συμβούλια των άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας, πλην του ΤΧΣ.»
- (στ) Εγκρίνει: (αα) τυχόν απόσχιση περιουσιακών στοιχείων από μία άμεση θυγατρική της Εταιρείας (πλην του ΤΧΣ) σε οποιαδήποτε θυγατρική, (ββ) τυχόν μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από μία άμεση θυγατρική (πλην του ΤΧΣ) στο Ελληνικό Δημόσιο, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εν λόγω άμεσης θυγατρικής και υπό την προϋπόθεση προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο. Η παραπάνω μεταβίβαση πραγματοποιείται μόνο εφόσον έχει εκ των προτέρων εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών. Στο πλαίσιο της ανωτέρω αρμοδιότητας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξειδικεύει την αναγκαιότητα της απόσχισης ή μεταβίβασης, τους όρους της, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εργασιακών σχέσεων που μεταβιβάζονται.
- (ζ) Αποφασίζει την υλοποίηση επενδύσεων κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Επενδύσεων και βάσει του Εσωτερικού Κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 200 του ν. 4389/2016.

- (η) Εγκρίνει το σχέδιο αναδιάρθρωσης της ΕΤΑΔ και τυχόν σχέδια αναδιοργάνωσης των άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας (πλην του ΤΧΣ και των συμμετοχών του στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων εταιριών).
- (θ) Λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση συμμόρφωσης με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, διαφάνειας και εποπτείας, σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ.
- (ι) Υποβάλλει στο Εποπτικό Συμβούλιο τριμηνιαίες εκθέσεις για την τήρηση των κανόνων της εταιρικής διακυβέρνησης του παρόντος νόμου και του Εσωτερικού Κανονισμού της Εταιρείας, όπως ειδικότερα αναλύονται στον Εσωτερικό Κανονισμό.
- (ια) Υποβάλλει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.
- (ιβ) Καταρτίζει και υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου ετήσια έκθεση αναφορικά με τα πεπραγμένα της Εταιρείας. Η εν λόγω έκθεση υποβάλλεται ταυτόχρονα στη Βουλή και συζητείται ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής αυτής σύμφωνα με το άρθρο 202 του παρόντος νόμου.
- (ιγ) Προτείνει στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.
- (ιδ) Προτείνει στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο την τροποποίηση του καταστατικού της Εταιρείας.
- (ιε) Προτείνει στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο τη σύσταση νέων άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας.
- (ιστ) Συντάσσει τροποποιήσεις του Εσωτερικού Κανονισμού, τις οποίες με την προϋπόθεση προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο, υποβάλλει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου.
- (ιζ) Υποβάλλει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου το Στρατηγικό Σχέδιο της Εταιρείας.
- (ιη) Ασκεί όλες τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και την εφαρμοστέα νομοθεσία.
- (ιθ) Αποφασίζει τη σύσταση ενός ή περισσότερων ελεγκτικών ή συμβουλευτικών οργάνων της Εταιρείας (όπως Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία θα πρέπει να αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπή Επενδύσεων), καθορίζοντας τους όρους και τις προϋποθέσεις του διορισμού των μελών τους και θέτοντας τις αρμοδιότητες των ως άνω οργάνων.
- (κ) Επιβλέπει την εφαρμογή του ετήσιου επιχειρηματικού σχεδίου της Εταιρείας.
- (κα) Επιβλέπει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης που τίθενται στον παρόντα νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό.
- (κβ) Αξιολογεί την απόδοση του Διευθύνοντος Συμβούλου του Διοικητικού Συμβουλίου και προτείνει στο Εποπτικό Συμβούλιο την ανάκληση αυτού.

Ως προς τον **τρόπο λειτουργίας** του Διοικητικού Συμβουλίου ο νόμος 4389/2016 ορίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον τρία (3) μέλη. Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει μία ψήφο. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με την πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν απουσιάζουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω θανάτου, παραίτησης ή λόγω απώλειας της ιδιότητάς τους για άλλο λόγο τα απομένοντα μέλη αυτού δύνανται να εκτελούν προσωρινά τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει η απαρτία της παρούσας παραγράφου. Η κενή θέση πρέπει να αναπληρώνεται εντός εξήντα (60) ημερών με το διορισμό νέου μέλους και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον παρόντα νόμο και μέχρι τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται.

Ένας (1) εκπρόσωπος που ορίζεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας παρευρίσκεται στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ως **παρατηρητής** χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ο ως άνω εκπρόσωπος ενημερώνεται πλήρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και μπορεί να ζητήσει εγγράφως από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε πληροφορία επί των θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της Εταιρείας. Η εν λόγω ενημέρωση παρέχεται σε αυτόν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η θητεία του εν λόγω

εκπροσώπου είναι τέσσερα (4) συναπτά έτη, χωρίς δικαίωμα ανανέωσης του ιδίου προσώπου. Ως παρατηρητής κατά τα ανωτέρω έχει οριστεί ο κος Ανδρέας Τρόκκος. Σε περίπτωση που ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, έχει προσκληθεί να συμμετάσχει σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, η απουσία του δεν επηρεάζει τη νόμιμη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται σε συνεδρίαση όσο συχνά όσο απαιτούν οι εργασίες της Εταιρείας και σε κάθε περίπτωση μία (1) φορά κάθε ημερολογιακό μήνα. Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλούνται από τον Πρόεδρο ή τον τυχόν αναπληρωτή του με ανακοίνωση του χρόνου, του τόπου και της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης η οποία κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), υπηρεσίας ταχυμεταφοράς (courier) ή τηλεμοιοτυπίας (fax), τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία για την οποία έχει οριστεί η συνεδρίαση. Ο Πρόεδρος ή, σε περίπτωση απουσίας του, ο τυχόν αναπληρωτής προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται επίσης να συγκαλείται από δύο (2) μέλη του σύμφωνα με το άρθρο 91 παρ. 3 ν. 4548/2018. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου ή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν ζητήσει τη σύγκλησή του, οποιοδήποτε στέλεχος της Εταιρείας, καθώς επίσης και ειδικοί και εξωτερικοί σύμβουλοι μπορούν να συμμετέχουν στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκληθεί, να συζητήσει και να λάβει αποφάσεις, μέσω γραπτής διαδικασίας ή ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, όπως ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας.

Στις συνεδριάσεις που λαμβάνουν χώρα με τη φυσική παρουσία των συνευρισκομένων, τα πρακτικά των συνεδριάσεων υπογράφονται από όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που ήταν παρόντα. Αντίγραφα ή αποσπάσματα των πρακτικών των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου εκδίδονται από τον Πρόεδρο, τον τυχόν αναπληρωτή του και κάθε άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλο πρόσωπο που μπορεί να έχει εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο. Δυνάμει της από 12.04.2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου αντίγραφα ή αποσπάσματα των πρακτικών εκδίδονται και από τη Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποτελείται από πέντε (5) έως εννέα (9) Μέλη τα οποία εκλέγονται για τετραετή (4) θητεία, όπως ορίζεται στο Καταστατικό της με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει ο Εσωτερικός Κανονισμός.

Σήμερα το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Θητεία
Διαμαντόπουλος Γεώργιος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021
Αικατερινάρη Ουρανία	Διευθύνουσα Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021
Γιουρέλης Στέφανος	Εντεταλμένος Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021
Αθανασίου Ηρώ	Μη Εκτελεστικό Μέλος	08/04/2018 – 08/04/2022
Γρηγοριάδη Αλίκη	Μη Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021
Κουβαράκης Θεμιστοκλής	Μη Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021
Λορεντζιάδης Σπύρος	Μη Εκτελεστικό Μέλος	14/01/2019 – 14/01/2023
Νιφόρου Μαρίνα	Μη Εκτελεστικό Μέλος	15/02/2017 – 15/02/2021

Σύντομα βιογραφικά στοιχεία των μελών Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ**Γεώργιος Διαμαντόπουλος, μη εκτελεστικός Πρόεδρος ΔΣ**

Γεννήθηκε το 1951. Σπούδασε στο Deree και είναι κάτοχος MBA από το University of Massachusetts Amherst. Έχει εμπειρία σε σημαντικές θέσεις πολυεθνικών με τετραετή θητεία ως Δ/νων Σύμβουλος της Jacob Suchard Ελλάδος, καθώς και άλλα 17 έτη ως Δ/νων Σύμβουλος της Kraft Foods Ελλάδος. Έχει ιδρύσει την SponsorValue Hellas εταιρεία χορηγικών αξιολογήσεων, από το 2010 την οποία διευθύνει. Είναι μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της εισηγμένης εταιρείας Ευρωπαϊκή Πίστη στην οποία είναι και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου, ενώ έχει διατελέσει μέλος του του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, του Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου, του ΣΕΒΤ, CAOBISCO, ΕΑΣΕ, ΕΕΔΕ, ΣΔΕ κλπ.

Ουρανία Αικατερινάρη, Διευθύνουσα Σύμβουλος και Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1971. Σπούδασε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο στη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ. Είναι κάτοχος MBA από το City University στη Μεγάλη Βρετανία. Έχει εργαστεί στην επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε μεγάλους οργανισμούς όπως η BNP Paribas, Eurobank και Deutsche Bank, όπως και στον ενεργειακό κλάδο. Έχει διατελέσει Αναπληρώτρια Δ/νουςα Σύμβουλος στη ΔΕΗ την περίοδο 2010-2015 καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ. Επίσης, τα τελευταία δύο έτη πριν την ανάθεση των καθηκόντων της στην ΕΕΣΥΠ, ήταν Partner στη διεθνή συμβουλευτική εταιρεία Ernst & Young (EY). Έχει διατελέσει μέλος της Επιτροπής Ενέργειας του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., καθώς και Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ενέργειας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Στέφανος Γιουρέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος και εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1964. Σπούδασε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στη Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών. Εργάστηκε για παραπάνω από 25 χρόνια στην Πληροφορική κυρίως σε θέσεις διεθνών πωλήσεων και διοίκησης. Εργάστηκε για 19 χρόνια στην Hewlett Packard για την Ελλάδα, την Μέση Ανατολή, την Μεσόγειο και την Αφρική με έδρα αρχικά την Αθήνα και μετά το Ντουμπάι, εκ των οποίων 4 χρόνια ως Γενικός Διευθυντής Ελλάδος και 8 χρόνια ως Διευθύνων Σύμβουλος στην Ελλάδα, Αφρική και στην συνέχεια GRAF (Ελλάδα και Αφρική).

Ηρώ Αθανασίου, μη εκτελεστικό μέλος

Γεννήθηκε το 1960. Είναι πτυχιούχος του Αμερικανικού Κολεγίου Ελλάδος, με μεταπτυχιακό από το London School of Economics. Έχει μακρά και επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία στην Unilever, κατέχοντας διαδοχικά τη θέση της αντιπροέδρου Marketing για την Ελλάδα και την Κύπρο (2006 - 2010), της αντιπροέδρου για την Α. Αμερική, τη Νότια και Ανατολική Ευρώπη, τη Ρωσία, την Τουρκία και το Ισραήλ (2010-2014), καθώς και τη θέση της εκτελεστικής αντιπροέδρου και της Διευθύνουσας Συμβούλου για την Ελλάδα και την Κύπρο (2014-2018). Σήμερα είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του TITAN και μέλος των ΔΣ του ΣΕΒ, του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) και του Συνδέσμου Ελληνικών Εξαγωγικών Επιχειρήσεων (ΣΕΕΤ). Είναι μέντορας νεοφυών επιχειρήσεων (start-ups) για την πρωτοβουλία Orange Grove της Πρεσβείας της Ολλανδίας. Οι τομείς εμπειρίας της περιλαμβάνουν στρατηγική ανάπτυξη, μάρκετινγκ και οργανωτική αναδιάρθρωση.

Αλίκη Γρηγοριάδη, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1968. Σπούδασε Marketing στο Deree College στην Αθήνα. Είναι κάτοχος MBA από το Manchester Business School στην Αγγλία. Εργάστηκε ως Project Manager, Senior Auditor, Market Manager και Head of Product Development στην CitiBank στο Λονδίνο (1994-2001); ως Global Head of Service Management στην ABN Amro Bank στο Λονδίνο και στην Ολλανδία (2001-2009); ως Managing Director of European Transaction Services στην JP Morgan (2010-2015); και ως σύμβουλος και μέντορας νεοφυών επιχειρήσεων τραπεζοοικονομικού και ασφαλιστικού τομέα στο Λονδίνο (2015-2017).

Θεμιστοκλής Κουβαράκης, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1956. Σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Έσσεξ στην Αγγλία. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου στα Οικονομικά από το London School of Economics & MBA από την Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ. Εργάστηκε από το 1988 μέχρι το 2016 στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στο Λουξεμβούργο με έμφαση σε έργα υποδομής σε διάφορες χώρες της ΕΕ συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Μαρίνα Νιφόρου, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1969. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Cornell στις ΗΠΑ. Είναι κάτοχος MBA από το INSEAD και Μεταπτυχιακών Τίτλων στην Δημόσια Διοίκηση από το Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια και Διεθνείς Σχέσεις από το Πανεπιστήμιο SAIS-Johns Hopkins. Εργάστηκε στην Παγκόσμια Τράπεζα (1993-1998); ως Director Corporate Strategy στο Groupe Pechiney στη Γαλλία (2001-2004); στο INSEAD ως Executive Director (2007-2010) και ως Διευθύνουσα Σύμβουλος στο Αμερικανικό Επιμελητήριο στην Γαλλία (2010-2014).

Σπύρος Λορεντζιάδης, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Γεννήθηκε το 1946. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι διαπιστευμένος ορκωτός λογιστής και ελεγκτής με μακρά επαγγελματική σταδιοδρομία ως σύμβουλος επιχειρήσεων και εξειδίκευση σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικών ελέγχων. Διετέλεσε υψηλόβαθμο στέλεχος στην ΕΥ και την Arthur Andersen. Έχει επίσης διατελέσει μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου στην Εθνική Τράπεζα, στην Eurobank, στην Εμπορική Τράπεζα, καθώς και στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών. Σήμερα, είναι Σύμβουλος του Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς σε θέματα ενίσχυσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και εποπτείας των λειτουργικών κινδύνων. Ο κ. Λορεντζιάδης είναι επίσης μη εκτελεστικό μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ΤΕΜΕΣ Α.Ε.

Ακολουθεί πίνακας με τις **εξωτερικές επαγγελματικές δεσμεύσεις** των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την δημοσίευση του παρόντος,

Μέλος ΔΣ	Επάγγελμα	Συμμετοχή ως εκτελεστικό ή μη εκτελεστικό μέλος άλλων εταιρειών ή μη κερδοσκοπικών οργανισμών	Ημερομηνίες
Γεώργιος Διαμαντόπουλος	Σύμβουλος	1) Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.: Μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ, Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικού Ελέγχου, Μέλος της Επιτροπής Κινδύνου Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων 2) SPONSORVALUE HELLAS A.E.: Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος 3) ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ : Διαχειριστής 4) RESOUL ΕΛΛΑΣ ΑΕ : Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος	Σεπτέμβριος 2006- σήμερα Οκτώβριος 2013-σημερα Φεβρουάριος 2014- σήμερα Δεκέμβριος 2017- σήμερα Απρίλιος 2010-σήμερα Σεπτέμβριος 2012-σήμερα Απρίλιος 2017-σήμερα
Ουρανία Αικατερινάρη	Εκτελεστικό μέλος ΔΣ ΕΕΣΥΠ	Μέλος του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης	Δεκέμβριος 2018-σήμερα
Στέφανος Γιουρέλης	Εκτελεστικό μέλος ΔΣ ΕΕΣΥΠ	-	
Ηρώ Αθανασίου		1)Μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ της TITAN AE Πρόεδρος της Επιτροπής Αμοιβών Μέλος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων 2) Πρόεδρος του GAAB (Global Alumni Advisory Board) American College of Greece, Pierce, Deree, ALBA 3) Mentor στον οργανισμό WOMEN ON TOP	2015 – σήμερα 2016-today 2018-σήμερα
Αλίκη Γρηγοριάδη	Σύμβουλος	1)Μέλος του συμβουλευτικού σώματος της NunaLaw 2) Ιδρυτικό Μέλος και Μέλος ΔΣ του “Hellenic Blockchain Hub” (HBH)	Απρίλιος 2017-σήμερα Μάρτιος 2018 - σήμερα
Θεμιστοκλής Κουβαράκης	Πρώην στέλεχος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	-	

Μαρίνα Νιφόρου	Σύμβουλος Στρατηγικής	1) Seche Environnement (εισηγμένη εταιρεία) Μη εκτελεστικό μέλος 2) European Network of Women in Leadership (μη κερδοσκοπικός οργανισμός) Μη εκτελεστικό μέλος 3) Μέλος του “EU Blockchain Policy and Framework Conditions Working Group”	27.04.2017 – σήμερα Ιούλιος 2011 – σήμερα Μάιος 2018- σήμερα
Σπύρος Λορεντζιάδης	Σύμβουλος	1) ΤΕΜΕΣ-Κατασκευαστική Εταιρεία Costa Navarino Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου 2) Τράπεζα Πειραιώς Ανώτερος Σύμβουλος Διευθύνοντας Συμβούλου για θέματα σχετικά με τη βελτίωση Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Επιχειρησιακού Κινδύνου 3) Μη Εκτελεστικό Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της Tirana Bank, θυγατρικής του ομίλου στην Αλβανία 4) Filotis (Μη Κερδοσκοπικός Οργανισμός που προωθεί την Εθελοντική Εργασία και τις Δωρεές και Εισφορές) Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου	Οκτώβριος 2018- σήμερα Ιούλιος 2017 – σήμερα Μάιος 2018-σήμερα 2007-σήμερα

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης προβλέπει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να υποστηρίζεται από ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος θα παρίσταται στις συνεδριάσεις τους. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες του εν λόγω Γραμματέα, ανώτατο υπάλληλο ή νομικό σύμβουλο, ο ρόλος του οποίου είναι να παρέχει πρακτική υποστήριξη στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, συλλογικά και ατομικά, με γνώμονα τη συμμόρφωση του διοικητικού συμβουλίου σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες και τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς. Οι αρμοδιότητες του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν τη διασφάλιση καλής ροής πληροφοριών ανάμεσα στο Διοικητικό συμβούλιο και τις Επιτροπές του, καθώς και μεταξύ του Εποπτικού και του Διοικητικού Συμβουλίου. Δυνάμει της από 11.05.2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ορίστηκε ως Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου η δικηγόρος Χριστίνα Κολιάτση (ΑΜ ΔΣΠ 2989). Η Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής Αθηνών και κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών (LLM) από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (King’s College). Έχει εικοσαετή επαγγελματική εμπειρία και έχει εξειδικευτεί σε θέματα εταιρικού δικαίου. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες σε ελληνικά περιοδικά και ξένες εκδόσεις νομικών βιβλίων.

Αρμοδιότητες Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το νόμο 4389/2016, ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι διαφορετικά πρόσωπα και διορίζονται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου. Πέραν του Διευθύνοντος Συμβούλου το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να διορίσει άλλο ένα εκτελεστικό μέλος. Όλα τα υπόλοιπα μέλη είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Ο **Πρόεδρος** προΐσταται του Διοικητικού Συμβουλίου. Έχει τις αρμοδιότητες του καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του. Ευθύνη επίσης του Προέδρου αποτελεί η διασφάλιση της έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της αποτελεσματικής επικοινωνίας του με το Εποπτικό Συμβούλιο και το μέτοχο, με γνώμονα τη δίκαιη μεταχείριση των συμφερόντων του μετόχου και του κοινού.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας η **Διευθύνουσα Σύμβουλος** έχει τις αρμοδιότητες, που προβλέπονται στο άρθρο 11 του Καταστατικού της Εταιρείας, όπως αναλύονται παρακάτω, καθώς και τυχόν άλλες που του ανατίθενται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

(α) Εκπροσωπεί την Εταιρεία δικαστικά και εξωδικαστικά, περιλαμβανομένης της εκπροσώπησης αυτού στις Γενικές Συνελεύσεις των θυγατρικών της ψηφίζοντας κατά τον τρόπο που τον έχει εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο.

(β) Προΐσταται όλων των υπηρεσιών της Εταιρείας, διευθύνει τις δραστηριότητές της και λαμβάνει όλες τις απαραίτητες αποφάσεις εντός των ορίων του καταστατικού και των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας προκειμένου να διαχειρίζεται τα καθημερινά ζητήματα.

(γ) Υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προτάσεις και συστάσεις που είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση των σκοπών της Εταιρείας και για τη δημιουργία σχεδίου δράσης.

(δ) Προετοιμάζει και υπογράφει συμβάσεις μέχρι του ποσού που καθορίζει με απόφασή του το Διοικητικό Συμβούλιο.

(ε) Εκτελεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

(στ) Λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ενθάρρυνση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του προσωπικού, υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση τη σύνταξη οργανογραμμάτων και προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που κατά την κρίση του είναι απαραίτητα.

(ζ) Εκτελεί όλες τις πράξεις που σχετίζονται με τη συνήθη διοίκηση της Εταιρείας.

(η) Προσλαμβάνει το προσωπικό της Εταιρείας εκτός από το διορισμό των ανώτερων στελεχών της Εταιρείας τα οποία διορίζονται με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 192 του Νόμου.

(θ) Αξιολογεί και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την ανάκληση των μελών του διοικητικού συμβουλίου των άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας, εκτός του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010, καθώς και των λοιπών θυγατρικών στις οποίες ασκεί τα απαραίτητα δικαιώματα ψήφου.

(ι) Συντάσσει και υποβάλλει προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο σε ετήσια βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας και φροντίζει και συντονίζει για την εφαρμογή του.

(ια) Συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση και υποβολή στο Εποπτικό Συμβούλιο τριμηνιαίες εκθέσεις επί των πεπραγμένων της Εταιρείας και τις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με το άρθρο 195 του Νόμου.

(ιβ) Υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση το σχέδιο αναδιάρθρωσης της «Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου ΑΕ» του ν. 2636/1998 και κάθε τυχόν σχέδιο αναδιοργάνωσης των υπολοίπων άμεσων θυγατρικών, με την εξαίρεση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010.

(ιγ) Εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο προκειμένου αυτό με τη σειρά του να προτείνει στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

(ιδ) Εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο προκειμένου αυτό με τη σειρά του να προτείνει στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο την τροποποίηση του καταστατικού της Εταιρείας.

(ιε) Εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο προκειμένου αυτό με τη σειρά του να προτείνει στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας κατόπιν προσυπογραφής από το Εποπτικό Συμβούλιο τη σύσταση νέων άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας.

Οι εξουσίες διαχείρισης και εκπροσώπησης της Εταιρείας που έχουν χορηγηθεί στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 16/02/2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ως έχει τροποποιηθεί δυνάμει των υπ' αριθμ. 30/03/2017, 08/06/2017, 09/11/2017 15/02/2018 και 16/04/2018 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν.

Συνεδριάσεις Διοικητικού Συμβουλίου

Το σύνολο των Πρακτικών των Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018 ήταν 37 εκ των οποίων 24 Πρακτικά καταρτίστηκαν δια περιφοράς βάσει των διατάξεων του άρθρου 21 παρ.5 κ.ν.2190/1920. Σε όλες τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν λάβει μέρος όλα τα Μέλη, με εξαίρεση την συνεδρίαση της 29.08.2018, κατά την οποία απουσίαζε ένα μέλος.

Τα θέματα που έχουν απασχολήσει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018 αναφέρονται στην εφαρμογή των υποχρεώσεων και δράσεων που προβλέπει ο ν. 4389/2016 για την Εταιρεία και στις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί η Εταιρεία σε σχέση με τις άμεσες και τις λοιπές θυγατρικές της, όπως ενδεικτικά:

- Σύνταξη Στρατηγικού Σχεδίου της Εταιρείας και των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ, το οποίο κατευθύνει τα Επιχειρηματικά Σχέδια (τα οποία συντάσσονται και επικαιροποιούνται με ευθύνη των θυγατρικών) και υποβολή προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 190 του Ν. 4389/2016.
- Σύνταξη και έγκριση τριμηνιαίων εκθέσεων για την τήρηση κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και τριμηνιαίων εκθέσεων επί των πεπραγμένων και οικονομικών καταστάσεων για το 2018 (άρθρα 192 παρ. 2 (ι) και 195 ν. 4389/2016).
- Έγκριση της Έκθεσης διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο 01.01.2017-31.12.2017, καθώς και των ετήσιων ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2017, προς δημοσίευση σύμφωνα με το άρθρο 195 παρ. 1 ν. 4389/2016 και τον εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας.
- Επιχειρηματικός Σχεδιασμός ΕΕΣΥΠ 2019-2021 και έγκριση του Επιχειρηματικού Σχεδίου ΕΕΣΥΠ 2019-2021 (άρθρο 192 παρ. 2 περ. δ ν. 4389/2016).
- Επιλογή Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου και Υπεύθυνου Κανονιστικής συμμόρφωσης (άρθρο 192 παρ. 2β ν. 4389/2016).
- Διαμόρφωση στόχων για το έτος 2018 για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, τις Επιτροπές της ΕΕΣΥΠ καθώς και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβολή πρότασης στο Εποπτικό Συμβούλιο.
- Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Προϋπολογισμού της Εταιρείας για το 2018-2022.
- Κατάρτιση Προϋπολογισμού για το 2019 (Operating Budget).
- Υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας της Εταιρείας και Πολιτικών Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- Έγκριση οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών και συμμετοχή στην Τακτική Γενική Συνέλευση εκάστης θυγατρικής.
- Εκλογή Ορκωτών Ελεγκτών για τη χρήση του 2018 για την ΕΕΣΥΠ και τις θυγατρικές της.
- Οργανωτική αναδιάρθρωση της ΕΤΑΔ σύμφωνα με το άρθρο 192 παρ. 2η ν. 4389/2016.
- Διαδικασία μεταβίβασης κατ' αρ. 196 παρ. 6 και αρ. 2019 ν. 4389/2016 ακινήτων στην ΕΤΑΔ.
- Αγωγή αποζημίωσης και ασφαλιστικά μέτρα για συντηρητική κατάσχεση κατά της Διοίκησης και της Επιτροπής Ελέγχου της Follis Follie.
- Συναντήσεις εργασίας της ΕΕΣΥΠ με τις διοικήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων του χαρτοφυλακίου της ΕΕΣΥΠ.
- Προπαρασκευαστικές διαδικασίες και σταδιακή υλοποίηση του «Μηχανισμού Συντονισμού» σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας

Ακόμη, σχετικά με τα θέματα που έχουν απασχολήσει την Εταιρεία σε σχέση με τις άμεσες θυγατρικές (ΕΤΑΔ, ΤΑΙΠΕΔ), και τις λοιπές θυγατρικές και ειδικά ως προς τα θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, η Εταιρεία έχει προβεί στις εξής ενέργειες:

- Διαμόρφωση στόχων για το έτος 2018 για τα Διοικητικά Συμβούλια και τα εκτελεστικά μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων θυγατρικών (ΤΑΙΠΕΔ, ΕΤΑΔ)
- Τροποποιήσεις των καταστατικών των θυγατρικών για την εναρμόνιση τους με τον κν 2190/1920 κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 210 ν. 4389/2018.
- Αξιολόγηση Διοικητικών Συμβουλίων ΕΛΤΑ Α.Ε., ΟΑΣΑ Α.Ε., ΑΕΔΙΚ Α.Ε. σύμφωνα με το αρ. 197 παρ. 4 ν. 4389/2016 των λοιπών θυγατρικών
- Εκλογή νέων μελών στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών ΕΛΤΑ ΑΕ, ΟΑΣΑ ΑΕ, ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ, ΕΥΑΘ ΑΕ, ΚΑΘ Α.Ε., ΔΕΗ Α.Ε., ΑΕΔΙΚ Α.Ε., σύμφωνα με το αρ. 197 παρ. 4 ν. 4389/2016
- Σύσταση Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών εταιρειών σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο.
- Θέσπιση Ενιαίου Πλαισίου Παρακολούθησης και Αναφορών για τις θυγατρικές με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητάς και των οικονομικών τους αποτελεσμάτων.
- Έγκριση Πλάνου Ελέγχου και Πλαισίου Επικοινωνίας Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της ΕΕΣΥΠ και των άμεσων θυγατρικών
- Έγκριση της Σύμβασης παράτασης της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου
- της Επιμόρφωση και εκπαίδευση θυγατρικών σε θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης και εταιρικής διακυβέρνησης

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 192 παρ. 2 (ιθ) και 197 παρ. 4 ν. 4389/2016 και τις από 03.03.2017 και 24.04.2017 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, έχουν συσταθεί οι εξής Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου:

1. Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου
2. Επιτροπή Επενδύσεων
3. Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων
4. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων (αρ 197 παρ. 4 ν. 4389/2016)

Δυνάμει της από 12.01.2018 απόφασης του Εποπτικού Συμβουλίου, τέθηκαν ως όριο οι πέντε (5) συνεδριάσεις με αμοιβή ετησίως για κάθε μία από τις ως άνω Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Εποπτικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις προβλέψεις των άρθρων 191 παρ. 4 εδ. γ' και 194 παρ. 7 ν. 4389/2016 και σύμφωνα με το Κεφάλαιο του Εσωτερικού Κανονισμού «Πολιτική Αμοιβών και Αποζημιώσεων για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ», και αφού έλαβε υπόψη τον αναμενόμενο όγκο εργασίας της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων, ομόφωνα αποφάσισε στις 05.10.2018 να θέσει ως ανώτατο όριο τις έντεκα (11) συνεδριάσεις με αμοιβή για το έτος 2018 και τις δώδεκα (12) συνεδριάσεις με αμοιβή για το έτος 2019, ενώ το όριο των έξι (6) συνεδριάσεων με αμοιβή θα συνεχίσει να ισχύει για τα επόμενα χρόνια. Η απόφαση αυτή δε θα επηρεάζει την λειτουργία της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων, η οποία θα πρέπει να συνεδριάζει όσο συχνά απαιτείται χωρίς να λαμβάνει καμία επιπλέον αμοιβή όταν ο αριθμός των συνεδριάσεων ξεπερνά τον επιτρεπόμενο αριθμό αμειβόμενων συνεδριάσεων.

Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

Στελεχώνεται από τρία ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία στο σύνολό τους διαθέτουν επαρκή γνώση στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία. Τουλάχιστον ένα μέλος της πρέπει να κατέχει επαρκή τεχνογνωσία και εμπειρία σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ελέγχου είναι ίση με τη θητεία των μελών του υφιστάμενου Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ σε περίπτωση αντίθετης πρόβλεψης στον Εσωτερικό Κανονισμό, θα υπερισχύουν οι διατάξεις του τελευταίου.

Τα Μέλη της Επιτροπής κατά την περίοδο 01.01.2018-31.03.2018 ήταν :

1. Αλίκη Γρηγοριάδη, Πρόεδρος
2. Γεώργιος Μαθιός, Μέλος
3. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Μέλος

Στις 16.04.2018 και μετά την εκλογή δύο νέων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, η Επιτροπή ανασυγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

1. Φραγκίσκος Γρατσώνης, Πρόεδρος
2. Αλίκη Γρηγοριάδη, Μέλος
3. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Μέλος

Στις 15.06.2018 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την επανεκλογή της Επιτροπής Ελέγχου ως εξής:

1. Αλίκη Γρηγοριάδη, Μέλος
2. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Μέλος
3. Ηρώ Αθανασίου, Μέλος

Στις 17.01.2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την ανασυγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου κατόπιν της εκλογής του κ. Σπύρου Λορεντζιάδη ως νέου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ.

Η σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου σήμερα είναι η εξής:

1. Σπύρος Λορεντζιάδης, Πρόεδρος
2. Αλίκη Γρηγοριάδη, Μέλος
3. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Μέλος

Ως προς το ρόλο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας προβλέπει μεταξύ άλλων τα εξής:

1. Εποπτεία μονάδας εσωτερικού ελέγχου

- Ανασκοπεί και εγκρίνει τις πολιτικές και διαδικασίες της μονάδας εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να διασφαλίσει ότι είναι συμμορφούμενες με τα σχετικά διεθνή πρότυπα.
- Διασφαλίζει την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό και την ανάκληση του Διευθυντή και των στελεχών της μονάδας.
- Αξιολογεί τους εσωτερικούς ελεγκτές και προτείνει τις αμοιβές τους και τυχόν αναπροσαρμογές αυτών.
- Εξετάζει και αναθεωρεί, όταν κρίνει απαραίτητο, τη λειτουργία, τη δομή, τους στόχους και τις διαδικασίες της μονάδας εσωτερικού ελέγχου.
- Ελέγχει το σχέδιο ελέγχου (audit plan) προκειμένου να εξασφαλίσει την αποδοτικότητά του.
- Εξετάζει και αξιολογεί τις εκθέσεις ελέγχου καθώς και τα σχετικά σχόλια της διοίκησης.
- Αξιολογεί, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, την επάρκεια, την ποιότητα και την αποδοτικότητα της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την προώθηση αποτελεσματικότερων προσεγγίσεων όπου κρίνεται απαραίτητο, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της.

2. Εποπτεία εξωτερικών ελεγκτών

- Είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και τη διαδικασία επιλογής εξωτερικών ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 193 του Νόμου 4389/2016. Υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προτάσεις σχετικά με το διορισμό, τον επαναδιορισμό και την ανάκληση των εξωτερικών ελεγκτών καθώς και την έγκριση της αμοιβής και τους όρους πρόσληψής τους.
- Διαβεβαιώνει το Διοικητικό Συμβούλιο ότι η εργασία των εξωτερικών ελεγκτών, σε ό,τι αφορά στο εύρος και την ποιότητα, είναι ορθή και επαρκής.
- Ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με το αποτέλεσμα του εξωτερικού ελέγχου και εξηγεί πως ο εξωτερικός έλεγχος συνεισέφερε στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς και ποιος ήταν ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου σε αυτή τη διαδικασία.
- Ανασκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών καθώς και την αντικειμενικότητα και αποτελεσματικότητα της ελεγκτικής διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές επαγγελματικές και κανονιστικές απαιτήσεις.
- Εγκρίνει την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τους εξωτερικούς ελεγκτές αφού προηγουμένως αξιολογήσει πιθανές απειλές σχετικά με τους κινδύνους για την ανεξαρτησία τους και τις διασφαλίσεις που εφαρμόζονται για τον περιορισμό αυτών των κινδύνων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΕ) 537/2014 και Νόμος 4449/2017 που εφαρμόζει την Οδηγία 2014/56/ΕΕ).
- Συζητεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές τις ουσιώδεις ελεγκτικές διαφορές που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ανεξάρτητα εάν αυτές επιλύθηκαν.
- Συζητεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές τις αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου που τυχόν εντοπίστηκαν, ιδίως αυτές που αφορούν στις διαδικασίες της παροχής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων.

3. Παρακολούθηση χρηματοοικονομικών καταστάσεων

- Παρακολουθεί τον εξωτερικό έλεγχο των ετησίων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και την απόδοση του ελέγχου αυτού.
- Υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας είναι αξιόπιστες και σύμφωνες με τα λογιστικά πρότυπα, τις φορολογικές αρχές και την κείμενη νομοθεσία.
- Υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στη σύνταξη των απαραίτητων περιοδικών οικονομικών καταστάσεων που υποβάλλονται στο Εποπτικό Συμβούλιο.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή αποτελεσματικών διαδικασιών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει προτάσεις και συστάσεις για τη διασφάλιση της ακεραιότητάς της.
- Διασφαλίζει, για λογαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου, ότι δεν υπάρχουν σημαντικές διαφωνίες μεταξύ της διοίκησης και των εξωτερικών ελεγκτών.
- Υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτών.
- Ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με ζητήματα για τα οποία οι εξωτερικοί ελεγκτές εκφράζουν έντονο προβληματισμό.

4. Εποπτεία μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου

- Διαβεβαιώνει το Διοικητικό Συμβούλιο ότι υπάρχει επαρκής και συστηματική παρακολούθηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης ποιότητας και διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας κυρίως όσον αφορά στη

χρηματοοικονομική πληροφόρηση και ότι η Εταιρεία συμμορφώνεται με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς.

- Συμμετέχει στη διαδικασία παρακολούθησης της υλοποίησης των συστάσεων της μονάδας εσωτερικού ελέγχου για βελτιώσεις στους μηχανισμούς εσωτερικών ελέγχου και στην παραγωγική διαδικασία, προκειμένου να εξετάζονται η πορεία της υλοποίησης των συστάσεων και τυχόν προβλήματα που προκύπτουν στα σχετικά σχέδια δράσης.
- Υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο ως προς την απόκτηση επαρκούς πληροφόρησης για τη λήψη αποφάσεων σε θέματα συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο για τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων.
- Διασφαλίζει την ύπαρξη διαδικασιών σύμφωνα με τις οποίες το προσωπικό της Εταιρείας μπορεί, υπό εχεμύθεια, να εκφράσει τις ανησυχίες του για ενδεχόμενες παρανομίες και παρατυπίες σε θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή για άλλα ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας της Εταιρείας.

Τα θέματα που έχουν απασχολήσει τις συνεδριάσεις της Επιτροπής κατά την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018 αναφέρονται κυρίως στα εξής: ρόλος των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου των άμεσων και των λοιπών θυγατρικών, η στελέχωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας, Πλάνο Ελέγχου για το 2018, αξιολόγηση κινδύνων, επιλογή των εξωτερικών ελεγκτών της ΕΕΣΥΠ, έγκριση των τριμηνιαίων εκθέσεων επί των πεπραγμένων και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, έγκριση των ετήσιων ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας για την περίοδο 01.01.2017 – 31.12.2017, ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΤΑΔ για την περίοδο 01.01.2017-31.12.2017, πιθανά ζητήματα ανεξαρτησίας εξωτερικών ελεγκτών δυνάμενων να προκύψουν στο μέλλον, ζητήματα σχετικά με την προετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το οικονομικό έτος 2018 και τις επόμενες εταιρικές χρήσεις, πλάνο ελέγχου και αξιολόγηση κινδύνων για το 2019 και προϋπολογισμός μονάδας εσωτερικού ελέγχου, πλαίσιο επικοινωνίας και συνεργασίας με τις άμεσες θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ, θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου στο ΤΑΙΠΕΔ, επικαιροποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας ως προς το κεφάλαιο «Πλαίσιο Ελέγχου Απόδοσης». Κατά τη διάρκεια του 2018 η Επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με τους εξωτερικούς ορκωτούς ελεγκτές και αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας του εξωτερικού ελέγχου και παρακολούθησε την απόδοση του.

Το σύνολο των συνεδριάσεων της Επιτροπής για το διάστημα 01.01.2018-31.12.2018 είναι έξι (6) με συμμετοχή όλων των Μελών.

Επιτροπή Επενδύσεων (Investment Committee)

Στελεχώνεται από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με γνώση επενδυτικών θεμάτων. Η Επιτροπή Επενδύσεων λειτουργεί στο πλαίσιο που θέτουν οι διατάξεις του άρθρου 200 του ν. 4389/2016 αλλά και σύμφωνα με την Επενδυτική Πολιτική της Εταιρείας που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού της. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Επενδύσεων είναι ίση με τη θητεία των μελών του υφιστάμενου Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ σε περίπτωση αντίθετης πρόβλεψης στον Εσωτερικό Κανονισμό, θα υπερισχύουν οι διατάξεις του τελευταίου.

Τα Μέλη της Επιτροπής κατά την περίοδο 01.01.2018-31.03.2018 ήταν :

1. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Πρόεδρος
2. Μαρίνα Νιφόρου, Μέλος
3. Γεώργιος Μαθιός, Μέλος

Στις 17.01.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την ανασυγκρότηση της Επιτροπής Επενδύσεων με την ακόλουθη σύνθεση:

1. Θεμιστοκλής Κουβαράκης, Πρόεδρος
2. Μαρίνα Νιφόρου, Μέλος
3. Σπύρος Λορεντζιάδης, Μέλος

Η Επιτροπή δεν συνεδρίασε κατά τη διάρκεια του 2018.

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων (Corporate Governance and Nominations Committee)

Στελεχώνεται από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Αντικείμενό της είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής και συμμόρφωσης των οργάνων, στελεχών και υπαλλήλων της Εταιρείας προς τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, διαφάνειας και εποπτείας, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας, τις αποφάσεις των οργάνων της, το κείμενο νομοθετικό πλαίσιο καθώς και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, και η υποβολή σχετικών αναφορών προς το Διοικητικό Συμβούλιο ενόψει τόσο της υποχρέωσης του Διοικητικού Συμβουλίου για την υποβολή τριμηνιαίων εκθέσεων για την τήρηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 192 παρ. 2 περ. ι του ν. 4389/2016 όσο και για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση συμμόρφωσης της Εταιρείας με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, διαφάνειας και εποπτείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 192 παρ. 2 (θ) του ν. 4389/2016. Δυνάμει της από 03.03.2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου η Επιτροπή συστάθηκε αρχικά ως Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και στη συνέχεια με την από 24.07.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετονομάστηκε σε Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων προκειμένου να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών που αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο για την επιλογή και τον ορισμό των διορισμό μελών Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων θυγατρικών της Εταιρείας. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εγκρίθηκε στις 24.07.2017. Κατόπιν της θέσης σε ισχύ του νόμου 4618/2019 (ΦΕΚ Α 89/10.06.2019) και βάσει της από 20.06.2019 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου η αρμοδιότητα σχετικά με τα διοικητικά συμβούλια των άμεσων θυγατρικών περιήλθε στην Επιτροπή του άρθρου 197 παρ.4 ν. 4389/2016 και η Επιτροπή μετονομάστηκε σε Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Τα Μέλη της Επιτροπής κατά την περίοδο 01.01.2018-25.01.2018 ήταν :

1. Μαρίνα Νιφόρου, Πρόεδρος
2. Γεώργιος Διαμαντόπουλος, Μέλος
3. Αλίκη Γρηγοριάδη, Μέλος

Την 25.01.2018 ο κ. Διαμαντόπουλος παραιτήθηκε από μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης. Δυνάμει της από 16.04.2018 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ανασυγκροτήθηκε η Επιτροπή με την ακόλουθη σύνθεση:

1. Μαρίνα Νιφόρου, Πρόεδρος
2. Αλίκη Γρηγοριάδη, Μέλος
3. Ηρώ Αθανασίου, Μέλος

Τα θέματα που έχουν απασχολήσει τις συνεδριάσεις της Επιτροπής κατά το διάστημα 01.01.2018-31.12.2018 αναφέρονται κυρίως στα εξής: διαδικασίες αξιολόγησης Διοικητικών Συμβουλίων των δημοσίων επιχειρήσεων, διαχωρισμός των ρόλων μεταξύ της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων, απαιτούμενες δεξιότητες στα Διοικητικά Συμβούλια των λοιπών θυγατρικών (πέραν τεχνικών και ειδικών γνώσεων) σε σχέση με τις βασικές ανάγκες προσαρμογής με βέλτιστες πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης, ρόλος των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, εναρμόνιση των καταστατικών των θυγατρικών με το σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο για τις ανώνυμες εταιρείες, διαμόρφωση πλάνου για την ενίσχυση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης των άμεσων και λοιπών θυγατρικών και εισήγηση για την οργάνωση του προγράμματος δράσης με τη συνδρομή ανεξάρτητου εξωτερικού συμβούλου, ζητήματα που προκύπτουν από τη διαδικασία αξιολόγησης μελών διοικητικών συμβουλίων λοιπών θυγατρικών και εντοπισμός γενικών αναγκών στήριξης θυγατρικών εταιρειών σε θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ζητήματα διαφορετικότητας και πρωτοβουλίες για πρόγραμμα ένταξης θέματος ισότητας και διαφορετικότητας στον όμιλο ΕΕΣΥΠ, επισκόπηση των καταστατικών των θυγατρικών για την εναρμόνιση με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης της ΕΕΣΥΠ, εναρμόνιση εσωτερικών κανονισμών θυγατρικών εταιρειών, θέματα εταιρικής διακυβέρνησης του ΤΑΙΠΕΔ.

Το σύνολο των συνεδριάσεων της Επιτροπής μέχρι 31.12.2018 είναι τρεις (3) με συμμετοχή όλων των Μελών.

Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων (Λοιπών Θυγατρικών)

Επιπλέον, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 197 παρ. 4 ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4512/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνέστησε Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων (Λοιπών Θυγατρικών), αποτελούμενη από μέλη του. Ειδικότερα, η ως άνω διάταξη προβλέπει ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των λοιπών θυγατρικών, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται εν όλω ή εν μέρει κατά το παρόν άρθρο στην Εταιρεία, αλλά και των θυγατρικών αυτών, εκλέγονται από τη συνέλευση των μετόχων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των λοιπών θυγατρικών προτείνεται προς εκλογή από τον Υπουργό Οικονομικών στην Εταιρεία, η οποία ασκεί τα δικαιώματα διορισμού ή ψήφου στη γενική συνέλευση των εταιρειών αυτών προς την εκλογή μελών Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 Περαιτέρω προβλέπεται ότι η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, α) θα προτείνει προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας υποψηφιότητες μελών για διορισμό στα Διοικητικά Συμβούλια των λοιπών θυγατρικών, όπου αυτό απαιτείται β) Ο μέγιστος αριθμός των μελών της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων είναι τα πέντε (5) και περιλαμβάνει τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, και μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με εμπειρία στη διοίκηση Δημόσιων Επιχειρήσεων ή εμπειρία σε κλάδους στους οποίους η Εταιρεία έχει παρουσία μέσω των λοιπών θυγατρικών της ή εμπειρία σε άλλα θέματα όπως κριθεί απαραίτητο, σε συνάφεια με τις προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού γ) Η διαδικασία που ακολουθείται από την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων αναλύεται περαιτέρω στον Εσωτερικό Κανονισμό. Κατά τον προσδιορισμό του τρόπου άσκησης του μετοχικού δικαιώματος για το διορισμό των διοικητικών συμβουλίων των λοιπών θυγατρικών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας θα πρέπει να λάβει υπόψη τις αρχές του Εσωτερικού Κανονισμού σχετικά: με το διορισμό μελών διοικητικών συμβουλίων, την καταλληλότητα των υποψηφίων σχετικά με τις απαιτήσεις διοίκησης των λοιπών θυγατρικών (Αποστολή Δημόσιας Επιχείρησης, Δήλωση Δεσμεύσεων, κ.α.), την αποφυγή διακρίσεων, την ανεξαρτησία, και τα επαγγελματικά κριτήρια που κρίνονται απαραίτητα για την επίτευξη του σκοπού κάθε μίας εκ των λοιπών θυγατρικών. Κατόπιν της θέσης σε ισχύ του νόμου 4618/2019 (ΦΕΚ Α 89/10.06.2019) και βάσει της από 20.06.2019 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων είναι πλέον αρμόδια και σχετικά με τα διοικητικά συμβούλια των άμεσων θυγατρικών.

Τα Μέλη της Επιτροπής κατά την περίοδο 24.04.2018-11.06.2018 ήταν τα εξής:

1. Ουρανία Αικατερινάρη, Διευθύνουσα Σύμβουλος
2. Στέφανος Γιουρέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος
3. Μαρίνα Νιφόρου, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ
4. Ηρώ Αθανασίου, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ
5. Φραγκίσκος Γρατσώνης, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Κατόπιν παραίτησης του κ. Γρατσώνη από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, η Επιτροπή συνέχισε την λειτουργία της αποτελούμενη από τέσσερα μέλη.

Στις 04.04.2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε το διορισμό του κ. Σπύρου Λορεντζιάδη ως μέλους της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων και στις 21.03.2019 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε το Καταστατικό της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων. Κατά συνέπεια τα Μέλη της Επιτροπής είναι τα εξής:

1. Ουρανία Αικατερινάρη, Διευθύνουσα Σύμβουλος
2. Στέφανος Γιουρέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος
3. Μαρίνα Νιφόρου, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ
4. Ηρώ Αθανασίου, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ
5. Σπύρος Λορεντζιάδης, μη εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Ο κ. Λορεντζιάδης υπέβαλε την παραίτηση του στις 12 Σεπτεμβρίου του 2019 από μέλος της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων.

Τα θέματα που έχουν απασχολήσει την Επιτροπή κατά το διάστημα 24.04.2018-31.12.2018 αναφέρονται κυρίως στα εξής: διαδικαστικά θέματα για την αξιολόγηση των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών και την αναζήτηση και επιλογή υποψηφίων με τη συνδρομή εξωτερικών ανεξάρτητων συμβούλων, προετοιμασία και έγκριση του προφίλ- skills matrix των προς αξιολόγηση ή αναζήτηση υποψηφίων για εκτελεστικές και μη εκτελεστικές θέσεις, προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος (RFIs) την πλήρωση μη εκτελεστικών θέσεων και ανώτατων εκτελεστικών θέσεων, συνεντεύξεις υποψηφίων για την πλήρωση εκτελεστικών και μη εκτελεστικών θέσεων σε εισηγμένες και μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις, ενίσχυση του ρόλου των Επιτροπών Ελέγχου των δημοσίων επιχειρήσεων, συνεντεύξεις υποψηφίων για την αναζήτηση και πλήρωση της θέσης του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου θυγατρικών εταιρειών, προετοιμασία εισηγήσεων προς το Διοικητικό Συμβούλιο για την αξιολόγηση των διοικητικών συμβουλίων και τον ορισμό των νέων διοικητικών συμβουλίων των λοιπών θυγατρικών, διαμόρφωση προγράμματος ενημέρωσης των νέων διοικητικών συμβουλίων (induction) με τα βασικά επιχειρηματικά θέματα και θέματα εταιρικής διακυβέρνησης κάθε εταιρείας, δημιουργία βάσης δεδομένων με τα βιογραφικά που έχουν αξιολογηθεί για θέσεις διοικητικών συμβουλίων δημοσίων επιχειρήσεων σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και διαδικασία συνεχούς ανανέωσης της λίστας.

Το σύνολο των συνεδριάσεων της Επιτροπής μέχρι 31.12.2018 είναι εννιά (9) οι οποίες ολοκληρώθηκαν σε περισσότερες από μία συναντήσεις με συμμετοχή όλων των Μελών, με εξαίρεση δύο συνεδριάσεις που απουσίασε η κα Νιφόρου, μία συνεδρίαση της 17.11.2018 όπου απουσίασε η κα Αθανασίου και μία συνεδρίαση που απουσίασε ο κ. Γιουρέλης.

Αξιολόγηση της επίδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού συμβουλίου και των Επιτροπών του πρέπει να λαμβάνει χώρα τουλάχιστον κάθε δύο (2) έτη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένη διαδικασία με βάση τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2019 το Εποπτικό Συμβούλιο προχώρησε στην αξιολόγηση των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας για το 2018 και στην αξιολόγηση των εκτελεστικών μελών με βάση την ετήσια στοχοθεσία που είχε οριστεί με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου.

Σύγκρουση Συμφερόντων

Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την πολιτική πρόληψης, εντοπισμού και διαχείρισης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων των Μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπροσθέτως των ασυμβίβαστων και των κωλυμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 194 του Ν.4389/2016, κατά τη διαδικασία της επιλογής των Μελών του Εποπτικού και του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται υπόψη ορισμένες περιστάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε Καταστάσεις Σύγκρουσης Συμφερόντων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό. Η έννοια της Κατάστασης Σύγκρουσης Συμφερόντων κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει κάθε κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ότι κάθε άλλου είδους υποχρεώσεις, συμφέροντα ή καθήκοντα του υποψήφιου μέλους δύναται να:

- (α) έχουν ως συνεπεία βλάβη προκαλούμενη από την μη αμερόληπτη και μη αντικειμενική ενάσκηση των καθηκόντων του υποψήφιου μέλους,
- (β) επιτρέψουν στο υποψήφιο μέλος να εκμεταλλευτεί τη θέση του καθώς και τις εμπιστευτικές πληροφορίες και στοιχεία που κατέχει, στα οποία έχει πρόσβαση ως εκ της θέσεώς του/της, προς ίδιον όφελος ή όφελος τρίτου προσώπου.

Ο έλεγχος για ύπαρξη Καταστάσεων Σύγκρουσης Συμφερόντων γίνεται τουλάχιστον στις ακόλουθες κατηγορίες φυσικών προσώπων:

- Υποψήφια Μέλη καθώς και
- Στενοί Συγγενείς, όπως ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό.

Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα Μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούνται να:

- (α) αναγνωρίζουν τα Ιδιωτικά Συμφέροντα που ενδεχομένως θα οδηγούσαν σε Κατάσταση Σύγκρουσης Συμφερόντων με τα καθήκοντά τους. Τα Ιδιωτικά Συμφέροντα περιλαμβάνουν αθέμιτα πλεονεκτήματα που αφορούν είτε στο μέλος απευθείας είτε στην /στον σύζυγό του/της (ή τον σύντροφο του/της που εξομοιώνεται με σύζυγο σύμφωνα με το νόμο) είτε σε άλλους συγγενείς (εξ αίματος ή εξ αγχιστείας) όπως ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό ή νομικά πρόσωπα με τα οποία τα εν λόγω πρόσωπα έχουν στενούς δεσμούς. Σε περίπτωση που το μέλος γνωρίζει την ύπαρξη μίας τέτοιας κατάστασης τότε θα πρέπει να δηλώσει το υπάρχον εμπόδιο και να απέχει από την διαχείριση των υποθέσεων που σχετίζονται με αυτό.
- (β) άμεσα να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με μία κατάσταση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων όταν οι περιστάσεις αλλάζουν ύστερα από την αρχική τους γνωστοποίηση, ή όταν προκύπτουν νέες καταστάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων.

Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τα συμφέροντα που βρίσκονται σε σύγκρουση ώστε να είναι δυνατό το υπεύθυνο για το ζήτημα αυτό εταιρικό όργανο να λάβει μία επαρκή και πλήρως ενημερωμένη απόφαση για την αντιμετώπιση της Κατάστασης Σύγκρουσης Συμφερόντων.

Αμοιβές Μελών Εποπτικού Συμβουλίου και Διοικητικού Συμβουλίου

Αμοιβές Εποπτικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 194 παρ. 7 ν. 4389/2016, ο καθορισμός της αμοιβής μέλους του Εποπτικού Συμβουλίου γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 194 παρ. 7 (α) του ν. 4389/2016 και δυνάμει της από 17 Ιανουαρίου 2018 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού Μετόχου της Εταιρείας, αποφασίστηκε η τροποποίηση της Πολιτικής Αμοιβών των Μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, όπως αυτές είχαν καθοριστεί με την από 28.08.2017 απόφαση της αυτόκλητης έκτακτης ΓΣ, ως ακολούθως:

- Πρόεδρος: € 50.000 (ετήσια σταθερή αμοιβή) και € 2.000 (πρόσθετη αμοιβή ανά συνεδρίαση και έως 10 συνεδριάσεις κατ' έτος)
- Μέλος: € 45.000 (ετήσια σταθερή αμοιβή) και € 1.000 (πρόσθετη αμοιβή ανά συνεδρίαση και έως 10 συνεδριάσεις κατ' έτος)

Η κα Χαρίτου είναι άμισθο Μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου από 01.05.2019

Πίνακας με τις καταβαλλόμενες μικτές και καθαρές Αποζημιώσεις Μελών Εποπτικού Συμβουλίου

Πρόεδρος και μη εκτελεστικά μέλη Ε.Σ.	Σταθερή αμοιβή			Αμοιβή συμμετοχής σε συνεδριάσεις			Άλλες παροχές ή επιδόματα		
	Περίοδος								
	Μικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*
Όνοματεπώνυμο	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017 (per diem)	01.2018-12.2018 (per diem)	01.2018-12.2018 (per diem)
Jacques, Henri, Pierre, Catherine Le Pape, Πρόεδρος του Ε.Σ.	81.000	50.000	37.324	-	22.000	15.686	4.700	3.500	2.493
Γεώργιος Σταμπουλής, Μέλος	50.500	45.000	28.432	-	11.000	4.833	5.100	3.000	1.401
Γεώργιος - Σπύρος Ταβλάς, Μέλος	50.500	45.000	29.602	-	11.000	7.138	-	-	-
Όλγα Χαρίτου, Μέλος	49.500	45.000	29.602	-	11.000	7.138	-	-	-
David Vegara Fiqueras, Μέλος	49.500	45.000	33.759	-	11.000	7.843	2.400	2.200	1.569

* Στα καθαρά ποσά πρέπει να υπολογιστούν και περαιτέρω φόροι και ασφαλιστικές εισφορές ανάλογα με τη ισχύουσα νομοθεσία

**Την 17 Ιανουαρίου 2018 η Γενική Συνέλευση του μοναδικού Μετόχου της Εταιρείας, αποφάσισε την τροποποίηση της Πολιτικής Αμοιβών των Μελών του Εποπτικού Συμβουλίου με αναδρομική ισχύ από 1 Ιουλίου 2017.

Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 194 παρ. 7 ν. 4389/2016 ο καθορισμός της αμοιβής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι η αμοιβή κυμαίνεται σε ανταγωνιστικά επίπεδα και είναι δυνατό να προσελκύσει άριστους επαγγελματίες. Για το σκοπό αυτό το Εποπτικό Συμβούλιο αναφορικά με τη αμοιβή του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας ανέθεσε σε διεθνή σύμβουλο να συνδράμει στην προετοιμασία της πολιτικής αποδοχών ως προς την Εταιρεία και τις άμεσες θυγατρικές της.

Με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου ορίστηκε η αμοιβή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου σε ποσό 75.000 ευρώ ετησίως και επιπλέον αποζημίωση 2.000 ευρώ για κάθε συνεδρίαση Διοικητικού Συμβουλίου και για τα υπόλοιπα μη εκτελεστικά μέλη ορίστηκε αμοιβή ποσό 30.000 ευρώ ετησίως και επιπλέον αποζημίωση 1.000 ευρώ για κάθε συνεδρίαση Διοικητικού Συμβουλίου. Με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου ορίστηκε ανώτατο όριο συνεδριάσεων ΔΣ σε 14 ετησίως. Για τις Επιτροπές και αποκλειστικά για τα μη εκτελεστικά μέλη προβλέφθηκε ότι τα μέλη θα λαμβάνουν 1.000 ευρώ ανά συνεδρίαση Επιτροπής και αντίστοιχα 1.500 ευρώ ο Πρόεδρος κάθε Επιτροπής.

Πίνακες με τις καταβαλλόμενες μικτές και καθαρές Αποζημιώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου:

Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	Μισθός		Πρόσθετη αμοιβή βάσει απόδοσης (bonus)				Άλλες παροχές ή επιδόματα**	
	Περίοδος							
	Μικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μικτές Αποδοχές	
Όνοματεπώνυμο	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018*
Ο. Αικατερινάρη, Διευθύνουσα Σύμβουλος	238.508	270.000	125.437	-	24.185	10.883	18.700	20.600
Σ. Γιουρέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος	203.174	230.000	107.391	-	20.602	9.271	29.481	15.100

* Στα καθαρά ποσά πρέπει να υπολογιστούν και περαιτέρω φόροι και ασφαλιστικές εισφορές ανάλογα με τη ισχύουσα νομοθεσία.

** Η στήλη Άλλες παροχές ή επιδόματα συμπεριλαμβάνει κυρίως αμοιβές που προκύπτουν λόγω εταιρικού συνταξιοδοτικού προγράμματος.

Πρόεδρος και μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	Αμοιβή για συμμετοχή σε συνεδριάσεις		Αμοιβή συμμετοχής σε επιτροπές (για συμμετοχή σε συνεδριάσεις)			Άλλες παροχές ή επιδόματα			
	Περίοδος								
	Μεικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μεικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*	Μεικτές Αποδοχές		Καθαρές Αποδοχές*
Όνοματεπώνυμο	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017	01.2018-12.2018	01.2018-12.2018	01.2017-12.2017 (per diem)	01.2018-12.2018 (per diem)	01.2018-12.2018 (per diem)
Γ. Διαμαντόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ.	65.500	75.000	40.573	46.000	28.000	12.262	300	200	88
Α. Γρηγοριάδη, Μέλος	26.200	30.000	19.146	58.500	22.500	10.651	3.400	3.300	1.379
Θ. Κουβαράκης, Μέλος	26.200	30.000	19.146	45.500	19.000	9.104	500	700	297
Γ. Μαθιός, Μέλος	26.200	7.500	5.246	43.000	2.000	1.005	-	-	-
Μ. Νιφόρου, Μέλος	26.200	30.000	19.146	47.000	25.500	12.235	2.700	2.800	1.235
Η. Αθανασίου, Μέλος	-	21.900	15.318	-	26.000	13.934	-	200	111
Φ. Γρατσώνης, Μέλος	-	5.200	3.637	-	6.000	3.332	-	-	-

* Στα καθαρά ποσά πρέπει να υπολογιστούν και περαιτέρω φόροι και ασφαλιστικές εισφορές ανάλογα με τη ισχύουσα νομοθεσία

**Τα ποσά της χρήσης 2017 δεν αφορούν δωδεκάμηνη περίοδο καθώς το Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα στις 16.02.2017.

Συμβάσεις με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Δεν υπάρχουν προγράμματα διάθεσης μετοχών, δικαιωμάτων προαίρεση επί μετοχών και παρεμφερών τίτλων σε Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα εκτελεστικά Μέλη έχουν συνάψει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών τετραετούς διάρκειας που προβλέπουν τη διαμόρφωση αμοιβών με σταθερά στοιχεία (βασικές αποδοχές) και μεταβλητά στοιχεία συνδεδεμένα με την απόδοση (μεταβλητό μέρος της μισθοδοσίας). Οι αποδοχές υπόκεινται σε όλες τις νόμιμες κρατήσεις (ενδεικτικά φόρο μισθωτών υπηρεσιών, χαρτόσημο, εισφορές κύριας και επικουρικής ασφάλισης). Ειδικότερα, προβλέπεται ότι κατά την διάρκεια της σύμβασης δύναται να καταβάλλονται στα εκτελεστικά Μέλη έκτακτες αποδοχές ως πρόσθετη αμοιβή παραγωγικότητας, με βάση την απόδοση και την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, οι οποίες θα συναρτώνται με την επίτευξη στόχων, όπως αυτοί θα καθορίζονται στο εκάστοτε ισχύον Επιχειρηματικό Σχέδιο της Εταιρείας. Ο τρόπος υπολογισμού των έκτακτων αποδοχών προσδιορίζεται ειδικότερα σε σχετική απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου της Εταιρείας, στην οποία καθορίζεται και το χρονικό σημείο έναρξης υπολογισμού των στόχων.

Κύρια χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνουν τις οργανωτικές δομές, πολιτικές, διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας (ελεγκτικούς μηχανισμούς) που περιγράφονται συνοπτικά παρακάτω:

- Ο ν.4389/2016 καθορίζει συγκεκριμένες δομές και αρμοδιότητες αναφορικά με τα όργανα διακυβέρνησης της Εταιρείας (Γενική Συνέλευση Μετόχου, Εποπτικό Συμβούλιο, Διοικητικό Συμβούλιο). Επιπροσθέτως, έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση του Μοναδικού Μετόχου ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας, ο οποίος καλύπτει περιοχές όπως: «Πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς και πλαίσιο για την προετοιμασία της χρηματοοικονομικής αναφοράς», «Πλαίσιο παρακολούθησης απόδοσης: Πλαίσιο παρακολούθησης στόχων & αναφορών», «Πλαίσιο ελέγχου απόδοσης», κ.α. Ο Εσωτερικός Κανονισμός ορίζει βασικές πολιτικές, διαδικασίες και αρμοδιότητες των οργάνων της Εταιρείας, οι οποίες σχετίζονται τόσο άμεσα όσο και έμμεσα με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
- Στην Εταιρεία έχει συσταθεί και λειτουργεί Επιτροπή Ελέγχου, αποτελούμενη από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σύνθεση και η λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου καθορίζονται σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο (ν.4389/2016, ν.4449/2017, ν.4548/2018, καταστατικό Εταιρείας, κ.λπ.), καθώς και τις αρχές που αναφέρονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας. Βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι: (α) η επισκόπηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων, (β) η επισκόπηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και η διασφάλιση της ακεραιότητας των οικονομικών καταστάσεων, (γ) η διαδικασία επιλογής και η παρακολούθηση της απόδοσης και της ανεξαρτησίας των Εξωτερικών Ελεγκτών, (δ) η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.
- Οι επιχειρησιακοί κίνδυνοι της Εταιρείας (στρατηγικοί, λειτουργικοί, αναφορών, συμμόρφωσης) αναγνωρίζονται και αξιολογούνται περιοδικά από τη Διοίκηση της Εταιρείας βάσει δομημένης διαδικασίας, με την υποστήριξη και εξωτερικού συμβούλου.
- Στην Εταιρεία έχει συσταθεί και λειτουργεί ανεξάρτητη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει την επάρκεια και αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, τα οποία σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τη Διοίκηση της Εταιρείας.
- Η Εταιρεία έχει θέσει ως μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητές της την εγκαθίδρυση και ενδυνάμωση των Επιτροπών Ελέγχου στις θυγατρικές της. Η εξεύρεση και η πρόταση επιλογής κατάλληλων υποψηφίων για τη στελέχωση αυτών των επιτροπών είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, η οποία αποτελείται από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή των Προέδρων των Επιτροπών Ελέγχου, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι διαθέτουν επαρκή εμπειρία στα αντικείμενα της λογιστικής ή/και της ελεγκτικής. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας έχει εγκαθιδρύσει ένα πλαίσιο συνεργασίας με τις αντίστοιχες επιτροπές των θυγατρικών, προκειμένου να τις υποστηρίξει στην υιοθέτηση καλών πρακτικών αναφορικά με τη λειτουργία τους και να παρακολουθεί την εφαρμογή των βελτιωτικών ενεργειών που υλοποιούνται από τις θυγατρικές αναφορικά με τον ρόλο των Επιτροπών Ελέγχου, ιδιαίτερα όσον αφορά την επισκόπηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τη διασφάλιση της ακεραιότητας των οικονομικών τους καταστάσεων.
- Η Εταιρεία και ειδικότερα η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της ΕΕΣΥΠ υλοποιεί ενέργειες που στοχεύουν στην ενδυνάμωση των λειτουργιών Εσωτερικού Ελέγχου στις θυγατρικές της, προκειμένου αυτές να μπορούν να επιτελέσουν τον ρόλο τους αναφορικά με την επισκόπηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων.
- Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών, τόσο στην ανώτερη Διοίκηση της Εταιρείας όσο και στα στελέχη της, διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με παράλληλη διαφύλαξη του απαιτούμενου διαχωρισμού αρμοδιοτήτων και καθηκόντων. Η αρχή του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων

εφαρμόζεται και αναφορικά με αυτές που έχουν ανατεθεί σε τρίτα μέρη, όπως για παράδειγμα στους εξωτερικούς συνεργάτες υποστήριξης της λειτουργίας λογιστηρίου της Εταιρείας.

- Ο προϋπολογισμός συντάσσεται σε ετήσια βάση και περιλαμβάνει μηνιαία ανάλυση. Εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η εφαρμογή του προϋπολογισμού είναι υπό διαρκή παρακολούθηση, με σχετικές αναφορές να υποβάλλονται από την Οικονομική Διεύθυνση τόσο στην Επιτροπή Ελέγχου όσο και στο Διοικητικό Συμβούλιο, όπου συζητούνται τυχόν σημαντικές αποκλίσεις και λαμβάνονται σχετικές αποφάσεις, όταν κριθεί απαραίτητο.
- Έχει καθιερωθεί διαδικασία συνεχούς επικοινωνίας της Οικονομικής Διεύθυνσης της Εταιρείας με τις οικονομικές διευθύνσεις και τις διοικήσεις των θυγατρικών εταιρειών, η οποία περιλαμβάνει τη λήψη μηνιαίας ενημέρωσης αναφορικά με χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά στοιχεία, καθώς και επεξηγηματικών πληροφοριών, όπου απαιτείται. Η μηνιαία παρακολούθηση, ο έλεγχος των οικονομικών αποτελεσμάτων των θυγατρικών και οι αναλύσεις επί αυτών αποτελούν βασικές δικλίδες ασφαλείας αναφορικά με την ποιότητα και τη συνέπεια των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
- Η κατάρτιση των ετήσιων και εξαμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων (εταιρικών και ενοποιημένων), σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης έχει αναληφθεί από διεθνή εταιρεία συμβούλων γνωσμένου κύρους, γνώσης και εμπειρίας.
- Η Οικονομική Διεύθυνση της Εταιρείας παρακολουθεί σε διαρκή βάση τις εγγραφές και τα αρχεία που ετοιμάζονται από τους εξωτερικούς συνεργάτες που έχουν αναλάβει τόσο τη λειτουργία λογιστηρίου όσο και αυτή της ενοποίησης και σύνταξης των εξαμηνιαίων και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (εταιρικών και ενοποιημένων). Έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται πολλαπλές δικλίδες ασφαλείας, όπως επισκόπηση αναφορών και διενέργεια συμφωνιών.
- Το προσωπικό της Οικονομικής Διεύθυνσης έχει σημαντική εμπειρία, κατέχει σειρά επαγγελματικών πιστοποιήσεων, ενώ ενημερώνεται περιοδικά αναφορικά με εξελίξεις και αλλαγές σχετικά με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.
- Η Επιτροπή Ελέγχου, καθώς και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, ενημερώνεται από την Οικονομική Διεύθυνση για τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου κατ' ελάχιστο σε τριμηνιαία βάση, παρακολουθεί τους λογαριασμούς της Εταιρείας και τους ενοποιημένους λογαριασμούς του Ομίλου, καθώς και τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, και ενημερώνει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει επίσης ενημέρωση για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων και εξετάζει την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας.
- Οι Εξωτερικοί Ελεγκτές εξετάζουν τις εξαμηνιαίες και ελέγχουν τις ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή Ελέγχου.
- Οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλονται στο Εποπτικό Συμβούλιο, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου.

Πολιτική διαφορετικότητας

Ο συστηματικός σεβασμός της διαφορετικότητας συμβάλλει στη δημιουργία ενός ανοιχτού και παραγωγικού εργασιακού περιβάλλοντος, όπου οι εργαζόμενοι λειτουργούν υπεύθυνα αλλά και νιώθουν πως έχουν την ευκαιρία να είναι δραστήριοι και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.

Η ΕΕΣΥΠ, όπως πολλές σύγχρονες Ευρωπαϊκές εταιρείες, αναγνωρίζει την σπουδαιότητα της προώθησης της διαφορετικότητας τόσο στο Εποπτικό όσο και Διοικητικό της Συμβούλιο αλλά και στη σύνθεση των ανώτατων διευθυντικών στελεχών και του ανθρώπινου δυναμικού της, ειδικότερα όσο αφορά το φύλο, αλλά και άλλες πτυχές, όπως η ηλικία, το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο, ο τόπος κατοικίας και η υπηκοότητα.

Προτεραιότητα της ΕΕΣΥΠ αποτελεί η υιοθέτηση ίσων ευκαιριών σε όλα τα επίπεδα με μετρήσιμα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ υπάρχουν σήμερα τέσσερις γυναίκες μεταξύ των οκτώ μελών του (εκπροσώπηση 50%), ενώ ανάλογα είναι και τα ποσοστά στις θέσεις ευθύνης της υπόλοιπης εταιρείας.

Η ΕΕΣΥΠ προσπαθεί να καλλιεργήσει ένα υψηλού επιπέδου προφίλ και στις θυγατρικές της αναφορικά με τα θέματα διαφορετικότητας στον εργασιακό χώρο και σε θέσεις ευθύνης, προωθώντας την ίση αντιμετώπιση και την πρόσβαση σε ευκαιρίες, όπως και την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση όλων των εργαζομένων. Ειδικότερα, ως προς τις τοποθετήσεις νέων μελών στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της, η στρατηγική της ΕΕΣΥΠ περιλαμβάνει επιλογή καταξιωμένων επαγγελματιών, μέσα από απόλυτα αξιοκρατικές διαδικασίες και με εστίαση στα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα που απαιτείται να διαθέτουν συλλογικά τα διοικητικά συμβούλια ώστε να ανταπεξέλθουν στο ρόλο τους.

Η ποιοτική σύνθεση αυτών των Διοικητικών Συμβουλίων είναι ενδεικτική της εφαρμογής βέλτιστων κριτηρίων κατά την επιλογή, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η συμπληρωματικότητα των μελών σε δεξιότητες και εμπειρία, η ακαδημαϊκή κατάρτιση, η εξωστρέφεια, η ηλικία, η κατάρτιση αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία αλλά και η ενίσχυση της γυναικείας παρουσίας, καθώς το 15% των νέων μελών των Διοικητικών Συμβουλίων θυγατρικών, είναι γυναίκες, επισημαίνοντας τη δέσμευση της ΕΕΣΥΠ να στηρίζει τις αρχές του μη αποκλεισμού και της διαφορετικότητας.

Brain Regain

Η ΕΕΣΥΠ έχει αναγνωρίσει από την πρώτη στιγμή ότι η φυγή στο εξωτερικό Ελλήνων επαγγελματιών υψηλής κατάρτισης τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης και της έλλειψης ευκαιριών επαγγελματικής εξέλιξης, συνιστά πρόβλημα με σημαντική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα και στην ανάπτυξη των εταιρειών, καθώς πολύτιμο ανθρώπινο κεφάλαιο χάνεται, και υλοποιεί πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αναστροφής του brain drain, προσελκύοντας Έλληνες, που έχουν φύγει και καταξιωθεί επαγγελματικά στο εξωτερικό, πίσω στη χώρα τους.

Αυτό το έχει πετύχει τόσο αναφορικά με θέσεις ευθύνης μέσα στην εταιρεία όπου υπηρετεί σημαντικός αριθμός ανώτατων και ανώτερων στελεχών που επαναπατρίστηκαν, αλλά όσο και ως προς τον ορισμό μελών σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών της δημοσίων επιχειρήσεων. Η επιτυχία αυτή δεν προϋποθέτει μόνο τον εντοπισμό και την αξιολόγηση βιογραφικών καταξιωμένων Ελλήνων του εξωτερικού, αλλά και τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης στη Ελλάδα υπάρχει πρόοδος, αξιοκρατία και υψηλός επαγγελματισμός, με κοινό όραμα και στόχευση στην βελτίωση της λειτουργίας των εταιριών, στην ανάπτυξη και στην ευημερία.

Για την εντατικοποίηση αυτής της προσπάθειας, η ΕΕΣΥΠ συμμετέχει επίσης στη συμμαχία εταιρειών της πρωτοβουλίας “Brain Regain”. Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζεται από μερικές από τις μεγαλύτερες ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε κίριους κλάδους της οικονομίας, όπως χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, βιομηχανία, τουρισμός, κατασκευές, τεχνολογία κλπ., και στοχεύει στη δημιουργία συνθηκών που θα διευκολύνουν τον επαναπατρισμό των Ελλήνων του εξωτερικού. Η ΕΕΣΥΠ υποστηρίζει έμπρακτα την πρωτοβουλία αυτή, έχοντας διαθέσει ανώτερα στελέχη της για τον ρόλο του μέντορα. Οι μέντορες του “Brain Regain” παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε εθελοντική βάση και είναι επιφορτισμένοι με το έργο της καθοδήγησης των Ελλήνων του εξωτερικού, έχοντας προσωπική επαφή και απευθείας συζητήσεις με όσους έχουν εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον.

A.18 Λοιπά Θέματα

Απόκτηση/ κατοχή ιδίων μετοχών

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές αυτής δεν κατέχουν ίδιες μετοχές (της ΕΕΣΥΠ).

Περιορισμοί στην μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι μη μεταβιβάσιμες. Σύμφωνα με το ν. 4389/2016, άρθρο 187 παρ 2, οι μετοχές της Εταιρείας, οι μετοχές των άμεσων θυγατρικών της, καθώς και οι τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010 (Α' 119) («ΤΧΣ») αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 966 του Αστικού Κώδικα.

Ύπαρξη υποκαταστημάτων

Η Εταιρεία δεν έχει υποκαταστήματα.

Δραστηριότητες στο τομέα έρευνας και ανάπτυξης

Για την περίοδο 01.01.2018-31.12.2018, δεν υπήρχαν σημαντικού ύψους δραστηριότητες στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης.

Κανόνες για το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και για την τροποποίηση του καταστατικού, εφόσον διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920

Σύμφωνα με το άρθρο 191 ν.4389/2016, το Εποπτικό Συμβούλιο:

- (α) εκλέγει και διορίζει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 192 ν.4389/2016, και
- (β) ανακαλεί το διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Επίσης το Εποπτικό Συμβούλιο προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για οποιαδήποτε τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας.

Αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου ή ορισμένων μελών του διοικητικού συμβουλίου, για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρ. 16 του κ.ν. 2190/1920

Σύμφωνα με τα άρθρα 191 και 192 ν.4389/2016 το Εποπτικό Συμβούλιο προσυπογράφει την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου για οποιαδήποτε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2019

**Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου**

Γεώργιος Διαμαντόπουλος
Α.Δ.Τ. Μ299970

**Η Διευθύνουσα Σύμβουλος
και Μέλος του Διοικητικού
Συμβουλίου**

Ουρανία Αικατερινάρη
Α.Δ.Τ. Τ222068

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Στέφανος Γιουρέλης
Α.Δ.Τ. ΑΚ142391

Ηρώ Αθανασίου
Α.Δ.Τ. Φ031009

Αλίκη Γρηγοριάδη
Α.Δ.Τ. ΑΜ543704

Θεμιστοκλής Κουβαράκης
Αρ. Διαβ. ΑΝ0837368

Μαρίνα Νιφόρου
Α.Δ.Τ. Σ273214

Σπυρίδων Λορεντζιάδης
Α.Δ.Τ. Π329468

Αυτή η σελίδα έχει μείνει σκόπιμα κενή.

B | ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις περιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας «Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη», οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής:

1. Δεν κατέστη δυνατόν να επαληθευθούν, με επιβεβαιωτικές επιστολές ή άλλες κατάλληλες ελεγκτικές διαδικασίες, υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο της άμεσης θυγατρικής «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑΔ ΑΕ) σχετικά με τον Λογαριασμό Διαχείρισης Πόρων Δημοσίου ποσού € 22,1 εκατ. περίπου, οι οποίες αφορούν υπόλοιπα της απορροφηθείσας στη χρήση 2011, εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ». Διατηρούμε συνεπώς επιφύλαξη σχετικά με το συνολικό ύψος των εν λόγω υποχρεώσεων. Οι εναλλακτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν παρείχαν εύλογη διασφάλιση μόνο για τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.
2. Κατά της θυγατρικής «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑΔ ΑΕ) έχουν ασκηθεί αγωγές – προσφυγές από μισθωτή ακινήτων της εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτόν εταιρειών όπως αναλυτικά περιγράφονται, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων αιτούμενων ποσών, στη σημείωση 31 Α2γ των οικονομικών καταστάσεων. Από τον έλεγχό μας, δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που ενδεχομένως απαιτείται, καθώς οι σχετικές νομικές διαδικασίες, βρίσκονται σε εξέλιξη.
3. Στο κονδύλι του ισολογισμού «Ιδιοχρησιμοποιούμενα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία», περιλαμβάνονται περιουσιακά στοιχεία, που αφορούν ακίνητα, μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα, θυγατρικών εταιρειών, συνολικής αναπόσβεστης αξίας την 31/12/2018 € 1.191 εκατ. περίπου, για τα οποία υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης κατά την εισφορά των θυγατρικών αυτών στην ΕΕΣΥΠ ΑΕ, ενώ αντίστοιχα στο κονδύλι «Επενδύσεις σε ακίνητα», περιλαμβάνονται επενδυτικά ακίνητα θυγατρικών εταιρειών, αξίας € 51 εκατ. περίπου τα οποία κατά παρέκκλιση από τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές δεν έχουν αποτιμηθεί σε εύλογη αξία. Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 5 και 6 των οικονομικών καταστάσεων, η διαδικασία για τον υπολογισμό του ύψους της απομείωσης των σχετικών ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων και της εύλογης αξίας των συγκεκριμένων επενδυτικών ακινήτων βρίσκεται σε εξέλιξη. Κατά συνέπεια διατηρούμε επιφύλαξη για το ύψος της επίπτωσης στα αποτελέσματα της 31/12/2018 και στα Ίδια Κεφάλαια της 1/1/2018, 1/7/2018 και 31/12/2018 του ομίλου από τον υπολογισμό του ύψους της απομείωσης των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων και την αποτίμησή των επενδυτικών ακινήτων σε εύλογη αξία.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της

έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Έμφαση Θεμάτων

1. Εφιστούμε την προσοχή σας στις σημειώσεις 2.5 και 6β των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου περιγράφεται η διαδικασία αναγνώρισης που εφαρμόζεται από την άμεση θυγατρική «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑΔ ΑΕ) σε σχέση με τα ακίνητα του άρθρου 196 του Ν 4389/2016, καθώς και από την θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ, για τα ακίνητα του Ν.3891/2010 όπως ισχύει, για τα οποία δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς την 31/12/2018 καθώς και τις ενέργειες που προγραμματίζονται από τις διοικήσεις των θυγατρικών σχετικά με το θέμα αυτό. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.
2. Εφιστούμε την προσοχή σας στην σημείωση 33 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναφορικά με τον προσδιορισμό του τιμήματος του μη επεξεργασμένου ύδατος που προμηθεύεται η θυγατρική εταιρεία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ Α.Ε.» (ΕΥΔΑΠ ΑΕ) από το Ελληνικό Δημόσιο. Ελλείψει έγγραφης συμφωνίας καθορισμού του ανωτέρου τιμήματος, η ΕΥΔΑΠ συνεχίζει και μετά την 30.06.2013, ημερομηνία κατά την οποία διακανονίστηκε το σύνολο των οικονομικών εκκρεμοτήτων με το Ελληνικό Δημόσιο, τον προβλεπόμενο στο άρθρο 15 της από 9.12.1999 σύμβασης με το Ελληνικό Δημόσιο συμψηφισμό του τιμήματος του αδιύλιστου ύδατος με το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών συντήρησης και λειτουργίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων αποταμίευσης και μεταφοράς ύδατος που ανήκουν στην Εταιρεία Παγίων «ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ». Αλλαγές στην τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης ενδέχεται να επιφέρει η εφαρμογή της ΚΥΑ 135275 (ΦΕΚ 1751/22.05.2017) «Έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του». Στην παρούσα φάση δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν τυχόν επιπτώσεις από την εφαρμογή της ανωτέρων ΚΥΑ στην μέχρι τώρα ακολουθούμενη τακτική της ΕΥΔΑΠ ΑΕ. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Όμιλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση

συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Παναγιώτης Χριστόπουλος
ΑΜ ΣΟΕΛ 28481

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Αυτή η σελίδα έχει μείνει σκόπιμα κενή.

Γ | ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε €)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ*		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Περιουσιακά Στοιχεία					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	2.355.746.267	59.752.018	149.300	65.406
Επενδύσεις σε ακίνητα	6	1.077.249.671	828.523.736	-	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	10.887.686	245.767	14.479	13.191
Επενδύσεις σε θυγατρικές	8	1	1	13	3
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	8	436.671.558	36.911.946	3	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	9	91.239.980	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	10	176.501.338	146.744.086	33.045	72
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	11	3.929.710	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	11	3.106.313	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	11	679.507	-	-	-
Σύνολο		4.156.012.031	1.072.177.554	196.840	78.672
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	12	87.392.912	523.517	-	-
Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	13	484.366.614	62.895.111	880.445	134.226
Λοιπές απαιτήσεις	14	110.978.650	37.316.817	191.747	171.100
Δεσμευμένες καταθέσεις	15	7.621.591	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	736.714.759	125.421.561	19.640.841	7.335.934
Σύνολο		1.427.074.526	226.157.006	20.713.033	7.641.260
Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων		5.583.086.557	1.298.334.560	20.909.873	7.719.932
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	16	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Λοιπά αποθεματικά	17	3.129.912.119	877.322.256	(2.854)	3
Αποτελέσματα εις νέον		(143.415.334)	18.410.775	9.712.519	(3.347.837)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής Εταιρείας		2.996.496.785	905.733.031	19.709.665	6.652.166
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		544.231.767	-	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		3.540.728.552	905.733.031	19.709.665	6.652.166
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	9	38.322.507	-	-	-
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	18	473.014.255	1.837.639	40.448	12.256
Λοιπές προβλέψεις	19	182.485.308	29.337.058	-	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	20	84.434.150	89.321.790	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	21	492.550.108	140.150.534	-	-
Σύνολο		1.270.806.328	260.647.021	40.448	12.256
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		13.882.418	-	-	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	20	120.101.304	-	-	-
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου δανεισμού	20	15.897.722	19.496.083	-	-
Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες	22	259.668.751	98.465.877	444.547	451.727
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	23	362.001.482	13.992.548	715.213	603.783
Σύνολο		771.551.677	131.954.508	1.159.760	1.055.510
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων Και Υποχρεώσεων		5.583.086.557	1.298.334.560	20.909.873	7.719.932

*ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο Όμιλος το 2017 αποτελείται από τρεις εταιρείες ενώ στη χρήση 2018 ενοποιεί τις συμμετοχές σε πλήθος νέων θυγατρικών και συγγενών όπως περαιτέρω αναλύεται στη σημείωση 8. Κατά συνέπεια οι χρήσεις δεν είναι συγκρίσιμες.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 144- 237 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ*		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
<i>(ποσά σε €)</i>					
Κύκλος εργασιών	24	1.045.876.091	57.888.395	16.997.936	-
Κόστος Πωληθέντων	25	(974.237.544)	(25.047.041)	-	-
Επιχορηγήσεις αναλογούσες στο κόστος πωληθέντων	26	104.371.765	-	-	-
Μικτό Κέρδος		176.010.312	32.841.354	16.997.936	-
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	26	127.204.745	3.544.276	-	-
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	25	(159.527.876)	(15.986.598)	(4.357.770)	(3.422.222)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	25	(73.402.475)	(12.854.615)	-	-
Κέρδη από αναπροσαρμογή επενδύσεων σε ακίνητα	6	57.376	36.550.870	-	-
Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως	27	(69.239.591)	(23.116.005)	(1.104)	(2.668)
Αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		1.102.491	20.979.282	12.639.062	(3.424.890)
Έσοδα από μερίσματα		1.594.844	-	-	-
Αποτελέσματα συγγενών επιχειρήσεων	8	(116.368.110)	(2.698.728)	-	-
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	11	(280.244)	-	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	28	32.390.392	3.370.020	427.147	284.249
Χρηματοοικονομικά έξοδα	29	(14.694.158)	(2.277.908)	(5.853)	(2.754)
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων		(96.254.785)	19.372.666	13.060.356	(3.143.395)
Φόρος εισοδήματος	30	(36.287.713)	(1.135.394)	-	-
Καθαρά Κέρδη/ (Ζημίες) μετά από φόρους (Α)		(132.542.498)	18.237.272	13.060.356	(3.143.395)
Καταναμημένα σε:					
Μετόχους μητρικής		(159.394.600)	18.237.272	13.060.356	(3.143.395)
Μη ελέγχουσες μετοχές		26.852.102	-	-	-

*ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο Όμιλος το 2017 αποτελείται από τρεις εταιρείες ενώ στη χρήση 2018 ενοποιεί τις συμμετοχές σε πλήθος νέων θυγατρικών και συγγενών όπως περαιτέρω αναλύεται στη σημείωση 8. Κατά συνέπεια οι χρήσεις δεν είναι συγκρίσιμες.

Οι σημειώσεις στις σελίδες **144- 237** αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ*		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
(ποσά σε €)					
Καθαρά Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης		(132.542.498)	18.237.272	13.060.356	(3.143.395)
Στοιχεία που ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Μερίδιο λοιπών συνολικών εισοδημάτων συγγενών εταιρειών		(41.002)	-	-	-
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Κέρδη από αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων	6	-	2.694.085	-	-
Μερίδιο λοιπών συνολικών εισοδημάτων συγγενών εταιρειών (μη αναταξινομούμενα)	8	239.374	81.630	-	-
Μεταβολή αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους) επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μετά από φόρους	11	(1.764.135)	-	-	-
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) από πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού, μετά από φόρους	18	1.264.779	53.245	(2.870)	-
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα (B)		(300.984)	2.828.960	(2.870)	-
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα χρήσης (A)+(B)		(132.843.482)	21.066.232	13.057.486	(3.143.395)
Κατανομημένα σε:					
Μετόχους μητρικής		(159.677.369)	21.066.232	13.057.486	(3.143.395)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		26.833.887	-	-	-

*ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο Όμιλος το 2017 αποτελείται από τρεις εταιρείες ενώ στη χρήση 2018 ενοποιεί τις συμμετοχές σε πλήθος νέων θυγατρικών και συγγενών όπως περαιτέρω αναλύεται στη σημείωση 8. Κατά συνέπεια οι χρήσεις δεν είναι συγκρίσιμες.

Οι σημειώσεις στις σελίδες **144- 237** αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

		ΟΜΙΛΟΣ*					
(ποσά σε €)	Σημ.	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα την 01.01.2017		10.000.000	457.638.774	173.503	467.812.277	-	467.812.277
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2017		-	-	18.237.272	18.237.272	-	18.237.272
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	2.828.960	-	2.828.960	-	2.828.960
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα χρήσης 31.12.2017		-	2.828.960	18.237.272	21.066.232	-	21.066.232
Αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος	17	-	416.854.522	-	416.854.522	-	416.854.522
Υπόλοιπα την 31.12.2017		10.000.000	877.322.256	18.410.775	905.733.031	-	905.733.031
Υπόλοιπα την 01.01.2018 Δημοσιευμένα στοιχεία		10.000.000	877.322.256	18.410.775	905.733.031	-	905.733.031
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	13	-	-	(1.839.464)	(1.839.464)	-	(1.839.464)
Υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναμορφωμένα)		10.000.000	877.322.256	16.571.311	903.893.567	-	903.893.567
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης		-	-	(159.394.600)	(159.394.600)	26.852.102	(132.542.498)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	(282.769)	-	(282.769)	(18.215)	(300.984)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα χρήσης 31.12.2018		-	(282.769)	(159.394.600)	(159.677.369)	26.833.887	(132.843.482)
Καθαρή θέση θυγατρικών κατά την ημερομηνία μεταβίβασης	17	-	2.185.046.972	-	2.185.046.972	532.023.793	2.717.070.765
Αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος	17	-	67.260.015	-	67.260.015	-	67.260.015
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		-	-	(26.400)	(26.400)	-	(26.400)
Διανεμηθέντα μερίσματα		-	-	-	-	(14.625.913)	(14.625.913)
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού θυγατρικών	17	-	565.645	(565.645)	-	-	-
Υπόλοιπα την 31.12.2018		10.000.000	3.129.912.119	(143.415.334)	2.996.496.785	544.231.767	3.540.728.552

*ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο Όμιλος το 2017 αποτελείται από τρεις εταιρείες ενώ στη χρήση 2018 ενοποιεί τις συμμετοχές σε πλήθος νέων θυγατρικών και συγγενών όπως περαιτέρω αναλύεται στη σημείωση 8. Κατά συνέπεια οι χρήσεις δεν είναι συγκρίσιμες.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 144- 237 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρείας της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε €)	Σημ.	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
		Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα την 01.01.2017	16	10.000.000	3	(204.442)	9.795.561
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης		-	-	(3.143.395)	(3.143.395)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	-	-	-
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα χρήσης 31.12.2017		-	-	(3.143.395)	(3.143.395)
Υπόλοιπα την 31.12.2017		10.000.000	3	(3.347.837)	6.652.166
Υπόλοιπα την 01.01.2018		10.000.000	3	(3.347.837)	6.652.166
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης				13.060.356	13.060.356
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	(2.870)	-	(2.870)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα χρήσης 31.12.2018		-	(2.870)	13.060.356	13.057.486
Μεταβίβαση θυγατρικών προς την ΕΕΣΥΠ άνευ ανταλλάγματος	17	-	13	-	13
Υπόλοιπα την 31.12.2018		10.000.000	(2.854)	9.712.519	19.709.665

Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται. Ο Όμιλος δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15.

Η μητρική Εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15.

Οι σημειώσεις στις σελίδες **144- 237** αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε €)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ*		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων		(96.254.785)	19.372.666	13.060.356	(3.143.395)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	25	115.272.066	2.985.533	14.064	10.168
Απόσβεση προκαταβολών μισθωμάτων- καθαρό έσοδο		(537.757)	(537.757)	-	-
Απόσβεση επιχορηγήσεων και συμμετοχών καταναλωτών	21	(17.287.577)	-	-	-
Διαγραφές προεισπραχθέντων μισθωμάτων		-	(165.591)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές		(707.620)	17.366	-	-
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	18	17.689.985	188.873	25.322	12.256
Λοιπές Προβλέψεις		44.838.511	29.125.338	248.997	227.808
Ζημιές από καταστροφές/διαγραφές περιουσιακών στοιχείων		(41.842)	-	-	-
Κέρδη από πώληση ενσώματων και ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων		37.934	-	-	-
Ζημιές απομείωσης περιουσιακών στοιχείων		-	764.779	-	-
Αναστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων	5,26	(3.933.733)	-	-	-
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	11	280.244	-	-	-
Αναπροσαρμογή επενδύσεων σε ακίνητα	6	(57.376)	(36.550.870)	-	-
Αποτελέσματα συγγενών επιχειρήσεων	8	116.368.110	2.698.728	-	-
Έσοδα από μερίσματα		(1.594.844)	-	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	28	(32.390.392)	(3.370.020)	(427.147)	(284.249)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	29	14.694.158	2.277.908	5.853	2.754
Λειτουργικά κέρδη / (ζημιές) προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		156.375.082	16.806.953	12.927.445	(3.174.658)
(Αύξηση)/ μείωση αποθεμάτων		(2.589.555)	19.489	-	-
(Αύξηση)/ μείωση εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων		42.957.097	70.609.697	(857.938)	(386.641)
Αύξηση/ (μείωση) προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων		(17.211.590)	(109.231.588)	104.250	834.427
Καταβεβλημένοι φόροι		(29.262.252)	-	-	-
Καταβεβλημένες αποζημιώσεις προσωπικού	18	(21.292.008)	-	-	-
Σύνολο (εκροών) / εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		128.976.774	(21.795.449)	12.173.757	(2.726.872)
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	5,6,7	(24.432.164)	(905.322)	(99.246)	(88.766)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		356.438	2.245	-	-
Εισπραξη επιχορηγήσεων και συμμετοχών καταναλωτών	21	3.908.054	-	-	-
Εισπράξεις από πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		1.935	-	-	-
Μερίσματα εισπραχθέντα		2.189.977	4.812.478	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα θυγατρικών κατά την ημερομηνία απόκτησης	15	510.645.385	-	-	-
Τόκοι εισπραχθέντες		15.146.314	3.238.405	236.249	151.572
Σύνολο εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		507.815.939	7.147.806	137.003	62.806

Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		(10.365.362)	(65.200)	(5.853)	-
Καταβολή μερισμάτων		(13.926.209)	(2.053.839)	-	-
Αύξηση δεσμευμένων καταθέσεων		(1.207.944)	-	-	-
Σύνολο (εκροών) / εισροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		(25.499.515)	(2.119.039)	(5.853)	-
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης (α) + (β) + (γ)					
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	15	125.421.561	142.188.243	7.335.934	10.000.000
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	15	736.714.759	125.421.561	19.640.841	7.335.934

*Ο Όμιλος το 2017 αποτελείται από τρεις εταιρείες ενώ στη χρήση 2018 ενοποιεί τις συμμετοχές σε πλήθος νέων θυγατρικών και συγγενών όπως περαιτέρω αναλύεται στη σημείωση 8. Κατά συνέπεια οι χρήσεις δεν είναι συγκρίσιμες.

Οι σημειώσεις στις σελίδες **144- 237** αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής «ΕΕΣΥΠ» ή «Εταιρεία») και τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της (εφεξής «Όμιλος») για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.

Σκοπός της Εταιρείας, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο 4389/2016, είναι η διαχείριση και αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου που μεταβιβάστηκε σε αυτήν χάριν του δημοσίου συμφέροντος όπως περαιτέρω εξειδικεύεται στις διατάξεις του ν. 4389/2016 («Νόμος») και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του. Η Εταιρεία συστήνεται για να εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό και να συνεισφέρει πόρους (α) για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και (β) για την απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ν. 4336/2015 (Α' 94).

Για την επίτευξη του σκοπού της η Εταιρεία: α) διαχειρίζεται τα περιουσιακά της στοιχεία αποβλέποντας στη μακροπρόθεσμη επαύξηση της αξίας τους, σύμφωνα με τον Εσωτερικό της Κανονισμό, με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, β) προωθεί μεταρρυθμίσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων, μέσω, αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προαγωγής υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, αειφορίας, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών και δύναται να επιχειρεί κάθε πράξη ή ενέργεια, η οποία αναφέρεται στο Νόμο και στο Καταστατικό.

Η διάρκεια της Εταιρείας ορίζεται στα ενενήντα εννέα (99) έτη από την ημερομηνία καταχώρισης της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, ήτοι 25.10.2016. Η Εταιρεία είναι Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία με αριθμό Γ.Ε.ΜΗ: 140358160000, με έδρα την Αθήνα επί της οδού Καραγιώργη Σερβίας 4 Τ.Κ. 105 62. Το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας και των θυγατρικών της είναι το Ευρώ.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι μη μεταβιβάσιμες. Δεδομένου ότι η λειτουργία της και των άμεσων θυγατρικών της, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 188 του ν. 4389/2016, εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό, οι μετοχές της Εταιρείας, οι μετοχές των άμεσων θυγατρικών της, καθώς και οι τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010 (Α' 119) («ΤΧΣ») αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 966 του Αστικού Κώδικα.

Οι συμμετοχές που έχουν μεταβιβαστεί από το Ελληνικό Δημόσιο απευθείας στην Εταιρεία άνευ ανταλλάγματος σύμφωνα με τον ν. 4389/2016 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις του, αφορούν τις «Άμεσες Θυγατρικές» (οι οποίες μεταβιβάστηκαν εντός του έτους 2016) και τις «Λοιπές Θυγατρικές» (οι οποίες έχουν μεταβιβασθεί με 1η Ιανουαρίου 2018, εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που μεταβιβάστηκε με 1η Ιουλίου 2018) και, είναι οι κατωτέρω:

A) «Άμεσες Θυγατρικές»:	% Συμμετοχής
(α) Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ¹	100%
(β) Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)	100%
(γ) Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ)	100%
B) «Λοιπές Θυγατρικές» (κατά την έννοια του Ν. 4389/2016):	% Συμμετοχής
(α) Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)	34,12%
(β) Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας Α.Ε. (ΕΥΔΑΠ)	50%+1 μετοχή
(γ) Εταιρεία Ύδρευσης & Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΕΥΑΘ)	50%+1 μετοχή
(δ) Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθήνας Α.Ε. (ΟΑΣΑ)	100%
(ε) Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (ΟΚΑΑ)	100%
(στ) Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΚΑΘ)	100%
(ζ) Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου Α.Ε. (ΑΕΔΙΚ)	100%
(η) Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. (ΕΛΤΑ)	90%
(θ) Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΔΕΘ – HELEXPO)	100%
(ι) Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.	55,19%

(ια) ΕΤΒΑ –ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε	35%
(ιβ) Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.	25%
(ιγ) Folli Follie Α.Ε	0,96%
(ιδ) ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. ²	100%

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1) Η ΕΕΣΥΠ δεν έχει ουσιαστικά εξουσίες σχετικά με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) καθώς οι αποφάσεις για την υλοποίηση της αποστολής και του σκοπού του λαμβάνονται αποκλειστικά από τα όργανα διοίκησης του ΤΧΣ.

2) Σύμφωνα με το άρθρο 113 του ν. 4549/2018, η συμμετοχή του Δημοσίου στη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. μεταβιβάστηκε στην Εταιρεία από 01.07.2018.

Επιπρόσθετα, με το άρθρο 350 του Ν. 4512/2018 «Το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος του Ελληνικού Δημοσίου λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε.» (Ο.Τ.Ε. Α.Ε.) μεταβιβάζεται στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.». Το Ελληνικό Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση του ΟΤΕ για τις μετοχές που του αναλογούν.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4549/2018, μέχρι την πλήρη αποπληρωμή του δανείου που χορηγήθηκε στα πλαίσια της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων της, η Εταιρεία ορίστηκε ως εγγυητής με υποχρεώσεις όπως ορίζονται στην εν λόγω σύμβαση.

Οι παρούσες ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23.09.2019 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας www.hcap.gr, στην ενότητα «Εταιρεία», στην υποενότητα «Οικ. Αποτελέσματα – Ετήσια Δελτία».

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (εφεξής ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί επί της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας και σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τις επενδύσεις σε ακίνητα και τους χρεωστικούς ή συμμετοχικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και μέσω των συνολικών εισοδημάτων που αποτιμήθηκαν σε εύλογες αξίες.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2017, εκτός από την υιοθέτηση των νέων προτύπων και διερμηνειών, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.1. Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσεων από τη Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που έχουν υιοθετηθεί. Οι περιοχές που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης ή πολυπλοκότητας, ή όπου υποθέσεις και εκτιμήσεις επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 4.

2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία έγιναν υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2018 και μεταγενέστερα και τα οποία αναλύονται παρακάτω.

2.2.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

Τα κατωτέρω πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την τρέχουσα οικονομική χρήση. Η τυχόν επίδραση από την εφαρμογή τους στις Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις περιγράφεται κάτωθι.

ΔΠΧΑ 15: Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Οι απαιτήσεις του προτύπου εφαρμόζονται επίσης για την αναγνώριση και επιμέτρηση των κερδών και ζημιών από την πώληση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν παραγωγή από συνήθεις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας (π.χ., πωλήσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ή άυλων περιουσιακών στοιχείων). Απαιτούνται εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του συνόλου των εσόδων, πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις απόδοσης, αλλαγές στα υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων σύμβασης και των υποχρεώσεων σύμβασης μεταξύ των περιόδων και βασικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 15: Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (Αποσαφηνίσεις)

Στόχος των αποσαφηνίσεων είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: (α) το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», (β) των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και (γ) των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων.

Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά η επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 2: Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό (α) των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, (β) παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και (γ) το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

ΔΛΠ 40: Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Αλλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του. Δεν υπήρξε επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 22: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές

Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και είσπραξη προκαταβολής. Δεν υπήρξε επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Δεν υπήρξε επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου.

- **ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς:** η αναβάθμιση αυτή διαγράφει τις βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις για γνωστοποιήσεις χρηματοπιστωτικών μέσων, παροχών σε εργαζομένους και εταιρειών επενδύσεων, κατά την πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς.
- **ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

ΔΠΧΑ 9: Χρηματοοικονομικά μέσα

Η τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 συγκεντρώνει τις φάσεις του έργου των χρηματοοικονομικών μέσων και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει την ταξινόμηση και επιμέτρηση, των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει επίσης μια νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Οι νέες πρόνοιες όσον αφορά τις ζημίες απομείωσης, σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν ως αποτέλεσμα οι αναμενόμενες ζημίες να αναγνωρίζονται νωρίτερα, σε σύγκριση με την πρακτική που ακολουθείται από προηγούμενα πρότυπα. Οι κατηγορίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας, που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του ΔΠΧΑ 9 είναι οι παρακάτω:

- Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία
- Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος.

Βάσει του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρεία υιοθέτησαν το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων από πελάτες.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σε ότι αφορά τις απαιτήσεις από πελάτες, οι θυγατρικές και η Εταιρεία χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικών ζημιών με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων,

βασισμένο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου και της Μητρικής για πιστωτικές ζημίες, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε ότι αφορά τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 στον Όμιλο ανήλθε σε €1.839.464, η οποία επιβάρυνε τα ίδια κεφάλαια την 01.01.2018.

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Ίδια Κεφάλαια	Ίδια Κεφάλαια
Υπόλοιπα την 01.01.2018 δημοσιευμένα στοιχεία	905.733.031	6.652.166
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	(1.839.464)	-
Υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναμορφωμένα)	903.893.567	6.652.166

Η ανωτέρω επίδραση αφορά μόνο τις εταιρείες που αποτελούσαν τον Όμιλο την 31.12.2017, δηλαδή την ΕΕΣΥΠ, την ΕΤΑΔ και το ΤΑΙΠΕΔ. Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 των θυγατρικών που ενοποιήθηκαν την 01.01.2018 έχει ενσωματωθεί στο ποσό που εμφανίζεται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων ως «Καθαρή θέση θυγατρικών κατά την ημερομηνία μεταβίβασης», καθώς όλες καταχώρησαν την επίδραση από τα νέα πρότυπα την ίδια ημερομηνία με την ημερομηνία μεταβίβασης (01.01.2018).

2.2.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους, αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Τα κάτωθι πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, είναι υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα. Ο Όμιλος επί του παρόντος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των τυχόν επιπτώσεων αυτών.

ΔΠΧΑ 9: Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση (Τροποποίηση)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρξει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 16: Μισθώσεις

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας. Ο Όμιλος και η Εταιρεία βρίσκονται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 10: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα

μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 28: Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή της διερμηνείας στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 19: Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις): «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις): «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι

διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης από την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κατωτέρω τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

- **ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»:**
Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
- **ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»:**
Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
- **ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»:**
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που έχουν αναγνωρισθεί οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιουργήσαν τα διανεμητέα κέρδη.
- **ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»:**
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.3 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν είναι εκτεθειμένος ή έχει δικαιώματα σε κυμαινόμενες αποδόσεις στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην εταιρεία και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις αποδόσεις αυτές μέσω της εξουσίας του επί της εταιρείας. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά πόσον ασκεί έλεγχο επί των επενδύσεων του, σε περιπτώσεις που γεγονότα και καταστάσεις υποδεικνύουν πως υπήρξε κάποια σημαντική αλλαγή. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο και παύουν να ενοποιούνται την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει τον έλεγχο.

Τα κέρδη ή ζημίες και κάθε στοιχείο της κατάστασης των λοιπών συνολικών εισοδημάτων μερίζονται στη μητρική εταιρεία και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό επιφέρει μείωση των μη ελέγχουσων συμμετοχών σε χρεωστικό υπόλοιπο. Όταν απαιτείται, πραγματοποιούνται προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών για να εξασφαλιστεί ότι οι λογιστικές τους πολιτικές είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Όλες οι ενδοεταιρικές συναλλαγές, τα ενδοεταιρικά υπόλοιπα, τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες και οι ενδοεταιρικές ταμειακές ροές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στα αποτελέσματα και την καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών, που χρησιμοποιούνται για σκοπούς ενοποίησης, συντάσσονται για την ίδια ημερομηνία και περίοδο αναφοράς και χρησιμοποιούν τις ίδιες λογιστικές αρχές με τη Μητρική Εταιρεία. Στις περιπτώσεις όπου οι θυγατρικές στις εταιρικές τους καταστάσεις χρησιμοποιούν πολιτικές διαφορετικές από τον Όμιλο ή εντοπίζονται στα πιστοποιητικά των ορκωτών ελεγκτών λογιστών τους λάθη επί αυτών για τα οποία υπάρχει επαρκής πληροφόρηση ώστε να μπορεί να προσδιοριστεί το ποσό της διορθωτικής εγγραφής που απαιτείται, καταχωρούνται κατάλληλες προσαρμογές.

Μετά την απόκτηση του ελέγχου, όταν μεταβάλλεται το ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική από συναλλαγές με τις μη ελέγχουσες συμμετοχές, χωρίς μεταβολή στο καθεστώς του ελέγχου από τον Όμιλο, τότε η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και του μέρους της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε από ή μεταβιβάστηκε σε μη ελέγχουσα συμμετοχή αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε περίπτωση που ο Όμιλος χάσει τον έλεγχο σε μια θυγατρική, αποαναγνωρίζει όλα τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), τις υποχρεώσεις, τις μη ελέγχουσες συμμετοχές και τα υπόλοιπα στοιχεία της καθαρής θέσης, ενώ το εναπομείναν κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης. Αν παραμένει κάποια συμμετοχή, αυτή αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία.

(α.1) Απόκτηση θυγατρικών όταν η συναλλαγή δεν διενεργείται μεταξύ σχημάτων υπό κοινό έλεγχο:

Όταν η απόκτηση θυγατρικών εταιρειών δεν αφορά συνενώσεις επιχειρήσεων υπό κοινό έλεγχο, τότε λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της απόκτησης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΠΧΑ 3. Το τίμημα της εξαγοράς για την απόκτηση μιας θυγατρικής εταιρείας υπολογίζεται ως το σύνολο των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από τον Όμιλο. Το τίμημα της εξαγοράς περιλαμβάνει επίσης την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από μια συμφωνία ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Τα διακριτά αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται, καθώς και οι υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται σε μια επιχειρηματική συνένωση, επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μη ελέγχουσα συμμετοχή στην θυγατρική, είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος εξαγοράς και της αναλογούσας εύλογης αξίας της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε, εμφανίζεται ως υπεραξία. Αν το τίμημα εξαγοράς είναι μικρότερο από την αναλογία του Ομίλου στην καθαρή θέση της θυγατρικής που αποκτήθηκε, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσης.

Εάν μια επιχειρηματική συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά μέχρι την απόκτηση του ελέγχου, η τρέχουσα αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση της εύλογης αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

(α.2) Απόκτηση θυγατρικών όταν η συναλλαγή διενεργείται από σχήματα υπό κοινό έλεγχο:

Η απόκτηση θυγατρικών, όταν η συναλλαγή διενεργείται από σχήματα υπό κοινό έλεγχο, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ είναι συναλλαγή που εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3.

Όταν η απόκτηση θυγατρικών εταιρειών προέρχεται από μεταβίβαση από τον απώτερο μέτοχο τότε ο Όμιλος ακολουθεί τη μέθοδο της συνένωσης οικονομικών οντοτήτων ή επιχειρήσεων υπό κοινό έλεγχο (common control transactions). Μια συνένωση επιχειρήσεων που αφορά οικονομικές οντότητες ή επιχειρήσεις που τελούν υπό κοινό έλεγχο είναι μια συνένωση επιχειρήσεων στην οποία όλες οι συνενωμένες οντότητες ή επιχειρήσεις τελικά ελέγχονται από το ίδιο μέρος ή μέρη πριν και μετά τη συνένωση επιχειρήσεων και ο έλεγχος αυτός δεν είναι προσωρινός.

Στις περιπτώσεις αυτές ο Όμιλος, σύμφωνα με τις παραγράφους 10 έως 12 του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» που μεταξύ άλλων αναφέρουν πως «Εν απουσία προτύπου ή διερμηνείας που εφαρμόζεται ειδικώς σε συναλλαγή ή σε άλλο γεγονός ή περίπτωση, η διοίκηση θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει κατά την κρίση της μια λογιστική πολιτική από την οποία προκύπτουν πληροφορίες που είναι σχετικές με τις ανάγκες λήψης οικονομικών αποφάσεων των χρηστών και αξιόπιστες», εφαρμόζει λογιστική μέθοδο συνένωσης οικονομικών οντοτήτων υπό κοινό έλεγχο με βάση την οποία αθροίζονται οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων χωρίς περαιτέρω υπολογισμό εύλογων αξιών.

Πιο αναλυτικά:

- Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των εταιρειών αναγνωρίζονται στις λογιστικές αξίες, όπως προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις των εταιρειών με κατάλληλες προσαρμογές α) για την επίτευξη ομοιομόρφων λογιστικών πολιτικών και β) για τη διόρθωση τυχών λαθών που είτε έχουν επιστημανθεί από τους ορκωτούς ελεγκτές τους ή έγιναν αντιληπτά εντός 12 μηνών από τη μεταβίβαση, αφορούσαν θέματα προ μεταβίβασης και για τα οποία υπάρχει επαρκής πληροφόρηση ώστε να μπορεί να προσδιοριστεί το ποσό της εγγραφής που απαιτείται.
- Δεν αναγνωρίζεται υπεραξία. Η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης της επένδυσης και της καθαρής θέσης της μεταβιβαθείσας εταιρείας αναγνωρίζεται σε διακριτό αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια «Αποθεματικό από απόκτηση θυγατρικών», καθώς προκύπτει από συναλλαγή με τον μέτοχο.
- Τα κόστη της συναλλαγής (εάν υπάρχουν) αναγνωρίζονται απευθείας ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κάθε νέα οντότητα από την ημερομηνία που τίθεται σε ισχύ η μεταβίβασή της, χωρίς αναμόρφωση των συγκριτικών στοιχείων προηγούμενης περιόδου.

(α.3) Λογιστικός χειρισμός που ακολουθήθηκε για την απόκτηση συμμετοχών στις «Άμεσες» και «Λοιπές θυγατρικές» (για τις περιπτώσεις που μεταβιβάστηκε πλειοψηφικό ποσοστό συμμετοχής)

Με το άρθρο 188 του ν.4389/2016 (ως ίσχυε έως την 31.12.2017) ορίστηκε ότι από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας τα κατωτέρω νομικά πρόσωπα, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ή οι τίτλοι που το ενσωματώνουν μεταβιβάζονται στην Εταιρεία σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4389/2016, θεωρούνται για τους σκοπούς του νόμου 4389/2016 άμεσες θυγατρικές της (οι «Άμεσες Θυγατρικές»):

«Άμεσες Θυγατρικές»:	% Συμμετοχής
▪ Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ)	100%
▪ Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)	100%
▪ Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ)	100%

Περαιτέρω, μετά την τροποποίηση του ν.4389/2016 όπως επήλθε από τις διατάξεις του ν.4512/2018, μεταβιβάστηκαν στην Εταιρεία οι συμμετοχές του Ελληνικού Δημοσίου σε αριθμό επιχειρήσεων που κατά την έννοια του νόμου ονομάστηκαν «Λοιπές Θυγατρικές», για κάποιες εκ των οποίων μεταβιβάστηκε πλειοψηφικό ποσοστό και για κάποιες μειοψηφικό. Η ανάλυση των λοιπών θυγατρικών έχει ως εξής:

«Λοιπές Θυγατρικές» κατά την έννοια του Ν. 4389/2016 στις οποίες μεταβιβάστηκε πλειοψηφικό ποσοστό:	% Συμμετοχής
▪ Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας Α.Ε.(ΕΥΔΑΠ)	50%+1 μετοχή
▪ Εταιρεία Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΕΥΑΘ)	50%+1 μετοχή
▪ Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθήνας Α.Ε. (ΟΑΣΑ)	100%
▪ Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (ΟΚΑΑ)	100%
▪ Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΚΑΘ)	100%
▪ Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου Α.Ε. (ΑΕΔΙΚ)	100%

▪ Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. (ΕΛΤΑ)	90%
▪ Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΔΕΘ – HELEXPO)	100%
▪ Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.	55,19%
▪ ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.*	100%

«Λοιπές θυγατρικές» κατά την έννοια του Ν. 4389/2016 που μεταβιβάστηκε μειοψηφικό ποσοστό:

▪ Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)	34,12%
▪ ΕΤΒΑ –ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε	35%
▪ Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.(ΔΑΑ)	25%
▪ Follis Follie Α.Ε	0,96%

*Οι συμμετοχές μεταβιβάστηκαν με 01.01.2018, εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που μεταβιβάστηκε με 01.07.2018.

Καθώς η ΕΕΣΥΠ, η ΕΤΑΔ, το ΤΑΙΠΕΔ και οι «Λοιπές θυγατρικές» των οποίων το πλειοψηφικό ποσοστό μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ, βρίσκονται υπό τον κοινό έλεγχο του ίδιου τελικού μετόχου, ο οποίος είναι ο ίδιος πριν και μετά την συνένωση, η μεταβίβαση των μετοχών των εταιρειών αυτών στην ΕΕΣΥΠ, θεωρείται ότι είναι μεταξύ οντοτήτων υπό κοινό έλεγχο, η οποία εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος για την απόκτησή τους ακολούθησε την λογιστική πολιτική που περιγράφεται ανωτέρω στην παράγραφο 2.3 περ. α.2).

Όσον αφορά το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας Α.Ε. (ΤΧΣ), ο Όμιλος εξέτασε τα γεγονότα και τις περιστάσεις που αφορούν την κατοχή των τίτλων που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τις πρόνοιες του ν. 4389/2016 αναφορικά με τα δικαιώματα και την σχέση της ΕΕΣΥΠ και του ΤΧΣ, και έκρινε ότι ο Όμιλος με βάση τα προβλεπόμενα από τα ΔΠΧΑ δεν ασκεί έλεγχο ή ουσιώδη επιρροή επί του ΤΧΣ.

Περαιτέρω ο Όμιλος κατέθεσε ερώτημα παραθέτοντας τα πραγματικά γεγονότα στο Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ) της ΕΛΤΕ, το οποίο με απάντησή του επί του ερωτήματος της Εταιρείας, κατέληξε ότι δεν προκύπτει σχέση ελέγχου ή ουσιώδους επιρροής από την ΕΕΣΥΠ προς το ΤΧΣ.

Με βάση τα ανωτέρω, η Εταιρεία δεν ενοποίησε τις Οικονομικές Καταστάσεις του ΤΧΣ, είτε με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η συμμετοχή της Εταιρείας στο ΤΧΣ αντιμετωπίζεται ως συμμετοχή στις ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της και έχει αναγνωριστεί στο κόστος κτήσης (συμβολική αξία του €1) στο κονδύλι «Επενδύσεις σε θυγατρικές».

Το έτος 2018 αποτέλεσε μια κρίσιμη πρόκληση για την ΕΕΣΥΠ, καθώς έως το έτος 2017 ενοποιούσε τη συμμετοχή της σε δύο άμεσες θυγατρικές και κατά το έτος 2018 μετά τις μεταβιβάσεις συμμετοχών που έλαβαν χώρα, ενοποιήθηκε για πρώτη φορά η συμμετοχή του Δημοσίου (πλειοψηφική ή μειοψηφική μέσω ΕΕΣΥΠ) σε δεκατρείς (13) επιπλέον επιχειρήσεις και σε πλήθος άλλων θυγατρικών ή συγγενών εταιρειών αυτών. Οι εταιρείες αυτές:

- δραστηριοποιούνται σε πολύ διαφορετικές αγορές μεταξύ τους,
- ακολουθούσαν σε πολλές περιπτώσεις διαφορετικές λογιστικές πολιτικές, καθώς είχαν κάνει διαφορετικές επιλογές μεταξύ επιτρεπτών από τα ΔΠΧΑ επιλογών για την απεικόνιση στοιχείων του ισολογισμού ή συναλλαγών/αποτελεσμάτων χρήσης,
- είχαν διαφορετικές διαδικασίες προετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων, συστήματα, ημερομηνίες στις οποίες ολοκλήρωναν τις οικονομικές τους καταστάσεις, ενώ ορισμένες εξ' αυτών παρά το γεγονός ότι μεταφέρθηκαν στην ΕΕΣΥΠ το έτος 2018 δεν είχαν δημοσιεύσει οικονομικές καταστάσεις από το έτος 2016,
- υπήρχε σημαντικό πλήθος παρατηρήσεων και εμφάσεων επί των πιστοποιητικών Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών τους με συνέπεια την επίδραση στην αξιοπιστία και διαφάνεια των οικονομικών τους καταστάσεων,
- δεν υπήρχε ομοιογένεια στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών αυτών, καθώς οι 13 νέες εταιρείες ελέγχονταν από εννέα διαφορετικές εταιρείες ορκωτών ελεγκτών λογιστών, ενώ επίσης σε αρκετές περιπτώσεις τα αντίστοιχα τμήματα των εταιρειών ήταν υποστελεχωμένα και χωρίς τις κατάλληλες υποδομές και συστήματα, πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί στο μέλλον.

Σε γενικές γραμμές, η ενοποίηση τόσο πολλών και διαφορετικών εταιρειών ήταν από τα πιο σύνθετα εγχειρήματα, και για τα δεδομένα της ελληνικής αγοράς και του ιδιωτικού τομέα, για τους λόγους που προαναφέραμε. Μετά εύλογου διαστήματος από τη μεταφορά τους, η ΕΕΣΥΠ ακολούθησε ενέργειες για τη βελτίωση της ποιότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των αναφορών, όπου μεταξύ άλλων:

- εφάρμοσε διαδικασία σύστασης (ή ενίσχυσης όπου προϋπήρχαν) επιτροπών ελέγχου στις εταιρείες αυτές στελεχώνοντας τις με προέδρους που έχουν επαρκή σύμφωνα με το νόμο, γνώση λογιστικής και ελεγκτικής, διασφαλίζοντας επίσης την ανεξαρτησία των μελών των Επιτροπών Ελέγχου,
- καταβλήθηκε μεγάλη προσπάθεια για την επίλυση και διόρθωση όσων περισσότερο δυνατόν εκ των προβλημάτων που αναδείκνυαν οι εξωτερικοί ορκωτοί λογιστές για τις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών αυτών, με συνέπεια από σύνολο 35 παρατηρήσεων και εμφάσεων που υπήρχαν επί των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2016, να μειωθούν σε 21 στις οικονομικές καταστάσεις έτους 2017, και να μειωθούν περαιτέρω σε περίπου 15 για το έτος 2018,
- ξεκίνησε προσπάθεια εντοπισμού των σημαντικότερων διαφορών στις λογιστικές πολιτικές που ακολουθούνταν από τις θυγατρικές, καθώς και σύγκλισης αυτών, ώστε οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις να απεικονίζονται με ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές.

Καθώς η μεταβίβαση όλων των ανωτέρω έχει γίνει σε λιγότερο των 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς, η ΕΕΣΥΠ εξακολουθεί να αξιολογεί και να προβαίνει σε βελτιώσεις όλων των ανωτέρω, διαδικασία η οποία αναμένεται να συνεχισθεί στους επόμενους μήνες, καθώς παρά την σημαντική πρόοδο, η επίλυση ορισμένων εκ των θεμάτων απαιτεί σημαντικό χρόνο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα διαδικασίας στην οποία παρότι έχει υπάρξει σημαντική πρόοδος αλλά δεν έχει οριστικοποιηθεί είναι ο έλεγχος απομείωσης ενός πολύ μεγάλου πλήθους παγίων, μια διαδικασία που σε πολλές εκ των θυγατρικών, όπως θιγόταν και στα πιστοποιητικά Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών των θυγατρικών αυτών, δεν είχε διενεργηθεί επί πολλά χρόνια. Σε όσες θυγατρικές ήταν απαραίτητο, ακολουθήθηκαν οι δέουσες ενέργειες και σε ορισμένες από αυτές οι διαδικασίες ολοκληρώθηκαν πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων και καταχωρήθηκαν οι όποιες απαραίτητες διορθώσεις, ωστόσο για άλλες οι οποίες έχουν εξαιρετικά μεγάλο πλήθος και περιπλοκότητα παγίων στοιχείων, οι διαδικασίες έχουν μεν προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί έως την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων.

Η προσπάθεια αυτή αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο βαθμό εντός του έτους 2019 και οποιεσδήποτε διορθωτικές εγγραφές που αφορούν την προ της 01.01.2018 περίοδο θα καταχωρηθούν με αναδρομική ισχύ μέσω της διόρθωσης της καθαρής θέσης πρώτης ενοποίησης των εταιρειών αυτών.

(α.4) Λογιστικός χειρισμός μεταβιβασθέντων μειοψηφικών ποσοστών στις «Λοιπές Θυγατρικές»

Αναφορικά με το μεταβιβασθέν στην ΕΕΣΥΠ ποσοστό στις εταιρείες ΔΕΗ (34,12%) και ΔΑΑ (25%), η Εταιρεία, με βάση τα προβλεπόμενα στο ΔΠΧΑ 10 εξέτασε τα γεγονότα και τις περιστάσεις ώστε να αξιολογήσει εάν ασκεί έλεγχο επί αυτών (αν αποτελούν θυγατρικές) ή ουσιώδη επιρροή (αν αποτελούν συγγενείς εταιρείες).

Ως πρώτο βήμα εξετάστηκε το εάν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση και το ποσοστό που κατέχει η θυγατρική ΤΑΙΠΕΔ στις εν λόγω εταιρείες (ΔΕΗ 17% και ΔΑΑ 30%).

Όπως αναγράφεται και στις οικονομικές καταστάσεις του ΤΑΙΠΕΔ, οι κινητές αξίες εταιρειών (όπως είναι και το ποσοστό στη ΔΕΗ και στον ΔΑΑ) καθώς και τα ακίνητα, δικαιώματα κλπ, τα οποία έχουν μεταφερθεί στο ΤΑΙΠΕΔ, δεν αναγνωρίζονται (καταχωρούνται) στις οικονομικές καταστάσεις λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- το ΤΑΙΠΕΔ λειτουργεί ως αντιπρόσωπος (agent) και ως εκ τούτου κατά την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων δεν αυξάνονται τα αποτελέσματα και η καθαρή θέση του, ενώ επίσης και με την αξιοποίηση είτε με τη μεταβίβασή τους δεν μεταβάλλονται τα αποτελέσματα και η καθαρή θέση του, με εξαίρεση το έσοδο που εισπράττει ως ποσοστό επί του βεβαίου τιμήματος αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων,
- το ΤΑΙΠΕΔ διαμεσολαβεί στην πώληση των περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, και για τον λόγο αυτό τα περιουσιακά στοιχεία που μεταφέρθηκαν σ' αυτό παρακολουθούνται διακριτά σε πληροφοριακούς λογαριασμούς,
- οι κίνδυνοι και τα οφέλη αυτών των περιουσιακών στοιχείων παραμένουν στο Ελληνικό Δημόσιο μέχρι την ολοκλήρωση της συναλλαγής που αφορά στην αξιοποίησή τους και δεν περιέρχονται στο ΤΑΙΠΕΔ.

Με βάση τα ανωτέρω, το ΤΑΙΠΕΔ δεν εμφανίζει τις συμμετοχές αυτές στις οικονομικές του καταστάσεις, καθώς κατ' ουσία λειτουργεί για αυτές ως αντιπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (όπως και σε άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία τύποις έχουν μεταβιβασθεί σε αυτό) και τυχόν πρόσοδοι από μερίσματα ή από πωλήσεις ή άλλες αξιοποιήσεις

των περιουσιακών στοιχείων αποδίδονται στο Δημόσιο, ενώ το ΤΑΙΠΕΔ λαμβάνει μόνο ποσοστό για την αμοιβή διαχείρισης.

Με βάση τον τρόπο λειτουργίας του ΤΑΙΠΕΔ, το ΤΑΙΠΕΔ, και κατά συνέπεια ο Όμιλος:

- δεν έχει τοποθετήσεις ή δικαιώματα για μεταβλητές αποδόσεις από το 17% που έχει στο μετοχικό κεφάλαιο της ΔΕΗ και από το 30% που έχει στο μετοχικό κεφάλαιο του ΔΑΑ,
- δεν ασκεί έλεγχο επί των ποσοστών αυτών, καθώς βάση της παραγράφου 18 του ΔΠΧΑ 10, ένας επενδυτής που είναι αντιπρόσωπος δεν ελέγχει μια εκδότηρια (για το ποσοστό που κατέχει) όταν ασκεί δικαιώματα λήψης αποφάσεων που του έχουν εκχωρηθεί.

Για τους ανωτέρω λόγους αξιολογήθηκε ότι τα ποσοστά που κατέχονται από το ΤΑΙΠΕΔ δεν προσμετρώνται στο μετοχικό ποσοστό που ελέγχει ο Όμιλος.

Ως επόμενο βήμα στην αξιολόγηση εξετάστηκε εάν με βάση τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 10, η ΕΕΣΥΠ με το μη πλειοψηφικό ποσοστό που κατέχει, ασκεί έλεγχο ή ουσιώδη επιρροή στις δύο αυτές εταιρείες.

Εξετάζοντας τα διάφορα γεγονότα και περιστάσεις, όπως ότι το ποσοστό της ΕΕΣΥΠ δεν είναι άνω του 50% των μετοχών που συνήθως παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις, δεν έχει ειδικά δικαιώματα μονομερούς ορισμού της πλειοψηφίας του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιρειών αυτών ή καθορισμού των ενεργειών τους, δεν έχει ειδικές συμφωνίες με άλλους μετόχους για από κοινού αποφάσεις στις Γενικές Συνελεύσεις κλπ, και λαμβάνοντας επίσης τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 10, όπως οι παράγραφοι Β42 (περ. α-δ), Β45 (παράδειγμα 8), Β46 κλπ, η Εταιρεία αξιολόγησε ότι δεν ασκεί έλεγχο επί των εν λόγω δύο εταιρειών και κατά συνέπεια έχει λογιστικοποιήσει αυτές ως συγγενείς με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

(α.5) Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις στις Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις

Στις εταιρικές καταστάσεις της μητρικής η αναγνώριση των συγκεκριμένων συμμετοχών γίνεται στο κόστος κτήσης. Δεδομένου ότι η μεταφορά των άμεσων και λοιπών θυγατρικών στην ΕΕΣΥΠ σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 188 του Ν.4389/2016 έγινε άνευ ανταλλάγματος, το κόστος κτήσης των συγκεκριμένων συμμετοχών είναι μηδενικό και οι συμμετοχές αυτές έχουν αναγνωριστεί στη συμβολική αξία του € 1 ανά θυγατρική.

(β) Συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Συγγενείς είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους, ήτοι όταν υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της εταιρείας, χωρίς όμως να πρόκειται για έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των εν λόγω πολιτικών. Η ουσιώδης επιρροή τεκμαίρεται καταρχήν, εφόσον υπάρχει άμεση ή έμμεση συμμετοχή άνω του 20% και έως 50%, των δικαιωμάτων ψήφου, εκτός εάν αποδεικνύεται καθαρά ότι δεν υφίσταται αυτή η περίπτωση. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι ασκήσιμα ή μετατρέψιμα, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή. Ουσιώδης επιρροή μπορεί να υπάρχει και με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο από 50% ή μικρότερο από 20% των δικαιωμάτων ψήφου εάν αποδεικνύεται καθαρά ότι η ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή (και η κυριότητα σε δικαιώματα ψήφου δε συνιστά έλεγχο στην περίπτωση της κατοχής άνω του 50%).

Μια κοινοπραξία είναι μια από κοινού συμφωνία όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο στη συμφωνία έχουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της συμφωνίας. Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικός συμφωνημένος επιμερισμός του ελέγχου επί μιας συμφωνίας, ο οποίος υφίσταται μόνο όταν οι αποφάσεις που σχετίζονται με τη δραστηριότητα απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών που μοιράζονται τον έλεγχο.

Οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις ή κοινοπραξίες εμπεριέχουν την υπεραξία (καθαρή από οποιεσδήποτε ζημιές από απομείωση) που προέκυψε κατά την απόκτηση.

Σύμφωνα με την μέθοδο της καθαρής θέσης, οι συμμετοχές σε συγγενείς ή σε κοινοπραξίες αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος και περαιτέρω, για την ολοκλήρωση της αρχικής αναγνώρισης (με βάση το ΔΠΛ 28, παρ. 32) η Εταιρεία να προσδιορίσει το μερίδιο που κατέχει επί της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της αποκτηθείσας. Η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν μετά την απόκτηση των συγγενών εταιριών ή κοινοπραξιών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή του Ομίλου επί των λοιπών συνολικών

εισοδημάτων αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα του Ομίλου με την ταυτόχρονη μεταβολή της λογιστικής αξίας της επένδυσης. Εάν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μιας συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας ισούται ή υπερβαίνει την αξία της επένδυσής του, τότε ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της εταιρείας αυτής. Εάν το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε μία συγγενή επιχείρηση μειωθεί, αλλά συνεχίζει να διατηρεί σημαντική επιρροή, τότε από τα ποσά που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μόνο η αναλογία που αντιστοιχεί στο ποσοστό της μείωσης της συμμετοχής καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της συμμετοχής στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία. Σε αυτή τη περίπτωση, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης της συμμετοχής του ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της και της τρέχουσας αξίας της και το ποσό της απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, στο κονδύλι «Αποτελέσματα συγγενών επιχειρήσεων».

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών ή των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σ' αυτές. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών εταιρειών και των κοινοπραξιών πρέπει να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

(β.1) Λογιστικός χειρισμός απόκτησης συγγενών όταν η συναλλαγή διενεργείται από σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σύμφωνα με το Ν.4389/2016, μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στις εταιρείες ΔΕΗ, ΔΑΑ και ΕΤΒΑ-ΒΙΠΕ, οι οποίες για σκοπούς ενοποίησης θεωρούνται συγγενείς καθώς ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, επί αυτών. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 28/ παρ.32, κατά την ημερομηνία απόκτησης μιας επένδυσης σε συγγενή ή κοινοπραξία, η Εταιρεία θα πρέπει να προσδιορίσει το μερίδιο που κατέχει επί της εύλογης αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της αποκτηθείσας. Η διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και του μεριδίου της οικονομικής οντότητας στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων της συγγενούς ή της κοινοπραξίας, καθώς η μεταβίβαση των συγγενών έγινε άνευ ανταλλάγματος, λογιστικοποιείται ως αύξηση των ιδίων κεφαλαίων μέσω του «Αποθεματικού από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος» λόγω του γεγονότος ότι η συναλλαγή έγινε με τον απώτερο μέτοχο (σε σχήμα υπό κοινό έλεγχο), στην περίοδο κατά την οποία η επένδυση αποκτάται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κάθε νέα συγγενή εταιρεία από την ημερομηνία που τίθεται σε ισχύ η μεταφορά της, χωρίς αναμόρφωση των συγκριτικών στοιχείων προηγούμενης περιόδου.

2.4 Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Όλα τα ενσώματα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Επενδύσεις σε ακίνητα», παρουσιάζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Το ιστορικό κόστος περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριφθείσες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης που πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων του ενεργητικού, εκτός των γηπέδων και οικοπέδων που δεν αποσβένονται, υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

- Κτίρια και τεχνικές εγκαταστάσεις από 4 έως 100 έτη.
- Μεταφορικά μέσα από 5 έως 33 έτη
- Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός από 3 έως 33 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση και προσαρμόζονται ανάλογα στο τέλος κάθε χρήσης.

Η λογιστική αξία ενός πάγιου στοιχείου μειώνεται στην ανακτήσιμη αξία του, όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του.

Ένα στοιχείο των ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων αποαναγνωρίζεται με την πώληση του ή όταν δεν αναμένεται ότι θα εισρεύσουν οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή την πώληση του. Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από την αποαναγνώριση ενός ιδιοχρησιμοποιούμενου ενσώματου παγίου προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται κατά την πώληση και της λογιστικής αξίας του παγίου και καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα πάγια υπό κατασκευή απεικονίζονται στο κόστος τους, μείον τυχόν σωρευμένες απομειώσεις. Τα πάγια υπό κατασκευή δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

2.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για μακροχρόνιες εκμισθώσεις ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και τα δύο κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών άμεσων εξόδων κτήσης καθώς και, αν είναι εφαρμόσιμο, του κόστους δανεισμού. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται σε εύλογη αξία. Κάθε κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη μεταβολή της εύλογης αξίας από μεταγενέστερή επιμέτρηση σε κάθε περίοδο αναφοράς αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της συγκεκριμένης περιόδου αναφοράς.

Η εύλογη αξία βασίζεται σε τιμές που ισχύουν σε μία ενεργή αγορά, αναμορφωμένες, όπου κρίνεται απαραίτητο, λόγω διαφορών στη φυσική κατάσταση, την τοποθεσία ή την κατάσταση του εκάστοτε ακινήτου. Αν η πληροφόρηση αυτή δεν είναι διαθέσιμη, ο Όμιλος εφαρμόζει εναλλακτικές μεθόδους αποτίμησης όπως πρόσφατες τιμές σε λιγότερο ενεργές αγορές ή προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι αποτιμήσεις αυτές διεξάγονται περιοδικά από ανεξάρτητους εκτιμητές και συνάδουν με τις οδηγίες που εκδίδονται από την Επιτροπή των Διεθνών Προτύπων Αποτίμησης (International Valuation Standards Committee).

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα απεικονίζει, μεταξύ άλλων, έσοδα από ενοίκια υφιστάμενων εκμισθώσεων, έσοδα από παραχωρήσεις χρήσης και παραδοχές σχετικά με τα έσοδα από μελλοντικές εκμισθώσεις, βάσει των τρεχουσών συνθηκών που ισχύουν στην αγορά.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με το εν λόγω ακίνητο, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και ότι τα σχετικά κόστη μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα έξοδα επιδιορθώσεων και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα παύουν να αναγνωρίζονται όταν πωλούνται ή όταν παύει οριστικά η χρήση ενός επενδυτικού ακινήτου και δεν αναμένεται οικονομικό όφελος από την πώληση του.

Οι αναταξινομήσεις από και προς τις επενδύσεις σε ακίνητα αντιμετωπίζονται ως εξής:

- (α) Αν η χρήση κάποιου ακινήτου το οποίο έχει ταξινομηθεί στις επενδύσεις σε ακίνητα μεταβληθεί σε ιδιοχρηστική, τότε το ακίνητο ταξινομείται στα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία και η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης θεωρείται το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για λογιστικούς σκοπούς.
- (β) Αν η χρήση ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου μεταβληθεί από ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια ή προκαταβολές μισθωμάτων σε επενδυτικό ακίνητο, οποιαδήποτε διαφορά που προκύπτει μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης του αξίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς του, αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια ως επανεκτίμηση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, βάσει του ΔΛΠ 16. Ωστόσο, εάν το κέρδος από αποτίμηση σε εύλογη αξία αντιστρέφει προγενέστερες ζημιές απομείωσης, τότε το κέρδος αυτό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης στο βαθμό που αντιλογίζει μια προγενέστερη ζημιά απομείωσης. Τυχόν υπόλοιπο κέρδους αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Σε περίπτωση εκποίησης κάποιου περιουσιακού στοιχείου που περιλαμβάνεται στα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου, η τρέχουσα αξία του αναπροσαρμόζεται, κατά την εκποίηση, στην τιμή πώλησης και η διαφορά λογιστικοποιείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Επενδύσεις σε ακίνητα που μεταβιβάστηκαν άνευ ανταλλάγματος στον Όμιλο (ν.4389/2016)

Όσον αφορά τις επενδύσεις σε ακίνητα που μεταβιβάστηκαν βάσει του νόμου 4389/2016, η διαδικασία αρχικής αναγνώρισής και λογιστικοποίησης θα γίνεται με την πολιτική που θα ακολουθείται για όλες τις μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων που θα διενεργούνται άνευ ανταλλάγματος από τον απώτερο μέτοχο (Ελληνικό Δημόσιο) και οι οποίες θα καταχωρούνται στην εύλογη αξία με την διαφορά (κέρδος) μεταξύ της εύλογης αξίας και του πραγματικού αντιτίμου να καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Στο πλαίσιο αυτό και αναφορικά με τις μεταβιβάσεις των επενδυτικών ακινήτων από το Ελληνικό Δημόσιο προς την ΕΤΑΔ με βάση τον ανωτέρω νόμο, η καταχώρηση (είτε με την ψήφιση του νόμου, είτε μεταγενέστερα με την πρόοδο της διαδικασίας σταδιακής ταυτοποίησης των τίτλων των ακινήτων αυτών, την κατανοήση και καταγραφή των στοιχείων και ιδιοτήτων τους και την αποτίμηση και καταχώρηση/ λογιστικοποίηση τους) πραγματοποιήθηκε στην εύλογη αξία και η διαφορά κόστους και εύλογης αξίας αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια σε ειδικό αποθεματικό («Αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος»), καθώς αφορά συναλλαγή με τον απώτερο μέτοχο.

Για τις μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων από την ΕΤΑΔ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος (όπως επενδυτικών ακινήτων ή ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων) η διαφορά (ζημία) μεταξύ του ληφθέντος ανταλλάγματος/τιμήματος και της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου θα καταχωρείται αρχικά απευθείας στα ίδια κεφάλαια στο «αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος» και με την αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου το σύνολο του δημιουργηθέντος αποθεματικού για το ακίνητο αυτό θα μεταφέρεται στο υπόλοιπο των κερδών/ζημιών εις νέο.

Επιπλέον, η θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ (μεταβιβασθείσα στην ΕΕΣΥΠ με 01.07.2018) κατέχει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (όπως Ν.3891/2010, Ν.4111/2013) την αποκλειστική διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορική εκμετάλλευση όλων των ακινήτων του ΟΣΕ, καθώς και αυτών που μεταβιβάζονται με τον εν λόγω νόμο στο Ελληνικό Δημόσιο, εκτός από τα ακίνητα που σχετίζονται με τη σιδηροδρομική υποδομή και τις λειτουργικές ανάγκες διαχείρισης αυτής. Η ΓΑΙΑΟΣΕ έχει ξεκινήσει αντίστοιχη διαδικασία με την ΕΤΑΔ για την κατανόηση και καταγραφή των στοιχείων και ιδιοτήτων των ακινήτων τους, ώστε να προβούν σε αποτίμηση και αναγνώρισή τους.

Η αναγνώριση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες των ΔΠΧΑ για την αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου όπου αναφέρεται ότι:

- Βάσει του Εννοιολογικού Πλαισίου Αναφοράς των ΔΠΧΑ («Ε.Π.Α.»), ένα στοιχείο αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, όταν πληροί όλα από τα κάτωθι κριτήρια:
  - I. Είναι ένας πόρος που ελέγχεται από την εταιρεία ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος (Ε.Π.Α. παρ. 4.4.α),
  - II. Από τον πόρο αυτό αναμένεται να εισρεύσουν μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες στην εταιρεία (Ε.Π.Α. παρ. 4.4.α και 4.38.α),
  - III. Η αξία του πόρου αυτού μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα (Ε.Π.Α. παρ. 4.38.β).
- Επίσης στην παρ 16 του ΔΛΠ 40 τα ειδικότερα κριτήρια που τίθενται για την αναγνώριση μιας επένδυσης σε ακίνητα συμπίπτουν με τα κριτήρια που αναφέρονται παραπάνω.
- Σύμφωνα με το Εννοιολογικό Πλαίσιο Αναφοράς των ΔΠΧΑ, παρ. 4.42 ένα στοιχείο, το οποίο σε δεδομένη χρονική στιγμή δεν πληροί τα κριτήρια αναγνώρισης των ΔΠΧΑ, μπορεί να πληροί τα κριτήρια αυτά και να αναγνωρισθεί σε μεταγενέστερο χρόνο, ως αποτέλεσμα μεταγενέστερων γεγονότων ή περιστάσεων.

Εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, αναγνωρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που μεταφέρθηκαν με βάση τον Ν. 4389/2016, με τη διαδικασία που περιγράφεται παραπάνω.

Η αναγνώριση των παραπάνω ακινήτων θα γίνεται στην εύλογη αξία τους όπως αυτή θα προσδιορίζεται από πιστοποιημένο εκτιμητή, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Δεδομένου ότι αυτά μεταβιβάζονται στην εταιρεία από το δημόσιο άνευ ανταλλάγματος, η ωφέλεια που προκύπτει μεταξύ του κόστους κτήσης και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία αναγνώρισής τους θα μεταφέρεται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια της εταιρείας. Μετά την πρώτη αναγνώριση, τα ακίνητα θα αποτιμώνται σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΛΠ 40, ως επενδυτικά ακίνητα, στην εύλογη

αξία. Κάθε κέρδος ή ζημιά που θα προκύπτει από τη μεταβολή της εύλογης αξίας από μεταγενέστερη επιμέτρηση σε κάθε περίοδο αναφοράς θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της συγκεκριμένης περιόδου αναφοράς.

2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Άδειες λειτουργίας

Οι άδειες λειτουργίας αποτιμώνται στο κόστος μείον σωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της άδειας, με τη σταθερή μέθοδο, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

(β) Λογισμικά προγράμματα

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον σωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία είναι από 3 έως 10 έτη. Δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση των λογισμικών προγραμμάτων καταχωρούνται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

(γ) Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση θυγατρικής εταιρείας ορίζεται ως το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος εξαγοράς και του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Η υπεραξία απεικονίζει τις μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες από περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν μεμονωμένα να προσδιοριστούν και να αναγνωριστούν κατά τις συνενώσεις των επιχειρήσεων.

Η υπεραξία δεν υπόκειται σε απόσβεση. Μετά την αρχική αναγνώρισή της, αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών (ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών) που αναμένεται ότι θα επωφεληθεί από τις συνέργειες της συνένωσης. Κάθε μονάδα (ή ομάδα αυτών) στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία, αποτελεί το μικρότερο επίπεδο παρακολούθησης της υπεραξίας μέσα στην οικονομική οντότητα για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης.

Ο επανέλεγχος της απομείωσης γίνεται ετησίως (ακόμα κι αν δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης), ή συχνότερα, εφόσον γεγονότα ή αλλαγές στις υπάρχουσες καταστάσεις υποδηλώνουν ενδεχόμενη απομείωση. Η τρέχουσα αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με το ανακτήσιμο ποσό, που είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης. Κάθε απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως ζημιά στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και δεν αναστρέφεται μεταγενέστερα.

Στην περίπτωση που η υπεραξία κατανέμεται σε μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και μέρος της δραστηριότητας αυτής της μονάδας εκποιηθεί, η υπεραξία που σχετίζεται με το μέρος της δραστηριότητας που εκποιήθηκε συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία αυτής, όταν καθορίζεται το κέρδος ή η ζημιά από την πώληση. Στην περίπτωση αυτή, η υπεραξία που εκποιήθηκε υπολογίζεται με βάση τις σχετικές αξίες της εκποιούμενης δραστηριότητας και του μέρους της μονάδας ταμειακών ροών που διατηρήθηκε.

(δ) Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Εσωτερικά δημιουργημένα άυλα περιουσιακά πάγια, εκτός των κεφαλαιοποιημένων δαπανών ανάπτυξης, δεν κεφαλαιοποιούνται και οι δαπάνες καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης, όπου αυτές πραγματοποιούνται. Τα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου έχουν πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή, εκτός του δικαιώματος της Διώρυγας Κορίνθου που κατέχει η θυγατρική ΑΕΔΙΚ που έχει απροσδιόριστη ζωή.

Τα άυλα με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και αξιολογούνται για απομείωση, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι ενδέχεται να έχουν υποστεί απομείωση. Η ωφέλιμη ζωή και η μέθοδος απόσβεσης για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε περίοδο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή ή στον αναμενόμενο τρόπο ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από κάθε άυλο περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζονται ως αλλαγή στις λογιστικές εκτιμήσεις. Η δαπάνη της απόσβεσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αναγνωρίζεται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων στην κατηγορία του εξόδου, που συνάδει με τη λειτουργία του ασώματου αυτού παγίου.

Κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του περιουσιακού στοιχείου και καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.7 Μισθώσεις

Ο καθορισμός του αν μια συμφωνία είναι ή περιλαμβάνει μια μίσθωση βασίζεται στην ουσία της συμφωνίας στην έναρξη της μίσθωσης. Η συμφωνία είναι ή περιλαμβάνει μια μίσθωση εάν η εκπλήρωση της συμφωνίας εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και η συμφωνία μεταβιβάζει το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου, ακόμα και αν το περιουσιακό στοιχείο δεν αναφέρεται ρητά στη συμφωνία. Μια μίσθωση κατατάσσεται στην έναρξη της σε λειτουργική ή χρηματοδοτική μίσθωση.

(α) Εταιρεία Ομίλου ως μισθωτής

(i) Λειτουργική μίσθωση – Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

(ii) Χρηματοδοτική μίσθωση – Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες της ιδιοκτησίας, ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων.

Οι καταβολές μισθωμάτων επιμερίζονται σε χρηματοοικονομικό κόστος και σε μείωση της ανεξόφλητης υποχρέωσης. Η χρηματοδοτική επιβάρυνση πρέπει να κατανέμεται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία που μισθώνονται με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή του παγίου. Αν δεν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι μέχρι τη λήξη της μισθωτικής περιόδου, ο μισθωτής θα αποκτήσει την κυριότητα του στοιχείου, τότε η πλήρης απόσβεση του περιουσιακού στοιχείου αυτού θα γίνει στο συντομότερο χρόνο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

(β) Εταιρεία Ομίλου ως εκμισθωτής

(i) Λειτουργική μίσθωση – Μισθώσεις όπου ο Όμιλος δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας, χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία εκμισθώνονται στα πλαίσια λειτουργικών μισθώσεων, παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως επενδύσεις σε ακίνητα σύμφωνα με τη φύση του κάθε περιουσιακού στοιχείου. Τα έσοδα που πραγματοποιούνται από λειτουργικές μισθώσεις, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών που έχουν ληφθεί, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, αναλογικά κατά τη διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη που επιβαρύνουν τους εκμισθωτές κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα της μίσθωσης.

2.8 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται (π.χ. οικόπεδα), και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας, μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμώνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

2.9 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης των αποθεμάτων προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης σε κανονική επιχειρηματική διαδικασία, μειωμένη κατά το εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης και το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση.

Ο Όμιλος σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις για απαξιωμένα αποθέματα. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

2.10 Χρηματοοικονομικά μέσα

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει επίσης μία νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Οι νέες πρόνοιες για τις ζημιές απομείωσης, έχουν ως αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις οι αναμενόμενες ζημιές να αναγνωριστούν νωρίτερα.

2.10.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**α) Κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για τα

χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση.

Εκτός από τις απαιτήσεις από πελάτες που αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής εκτός αν το αποτέλεσμα της προεξόφλησης είναι σημαντικό, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά μέσα κατατάσσονται αρχικά και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η κατάταξη βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- το επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και
- εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου («SPPI» κριτήριο).

Η νέα κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου έχει ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος: Κατατάσσονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτηση τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται μεταγενέστερα της αναγνώρισής τους με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και υπόκεινται σε απομείωση. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν κατά την αποαναγνώριση, τροποποίηση ή απομείωση των περιουσιακών στοιχείων αυτών καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (χρεωστικοί τίτλοι): Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας είναι χρεωστικοί τίτλοι που πληρούν το SPPI κριτήριο και κατέχονται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου είσπραξης ταμειακών ροών και πώλησή τους. Οι μεταβολές στη λογιστική αξία τους αναγνωρίζονται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εκτός από την αναγνώριση κερδών ή ζημιών απομείωσης, εσόδων από τόκους και κερδών ή ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Κατά την αποαναγνώριση τους, το σωρευμένο ποσό των μεταβολών της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ανακυκλώνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Τα έσοδα τόκων από αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά έσοδα και αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι): Κατά την αρχική αναγνώριση, μια οικονομική οντότητα μπορεί να επιλέξει αμετάκλητα να παρουσιάζει στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν διακρατείται για διαπραγμάτευση ούτε αποτελεί ενδεχόμενο αντάλλαγμα αναγνωριζόμενο από έναν αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων στην οποία εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 3. Τα ποσά που απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα δεν μεταφέρονται ποτέ στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα από αυτές τις επενδύσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, εκτός εάν το μερίσμα αντιπροσωπεύει σαφώς ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης που θα αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που κατατάσσονται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων: Για τα περιουσιακά στοιχεία αυτά ο Όμιλος έχει ως στόχο την πραγματοποίηση ταμειακών ροών μέσω της πώλησης τους. Τα παράγωγα κατατάσσονται επίσης σε αυτή την κατηγορία εκτός αν αποτελούν αποτελεσματικό μέσο αντιστάθμισης. Εάν οι όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου προκαλούν τυχόν άλλες ταμειακές ροές ή περιορίζουν τις ταμειακές ροές κατά τρόπο που δεν συμβαδίζει με τις πληρωμές που αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο και τόκους, τότε το χρηματοοικονομικό μέσο αυτό κατατάσσεται επίσης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανεξαρτήτως του επιχειρηματικού μοντέλου. Τα χρηματοοικονομικά

περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στην εύλογη αξία με τις μεταβολές της εύλογης αξίας να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν:

- Τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εκπνεύσουν.
- Μεταβιβαστούν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή έχει αναληφθεί η συμβατική δέσμευση να καταβληθούν οι ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες, χωρίς σημαντική καθυστέρηση και είτε (α) έχουν μεταβιβαστεί ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου ή (β) δεν έχουν μεταβιβαστεί ούτε διατηρηθεί ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου αλλά έχει μεταβιβαστεί ο έλεγχος του στοιχείου αυτού.

Απομείωση

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί από τον Όμιλο να υιοθετήσει το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλους τους χρεωστικούς τίτλους που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει ότι θα εισπράξει, οι οποίες προεξοφλούνται με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Απομείωση συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, εμπορικών απαιτήσεων και απαιτήσεων από μισθώματα

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις, τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και τις απαιτήσεις από μισθώματα.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές, ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

Απομείωση λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιείται η γενική προσέγγιση, η οποία γίνεται σε δύο φάσεις. Εάν, κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του.

2.10.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Ταξινόμηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου ταξινομούνται στις κατηγορίες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και σε δάνεια και υποχρεώσεις. Η Διοίκηση καθορίζει την κατηγορία στην οποία θα ταξινομήσει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την αρχική αναγνώριση τους βάσει του σκοπού απόκτησής τους.

Δάνεια και υποχρεώσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δε διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Περιλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός από εκείνες με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού. Οι τελευταίες συμπεριλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα δάνεια και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, καθαρά από άμεσα έξοδα (τραπεζικά έξοδα και προμήθειες), και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ποσά υπό ή υπέρ το άρτιο κατά την απόκτηση καθώς και τυχόν κόστη ή δαπάνες που αποτελούν τμήμα του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση αυτή περιλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα των αποτελεσμάτων χρήσης.

Αποαναγνώριση

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή έχει λήξει. Στην περίπτωση που μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από άλλο του ίδιου δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή όπου οι όροι μιας υπάρχουσας υποχρέωσης έχουν ουσιαστικά τροποποιηθεί, η ανταλλαγή αυτή ή η τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώρισης μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες τρέχουσες αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.10.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

2.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις καταθέσεις προθεσμίας με ληκτότητα μέχρι τρεις μήνες.

2.12 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει την αξία των ονομαστικών μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί. Τα έξοδα αυξήσεως κεφαλαίου παρουσιάζονται, καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα Ίδια Κεφάλαια ως μείωση του προϊόντος έκδοσης. Το Οφειλόμενο Κεφάλαιο παρουσιάζεται αφαιρετικά στα Ίδια Κεφάλαια.

2.13 Κρατικές Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν. Συγκεκριμένα, για τον υπο-όμιλο ΟΑΣΑ ο οποίος λαμβάνει επιχορήγηση για κάλυψη μέχρι το 40% του λειτουργικού κόστους προ αποσβέσεων, το ποσό που αφορά κόστος πωληθέντων αναγνωρίζεται σε ξεχωριστό κονδύλι της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης που ονομάζεται «Επιχορηγήσεις αναλογούσες στο κόστος πωληθέντων», ενώ το μέρος της επιχορήγησης που αφορά λοιπές κατηγορίες εξόδων καθώς και επιχορηγήσεις εξόδων των λοιπών εταιρειών του Ομίλου αναγνωρίζεται στα «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης».

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων ή την κατασκευή έργων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

2.14 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος της χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις που αφορούν στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση, αντίστοιχα.

Τρέχων φόρος εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών νόμων που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Η διοίκηση της εκάστοτε θυγατρικής αξιολογεί περιοδικά τις θέσεις που λαμβάνονται στις φορολογικές δηλώσεις, όταν η ισχύουσα φορολογική νομοθεσία υπόκειται σε ερμηνείες και δημιουργεί προβλέψεις, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη χρήση της μεθόδου της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και των αντίστοιχων ποσών που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές εκτός από:

- Όταν η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση προκύπτει από την αρχική αναγνώριση υπεραξίας ή ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης από συναλλαγή που δεν αφορά συνένωση επιχειρήσεων και κατά το χρόνο της συναλλαγής δεν επηρεάζεται το λογιστικό ή φορολογικό αποτέλεσμα.
- Σε σχέση με τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και με συμμετοχές σε κοινοπραξίες, αναγνωρίζονται μόνο αν η μητρική εταιρεία, ο επενδυτής ή ο κοινοπρακτών είναι σε θέση να ελέγξουν το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δε θα αναστραφεί στο μέλλον.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές, τις μεταφερόμενες αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές και τους μεταφερόμενους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο κατά την έκταση στην οποία είναι πιθανό ότι θα υπάρξει μελλοντικό διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, εκτός από:

- Όταν η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση προκύπτει από την αρχική αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης από συναλλαγή που δεν αφορά συνένωση επιχειρήσεων και κατά το χρόνο της συναλλαγής δεν επηρεάζεται το λογιστικό ή φορολογικό αποτέλεσμα.
- Σε σχέση με τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και με συμμετοχές σε κοινοπραξίες, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο κατά την έκταση που αναμένεται ότι οι προσωρινές διαφορές θα αναστραφούν στο μέλλον και θα υπάρξει φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου η προσωρινή διαφορά μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε περίοδο αναφοράς και μειώνεται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν στο μέλλον επαρκή φορολογικά κέρδη που θα επιτρέψουν το σύνολο ή μέρος της απαίτησης να χρησιμοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή, είτε αφορά την ίδια φορολογητέα οντότητα, είτε διαφορετικές φορολογητέες οντότητες στις οποίες υπάρχει η πρόθεση να τακτοποιήσουν τα υπόλοιπα σε καθαρή βάση.

Σύμφωνα με το άρθρο 206 του ν.4389/2016, η Εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της (εκτός από το ΤΧΣ και το ΤΑΙΠΕΔ, για τα οποία εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις των ιδρυτικών τους νόμων), απολαμβάνουν όλων των διοικητικών, οικονομικών, φορολογικών, δικαστικών, ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου προνομίων και ατελειών του Ελληνικού Δημοσίου, πλην του ΦΠΑ.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4474/2017, ορίζεται ότι οι φορολογικές απαλλαγές του άρθρου 206 του ν. 4389/2016 (Α' 94), αποκλειστικά ως προς την απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος που προκύπτει από τη δραστηριότητα της ΕΤΑΔ, ισχύουν για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά. Από την έναρξη ισχύος του ν. 4474/2017, οι φορολογικές απαλλαγές του άρθρου 206 του ν. 4389/2016 εφαρμόζονται και για κάθε δικαιοπραξία που καταρτίζεται, δυνάμει των άρθρων 201 του ν. 4389/2016 και του εισαγωγικού εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 2636/1998 (Α' 198), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 212 του ν. 4389/2016, από την ΕΕΣΥΠ Α.Ε. και τις άμεσες θυγατρικές της, εφόσον αυτές είναι υπόχρεες σε φόρο, εξαιρουμένων των ΤΧΣ και ΤΑΙΠΕΔ. Ακόμα, το ΤΑΙΠΕΔ, σύμφωνα με τις παραγράφους 11 και 13 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011 με βάση τον οποίο ιδρύθηκε, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος.

Με βάση τα ανωτέρω, η Εταιρεία δεν αναγνωρίζει τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία.

2.15 Παροχές σε εργαζομένους

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Α) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην κατάσταση οικονομική θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας του προγράμματος καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις αποδοχές προσωπικού, αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο, αλλαγές της παροχής, περικοπές και διακανονισμούς. Το καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, προκύπτει από τον υπολογισμό αυτό, περιορίζεται στις μη αναγνωρισμένες αναλογιστικές ζημιές και το κόστος προϋπηρεσίας, πλέον την παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και των μειώσεων των μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα.

Β) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επιπλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

2.16 Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.17 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που αφορούν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μία παρούσα νομική ή με άλλο τρόπο τεκμηριωμένη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και όταν η αξία της μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, όταν είναι σημαντική η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του σχετικού κινδύνου της υποχρέωσης. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και, εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.18 Αναγνώριση εσόδων

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» καθώς επίσης και τις Διερμηνείες ΕΔΔΠΧΑ 13 «Προγράμματα Πιστότητας Πελατών», ΕΔΔΠΧΑ 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων», ΕΔΔΠΧΑ 18 «Μεταβιβάσεις Περιουσιακών Στοιχείων από Πελάτες» και ΜΕΔ 31 «Πράξεις Ανταλλαγής που Αφορούν Υπηρεσίες Διαφήμισης» και εφαρμόζεται σε όλα τα έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες, εκτός εάν οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων. Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για να επιμετρήσει τα έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες.

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των ξεχωριστών υποχρεώσεων εκτέλεσης που απορρέουν από τη σύμβαση με τον πελάτη.
3. Προσδιορισμός του τιμήματος συναλλαγής.

4. Επιμερισμός του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης που απορρέουν από τη σύμβαση με τον πελάτη.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή ενόσω) μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει μια υποχρέωση εκτέλεσης που απορρέει από τη σύμβαση με τον πελάτη.

Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης απόκτη τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας το χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου - είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πρότυπο για τη χρήση 2018, και όσον αφορά τις προηγούμενες περιόδους, έχει αναγνωρίσει τη σωρευτική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15 για όλες τις συμβάσεις που δεν είχαν ακόμα ολοκληρωθεί κατά την 1η Ιανουαρίου 2018, ως προσαρμογή στο αρχικό υπόλοιπο των ιδίων κεφαλαίων την 1η Ιανουαρίου 2018 (τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση). Οι συμβάσεις που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής (δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2018) δεν έχουν αναθεωρηθεί.

(α) Έσοδα από μισθώματα

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, με την ευθεία μέθοδο, καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης. Όταν ο Όμιλος παρέχει κίνητρα στους πελάτες του, το κόστος αυτών των κινήτρων αναγνωρίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης, με την ευθεία μέθοδο, μειωτικά του εσόδου από την μίσθωση.

(β) Έσοδα από παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται τη λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ειδικά όσον αφορά τη θυγατρική ΤΑΙΠΕΔ, αυτή ενεργεί ως αντιπρόσωπος, ο οποίος διενεργεί εισπραξίες από την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό του Δημοσίου, και κατά συνέπεια τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις δε θεωρούνται έσοδα του ΤΑΙΠΕΔ επομένως και του Ομίλου. Σε αυτήν την περίπτωση, στα λειτουργικά έσοδα του Ομίλου, λογίζεται η προμήθεια και όχι το ακαθάριστο έσοδο. Η συγκεκριμένη προμήθεια της άμεσης θυγατρικής του Ομίλου, σύμφωνα με την Αποφ. Υπ. Οικ. Μ.Α.Δ.Κ.Α. 0009449 ΕΞ 2016 -ΦΕΚ 1603/07.06.2016, ορίζεται ως τίμημα αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου και ανέρχεται σε 0,5%.

(γ) Έσοδα από πώληση αγαθών

Τα έσοδα από πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει στον αγοραστή τους ουσιαστικούς κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών.

(δ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

(ε) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα εισπραξής τους έχει θεμελιωθεί. Σημειώνεται ότι καθώς τα έσοδα από μερίσματα αποτελούν την κύρια πηγή εσόδου της Εταιρείας (αλλά όχι του Ομίλου), στην εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων της ΕΕΣΥΠ αυτά παρουσιάζονται ως «Κύκλος εργασιών», ενώ σε επίπεδο Ομίλου τα ενδοομικά μερίσματα απαλείφονται και τα εναπομείναντα μερίσματα του Ομίλου απεικονίζονται στο κονδύλι «Έσοδα από μερίσματα».

2.19 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στο μέτοχο της μητρικής εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.20 Συναλλαγματικές μετατροπές

Οι συναλλαγές σε νομίσματα διαφορετικά από το νόμισμα λειτουργίας των οικονομικών μονάδων (ξένα νομίσματα) καταχωρούνται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης τα εκφραζόμενα σε ξένο νόμισμα νομισματικά στοιχεία αποτιμώνται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά το διακανονισμό νομισματικών στοιχείων και κατά την επαναμετατροπή των νομισματικών στοιχείων, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης, εκτός αν αυτές προέρχονται από την ενοποίηση καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό οι οποίες θα αναγνωρίζονται αρχικά σε ιδιαίτερο στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων και στα αποτελέσματα κατά τη διάθεση της καθαρής επένδυσης. Τα μη χρηματικά στοιχεία, που αποτιμώνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, θα μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας της αρχικής συναλλαγής. Τα μη χρηματικά στοιχεία, που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, θα μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν, όταν προσδιορίστηκαν οι εύλογες αξίες.

2.21 Κινητές Αξίες, Ακίνητα και Δικαιώματα που έχουν περιέλθει στο ΤΑΙΠΕΔ

Οι κινητές αξίες εταιρειών καθώς και τα ακίνητα, δικαιώματα κ.λπ. τα οποία έχουν μεταφερθεί στο ΤΑΙΠΕΔ, δεν αναγνωρίζονται (καταχωρούνται) στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κίνδυνοι και τα οφέλη παραμένουν στο Ελληνικό Δημόσιο και δεν περιέρχονται στο ΤΑΙΠΕΔ.

Το ΤΑΙΠΕΔ λειτουργεί ως αντιπρόσωπος για την αξιοποίηση αυτών των περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου κατά την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων δεν αυξάνονται τα αποτελέσματα και η καθαρή θέση του, ενώ είτε με την αξιοποίηση είτε με την μεταβίβασή τους επίσης δε μεταβάλλονται τα αποτελέσματα και η καθαρή θέση της, με εξαίρεση το έσοδο που εισπράττει ως ποσοστό επί του βεβαίου τιμήματος αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων το οποίο προορίζεται για την κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων. Οι οποιοσδήποτε ταμειακές εισροές από τη μεταβίβαση και αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων θα ισοσκελίζονται από ισόποσες ταμειακές εκροές προς το Ελληνικό Δημόσιο.

Με δεδομένο ότι το ΤΑΙΠΕΔ διαμεσολαβεί στην πώληση των περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, τα περιουσιακά στοιχεία που μεταφέρθηκαν σ' αυτό παρακολουθούνται διακριτά σε πληροφοριακούς λογαριασμούς. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία μεταβιβάζονται και περιέρχονται χωρίς αντάλλαγμα στο Ταμείο σύμφωνα με τον ν. 3986/2011. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ελληνικού Δημοσίου που έχουν μεταφερθεί στο ΤΑΙΠΕΔ και παραμένουν, με σκοπό την αξιοποίηση τους καθώς και αυτά που έχουν ήδη αξιοποιηθεί παρουσιάζονται αναλυτικά στις Οικονομικές Καταστάσεις του ΤΑΙΠΕΔ.

2.22 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε ευρώ, ενώ διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις. Με αφορμή τη μεταβίβαση των «Λοιπών θυγατρικών» (υπό την έννοια του ν.4389/2016 καθώς δεν αποτελούν όλες οι εταιρείες θυγατρικές σύμφωνα με τις πρόνοιες των ΔΠΧΑ) και λόγω της διαφοροποίησης των κονδυλίων του Ομίλου που επέφερε η ενοποίηση των επιπλέον εταιρειών μεταξύ των ημερομηνιών 31.12.2017 και 31.12.2018, εντός της χρήσης πραγματοποιήθηκαν αναταξινομήσεις για λόγους ορθότερης και πιο συνετής απεικόνισης.

Οι αναταξινομήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου της 31.12.2017 αναλύονται κάτωθι:

- Το κονδύλι «Προκαταβολές Μισθωμάτων» την 31.12.2017 ύψους € 856.356 ενσωματώθηκε στο κονδύλι «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις».

- Ποσό €498.927 που αφορούσε έσοδα χρήσεως εισπρακτέα μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Λοιπές απαιτήσεις» στο κονδύλι «Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία».
- Ποσό €12.448.291 που αφορούσε προεισπραχθέντα μισθώματα της θυγατρικής ΕΤΑΔ μεταφέρθηκε από διακριτό κονδύλι «Προεισπραχθέντα μισθώματα» στο κονδύλι «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις».
- Ποσό €89.321.790 που αφορούσε μακροπρόθεσμο δανεισμό της θυγατρικής ΕΤΑΔ μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» σε διακριτό κονδύλι που ονομάστηκε «Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις». Το βραχυπρόθεσμο μέρος του μακροπρόθεσμου δανεισμού αυτού ποσού €19.496.083 μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» σε διακριτό κονδύλι που ονομάστηκε «Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου δανεισμού».
- Ποσό €13.992.548 που αφορούσε πιστωτές, διάφορους φόρους-τέλη, υποχρέωση προς απόδοση διοδίων Προμαχώνα και Ιεροπηγής, υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, έξοδα χρήσεως δουλευμένα και υποχρέωση προς απόδοση μερισμάτων από μετοχές μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις» σε διακριτό κονδύλι που ονομάστηκε «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

Η αναταξινόμηση που πραγματοποιήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου της 31.12.2017 αναλύεται κάτωθι:

- Ποσό ύψους €10.301.978 που αφορούσε προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης» στο κονδύλι «Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης».

Οι αναταξινομήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην κατάσταση οικονομικής θέσης της Εταιρείας της 31.12.2017 αναλύονται κάτωθι:

- Ποσό €134.226 που αφορούσε έσοδα χρήσεως εισπρακτέα μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Λοιπές απαιτήσεις» στο κονδύλι «Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία».
- Ποσό €603.783 που αφορούσε πιστωτές, διάφορους φόρους-τέλη, υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και έξοδα χρήσεως δουλευμένα μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις» σε διακριτό κονδύλι που ονομάστηκε «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

Πέραν των ανωτέρω περιπτώσεων έχουν γίνει αναταξινομήσεις σε πίνακες των επιμέρους σημειώσεων, έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες στις σημειώσεις αυτές να είναι συγκρίσιμες με αυτές της τρέχουσας χρήσης. Οι παραπάνω αναταξινομήσεις δεν είχαν επίπτωση στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούν τα κύρια χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρείας και των θυγατρικών της, με βασικό σκοπό την παροχή χρηματοδότησης των εργασιών τους. Οι θυγατρικές εταιρείες κατείχαν, επίσης, διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες τους, ενώ επίσης ορισμένες θυγατρικές κατέχουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (αλλά για σημαντικά χαμηλότερα ποσά) που έχουν σχέση με μετοχές εισηγμένης εταιρείας και ομόλογα. Πολιτική της Εταιρείας και των θυγατρικών της, κατά τη χρήση που έληξε την 31.12.2018, ήταν να μην δραστηριοποιούνται σε κερδοσκοπικές συναλλαγές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της, υπό την παρούσα δομή του Ομίλου, εκτίθεται σε ένα φάσμα χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι συνήθεις κίνδυνοι στους οποίους θεωρητικά υπάγεται, είναι κίνδυνοι αγοράς (συναλλαγματικός κίνδυνος, επιτόκιο, τιμές αγοράς), πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας.

Η διαχείριση των κινδύνων εστιάσθηκε κυρίως στην αναγνώριση και εκτίμηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, ενώ παράλληλα υπάρχει η διαχείριση των κινδύνων αυτών από τις αρμόδιες διοικήσεις και τμήματα της εκάστοτε θυγατρικής.

Κίνδυνος αγοράς

i. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός κίνδυνος είναι αυτός που προκύπτει λόγω των συναλλαγών και υπολοίπων σε ξένο νόμισμα. Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ (€). Η Εταιρεία και οι ενοποιούμενες θυγατρικές δεν έχουν δραστηριότητα στο εξωτερικό λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων τους, και κατά συνέπεια, δεν είναι ουσιαστικά εκτεθειμένες σημαντικά σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών τους γίνεται σε Ευρώ (€).

Συγκεκριμένα, μερικός συναλλαγματικός κίνδυνος υπάρχει σε ορισμένες εταιρείες και προκύπτει λόγω διεθνών συναλλαγών που μπορεί να έχουν (όπως π.χ. τα ΕΛΤΑ με τη διεθνή αλληλογραφία που αποτελεί μέρος της δραστηριότητάς τους ή περιστασιακά σε άλλες θυγατρικές όταν προκύπτουν αμοιβές συμβούλων, καθώς και έξοδα έργων που διενεργούνται σε ξένα νομίσματα). Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της ελέγχουν και αξιολογούν σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή τους σε συναλλαγματικό κίνδυνο και θα χρησιμοποιήσουν τα κατάλληλα χρηματοοικονομικά μέσα εάν απαιτηθεί για τη διαχείρισή του.

ii. Κίνδυνος τιμών

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της δεν εκτίθενται σημαντικά σε κίνδυνο μεταβολής των τιμών, εκτός της έκθεσης που υπάρχει σε συγκεκριμένο μέρος των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν μετοχές εισηγμένης στο ΧΑΑ και ομόλογα.

Το σημαντικότερο μέρος της έκθεσης της Εταιρείας και των θυγατρικών της σε κίνδυνο τιμών αφορά κυρίως μη χρηματοοικονομικά μέσα, όπως τα επενδυτικά ακίνητα, αποθέματα κτλ. Για τέτοια περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις υπάρχουν κίνδυνοι από τις μεταβολές τιμών, διακυμάνσεις διεθνών τιμών εμπορευμάτων, όπως π.χ.:

- η έκθεση θυγατρικών στον κίνδυνο από σχετικές μεταβολές στην εύλογη αξία των ακινήτων, που μπορεί να επηρεάσει τα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε εύλογες αξίες (όπως τα επενδυτικά ακίνητα) και,
- η περιορισμένη έκθεση θυγατρικών σε κίνδυνο μεταβολής τιμών (π.χ. λόγω πληθωρισμού) όπου μέρος των εσόδων τους προέρχονται από συμβάσεις μίσθωσης, οι τιμές των οποίων μπορούν να επηρεαστούν στο βαθμό που δεν αναπροσαρμόζονται βάσει συμβάσεων σε ετήσια βάση με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή
- η έκθεση θυγατρικών σε διακυμάνσεις διεθνών τιμών εμπορευμάτων όπως καυσίμων (π.χ. στις μεταφορές) αλλά και ρυθμιζόμενων τιμών (όπως για το κόστος του ακατέργαστου στις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης) κλπ. Τέτοιες μεταβολές τιμών μπορούν να επηρεάσουν τις οικονομικές επιδόσεις των εταιρειών αυτών εάν δε μπορούν να μετακυλισθούν στους καταναλωτές (όπως σε περιπτώσεις όπου οι τιμές πώλησης ή παροχής της υπηρεσίας είναι ρυθμιστικά οριζόμενες και είτε δεν είναι εφικτό να μετακυλισθούν είτε είναι εξαιρετικά χρονοβόρο).

iii. Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Ο κίνδυνος ταμειακών ροών και μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων αφορά τον κίνδυνο της μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου ως αποτέλεσμα των μεταβολών των επιτοκίων, καθώς και τον κίνδυνο της επίδρασης των μεταβολών των επιτοκίων στις ταμειακές εισροές/έσοδα και εκροές/έξοδα της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της, υπό την παρούσα δομή, έχει περιορισμένη έκθεση στους κινδύνους αυτούς, καθώς:

- Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της διαθέτουν στο ενεργητικό τους έντοκα περιουσιακά στοιχεία, όπως βραχυχρόνιες επενδύσεις σε κλειστές προθεσμιακές, καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και καταθέσεις όψεως τα οποία στο μεγαλύτερο βαθμό τους φέρουν μεταβλητά επιτόκια ή έχουν βραχυπρόθεσμες λήξεις, με συνέπεια ο κίνδυνος μεταβολής εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών αυτών μέσων να είναι μειωμένος. Παράλληλα τυχόν διακύμανση των επιτοκίων μπορεί να επηρεάζει το ύψος των εσόδων από

τόκους, ωστόσο τυχόν μεταβολή δεν εκτιμάται ότι θα επιφέρει ουσιώδεις μεταβολές στα αποτελέσματα της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

- Αν και ορισμένες θυγατρικές της Εταιρείας έχουν υποχρεώσεις από δάνεια, ο κίνδυνος για μεταβολή της εύλογης αξίας τους από μεταβολές των επιτοκίων είναι σχετικά περιορισμένος καθώς σε μεγάλο βαθμό αυτά φέρουν μεταβλητά επιτόκια.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων και αποτελούνται κυρίως από εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, καθώς και από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Οι εμπορικές απαιτήσεις στις περισσότερες θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ προέρχονται από μία μεγάλη βάση πελατών, ενώ αξιόλογο μέρος των πωλήσεων τους διακανονίζονται σε μετρητά ή ισοδύναμα, όπως π.χ. στις αστικές μεταφορές.

Για το μέρος που δε διακανονίζεται σε μετρητά και το ανεξόφλητο μέρος το οποίο απεικονίζεται στις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις βαίνει αυξανόμενο, ακολουθούνται στο μέτρο του εφικτού, μέτρα διαχείρισης του κινδύνου, όπως κάτωθι:

- Για απαιτήσεις στο τομέα ακινήτων, μέρος των απαιτήσεων από πελάτες είναι ασφαλισμένο έναντι πιστωτικού κινδύνου με λήψη εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των συμβάσεων, από τραπεζικά ιδρύματα.
- Σημαντικό μέρος των εμπορικών απαιτήσεων των εταιρειών αφορά μεγάλο πλήθος πελατών με σχετικά μικρό υπόλοιπο με συνέπεια να υπάρχει σημαντική διασπορά του κινδύνου (η περαιτέρω διαχείριση του οποίου γίνεται από τις αρμόδιες διευθύνσεις των εταιρειών εφαρμόζοντας διαδικασίες είτε προληπτικές διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου είτε σε περιπτώσεις με δυσκολίες είσπραξης όπου ακολουθούνται διαδικασίες είσπραξης μέσω ρύθμισης οφειλών ή μέσω αναγκαστικών είσπραξεων (νομικής/δικαστικής οδού).
- Επίσης, μεγάλο μέρος των απαιτήσεων αφορά είτε απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο, είτε απαιτήσεις που αντιστοιχίζονται με υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο (όπως οι απαιτήσεις του ΤΑΙΠΕΔ από αξιοποιήσιμες περιουσιακών στοιχείων που είναι αποδοτέες στο Δημόσιο, ή απαιτήσεις της ΕΤΑΔ από το Δημόσιο για εγγυημένα δάνεια). Σημαντικές τέτοιες απαιτήσεις αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης των ΕΛΤΑ από το Ελληνικό Δημόσιο για την παροχή της Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας (όπου στην περίπτωση μη επίλυσης σχετίζεται και με σημαντικό κίνδυνο διόγκωσης του ταμειακού ελλείμματος και συνέχισης της ομαλής λειτουργίας των ΕΛΤΑ), απαιτήσεις αποζημίωσης των εταιρειών αστικών μεταφορών για την παροχή δικαιωμάτων μετακίνησης με πλήρη ή μερική απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου σε ειδικές κατηγορίες επιβατών (π.χ. Άνεργοι, ΑΜΕΑ, Πολύτεκνοι, κα), απαιτήσεις των εταιρειών ύδρευσης από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για τέτοιας φύσεως απαιτήσεις, ο Μηχανισμός Συντονισμού θα μειώσει την αβεβαιότητα και την έλλειψη σωστών διαδικασιών και επικοινωνίας μεταξύ κράτους και δημοσίων επιχειρήσεων για τη διευθέτηση οφειλόμενων από το Ελληνικό Δημόσιο.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, τα διαθέσιμα της Εταιρείας και σημαντικό μέρος των διαθεσίμων των θυγατρικών της είναι κατατεθειμένα στην Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ περαιτέρω η Εταιρεία και οι θυγατρικές της συνεργάζονται με χρηματοοικονομικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης και αξιολογούν/θέτουν όρια στο βαθμό έκθεσης τους σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων με βάση της εκτιμήσεις της διοίκησης της εκάστοτε θυγατρικής.

Τα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία λήξης της περιόδου αναφοράς αναλύονται ως εξής:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	736.714.759	125.421.561	19.640.841	7.335.934
Εντός επόμενου έτους	484.366.614	62.895.111	880.445	134.226
1-5 έτη*	175.166.083	145.887.730	33.045	72
Λοιπές απαιτήσεις**	100.321.774	31.901.622	553	-
Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων	7.621.591	-	-	-
Καθαρή Λογιστική Αξία	1.504.190.821	366.106.024	20.554.884	7.470.232

*Χωρίς προκαταβολές μισθωμάτων.

**Χωρίς έξοδα επομένων χρήσεων.

Κίνδυνος ρευστότητας και Διαχείριση κεφαλαίων

Ο κίνδυνος ταμειακών ροών αφορά τον κίνδυνο της μη ύπαρξης επαρκούς ρευστότητας της Εταιρείας και των θυγατρικών της για την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών τους υποχρεώσεων και τη χρηματοδότηση της δραστηριότητάς τους. Η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη διατήρηση επαρκών χρηματικών διαθεσίμων, την σωστή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών και την ύπαρξη δυνατότητας χρηματοδότησης σε περίπτωση ανάγκης.

Η Εταιρεία και η πλειοψηφία των ενοποιούμενων θυγατρικών, υπό την υπάρχουσα δομή και τους πόρους που διαθέτουν, εκτιμούν ότι έχουν μειωμένη έκθεση στον κίνδυνο αυτό, βασιζόμενοι στη διατήρηση επαρκούς ρευστότητας (ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων) και την σωστή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών.

Η έκθεση στον κίνδυνο αυτό είναι μεγαλύτερη σε δύο θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ οι ταμειακές ροές των οποίων, λόγω της φύσης της δραστηριότητάς τους εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από την έγκαιρη είσπραξη από το Ελληνικό Δημόσιο της δικαιούμενης αμοιβής για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, ή ελαφρύνσεων που δίδει με ρυθμιστικές διατάξεις το Ελληνικό Δημόσιο σε κοινωνικές ομάδες, καθώς και τυχόν επιχορηγήσεων για δαπάνες που ορισμένοι οργανισμοί υφίστανται.

Η αυξημένη έκθεση στον κίνδυνο αυτό απορρέει από το γεγονός ότι τα ποσά είναι σημαντικά για τα μεγέθη των οργανισμών αυτών και σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην πληρωμή τους από το Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, η έκθεση είναι αυξημένη και από το γεγονός ότι ο ένας υπο-όμιλος εταιρειών θεσμικά δεν δύναται να προσφύγει σε δανεισμό ώστε να καλύψει το χρονικό κενό μεταξύ των δαπανών που διενεργεί και των ποσών που είναι να εισπράξει από το Ελληνικό Δημόσιο, ενώ ο έταιρος υπο-όμιλος έχει εξαντλήσει τις δανειακές γραμμές χρηματοδότησης. Οι εταιρείες αυτές διαχειρίζονται τον εν λόγω κίνδυνο με παρακολούθηση των ταμειακών ροών τους και διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας:

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εντός του επόμενου έτους (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)				
-Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες	227.048.566	90.395.207	444.547	451.727
-Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	120.101.304	-	-	-
-Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου δανεισμού	15.897.722	19.496.083	-	-
-Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	283.144.918	9.899.523	431.625	410.780
	646.192.510	119.790.813	876.172	862.507
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
-Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	196.024.852	99.481.516	-	-
-Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	84.434.150	89.321.790	-	-
	280.459.002	188.803.306	-	-
Σύνολο	926.651.512	308.594.119	876.172	862.507

Στην ανάλυση «Προμηθευτών, λοιπών εμπορικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες» δεν περιλαμβάνονται τα ποσά από «προκαταβολές πελάτων» και «υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες και έσοδα επόμενων χρήσεων».

Στην ανάλυση «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» δεν περιλαμβάνονται τα ποσά από «υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς» και «υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους τέλη».

Στην ανάλυση «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» δεν περιλαμβάνονται τα ποσά από «κρατικές επιχορηγήσεις», «συμμετοχές καταναλωτών» και «προεισπραχθέντα μισθώματα».

3.2 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία ισολογισμού κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

- Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργή αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) όμοιων στοιχείων.
- Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).
- Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Η εύλογη αξία των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων καθώς και των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	ΟΜΙΛΟΣ			
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.070.498	11.601	24.214	3.106.313
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	629.512	-	49.995	679.507
	3.700.010	11.601	74.209	3.785.820

Το επίπεδο 1 περιλαμβάνει την επένδυση σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και σε μετοχές της Τράπεζας Αττικής που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς της Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν την εφαρμογή των λογιστικών αρχών και λογιστικών αξιών των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, των εσόδων και των εξόδων. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση της Διοίκησης της Εταιρείας και των διοικήσεων των εταιρειών του Ομίλου σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν μελλοντικά ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

(α) Εκτιμήσεις επί των Επενδυτικών ακινήτων

Η πλέον κατάλληλη ένδειξη της «εύλογης αξίας» είναι οι τρέχουσες αξίες που ισχύουν σε μια ενεργή αγορά συναφών μισθωτηρίων αλλά και λοιπών συμβολαίων. Εάν δεν είναι εφικτή η εξεύρεση τέτοιων πληροφοριών, ο Όμιλος προσδιορίζει την αξία μέσα σε ένα εύρος λογικών εκτιμήσεων των «εύλογων αξιών». Για να πάρει μια τέτοια απόφαση, ο Όμιλος λαμβάνει υπ' όψη του δεδομένα από μια πληθώρα πηγών, που περιλαμβάνουν:

- I. Τρέχουσες τιμές σε μια ενεργή αγορά ακινήτων διαφορετικής φύσης, κατάστασης ή τοποθεσίας (ή υποκειμένες σε διαφορετικούς όρους μισθωτηρίων ή λοιπών συμβολαίων), οι οποίες έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να απεικονίζουν αυτές τις διαφορές.
- II. Πρόσφατες τιμές παρόμοιων ακινήτων σε λιγότερο ενεργές αγορές, αναπροσαρμοσμένες έτσι ώστε να απεικονίζονται οποιεσδήποτε μεταβολές στις οικονομικές συνθήκες που έλαβαν χώρα από την ημερομηνία που έγιναν οι αντίστοιχες συναλλαγές σε εκείνες τις τιμές, και
- III. Προεξοφλημένες μελλοντικές ταμειακές ροές, βασισμένες σε αξιόπιστες εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, που πηγάζουν από τους όρους των εν ισχύ μισθωτηρίων και άλλων συμβολαίων και (όπου είναι εφικτό) από εξωτερικά στοιχεία όπως, τρέχουσες τιμές ενοικίασης παρεμφερών ακινήτων στην ίδια τοποθεσία και κατάσταση, με χρήση προεξοφλητικών επιτοκίων που απεικονίζουν την τρέχουσα αξιολόγηση της αγοράς αναφορικά με την αβεβαιότητα για το ύψος και τη χρονική στιγμή εμφάνισης αυτών των ταμειακών ροών.

Οι γνωστοποιήσεις σχετικά με τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 6.

(β) Ακίνητα και δικαιώματα που δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις

Σύμφωνα τις διατάξεις του Ν. 4389/2016 προβλέπεται να περιέλθει χωρίς αντάλλαγμα στην ΕΤΑΔ ένα χαρτοφυλάκιο με πλήθος ακινήτων για μέρος του οποίου όμως υπάρχουν σημαντικές ασάφειες και αβεβαιότητες. Όσον αφορά τον λογιστικό χειρισμό του εν λόγω μέρους του χαρτοφυλακίου τίτλων ακινήτων, η διοίκηση της θυγατρικής του Ομίλου προέβη σε εκτιμήσεις σχετικά με τον έλεγχο της ΕΤΑΔ επί των ακινήτων, καθώς και σε εκτίμηση διαφόρων ποιοτικών, νομικών και τεχνικών χαρακτηριστικών τους, τα οποία δύναται να επηρεάζουν μεταξύ άλλων τις πιθανές μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες στην εταιρεία.

(γ) Προβλέψεις**- Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και εκκρεμείς νομικές υποθέσεις**

Οι εταιρείες του Ομίλου εμπλέκονται σε διάφορες αντιδικίες και νομικές υποθέσεις για τις οποίες οι διοικήσεις των θυγατρικών εξετάζουν την κατάσταση κάθε σημαντικής υπόθεσης σε περιοδική βάση για να αξιολογούν την πιθανότητα εκροής χρηματοοικονομικών πόρων, βασιζόμενη εν μέρει στην άποψη των νομικών τους συμβούλων. Εάν η ενδεχόμενη χρηματοοικονομική εκροή από οποιεσδήποτε αντιδικίες και νομικές υποθέσεις θεωρείται πιθανή και το ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, οι εταιρείες του Ομίλου καταχωρούν πρόβλεψη στις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Τόσο για τον καθορισμό της πιθανότητας όσο και για τον καθορισμό του αν το ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, απαιτείται σε σημαντικό βαθμό η κρίση των διοικήσεων των θυγατρικών. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, οι διοικήσεις των θυγατρικών οφείλουν να επανεξετάζουν την πιθανή υποχρέωση και πιθανόν να αναθεωρήσουν τις εκτιμήσεις για την πιθανότητα ενός δυσμενούς αποτελέσματος και τη σχετική εκτίμηση της πιθανής εκροής. Η επάρκεια των προβλέψεων για τις υπάρχουσες εκκρεμείς νομικές υποθέσεις επανεκτιμάται, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία των Νομικών Υπηρεσιών των θυγατρικών του Ομίλου, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται (Σημείωση 31).

- Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Οι επισφαλούς είσπραξης λογαριασμοί απεικονίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ποσά που αναμένεται να ανακτηθούν προκύπτουν κατόπιν ανάλυσης, καθώς και από την εμπειρία των εταιρειών του Ομίλου σχετικά με την πιθανότητα επισφαλειών των πελατών τους. Όταν γίνει γνωστό ότι ένας συγκεκριμένος λογαριασμός υπόκειται σε μεγαλύτερο κίνδυνο του συνήθους πιστωτικού κινδύνου (π.χ., χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, διαφωνία σχετικά με την ύπαρξη ή το ποσό της απαίτησης, κτλ.), ο λογαριασμός αναλύεται και κατόπιν καταγράφεται ως επισφάλεια εάν οι συνθήκες υποδηλώνουν ότι η απαίτηση είναι ανείσπρακτη.

- Προβλέψεις για αποζημιώσεις προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει τη στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και οι διοικήσεις των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ οφείλουν να προβαίνουν σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

(δ) Έλεγχος απομείωσης συγγενών επιχειρήσεων

Ο Όμιλος εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών του σε συγγενείς επιχειρήσεις, όπου υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της κάθε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον καθορισμό του ανακτήσιμου ποσού, οι οποίες περιλαμβάνουν βασικές παραδοχές για την περίοδο των εκτιμωμένων ταμειακών ροών, τις ταμειακές ροές, τον ρυθμό ανάπτυξης των ροών και το επιτόκιο προεξόφλησης, προκειμένου να προσδιορίσει την παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών συγγενούς εταιρείας.

(ε) Ωφέλιμη ζωή ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η πραγματική ωφέλιμη ζωή τους επανεκτιμάται περιοδικά και ενδέχεται να διαφέρει λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως η τεχνική βαθμιαία απαξίωση, κυρίως όσον αφορά το μηχανογραφικό εξοπλισμό, έπιπλα και λοιπού εξοπλισμό και λογισμικά προγράμματα.

(στ) Απομείωση ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία, αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εξετάζουν σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων. Εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς και των εκτιμήσεων της εταιρείας που διενεργεί τον έλεγχο απομείωσης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Κατά τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης οι διοικήσεις των εταιρειών του Ομίλου συνεργάζονται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

(ζ) Ύπαρξη ελέγχου ή ουσιώδους επιρροής στις συμμετοχές που μεταβιβάστηκαν άνευ ανταλλάγματος από το Ελληνικό Δημόσιο

Σύμφωνα με το ν.4389/2016, μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου σε διάφορες δημόσιες επιχειρήσεις. Η συμμετοχή αυτή αφορά σε κάποιες περιπτώσεις πλειοψηφικό ποσοστό και σε κάποιες περιπτώσεις μειοψηφικό ποσοστό. Για την αξιολόγηση αν με το εκάστοτε ποσοστό συμμετοχής η ΕΕΣΥΠ ασκεί έλεγχο ή ουσιώδη επιρροή επί της οντότητας της οποίας οι μετοχές έχουν μεταφερθεί για το σκοπό κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου ασκεί εκτιμήσεις και κρίσεις, οι οποίες αναλύονται στις Σημειώσεις 2.3.(α3) και 2.3.(α4).

(η) Αποτίμηση αξίας συμμετοχής στη Follie Follie AE και αξιολόγηση γεγονότων που οδήγησαν στην αναστολή διαπραγμάτευσης της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Σύμφωνα με το ν.4389/2016, μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου ποσοστού 0,96% στη Follie Follie, η οποία είναι εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Καθώς η μετοχή της Follie Follie σταμάτησε να διαπραγματεύεται στο ΧΑΑ, η αξία της πρέπει να εκτιμηθεί με τη χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν και κρίσεις και εκτιμήσεις σχετικά με το εάν η πτώση της αξίας των μετοχών αυτών ανάγεται ή όχι σε παράγοντες που υπήρχαν την 01.01.2018 και αποκαλύφθηκαν αργότερα (δηλαδή αν είναι οψιγενές γεγονός διαμορφωτικό της 01.01.2018 ή όχι) (Σημείωση 11.2).

(θ) Σκοπός χαρτοφυλακίου σε χρηματοοικονομικά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9

Αρκετές θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ κατέχουν στο χαρτοφυλάκιο τους συμμετοχικούς τίτλους και άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία είτε για πώληση είτε για διακράτηση. Η κατάσταση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αυτών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 εξαρτάται από το επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση του. Το επιχειρηματικό μοντέλο αποτελεί μια σημαντική κρίση που πραγματοποιούν οι διοικήσεις των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ.

(ι) Αποτίμηση για σκοπούς αρχικής αναγνώρισης της αξίας των συγγενών επιχειρήσεων

Η αρχική αναγνώριση των συγγενών εταιρειών σε ενοποιημένο επίπεδο έγινε σύμφωνα με το ΔΛΠ 28/ παρ. 32 επί του μεριδίου της ΕΕΣΥΠ (με βάση το ποσοστό της) στην εύλογη αξία της εκάστοτε επιχείρησης, όπως αυτή ίσχυε και με τα γεγονότα και συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία μεταβίβασης. Για την ΔΕΗ της οποίας οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, η αξία που χρησιμοποιήθηκε προκύπτει με χρήση της χρηματιστηριακής αξίας την 01.01.2018 (ιεραρχία 1 εύλογης αξίας). Για τις συγγενείς εταιρείες ΔΑΑ και ΕΤΒΑ-ΒΙΠΕ των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε κάποια ενεργή αγορά, χρησιμοποιήθηκαν άλλες μέθοδοι αποτίμησης. Για τα δεδομένα και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα αποτίμησης όπου είναι δυνατό χρησιμοποιούνται παρατηρήσιμα στοιχεία, αλλά όπου αυτό είναι αδύνατο απαιτήθηκαν σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας. Αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης των συγγενών επιχειρήσεων. Οι μέθοδοι και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των εταιρειών ΔΑΑ και ΕΤΒΑ-ΒΙΠΕ αναλύονται στη Σημείωση 8.

(κ) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα στο μέλλον ή θα αναστραφούν ανάλογες αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις στην ίδια περίοδο. Σημαντικές εκτιμήσεις των διοικήσεων των θυγατρικών απαιτούνται για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, με βάση τον πιθανό χρόνο και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το φορολογικό προγραμματισμό της οντότητας.

5. Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Κατωτέρω παρατίθενται οι μεταβολές των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΟΜΙΛΟΣ						
Σημ.	Κτίρια - γήπεδα - τεχνικές εγκαταστάσεις	Μηχαν/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό κατασκευή	Σύνολο
Κόστος κτήσης 01.01.2017	70.012.725	3.225.384	833.868	10.276.237	1.763.073	86.111.287
Προσθήκες	138.727	21.232	4.539	299.934	284.957	749.389
Μεταφορές από επενδυτικά ακίνητα	6 5.103.100	-	-	-	-	5.103.100
Μεταφορές από προκαταβολές μισθωμάτων	2.024.944	-	-	-	-	2.024.944
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	(10.893)	-	(10.893)
Κόστος κτήσης 31.12.2017	77.279.496	3.246.616	838.407	10.565.278	2.048.030	93.977.827
Κόστος κτήσης 01.01.2018	77.279.496	3.246.616	838.407	10.565.278	2.048.030	93.977.827
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία των θυγατρικών που μεταβιβάστηκαν	2.628.645.659	646.663.796	1.009.011.372	197.458.447	14.479.833	4.496.259.107
Προσθήκες	2.867.400	9.745.061	357.774	2.883.696	6.712.655	22.566.586
Πωλήσεις/Διαγραφές	(3.982.744)	(107.239)	(35.575.394)	(390.362)	-	(40.055.739)
Μεταφορές σε επενδυτικά ακίνητα	6 (2.742.630)	-	-	-	-	(2.742.630)
Λοιπές μεταφορές	2.351.802	1.623.237	1.045.983	296.198	(5.317.220)	-
Κόστος κτήσης 31.12.2018	2.704.418.983	661.171.471	975.678.142	210.813.257	17.923.298	4.570.005.151
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2017	(23.212.706)	(1.291.560)	(441.568)	(5.639.813)	-	(30.585.647)
Αποσβέσεις χρήσης	(2.334.369)	(201.829)	(39.545)	(306.666)	-	(2.882.409)
Απομειώσεις	(765.102)	-	-	-	-	(765.102)
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	7.349	-	7.349
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2017	(26.312.177)	(1.493.389)	(481.113)	(5.939.130)	-	(34.225.809)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2018	(26.312.177)	(1.493.389)	(481.113)	(5.939.130)	-	(34.225.809)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης ενσώματων παγίων των θυγατρικών που μεταβιβάστηκαν	(761.297.720)	(354.621.856)	(803.423.317)	(189.384.075)	-	(2.108.726.968)
Αποσβέσεις χρήσης	(50.264.470)	(26.277.757)	(32.981.528)	(3.711.183)	-	(113.234.938)
Πωλήσεις/Διαγραφές	1.505.353	107.244	35.422.167	180.565	-	37.215.329
Μεταφορές σε επενδυτικά ακίνητα	6 215.028	-	-	-	-	215.028
Ανατροφή απομείωσης	26 3.933.733	-	-	-	-	3.933.733
Λοιπές μεταφορές	-	-	430.373	134.368	-	564.741
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2018	(832.220.253)	(382.285.758)	(801.033.418)	(198.719.455)	-	(2.214.258.884)
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2017	50.967.319	1.753.227	357.294	4.626.148	2.048.030	59.752.018
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2018	1.872.198.730	278.885.713	174.644.724	12.093.802	17.923.298	2.355.746.267

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Κτίρια - γήπεδα - τεχνικές εγκαταστάσεις	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος κτήσης 01.01.2017	-	-	-
Προσθήκες	-	74.758	74.758
Κόστος κτήσης 31.12.2017	-	74.758	74.758
Κόστος κτήσης 01.01.2018	-	74.758	74.758
Προσθήκες	12.552	83.098	95.650
Κόστος κτήσης 31.12.2018	12.552	157.856	170.408
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2017	-	-	-
Αποσβέσεις χρήσης	-	(9.352)	(9.352)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.17	-	(9.352)	(9.352)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2018	-	(9.352)	(9.352)
Αποσβέσεις χρήσης	(241)	(11.515)	(11.756)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2018	(241)	(20.867)	(21.108)
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2017	-	65.406	65.406
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2018	12.311	136.989	149.300

Εμπράγματα Βάρη:

Επί των ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

Επί των ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου, την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν προσημειωθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων 5 ακίνητα της θυγατρικής ΕΛΤΑ με το ποσό της προσημείωσης για κάθε ακίνητο να ανέρχεται σε €115 εκατ. Επίσης, αριθμός ακινήτων της θυγατρικής ΕΛΤΑ έχουν προσημειωθεί για το δάνειο των ΕΛΤΑ από την Τράπεζα Αττικής.

Πάγια υπό κατασκευή

Στον Όμιλο, τα πάγια υπό κατασκευή κατά την 31.12.2018 αφορούν κυρίως έργα για την επέκταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης των θυγατρικών ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ. Την 31.12.2017 τα πάγια υπό κατασκευή αποτελούνταν κυρίως από τα έργα για τον εκσυγχρονισμό των αναβατήρων του Παρνασσού της ΕΤΑΔ, καθώς οι δυο εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης δεν είχαν μεταβιβαστεί στον Όμιλο μέχρι τότε.

Ωφέλιμη ζωή παγίων

Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων του ενεργητικού, εκτός των γηπέδων και οικοπέδων που δεν αποσβένονται, υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

- Κτίρια και τεχνικές εγκαταστάσεις από 4 έως 100 έτη.
- Μηχανολογικός εξοπλισμός από 3 έως 33 έτη.
- Μεταφορικά μέσα από 5 έως 33 έτη.
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός από 3 έως 33 έτη.

Έλεγχος απομείωσης

Κατά την ημερομηνία μεταβίβασης της συμμετοχής των Δημόσιων Επιχειρήσεων στην ΕΕΣΥΠ, δηλαδή την 01.01.2018 εκτός της ΓΑΙΑΟΣΕ που έγινε με 01.07.2018, σε διάφορες εκ των μεταβιβασθέντων θυγατρικών τα πιστοποιητικά Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών από προηγούμενα έτη έφεραν επιφυλάξεις σχετικά με πιθανή απομείωση της αξίας τους.

Για την επίλυση του χρονίζοντος αυτού θέματος, θυγατρικές με σημαντικό ύψος ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων εκκίνησαν διαδικασίες ελέγχου απομείωσης. Σε ορισμένες εκ των θυγατρικών ο έλεγχος αυτός ολοκληρώθηκε πριν τη δημοσίευση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και το ποσό της απομείωσης αναγνωρίστηκε από τον Όμιλο ως διόρθωση της αξίας των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων και της καθαρής θέσης των θυγατρικών που μεταβιβάστηκαν κατά την ημερομηνία μεταβίβασης και ανήλθε σε €184,8 εκατ.

Σε ορισμένες άλλες εκ των θυγατρικών, λόγω του μεγάλου πλήθους και της περιπλοκότητας των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων η εργασία αυτή είναι σε εξέλιξη.

Η προσπάθεια αυτή αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο βαθμό εντός του έτους 2019 και οποιεσδήποτε διορθωτικές εγγραφές που αφορούν την προ της μεταβίβασης περίοδο 01.01.2018 ή 01.07.2018 (στην περίπτωση της ΓΑΙΑΟΣΕ) θα καταχωρηθούν με αναδρομική ισχύ μέσω της διόρθωσης της καθαρής θέσης πρώτης ενοποίησης των εταιρειών αυτών.

6. Επενδύσεις σε ακίνητα

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο 01.01.2017		370.653.544	-
Εύλογη αξία ακινήτων που μεταβιβάστηκαν από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος (α)	17	416.854.522	-
Κέρδη από αναπροσαρμογή εύλογης αξίας		36.550.870	-
Μεταφορές από προκαταβολές μισθωμάτων (γ)		6.873.815	-
Αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων	17	2.694.085	-
Μεταφορές σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	(5.103.100)	-
Υπόλοιπο 31.12.2017		828.523.736	-
Υπόλοιπο 01.01.2018		828.523.736	-
Επενδυτικά ακίνητα από απόκτηση θυγατρικών		178.808.570	-
Εύλογη αξία ακινήτων που μεταβιβάστηκαν από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος (α)	17	67.260.015	-
Μεταφορές από ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια (γ)	5	2.527.602	-
Λοιπές προσθήκες		72.372	-
Κέρδη από αναπροσαρμογή εύλογης αξίας		57.376	-
Υπόλοιπο 31.12.2018		1.077.249.671	-

Το έσοδο από τις εκμισθώσεις ακινήτων που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων για την τρέχουσα χρήση ανέρχεται σε € 48,3 εκατ. (31.12.2017: € 33,7 εκατ.) (Σημείωση 24).

Όλες οι επιμετρήσεις εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα έχουν καταχωρηθεί στο 3ο Επίπεδο Ιεραρχίας της εύλογης αξίας. Η αποτίμηση των επενδύσεων σε ακίνητα στην εύλογη αξία κατά την 31.12.2018, διενεργήθηκε με βάση έκθεση ανεξάρτητου εκτιμητή. Ο εκτιμητής εφάρμοσε τα Διεθνή Αναγνωρισμένα Πρότυπα Εκτιμήσεων – International Valuation Standards – IVS και έλαβε υπόψη τις οδηγίες και κώδικες του Βασιλικού Ινστιτούτου Ορκωτών Πραγματογνωμόνων (Royal Institute of Chartered Surveyors – RICS) της Μεγάλης Βρετανίας και κώδικες του Βασιλικού Ινστιτούτου Ορκωτών Πραγματογνωμόνων (Royal Institute of Chartered Surveyors – RICS) της Μεγάλης Βρετανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εκτιμητών (European Group of Valuers Associations – TEGOVA).

Οι βασικές μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι εξής:

1. Η Προσέγγιση της Αγοράς (Sales Comparison Approach - Market Approach) θεωρείται ότι αντανακλά την πλέον αξιόπιστη ένδειξη αξίας, για ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υφίσταται οργανωμένη δευτερεύουσα αγορά και διαμορφώνει την αξία με βάση την ανάλυση και σύγκριση παλαιότερων ή πρόσφατων αγοραπωλησιών συγκρίσιμων παγίων. Βασίζεται στην υπόθεση ότι, ένας ενημερωμένος αγοραστής δε θα πλήρωνε

για την απόκτηση μίας ιδιοκτησίας ή ενός παγίου, περισσότερο από το κόστος αγοράς ενός παρόμοιου, για την ίδια ακριβώς χρήση και σκοπιμότητα.

2. Η προσέγγιση του κόστους (Cost Approach), η οποία εφαρμόστηκε κατά την εκτίμηση των εξειδικευμένων κτιριακών εγκαταστάσεων, των υποδομών και των βελτιώσεων γης των επιμέρους ιδιοκτησιών του Ομίλου, εφόσον δεν ήταν μισθωμένες ή διαπιστώθηκε ότι δεν υφίσταται οργανωμένη-ενεργός αγορά πώλησης αντίστοιχων ακινήτων.
3. Η προσέγγιση της προσόδου (Income Capitalisation Approach), η οποία εφαρμόστηκε κατά κύριο λόγο στην αποτίμηση επιχειρήσεων ή άυλων περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων και καθορίζει την αξία, με βάση την κεφαλαιοποίηση των πηγών προσόδου την οποία αποφέρει ή μπορεί να αποφέρει η ιδιοκτησία, σύμφωνα με την παρούσα χρήση της. Η Προσέγγιση της Προσόδου εφαρμόζεται επιπλέον και για τη διαπίστωση της αξίας ακινήτων, κυρίως επενδυτικών ή εμπορικών ή δυνάμενων να μισθωθούν, όπου ως εκμετάλλευση θεωρείται η δυνητική μίσθωση του ακινήτου και της προσόδου που δύναται να επιτευχθεί από την κεφαλαιοποίηση των μισθωμάτων. Δύο τεχνικές μπορεί να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή της Προσέγγισης της Προσόδου για την εκτίμηση επενδυτικών κυρίως ακινήτων. Η τεχνική της Άμεσης Κεφαλαιοποίησης (Direct Capitalization) και η τεχνική των Απομειούμενων Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flow Analysis).

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν δοθεί προς προσημείωση στην Τράπεζα Αττικής 4 επενδυτικά ακίνητα της θυγατρικής ΕΛΤΑ.

(α) Αναγνώριση νέων Ακινήτων, τα οποία πληρούν, κατά την κλειόμενη χρήση τις προϋποθέσεις αναγνώρισης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ

Εντός της τρέχουσας χρήσης αναγνωρίστηκαν από τη θυγατρική ΕΤΑΔ επιπλέον επενδυτικά ακίνητα αξίας € 67,3 εκατ. (σημ.17), τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 196 του ν.4389/2016 και των κριτηρίων των ΔΠΧΑ. Στην περίπτωση των νέων ακινήτων που αναγνωρίστηκαν από την ΕΤΑΔ κατ' εφαρμογή των προβλέψεων του Ν. 4389/2016, στην περίπτωση που αυτά ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα στην ΕΤΑΔ, η αρχική αναγνώριση (είτε με την ψήφιση του νόμου, είτε μεταγενέστερα με την πρόοδο της διαδικασίας σταδιακής ταυτοποίησης των τίτλων των ακινήτων αυτών, την κατανόηση και καταγραφή των στοιχείων και ιδιοτήτων τους και την αποτίμηση και καταχώριση/ λογιστικοποίηση τους) πραγματοποιήθηκε στην εύλογη αξία και η διαφορά κόστους και εύλογης αξίας αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια, καθώς αφορά συναλλαγή με τον απώτερο μέτοχο.

Στην περίπτωση που η ΕΤΑΔ αναγνωρίζει νέα περιουσιακά στοιχεία, στα οποία δεν έχει την πλήρη κυριότητα αλλά δικαίωμα χρήσης διαχείρισης και εκμετάλλευσης, υπολογίζεται καταρχήν η εύλογη αξία τους υπό καθεστώς πλήρους κυριότητας και κατόπιν, προσδιορίζεται η αξία του δικαιώματος της θυγατρικής ΕΤΑΔ επί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, με την εφαρμογή της Έννοιας της Επικαρπίας, σύμφωνα με την οποία η χρήση και εκμετάλλευση επί μακρού χρόνου ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, το οποίο ανήκει κατά κυριότητα σε άλλον, δεν μπορεί να ξεπεράσει τα 8/10 της αξίας του περιουσιακού στοιχείου υπό καθεστώς πλήρους κυριότητας.

Στη θυγατρική ΕΤΑΔ, έχει παραχωρηθεί μέχρι τη λήξη της διάρκειάς της (2097), η χρήση και εκμετάλλευση των ακινήτων που ανήκουν στον Ε.Ο.Τ. και ως εκ τούτου, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη πρακτική και την έννοια της Επικαρπίας, η Αξία των Ασώματων Περιουσιακών Στοιχείων της, δηλαδή η αξία των Δικαιωμάτων Διοίκησης, Διαχείρισης, Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης των ακινήτων του ΕΟΤ δεν μπορεί να ξεπεράσει το 80% της Εμπορικής Αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, υπό καθεστώς πλήρους κυριότητας. Για τα υπόλοιπα δε ακίνητα που προέρχονται από τον ΕΟΤ η αξία υπολογίζεται στο 100%, υπό καθεστώς πλήρους κυριότητας. Η μεθοδολογία αυτή εφαρμόζεται για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν Δικαιώματα Διοίκησης, Διαχείρισης, Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης των ακινήτων του ΕΟΤ (π.χ. για τους Αιγιαλούς), ενώ για τα ακίνητα του ΕΟΤ που πλέον ανήκουν υπό καθεστώς πλήρους κυριότητας στην ΕΤΑΔ η αξία τους υπολογίζεται στο 100% της εύλογης αξίας τους την περίοδο αναφοράς.

Όσον αφορά τις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων της ΕΤΑΔ παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Στα ακίνητα του χαρτοφυλακίου της ΕΤΑΔ ή σε τμήματά τους, τα οποία σύμφωνα με τα στοιχεία που διατέθηκαν, εντάσσονται σε θεσμοθετημένες περιοχές «Natura» ή «Ramsar», θεωρήθηκε κατά παραδοχή ότι υφίσταται υπό προϋποθέσεις δυνατότητα αξιοποίησης των εν λόγω ακινήτων και ως εκ τούτου τους προσέδωσε αξία με την

εφαρμογή μειωτικού συντελεστή της τάξεως έως και 85% προκειμένου να αντανakλάται ο κίνδυνος της αξιοποίησής τους λόγω των ειδικών πολεοδομικών δεσμεύσεων που επιβάλλουν ειδική διαδικασία αδειοδότησης.

2. Για ακίνητα τα οποία εμφανίζουν ειδικές δεσμεύσεις (πολεοδομικές και νομικές) κατά την ημερομηνία εκτίμησης, όπως επί παραδείγματι μη οικοδομήσιμα ακίνητα λόγω μη ολοκληρωμένης πράξης εφαρμογής, σε εξέλιξη αρχαιολογική ανασκαφή, χαρακτηρισμένοι χώροι πρασίνου, καταπατημένες ή διεκδικούμενες εκτάσεις, υιοθετήθηκαν συντελεστές απομείωσης της αξίας προκειμένου να αντανakλάται η δυσκολία εκμετάλλευσης των εν λόγω ακινήτων. Τα ποσοστά απομείωσης της αξίας, τα οποία εφαρμόστηκαν για πολεοδομικές δεσμεύσεις κυμάνθηκαν από 20% - 90% ανάλογα τη δέσμευση:

Κατηγορίες Πολεοδομικών Περιορισμών	Μειωτικός Συντελεστής (%)
Ακίνητο στο οποίο δεν έχουν καθορισθεί οι χρήσεις, διατηρητέο κτίσμα, σε εξέλιξη πράξη εφαρμογής, υφίσταται συνιδιοκτησία στο ακίνητο	έως 20%
Πεδίο Βολής, Μακρόστενο - Μη οικοδομήσιμο Ακίνητο, Παλιός Αιγιαλός, Έλος, Παρόχθια - Παραλίμνια Έκταση, Ρυμοτομούμενο Ακίνητο	έως 50%
Βοσκότοπος, Ακίνητο Πρώην Λατομείο	έως 60%
Βραχώδης Έκταση - Δυσκολία Αξιοποίησης	έως 80%
Ακίνητα εντός δικτύου, δασικό τμήμα, NATURA 2000, ΖΟΕ ή ακίνητα με ειδικού πολεοδομικούς περιορισμούς	έως 85%
Ακίνητα χαρακτηρισμένα ως χώροι πρασίνου, αρχαιολογικοί χώροι	έως 90%

Τα ποσοστά απομείωσης της αξίας, τα οποία εφαρμόστηκαν για νομικές δεσμεύσεις κυμάνθηκαν από 30% - 80% ανάλογα με τη δέσμευση:

Κατηγορίες Νομικών Περιορισμών	Μειωτικός Συντελεστής (%)
Διεκδικούμενα Ακίνητα	έως 30%
Κατεχόμενα, Καταπατημένα, Προσκυρωτέα, Αμφίβολα	έως 50%
Παραχωρημένα, Ειδικής Φύσης Ακίνητα	έως 80%

3. Εφόσον σε ακίνητα της θυγατρικής ΕΤΑΔ με απαγορευτικές δεσμεύσεις των γηπεδικών τους εκτάσεων, όπως σε δάση, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε περιοχές «Natura» ή «Ramsar» κλπ, διαπιστώθηκε από τα στοιχεία η ύπαρξη κτιριακών εγκαταστάσεων, αυτά εκτιμήθηκαν με βάση την Προσέγγιση του Κόστους, οπότε και η Εύλογη Αξία του ακινήτου προέκυψε από το άθροισμα της Υπολειμματικής Αξίας Αντικατάστασης (DRC) των κτιριακών εγκαταστάσεων και της αξίας της γης, η οποία προέκυψε με την Προσέγγιση της Αγοράς και με βάση τον επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης.
4. Σε ακίνητα ή τμήματα ακινήτων εκτός σχεδίου πόλεως για τα οποία όμως από τα στοιχεία τα οποία χορηγήθηκαν ή συλλέχθηκαν από τον Εκτιμητή, προκύπτει η ένταξή τους στο σχέδιο πόλεως ο εκτιμητής προσέδωσε αυξητικό συντελεστή της αξίας για εκτός σχεδίου πόλεως ακίνητα.
5. Για τον προσδιορισμό της αξίας των γηπεδικών εκτάσεων εντός και εκτός σχεδίου καθώς και της αξίας των ακινήτων για τα οποία ήταν εφικτός ο εντοπισμός αξιόπιστων συγκριτικών στοιχείων, εφαρμόστηκε η Προσέγγιση της Αγοράς, προσδίδοντας την ενδεδειγμένη τιμή (€/ τ.μ.) κατόπιν σχετικής διερεύνησης της αγοράς (σε επίπεδο Νομού ή περιοχής εκάστου ακινήτου) πραγματοποιώντας παράλληλα τις αναγκαίες προσαρμογές στα συγκριτικά ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκάστου εκτιμώμενου ακινήτου. Οι προσαρμογές επί των συγκριτικών αφορούν:

- Στην απομείωση της ζητούμενης τιμής πώλησης, όπως προέκυψε από την εργασία γραφείου σε ποσοστό που κυμαίνεται κατά περίπτωση από 0% έως 20%, ανάλογα με τα στοιχεία του συγκριτικού στοιχείου έτσι ώστε να ποσοτικοποιηθεί η διαφορά μεταξύ της ζητούμενης τιμής και της τιμής πώλησης στην οποία θα κατέληγε μια δυνητική αγοραπωλησία έπειτα από διαπραγμάτευση μεταξύ αγοραστή και πωλητή.
  - Στην απομείωση της ζητούμενης τιμής πώλησης από 0% έως 10% ανάλογα με το χρόνο παραμονής του εντοπισθέντος συγκριτικού στοιχείου στην αγορά.
  - Στην προσαρμογή της ζητούμενης τιμής πώλησης ή μίσθωσης, ανάλογα με τα φυσικά χαρακτηριστικά του συγκριτικού στοιχείου (τοποθεσία, επιφάνεια, πρόσοψη, όροφος, έτος κατασκευής κλπ.).
6. Τα μισθωμένα ακίνητα αποτιμήθηκαν είτε με τη χρήση της Προσέγγισης της Προσόδου και ειδικότερα τη μέθοδο των Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών, είτε με βάση τα μελλοντικά μισθώματα. Επί των μελλοντικών αυτών μισθωτικών εισοδημάτων υπολογίσθηκε συντελεστής επισφαλειών από 0% μέχρι 25% με κριτήριο κυρίως το μέχρι την ημερομηνία εκτίμησης ιστορικό εξυπηρέτησης των σχετικών μισθωτικών συμβάσεων και άλλους παράγοντες που κατά την κρίση του εκτιμητή σχετίζονται με την πιθανότητα κανονικής εξυπηρέτησης αυτών στο μέλλον. Υπολογίσθηκε επιπλέον στο τέλος της περιόδου, η Υπολειμματική Αξία του υπό εκτίμηση ακινήτου, με την τεχνική της κεφαλαιοποίησης των μισθωτικών εισοδημάτων κατά το πρώτο έτος μετά τη λήξη της περιόδου. Οι αξίες που προέκυψαν κατά τα ανωτέρω, μεταφέρθηκαν στη συνέχεια σε παρούσες αξίες με συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αναλόγως του είδους του ακινήτου κυμάνθηκε εκτός εξαιρέσεων από 4% έως 12%.
7. Ο υπολογισμός του ρυθμού αύξησης των μισθωμάτων βασίσθηκε στις υφιστάμενες μισθωτικές συμβάσεις. Η ακόλουθη παραδοχή πραγματοποιήθηκε για το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF).

Έτος ΔTK

2018	1,40%
2019	1,60%
2020	1,70%
2021+	1,70%

8. Μηδενικές Εύλογες Αξίες προσδόθηκαν από τον εκτιμητή σε επιμέρους διακεκριμένα ακίνητα, μόνο όταν κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων, τα οποία χορηγήθηκαν από την ΕΤΑΔ ή διαπίστωσε ο ίδιος από στοιχεία της βάσης δεδομένων του ή από πληροφόρηση την οποία είχε από τρίτους, ότι τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία δεν μπορούν κατά την ανεξάρτητη γνώμη του να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής ή οιασδήποτε μορφής εμπορικής εκμετάλλευσης λόγω ειδικών πολεοδομικών, χωροταξικών ή και άλλων διοικητικών περιορισμών. Οι λόγοι για τους οποίους δεν προσδιορίστηκε αξία, σε διακεκριμένα ακίνητα της ΕΤΑΔ, αποτυπώνονται κατωτέρω:
- Ακίνητα με ελλιπή ή μη σαφή στοιχεία
  - Στις αμιγώς δασικές εκτάσεις ή λίμνες ή ποτάμια
  - Ακίνητα απολύτου προστασίας – Εθνικά Πάρκα
  - Ακίνητα με ειδικές πολεοδομικές δεσμεύσεις
  - Σε κτίσματα ακινήτων τα οποία διαφαίνεται να έχουν ανοικοδομηθεί από αυθαίρετους κατόχους.

Στην περίπτωση κατά την οποία σε ακίνητα με δεσμεύσεις κατά τα ανωτέρω και κατόπιν αξιολόγησης διαπιστώθηκε ότι μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μεταβίβασης ή εμπορικής εκμετάλλευσης, προσδόθηκε Εύλογη Αξία.

9. Για τμήματα ζωνών αιγιαλών και παραλίας που χαρακτηρίζονται ως Τουριστικά Δημόσια Κτήματα (ΤΔΚ), για τα οποία η διοίκηση/ διαχείριση μεταφέρεται στην Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας σύμφωνα με τη γνωμάτευση της διεύθυνσης νομικών υπηρεσιών της ΕΤΑΔ σχετικά με το άρθρο 68 παρ 1 του ν. 4484/2017 δεν θα υπολογίζεται αξία ως μην ανήκον στην ΕΤΑΔ. Για τα ΤΔΚ με ενεργές μισθώσεις ή παραχωρήσεις, θα υπολογισθεί εύλογη αξία μέχρι την ημερομηνία λήξης της μίσθωσης/ παραχώρησης.

(β) Ακίνητα και δικαιώματα, τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια των ΔΠΧΑ και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις

Τα ακίνητα και δικαιώματα που δεν πληρούν τα κριτήρια των ΔΠΧΑ, αφορούν περιουσιακά στοιχεία του Ελληνικού Δημοσίου τα οποία μεταβιβάστηκαν στην ΕΤΑΔ δυνάμει των διατάξεων του ν.4389/2016 και για τα οποία προκύπτουν νομικά ή τεχνικά κωλύματα, ή η ΕΤΑΔ δεν έχει στη διάθεσή της αυτή τη στιγμή το σύνολο των στοιχείων των τίτλων ιδιοκτησίας, που θα ήταν απαραίτητοι για την αναγνώρισή τους. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα τις διατάξεις του Ν. 4389/2016 προβλέπεται να περιέλθει χωρίς αντάλλαγμα στη θυγατρική ΕΤΑΔ ένα χαρτοφυλάκιο με πλήθος ακινήτων για μέρος του οποίου όμως υπάρχουν σημαντικές ασάφειες και αβεβαιότητες καθώς:

- Στον ανωτέρω νόμο δεν υπήρχε αναλυτική καταγραφή των ακινήτων που μεταβιβάζονται.
- Για μέρος των ακινήτων του χαρτοφυλακίου υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τη δυνατότητα να μεταβιβασθούν στην ΕΤΑΔ, είτε γιατί ανήκουν ολικώς ή μερικώς στις εξαιρέσεις που προβλέπονται από το νόμο, είτε γιατί υπάρχουν άλλα νομικά και τεχνικά κωλύματα, καθώς επίσης δεν είναι γνωστό για ποιους εκ των τίτλων αυτών τα τυχόν κωλύματα επιδέχονται θεραπείας.
- Το γεγονός ότι δεν έχουν παραδοθεί στην ΕΤΑΔ σημαντικό μέρος των στοιχείων ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, η κυριότητα και νομή των οποίων περιήλθαν στην ΕΤΑΔ με βάση των ανωτέρω νόμο, ώστε η ΕΤΑΔ να είναι ενήμερη για τα επιμέρους στοιχεία, ιδιότητες, ποιοτικά, νομικά και τεχνικά χαρακτηριστικά των ακινήτων αυτών.
- Κατά τη διάρκεια δοκιμών πιλοτικής μεταγραφής ορισμένων ακινήτων παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου ασυμβατότητες καθιστούν προβληματική την μεταγραφή τους, είτε περιπτώσεις για τις οποίες προωθείται νομοθετική ρύθμιση ώστε να είναι δυνατή η μεταγραφή τους.

Επίσης, η θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ (μεταβιβασθείσα στην ΕΕΣΥΠ με 01.07.2018) έχει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (όπως Ν.3891/2010, Ν.4111/2013) την αποκλειστική διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορική εκμετάλλευση όλων των ακινήτων του ΟΣΕ, καθώς και αυτών που μεταβιβάζονται με τον εν λόγω νόμο στο Ελληνικό Δημόσιο, εκτός από τα ακίνητα που σχετίζονται με τη σιδηροδρομική υποδομή και τις λειτουργικές ανάγκες διαχείρισης αυτής. Για τα ακίνητα αυτά υπάρχουν επίσης ασάφειες και αβεβαιότητες.

Όσον αφορά το λογιστικό χειρισμό του εν λόγω μέρους του χαρτοφυλακίου τίτλων ακινήτων, η διοίκηση της εταιρείας ΕΤΑΔ έλαβε υπόψη τις πρόνοιες των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς για την αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου όπου αναφέρεται ότι:

- Με βάση το Εννοιολογικό Πλαίσιο Αναφοράς των ΔΠΧΑ («Ε.Π.Α.»), ένα στοιχείο αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, όταν πληροί όλα από τα κάτωθι κριτήρια:
  - i. Είναι ένας πόρος που ελέγχεται από την εταιρεία ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος (Ε.Π.Α. παρ. 4.4.α),
  - ii. Από τον πόρο αυτό αναμένεται να εισρεύσουν μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες στην εταιρεία (Ε.Π.Α. παρ. 4.4.α και 4.38.α),
  - iii. Η αξία του πόρου αυτού μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα (Ε.Π.Α. παρ 4.38.β).
- Επίσης, στην παρ 16 του ΔΛΠ 40 τα ειδικότερα κριτήρια που τίθενται για την αναγνώριση μιας επένδυσης σε ακίνητα συμπίπτουν με τα κριτήρια που αναφέρονται παραπάνω.
- Σύμφωνα με το Εννοιολογικό Πλαίσιο Αναφοράς των ΔΠΧΑ, παρ. 4.42 ένα στοιχείο, το οποίο σε δεδομένη χρονική στιγμή δεν πληροί τα κριτήρια αναγνώρισης των ΔΠΧΑ, μπορεί να πληροί τα κριτήρια αυτά και να αναγνωρισθεί σε μεταγενέστερο χρόνο, ως αποτέλεσμα μεταγενέστερων γεγονότων ή περιστάσεων.

Όσον αφορά την εκπλήρωση των ανωτέρω κριτηρίων, η διοίκηση της ΕΤΑΔ εκτίμησε ότι:

- Για αδιευκρίνιστο αριθμό ακινήτων είναι αβέβαιο εάν η ΕΤΑΔ θα ασκεί τον έλεγχο καθώς είτε ανήκουν μερικώς ή ολικώς στις εξαιρέσεις του νόμου, είτε υπάρχουν νομικά και τεχνικά κωλύματα που πρέπει να επιλυθούν και η έκβαση των οποίων είναι αβέβαια, ενώ για μέρος αυτών η ύπαρξή τους είναι αβέβαια ελλείψει στοιχείων. Περαιτέρω δεν έχουν διενεργηθεί οι διαδικασίες μεταφοράς της κυριότητάς τους στα κτηματολόγια και υποθηκοφυλακεία.
- Λόγω του ανωτέρω αλλά και της έλλειψης στοιχείων σχετικά με τα ποιοτικά, νομικά και τεχνικά χαρακτηριστικά τους υπάρχει αβεβαιότητα για το εάν θα εισρεύσουν μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες στις εταιρείες.
- Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η αξία των δυνητικών ανωτέρω πόρων επί του παρόντος και πριν την επίλυση των διαφόρων κωλυμάτων, δε μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Κατά συνέπεια, η διοίκηση της ΕΤΑΔ έκρινε ότι με βάση τα γεγονότα και περιστάσεις και κατ' εφαρμογή των απαιτήσεων των ΔΠΧΑ όπως αναλύονται, για το ανωτέρω μέρος του χαρτοφυλακίου, προς το παρόν δεν πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης ενός στοιχείου ενεργητικού που ορίζουν τα ΔΠΧΑ και δεν έχει προβεί επί του παρόντος στην αναγνώρισή τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Η θυγατρική ΕΤΑΔ συνεχίζει τις προγραμματισμένες της ενέργειες για την εξέταση της δυνατότητας και τη δημιουργία των προϋποθέσεων αναγνώρισης αυτών των ακινήτων. Στο πλαίσιο αυτό, με την απόφαση υπ.αριθμ 2/9655/0004 της 17.03.2017, ο Υπουργός Οικονομικών αποφάσισε την σύσταση, συγκρότηση και ορισμό μελών Ομάδας Εργασίας για την παράδοση στην ΕΤΑΔ στοιχείων των ακινήτων που περιήλθαν στην κυριότητά της, ενώ η ΕΤΑΔ έχει ορίσει ανάλογη ομάδα εργασίας για την επεξεργασία των ληφθέντων στοιχείων και τη διεξαγωγή περαιτέρω ενεργειών σχετικά με την επιβεβαίωση της ύπαρξής τους, την καταγραφή των ποιοτικών χαρακτηριστικών των στοιχείων των ακινήτων και την οριστικοποίηση του αν περιέρχονται στην κυριότητά της ολικώς ή μερικώς, ώστε να απαλειφθούν οι τυχόν ασάφειες και αβεβαιότητες σχετικά με την κυριότητα της ΕΤΑΔ επί αυτών.

Βασίζομενη στην παραπάνω προεργασία, η ΕΤΑΔ συνεχίζει τη σταδιακή ταυτοποίηση των τίτλων των ακινήτων αυτών, την κατανόηση και καταγραφή των στοιχείων και ιδιοτήτων των ακινήτων, την καταχώριση της μεταβίβασης τους στην ΕΤΑΔ στα αρμόδια κτηματολόγια ή υποθηκοφυλακεία κατά περίπτωση, καθώς και στην αποτίμηση και καταχώριση/λογιστικοποίησή τους για όσα ακίνητα έχουν αρθεί οι αβεβαιότητες. Στο πλαίσιο αυτών των ενεργειών, η ΕΤΑΔ, εντός του 2018 οριστικοποίησε την πλήρη ταυτοποίηση, καταγραφή, αποτίμηση και καταχώριση επιπλέον 630 ακινήτων εκ των ανωτέρω, τα οποία καταχωρήθηκαν με συνολική εύλογη αξία ύψους € 67,3 εκατ. με χρέωση των Επενδυτικών Ακινήτων και πίστωση των Ιδίων Κεφαλαίων.

Λόγω του πλήθους των ακινήτων, των θεμάτων που αναφέρθηκαν ανωτέρω και του πλήθους των νομικών και τεχνικών κλυμάτων που υπάρχουν σε μεγάλο μέρος των τίτλων, αναμένεται να απαιτηθεί σημαντικός χρόνος για την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας. Εκτιμάται πάντως από τη διοίκηση της ΕΤΑΔ ότι έως το τέλος του 2019 θα ολοκληρωθεί η εργασία για σημαντικό αριθμό επιπλέον ακινήτων.

Επιπλέον, η θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ (μεταβιβασθείσα στην ΕΕΣΥΠ με 01.07.2018), ανέλαβε με το ν. 3891/2010 ως αρμοδιότητα και ευθύνη την αποκλειστική διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορική εκμετάλλευση όλων των ακινήτων του ΟΣΕ, καθώς και αυτών που μεταβιβάζονται διά του προαναφερθέντος νόμου στο Δημόσιο. Η ΓΑΙΑΟΣΕ δικαιούται να ενεργεί κάθε πράξη διαχείρισης και διαθέσεως για δικό της λογαριασμό και στο όνομα της. Η ακίνητη περιουσία του Ο.Σ.Ε. περιλαμβάνει ακίνητα απαραίτητα για τη σιδηροδρομική λειτουργία (κτιριακές υποδομές, σιδηροδρομική επιδομή, κ.α.), καθώς και αυτοτελή ή τμηματικά ακίνητα (γη ή κτιριακό απόθεμα) που δύνανται να τεθούν προς εκμετάλλευση και αξιοποίηση.

Σύμφωνα με το αρ. 6 παρ. 5 περ. β του ν. 3891/2010, στην έννοια της ανωτέρω αρμοδιότητας της ΓΑΙΑΟΣΕ δεν περιλαμβάνονται οι διαχειριστικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη λειτουργία της σιδηροδρομικής υποδομής, οι οποίες κατά την κείμενη νομοθεσία ανήκουν στον Διαχειριστή Υποδομής (ΟΣΕ Α.Ε.) και παραμένουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του. Όσον αφορά τα ακίνητα που εξυπηρετούν τη σιδηροδρομική λειτουργία, στη σημερινή χρονική συγκυρία, ο μόνος διαχωρισμός που έχει γίνει, είναι αυτός του ενεργού σιδηροδρομικού δικτύου, του δικτύου σε αναστολή λειτουργίας και του κατηργημένου δικτύου. Από την κατηγοριοποίηση αυτή τα μόνα ακίνητα που δύναται η ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. να αξιοποιήσει ελεύθερα είναι ορισμένα που ανήκουν στο καταργημένο δίκτυο. Η αξιοποίηση και εν γένει εμπορική εκμετάλλευση των ακινήτων, που έχουν προσδιορισθεί, κατά την παράγραφο 3 του αρ. 6 του ν. 3891/2010, ότι εξυπηρετούν λειτουργικά την Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή, εφόσον αυτή είναι δυνατή, ανήκει αποκλειστικά στη ΓΑΙΑΟΣΕ. Πλην όμως την περίπτωση αυτή, η ΓΑΙΑΟΣΕ λαμβάνει προηγουμένως τη σύμφωνη γνώμη του Διαχειριστή Υποδομής ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές και τη λειτουργία των σχεδιαζόμενων κατασκευών, προκειμένου να μην τίθεται σε κίνδυνο ή να μην παρεμποδίζεται η δραστηριότητα του Διαχειριστή Υποδομής.

Ως εκ τούτου καθίσταται σαφές ότι η υποχρέωση παροχής της σύμφωνης γνώμης από τον ΟΣΕ μπορεί να θέσει περιορισμούς στην ελεύθερη εμπορική εκμετάλλευση των ακινήτων της σιδηροδρομικής υποδομής από τη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. Οι ανωτέρω δε περιορισμοί μπορούν να επεκταθούν σε ακίνητα του καταργημένου δικτύου, λαμβανομένης υπόψιν της δυνατότητας του ΟΣΕ, μέσω της κατ' έτος Δηλώσεως Δικτύου, να θέσει σε λειτουργία κατηργημένο δίκτυο. Παρότι μέχρι σήμερα κάτι τέτοιο δεν έχει συμβεί, η δυνατότητα που δίνεται στον ΟΣΕ να κάνει χρήση του δικαιώματός τους αυτού, όσο ακόμη δεν έχει γίνει προσδιορισμό των ακινήτων που εξυπηρετούν λειτουργικά την Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 3 του αρ. 6 του ν. 3891/2010, υπάρχει αυξημένη αβεβαιότητα ως προς

την δυνατότητα του ελέγχου της ελεύθερης αξιοποίησής τους από την ΓΑΙΑΟΣΕ και της δυνατότητας της αποτίμησης των δικαιωμάτων διαχείρισης και εκμετάλλευσης των ακινήτων αυτών αξιόπιστα.

Στα πλαίσια αυτά, επί του χαρτοφυλακίου ακινήτων που διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται η ΓΑΙΑΟΣΕ υπάρχουν αβεβαιότητες επί των ιδιοτήτων τους, όπως πχ δυνητική ύπαρξη κωλυμάτων (νομικών, πολεοδομικών κτλ) επί μέρους αυτών, αλλά και σχετικές με τη δυνατότητα ακώλυτης εκμετάλλευσης από την εταιρεία των επί μέρους δικαιωμάτων αυτών (π.χ. αν για κάποια προκύψει θέμα μελλοντικής συγκοινωνιακής ενεργοποίησης) που επηρεάζουν την δυνατότητα επιμέτρησης με αξιοπιστία των πόρων αυτών. Στα πλαίσια αυτά κρίθηκε ότι τα δικαιώματα αυτά δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια αναγνώρισης των ΔΠΧΑ και η εταιρεία δεν τα έχει αναγνωρίσει στα περιουσιακά της στοιχεία. Η ΓΑΙΑΟΣΕ έχει εκκινήσει διαδικασία με την οποία σταδιακά θα άρονται οι τυχόν αβεβαιότητες ή/και κωλύματα, και κατά την διάρκεια της προόδου της διαδικασίας αυτής, θα προχωρά σταδιακά στην αναγνώριση και επιμέτρηση των περιουσιακών αυτών στοιχείων.

Περαιτέρω, η ΓΑΙΑΟΣΕ εκτός των ανωτέρω δικαιωμάτων, έχει την κυριότητα ακινήτου στο Θριάσιο το οποίο έχει απεικονισθεί ως επενδυτικό και εμφανίζεται στα βιβλία της από προηγούμενες χρήσεις (και στις παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις) με αξία € 51 εκατ, για το οποίο η επιμέτρηση σε εύλογη αξία δεν έχει ολοκληρωθεί. Τυχόν διαφορά που θα προκύψει κατά την επιμέτρηση του ακινήτου αυτού θα καταχωρηθεί με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, και στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις θα επηρεάσει την καθαρή θέση της εταιρείας αυτής κατά την ημερομηνία μεταβίβασής των μετοχών της εταιρείας αυτής στην ΕΕΣΥΠ.

(γ) Μετάταξη ακινήτων από την κατηγορία «ιδιοχρησιμοποιούμενα περιουσιακά στοιχεία» σε «Επενδυτικά Ακίνητα»

Σε επίπεδο Ομίλου, μέσα στην τρέχουσα χρήση, πραγματοποιήθηκε μεταφορά ποσού €2,5 εκατ. από τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία στα επενδυτικά ακίνητα, η οποία αφορούσε μετάταξη ακινήτου της θυγατρικής ΟΣΥ λόγω αλλαγής χρήσης και πιο συγκεκριμένα από αμαξοστάσιο μετατράπηκε σε μισθωμένος χώρος εκδηλώσεων.

Στη συγκριτική χρήση, μεταφέρθηκαν από τη θυγατρική ΕΤΑΔ στα επενδυτικά ακίνητα από τις «Προκαταβολές Μισθωμάτων», ακίνητα αξίας περίπου € 9,6 εκατ. λόγω αλλαγής σκοπού κατοχής από την παροχή υπηρεσιών από την ΕΤΑΔ, σε είσπραξη μισθωμάτων.

7. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	ΟΜΙΛΟΣ				Σύνολο
	Υπεραξία	Λογισμικά προγράμματα	Άδειες λειτουργίας	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	
Κόστος κτήσης 01.01.2017	-	2.304.068	182.846	-	2.486.914
Προσθήκες	-	155.933	-	-	155.933
Κόστος κτήσης 31.12.2017	-	2.460.001	182.846	-	2.642.847
Κόστος κτήσης 01.01.2018	-	2.460.001	182.846	-	2.642.847
Προσθήκες	-	1.783.606	-	9.600	1.793.206
Άυλα περιουσιακά στοιχεία από μεταβίβαση θυγατρικών	3.356.880	61.440.156	806.723	5.705.861	71.309.620
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	(1.115.592)	-	-	(1.115.592)
Κόστος κτήσης 31.12.2018	3.356.880	64.568.171	989.569	5.715.461	74.630.081
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2017	-	(2.111.278)	(182.677)	-	(2.293.955)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(102.956)	(169)	-	(103.125)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2017	-	(2.214.234)	(182.846)	-	(2.397.080)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2018	-	(2.214.234)	(182.846)	-	(2.397.080)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης άυλων περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών που μεταβιβάστηκαν	-	(58.166.410)	(797.322)	(1.553.956)	(60.517.688)
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	1.111.293	-	-	1.111.293
Μεταφορές	-	98.206	-	-	98.206
Αποσβέσεις χρήσης	-	(2.029.502)	(5.505)	(2.119)	(2.037.126)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2018	-	(61.200.647)	(985.673)	(1.556.075)	(63.742.395)
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2017	-	245.767	-	-	245.767
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2018	3.356.880	3.367.524	3.896	4.159.386	10.887.686

Για τον Όμιλο, το ποσό της υπεραξίας ύψους €3.357 χιλ. αφορά το υπερβάλλον τίμημα που είχε καταβάλει η θυγατρική εταιρεία ΕΥΔΑΠ κατά την εξαγορά των δικτύων Ελευσίνας, Ασπρόπυργου και Λυκόβρυσης.

Η αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018 των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου ύψους €4.159 χιλ. αφορά κυρίως την απεικόνιση του δικαιώματος χρήσης διώρυγας της θυγατρικής εταιρείας ΑΕΔΙΚ.

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Σύνολο
	Λογισμικά προγράμματα	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	
Κόστος κτήσης 01.01.2017	-	-	-
Προσθήκες	14.007	-	14.007
Κόστος κτήσης 31.12.2017	14.007	-	14.007
Κόστος κτήσης 01.01.2018	14.007	-	14.007
Προσθήκες	996	2.600	3.596
Κόστος κτήσης 31.12.2018	15.003	2.600	17.603

Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2017	-	-	-
Αποσβέσεις χρήσης	(816)	-	(816)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2017	(816)	-	(816)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 01.01.2018	(816)	-	(816)
Αποσβέσεις χρήσης	(2.308)	-	(2.308)
Σωρευμ. αποσβέσεις/ζημιές απομείωσης 31.12.2018	(3.124)	-	(3.124)
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2017	13.191	-	13.191
Αναπόσβεστη αξία λήξης 31.12.2018	11.879	2.600	14.479

Δεν υπάρχουν άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας, τα οποία να είναι ενεχυριασμένα σε εξασφάλιση υποχρεώσεων.

Οι αποσβέσεις των άυλων περιουσιακών στοιχείων, εκτός της υπεραξίας που δεν αποσβένεται, υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

- Λογισμικά προγράμματα από 3 έως 10 έτη.
- Άδειες λειτουργίας από 3 έως 10 έτη.
- Λοιπά άυλα από 3 έως 20 έτη, εκτός από το δικαίωμα της χρήσης διώρυγας της θυγατρικής ΑΕΔΙΚ που δεν αποσβένεται λόγω της απεριόριστης διάρκειας του δικαιώματος.

8. Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις

8.1 Επενδύσεις σε θυγατρικές

Σύμφωνα με το άρθρο 188 του ν.4389/2016, η συμμετοχή του Δημοσίου σε ένα χαρτοφυλάκιο δημοσίων επιχειρήσεων μεταφέρθηκε στην ΕΕΣΥΠ άνευ ανταλλάγματος. Από αυτές, σε κάποιες η ΕΕΣΥΠ ασκεί άμεσα έλεγχο και επομένως έχουν αναγνωριστεί στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις ως «Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις». Οι δημόσιες επιχειρήσεις αυτές αναλύονται κάτωθι:

Θυγατρικές εταιρείες	Αντικείμενο εργασίας	Χώρα που δραστηριοποιείται	31.12.2018	31.12.2017	Μέθοδος ενοποίησης
			% Άμεσης συμμετοχής	% Άμεσης συμμετοχής	
Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤΑΔ)	Διαχείριση και αξιοποίηση χάριν του δημοσίου συμφέροντος χαρτοφυλακίου ακίνητης περιουσίας που περιήλθε στην κυριότητά της από το Ελληνικό Δημόσιο	Ελλάδα	100%	100%	Πλήρης
Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)	Αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και προώθηση της υλοποίησης των ιδιωτικοποιήσεων	Ελλάδα	100%	100%	Πλήρης
Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ)	Συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, μέσω της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων	Ελλάδα	100%	100%	Δεν ενοποιείται (σημ. 2.3)

Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχέυσεως Πρωτεύουσας Α.Ε. (ΕΥΔΑΠ)	Διανομή και διαχείριση ύδατος και παροχή υπηρεσιών αποχέυσης και επεξεργασίας λυμάτων	Ελλάδα	50% + 1 μετοχή	-	Πλήρης
Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέυσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΕΥΑΘ)	Παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέυσης, τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας	Ελλάδα	50% + 1 μετοχή*	-	Πλήρης
Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε. (ΟΑΣΑ)	Σχεδιασμός, προγραμματισμός, οργάνωση, συντονισμός, έλεγχος και παροχή του συγκοινωνιακού έργου των επίγειων και υπόγειων μέσων μαζικής μεταφοράς	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης
Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (ΟΚΑΑ)	Διοίκηση και διαχείριση Κεντρικών Αγορών, Ιχθυαγορών και Ιχθυοσκαλών	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης
Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΚΑΘ)	Διοίκηση, διαχείριση και λειτουργία της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης
Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου (ΑΕΔΙΚ)	Άσκηση και εκμετάλλευση των δικαιωμάτων της Διώρυγας Κορίνθου	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης
Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. (ΕΛΤΑ)	Παροχή και ανάπτυξη ταχυδρομικών υπηρεσιών και εμπορία και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας	Ελλάδα	90%	-	Πλήρης
Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΔΕΘ)	Διοργάνωση επαγγελματικών εκθέσεων	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης
Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.	Βελτίωση, ανάπτυξη και εκμετάλλευση των αλυκών της Ελλάδας και επεξεργασία και εμπορία προϊόντων των αλυκών	Ελλάδα	55,19%	-	Πλήρης
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	Διαχείριση σιδηροδρομικής περιουσίας, ίδρυση και λειτουργία εμπορευματικών κέντρων	Ελλάδα	100%	-	Πλήρης

*Επίσης, μέσω της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ κατέχονται επιπλέον 264.880 μετοχές.

Οι μετοχές ή τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο των θυγατρικών μεταβιβάστηκαν στην Εταιρεία άνευ ανταλλάγματος. Η μητρική Εταιρεία αναγνώρισε στις εταιρικές καταστάσεις τη συμμετοχή της στις ανωτέρω θυγατρικές στο κόστος κτήσης και τις απεικονίζει στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης σε συμβολική αξία (€1 ευρώ ανά εταιρεία).

Ο Όμιλος έχει τον έλεγχο μέσω των θυγατρικών του στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

Επωνυμία Θυγατρικών με έμμεση συμμετοχή ΕΕΣΥΠ	Θυγατρική Εταιρεία Ομίλου	Χώρα που δραστηριοποιείται	31.12.2018	31.12.2017
			% έμμεσης συμμετοχής ΕΕΣΥΠ	% έμμεσης συμμετοχής ΕΕΣΥΠ
ΕΥΔΑΠ Νήσων Αναπτυξιακή Α.Ε.	ΕΥΔΑΠ	Ελλάδα	50%+ 1 μετοχή	-
ΕΥΑΘ Υπηρεσίες Α.Ε.	ΕΥΑΘ	Ελλάδα	50%+ 1 μετοχή	-
Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε.	ΟΑΣΑ	Ελλάδα	100%	-
Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε.	ΟΑΣΑ	Ελλάδα	100%	-
ΟΚΑΑ Ενεργειακή Α.Ε.	ΟΚΑΑ	Ελλάδα	100%	-
Επιχειρηματικό Πάρκο ΟΚΑΑ	ΟΚΑΑ	Ελλάδα	100%	-
Κοινωνική Επισιτιστική Βοήθεια ΑΜΚΕ	ΚΑΘ	Ελλάδα	95%	-
Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ Α.Ε.	ΕΛΤΑ	Ελλάδα	90%	-
ΚΕΚ ΕΛΤΑ Α.Ε.	ΕΛΤΑ	Ελλάδα	63%	-
Εκθεσιακές Εφαρμογές	ΔΕΘ	Ελλάδα	70%	-
Ελληνικές Εκθεσιακές Παραγωγές Α.Ε.	ΔΕΘ	Ελλάδα	70%	-
ΓΑΙΑΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Αττικής και Βοιωτίας Α.Ε.	ΓΑΙΑΟΣΕ	Ελλάδα	100%	-
ΓΑΙΑ ΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Λάρισας Α.Ε.	ΓΑΙΑΟΣΕ	Ελλάδα	100%	-
ΓΑΙΑ ΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Καρδίτσας Α.Ε.	ΓΑΙΑΟΣΕ	Ελλάδα	100%	-

8.2 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Από τις δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων η συμμετοχή του Δημοσίου μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ, σε ορισμένες η ΕΕΣΥΠ ασκεί ουσιώδη επιρροή και επομένως έχουν αναγνωριστεί στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις ως «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις». Οι δημόσιες επιχειρήσεις αυτές αναλύονται κάτωθι:

Συγγενείς εταιρείες	Αντικείμενο εργασίας	Χώρα που δραστηριοποιείται	31.12.2018	31.12.2017
			% Άμεσης συμμετοχής	% Άμεσης συμμετοχής
Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)	Παραγωγή, μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας	Ελλάδα	34,12%	-
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. (ΔΑΑ)	Χρηματοδότηση, κατασκευή και λειτουργία πολιτικών αερολιμένων και διαχείριση ΔΑΑ στα Σπάτα Αττικής	Ελλάδα	25%	-
ΕΤΒΑ Βιομηχανικές Περιοχές Α.Ε. (ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ)	Ίδρυση, οργάνωση, εκμετάλλευση και διοίκηση-διαχείριση οργανωμένων χώρων εγκατάστασης επιχειρήσεων (βιομηχανικών περιοχών)	Ελλάδα	35%	-

Οι μετοχές ή τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο των συγγενών εταιρειών μεταβιβάστηκαν στην Εταιρεία άνευ ανταλλάγματος. Η μητρική Εταιρεία αναγνώρισε στις εταιρικές (ατομικές) οικονομικές καταστάσεις τη συμμετοχή της στις συγγενείς οι οποίες τις μεταβιβάστηκαν στο κόστος κτήσης και τις απεικονίζει στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης σε συμβολική αξία (€1 ευρώ ανά εταιρεία).

Ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή μέσω των θυγατρικών και των συγγενών εταιρειών του στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

Επωνυμία συγγενών επιχειρήσεων	Θυγατρική/Συγγενής εταιρεία Ομίλου	Χώρα που δραστηριοποιείται	31.12.2018	31.12.2017
			% συμμετοχής	% συμμετοχής
Μαρίνα Ζέας Α.Ε.	ΕΤΑΔ	Ελλάδα	25,00%	25,00%
Lamda Flisvos Marina Α.Ε.	ΕΤΑΔ	Ελλάδα	22,77%	22,77%
Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.	ΕΤΑΔ	Ελλάδα	49,00%	49,00%
Κοινοπραξία ΟΚΑΑ - Ένωση Εμπόρων Κεντρικής Αγοράς	ΟΚΑΑ	Ελλάδα	50%	-
Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης *	ΔΕΘ	Ελλάδα	33,33%	-
ΚΕΚ ΣΕΒΕ-ΣΒΒΕ-ΔΕΘ *	ΔΕΘ	Ελλάδα	33,33%	-
Οργανισμός Τουριστικής Προβολής και Μάρκετινγκ Ν. Θεσ/κης *	ΔΕΘ	Ελλάδα	32,39%	-
Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών *	ΔΕΘ	Ελλάδα	50%	-
Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης *	ΔΕΘ	Ελλάδα	30%	-
Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου Θεσσαλονίκης *	ΔΕΘ	Ελλάδα	19,05%	-
Κοινοπραξία Εκθέσεων & Κλαδικών Εκθέσεων *	ΔΕΘ	Ελλάδα	51%	-
Κοινοπραξία ΔΕΘ HELEXPO Α.Ε. - ΔΙΠΕΚ Α.Ε *	ΔΕΘ	Ελλάδα	80%	-
Κοινοπραξία Medpoint- ΔΕΘ *	ΔΕΘ	Ελλάδα	50%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
Αρκαδικός Ήλιος 1 Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
Αρκαδικός Ήλιος 2 Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
ΗΛΙΑΚΟ ΒΕΛΟΣ 1 Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
ΑΜΑΛΘΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
SOLARLAB Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
Ηλιακά Πάρκα Δυτικής Μακεδονίας 1 Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
Ηλιακά Πάρκα Δυτικής Μακεδονίας 2 Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
PPC FINANCE PLC	ΔΕΗ	Ηνωμένο Βασίλειο	34,12%	-
PPC Bulgaria JSco	ΔΕΗ	Βουλγαρία	29%	-
PPC Elektrik Tedarik Ve Ticaret A.S	ΔΕΗ	Τουρκία	34,12%	-
ΦΟΙΒΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
PPC ALBANIA	ΔΕΗ	Αλβανία	34,12%	-
ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
WINDARROW ΜΟΥΖΑΚΙ ENERGY S.A.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
EDS DOO Skopje	ΔΕΗ	ΔτΒΜ	34,12%	-
EDS DOO Belgrade	ΔΕΗ	Σερβία	34,12%	-
EDS International SK SRO	ΔΕΗ	Σλοβακία	34,12%	-
EDS International KS LLC	ΔΕΗ	Κόσοβο	34,12%	-
ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΛΙΤΗΣ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	34,12%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες ΝΑΝΚΟ Ενέργεια – ΜΥΗΕ Γιτάνη Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες ΜΕΚ Ενεργειακή Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-

ΔΕΗ Ανανεώσιμες ΕΛΤΕΒ ΑΕΙΦΟΡΟΣ Α.Ε	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΔΕΗ Ανανεώσιμες EDF EN GREECE Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΕΕΝ ΒΟΙΩΤΙΑ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	15,90%	-
Αιολικό Πάρκο ΛΟΥΚΟ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Αιολικό Πάρκο ΜΠΑΜΠΟ ΒΙΓΛΙΕΣ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Αιολικό Πάρκο ΚΙΛΙΖΑ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Αιολικό Πάρκο ΛΕΥΚΙΒΑΡΙ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Αιολικό Πάρκο ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Renewable Energy Applications Ltd.**	ΔΕΗ	Ελλάδα	-	-
Waste Syclo Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
PPC Solar Solutions Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΟΡΟΣ Ενεργειακή Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
ΑΤΤΙΣ GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	ΔΕΗ	Ελλάδα	16,72%	-
Διαχειριστική ΒΙ.ΠΑ Καστοριάς Α.Ε.	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Ελλάδα	30,98%	-
ΕΤΒΑ Αναπτυξιακή Α.Ε.	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Ελλάδα	35%	-
ΕΤΒΑ Διαχείρισης Α.Κ.Ε.Σ. Α.Ε.	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Ελλάδα	35%	-
Ελληνικό Ταμείο Βιώσιμης Ανάπτυξης	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Ελλάδα	35%	-
Θριάσιο Εμπορευματικό Κέντρο Α.Ε.	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Ελλάδα	28%	-

* Στις συγγενείς αυτές δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης καθώς δεν έχουν σημαντική δραστηριότητα.

** Η Renewable Energy Applications Ltd έχει διαγραφεί από το Μητρώο Εταιριών Κύπρου από 16.05.2018

Η λογιστική αξία συγγενών επιχειρήσεων μετά την εφαρμογή της μεθόδου καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχει ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ
Υπόλοιπο 01.01.2017	44.341.523
Μερίδιο κέρδους/ (ζημίας), μετά από φόρους	(2.810.711)
Αναστροφή απομείωσης	111.983
Αναλογία λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μετά από φόρους	81.629
Διανομή μερίσματος	(4.812.478)
Υπόλοιπο 31.12.2017	36.911.946
Εύλογη αξία μεταβιβασθέντων συγγενών από το Ελληνικό Δημόσιο 01.01.2018	516.972.984
Αναλογία κέρδους/(ζημίας), μετά από φόρους	(116.368.110)
Αναλογία λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μετά από φόρους	198.372
Διανομή μερίσματος	(1.043.634)
Υπόλοιπο 31.12.2018	436.671.558

Μέθοδοι αποτίμησης μεταβιβασθέντων επενδύσεων σε συγγενείς

Κατά την 01.01.2018 μεταβιβάστηκαν στην Εταιρεία, με μειοψηφικό ποσοστό, οι συμμετοχές στις συγγενείς ΔΕΗ Α.Ε., Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. («ΔΑΑ») και ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ άνευ ανταλλάγματος. Η μητρική Εταιρεία αναγνώρισε τις συμμετοχές αυτές στο κόστος κτήσης (που ήταν μηδενικό) και απεικονίσθηκαν στην κατάσταση οικονομικής θέσης με συμβολική αξία €1. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΛΠ 28 (παρ.32), οι ως άνω συμμετοχές αναγνωρίστηκαν στην εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που μεταβιβάστηκαν βάσει του ποσοστού συμμετοχής της Εταιρείας σε κάθε συγγενή. Η διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και του μεριδίου της Εταιρείας στην εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν λογιστικοποιήθηκε, σύμφωνα με το ΔΛΠ 1 (παρ.106 (d) (iii)), ως αύξηση των ιδίων κεφαλαίων μέσω του «Αποθεματικού από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από / προς το Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος», λόγω του γεγονότος ότι η συναλλαγή έγινε με τον απώτερο μέτοχο (σε σχήμα υπό κοινό έλεγχο).

Για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των ως άνω συμμετοχών εξετάσθηκαν οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13, το οποίο επιδιώκει να αυξήσει τη συνοχή και τη συγκρισιμότητα στις επιμετρήσεις της εύλογης αξίας και τις σχετικές γνωστοποιήσεις μέσω μιας «ιεραρχίας της εύλογης αξίας». Η ιεραρχία κατατάσσει τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις τεχνικές αποτίμησης σε τρία επίπεδα ως κάτωθι και δίνει την υψηλότερη προτεραιότητα στις (μη προσαρμοσμένες) τιμές των ενεργών αγορών για όμοια στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού και χαμηλότερη προτεραιότητα στις μη παρατηρούμενες εισροές.

-Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες), στις οποίες η εταιρεία μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης.

-Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).

-Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, η εκτίμηση της εύλογης αξίας της επένδυσης στην ΔΕΗ ΑΕ, της οποίας οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, προσδιορίστηκε με βάση την δημοσιευμένη τιμή της μετοχής της κατά την ημερομηνία απόκτησης, ήτοι 01.01.2018 (επίπεδο ιεραρχίας 1).

Για τις συγγενείς ΔΑΑ και ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ, των οποίων οι μετοχές δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά, αναζητήθηκαν οι καταλληλότερες μέθοδοι για την αποτίμηση τους. Στα πλαίσια αυτά, η ΕΕΣΥΠ προσέλαβε ανεξάρτητο εκτιμητή διεθνούς κύρους προκειμένου να προβεί στην επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου αποτίμησης των εν λόγω εταιρειών, καθώς και για τον προσδιορισμό των ποσών που θα έπρεπε να αναγνωριστούν λογιστικά, με ημερομηνία αποτίμησης την 01.01.2018 που ήταν η ημερομηνία μεταβίβασης της συμμετοχής σε αυτές. Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν για κάθε συμμετοχή αναλύονται παρακάτω:

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας του ΔΑΑ την 01.01.2018 πραγματοποιήθηκε εφαρμόζοντας τη Μέθοδο Εισοδήματος (Income Approach) και συγκεκριμένα τη Μεθοδολογία Προεξόφλησης Μελλοντικών Μερισμάτων (DDM). Εξετάσθηκε επίσης η καταλληλότητα άλλων μεθοδολογιών αποτίμησης όπως η Μεθοδολογία των Δεικτών της Κεφαλαιαγοράς, καθώς και η Μεθοδολογία των Δεικτών Συγκρίσιμων Συναλλαγών. Ωστόσο, οι εν λόγω Μέθοδοι Αγοράς (Market Approach) δεν κρίθηκαν κατάλληλες, λόγω της περιορισμένης συγκρισιμότητας της υποκείμενης εταιρείας με εταιρείες και συναλλαγές/ οργανωμένες χρηματαγορές που εξετάσθηκαν και αφορούσαν εταιρείες με παρεμφερές αντικείμενο δραστηριοτήτων. Η Μεθοδολογία της Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης, επίσης δεν κρίθηκε κατάλληλη καθώς εξετάζει την υπό αποτίμηση εταιρεία στατικά, και δεν λαμβάνει υπόψη τις προοπτικές ανάπτυξής της. Κατά την εφαρμογή της Μεθοδολογίας Προεξόφλησης Μελλοντικών Μερισμάτων, λήφθηκε υπόψη το Επιχειρηματικό Σχέδιο που δόθηκε από τον ΔΑΑ και βασίζεται στα ισχύοντα δεδομένα κατά την ημερομηνία αποτίμησης της συμμετοχής από την ΕΕΣΥΠ (01.01.2018), δηλαδή επιδόσεις από 01.01.2018 έως το τέλος της περιόδου της ισχύουσας κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης σύμβασης παραχώρησης (λήξη τον Ιούνιο 2026). Τα μελλοντικά μερίσματα βάσει του επιχειρηματικού σχεδίου του ΔΑΑ προεξοφλήθηκαν με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο (Κόστος Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 01.01.2018) ενώ για το τέλος της προβλεπόμενης περιόδου (2026 με ημερομηνία 01.01.2018), έγινε η παραδοχή ότι η εταιρεία λύεται, οι υποδομές του αεροδρομίου περιέχονται στο Ελληνικό Δημόσιο ενώ αντίστοιχα το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει το εκτιμώμενο υπόλοιπο του δανεισμού στο τέλος της περιόδου παραχώρησης.

Αντίστοιχα, η εκτίμηση της εύλογης αξίας της εταιρείας Ε.Τ.Β.Α Β.Ι.Π.Ε. Α.Ε. («ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ») την 01.01.2018 πραγματοποιήθηκε εφαρμόζοντας τη Μέθοδο Κόστους (Cost Approach) και συγκεκριμένα τη Μεθοδολογία της Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης (Adjusted Net Assets Value), λαμβάνοντας υπόψη ότι, η αξία της εταιρείας εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την αξία του αποθέματος ακινήτων που κατέχει. Εξετάσθηκε επίσης η καταλληλότητα άλλων μεθοδολογιών αποτίμησης όπως η Μεθοδολογία Προεξόφλησης Μελλοντικών Ταμειακών Ροών (DCF), η Μεθοδολογία των Δεικτών της Κεφαλαιαγοράς, καθώς και η Μεθοδολογία των Δεικτών Συγκρίσιμων Συναλλαγών, οι οποίες όμως κρίθηκαν ως μη κατάλληλες για την αποτίμηση της συμμετοχής.

Για την εφαρμογή της Μεθοδολογίας της Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης (Adjusted Net Assets Value), πραγματοποιήθηκαν προσαρμογές στην Καθαρή Θέση της Εταιρείας, όπως αυτή προκύπτει από τις ελεγμένες και

δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017, οι οποίες συντάχθηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Οι προσαρμογές σε συγκεκριμένους λογαριασμούς του ενεργητικού και παθητικού της εταιρείας, στηρίχθηκαν σε πληροφορίες για γεγονότα που είχαν συντελεστεί προγενέστερα της 01.01.2018 ή που βάσιμα μπορούσαν να πιθανολογηθούν την ημερομηνία αυτή, καθώς και σε άλλες παραδοχές που κρίθηκαν δόκιμες για σκοπούς αποτίμησης.

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των συγγενών ΔΑΑ και ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ κατατάσσεται στο επίπεδο 3 προσδιορισμού των εύλογων αξιών.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας με τη συμφωνία της αναλογίας επί των ιδίων κεφαλαίων και των αποτελεσμάτων χρήσης των συγγενών με τα ποσά που εμφανίζονται ως «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» στην κατάσταση οικονομικής θέσης, ως «Αποτελέσματα συγγενών» και «Μερίδιο λοιπών συνολικών εισοδημάτων συγγενών εταιρειών» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Τρέχουσα χρήση 2018

Συνοπτικά στοιχεία κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	ΔΕΗ	ΔΑΑ	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Μαρίνα Ζέας Α.Ε.	Lamda Flisvos Marina Α.Ε.	Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.	Σύνολο	
Κύκλος εργασιών	4.741.878.000	387.082.810	3.459.335	4.920.283	10.794.834	84.417.765		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	(903.835.000)	171.041.262	(11.133.436)	996.432	1.496.651	(2.985.180)		
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)	(855.570.000)	647.695	(1.323)	-	(2.825)	76.642		
Αναλογία κέρδους/(ζημίας), μετά από φόρους	(154.358.880)	42.760.316	(3.896.703)	249.108	340.787	(1.462.738)		(116.368.110)
Αναλογία από λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	161.923	(463)	-	(643)	37.555		198.372
Διανεμηθέντα μερίσματα	-	-	-	(650.000)	(5)	(393.629)		(1.043.634)
% Συμμετοχής	34,12%	25,00%	35,00%	25,00%	22,77%	49,00%		
Συνοπτικά στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	ΔΕΗ	ΔΑΑ	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	Μαρίνα Ζέας Α.Ε.	Lamda Flisvos Marina Α.Ε.	Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.	Σύνολο	
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	11.210.482.000	593.228.046	19.636.056	11.825.344	37.839.326	67.277.072		
Κυκλοφορούν ενεργητικό	2.902.239.000	766.271.173	190.739.980	4.716.015	5.902.766	9.927.053		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.559.252.000	336.139.643	15.124.398	2.271.867	21.589.480	6.114.235		
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.610.389.000	264.195.949	8.476.452	2.955.984	14.842.939	8.755.870		
Ίδια κεφάλαια	3.943.080.000	759.163.627	186.775.186	11.313.508	7.309.673	62.334.020		
Αναλογία συμμετοχής στα Ίδια κεφάλαια της συγγενούς	1.345.378.896	189.790.907	65.371.315	2.828.377	1.664.413	30.543.670		1.635.577.578
Προσαρμογή για ομοιομορφία λογιστικών πολιτικών	(978.807.264)	-	-	-	-	-		(978.807.264)
Προσαρμογή από επίδραση επιμέτρησης εύλογης αξίας και ζημιών χρήσης 2018	(366.571.632)	144.834.540	1.566.619	-	-	-		(220.170.473)
Υπόλοιπο επενδύσεων σε συγγενείς*	-	334.625.447	66.937.934	2.828.377	1.664.413	30.543.670		436.599.841

*Η διαφορά με το υπόλοιπο των επενδύσεων σε συγγενείς στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης αφορά τις επενδύσεις σε λοιπές συγγενείς της θυγατρικής ΔΕΘ.

Προηγούμενη χρήση 2017

Συνοπτικά στοιχεία κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	Μαρίνα Ζέας	Lamda Flisvos	Ελληνικό	Σύνολο
	A.E.	Marina A.E.	Καζίνο Πάρνηθας A.E.	
Κύκλος εργασιών	4.294.317	12.213.028	84.174.382	
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	(67.908)	792.582	(6.069.807)	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)	-	(1.527)	167.301	
Αναλογία κέρδους/(ζημίας), μετά από φόρους	(16.977)	180.471	(2.974.205)	(2.810.711)
Αναστροφή απομείωσης	(51)	112.193	(159)	111.983
Αναλογία από λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	(348)	81.977	81.629
Διανεμηθέντα μερίσματα	(100.000)	-	(4.712.478)	(4.812.478)
% Συμμετοχής	25,00%	22,77%	49,00%	
Συνοπτικά στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	Μαρίνα Ζέας	Lamda Flisvos	Ελληνικό	Σύνολο
	A.E.	Marina A.E.	Καζίνο Πάρνηθας A.E.	
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	11.519.957	27.892.389	70.870.496	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	7.593.459	4.490.802	10.075.850	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.564.630	20.421.747	5.772.807	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.648.015	6.145.596	9.127.654	
Ίδια κεφάλαια	12.900.771	5.815.848	66.045.885	
Αναλογία συμμετοχής στα ίδια κεφάλαια της συγγενούς	3.225.193	1.324.269	32.362.484	36.911.946
Υπόλοιπο επενδύσεων σε συγγενείς	3.225.193	1.324.269	32.362.484	36.911.946

9. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα νόμιμο δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή. Την 31.12.2017 η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν είχαν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογία καθώς ο Όμιλος (ΕΕΣΥΠ και Άμεσες Θυγατρικές) απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος. Με την μεταβίβαση των «Λοιπών Θυγατρικών» με 01.01.2018, ενοποιήθηκαν στον Όμιλο για πρώτη φορά εταιρείες οι οποίες υπόκεινται σε φορολογία και επομένως αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία.

Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις/ Υποχρεώσεις	Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2018	Από μεταβίβαση θυγατρικών	Κίνηση περιόδου στα Αποτελέσματα	Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	Υπόλοιπο λήξης 31.12.2018
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-	95.632.122	(7.417.477)	(3.292.449)	84.922.196
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	-	(7.826.244)	14.528.985	-	6.702.741
Λοιπές προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα	-	8.945.363	3.980.035	-	12.925.398
Λοιπές εκπεστέες προσωρινές διαφορές	-	11.817.572	(1.641.370)	-	10.176.202
Αναβαλλόμενη φορολογία στο φορ/θέν αποθεματικό από αναπροσαρμογή ακινήτων	-	9.001.000	(1.242.000)	-	7.759.000
Απομείωση συμμετοχικών τίτλων	-	6.184.139	(747.558)	483.919	5.920.500
Επιχορηγήσεις	-	3.435.548	(479.443)	-	2.956.105
Άυλα και ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	(18.564.665)	(954.520)	-	(19.519.185)
Απομείωση αποθεμάτων	-	1.383.290	(24.000)	(3.973)	1.355.317
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-	6.972.654	(876.235)	-	6.096.419
Επιμέτρηση των επενδύσεων σε ακίνητα στην εύλογη αξία	-	(49.856.646)	6.679.108	-	(43.177.538)
Προσαρμογή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης της θυγατρικής ΕΛΤΑ	-	(12.961.879)	(10.237.803)	-	(23.199.682)
Σύνολο	-	54.162.254	1.567.722	(2.812.503)	52.917.473

10. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από πώληση περ/κών στοιχείων (α)	21	64.210.639	39.284.634	-	-
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από Δημόσιο και ΟΤΑ (β)	20	93.692.713	106.391.169	-	-
Δοσμένες Εγγυήσεις		7.293.992	2.071.016	33.045	72
Δάνεια προσωπικού (γ)		5.989.799	-	-	-
Λοιπά		6.254.031	200.000	-	-
Προκαταβολές μισθωμάτων		1.335.253	856.356	-	-
Προβλέψεις για επισφαλείς μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (δ)		(2.275.089)	(2.059.089)	-	-
Σύνολο		176.501.338	146.744.086	33.045	72

(α) Οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από την πώληση περιουσιακών στοιχείων αντιστοιχίζονται με ισόποσες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημείωση 21). Η θυγατρική εταιρεία ΤΑΙΠΕΔ αναγνωρίζει απαίτηση βάσει του συμφωνηθέντος τιμήματος από τον αγοραστή και ισόποση υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο. Το ποσό των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και αντίστοιχων υποχρεώσεων από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου αφορά τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία και αναλύονται ως εξής:

<u>Περιουσιακό στοιχείο:</u>	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Πώληση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων μέσω της Ε.Ε.Τ.Τ. (ζώνη 1800 MHz)	35.460.000	-
Πώληση ακινήτων μέσω διαδικτυακής ηλεκτρονικής πλατφόρμας	9.230.639	14.764.634
Πώληση 33% του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΟΠΑΠ Α.Ε.	12.000.000	15.000.000
Πώληση μέρος μετοχών της «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.»	6.000.000	8.000.000
Πώληση μέρος μετοχών της «Στοά Μοδιάνο Α.Ε.»	1.520.000	1.520.000
Σύνολο μακροπρόθεσμων απαιτήσεων από πώληση περ/κών στοιχείων	64.210.639	39.284.634

(β) Οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από Δημόσιο και ΟΤΑ αναλύονται ως εξής:

- Ποσό ύψους €89,5 εκατ. (31.12.2017: €106,3 εκατ.) αφορά απαιτήσεις από την πρώην ΚΕΔ για αποπληρωμή χρεολυτικών δόσεων δανείων που έχουν ληφθεί με την εγγύηση του Δημοσίου. Τα ποσά αυτά αντιστοιχίζονται με υποχρεώσεις για ομολογιακά και λοιπά δάνεια, όπως απεικονίζονται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.
- Ποσό ύψους €2,9 εκατ. (31.12.2017: €-) αφορά ρυθμίσεις οφειλών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), ΝΠΔΔ και φορέων Γενικής Κυβέρνησης της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόζεται για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από Δήμους, ανέρχεται σε 8,76% και το ποσό που καταχωρήθηκε στα χρηματοοικονομικά έσοδα για τις προαναφερόμενες απαιτήσεις ανέρχεται σε €1,6 εκατ.
- Ποσό ύψους €1,1 εκατ. (31.12.2017: €-) αφορά απαιτήσεις της θυγατρικής εταιρείας ΕΥΑΘ από το Ελληνικό Δημόσιο και τους ΟΤΑ που έχουν διακανονιστεί.

(γ) Τα δάνεια προσωπικού ύψους €6,0 εκατ. (31.12.2017: €-) αφορούν το μακροπρόθεσμο μέρος έντοκων χορηγούμενων δανείων που παρέχει η θυγατρική ΕΥΔΑΠ στο προσωπικό της.

(δ) Η κίνηση των προβλέψεων για μακροπρόθεσμες απαιτήσεις είναι ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	2.059.089	2.059.089	-	-
Προβλέψεις από απόκτηση θυγατρικών	216.000	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	2.275.089	2.059.089	-	-

11. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

11.1 Χρηματοοικονομικά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ποσού €3,9 εκατ. αφορούν ομόλογα τραπεζών που προέρχονται από τη θυγατρική εταιρεία ΟΚΑΑ, σε συνέχεια απόφασης που έλαβε το Δ.Σ. βάση της οποίας αποφασίσθηκε η διάθεση ποσού τεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ (€4,0 εκατ.) από τα διαθέσιμα του ΟΚΑΑ για την αγορά ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης, εκδόσεως Τράπεζας Χανίων, διάρκειας πέντε ετών, με ετήσιο επιτόκιο 6,5%. Το παραπάνω ομόλογο εκδόθηκε την 31.12.2015 και λήγει την 31.12.2020. Κατά την 01.01.2018 η αξία του ομολόγου είχε υποστεί απομείωση ύψους €0,1 εκατ. Μέρος της απομείωσης αυτής ποσού €0,04 εκατ. αντιστράφηκε εντός του 2018.

11.2 Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτελούνται κυρίως από ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου της θυγατρικής ΟΑΣΑ, συνεταιριστικά μερίδια της Τράπεζας Χανίων της θυγατρικής ΟΚΑΑ καθώς και μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια και ομόλογα που κατέχει η θυγατρική ΕΛΤΑ.

Η κατηγοριοποίηση και εμφάνισή τους στα χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, έγινε βάση της ταξινόμησης που ακολουθήθηκε από την εκάστοτε θυγατρική του Ομίλου σε συνέχεια της αξιολόγησης του σκοπού διακράτησης αυτών από τις διοικήσεις των εταιρειών.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από απόκτηση θυγατρικών	3.386.557	-	-	-
Αποτίμηση που καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(280.244)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	3.106.313	-	-	-

Επίσης, την 01.01.2018 μεταβιβάστηκε άνευ ανταλλάγματος από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΕΕΣΥΠ η συμμετοχή του 0,96% στη Folli Follie A.E, η οποία εντάχθηκε ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αποτιμάται στην εύλογη αξία. Οι μετοχές που μεταβιβάστηκαν κατά την ημερομηνία μεταβίβασης είχαν χρηματιστηριακή αξία €12.233.853. Μεταγενέστερα, αποκαλύφθηκε ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Folli Follie δεν απεικόνιζαν ορθά την πραγματική οικονομική θέση και επίδοσή της με αποτέλεσμα η τιμή της μετοχής να καταρρεύσει και να τεθεί σε αναστολή διαπραγμάτευσης στις 25.05.2018. Κατά την 15.07.2019, δημοσιεύθηκε ο αναθεωρημένος ισολογισμός της 31.12.2017 ο οποίος απεικονίζει τα παρακάτω στοιχεία:

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Αναμορφωμένα 2017	Αρχικά δημοσιευμένα 2017	Διαφορά
Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων	(127.802.218)	242.038.190	(369.840.408)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	69.553.317	1.919.231.546	(1.849.678.229)

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Αναμορφωμένα 2017	Αρχικά δημοσιευμένα 2017	Διαφορά
Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων	(197.765.090)	(53.492.052)	(144.273.038)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(25.328.641)	154.530.848	(179.859.489)

Δηλαδή, απεικονίζει αρνητική καθαρή θέση σε εταιρικό επίπεδο και €69,6 εκατ. θετικά ίδια κεφάλαια σε ενοποιημένο επίπεδο, προ των επιφυλάξεων και της αρνητικής γνώμης των ορκωτών ελεγκτών λογιστών επί των οικονομικών

καταστάσεων. Όπως αναφέρεται και στη Σημείωση 31, η ΕΕΣΥΠ προέβη σε νόμιμες ενέργειες για την αποζημίωση της ζημίας που προέκυψε από το θέμα αυτό.

Ο Όμιλος εκτιμά ότι τα στοιχεία που οδήγησαν στην μείωση της τιμής και της αναστολής διαπραγμάτευσής της στο Χρηματιστήριο προϋπήρχαν της μεταβίβασης (η ΕΕΣΥΠ έχει ασκήσει αγωγή για αποζημιώσεις). Επίσης, για την εκτίμηση της αξίας αναγνώρισης θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη η οικονομική θέση και επιδόσεις της εταιρείας όπως αυτές προέκυψαν μετά την αναμόρφωσή τους και λαμβάνοντας υπόψη το πιστοποιητικό ελέγχου επί αυτών καθώς απεικόνιζαν την κατάσταση που υπήρχε την 01.01.2018.

Με βάση τα ανωτέρω, και ελλείψει επιπλέον στοιχείων τα οποία θα ήταν απαραίτητα για την αξιόπιστη αποτίμηση της εύλογης αξίας της συμμετοχής, η αξία αναγνώρισης της συμμετοχής κατά την 01.01.2018, αναπροσαρμόσθηκε ως κάτωθι για να αντικατοπτρίσει το αβέβαιο της έκβασης της συγκεκριμένης υπόθεσης και θα επανεξεταστεί στο μέλλον όταν υπάρξουν περισσότερα στοιχεία που θα επιτρέψουν αποτίμηση με επαρκή αξιοπιστία.

Αποτίμηση αξίας μετοχών (643.887 μτχ*€19), με βάση την χρηματιστηριακή τιμή την 01.01.2018	12.233.853,00
Αναπροσαρμογή αποτίμησης κατά την 01.01.2018	(12.233.853,00)
Εμφάνιση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην Κατάσταση Οικονομικής θέσης	0,00

11.3 Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων αποτελούνται από μετοχές κυρίως στην Τράπεζα Αττικής των θυγατρικών ΕΥΔΑΠ και ΚΑΘ. Τα στοιχεία αυτά αναγνωρίστηκαν σε επίπεδο Ομίλου στην εύλογη τους αξία την ημερομηνία μεταβίβασης τους στην ΕΕΣΥΠ, δηλαδή την 01.01.2018, και έπειτα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, καθώς οι διοικήσεις των θυγατρικών θεώρησαν την επένδυση σε μετοχές της Τράπεζα Αττικής στρατηγικού χαρακτήρα και ως εκ τούτου επέλεξαν την ένταξή της στην κατηγορία των συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από απόκτηση θυγατρικών	2.855.999	-	-	-
Αποκτήσεις χρήσης	68.995	-	-	-
Αποτίμηση που καταχωρείται στην κατάσταση λοιπών εισοδημάτων	(2.245.487)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	679.507	-	-	-

12. Αποθέματα

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των αποθεμάτων.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	490.790	-	-	-
Εμπορεύματα	8.604.253	112.580	-	-
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	5.438.325	-	-	-
Αναλώσιμα Υλικά - Ανταλλακτικά	79.307.810	438.116	-	-
Αγορές υπό παραλαβή	243.847	-	-	-
Πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων	(6.692.113)	(27.179)	-	-
Σύνολο	87.392.912	523.517	-	-

Η αξία ανάλωσης των αποθεμάτων που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης (σημείωση 25) την τρέχουσα περίοδο ανέρχεται σε €107 εκατ. (31.12.2017: €0,4 εκατ.).

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων		
Υπόλοιπο πρόβλεψης αποθεμάτων στην έναρξη της χρήσης	27.179	27.179
Προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων από απόκτηση θυγατρικών	5.605.463	-
Πρόσθετες προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων περιόδου	1.059.471	-
Υπόλοιπο πρόβλεψης αποθεμάτων στη λήξη της χρήσης	6.692.113	27.179

13. Εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων:

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017*	31.12.2018	31.12.2017
Εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους (α)		524.159.283	135.556.663	-	-
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και έσοδα χρήσεως εισπρακτέα (β)		112.061.372	498.927	325.124	134.226
Εμπορικές απαιτήσεις από Ν.Π.Δ.Δ. & Δημόσιες Επιχειρήσεις (γ)		63.172.858	533.791	-	-
Ελληνικό Δημόσιο - Απαιτήσεις Διαχείρισης (δ)		68.376.330	38.657.327	-	-
Απαιτήσεις από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου (ε)	22	33.416.487	36.841.232	-	-
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για έξοδα τρίτων		2.088.590	2.936.166	-	-
Επιταγές εισπρακτέες		6.530.382	629.086	-	-
Επιταγές σε καθυστέρηση		3.146.248	1.713.940	-	-
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο		1.895.329	1.252.569	-	-
Μερίσματα εισπρακτέα λοιπά		-	-	555.321	-
Επίδοκοι πελάτες	22	-	2.025.050	-	-
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις (στ)		(330.480.265)	(157.749.640)	-	-
Σύνολο		484.366.614	62.895.111	880.445	134.226

*Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της σωρευτικής επίδρασης (Σημείωση 2.2.1).

Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ εύλογων και λογιστικών αξιών.

(α) Οι «Εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους» αφορούν κυρίως απαιτήσεις από ιδιώτες πελάτες ύδρευσης της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ ποσού €163,3 εκατ., απαιτήσεις από πελάτες εσωτερικού και εξωτερικού της θυγατρικής ΕΤΑΔ ποσού 138,5 εκατ., απαιτήσεις από πελάτες της θυγατρικής ΕΥΑΘ ποσού €70,9 εκατ. καθώς και απαιτήσεις από πελάτες εσωτερικού και εξωτερικού της θυγατρικής ΕΛΤΑ ποσού €60,5 εκατ.

(β) Το κονδύλι «Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία και έσοδα χρήσεως εισπρακτέα» αφορά κυρίως δεδουλευμένα, μη τιμολογημένα έσοδα στους πελάτες ύδρευσης και αποχέτευσης της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ ποσού €51,3 εκατ. Επιπλέον, ποσό €32 εκατ. αφορά στα δεδουλευμένα έσοδα της θυγατρικής ΟΑΣΑ που προκύπτουν από την σύμβαση της 21.12.2018 (με αναδρομική ισχύ) μεταξύ του ΟΑΣΑ και του ΟΑΕΔ με αντικείμενο την κάλυψη δωρεάν χρήσης των ΜΜΕ από τους ανέργους, κατόχους σχετικής κάρτας.

(γ) Οι εμπορικές απαιτήσεις από «Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες επιχειρήσεις» αφορούν κυρίως απαιτήσεις από πελάτες Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ελληνικού Δημοσίου και ΔΕΚΟ της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ ποσού €57,1 εκατ.

(δ) Το ποσό €37,8 εκατ. (31.12.2017: €38,7 εκατ.) των «Απαιτήσεων Διαχείρισης - Ελληνικό Δημόσιο» αφορά απαιτήσεις της πρώην ΚΕΔ από τις αντίστοιχες Δ.Ο.Υ. για έσοδα από τη διαχείριση ακινήτων του Δημοσίου (μισθώσεις, παραχωρήσεις, εκποιήσεις). Επιπλέον, ποσό €30 εκατ. αφορά απαίτηση της θυγατρικής ΕΛΤΑ για αποζημίωση της Καθολικής Υπηρεσίας των χρήσεων 2017 και 2018.

(ε) Το ποσό €33,4 εκατ. (31.12.2017: €36,8 εκατ) «Απαιτήσεις από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου» αφορά το βραχυπρόθεσμο μέρος των απαιτήσεων της θυγατρικής ΤΑΙΠΕΔ από τρίτους λόγω πώλησης περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου και αντιστοιχεί με το «Βραχυπρόθεσμο μέρος των υποχρεώσεων από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου» στο κονδύλι των «Προμηθευτών, λοιπών εμπορικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες» (Σημείωση 22). Οι απαιτήσεις αυτές αναλύονται:

- €2 εκατ. (31.12.2017: €2 εκατ) μέρος του τιμήματος από την πώληση των μετοχών της εταιρείας «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.»
- €3 εκατ. (31.12.2017: €3 εκατ) που είναι μέρος του τιμήματος της πώλησης του 33% του μετοχικού κεφαλαίου της ΟΠΑΠ Α.Ε.
- €5,23 εκατ. (31.12.2017: €6,2 εκατ) από τιμήματα ακινήτων που πωλήθηκαν μέσω της διαδικτυακής ηλεκτρονικής πλατφόρμας
- €23,18 εκατ. που αφορούν την ετήσια αμοιβή παραχώρησης των Περιφερειακών Αεροδρομίων (01.01.2018-31.12.2018)
- Την 31.12.2017 οι απαιτήσεις περιλάμβαναν και ποσό €25,6 εκατ. για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων μέσω της Ε.Ε.Τ.Τ.

(στ) Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς πελάτες του Ομίλου είναι ως ακολούθως:

Προβλέψεις για απομείωση πελατών	ΟΜΙΛΟΣ
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2017	150.575.490
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	8.107.155
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	(933.005)
Υπόλοιπο πρόβλεψης 31.12.2017	157.749.640
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2018	157.749.640
Επίδραση ΔΠΧΑ 9	1.839.464
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9	159.589.104
Προβλέψεις επισφάλειας από απόκτηση θυγατρικών	175.391.988
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	13.187.508
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	(10.868.155)
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα χρήση	(6.820.180)
Υπόλοιπο 31.12.2018	330.480.265

14. Λοιπές απαιτήσεις

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των Λοιπών απαιτήσεων.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Χρεώστες Διάφοροι (α)	60.117.997	6.600.828	512	-
Ελληνικό Δημόσιο - Λοιπές Απαιτήσεις (β)	59.409.008	46.423.967	476.807	227.808
Επίδικες απαιτήσεις	13.346.547	-	-	-
Απαιτήσεις από το Προσωπικό	12.774.548	305.259	-	-
Χρεωστικά Υπόλοιπα Πιστωτών	12.246.560	3.031.513	-	-
Έξοδα επομένων χρήσεων	10.656.875	5.415.195	191.194	171.100
Λοιπές Απαιτήσεις	10.641.440	263.070	39	-
Μερίσματα εισπρακτέα προς απόδοση στο Ελλ. Δημόσιο	3.627.105	358.349	-	-
Επίδικες απαιτήσεις κατά Ελληνικού Δημοσίου	2.988.835	2.988.835	-	-
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης (γ)	(74.830.265)	(28.070.199)	(476.805)	(227.808)
Σύνολο	110.978.650	37.316.817	191.747	171.100

(α) Οι «Χρεώστες διάφοροι» αφορούν κυρίως απαιτήσεις της θυγατρικής ΕΛΤΑ ποσού €36,6 εκατ. (κυρίως χρεώστες ηλεκτρικής ενέργειας, απαιτήσεις από ΟΑΕΔ, απαιτήσεις από Eurobank για τα POS και προπληρωμένες υπηρεσίες πόρτα-πόρτα), απαιτήσεις της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ ποσού €7,2 εκατ. και απαιτήσεις του υπο-ομίλου ΟΑΣΑ ποσού €7,1 εκατ.

(β) Το υπόλοιπο του κονδυλίου «Ελληνικό δημόσιο – λοιπές απαιτήσεις» προέρχεται κυρίως από τη θυγατρική ΕΤΑΔ και περιλαμβάνει:

- Απαίτηση συνολικού ποσού € 4,6 εκατ. (2017: €4,6 εκατ.) που αφορά προκαταβολή της θυγατρικής ΕΤΑΔ, έναντι του ειδικού τέλους του Ν.3220/2004, για την απόκτηση ακινήτων κυριότητας ή διοίκησης και διαχείρισης του ΕΟΤ. Για το ανωτέρω ποσό έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας.
- Ποσό ύψους € 15,90 εκατ. (2017: € 19,60 εκατ.) το οποίο προέρχεται από την απορροφούμενη εταιρεία ΚΕΔ και αφορά σε βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις προερχόμενες από εγγυημένες απαιτήσεις που έχει η ΚΕΔ από το Ελληνικό Δημόσιο για αποπληρωμή χρεολυτικών δόσεων δανείων που έχουν ληφθεί με την εγγύηση του Δημοσίου. Το ποσό αυτό συσχετίζεται με αντίστοιχη υποχρέωση στο κονδύλι «Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου δανεισμού» (Σημείωση 20).
- Ποσό ύψους €5,9 εκατ. (2017: €5,6 εκατ.) αφορά απαίτηση από ΦΠΑ.
- Ποσό ύψους € 2,5 εκατ. (2017: € 2,5 εκατ.) το οποίο αφορά απαίτηση για την επιστροφή φόρων και προστίμων που επιβλήθηκαν στην απορροφηθείσα εταιρεία Ολυμπιακά Ακίνητα για τη χρήση 2008, για το οποίο έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη.
- Ποσό ύψους € 2,2 εκατ. περίπου (2017: € 2,2 εκατ.) περιλαμβάνει κυρίως απαίτηση της ΕΤΑΔ για την επιστροφή προκαταβολής φόρου παρελθούσας χρήσης.

(γ) Η κίνηση των προβλέψεων για λοιπές απαιτήσεις είναι ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Προβλέψεις για λοιπές απαιτήσεις		
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2017	24.512.175	-
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	3.558.024	227.808
Υπόλοιπο 31.12.2017	28.070.199	227.808
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2018	28.070.199	227.808
Επίδραση ΔΠΧΑ 9	-	-
Υπόλοιπο πρόβλεψης 01.01.2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9	28.070.199	227.808
Προβλέψεις από απόκτηση θυγατρικών	49.396.918	-
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	(4.045.525)	-
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	1.408.673	248.997
Υπόλοιπο 31.12.2018	74.830.265	476.805

15. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και Δεσμευμένες Καταθέσεις

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου και της Εταιρείας.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Καταθέσεις όψεως	609.092.965	121.689.420	19.640.598	7.335.934
Προθεσμιακές καταθέσεις	109.126.741	3.467.511	-	-
Μετρητά στο ταμείο	18.495.053	264.630	243	-
Σύνολο	736.714.759	125.421.561	19.640.841	7.335.934

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, αντιπροσωπεύουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος, τραπεζικές καταθέσεις όψεως, διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση και προθεσμιακές καταθέσεις λήξης εντός τριών μηνών της Εταιρείας και των ενοποιούμενων θυγατρικών αυτής.

Η μεταβολή στα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου προέρχεται κυρίως από τα διαθέσιμα των θυγατρικών εταιρειών που μεταβιβάστηκαν στην ΕΕΣΥΠ εντός της χρήσης ποσού €510,6 εκατ.

Η καθαρή μεταβολή των χρηματικών διαθεσίμων της Εταιρείας οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι εντός της χρήσης η Εταιρεία εισέπραξε μερίσματα ύψους €16,4 εκατ.

Στον λογαριασμό της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης «δεσμευμένες καταθέσεις» περιλαμβάνονται καταθέσεις της θυγατρικής ΕΛΤΑ ποσού €7,6 εκατ. οι οποίες έχουν δεσμευτεί ως ασφάλεια για έκδοση εγγυητικών επιστολών υπέρ τρίτων για την καλή εκτέλεση έργων και τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς.

16. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 40.000.000, διαιρούμενο σε 40.000 ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 1.000 έκαστη. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας καλύπτεται στο σύνολό του από το Ελληνικό Δημόσιο και δεν υπάρχει μεταβολή από τα στοιχεία της 31.12.2017:

-Κεφάλαιο ίδρυσης	40.000.000
-Οφειλόμενο κεφάλαιο	(30.000.000)
Καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο 31.12.2017 και 31.12.2018	<u>10.000.000</u>

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι μη μεταβιβάσιμες. Καθώς η λειτουργία της και των άμεσων θυγατρικών της, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 188 του ν. 4389/2016, εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό, οι μετοχές της Εταιρείας, οι μετοχές των άμεσων θυγατρικών της, καθώς και οι τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010 (Α' 119) («ΤΧΣ») αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 966 του Αστικού Κώδικα.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας δύναται να αυξάνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού μετόχου, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία προσυπογράφεται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατατίθεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σε λογαριασμό που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος στο όνομα της Εταιρείας.

Κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 από το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου, ποσό € 30.000.000 ήταν οφειλόμενο, καθώς δεν έγιναν επιπλέον καταβολές.

17. Λοιπά Αποθεματικά

Τα υπόλοιπα των Λοιπών αποθεματικών του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Αποθεματικό από απόκτηση θυγατρικής ΤΑΙΠΕΔ	19.451.328	19.451.328	1	1
Αποθεματικό από απόκτηση θυγατρικής ΕΤΑΔ και συγγενών της	438.246.293	438.246.293	1	1
Αποθεματικό από απόκτηση λοιπών θυγατρικών (όπως ορίζονται από το νόμο)	2.185.046.972	-	13	-
Υποσύνολο (α)	2.642.744.593	457.697.621	15	2
Αποθεματικό από απόκτηση θυγατρικής ΤΧΣ	1	1	1	1
Αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος (β)	6 484.114.537	416.854.522	-	-
Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδυτικών ακινήτων (γ)	6 2.694.085	2.694.085	-	-
Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) από θυγατρικές του Ομίλου και συγγενείς επιχειρήσεις	1.281.996	(998)	(2.870)	-
Τακτικό αποθεματικό θυγατρικών	565.645	-	-	-
Αποθεματικό μερίδιου λοιπών συνολικών εισοδημάτων συγγενών εταιρειών (μη αναταξινομούμενο στα αποτελέσματα)	316.399	77.025	-	-
Αποθεματικά από λοιπά συνολικά εισοδήματα συγγενών που ανακατατάσσονται στα αποτελέσματα	(41.002)	-	-	-
Αποθεματικό χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(1.764.135)	-	-	-
Σύνολο	3.129.912.119	877.322.256	(2.854)	3

(α) Το ποσό € 2.642,7 εκατ. (31.12.2017: € 457,7 εκατ.) «Αποθεματικά από μεταβίβαση θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων» σχηματίστηκε εν μέρη κατά την 25.10.2016, ημερομηνία μεταβίβασης των θυγατρικών και των συγγενών αυτών βάσει του Ν.4389/2016 και εν μέρη κατά την 01.01.2018 (και μεταγενέστερα την 01.07.2018 με τη μεταβίβαση της ΓΑΙΑΟΣΕ) ημερομηνία μεταβίβασης των λοιπών θυγατρικών. Το αποθεματικό απεικονίζει τη διαφορά της καθαρής θέσης των θυγατρικών και των συγγενών αυτών, οι οποίες ενοποιήθηκαν κατά την ημερομηνία μεταβίβασης, σε σχέση με το κόστος κτήσης/ αναγνώρισης των επενδύσεων σε θυγατρικές (συμβολικό τίμημα € 1 έκαστη), και σε συγγενείς.

(β) Το ποσό € 484,1 εκατ. (31.12.2017: 416,9 εκατ) «Αποθεματικό από μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από/ προς το Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος» αφορά την εύλογη αξία των νέων ακινήτων που περιήλθαν άνευ ανταλλάγματος στην κατοχή της θυγατρικής ΕΤΑΔ από την ημερομηνία της μεταβίβασης της στην ΕΕΣΥΠ σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4389/2016.

(γ) Το ποσό € 2,7 εκατ. (31.12.2017: 2,7 εκατ) «Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδυτικών ακινήτων» αφορά τη μεταβολή της εύλογης αξίας των ακινήτων που ήδη είχαν περιέλθει άνευ ανταλλάγματος στην κατοχή της θυγατρικής ΕΤΑΔ από προηγούμενη χρήση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4389/2016.

Τα ποσά των εταιρειών έχουν προσαρμοσθεί για την εξασφάλιση ότι οι λογιστικές πολιτικές είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο και για να απομακρυνθούν τυχόν μετρήσιμες παρατηρήσεις στα πιστοποιητικά των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

Παρακάτω παρουσιάζεται σύντομη η Κατάσταση Οικονομικής Θέσης των θυγατρικών που μεταβιβάστηκαν την 01.01.2018 κατά την ημερομηνία πρώτης ενοποίησης, καθώς και της ΓΑΙΑΟΣΕ που μεταβιβάστηκε στην ΕΕΣΥΠ την 01.07.2018. Επίσης παρουσιάζεται η εύλογη αξία των συγγενών εταιρειών όπως αποτιμήθηκε κατά την πρώτη αναγνώρισή τους την 01.01.2018.

A. Θυγατρικές

Ποσά την 01.01.2018 (σε χιλ. €) μετά την επίδραση ΔΠΧΑ 9 και 15	Συνολικά περιουσιακά στοιχεία	Συνολικές υποχρεώσεις	Ίδια κεφάλαια	Ποσοστό συμμετοχής	Αναλογία στα Ίδια Κεφάλαια
ΕΥΔΑΠ	1.480.113	557.264	922.849	50% +1 μτχ	461.424
ΕΥΑΘ	205.027	37.925	167.102	50% +1 μτχ*	83.784
ΟΑΣΑ	1.279.319	388.504	890.815	100%	890.815
ΟΚΑΑ	72.525	12.715	59.810	100%	59.810
ΚΑΘ	34.364	5.311	29.053	100%	29.053
ΑΕΔΙΚ	21.871	2.543	19.328	100%	19.328
ΕΛΤΑ	327.689	504.024	(176.335)	90%	(158.702)
ΔΕΘ	246.856	48.430	198.426	100%	198.426
Ελληνικές Αλυκές	16.911	3.103	13.808	55,19%	7.621
ΓΑΙΑΟΣΕ	112.890	36.299	76.591	100%	76.591
Σύνολο (Α)	3.797.565	1.596.118	2.201.447		1.668.150

B. Συγγενείς

	Εύλογη Αξία	Ποσοστό συμμετοχής	Αναλογία στην εύλογη αξία
ΔΕΗ	452.400	34,12%	154.359
ΔΑΑ	1.166.813	25%	291.703
ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ	202.386	35%	70.835
Σύνολο (B)	1.821.599		516.897
Γενικό Σύνολο (Α)+(B)			2.185.047

* πλέον έμμεση συμμετοχή μέσω ΕΥΔΑΠ

18. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της αναγνωρίζουν ως υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης που έχει αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε κατόπιν αναλογιστικών μελετών. Συγκεκριμένα, οι σχετικές μελέτες αφορούσαν στη διερεύνηση και υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών που απαιτούνται από τις προδιαγραφές που θέτουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ 19) και είναι υποχρεωτικό να καταχωρηθούν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών εισοδημάτων κάθε επιχείρησης.

Α) Για τον υπολογισμό των σχετικών προβλέψεων αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Οι κύριες παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,04%-2,14%	1,80%	2,14%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	0,00%-3,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Μέση αναμενόμενη απομένουσα εργασιακή ζωή (έτη)	2-24,42	15,78	24,42	17,78
Πληθωρισμός	1,5%-2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Β) Για τον υπολογισμό των σχετικών προβλέψεων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης της ΕΥΔΑΠ.

Η θυγατρική ΕΥΔΑΠ καλύπτει έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τους εργαζομένους, τους συνταξιούχους και τα προστατευόμενα μέλη τους με βάση τον ισχύοντα εσωτερικό της κανονισμό. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται, μερικώς, από εισφορές των εργαζομένων και των συνταξιούχων.

Οι κύριες παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,92%	-	-	-
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	2019-25: ~ 1,40%, 2026+: 1,80%	-	-	-
Διάρκεια Υποχρεώσεων	16,40	-	-	-
Ιατρικός Πληθωρισμός	2019-22: ~ 1,52%, 2023+: 1,80%	-	-	-

Γ) Για δυο προγράμματα ειδικών εφάπαξ αποζημιώσεων προσληφθέντων πριν και μετά την 25.10.1999 της ΕΥΔΑΠ

Γ) 1. Για τον υπολογισμό των σχετικών προβλέψεων του ειδικού εφάπαξ λογαριασμού προσληφθέντων από 26/10/1999 της ΕΥΔΑΠ.

Οι κύριες παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,68%	-	-	-
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	2019-25: ~ 1,40%, 2026+: 1,80%	-	-	-
Διάρκεια Υποχρεώσεων	13,25	-	-	-
Πληθωρισμός	2019-22: ~ 1,52%, 2023+: 1,80%	-	-	-

Γ) 2. Για τον υπολογισμό των σχετικών προβλέψεων του ειδικού εφάπαξ λογαριασμού προσληφθέντων μέχρι 25/10/1999 της ΕΥΔΑΠ.

Οι κύριες παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,31%	-	-	-
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	2019-25: ~ 1,40%, 2026+: 1,80%	-	-	-
Διάρκεια Υποχρεώσεων	7,36	-	-	-
Πληθωρισμός	2019-22: ~ 1,52%, 2023+: 1,80%	-	-	-

Τα ποσά, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων αναλύονται ως εξής:

Συστατικά της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	10.217.889	175.168	25.322	12.256
Χρηματοοικονομικό κόστος	6.642.838	31.456	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας	75.246	-	-	-
Κόστος διακανονισμών	754.012	13.705	-	-
Συνολική επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	17.689.985	220.329	25.322	12.256

Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα (ΟCl)

Καθαρή αναλογιστική ζημία/(κέρδη) αναγνωρισμένη στην χρήση	(4.311.057)	(53.245)	2.870	-
Σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(4.311.057)	(53.245)	2.870	-

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση				
Υπόλοιπο έναρξης	1.837.639	1.742.243	12.256	-
Προβλέψεις παροχών από απόκτηση θυγατρικών	477.447.139	-	-	-
Εισφορές πληρωθείσες εργοδότη	(77.312)	-	-	-
Εισφορές εργαζομένων	1.642.557	-	-	-
Σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(4.311.057)	(53.245)	2.870	-
Παροχές που πληρώθηκαν από το σχέδιο	(2.280.126)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν μέσα στην χρήση	(18.934.570)	(71.688)	-	-
Συνολική επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	17.689.985	220.329	25.322	12.256
Καθαρή υποχρέωση στη λήξη της χρήσης	473.014.255	1.837.639	40.448	12.256

Η ανάλυση ευαισθησίας των συνταξιοδοτικών παροχών από μεταβολές για την Εταιρεία στις κυριότερες παραδοχές είναι:

Αναλογιστική υποχρέωση (μεταβολή)

Σενάριο	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Επιτόκιο προεξόφλησης +0,5%	-10,70%
Επιτόκιο προεξόφλησης -0,5%	12,30%
Πληθωρισμός +0,5%	12,30%
Πληθωρισμός -0,5%	-10,80%
Αύξηση αποδοχών +0,5%	10,60%
Αύξηση αποδοχών -0,5%	-9,20%

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρείας στο τέλος της τρέχουσας χρήσης ανέρχεται σε 16.918 (31.12.2017: 392) και 30 (31.12.2017: 18) υπάλληλους ως μισθοδοτούμενο τακτικό προσωπικό.

19. Λοιπές προβλέψεις

Στον πίνακα παρουσιάζεται η κίνηση των λοιπών προβλέψεων για τον Όμιλο για την τρέχουσα χρήση. Η Εταιρεία δεν έχει λοιπές προβλέψεις.

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Λοιπές διάφορες προβλέψεις	Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις	Προβλέψεις φόρων	Σύνολο
Υπόλοιπο 31.12.2017	-	29.337.058	-	29.337.058
Λοιπές προβλέψεις από απόκτηση θυγατρικών	10.041.345	96.494.335	2.992.166	109.527.846
Επιπρόσθετες προβλέψεις χρήσης	350.000	54.655.402	-	55.005.402
Μεταφορές στις λοιπές υποχρεώσεις	-	(152.974)	-	(152.974)
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	-	(6.908.861)	-	(6.908.861)
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση	(568.442)	(3.754.721)	-	(4.323.163)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31.12.2018	9.822.903	169.670.239	2.992.166	182.485.308

	ΟΜΙΛΟΣ			Σύνολο
	Λοιπές διαφορές προβλέψεις	Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις	Προβλέψεις φόρων	
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου 01.01.2017	-	19.264.138	2.501.609	21.765.747
Επιπρόσθετες προβλέψεις χρήσης	-	20.850.000	-	20.850.000
Εσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	-	(2.257.566)	-	(2.257.566)
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση	-	(8.519.514)	(2.501.609)	(11.021.123)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31.12.2017	-	29.337.058	-	29.337.058

Οι «Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις» αφορούν κυρίως προβλέψεις από αξιώσεις τρίτων και εργαζομένων κατά θυγατρικών του Ομίλου από εκκρεμείς νομικές και λοιπές υποθέσεις (σημείωση 31). Οι «Προβλέψεις από μεταβίβαση θυγατρικών» αφορούν κυρίως προβλέψεις για νομικές υποθέσεις του υπο-ομίλου ΟΑΣΑ ποσού €51,9 εκατ. καθώς επίσης και προβλέψεις για νομικές υποθέσεις της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ ποσού €35,2 εκατ.

20. Δανειακές Υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου δανεισμού

Τα ομολογιακά και λοιπά δάνεια είχαν ληφθεί από την πρώην ΚΕΔ με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για εκτέλεση συγκεκριμένων έργων για λογαριασμό του Δημοσίου. Τα χρεολύσια των δανείων και οι τόκοι τους πληρώνονται κατά βάση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η αντίστοιχη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο εμφανίζεται στη σημείωση 10 «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις». Το επιτόκιο των δανείων κυρίως είναι κυμαινόμενο αναπροσαρμοζόμενο ανά εξάμηνο με βάση το Euribor εξαμήνου προσαυξανόμενο κάθε φορά και με τυχόν περιθώριο ως ποσοστό επί του Euribor.

Επιπλέον, ποσό €11 εκατ. των «Μακροπρόθεσμων Δανειακών Υποχρεώσεων» προέρχεται από τη θυγατρική ΕΛΤΑ και αφορά τον αλληλόχρεο λογαριασμό από την Τράπεζα Αττικής, ο οποίος μετατράπηκε σε ισόποσο μακροπρόθεσμο δάνειο 10ετούς διάρκειας (με δυνατότητα 7ετούς παράτασης) και έχει λήξη στις 07.12.2028.

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το υπόλοιπο του ορίου υπερανάλιψης από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων, το οποίο περιλαμβάνει και το υπόλοιπο των σχετικών ληξιπρόθεσμων τόκων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 το υπόλοιπο των Αλληλόχρεων Τραπεζικών Λογαριασμών ανερχόταν σε € 116,1 εκατ., ενώ η καθαρή υποχρέωση προς το ΤΠ&Δ στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 114,8 εκατ. (το υπόλοιπο ποσό αφορά τόκους ύψους € 1,3 εκατ.). Επιπλέον ποσό €3,3 εκατ. αφορά βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις της έμμεσης θυγατρικής ΕΛΤΑ Courier.

21. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κρατικές επιχορηγήσεις (α)	261.769.506	28.220.727	-	-
Υποχρεώσεις από πώληση περιουσιακών στοιχείων (β)	10 64.210.639	39.284.634	-	-
Υποχρεώσεις προς μισθωτές (γ)	45.876.786	45.312.564	-	-
Εγγυήσεις πελατών - μακροπρόθεσμες	37.740.496	-	-	-
Συμμετοχές Καταναλωτών (δ)	22.839.111	-	-	-
Υποχρέωση προς Ελληνικό Δημόσιο, βάσει Παρ.8, Αρθρ.8, Ν.3891/2010 (ε)	31.560.708	-	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις (στ)	16.636.222	14.884.318	-	-
Προεισπραχθέντα μισθώματα	11.916.640	12.448.291	-	-
Σύνολο	492.550.108	140.150.534	-	-

- (α) Το ποσό των επιχορηγήσεων αφορά σε επιχορηγήσεις που έλαβαν οι θυγατρικές Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο για τη διενέργεια παγίων επενδύσεων και θα μεταφέρονται σταδιακά στα αποτελέσματα του Ομίλου με βάση τον βαθμό απόσβεσης των αντίστοιχων παγίων.

Η κίνηση των επιχορηγήσεων για τη χρήση έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κρατικές Επιχορηγήσεις				
Υπόλοιπο έναρξης	28.220.727	28.762.250	-	-
Επιχορηγήσεις από απόκτηση θυγατρικών	249.004.033	-	-	-
Ληφθείσες εντός της χρήσης	922.232	284.957	-	-
Εμφάνιση στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης	(16.377.486)	(826.480)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	261.769.506	28.220.727	-	-

- (β) Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, οι μακροπρόθεσμες αυτές υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο αντιστοιχίζονται με ισόποσες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από τους αντισυμβαλλομένους των πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου (σημείωση 10).
- (γ) Οι υποχρεώσεις προς μισθωτές € 45,9 εκατ. (31.12.2017: € 45,3 εκατ.) οφείλονται κυρίως σε μισθώτριες εταιρείες για επενδύσεις που πραγματοποίησαν στα ακίνητα που μισθώνουν από τη θυγατρική ΕΤΑΔ. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις συμφωνήθηκε να συμψηφιστούν με απαιτήσεις της θυγατρικής ΕΤΑΔ από μελλοντικά μισθώματα.
- (δ) Το ποσό των συμμετοχών καταναλωτών αφορά στη συμμετοχή των πελατών της θυγατρικής ΕΥΔΑΠ (συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) στη χρηματοδότηση του αρχικού κόστους ανάπτυξης του δικτύου (μετρητές, δικτυακές ενώσεις κλπ.) ή της αναβάθμισής του.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Συμμετοχές καταναλωτών				
Αρχική αξία εσόδων από δικαιώματα αποχέτευσης	20.763.380	-	-	-
Εισπράξεις χρήσης	2.985.822	-	-	-
Αποσβέσεις χρήσης	(910.091)	-	-	-
Τελική αξία εσόδων από δικαιώματα αποχέτευσης	22.839.111	-	-	-

- (ε) Το ποσό της υποχρέωσης προς το Ελληνικό Δημόσιο βάσει Παρ.8, Αρθρ.8, Ν.3891/2010 ύψους € 31,6 εκατ. προέρχεται από τη θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ και αντιπροσωπεύει τα εισπραχθέντα μισθώματα για το τροχαίο σιδηροδρομικό υλικό μέχρι και την ημερομηνία αποκρατικοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. τα οποία σχηματίστηκαν βάσει του άρθρου 8, παρ. 8 του ν. 3891/2010. Η εν λόγω υποχρέωση σύμφωνα με τον νόμο έχει εισπραχθεί για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου και έχει ως σκοπό την εκτεταμένη συντήρηση του τροχαίου σιδηροδρομικού υλικού για την επαναφορά του στη δέουσα λειτουργική κατάσταση.
- (στ) Στις λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ύψους € 16,6 εκατ. (31.12.2017: € 14,9 εκατ.) περιλαμβάνονται υποχρεώσεις προς την «Αστηρ Μαρίνα Βουλιαγμένης» ποσού € 11,0 εκατ. (31.12.2017: € 11,4 εκατ.) και προς την Εθνική Τράπεζα ποσού € 2,6 εκατ. (31.12.2017: € 3,5 εκατ.) προερχόμενες από την αγορά κτιρίου από την πρώην ΚΕΔ για λογαριασμό του Υπ. Εξωτερικών.

22. Προμηθευτές, λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες

Τα υπόλοιπα των προμηθευτών, λοιπών εμπορικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές εσωτερικού και εξωτερικού (α)		153.868.506	27.541.472	444.547	451.727
Βραχυπρόθεσμο μέρος των υποχρεώσεων από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου (β)	13	35.416.487	36.838.185	-	-
Λογαριασμός Διαχείρισης Πόρων Δημοσίου (ΚΕΔ) (γ)		22.077.650	20.710.956	-	-
Υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες και έσοδα επόμενων χρήσεων		18.509.659	1.376.436	-	-
Προκαταβολές πελατών		14.110.525	6.694.234	-	-
Εγγυήσεις πελατών - βραχυπρόθεσμες		6.985.501	964.267	-	-
Εμπορικές υποχρεώσεις σε Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις		6.786.664	2.271.680	-	-
Λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις		1.913.759	43.597	-	-
Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο	13	-	2.025.050	-	-
Σύνολο		259.668.751	98.465.877	444.547	451.727

(α) Οι «Προμηθευτές εσωτερικού και εξωτερικού» αφορούν κυρίως υποχρεώσεις προς προμηθευτές του υπο-ομίλου ΟΑΣΑ ποσού €73,4 εκατ. καθώς και υποχρεώσεις προς προμηθευτές του υπο-ομίλου ΕΛΤΑ ποσού €23,3 εκατ..

(β) Το ποσό των «Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από πώληση περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου» περιλαμβάνει ποσό €2 εκατ. που αφορά υποχρέωση της θυγατρικής ΤΑΙΠΕΔ προς το Ελληνικό Δημόσιο από την είσπραξη μέρους του τιμήματος από την πώληση των μετοχών της εταιρείας «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.», το οποίο καταβλήθηκε στον Ειδικό Λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου μετά την ημερομηνία αναφοράς και σύμφωνα με τα οριζόμενα με το Ν. 3986/2011. Επιπλέον, ποσό €33,4 εκατ. αφορά υποχρεώσεις της θυγατρικής ΤΑΙΠΕΔ από αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων προς το Ελληνικό Δημόσιο οι οποίες αναμένεται να καταβληθούν στο ΤΑΙΠΕΔ από τους αντισυμβαλλόμενους εντός της επόμενης χρήσης και στην συνέχεια θα καταβληθούν στον Ειδικό Λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τα οριζόμενα με το Ν. 3986/2011. Οι υποχρεώσεις αυτές προς το Ελληνικό Δημόσιο αντιστοιχίζονται με ισόποσες απαιτήσεις από τους αντισυμβαλλόμενους των αξιοποιήσεων των περιουσιακών στοιχείων (Σημείωση 13).

(γ) Ο λογαριασμός Διαχείρισης Πόρων Δημοσίου (ΚΕΔ) ποσού € 22,1 εκατ. (31.12.2017: € 20,7 εκατ.) αφορά τα αδιάθετα υπόλοιπα χρηματοδοτήσεων εκτέλεσης έργων από την πρώην ΚΕΔ για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων εκκρεμεί η εκκαθάριση του υπολοίπου μετά την διευθέτηση εκκρεμών υποθέσεων έργων που είχαν εκτελεστεί από την πρώην ΚΕΔ σε προηγούμενες χρήσεις ή έργων που παρέμεναν σε εξέλιξη.

23. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Αποδοτέα χρήματα τρίτων (α)	122.303.297	-	-	-
Λοιποί συγκοινωνιακοί φορείς εκτός ομίλου (β)	46.123.904	-	-	-
Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς	45.746.320	767.619	106.755	67.394
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	33.110.245	3.325.406	176.833	125.609
Πιστωτές Διάφοροι	23.268.951	8.146.408	-	40
Οργανισμοί κοινής ωφελείας	21.409.692	-	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	20.616.097	389.742	-	-
Έξοδα χρήσης δουλευμένα	13.061.297	860.082	431.329	410.740
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.740.692	64.717	296	-
Υποχρεώσεις σε τράπεζα Eurobank	10.618.174	-	-	-
Εγγυήσεις	6.576.722	-	-	-
Μερίσματα πληρωτέα	4.462.411	402.034	-	-
Υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο	3.103.333	-	-	-
Επιταγές πληρωτέες	860.347	36.540	-	-
Σύνολο	362.001.482	13.992.548	715.213	603.783

(α) Το κονδύλι «Αποδοτέα χρήματα τρίτων» προέρχεται από τη θυγατρική ΕΛΤΑ. Τα ΕΛΤΑ έχουν αναλάβει την πληρωμή των συντάξεων ΟΓΑ, ΙΚΑ και επιδομάτων πρόνοιας καθώς επίσης και την είσπραξη και απόδοση εξοφλήσεων λογαριασμών οργανισμών και επιχειρήσεων όπως ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΟΤΕ, COSMOTE κτλ.

(β) Το ποσό των υποχρεώσεων προς «Λοιπούς συγκοινωνιακούς φορείς εκτός ομίλου» αφορά κυρίως υποχρέωση ύψους €43,1 εκατ. της έμμεσης θυγατρικής ΣΤΑΣΥ προς την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ.

24. Κύκλος εργασιών

Περιγραφή Πηγής Εσόδου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Έσοδα ύδρευσης και αποχέτευσης (α)	391.861.784	-	-	-
Έσοδα από παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών (β)	242.064.406	-	-	-
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών συγκοινωνιακού έργου (γ)	194.199.774	-	-	-
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	80.774.927	12.827.246	-	-
Έσοδα από πώληση ηλεκτρικού ρεύματος	51.319.791	-	-	-
Έσοδα από μισθώματα (δ)	48.258.933	33.723.036	-	-
Έσοδα από πώληση αγαθών	12.875.594	-	-	-
Λοιπά έσοδα	12.321.106	734.462	-	-
Έσοδα από τιμολόγηση προς το Ελληνικό Δημόσιο αμοιβής του ΤΑΙΠΕΔ (ε)	5.231.710	6.538.285	-	-
Έσοδα από επανατιμολόγηση αμοιβών τρίτων στο Ελληνικό Δημόσιο (στ)	4.556.900	4.065.366	-	-
Έσοδα από στάθμευση	2.411.166	-	-	-
Έσοδα από μερίσματα (ζ)	-	-	16.997.936	-
Σύνολο	1.045.876.091	57.888.395	16.997.936	-

- (α) Τα «Έσοδα ύδρευσης και αποχέτευσης» αφορούν έσοδα των θυγατρικών ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ από τις παρεχόμενες υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης.
- (β) Τα «Έσοδα από παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών» αφορούν έσοδα του υπο-ομίλου ΕΛΤΑ για υπηρεσίες αλληλογραφίας, διανομής δεμάτων, ταχυμεταφορών καθώς και την αποζημίωση για το κόστος καθολικής υπηρεσίας.
- (γ) Τα «Έσοδα από παροχή υπηρεσιών συγκοινωνιακού έργου» αφορούν έσοδα του υπο-ομίλου ΟΑΣΑ από πωλήσεις εισιτηρίων και καρτών, καθώς και έσοδα από συμβάσεις με το Ελληνικό Δημόσιο για παροχή υπηρεσιών με χαμηλότερο κόμιστρο σε ειδικές ομάδες επιβατών, όπως πχ δωρεάν μεταφορά ανέργων κλπ.
- (δ) Τα «Έσοδα από μισθώματα» αφορούν κυρίως έσοδα της θυγατρικής ΕΤΑΔ ποσού €32,8 εκατ., καθώς και έσοδα από μισθώματα του υπο-ομίλου ΟΑΣΑ ποσού €9,9 εκατ..
- (ε) Τα «Έσοδα από τιμολόγηση προς το Ελληνικό Δημόσιο αμοιβής του ΤΑΙΠΕΔ» ποσού €5,2 εκατ. (31.12.2017: €6,5 εκατ.) αφορούν σε έσοδο της θυγατρικής ΤΑΙΠΕΔ το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό 0,5% σύμφωνα με την από 07/06/2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών Μ.Α.Δ.Κ.Α. 009449 (ΦΕΚ τεύχος Β' 1603) επί του βέβαιου τιμήματος αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου και αφορά στην κάλυψη των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων του ΤΑΙΠΕΔ.
- (στ) Τα «Έσοδα από επανατιμολόγηση αμοιβών τρίτων στο Ελληνικό Δημόσιο» ποσού €4,6 εκατ. (31.12.2017: €4,1 εκατ.) αφορά επανατιμολόγηση αυτούσιου του ποσού των ειδικών εξόδων που αφορούν στην αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων από τη θυγατρική ΤΑΙΠΕΔ.
- (ζ) Τα έσοδα από μερίσματα της Εταιρείας αφορούν μερίσματα που προέρχονται από τις εταιρείες ΕΥΔΑΠ (€10,6 εκατ), ΕΥΑΘ (€4,0 εκατ), ΟΤΕ (€1,6 εκατ) και €0,7 εκατ από άλλες θυγατρικές.

25. Έξοδα ανά κατηγορία

Τα έξοδα ανά κατηγορία του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

Περίοδος 01.01.2018 - 31.12.2018	ΟΜΙΛΟΣ			Σύνολο
	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης	
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	474.296.810	88.255.153	32.143.777	594.695.740
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	101.191.812	26.924.919	7.262.026	135.378.757
Παροχές τρίτων	98.396.865	9.884.356	6.149.647	114.430.868
Λοιποί φόροι - τέλη	11.716.865	3.579.183	805.780	16.101.828
Διάφορα έξοδα	64.156.266	9.430.287	7.648.603	81.235.156
Αποσβέσεις ενσώματων και αύλων περιουσιακών στοιχείων	102.580.946	9.478.829	3.212.291	115.272.066
Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως	-	-	14.347.182	14.347.182
Κόστος αναλώσεων εμπορευμάτων	105.732.029	997.644	289.108	107.018.781
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	22.693.279	2.873.512	775.383	26.342.174
Έξοδα λειτουργικών μισθώσεων	3.669.124	8.338.911	807.250	12.815.285
Αμοιβές και έξοδα τρίτων για αξιοποίηση ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου-Προς επανατιμολόγηση	4.556.900	-	-	4.556.900
Έσοδα από ιδιοπαραγωγή	(14.753.352)	(234.918)	(38.572)	(15.026.842)
Σύνολο	974.237.544	159.527.876	73.402.475	1.207.167.895

Περίοδος 01.01.2017 - 31.12.2017	ΟΜΙΛΟΣ			Σύνολο
	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης	
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.409.124	6.082.462	1.543.369	18.034.955
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	3.740.660	5.491.700	8.254	9.240.614
Παροχές τρίτων	1.720.376	1.410.467	339.912	3.470.755
Λοιποί φόροι – τέλη	324.857	852.261	272.897	1.450.015
Διάφορα έξοδα	1.031.443	520.538	181.145	1.733.126
Αποσβέσεις ενσώματων και αύλων περιουσιακών στοιχείων	2.767.144	143.123	75.266	2.985.533
Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως	-	-	10.301.978	10.301.978
Κόστος αναλώσεων εμπορευμάτων	430.157	-	-	430.157
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	144.460	538.084	131.794	814.338
Έξοδα λειτουργικών μισθώσεων	446.110	947.963	-	1.394.073
Αμοιβές και έξοδα τρίτων για αξιοποίηση ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου-Προς επανατιμολόγηση	4.065.366	-	-	4.065.366
Έσοδα από ιδιοπαραγωγή	(32.656)	-	-	(32.656)
Σύνολο	25.047.041	15.986.598	12.854.615	53.888.254

Η σημαντική μεταβολή των εξόδων του Ομίλου μεταξύ των συγκριτικών χρήσεων οφείλεται στην σημαντική αλλαγή της δομής του Ομίλου καθώς από 01.01.2018 έχουν μεταβιβαστεί σε αυτόν οι «Λοιπές θυγατρικές».

Εξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	Σημ.	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		2.785.252	1.980.680
Αμοιβές και έξοδα τρίτων		1.069.233	1.086.353
Παροχές τρίτων		327.711	70.309
Λοιποί φόροι - τέλη		29.964	3.765
Διάφορα έξοδα		131.545	270.947
Αποσβέσεις ενσώματων και αύλων περιουσιακών στοιχείων	5,7	14.065	10.168
Σύνολο		4.357.770	3.422.222

Η μεταβολή των εξόδων της Εταιρείας μεταξύ των συγκριτικών χρήσεων οφείλεται στο γεγονός ότι η Εταιρεία απέκτησε νομική προσωπικότητα με την καταχώρησή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) στις 25.10.2016 και κατά τους πρώτους μήνες του 2017 βρισκόταν υπό σύσταση όσον αφορά την δομή και τις λειτουργίες της. Το Διοικητικό της Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα στις 16.02.2017 και η Εταιρεία δεν είχε ακόμη στελεχωθεί, ούτε είχε όλες τις λειτουργίες από την αρχή του 2017, σε αντιδιαστολή με το 2018 όπου η Εταιρεία είχε πλήρη δραστηριότητα και ήταν στελεχωμένη σε σημαντικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα του ανωτέρω, το κόστος μισθοδοσίας και διοίκησης (αποζημιώσεις διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου και επιτροπών) του 2017, καθώς και άλλα λειτουργικά κόστη (ενοίκια, αμοιβές τρίτων κτλ) ήταν χαμηλότερα (ή μηδενικά) σε σύγκριση με την τρέχουσα περίοδο και δεν είναι συγκρίσιμα.

26. Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως

Περιγραφή Πηγής Λοιπών Εσόδων	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Ειδικές Επιχορηγήσεις-Επιδότησεις εξόδων (α)		54.151.063	927	-	-
Έσοδα από ακρησιμοποίητες προβλέψεις		21.822.540	2.257.566	-	-
Αποσβέσεις ληφθεισών επιχορηγήσεων και συμμετοχών καταναλωτών	21	17.287.578	826.480	-	-
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		10.463.839	434.333	-	-
Λοιπά έσοδα		6.122.770	612	-	-
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών		5.663.724	24.358	-	-
Έσοδα από διευθέτηση συμβάσεων (IVECO)		5.322.042	-	-	-
Λοιπές προμήθειες μεσιτείες		2.437.456	-	-	-
Έσοδα από αναστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων	5	3.933.733	-	-	-
Σύνολο		127.204.745	3.544.276	-	-

(α) Τα έσοδα από «Ειδικές επιχορηγήσεις- Επιδότησεις εξόδων» προέρχονται κυρίως από τον υπο-Όμιλο ΟΑΣΑ και αφορούν επιδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό του λειτουργικού ελλείμματος του ΟΑΣΑ μέχρι το 40% του ετήσιου λειτουργικού κόστους προ αποσβέσεων, καθώς και ποσό των €31,7 εκατ. από κρατική επιχορήγηση προς τη ΣΤΑ.ΣΥ ΑΕ για την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς την Δ.Ε.Η από την Γεν.Γραμ. Δημοσιονομικής Πολιτικής Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Από το συνολικό ποσό των ληφθεισών επιχορηγήσεων, ποσό €104,4 εκατ. που αφορά την αναλογία των επιχορηγήσεων επί του κόστους πωληθέντων, έχει απεικονιστεί στο κονδύλι «Επιχορηγήσεις αναλογούσες στο κόστος πωληθέντων» των αποτελεσμάτων χρήσης.

27. Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως

Τα Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

Περιγραφή	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Λοιπές προβλέψεις	52.064.873	20.853.118	-	-
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	7.734.643	-	-	-
Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	5.713.870	1.445.759	1.104	2.668
Λοιπά έξοδα	3.338.703	52.026	-	-
Φορολογικά πρόστιμα	211.045	-	-	-
Λοιπές έκτακτες ζημιές	176.457	-	-	-
Ζημιές απομείωσης ιδιοχρ/νων περιουσιακών στοιχείων	-	765.102	-	-
Σύνολο	69.239.591	23.116.005	1.104	2.668

28. Χρηματοοικονομικά έσοδα

Τα Χρηματοοικονομικά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Έσοδα από τόκους	26.046.372	3.370.020	427.147	284.249
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	6.344.020	-	-	-
Σύνολο	32.390.392	3.370.020	427.147	284.249

Τα έσοδα από τόκους ανέρχονται σε € 26,0 εκατ. (2017: € 3,3 εκατ.) και αφορούν κυρίως τόκους από προθεσμιακές καταθέσεις και καταθέσεις όψεως καθώς και τόκους πελατών λόγω καθυστέρησης καταβολής οφειλών.

29. Χρηματοοικονομικά έξοδα

Τα Χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Χρεωστικοί τόκοι τραπεζικών υποχρεώσεων	5.451.856	-	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	9.242.302	2.277.908	5.853	2.754
Σύνολο	14.694.158	2.277.908	5.853	2.754

Τα «Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα» αφορούν κυρίως τόκους υπερημερίας των λοιπών θυγατρικών και της άμεσης θυγατρικής ΕΤΑΔ, ενώ το 2017 το ποσό αφορά κυρίως την θυγατρική ΕΤΑΔ.

30. Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος όπως αναλύθηκε στη σημείωση 2.15.

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα χρήσης αναλύεται ως εξής:

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Τρέχων φόρος εισοδήματος		(37.788.632)	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	9	1.567.722	-	-	-
Διαφορές φορολογικού ελέγχου		(66.803)	(1.135.394)	-	-
Σύνολο		(36.287.713)	(1.135.394)	-	-

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Αποτέλεσμα προ φόρων	(96.254.785)	19.372.666	13.060.356	(3.143.395)
Τρέχων συντελεστής φόρου (ποσοστό)	29%	29%	29%	29%
Φόρος εισοδήματος βάσει τρέχοντος φορολογικού συντελεστή	27.913.888	(5.618.073)	(3.787.503)	911.585
Επίδραση από:				
- Μη αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί ζημιών εταιρειών απαλλασ/νων του φόρου εισοδήματος	(15.378.044)	5.618.073	3.787.503	(911.585)
- Μη αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω ζημιών	(13.149.639)	-	-	-
- Τον μη υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί καταχωρηθείσας ζημίας από το μερίδιο σε αποτελέσματα συγγενών ή κοινοπραξιών	(33.493.627)	-	-	-
- Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	(4.670.529)	-	-	-
- Μη εκπεστέες φορολογικά δαπάνες	(1.244.291)	-	-	-
- Φόροι προηγούμενων χρήσεων	-	(1.135.394)	-	-
- Αφορολόγητα έσοδα	3.232.908	-	-	-
- Χρησιμοποίηση φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων	755.867	-	-	-
- Λοιπά	(254.246)	-	-	-
Σύνολο	(36.287.713)	(1.135.394)	-	-

Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για την κλειόμενη και για την προηγούμενη χρήση ανήλθε σε 29%. Με το άρθρο 23 του Ν.4579/30.11.2018 προβλέπεται φορολογικός συντελεστής 29% για το έτος 2018, ο οποίος μειώνεται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επομένων.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις θα πρέπει να επιμετρώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαδώς θεσπιστεί, μέχρι και την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση τα ανωτέρω, οι θυγατρικές της Εταιρείας επιμέτρησαν εκ νέου τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους κατά την ημερομηνία ισολογισμού με βάση τον τρόπο με τον οποίο αναμένουν κατά την ημερομηνία αναφοράς να ανακτήσουν ή να εξοφλήσουν τη λογιστική αξία των απαιτήσεων και υποχρεώσεών τους. Η επίδραση στα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης από τη μεταβολή του φορολογικού συντελεστή βάσει των ανωτέρω απεικονίζεται στον ανωτέρω πίνακα στη γραμμή «Αλλαγή φορολογικού συντελεστή».

Το γεγονός ότι παρά τις ζημιές προ φόρων, ο φόρος χρήσεως (τρέχων και αναβαλλόμενος) προκύπτει να είναι έξοδο οφείλεται κυρίως στα κάτωθι:

- α) στις κερδοφόρες εταιρείες προκύπτει ως επί το πλείστον έξοδο φόρου, ενώ στις εταιρείες που παρουσιάζουν ζημιές, είτε λόγω συνεχόμενων ζημιολογώνων χρήσεων έχει πάψει να υπολογίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ έσοδο, είτε δεν υπάγονται σε φόρο εισοδήματος από τη συνήθη δραστηριότητά τους με συνέπεια να μην είναι εφαρμοστέος ο υπολογισμός αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/εσόδου επί των ζημιών τους,
- β) στο γεγονός ότι τα αποτελέσματα χρήσης απεικονίζουν ζημία από συγγενείς εταιρείες επί της οποίας δεν υπολογίζεται αναβαλλόμενη φορολογική ωφέλεια/ κέρδος καθώς η ΕΕΣΥΠ απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος, ενώ επίσης η εγγραφή δεν έχει φορολογική βάση, και
- γ) καθώς ο καθαρός αναβαλλόμενος φόρος στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μείον αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις) είναι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, η αλλαγή του φορολογικού συντελεστή (μείωση), οδήγησε σε μείωση της απαίτησης και έξοδο χρήσης.

Η απορροφούμενη από την ΕΤΑΔ εταιρεία «Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.» ελέγχθηκε για το φορολογικό έτος 2008. Η έκθεση του φορολογικού ελέγχου επιδόθηκε στο 2017. Συγκεκριμένα κοινοποιήθηκε την 25.05.2017 στην Εταιρεία η με αριθμ. 1077/18.05.2017 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου Εισοδήματος οικονομικού έτους 2009 (διαχειριστικής περιόδου 01.01.2008 έως 31.12.2008), του προϊστάμενου του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ), με την οποία προσδιορίσθηκε διαφορά κύριου φόρου €2,3 εκατ., πρόσθετος φόρος ανακρίβειας €2,7 εκατ. και σύνολο φόρων € 5,0 εκατ. Κατά των ανωτέρω πράξεων η ΕΤΑΔ άσκησε Ενδικοφανή Προσφυγή. Έναντι του ανωτέρου ποσού, αναγνωρίσθηκε πρόβλεψη ίση με το 50% του ποσού στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 50% του ποσού στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

31. Ενδεχόμενες απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Εγγυητικές επιστολές

Ο Όμιλος έχει λάβει εγγυητικές επιστολές τραπεζών από τρίτους στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του που αναλύονται ανά εταιρεία ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Εγγυητικές επιστολές ΤΑΙΠΕΔ	267.911.331	185.906.031
Εγγυητικές επιστολές ΟΑΣΑ	54.691.628	-
Εγγυητικές επιστολές ΕΤΑΔ	49.563.074	54.355.627
Εγγυητικές επιστολές ΕΛΤΑ	9.213.940	-
Εγγυητικές επιστολές ΓΑΙΑΟΣΕ	1.096.515	-
Εγγυητικές επιστολές ΟΚΑΑ	338.222	-
Εγγυητικές επιστολές ΔΕΘ	335.415	-
Εγγυητικές επιστολές ΕΕΣΥΠ	17.370	25.698
Σύνολο	383.167.495	240.287.356

Ο Όμιλος έχει εκδώσει εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση υποχρεώσεων που αναλύονται ανά εταιρεία ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Δοθείσες εγγυητικές επιστολές ΕΥΑΘ	526.286	-
Δοθείσες εγγυητικές επιστολές ΕΥΔΑΠ	1.514.474	-
Δοθείσες εγγυητικές επιστολές ΟΑΣΑ	415.581	-
Δοθείσες εγγυητικές επιστολές ΔΕΘ	25.092	-
Δοθείσες εγγυητικές επιστολές ΑΛΥΚΕΣ	5.362	-
Σύνολο	2.486.795	-

Νομικές υποθέσεις σχετικά με αξιώσεις τρίτων κατά της ΕΕΣΥΠ ή κατά των θυγατρικών της

A1. Αναφορικά με την ΕΕΣΥΠ

1. Έχουν ασκηθεί και εκκρεμούν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) τέσσερις αιτήσεις ακύρωσης οι οποίες αφορούν στο ζήτημα της συνταγματικότητας της μεταβίβασης προς την ΕΕΣΥΠ των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου στην ΕΥΔΑΠ και την ΕΥΑΘ. Οι με αρ. 692/2018 και 822/2018, αφορούν στο ζήτημα της μεταβίβασης των μετοχών της ΕΥΔΑΠ στην ΕΕΣΥΠ αναδρομικά από 01.01.2018 και οι με αρ. 693/2018 και 823/2018, αφορούν τη μεταβίβαση των μετοχών της ΕΥΑΘ προς την ΕΕΣΥΠ αναδρομικά από 01.01.2018. Οι εν λόγω αιτήσεις προσβάλλουν αφενός την ατομική ρύθμιση του ν. 4512/2018, δυνάμει της οποίας μεταβιβάστηκαν αυτομάτως στην ΕΕΣΥΠ οι μετοχές του Ελληνικού Δημοσίου στις ως άνω εταιρείες ύδρευσης, αφετέρου τις από 20.3.2018 πράξεις εξωχρηματιστηριακής συναλλαγής με τις οποίες ολοκληρώθηκε μέσω του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών η μεταβίβαση των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου στις ανωτέρω εισηγμένες εταιρείες προς την ΕΕΣΥΠ.

Επί των αιτήσεων αυτών η Εταιρεία άσκησε παρέμβαση ζητώντας την απόρριψη των αιτήσεων ακύρωσης προβάλλοντας ουσιαστικούς λόγους για τη συνταγματικότητα της εν λόγω μεταβίβασης. Οι εν λόγω αιτήσεις δικάστηκαν στις 27.11.2018 ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

2. Η Εταιρεία έχει ασκήσει ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών την από 15.11.2018 αγωγή με ΓΑΚ 107643/2018 κατά των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών της Επιτροπής Ελέγχου της εταιρείας με την επωνυμία Follie – Follie Ανώνυμη Εμπορική Βιοτεχνική και Τεχνική Εταιρεία. Η Εταιρεία κατέχει το 0,96 % των μετοχών στη Follie-Follie. Με την εν λόγω αγωγή ζητείται να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι ευθυνόμενοι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον να καταβάλουν στην Εταιρεία το ποσό των €12.349.752,66, άλλως το ποσό των €9.259.095,06, καθώς και €500.000 χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη, για το λόγο ότι εξαιτίας των παράνομων πράξεων και παραλείψεών τους κατά τη διοίκηση της Follie – Follie ευθύνονται για τον εκμηδενισμό της αξίας της μετοχής.

Η ΕΕΣΥΠ έχει καταθέσει προτάσεις στην εν λόγω αγωγή σύμφωνα με τους ισχύοντες δικονομικούς κανόνες και αναμένεται η έκδοση οριστικής απόφασης. Περαιτέρω, αίτημα της Εταιρείας για προσωρινή διαταγή απαγόρευσης μεταβολής της περιουσιακής κατάστασης όλων των εναγομένων έχει γίνει δεκτό.

A2. Αναφορικά με τις Άμεσες θυγατρικές

ΕΤΑΔ

- (α) Από το σύνολο των ακινήτων ιδιοκτησίας Ε.Ο.Τ., που ήδη διαχειρίζεται η ΕΤΑΔ, σημαντικό μέρος αυτών αποκτήθηκε με αναγκαστική απαλλοτρίωση πολλών μικρότερων ιδιοκτησιών. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των σχετικών φακέλων των ακινήτων σε ορισμένα εκ των απαλλοτριωθέντων υπέρ του Ε.Ο.Τ. ακίνητα, έχει ζητηθεί η ανάκληση των απαλλοτριώσεων που είχαν γίνει για τουριστικούς σκοπούς από τους πρώην ιδιοκτήτες τους οι οποίοι ζητούν δικαστικά την ανάκληση των απαλλοτριώσεων και την επιστροφή σε αυτούς των πρώην ιδιοκτησιών τους. Ήδη ορισμένες αιτήσεις αναφορικά με μικρά τμήματα των ακινήτων της Εταιρείας έχουν γίνει δεκτές από την Ολομέλεια του ΣτΕ, ενώ εκκρεμούν και άλλες αιτήσεις πρώην ιδιοκτητών, οι οποίες ακόμα και να γίνουν δεκτές δεν εμποδίζουν τη ευρύτερη αξιοποίηση των ακινήτων – καθώς αφορούν σε επιμέρους μικρά τμήματα αυτών. Με εξαίρεση τα ακίνητα στο Παλιούρι Χαλκιδικής και στο Φανάρι Κομοτηνής, δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επαναπόκτησης της κυριότητας από τους αιτούντες λόγω της μη καταβολής της προβλεπόμενης αποζημίωσης από αυτούς στον κύριο των ακινήτων ΕΟΤ και της αντίστοιχης μεταγραφής στα οικεία Υποθηκοφυλακεία.
- (β) Η ΕΤΑΔ εμπλέκεται σε δικαστικές και λοιπές υποθέσεις, που αφορούν αξιώσεις τρίτων κατά της Εταιρείας, για τις οποίες έχει σχηματιστεί πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων της συνολικού ποσού € 30 εκατ. περίπου. Επισημαίνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν αντικρουόμενες διεκδικήσεις μεταξύ της Εταιρείας και τρίτων, με άσκηση αγωγών και ανταγωγών.
- (γ) Το Ξενοδοχειακό Συγκρότημα Λαγονησίου εκμισθώθηκε στην ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ ΑΕ με την 10469/1999 σύμβαση, η οποία τροποποιήθηκε στη συνέχεια με τις υπ' αριθμ. 552 και 633/2003 συμβάσεις (με τις οποίες εκμισθώθηκε παρακείμενη έκταση), καθώς και την υπ' αριθμ. 1175/2009 σύμβαση (με την οποία ρυθμίστηκαν εκκρεμή συμβατικά θέματα, βάσει της Διαιτητικής Απόφασης 4/2006). Μετά την υπογραφή της σύμβασης 1175/2009, η μισθώτρια προσέφυγε σε διαιτησία επικαλούμενη μη παράδοση αδιακώλυτης της χρήσης της παρακείμενης έκτασης, η οποία καταπατείται από το Δήμο Καλυβίων (νυν Σαρωνικού), κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η με αριθμ. 52/2010 διαιτητική απόφαση, που υποχρέωσε την ΕΤΑΔ να καταβάλει στην ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ ΑΕ ποσό €10.034.879 ως διαφυγόντα κέρδη από τη μη εκμετάλλευση της παρακείμενης στο Ξενοδοχειακό Συγκρότημα Λαγονησίου έκτασης, ποσό το οποίο έχει πλήρως εξοφληθεί. Μετά από προσφυγές αμφοτέρων των μερών εκδόθηκαν από τη Διαιτησία αποφάσεις, οι οποίες έκριναν το νόμιμο των συμβάσεων μίσθωσης και της με αριθμ. 1175/2009 σύμβασης, το κύρος των οποίων προσέβαλε η ΕΤΑΔ και εκδόθηκαν ακολούθως οι με αριθμ. 461 και 462/2013 αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών, με τις οποίες κρίθηκαν μη νόμιμες όλες οι Διαιτητικές Αποφάσεις υπέρ της ΑΤΤΙΚΟΣ, ήτοι οι 4/2006, 52/2010, 32 και 43/2011. Οι άνω εφετειακές αποφάσεις αναιρέθηκαν με τις με αριθμ. 1568, 1569, 1578 και 1579 έτους 2014 αποφάσεις του Αρείου Πάγου, η δε υπόθεση εκδικάσθηκε και πάλι στο Εφετείο κατά παραπομπή και εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 495, 496, 497 και 498/2016 αποφάσεις, δυνάμει των οποίων απορρίφθηκαν οι αγωγές ακύρωσης των διαιτητικών αποφάσεων της ΕΤΑΔ. Η ΕΤΑΔ άσκησε ενώπιον του Αρείου Πάγου τις από 21.04.2016 αιτήσεις της για την αναίρεση των υπ' αριθμ. 495, 496, 497 και 498/2016 εφετειακών αποφάσεων, οι οποίες συζητήθηκαν την 09.01.2017. Περαιτέρω, την 09.01.2017 έλαβε χώρα ενώπιον του Αρείου Πάγου και η συζήτηση των αιτήσεων αναίρεσεως των παραπάνω αποφάσεων που άσκησε το Ελληνικό Δημόσιο. Εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360 και 361/2018 αποφάσεις, δια των οποίων απορρίφθηκαν, οι αιτήσεις αναίρεσεως της ΕΤΑΔ, και του Ελληνικού Δημοσίου. Στη συνέχεια, με την από 09.08.2018 προσφυγή – αγωγή τους η ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ Α.Ε., μαζί με την ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε. και την ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΟΣ Α.Ε. κατά της ΕΤΑΔ ζητούν, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί η εταιρεία να καταβάλει στην Αττικός Ήλιος ΑΕ το ποσό των €52.161.634 ευρώ ως διαφυγόντα κέρδη για τα έτη από 2010 έως το 2020 λόγω της επικαλούμενης μη παράδοσης της ακώλυτης χρήσης της παρακείμενης έκτασης εντόκως από την επίδοση της εν λόγω προσφυγής – αγωγής με τον τόκο επιδικίας μέχρις εξοφλήσεως, να καταργηθούν οι δύο συμφωνίες που διαλαμβάνονται στο από 28.08.2009 ιδιωτικό συμφωνητικό

περί περιορισμού του ποσού των 24.952.181,31 ευρώ, που αφορούν τις αναγκαίες δαπάνες προς αποκατάσταση ελαττωμάτων των οικίσκων στο ποσό των 21.209.354,11 ευρώ και της παράτασης του ληξιπροθέσμου της απαίτησης αυτής και συμψηφισμού με μελλοντικά μισθώματα από 01.01.2021, να υποχρεωθεί να καταβάλει η ΕΤΑΔ στην Αττικός Ήλιος ΑΕ το ποσό των 24.952.181,31 ευρώ μετά τελών χαρτοσήμου 2,4% νομιμοτόκως από 01.01.2003 έως την επίδοση της προσφυγής – αγωγής με επιτόκιο 5,9% ετησίως και από την επίδοση της προσφυγής – αγωγής, να καταργηθούν οι δύο συμφωνίες που διαλαμβάνονται στο από 28.8.2009 ιδιωτικό συμφωνητικό ήτοι περί περιορισμού του ποσού του 1.229.420,44 ευρώ, που αφορά δαπάνες προς αποκατάσταση ελαττωμάτων του κεντρικού κτηρίου στο ποσό του 1.045.420,44 ευρώ και της παράτασης του ληξιπροθέσμου της απαίτησής τους αυτής και συμψηφισμού με μελλοντικά μισθώματα από 01.01.2021, να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην Αττικός Ήλιος ΑΕ το ποσό του 1.229.420,44 ευρώ πλέον τέλους χαρτοσήμου 2,4% νομιμοτόκως με τον τόκο επιδικίας, άλλως υπερημερίας από την επίδοση της προσφυγής – αγωγής, να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην Αττικός Ήλιος ΑΕ το χρηματικό ποσό των 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης εντόκως από την επίδοση της προσφυγής – αγωγής, να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην Ήλιος ΑΕ το ποσό των 9.522.527 ευρώ για επικαλούμενη υλική ζημιά καθώς και ποσό 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης ήτοι συνολικά 14.522.527 ευρώ εντόκως από την επίδοση της προσφυγής – αγωγής και να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην Τουριστική Ξενοδοχειακή Εμπορική ΑΕ το ποσό του 1.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης εντόκως από την επίδοση της αγωγής. Η εταιρεία, προς υποστήριξη των θέσεών της, προσέλαβε εγνωσμένου κύρους χρηματοοικονομικούς, τεχνικούς και νομικούς συμβούλους που υποστηρίχθηκαν από τις υπηρεσίες και το προσωπικό της ΕΤΑΔ. Η προσφυγή – αγωγή αυτή συζητήθηκε και στις 19.09.2019 εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση επί της ως άνω από 09.08.2018 αγωγής.

Με την υπ' αρ. 20/2019 απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου έγινε εν μέρει δεκτή την αγωγή της α' ενάγουσας «Αττικός Ήλιος» και απορρίφθηκε συνολικά η αγωγή ως προς την β' και γ' ενάγουσα, τόσο στη βάση της ενδοσυμβατικής, όσο και στη βάση της αδικοπρακτικής ευθύνης.

Πιο συγκεκριμένα ως προς την α' ενάγουσα το διαιτητικό δικαστήριο επιδίκασε €34.678.834 για διαφυγόντα κέρδη νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Επίσης, ως προς το αίτημα να καταργηθεί η από 28.09.2009 συμφωνία περί συμψηφισμού των αξιώσεων που αφορούν στις αναγκαίες δαπάνες προς αποκατάσταση κεκρυμμένων ελαττωμάτων των οικίσκων προς τα μισθώματα 2021 – 2030 έκανε δεκτό το αίτημα άμεσης καταβολής στην μισθώτρια του ποσού που είχε συμφωνηθεί με τη σύμβαση του 2009, ήτοι €21.209.354,11 και επίσης απέρριψε το αίτημα αύξησης του σε €24.952.183,31. Το ποσό 21.209.354,11 ευρώ ορίζεται καταβλητέο πλέον τέλους χαρτοσήμου 2,4% με το ήδη συμφωνηθέν από 28.08.2009 ετήσιο επιτόκιο 5,9 % για το χρονικό διάστημα από 01.01.2003 έως την επίδοση της αγωγής και έκτοτε νομιμοτόκως. Ως προς το αίτημα περί κατάργησης περιορισμού του ποσού του €1.229.420,44, που αφορά στις αναγκαίες δαπάνες προς αποκατάσταση ελαττωμάτων του κεντρικού κτιρίου στο ποσό των €1.045.420,44 αυτό απορρίφθηκε, ενώ έγινε δεκτό το αίτημα κατάργησης της παράτασης του ληξιπροθέσμου της απαίτησής τους αυτής και συμψηφισμού με μελλοντικά μισθώματα από 01.01.2021 και ορίστηκε καταβλητέο πλέον τέλους χαρτοσήμου 2,4% με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Επίσης, το Διαιτητικό Δικαστήριο απέρριψε την αγωγή - στο μέτρο που θεμελιωνόταν σε αδικοπρακτική ευθύνη κρίνοντας πως δεν προκύπτει αδικοπρακτική συμπεριφορά της ΕΤΑΔ και κατά συνέπεια απορρίφθηκαν συνολικά τα αιτήματα επιδίκασης ηθικής βλάβης, ενώ αποσυνδέθηκε η όποια ζημιά της ενάγουσας από την καταγγελία των τραπεζικών δανείων τους, καθώς έγινε δεκτό ότι δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της μη παράδοσης της ακώλυτης χρήσης της παρακείμενης έκτασης από την ΕΤΑΔ και της μη τήρησης εκ μέρους της ενάγουσας των δανειακών της υποχρεώσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΔ αποφάσισε την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων κατά της ανωτέρω απόφασης.

Επισημαίνεται ότι στην ανοιγείσα διαιτητική δίκη παρενέβησαν οι Τράπεζες που είχαν χορηγήσει ομολογιακά δάνεια στην «Αττικός Ήλιος ΑΕ», ωστόσο κατόπιν σχετικής ένστασης της ΕΤΑΔ, η παρέμβασή τους απερρίφθη.

Επιπλέον, οι τρεις προαναφερόμενες εταιρείες άσκησαν κατά της ΕΤΑΔ την από 28.11.2018 αγωγή αποζημίωσης με την οποία ζητούν να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην Αττικός Ήλιος ΑΕ το χρηματικό ποσό των 258.753.105 ευρώ εντόκως, για διαφυγόντα κέρδη που συνίστανται κατά τους ισχυρισμούς των αντιδίκων στα κέρδη που επικαλούνται ότι θα είχε αποκομίσει κατά τη χρονική περίοδο 2005 – 2012 λόγω της επιδιωκόμενης με τις παραπάνω αγωγές - προσφυγές αναβίωσης της απαίτησής της από την οποία παραιτήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. 1175/2009 σύμβασης επιπλέον με το νόμιμο τόκο επιδικίας από την επίδοση της αγωγής, να καταδικασθεί η εναγομένη να καταβάλει ως ηθική βλάβη στην Αττικός Ήλιος το χρηματικό ποσό των 5.000.000 ευρώ, στην Ήλιος

ΑΕ το ποσό των 5.000.000 ευρώ και στην Τουριστική Ξενοδοχειακή Εμπορική ΑΕ το ποσό των 3.000.000 ευρώ. Η συζήτηση της αγωγής αυτής βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επίσης, η ΕΤΑΔ, προς υποστήριξη των θέσεών της, προσέλαβε εγνωσμένου κύρους χρηματοοικονομικούς, τεχνικούς και νομικούς συμβούλους που υποστηρίχθηκαν από τις υπηρεσίες και το προσωπικό της. Σύμφωνα με σχετική μελέτη του χρηματοοικονομικού συμβούλου της ΕΤΑΔ, ανεξαρτήτως της νομικής βασιμότητας της διαιτητικής αγωγής, τα αιτούμενα από τις ενάγουσες ποσά δεν ζητούνται βασιμώς, αντιθέτως μάλιστα σύμφωνα με τη μελέτη αυτή σε πολλές περιπτώσεις είναι αρνητικά.

Στη συνέχεια, κοινοποιήθηκε την 12η Απριλίου 2019 διαιτητική αγωγή, με την οποία οι τρεις προαναφερόμενες εταιρείες ζητούν να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην πρώτη εξ αυτών το ποσό των 66.987.803,20 ευρώ ως αποζημίωση με τον ισχυρισμό ότι η αιτούσα απώλεσε τις επιχορηγήσεις που θεωρεί ότι θα λάμβανε από το Ελληνικό Δημόσιο, εάν είχε υποβάλει σχετική αίτηση για την υλοποίηση επενδύσεων που δεν πραγματοποιήθηκαν, καθώς και ποσό 10.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής της βλάβης, να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στη δεύτερη εκ των εταιρειών το ποσό των 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής της βλάβης και να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην τρίτη εκ των εταιρειών το ποσό των 10.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής της βλάβης, καθώς και να καταβάλει το σύνολο των αμοιβών των διαιτητών, των εξόδων διαιτησίας, καθώς και τις αμοιβές των πληρεξούσιων δικηγόρων.

Περαιτέρω, κοινοποιήθηκε την 10η Απριλίου 2019 διαιτητική αγωγή, με την οποία οι τρεις προαναφερόμενες εταιρείες ζητούν, να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην πρώτη εξ αυτών το ποσό των 26.552.304 ευρώ ως αποζημίωση με τον ισχυρισμό ότι η αιτούσα απώλεσε τις επιχορηγήσεις που θεωρεί ότι θα λάμβανε από το Ελληνικό Δημόσιο, εάν είχε υποβάλει σχετική αίτηση για την υλοποίηση επενδύσεων που δεν πραγματοποιήθηκαν, καθώς και ποσό 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη, να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ, να καταβάλει στη δεύτερη εκ των εταιρειών το ποσό των 2.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη και να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην τρίτη εκ των εταιρειών το ποσό των 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη. Τέλος, οι τρεις προαναφερόμενες εταιρείες ζητούν, να επιβληθούν σε βάρος της ΕΤΑΔ χρηματική ποινή ύψους 150.000 ευρώ για κάθε μέρα παράβασης κάποιων από τα αιτήματα των εταιρειών αυτών και προσωπική κράτηση ενός μηνός σε βάρος του Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΤΑΔ σε περίπτωση παράβασης ενός εκάστου των προαναφερομένων και να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να τους καταβάλει το σύνολο των αμοιβών των διαιτητών, των εξόδων διαιτησίας, καθώς και τις αμοιβές των πληρεξούσιων δικηγόρων.

Εξάλλου, οι ως άνω εταιρείες κοινοποίησαν την από 7η Μαΐου 2019 διαιτητική αγωγή, με την οποία ζητούν να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην πρώτη εξ αυτών το ποσό των 352.670.184,83 ευρώ, ως διαφυγόντα κέρδη για τη χρονική περίοδο 2015 που φτάνει και μελλοντικά έως 2025, καθώς και χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη συνολικού ποσού 20.000.000 ευρώ, να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στη δεύτερη εκ των εταιρειών χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη συνολικού ποσού 30.000.000 ευρώ, να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει στην τρίτη εκ των εταιρειών συνολικά το ποσό των 10.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη και να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να τους καταβάλει το σύνολο των αμοιβών των διαιτητών, των εξόδων διαιτησίας, καθώς και τις αμοιβές των πληρεξούσιων δικηγόρων.

Περαιτέρω, οι ως άνω εταιρείες κοινοποίησαν την από 12.5.2019 διαιτητική αγωγή με την οποία ζητούν να αναγνωρισθεί ότι η ΕΤΑΔ υποχρεούται να καταβάλει το ποσό των 21.980.000 ευρώ, για την κατάπτωση των ποινών που επιβλήθηκαν δυνάμει του στ. Β διατακτικού της υπ' αριθ. 4/2006 διαιτητικής αγωγής, το ποσό των 21.980.000 ευρώ ως οφειλόμενες χρηματικές ποινές για την κατάπτωση των ποινών που επιβλήθηκαν δυνάμει του στ. Δ του διατακτικού της υπ' αριθ. 4/2006 διαιτητικής απόφασης και το ποσό των 10.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση από ηθική βλάβη στην πρώτη των εναγουσών και το ποσό των 5.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση από ηθική βλάβη στην δεύτερη και την τρίτη των εναγουσών και το σύνολο της δικαστικής δαπάνης, των αμοιβών διαιτητών και της αμοιβής των πληρεξούσιων δικηγόρων εν γένει.

Επιπρόσθετα, οι ενάγουσες εταιρείες με την από 15.05.2019 διαιτητική αγωγή τους ζήτησαν να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ να καταβάλει απευθείας στις Τράπεζες στο όνομα και για λογαριασμό της γ' των εναγουσών που είναι η δανειολήπτρια και της α' από της ενάγουσες που έχει εγγυηθεί, δάνειο της γ' των εναγουσών ως αυτοοφειλέτρια, άλλως να το καταβάλει σε αυτές για να το καταβάλουν στις Τράπεζες, το ποσό των 365.360.555 ευρώ εντόκως από την επίδοση της διαιτητικής αγωγής, άλλως από την επίδοση της ασκηθησομένης προσφυγής αγωγής σε διαιτησία, το οποίο θα καταβάλουν στην ΕΤΑΔ στη συνέχεια σύμφωνα με πρόγραμμα αποπληρωμής που συμπεριλαμβάνουν στην αγωγή τους ή συμψηφίζοντάς το με τις κατά τις ενάγουσες απαιτήσεις τους. Επίσης, με την ίδια διαιτητική αγωγή οι ενάγουσες ζητούν να υποχρεωθεί η εταιρεία να τους καταβάλει χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη

στην α' 10.000.000 ευρώ, στην β' 5.000.000 ευρώ και στην γ' 15.000.000 ευρώ εντόκως από την επίδοση της εν λόγω διαιτητική αγωγής άλλως από την επίδοση της ασκηθησομένης προσφυγής – αγωγής τους, καθώς και να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ στην καταβολή του συνόλου της αμοιβής των διαιτητών, των εξόδων διαιτησίας και των αμοιβών των πληρεξουσίων δικηγόρων τους.

Επιπλέον, με την από 4.6.2019 διαιτητική αγωγή, οι ως άνω εταιρείες ζήτησαν να καταδικασθεί η ΕΤΑΔ να τους καταβάλει το ποσό των 640.000 ευρώ για φερόμενη μη συμμόρφωση της ΕΤΑΔ στο διατακτικό της 32/2011 διαιτητικής αγωγής από 1.4.2019 και εντεύθεν και στο ποσό των 5.000 ευρώ ημερησίως από την άσκηση της διαιτητικής αγωγής και μέχρι την τελευταία συζήτηση στο ακροατήριο της αγωγής αυτής, καθώς και το ποσό του 1.000.000 ευρώ για κάθε μία εκ των εναγουσών για τη επικαλούμενη ηθική βλάβη τους και το σύνολο της δικαστικής δαπάνης και των αμοιβών των διαιτητών.

Οι ανωτέρω αγωγές χαρακτηρίζονται από επικάλυψη, άλλως επανάληψη απαιτήσεων από την ίδια πραγματική και νομική αιτία.

Σημειώνεται ότι δεν είθισται να επιδικάζονται από τα Ελληνικά Δικαστήρια για αποζημίωση ηθικής βλάβης ποσά ύψους όσο η συνολικά διεκδικούμενη από την Αττικός Ήλιος αποζημίωση για την αιτία αυτή.

Εξάλλου, με την από 10 Ιουνίου 2019 πράξη επιβολής αναγκαστικής εκτέλεσης – κατασχετήριο, η «Αττικός Ήλιος» επέβαλε αναγκαστική κατάσχεση σε βάρος της ΕΤΑΔ εις χείρας, μεταξύ άλλων, της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, της Τράπεζας Πειραιώς ΑΕ, της Τράπεζας Eurobank Ergasias ΑΕ, της Άλφα Τράπεζας ΑΕ, της Άττικα Bank ΑτΕ και της Τράπεζας της Ελλάδος για το ποσό των 43.965.050 ευρώ από φερόμενες ως οφειλόμενες χρηματικές ποινές, που κατά τους αντιδίκους μας επιβλήθηκαν στην ΕΤΑΔ με την υπ' αριθ. 4/2006 διαιτητική απόφαση. Προς απόκρουση της κατάσχεσης αυτής η ΕΤΑΔ κατέθεσε ανακοπή καθώς και την από 14.6.2019 αίτηση προσωρινής ρύθμισης κατάστασης. Με την τελευταία ζήτησε και πέτυχε την έκδοση προσωρινής διαταγής, με την οποία ανεστάλη προσωρινά η εκτέλεση των προσβαλλομένων επιταγής, τίτλου και πράξης κατάσχεσης εις χείρας τρίτων καθ' ων τραπεζών που είχε επισπεύσει η «Αττικός Ήλιος» για το πέραν των 10.000 ευρώ ποσό και διέταξε τις καθών Τράπεζες να συνεχίζουν να εκτελούν προσωρινά όλες τις τραπεζικές εργασίες για λογαριασμό της ΕΤΑΔ, πέραν του ποσού των 10.000 ευρώ μέχρι τη συζήτηση της αίτησης προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης και υπό τον όρο συζήτησής της κατά την ορισθείσα δικάσιμο, ήτοι την 20.9.2019.

Επιπρόσθετα, η ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ Α.Ε., μαζί με την ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε. και την ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΙΟΣ Α.Ε., έχουν ασκήσει την από 10-9-2015 με ΓΑΚ 83910/2015 και ΑΚΔ 3072/2015 αγωγή κατά της ΕΤΑΔ και πρώην μελών του ΔΣ της ΕΤΑΔ, με την οποία ζητούν να υποχρεωθεί η ΕΤΑΔ και τα πρώην μέλη Δ.Σ. αυτής να της καταβάλουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και, συγκεκριμένα συνολικού ύψους €10.000.000 στην καθεμία, η οποία επρόκειτο να συζητηθεί ενώπιον του Π.Π.Α. την 5-10-2017, οπότε αναβλήθηκε για την 18-4-2019, ημερομηνία κατά την οποία συζητήθηκε.

Τέλος, η ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ έχει ασκήσει κατά της απορροφηθείσας από την ΕΤΑΔ εταιρείας «ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ Α.Ε.» και μέλος του ΔΣ της εταιρείας αυτής, την από 20-2-2015 με ΓΑΚ 21136/2015 και ΑΚΔ 673/2015 αγωγή της, με την οποία ζητά 20.000.000€ για ηθική βλάβη, η οποία επρόκειτο να συζητηθεί ενώπιον του Π.Π.Α. την 11-5-2017, αναβλήθηκε για την 21-2-2019 για να αναβληθεί εκ νέου για την 9.5.2019.

ΤΑΙΠΕΔ

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του ΤΑΙΠΕΔ, πλην:

1) Διαιτησία της Emma Delta κατά του ΤΑΙΠΕΔ και του Ελληνικού Δημοσίου με βάση την από 12/08/2013 Σύμβαση Μεταβίβασης Μετοχών για την πώληση ποσοστού 33% της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Η εταιρεία Emma Delta κατέθεσε αίτηση για έναρξη διαιτησίας κατά του ΤΑΙΠΕΔ και του Ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με απαιτήσεις της που απορρέουν από την 12/08/2013 Σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών για την μεταβίβαση ποσοστού 33% της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Οι απαιτήσεις της Emma Delta αφορούν σε:

- Πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της θυγατρικής «ΟΠΑΠ Παροχής Υπηρεσιών Α.Ε.» συνέπεια φορολογικού ελέγχου για το οικονομικό έτος 2010 και το οικονομικό έτος 2012 αντίστοιχα.

- Πρόσθετη επιβάρυνση της ΟΠΑΠ Α.Ε. ως αποτέλεσμα της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ-ΜΜΕ) περί καταλογισμού στην ΟΠΑΠ Α.Ε. οφειλής από αγγελιόσημο.
- Πρόσθετη επιβάρυνση της ΟΠΑΠ Α.Ε. συνέπεια της αύξησης της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στα ακαθάριστα έσοδα της εταιρείας από 30% σε 35% δυνάμει του άρθρου 56 του Ν. 4389/2016.

2) Αξιώσεις με βάση την από 30.07.2013 Σύμβαση Παραχώρησης Κρατικών Λαχείων

Η εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Λαχεία Α.Ε.», που τυγχάνει Παραχωρησιούχος του δικαιώματος εκμετάλλευσης κρατικών λαχείων, επικαλέστηκε την παραβίαση της από 30/07/2013 Σύμβασης Παραχώρησης για τα Κρατικά Λαχεία, ισχυριζόμενη ότι η μεταβολή του ασφαλιστικού καθεστώτος των λαχειοπωλών συνιστούσε μονομερή εκ μέρους του Δημοσίου τροποποίηση νόμου που ενεργούσε σε βάρος του Παραχωρησιούχου.

Σε μηνιαία βάση, ο Παραχωρησιούχος αποστέλλει επιστολές με τις οποίες δηλώνει ότι έχει καταβάλει το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών και προβάλλει αίτημα αποζημίωσης τα οποία αντιστοιχούν στα εν λόγω ποσά των ασφαλιστικών εισφορών των λαχειοπωλών τα οποία κατέβαλε ο Παραχωρησιούχος στον ΕΦΚΑ. Τα εν λόγω αιτήματα απευθύνονται μεν απευθείας στο Δημόσιο, ωστόσο δεν μπορεί να αποκλειστεί η άσκηση αγωγής κατά και του ΤΑΙΠΕΔ το οποίο αποτελεί τον αντισυμβαλλόμενο του Παραχωρησιούχου στη Σύμβαση Παραχώρησης. Το ΤΑΙΠΕΔ έχει ενημερώσει ότι ισχύει η προβλεπόμενη στο Ν. 3986/2011 διάταξη περί αλληλέγγυας και εις ολόκληρο ευθύνης του Δημοσίου.

3) Αξιώσεις κατά του ΤΑΙΠΕΔ με βάση την από 08.04.2016 Σύμβαση Μεταβίβασης Μετοχών για την πώληση ποσοστού 67% στην ΟΛΠ Α.Ε.

Το ΤΑΙΠΕΔ έλαβε την από 12/07/2018 επιστολή με την οποία η Cosco (Hong Kong) Group Limited ήγειρε συγκεκριμένες αξιώσεις έναντι του ΤΑΙΠΕΔ με βάση την από 08/04/2016 Σύμβαση Μεταβίβασης Μετοχών, για ποσοστό 67% στην ΟΛΠ Α.Ε. Με την επιστολή αυτή, επισημαίνονται διάφορες αθετήσεις της σύμβασης, οι οποίες αφορούν στα ακόλουθα: (1) αθέτηση της απαγόρευσης της σύμβασης για σύναψη ουσιωδών συμβάσεων κατά το στάδιο μεταξύ υπογραφής της σύμβασης και της μεταβίβασης των μετοχών, (2) ανακριβείς εγγυοδοτικές δηλώσεις ιδίως σε σχέση με την απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του ΟΛΠ συγκεκριμένων γεγονότων και (3) εν γένει παράσταση ψευδών ή ανακριβών γεγονότων και μη επαρκής διαφώτιση της Cosco επί συγκεκριμένων θεμάτων. Το ΤΑΙΠΕΔ έχει αναθέσει τη νομική αξιολόγηση σε εξωτερικό νομικό σύμβουλο.

Με την ίδια επιστολή η Cosco επαναφέρει και τις αξιώσεις που είχε εγείρει δια της από 28/10/2016 επιστολής της, και οι οποίες αφορούσαν σε αθέτηση της υποχρέωσης μη υποβολής του ΟΛΠ σε δαπάνες (no leakage undertaking). Επί των συγκεκριμένων απαιτήσεων το ΤΑΙΠΕΔ έχει απαντήσει δια της από 29/11/2016 επιστολής.

4) Αξιώσεις κατά του ΤΑΙΠΕΔ με βάση την από 17.09.2014 Σύμβαση Μεταβίβασης Μετοχών για την πώληση της ΑΣΤΗΡ Α.Ε.

Στις 12/11/2018 γνωστοποιήθηκε στο ΤΑΙΠΕΔ και την Εθνική Τράπεζα, συμπληρωτές της Αστήρ Α.Ε. απαίτηση της Apollo Investment HoldCo λόγω φορολογικού ελέγχου παρελθόντων ετών. Το ποσό επιμερίζεται μεταξύ των συμπληρωτών κατά ποσοστό 85,35% για την Εθνική Τράπεζα και 14,65% για το ΤΑΙΠΕΔ. Το ΤΑΙΠΕΔ έχει ενημερώσει ότι ισχύει η προβλεπόμενη στο Ν. 3986/2011 διάταξη περί αλληλέγγυας και εις ολόκληρο ευθύνης του Δημοσίου.

A3. Αναφορικά με τις Δημόσιες Επιχειρήσεις που είναι στο χαρτοφυλάκιο της ΕΕΣΥΠ

Σημειώνεται ότι κατωτέρω αναφέρονται συνοπτικά οι πλέον σημαντικές δικαστικές υποθέσεις. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις εκάστοτε δημόσιας επιχείρησης.

ΕΥΔΑΠ (Όμιλος)

Νομικές υποθέσεις

Έχουν ασκηθεί αγωγές για αστικές υποθέσεις κατά της ΕΥΔΑΠ συνολικού ύψους περίπου Ευρώ 84,9 εκατ. κατά την 31.12.2018. Οι αγωγές αυτές αφορούν κυρίως αποζημιώσεις λόγω καταστροφών από πλημμύρες (λόγω θραύσης αγωγών ή βροχοπτώσεων), είτε αγωγές διάφορων αντισυμβαλλόμενων προμηθευτών και εργολάβων για παραβάσεις συμβατικών όρων. Επίσης υπάρχουν σε εκκρεμότητα δικαστικές υποθέσεις για εργατικές διαφορές ύψους Ευρώ 169,2 εκατ. περίπου.

Το συνολικό ύψος των προβλέψεων που έχει σχηματίσει η ΕΥΔΑΠ ανέρχεται σε Ευρώ 55,1 εκατ. περίπου κατά την 31.12.2018 (ποσό Ευρώ 35,2 εκατ. περίπου κατά την 31.12.2017). Επιπρόσθετα ποσό Ευρώ 1,4 εκατ. περίπου, που αφορά υπόλοιπο συμβιβαστικής επίλυσης εργατικών διαφορών των υπ' αριθμ. 19105/21.12.2016 και 19224/24.05.2017 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, παρουσιάζεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, (το αντίστοιχο περσινό, ανερχόταν σε ποσό Ευρώ 1,7 εκατ. περίπου).

ΕΥΑΘ (Όμιλος)

Επίδικες και υπό διαιτησία διαφορές

Κατά την 31.12.2018 υφίστανται αγωγές, εξώδικες προσκλήσεις και γενικά μελλοντικές διεκδικήσεις κατά της ΕΥΑΘ και του ομίλου ΕΥΑΘ συνολικού ύψους €36 εκατ. περίπου για τις οποίες έχει σχηματισθεί πρόβλεψη συνολικού ποσού €3,49 εκατ.

Από τις αγωγές αυτές, € 8 εκατ. αφορούν κυρίως αποζημιώσεις λόγω καταστροφών από πλημμύρες είτε αγωγές διάφορων αντισυμβαλλόμενων προμηθευτών και εργολάβων για παραβάσεις συμβατικών όρων και € 28 εκατ. αφορούν υποθέσεις για εργατικές διαφορές, αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης και πρόστιμα ασφαλιστικών ταμείων.

Η νομική υπηρεσία της ΕΥΑΘ εκτιμά ότι πέραν της σχηματισθείσας πρόβλεψης δεν θα προκύψουν άλλες υποθέσεις των οποίων η δικαστική έκβαση θα επηρεάσει σημαντικά την περιουσιακή κατάσταση και λειτουργία του ομίλου ΕΥΑΘ.

ΟΑΣΑ (Όμιλος)

Δικαστικές υποθέσεις

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της διοίκησης του Ομίλου ΟΑΣΑ και λαμβανομένης υπόψη της γνώμης της νομικής του υπηρεσίας, υφίστανται αγωγές και διεκδικήσεις τρίτων κατά του υπο-ομίλου συνολικού ύψους €1.026,9 εκατ. περίπου, από τις οποίες ποσό €971,9 εκατ. αφορά εργατικά και ασφαλιστικά, ποσό €6,3 εκατ. αφορά αγωγές αποζημιώσεων για ατυχήματα και ποσό €48,7 εκατ. αφορά λοιπές υποθέσεις. Για μέρος των αγωγών αυτών ποσού €63,87 εκατ. περίπου ο υπο-όμιλος ΟΑΣΑ πιθανολογεί ότι θα προκύψει ζημιά στο μέλλον και έχει καταχωρήσει στις οικονομικές καταστάσεις ισόποση πρόβλεψη.

Επίδικες απαιτήσεις

Η ΟΑΣΑ ΑΕ βασιζόμενη στο άρθρο 2 παρ. 1 και στα άρθρα 6 και 7 του Ν. 3086/2002 "Περί Οργανισμού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους" κατέθεσε στις 22.11.2013 αίτηση για αναγνώριση απαιτήσεών της κατά του Ελληνικού Δημοσίου (Υπ. Οικονομικών) και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας ύψους €72,8 εκατ.. Στη συνέχεια άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών την από 22.9.2015 αγωγή του κατά των ιδίων ως άνω, για ποσό €185,9 εκατ., στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το ανωτέρω ποσό των €72,8 εκατ., πλέον το ποσό των €59,4 εκατ. για τόκους υπερημερίας. Για τις απαιτήσεις από 01.01.2016 έως 31.12.2016 ο ΟΑΣΑ Α.Ε. άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή κατά των ιδίων ως άνω, για ποσό €86,4 εκατ. και για απαιτήσεις από 01.01.2017 έως 31.12.2017 ο ΟΑΣΑ Α.Ε. άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών νέα αγωγή κατά των ιδίων ως άνω, για ποσό €104,6 εκατ..

Συνολικά το ποσό αυτής της απαίτησης του ΟΑΣΑ ανέρχεται σε €436,3 εκατ. Η εκδίκαση των υποθέσεων αναμένεται.

ΟΚΑΑ (Όμιλος)

Κατά την 31.12.2018 υφίστανται ένδικες απαιτήσεις τρίτων κατά του ομίλου του ΟΚΑΑ συνολικού ποσού περίπου € 253.957,61 για τις οποίες έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη. Η ανάλυση της πρόβλεψης βασίζεται σε επιστολές δικηγόρων του ΟΚΑΑ.

ΚΑΘ

Αγωγές τρίτων και υπαλλήλων κατά της Εταιρείας

Κατά την ημερομηνία τέλους χρήσης υπάρχουν οι κάτωθι αγωγές κατά της ΚΑΘ:

- υπάλληλος της ΚΑΘ Α.Ε., κατέθεσε αγωγή κατά της ΚΑΘ Α.Ε., από ατύχημα που έχει προκληθεί εν ώρα εργασίας, ύψους € 222.231,78, η οποία εκδικάστηκε 29/03/2019 και αναμένεται η έκδοση της απόφασης. Την παρούσα χρονική στιγμή και δεδομένου του ότι η αγωγή στρέφεται κατά της Εταιρείας αλλά και κατά της μισθώτριας εταιρείας στον χώρο της οποίας συνέβη το ατύχημα, η ΚΑΘ Α.Ε. αδυνατεί να προβεί σε οποιαδήποτε αξιόπιστη εκτίμηση της έκβασης της αγωγής αυτής, καθώς και της τυχόν οικονομικής επίδρασης αυτής.
- ο ΕΦΚΑ κατέθεσε αγωγή κατά της ΚΑΘ Α.Ε. για την προαναφερόμενη περίπτωση αγωγής του εργαζομένου κατά της Εταιρείας, ύψους 2.454,76€ για την οποία και αναμένεται απόφαση.
- 15 εκ των εργαζομένων της ΚΑΘ Α.Ε. έχουν καταθέσει αγωγικό αίτημα με κύρια βάση αγωγής (€ 134.917,50) τη μη υπαγωγή στο ενιαίο μισθολόγιο και επικουρική βάση αγωγής (€ 73.750) αναφορικά με την αντισυμβατικότητα του νόμου για την κατάργηση των επιδομάτων.
- Επίσης 5 εκ των εργαζομένων της ΚΑΘ Α.Ε. έχουν καταθέσει αγωγικό αίτημα με κύρια βάση αγωγής (€ 27.500) την αντισυμβατικότητα του νόμου για την κατάργηση των επιδομάτων.

Αγωγές της Εταιρείας κατά τρίτων

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η ΚΑΘ είχε επίδικες απαιτήσεις από πελάτες της, ύψους € 375.746,28, ενώ κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων το αντίστοιχο ποσό ανέρχεται σε € 246.064,62, καθώς μέρος των αγωγικών αιτημάτων κατά των πελατών ματαιώθηκαν μετά τη διευθέτηση των οφειλών τους.

ΑΕΔΙΚ

Επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές

Η ΑΕΔΙΚ έχει ασκήσει αγωγή κατά της εταιρείας «ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Α.Ε.» για συνολικό ποσό € 17.683.071,12 το οποίο αφορά απαιτήσεις οι οποίες δημιουργήθηκαν κατά την διαδικασία παράδοσης και παραλαβής της εκμετάλλευσης λειτουργίας της Διώρυγας στην «Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου» και σε αποζημίωση για θετική και αποθετική ζημία που προκάλεσε στην εταιρεία και στην δημόσια περιουσία η διαχείριση της διώρυγας. Κατόπιν αναβολών, εξεδόθη η υπ' αριθμό 4296/2017 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία απέρριψε την ως άνω αγωγή ως απαράδεκτη λόγω υπαγωγής της εναγόμενης εταιρείας σε πτώχευση ήδη από τις 10/9/2010 και αναστολής έκτοτε των ατομικών καταδικαστικών μέτρων κατά της πτωχεύσασας εταιρείας.

Αγωγή κατά της εταιρείας «ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Α.Ε.» με την οποία αιτείται να καταβάλει το ποσό των € 851.623,37 πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ νομιμοτόκως για τα οφειλόμενα μισθώματα από 10.09.2008 έως 09.09.2009 και από 10.09.2009 έως 23.12.2009. Προσδιορίστηκε δικάσιμος την 22.03.2018. Η ικανοποίηση των ανωτέρω υποθέσεων προβλέπεται αβέβαιη, καθώς θα πρέπει να αναμένεται η περάτωση των εργασιών της πτώχευσης η οποία διαρκεί αρκετά έτη προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η πτωχευτική περιουσία της εταιρείας επαρκεί ώστε μετά τη ρευστοποίηση της να ικανοποιηθεί έστω εν μέρει η Α.Ε.Δ.Ι.Κ.

Η ΑΕΔΙΚ εμπλέκεται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις στα πλαίσια της κανονιστικής λειτουργίας της. Η Διοίκηση της ΑΕΔΙΚ καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της ΑΕΔΙΚ ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας της.

ΕΛΤΑ

Απαιτήσεις από Καθολική Υπηρεσία

Μέχρι και το 2012, μέρος της αποζημίωσης των Ελληνικών Ταχυδρομείων για το κόστος Καθολικής Υπηρεσίας αντισταθμιζόταν από την αποκλειστικότητα που κατείχαν στη διακίνηση επιστολών βάρους μέχρι 50 γραμμάρια. Σε συνέχεια της εφαρμογής της τρίτης Ταχυδρομικής Οδηγίας και σύμφωνα με τον νόμο ενσωμάτωσης αυτής (Ν. 4053/2012 «Περί Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων), η ελληνική ταχυδρομική αγορά απελευθερώθηκε πλήρως από την 01.01.2013. Τα ΕΛΤΑ καθίστανται Φορέας Παροχής Καθολικών Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στην Ελλάδα για διάστημα 15 ετών από την έναρξη της πλήρους απελευθέρωσης, δηλαδή έως την 31η Δεκεμβρίου 2028.

Με τον ίδιο νόμο (άρθρο 8) καθορίζεται ο τρόπος χρηματοδότησης της Καθολικής Υπηρεσίας. Ορίζεται συγκεκριμένα η εφαρμογή μηχανισμού αποζημίωσης για το κόστος Καθολικής Υπηρεσίας, ο οποίος πρέπει να είναι σύμφωνος με την Ευρωπαϊκή Ταχυδρομική Οδηγία, καθώς και το δίκαιο του ανταγωνισμού. Το καθαρό κόστος παροχής της Καθολικής Υπηρεσίας επιβαρύνει τον φορέα παροχής Καθολικής Υπηρεσίας κατά το μέρος παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών εντός της Καθολικής Υπηρεσίας, τους φορείς παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών εντός της Καθολικής Υπηρεσίας και τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στο άρθρο 8 του Ν. 4053/2012 αναφέρεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται το μέρος του καθαρού κόστους παροχής της Καθολικής Υπηρεσίας που επιβαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, το οποίο αποδίδεται απευθείας στον δικαιούχο φορέα. Με την ίδια απόφαση και μετά από εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) καθορίζεται ο τρόπος επιμερισμού του μέρους του καθαρού κόστους που επιβαρύνει τους φορείς παροχής ταχυδρομικής υπηρεσίας. Η Ε.Ε.Τ.Τ. καθίσταται επίσης αρμόδια για την είσπραξη και απόδοση στον δικαιούχο φορέα παροχής Καθολικής Υπηρεσίας των αναλογούντων ποσών.

Το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων προετοίμασε σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με την αποζημίωση του Φορέα Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας – ΦΠΚΥ (ΕΛΤΑ) και ενεργώντας από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ το προκοινοποίησε τον Οκτώβριο του 2012 στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (DG Comp) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ως αποτέλεσμα σχολίων – ερωτημάτων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικών απαντήσεων και διαβουλεύσεων αποφασίστηκε η επικέντρωση στον υπολογισμό του καθαρού κόστους Καθολικής Υπηρεσίας.

Η εταιρεία ΕΛΤΑ έχοντας ως βάση και τα παραδείγματα άλλων χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποφανθεί ότι η αποζημίωση παροχής Καθολικής Υπηρεσίας που χορηγήθηκε από τα Κράτη - Μέλη προς τους αντίστοιχους φορείς παροχής Καθολικής Υπηρεσίας είναι σύμφωνη με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, προσπάθησε να αναδείξει το εύλογο της απαίτησης για την παροχή της Καθολικής Υπηρεσίας.

Για το σκοπό αυτό, το Ελληνικό Δημόσιο με τη συμβολή ανεξάρτητου συμβούλου κατάρτισαν το σχετικό μοντέλο αναφοράς και την τεκμηρίωση της μεθοδολογίας υπολογισμού του καθαρού κόστους Καθολικής Υπηρεσίας. Κατόπιν διαδοχικών συζητήσεων και βελτιώσεων προκειμένου να ικανοποιηθούν τα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις 3/6/2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη μεθοδολογία υπολογισμού του καθαρού κόστους Καθολικής Υπηρεσίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με βάση την απόφασή της C (2014) 5436, 1/8/2014, όπως δημοσιεύτηκε και στην επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφάσισε να μην προβάλλει αντιρρήσεις σχετικά με την αντιστάθμιση που παρέχεται στα ΕΛΤΑ με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την παροχή της Καθολικής Υπηρεσίας κατά το μεταβατικό καθεστώς για την περίοδο 2013-2014 ή 2013-2015 ως το ποσό των € 15 εκατ..

Κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας ανατέθηκε σε ανεξάρτητη εταιρεία μελετών ο υπολογισμός του καθαρού κόστους Καθολικής Υπηρεσίας σύμφωνα με το μοντέλο υπολογισμού του Ν. 4053/2012. Κατά τον υπολογισμό συνεκτιμώνται ενδεχόμενα άυλα και εμπορικά οφέλη του φορέα παροχής Καθολικής Υπηρεσίας.

Στις 19.04.2017 υπογράφηκε «Σύμβαση ανάθεσης παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας» μεταξύ του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Η σύμβαση έχει έναρξη ισχύος 19/4/2015, αφορά διάστημα έξι ετών και ρυθμίζει όλες τις λεπτομέρειες βάσει των οποίων η καθολική υπηρεσία παρέχεται από τα ΕΛΤΑ. Πρέπει να σημειωθεί ότι έως την υπογραφή της σύμβασης αυτής αντίστοιχη ισχύ είχε το «Συμβόλαιο διοίκησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ελληνικών Ταχυδρομείων» που είχε υπογραφεί στις 08.11.2010 μεταξύ του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και των ΕΛΤΑ, με ισχύ για περίοδο 6 ετών από 18.04.2009.

Με την ψήφιση σχετικής τροπολογίας στον πρόσφατο Νόμο 4463/2017 του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπ/νίων & Ενημέρωσης για τα «Μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων ηλεκτρονικών επικοινωνιών - Εναρμόνιση της νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/61/ΕΕ και άλλες διατάξεις» (νόμος 4463/2017), ορίζεται ότι το ύψος της αποζημίωσης της καθολικής υπηρεσίας για τα τρία πρώτα έτη (2013, 2014 και 2015) θα προσδιοριστεί κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου ρυθμιστή, της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ).

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν.4463/30.03.2017, προστέθηκε παράγραφος 6 στο άρθρο 8 του Ν.4053/2012, η οποία «ορίζει μεταβατικό στάδιο για την αποζημίωση της καθολικής υπηρεσίας των ετών 2013, 2014 και 2015. Για το μεταβατικό στάδιο, ο ΦΠΚΥ υποβάλλει στην ΕΕΤΤ τον υπολογισμό του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής υπηρεσίας των ετών 2013, 2014 και 2015 έως τις 30 Ιουνίου 2017. Η ΕΕΤΤ προβαίνει εν συνεχεία σε έλεγχο των υποβληθέντων στοιχείων και επαληθεύει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις το καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ανωτέρω ετών στο μέτρο που αυτό υφίσταται. Το επαληθευμένο από την ΕΕΤΤ καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ετών 2013, 2014 και 2015 δεν δύναται να υπερβεί τα δεκαπέντε (15) εκατομμύρια ευρώ ανά έτος και καλύπτεται στο σύνολό του από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ως Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ). Το ποσό αποδίδεται απευθείας στον δικαιούχο ΦΠΚΥ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης καθορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος απόδοσής του, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η νέα Σύμβαση ανάθεσης παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΦΠΚΥ θα ισχύει αναδρομικά από την ημερομηνία λήξης της προηγούμενης, ήτοι από 19.4.2015».

Αρχές Αυγούστου 2017 ψηφίστηκε Νόμος, ο οποίος με την παράγραφο 1 του άρθρου 39 του Κεφαλαίου Ε', τροποποιεί το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του Ν.4053/2012, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του Ν.4463/2017, ως εξής: «Από το επαληθευμένο από την ΕΕΤΤ καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ετών 2013, 2014 και 2015, ο Κρατικός Προϋπολογισμός καλύπτει έως το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων ευρώ ανά έτος, ως Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)».

Στις 16.04.2018 η ΕΕΤΤ κοινοποίησε στα Ελληνικά Ταχυδρομεία την απόφασή της 845/006/26-03-2018 με θέμα «Έκθεση επαλήθευσης Καθαρού Κόστους Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας ετών 2013, 2014 και 2015» σύμφωνα με την οποία το τελικό επαληθευμένο κόστος για την παροχή καθολικών υπηρεσιών για την περίοδο 2013 – 2015 προσδιορίζεται στα € 127.904.956.

Η εταιρεία ΕΛΤΑ, με βάση τα παραπάνω και θεωρώντας ότι οι απαιτήσεις για την Καθολική Υπηρεσία είναι άμεσα σχετιζόμενες με την εύρυθμη λειτουργία της, προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες με σκοπό την έγκριση από τις αρμόδιες αρχές της αποζημίωσης για την Καθολική Υπηρεσία και για το έτος 2016. Η μελέτη για τη μεθοδολογία και το καθαρό κόστος Καθολικής Υπηρεσίας για τη χρήση του 2016 κατατέθηκε στην ΕΕΤΤ εντός του 2017 προσδιορίζοντας τη σχετική απαίτηση στα € 46.823 χιλ.. Η ΕΕΤΤ στις 15/10/2018 κοινοποίησε στα ΕΛΤΑ την απόφασή της 868/007 με θέμα «Έκθεση επαλήθευσης Καθαρού Κόστους Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας έτους 2016» σύμφωνα με την οποία το επαληθευμένο κόστος για την παροχή καθολικών υπηρεσιών για το 2016 προσδιορίζεται σε € 39.551 χιλ.. Η διαφορά συνολικού ύψους € 7.272 χιλ. μεταξύ του αιτούμενου από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και του επαληθευμένου από την ΕΕΤΤ ποσού μειώνει αντίστοιχα τόσο το ποσό της συσσωρευμένης απαίτησης για την Καθολική Υπηρεσία, όσο και τα αποτελέσματα και τα ίδια Κεφάλαια της επιχείρησης.

Στις 16.05.2018 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 7118/2018 ενέκρινε και προχώρησε στην εκταμίευση προς τα ΕΛΤΑ ποσού ύψους € 22.500 χιλ. έναντι οφειλών για την Καθολική ταχυδρομική υπηρεσία της περιόδου 2013 - 2015. Στις 12/6/2018 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 8678/2018 ενέκρινε και προχώρησε στην εκταμίευση προς τα ΕΛΤΑ επιπλέον ποσού ύψους € 22.500 χιλ. έναντι οφειλών για την Καθολική ταχυδρομική υπηρεσία της περιόδου 2013 - 2015.

Στις 29.06.2018 κατατέθηκε στην ΕΕΤΤ η μελέτη για τη μεθοδολογία και το καθαρό κόστος Καθολικής Υπηρεσίας για τη χρήση του 2017, η οποία περιλάμβανε καθαρό κόστος Καθολικής Υπηρεσίας (ΚΚΚΥ) ύψους € 54.936 χιλ. και επιπλέον ποσό ύψους € 23.175 χιλ. ως κόστος χρηματοδότησης με το οποίο έχουν επιβαρυνθεί τα ΕΛΤΑ εξαιτίας της έλλειψης αποζημίωσης για την παροχή καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των παρελθόντων ετών 2013 – 2015. Στις 18/2/2019 η ΕΕΤΤ κοινοποίησε στα ΕΛΤΑ την απόφασή της 884/011 με θέμα «Έκθεση επαλήθευσης Καθαρού Κόστους Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας έτους 2017» σύμφωνα με την οποία το επαληθευμένο κόστος για την παροχή καθολικών υπηρεσιών για το 2017 προσδιορίζεται σε € 37.430 χιλ. και επιπλέον δε συνυπολογίζεται κόστος χρηματοδότησης της ΚΥ.

Στις 11.10.2018 με βάση το ΦΕΚ Α' 179_Ν4569 2018 και συγκεκριμένα το άρθρο 49, τροποποιούνται τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παρ. 6 του άρθρου 8 του Ν.4053/2012, όπως αυτά ισχύουν και αντικαθίστανται ως εξής: «6. Ορίζεται μεταβατικό στάδιο για την αποζημίωση της καθολικής υπηρεσίας των ετών 2013 έως και 2017. Για το μεταβατικό στάδιο, ο Φ.Π.Κ.Υ. υποβάλλει στην Ε.Ε.Τ.Τ. τον υπολογισμό του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής υπηρεσίας των ετών 2013, 2014 και 2015 έως τις 30 Ιουνίου 2017 και των ετών 2016 και 2017 σύμφωνα με το άρθρο 9 της με αριθμ. 697/129/18.7.2013 απόφασης της Ε.Ε.Τ.Τ. (Β' 2016). Η Ε.Ε.Τ.Τ. προβαίνει εν συνεχεία σε έλεγχο των υποβληθέντων στοιχείων και επαληθεύει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ανωτέρω ετών στο μέτρο που αυτό υφίσταται. Από το επαληθευμένο από την Ε.Ε.Τ.Τ. καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ετών 2013 έως και 2017 ο κρατικός προϋπολογισμός καλύπτει έως το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ ανά έτος, ως Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ).»

Επιπλέον στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4463/2017 (Α' 42) στο τέλος του Μέρους Β' του Παραρτήματος Ι του ν. 4053/2012, η φράση «για την περίοδο 2013-2015» αντικαθίσταται με τη φράση «για την περίοδο 2013-2017».

Στις 24.10.2018 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 2013/Η με θέμα: «Παροχή καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για τα οικονομικά έτη 2016 και 2017» διαβίβασε αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομικών για την παροχή σχετικής πίστωσης ποσού € 30.000 χιλ..

Στις 31.10.2018 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 2027 ενέκρινε και προχώρησε στην εκταμίευση προς τα ΕΛΤΑ ποσού ύψους € 15.000 χιλ. έναντι οφειλών για την Καθολική ταχυδρομική υπηρεσία της περιόδου 2016.

Στις 24.12.2018 στο ΦΕΚ Α' 218_Ν4587 2018 και συγκεκριμένα στο άρθρο 71 αναφέρεται ότι στο άρθρο 8 παρ. 6 του ν. 4053/2012 (Α' 44) «Ρύθμιση λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς, θεμάτων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, μετά το εδάφιο δ' προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Το ποσό του προηγούμενου εδαφίου δύναται να κατατεθεί στον ΦΠΚΥ πριν από την οριστική επαλήθευσή του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας από την ΕΕΤΤ για το έτος 2017, εφόσον η Αρχή εκτιμά ότι το σχετικό κόστος υπερβαίνει σαφώς το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ».

Στις 14.02.2019 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης προχώρησε στην εκταμίευση ποσού € 10 εκατ. ως τμήμα της αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας για το 2017, ενώ και το υπόλοιπο ποσό των € 5 εκατ. εισπράχθηκε από τα ΕΛΤΑ στις 26/3/2019.

Στις 24.04.2019 το ΦΕΚ Τεύχος Α' 65 με τον Ν.4607 2019 και συγκεκριμένα το άρθρο 59 του Κεφαλαίου Ε' τροποποιεί το άρθρο 8 του ν. 4053/2012 αναφέροντας: «Στην παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 4053/2012 (Α' 44), η οποία προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4463/2017 (Α' 42), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στο πρώτο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018 (Α' 179), οι λέξεις «έως και 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως και 2019».

β) Στο δεύτερο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018, οι λέξεις «και των ετών 2016 και 2017» αντικαθίστανται με τις λέξεις «2016, 2017, 2018 και 2019».

γ) Στο τέταρτο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018, οι λέξεις «έως και 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως και 2019».

δ) Στο πέμπτο εδάφιο, που προστέθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4587/2018 (Α' 218) οι λέξεις «για το έτος 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για τα έτη 2017 και 2018».

Μετά το πέμπτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Για το έτος 2019 το ανωτέρω ποσό μπορεί να κατατεθεί στον φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας πριν από την επαλήθευση του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας από την Ε.Ε.Τ.Τ. για το έτος αυτό, εφόσον η Αρχή προβλέπει, βάσει των κοστολογικών - οικονομικών στοιχείων παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2019, σε συνδυασμό με το επαληθευμένο ετήσιο καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για τα έτη 2013 έως και 2017, ότι το σχετικό κόστος θα υπερβεί για το έτος 2019 το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ.»

Στις 21/6/2019 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 9889/2019 με θέμα: «Παροχή καθαρού κόστους καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για τα οικονομικά έτη 2018-2019» διαβίβασε αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομικών για την παροχή σχετικής πίστωσης ποσού € 30.000 χιλ.. Στις 4/7/2019 επιπλέον

το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 395/Η ενέκρινε τη δέσμευση πίστωσης ύψους € 15.000 χιλ. για δαπάνη παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για το οικονομικό έτος 2018. Η είσπραξη της αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας των € 15.000 χιλ. για το 2018 έλαβε χώρα στις 19/7/2019.

Με βάση το μοντέλο της μελέτης του Ν. 4053/2012 το καθαρό κόστος Καθολικής Υπηρεσίας για την περίοδο 01.01.2013 – 31.12.2018 υπολογίσθηκε στα € 242.386 χιλ. (2018: € 37.500 χιλ. εκτίμηση για το 2018, 2017: € 37.430 χιλ. με βάση την 884/011/18-02-2019 απόφαση της ΕΕΤΤ για το 2017, 2016: € 39.551 χιλ. με βάση την 868/007/15-10-2018 απόφαση της ΕΕΤΤ, 2013-2015: € 127.905 χιλ. με βάση την 845/006/26-03-2018 απόφαση της ΕΕΤΤ).

Απαιτήσεις τρίτων κατά ΕΛΤΑ

Τα ποσά που αναφέρονται κατωτέρω είναι σε απόλυτα νούμερα.

- Ομάδα συνταξιούχων ΕΛΤΑ διεκδικεί δικαστικά με αγωγές που έχει ασκήσει τη διαφορά αποζημίωσης που έλαβαν κατά την αποχώρησή τους από τα ΕΛΤΑ και της αποζημίωσης του Κ.Ν. 2112/1920, ποσού € 9.435 χιλ.. Από τη διαμορφωμένη έως σήμερα νομολογία, η διοίκηση των ΕΛΤΑ αναμένει ότι οι αγωγές αυτές δεν θα ευδοκιμήσουν. Πρωτοδίκως, όσες έχουν συζητηθεί, έχουν όλες απορριφθεί. Επίσης έχουν εκδοθεί και δυο αποφάσεις Εφετείου, οπότε για δυο υποθέσεις εξ' αυτών το νομικό θέμα έχει κριθεί τελεσίδικα.
- Κ/Ξ Εταιρειών που ανέλαβαν την εκτέλεση του έργου «κτιριακές εγκαταστάσεις νέου αυτοματοποιημένου Κέντρου Διαλογής Αττικής (ΚΔΑ)» διεκδικούν δικαστικώς πρόσθετο εργολαβικό αντάλλαγμα ποσού € 17.800.000 πλέον Φ.Π.Α. και τόκων με 15 αγωγές που εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας ενώπιον του Π.Π.Α. μετά από παραπομπή τους από το Εφετείο Αθηνών. Οι αγωγές αυτές εκδικάσθηκαν στις 13/12/2018, 28/09/2017 και 27/09/2018. Αυτές που είχαν προσδιορισθεί για τις 28/09/2017 αναβλήθηκαν για τις 27/09/2018, όπου και συζητήθηκαν. Σε 12 υποθέσεις εξ αυτών (που συνεκδικάσθηκαν) εκδόθηκε απόφαση, η οποία δεν έκρινε την υπόθεση επί της ουσίας αλλά παρέπεμψε την εκδίκασή τους από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, ενώπιον του οποίου δεν έχει προσδιορισθεί ακόμη η εκδίκασή τους και εκτιμούμε ότι αυτή θα καθυστερήσει τουλάχιστον ένα έτος.
- Κοινοπραξία εταιρειών έχει ασκήσει κατά των ΕΛΤΑ αγωγή, ενώπιον του Μ.Π.Α. που εκδικάστηκε με τη διαδικασία των εργατικών διαφορών μετ' αναβολή στις 30/10/2012 και ζητά το ποσό των € 171.851,06, που αφορά, όπως ισχυρίζεται, αμοιβή της για πρόσθετες υπηρεσίες που προσέφερε σε σχέση με την επέκταση της σύμβασης έτερης Κ/Ξ εταιρειών και ΕΛΤΑ Α.Ε.. Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε για τυπικό λόγο στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας και επαναφέρθηκε με κλήση για τις 12/11/2015 και μετ' αναβολή λόγω της αποχής των δικηγόρων για τις 03/11/2016 και επ' αυτής εκδόθηκε απόφαση που απορρίπτει την αγωγή και μέχρι σήμερα δεν έχει ασκηθεί έφεση κατ' αυτής.
- Πρώην Γενικός Διευθυντής των ΕΛΤΑ διεκδικεί με αγωγή του το ποσό των € 3.400.000 ως πνευματικά του δικαιώματα για τη χρήση από τα ΕΛΤΑ του Ταχυδρομικού Κώδικα, του οποίου θεωρεί, ότι είναι πνευματικός δημιουργός. Η αγωγή αυτή εκδικάσθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και απορρίφθηκε. Κατ' αυτής έχει ασκηθεί έφεση από τον αντίδικο η οποία έχει συζητηθεί και εκδόθηκε επ' αυτής προδικαστική απόφαση. Η συζήτηση της υπόθεσης επαναφέρθηκε με κλήση του ενάγοντος, αναβλήθηκε και συζητήθηκε στο Εφετείο Αθηνών στις 07/12/2017 και απορρίφθηκε.
- Εταιρεία που είχε αναλάβει την προμήθεια του εξοπλισμού των Κέντρων Διαλογής ΕΛΤΑ, Αεροδρομίου και Αττικής, καθώς επίσης και την τεχνική υποστήριξη – συντήρησή του για έξι (6) έτη μετά την περίοδο εγγύησης, με αγωγή της ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ζητεί από τα ΕΛΤΑ το ποσό των € 1.179.885 που αφορά εκδοθέντα και ανείσπρακτα τιμολόγια για αντικατάσταση φθαρμένων και αναλωσίμων ανταλλακτικών που προμήθευσε τα ΕΛΤΑ κατά την περίοδο της εγγύησης. Η αγωγή αυτή εκδικάσθηκε και εκδόθηκε απόφαση που την έκανε δεκτή. Κατά της απόφασης αυτής έχει ασκηθεί έφεση η οποία είχε ορισθεί να συζητηθεί στις 17/11/2016 και αναβλήθηκε για τις 08/03/2018 στο Εφετείο Αθηνών, οπότε και συζητήθηκε και έγινε δεκτή η έφεση και απορρίφθηκε η αγωγή.
- Εταιρεία που είχε αναλάβει την αγορά και κατασκευή του Κέντρου Διαλογής Θεσσαλονίκης για λογαριασμό της Κ.Ε.Δ., στην οποία τα ΕΛΤΑ είχαν αναθέσει το έργο αυτό για λογαριασμό τους, με αγωγή της κατά των ΕΛΤΑ, που εκκρεμεί ενώπιον του Πολ. Πρωτ. Θεσσαλονίκης, ζητά το ποσό των € 400.000. Η αγωγή ήταν προς εκδίκαση στις 16/05/2016 και αναβλήθηκε λόγω της αποχής των δικηγόρων για τις 30/10/2017, οπότε και συζητήθηκε και παραπέμφθηκε να εκδικαστεί από το Πολ. Πρωτοδικείο Αθηνών και δεν έχει προσδιορισθεί ακόμη η συζήτησή της.
- Ομάδες υπαλλήλων έχουν ασκήσει αγωγές κατά των ΕΛΤΑ με αίτημα την αποζημίωση των ημερών της κανονικής άδειας που δεν έλαβαν για τα έτη 2010-2016 (κατά περίπτωση), προσαυξημένη κατά 100%. Το ποσό που διεκδικούν ανέρχεται στις € 1.064.447. Οι αγωγές αυτές είχαν προσδιορισθεί για συζήτηση στο Ειρηνοδικείο Αθηνών κατά τις

δικασίμους των: 24/05/2016, 08/06/2016 και 02/05/2017. Οι δυο πρώτες αναβλήθηκαν για τις δικασίμους των: 25/10/2017 και 27/11/2017. Η τρίτη συζητήθηκε κατά τη δικάσιμο της 02/05/2017, αφορά το ποσό των € 17.194,35, έγινε δεκτή στο σύνολό της και έχει ασκηθεί έφεση κατ' αυτής η οποία δεν έχει προσδιορισθεί ακόμη στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Οι αγωγές που είχαν προσδιορισθεί για την 25/10/2017 αναβλήθηκαν για τη δικάσιμο της 29/01/2019, οπότε συζητήθηκαν και απορρίφθηκαν στο σύνολό τους με απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Οι αγωγές αυτές καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσό της διεκδίκησης των εργαζομένων που πλησιάζει τα 800.000 €. Και κατά της απόφασης αυτής, μπορεί να ασκηθεί έφεση, η οποία όμως δεν έχει ακόμη ασκηθεί.

Αυτή που είχε προσδιορισθεί για την 27/11/2017, συζητήθηκε, έγινε δεκτή σε πρώτο βαθμό και έχει ασκηθεί κατ' αυτής έφεση. Το ποσό που πρωτοδίκως έχουν υποχρεωθεί τα ΕΛΤΑ να καταβάλλουν ανέρχεται στις € 326.000 πλέον των τόκων υπερημερίας. Μόλις επισπευσθεί η εκτέλεσή της - διότι έχει κριθεί ως προσωρινώς εκτελεστή - θα ασκηθεί από τα ΕΛΤΑ αίτηση αναστολής αλλά δεν είναι βέβαιο ότι θα επιτευχθεί η αναστολή της.

Δεδομένου ότι το θέμα της αποζημίωσης των αδειών για τα έτη αυτά είχε ρυθμιστεί με Κοινή Συμφωνία Εργαζομένων και Επιχείρησης, σε εκτέλεση της οποίας μάλιστα έχει καταβληθεί και μέρος των αιτούμενων, αναμένεται από τη διοίκηση των ΕΛΤΑ ότι οι αγωγές αυτές θα απορριφθούν και μάλιστα έχει εκδοθεί ήδη τελεσίδικη απόφαση στη Θεσσαλονίκη, όπου δέχεται την έλλειψη υπαιτιότητας στην εταιρεία και επομένως για αποζημίωση της άδειας με προσαύξηση 100%.

8. Ομάδες υπαλλήλων έχουν ασκήσει αγωγές κατά των ΕΛΤΑ ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με αίτημα την καταβολή διαφοράς αποζημίωσης από την ήδη καταβληθείσα για εκτός έδρας μετακινήσεις που πραγματοποίησαν κατά το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο του 2012 μέχρι τον Νοέμβριο του 2015. Το συνολικό αιτούμενο ποσό ανέρχεται σε € 224.245,11. Οι αγωγές συζητήθηκαν στις 02/03/2018, 19/03/2018 και 05/03/2019 και απορρίφθηκαν, οπότε τα Ελληνικά Ταχυδρομεία έχουν ήδη αναζητήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά.

9. Εταιρεία έχει ασκήσει αγωγή κατά των ΕΛΤΑ και της θυγατρικής εταιρείας ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΛΤΑ για το ποσό των € 1.687.713,18, το οποίο ισχυρίζεται ότι της οφείλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρο ως αντικαταβολές για δέματα που έχουν διακινηθεί μέσω των εταιριών του ομίλου ΕΛΤΑ. Η αγωγή αυτή κρίνεται από τη διοίκηση των ΕΛΤΑ ως παντελώς αόριστη, αναπόδεικτη και από δειγματοληπτικούς κυρίως ελέγχους που έχουν γίνει, και από τις δυο εταιρείες, δεν έχουν αποδειχθεί οι ισχυρισμοί της. Για το λόγο αυτό η ίδια η ενάγουσα εταιρεία πρότεινε την αναβολή της εκδίκασης της αγωγής της κατά τη δικάσιμο της 09/03/2017, οπότε και αναβλήθηκε για τις 14/03/2019. Η διοίκηση των ΕΛΤΑ αναμένει ότι η αγωγή αυτή, που δεν βαρύνει εξάλλου τα Ελληνικά Ταχυδρομεία στο σύνολό της δεν πρόκειται να γίνει δεκτή.

10. Ομάδες υπαλλήλων έχουν ασκήσει κατά των ΕΛΤΑ αγωγές (τέσσερις σε σύνολο) με αίτημα την καταβολή συνολικά του ποσού των € 1.209.472 που αποτελεί τη μείωση των αποδοχών που υπέστησαν με βάση την § α' του πρώτου όρου της από 20/07/2017 Κοινής Συμφωνίας Πλαίσιο μεταξύ ΕΛΤΑ και ΠΟΣΤ αλλά και τις μειώσεις που έχουν υποστεί λόγω των μνημονιακών νόμων. Δυο από τις αγωγές αυτές αναβλήθηκαν για 26/09/2019, μια για τις 11.10.2019 και η τελευταία που εκδικαζόταν στις 06.06.2019 επίσης αναβλήθηκε. Η διοίκηση των ΕΛΤΑ εκτιμά ότι στο σύνολό τους θα απορριφθούν.

11. Δικηγόρος των ΕΛΤΑ έχει ασκήσει κατά των ΕΛΤΑ αγωγή η οποία είχε προσδιορισθεί προς εκδίκαση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών στις 19.02.2019 και αναβλήθηκε για τις 11.02.2020 με αίτημα την καταβολή του ποσού των € 217.227,40 που αφορά τις αποδοχές από το έτος 2010 που τοποθετήθηκε με ΚΥΑ στα ΕΛΤΑ μέχρι και το έτος 2014 που με νέα ΚΥΑ τοποθετήθηκε εκ νέου στα ΕΛΤΑ. Την αρχική ΚΥΑ της τοποθέτησης, τα ΕΛΤΑ την είχαν προσβάλει διότι θεωρούσαν ότι δεν μπορούσαν να τον απασχολήσουν και να επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό τους. Το αίτημά τους είχε γίνει αρχικά δεκτό και ο εν λόγω δικηγόρος είχε τοποθετηθεί σε Δημόσιο Φορέα, όπου όμως ουδέποτε ολοκληρώθηκε η πράξη τοποθέτησης και η εκεί απασχόληση. Για το λόγο αυτό προσέφυγε στο ΣΤΕ, το οποίο με απόφασή του έκρινε ότι πρέπει να προσληφθεί από τα ΕΛΤΑ. Επειδή τα ΕΛΤΑ δεν έχουν ευθύνη, για το χρονικό διάστημα από το 2010 έως το 2014 που τον προσέλαβαν, να καταβάλλουν μισθούς υπερημερίας έχουν προσβάλλει την πρόσληψή με αίτηση ακύρωσης που εκκρεμεί ενώπιον του ΣΤΕ. Ο ίδιος ο δικηγόρος έχει ζητήσει το ποσό των € 175.775 που αφορά μισθούς υπερημερίας από το Δημόσιο με ξεχωριστή αγωγή. Η διοίκηση των ΕΛΤΑ πιθανολογεί ότι ο ισχυρισμός των ΕΛΤΑ περί έλλειψης ευθύνης για το χρονικό διάστημα που ο εν λόγω δικηγόρος δεν είχε τοποθετηθεί θα γίνει δεκτός και η αγωγή θα απορριφθεί.

Απαιτήσεις ΕΛΤΑ κατά τρίτων

1. Ρυθμιστική Αρχή είχε επιβάλει σε βάρος των ΕΛΤΑ πρόστιμα για τέλη ειδικής αδείας που αθροιστικά για τα έτη 2003, 2004 και 2005 ανέρχονται σε € 1.450.889,39. Οι αποφάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής προσεβλήθησαν από τα ΕΛΤΑ στα

Διοικητικά Δικαστήρια και στο ΣτΕ. Όσον αφορά το τέλος του 2003, ποσού € 428.250,04, η προσφυγή των ΕΛΤΑ έγινε δεκτή και το ποσό αυτό έχει εισπραχθεί. Για το τέλος του έτους 2004, ποσού € 526.341,19 (αρχικό ποσό € 397.538,66 πλέον προσαυξήσεων ύψους € 128.802,53) η προσφυγή των ΕΛΤΑ απερρίφθη από το Διοικητικό Εφετείο, στη συνέχεια ασκήθηκε έφεση κατά της απορριπτικής απόφασης η οποία επίσης απερρίφθη και έχει ασκηθεί κατ'αυτής αίτηση αναιρέσεως, η οποία συζητήθηκε στο Συμβούλιο Επικρατείας την 12/06/2019. Ως προς το τέλος του 2005 (αρχικό ποσό € 401.163,64 πλέον προσαυξήσεων ύψους € 4.011,64) οι αποφάσεις επί της ανακοπής των ΕΛΤΑ από το Διοικητικό Πρωτοδικείο και Εφετείο είναι υπέρ των ΕΛΤΑ. Με απόφαση του ΣτΕ, μετά από αναίρεση της Ρυθμιστικής Αρχής, η υπόθεση αυτή συζητήθηκε στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών στις 07.11.2018, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 676/2019 αναβλητική απόφαση και αναμένεται η εκ νέου συζήτηση στις 18.09.2019. Σε περίπτωση που οι προσφυγές των ΕΛΤΑ γίνουν εν τέλει δεκτές τα ποσά που έχουν ήδη καταβάλει τα ΕΛΤΑ προς την Ρυθμιστική Αρχή δύναται να τα αναζητήσουν από την Αρχή.

2. Τα ΕΛΤΑ έχουν ασκήσει αγωγή κατά πρώην υπαλλήλου τους και της συζύγου του για την ανόρθωση της ζημίας τους από τις καταθέσεις διαθεσίμων του στην Τράπεζα Κρήτης και την απόδοση της ωφέλειας που αποκόμισαν από τις καταθέσεις αυτές, που είναι της τάξεως των € 733.675,72. Τελεσιδικώς έχει επιδικασθεί στα ΕΛΤΑ με την υπ' αριθμ. 5465/2007 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, το ποσό των € 699.652,01. Την απόφαση αυτή έχουν προσβάλει οι αντίδικοι με αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου, η οποία έγινε δεκτή και η υπόθεση παραπέμφθηκε για εκ νέου εκδίκαση στο Εφετείο Αθηνών. Η έφεση αυτή απορρίφθηκε και κατ'αυτής ο αντίδικος άσκησε αίτηση αναιρέσεως που συζητήθηκε στις 12/10/2015 και επ' αυτής έχει εκδοθεί απόφαση που απορρίπτει την αναίρεση. Έτσι, η αξίωση των ΕΛΤΑ έχει κριθεί αμετάκλητα και θα επιχειρηθεί με κάθε νόμιμο μέσο η είσπραξή της.

3. Τα ΕΛΤΑ έχουν ασκήσει αγωγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά δημοσίου οργανισμού για το ποσό των € 6.509.508,16 το οποίο τους οφείλει για τη διακίνηση της αλληλογραφίας του. Η αγωγή αυτή εκδικάσθηκε στις 28/04/2015 και επ' αυτής εκδόθηκε απόφαση που παραπέμπει την υπόθεση για εκδίκαση στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, ενώπιον του οποίου εκδικάσθηκε στις 11/04/2019 και εκκρεμεί η έκδοση απόφασης. Η αγωγή αυτή αναμένεται από τη διοίκηση των ΕΛΤΑ να γίνει δεκτή δεδομένου ότι το έργο έχει εκτελεστεί και το έχει αποδεχθεί η αναθέτουσα αρχή, οπότε η είσπραξη του ποσού κρίνεται από τα ΕΛΤΑ ως βέβαιη.

4. Τα ΕΛΤΑ έχουν ασκήσει αγωγή κατά Κ/Ξ Εταιρειών για το ποσό των € 949.233,31 εντόκως από 31/05/2005, με αίτημα την καταβολή του ποσού αυτού για ελαττώματα του έργου που είχε αναλάβει, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στην Β.2. περίπτωση. Η αγωγή αυτή εκδικάσθηκε στο Π.Π.Α. στις 27/09/2018 και επ' αυτής εκδόθηκε απόφαση που παραπέμπει την εκδίκασή της από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών. Η εκδίκασή της από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών δεν έχει ακόμη προσδιορισθεί. Η διοίκηση των ΕΛΤΑ αναμένει ότι η αγωγή αυτή θα γίνει δεκτή τουλάχιστον για το μεγαλύτερο μέρος του διεκδικούμενου ποσού χωρίς όμως να μπορεί να εκτιμηθεί το ύψος του.

5. Τα ΕΛΤΑ έχουν απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο για ταχυδρομικό έργο που είχαν παράσχει σε Υπουργείο ύψους € 5.033.671,06, για τη διεκδίκηση της οποίας έχει ασκηθεί αγωγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης είχε ορισθεί η 14/05/2019. Αναβλήθηκε για τη δικάσιμο της 21/01/2020.

6. Τα ΕΛΤΑ έχουν απαίτηση από το Ελλ. Δημόσιο για ταχυδρομικό έργο που είχαν παράσχει σε Υπουργείο ύψους € 677.825,56, για τη διεκδίκηση της οποίας έχει ασκηθεί αγωγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η υπόθεση συζητήθηκε στις 14/05/2019 και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

7. Τα ΕΛΤΑ έχουν απαίτηση από το Ελλ. Δημόσιο για ταχυδρομικό έργο που είχαν παράσχει σε Υπουργείο ύψους € 760.546,91, για τη διεκδίκηση της οποίας έχει ασκηθεί αγωγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Ακολουθήθηκε η διαδικασία του ενδοδικαστικού συμβιβασμού, η οποία δεν τελεσφόρησε. Αναμένεται ο προσδιορισμός τακτικής δικασίμου.

8. Από τη δραστηριότητα των ΕΛΤΑ ως πάροχος Ηλεκτρικής Ενέργειας έχουν προκύψει ζημιές από καταναλωτές που ανέρχονται σε € 128.326,12. Από το ποσό αυτό όσες οφειλές ανέρχονται άνω των € 1.000,00 θα επιδιωχθεί η είσπραξή τους με δικαστικές διαδικασίες δηλαδή με άσκηση αγωγών. Για τις μικρότερες οφειλές θα επιδιωχθεί η είσπραξη των ποσών αυτών με εξωδικαστικές διαδικασίες. Ένα μέρος των οφειλών αναμένεται να εισπραχθεί.

Απαιτήσεις τρίτων κατά TAXYMETAFOPES EΛΤΑ Α.Ε.

Η από 27/7/2007 αγωγή κατά Ταχυμεταφορών ΕΛΤΑ για ποσό € 301.599, δικάστηκε στις 25/1/2012 ενώ προβλήθηκε και αντίθετη αξίωση της Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ ποσού € 79.937. Με προδικαστική απόφαση έχει ορισθεί

πραγματογνώμονας. Η διοίκηση των ΕΛΤΑ θεωρεί ότι η έκβαση της δίκης είναι αμφίβολη και ως εκ τούτου θεωρεί ότι δεν απαιτείται η διενέργεια σχετικής πρόβλεψης στις οικονομικές καταστάσεις της Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ Α.Ε..

Απαιτήσεις ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΛΤΑ Α.Ε κατά τρίτων

Περί της απαίτησης της Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ από δημόσιο οργανισμό ύψους € 601 χιλ., απορρίφθηκε αγωγή της Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ από το Εφετείο Αθηνών, η οποία πρωτοδίκως είχε γίνει δεκτή στο σύνολο και είχε ως βάση τα τιμολόγια και τις μεταξύ των 2 αντιδίκων συμβάσεις, με την αιτιολογία ότι οι συμβάσεις αυτές ήταν παράτυπες, καθώς δεν είχε ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη από τον δημόσιο οργανισμό διαδικασία. Συντάσσεται από τα ΕΛΤΑ ήδη αγωγή με βάση τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, η οποία αναμένεται από τη διοίκηση των ΕΛΤΑ να ευδοκιμήσει για το σύνολο της απαίτησης.

ΔΕΘ

Επίδικες και υπό διαιτησία υποθέσεις

- Κατά της ΔΕΘ ΑΕ εκκρεμούν αγωγές εργαζομένων και τρίτων ποσού € 1.624.000 περίπου, από τις οποίες ποσό € 354.068,31 περιλαμβάνονται στα βιβλία της εταιρείας και για το υπόλοιπο σχηματίστηκε πρόβλεψη ύψους € 600.000,00. Η ΔΕΘ έχει καταθέσει αγωγές έναντι τρίτων ύψους € 488.000 περίπου.
- Ο πελάτης της απορροφημένης εταιρείας HELEXPO ΑΕ, Π. ΣΙΔΕΡΗΣ ΑΒΕΕ, ο οποίος οφείλει στις 31.12.2018 το ποσό των € 835.989,91 έχει ασκήσει αγωγές κατά της απορροφημένης εταιρείας HELEXPO Α.Ε, για αποζημιώσεις ζημιών που ισχυρίζεται ότι υπέστη, συνολικού ποσού € 5.324.744,53. Οι αγωγές απορρίφθηκαν και ασκήθηκε έφεση για την οποία η νομική σύμβουλος της ΔΕΘ εκτιμά ότι θα απορριφθεί και αυτή διότι δεν υπάρχουν βάσιμοι ισχυρισμοί.
- Εκτός των ανωτέρω περιπτώσεων, κατά την 31.12.2018 υφίστανται και αγωγές, εξώδικες προσκλήσεις και γενικά μελλοντικές διεκδικήσεις κατά της απορροφημένης εταιρείας HELEXPO ΑΕ, για τις οποίες η νομική υπηρεσία της ΔΕΘ εκτιμά ότι η δικαστική έκβαση του συνόλου των ανωτέρω υποθέσεων δεν θα επηρεάσει σημαντικά την περιουσιακή κατάσταση και λειτουργία της ΔΕΘ.
- Σε προηγούμενη χρήση είχε ασκηθεί αγωγή από Τράπεζα κατά της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΑΕ» με το δ.τ. «HELEXPRO ΑΕ-ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ για ποσό € 186.664,59 πλέον τόκων, που αφορά ισόποση εκχώρηση απαίτησης της υπεργολάβου εταιρείας «ΔΕΚΑ ΕΚΘΕΣΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ Α.Ε.» (μέτοχος της HELEXPRO) προς την τράπεζα, από έργο που είχε εκτελέσει για λογαριασμό της εταιρείας. Στην κλειόμενη χρήση η υπεργολάβος εισέπραξε το μεγαλύτερο μέρος της αμοιβής από το έργο αυτό λόγω αναγκαστικής κατάσχεσης από το Ελληνικό Δημόσιο.

Ελληνικές Αλυκές

Επίδικες υποθέσεις

Η εταιρεία «Ελληνικές Αλυκές» εμπλέκεται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας της. Η διοίκηση των «Ελληνικών Αλυκών» καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της θυγατρικής, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας της.

Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Μητρική Εταιρεία και θυγατρικές ¹	Ανέλεγκτες χρήσεις από φορολογικές αρχές	Φορολογικό πιστοποιητικό από ελεγκτικά γραφεία	Σημειώσεις
Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας(ΕΕΣΥΠ)	25.10.2016-2017	-	
Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤΑΔ) ²	2012-2018	2016-2017	
Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.	2009-2011	-	Απορροφηθείσα από ΕΤΑΔ το 2011
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου (ΚΕΔ) Α.Ε	2008-2011	-	Απορροφηθείσα από ΕΤΑΔ το 2011
Παράκτιο Αττικό Μέτωπο Α.Ε.	21.08.2013-21.03.2015	21.08.13-31.12.2014	Απορροφηθείσα από ΕΤΑΔ το 2015
Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ²	2012-2018	30.06.2012-31.12.2017	
Εταιρεία Υδρεύσεως & Αποχετεύσεως Πρωτευούσης	2012-2018	2012-2017	
ΕΥΔΑΠ Νήσων Αναπτυξιακή Α.Ε.	2011-2018	-	100% θυγατρική της ΕΥΔΑΠ
Εταιρεία Ύδρευσης & Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης	2014-2018	2011-2017	
ΕΥΑΘ Υπηρεσίες Α.Ε.	2014-2018	2011-2017	100% θυγατρική της ΕΥΑΘ
Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε. (ΟΑΣΑ)	2013-2018	2013-2017	
Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε.	2013-2018	2013-2017	100% θυγατρική ΟΑΣΑ
Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε.	2013-2018	2013-2015, 2017	100% θυγατρική ΟΑΣΑ
Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Α.Ε. (ΟΚΑΑ)	2012-2018	2011-2017	
ΟΚΑΑ Ενεργειακή Α.Ε.	05.07.2012-2018	2013-2017	100% θυγατρική ΟΚΑΑ
Επιχειρηματικό Πάρκο ΟΚΑΑ	26.11.2015-2018	2016-2017	100% θυγατρική ΟΚΑΑ
Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΚΑΘ)	2012-2018	2011-2015, 2017	
Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου (ΑΕΔΙΚ)	2012-2018	2011-2016	
Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. (ΕΛΤΑ)	2012-2018	2011-2017	
Ταχυμεταφορές ΕΛΤΑ Α.Ε.	2012-2018	2011-2017	99,98% θυγατρική ΕΛΤΑ
ΚΕΚ ΕΛΤΑ Α.Ε.	2012-2018	2011-2017	70% θυγατρική ΕΛΤΑ
Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΔΕΘ)	2011-2018	2012-2015	
Ηλεκτρο Ελληνικές Εκθέσεις Α.Ε.	2010- 30.04.2013	2011-2012	Απορροφηθείσα από ΔΕΘ το 2013
Εκθεσιακές Εφαρμογές Α.Ε.	2011-2018	2011-2013,2015	Υπό Εκκαθάριση
Ελληνικές Εκθεσιακές Παραγωγές Α.Ε.	2011-2018	2011-2015	Υπό Εκκαθάριση
Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.	2012-2018	2011-2017	
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	2012-2018	2012-2017	
ΓΑΙΑΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Αττικής και Βοιωτίας Α.Ε.	2012-2018	2012-2017	100% θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ
ΓΑΙΑ ΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Λάρισας Α.Ε.	2012-2018	2012-2017	100% θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ
ΓΑΙΑ ΟΣΕ Φωτοβολταϊκά Καρδίτσας Α.Ε.	2012-2018	2012-2017	100% θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ

¹ Δεν περιλαμβάνεται το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) καθώς και οι συγγενείς εταιρείες του Ομίλου όπως αυτές αναλύονται στη Σημείωση 8.2

² Με την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4474/2017 (ΦΕΚ Α' 80/7-6-2017) ορίζεται οι άμεσες θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ θεωρείται ότι έχουν περαιώσει οριστικά τις φορολογικές τους υποχρεώσεις για τις αντίστοιχες διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικά έτη κατά τα οποία έλαβαν φορολογικά πιστοποιητικά από Ορκωτούς Ελεγκτές εφόσον στα ετήσια φορολογικά πιστοποιητικά που εκδόθηκαν ή πρόκειται να εκδοθούν, δεν υπάρχουν παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Σε περίπτωση που υπάρχουν παραβάσεις στα ως άνω φορολογικά πιστοποιητικά, ο φορολογικός έλεγχος περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στις παραβάσεις αυτές.

Η απορροφηθείσα εταιρεία από την ΕΤΑΔ «Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.» έχει ελεγχθεί για το φορολογικό έτος 2008. Η έκθεση του φορολογικού ελέγχου επιδόθηκε στην εταιρεία το 2017. Συγκεκριμένα κοινοποιήθηκε την 25.05.2017 στην

Εταιρεία η με αριθμ. 1077/18-5-2017 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου Εισοδήματος οικονομικού έτους 2009 (διαχειριστικής περιόδου 01.01.2008 έως 31.12.2008), του προϊστάμενου του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ), με την οποία προσδιορίσθηκε διαφορά κύριου φόρου € 2.270.787,99, πρόσθετος φόρος ανακρίβειας € 2.732.429,52 και σύνολο φόρων € 5.009.454,13. Κατά των ανωτέρω πράξεων η Εταιρεία άσκησε Ενδικοφανή Προσφυγή η οποία απορρίφθηκε σιωπηλώς και κατόπιν αυτού ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου, η οποία συζητήθηκε την 06.03.2019 και είναι σε αναμονή έκδοσης απόφασης. Έναντι του ανωτέρου ποσού, έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη ίση με το 100% του ποσού.

32. Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

i) Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	555.321	-
Συγγενείς εταιρείες	8.822.337	168.986	-	-
Σύνολο	8.822.337	168.986	555.321	-

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	4.495	20.831
Συγγενείς εταιρείες	43.134.196	2.635	2.498	-
Σύνολο	43.134.196	2.635	6.993	20.831

Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως απαιτήσεις από ταχυδρομικές υπηρεσίες (€ 7,6 εκατ. περίπου) καθώς και απαιτήσεις από υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης (€ 1 εκατ. περίπου). Αναφορικά με την Εταιρεία, οι απαιτήσεις από θυγατρικές αφορούν κυρίως μερίσματα προς είσπραξη.

Υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως υποχρεώσεις από προμήθεια/ αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

ii) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Εσοδα				
Θυγατρικές	-	-	15.403.092	-
Συγγενείς εταιρείες	31.591.209	9.303.837	-	-
Σύνολο	31.591.209	9.303.837	15.403.092	-

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Εξοδα				
Θυγατρικές	-	-	19.973	79.826
Συγγενείς εταιρείες	68.557.333	-	-	-
Σύνολο	68.557.333	-	19.973	79.826

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Αγορές παγίων				
Θυγατρικές	-	-	-	65.044
Συγγενείς εταιρείες	-	-	-	-
Σύνολο	-	-	-	65.044

Έσοδα

Τα έσοδα του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κατά κύριο λόγο τα έσοδα για ταχυδρομικές υπηρεσίες (€ 24,2 εκατ.) καθώς και έσοδα μισθωμάτων (€ 6,7 εκατ.). Το υπόλοιπο ποσό αφορά έσοδο ύδρευσης και αποχέτευσης. Αναφορικά με την Εταιρεία, το έσοδο αφορά κυρίως έσοδο από μερίσματα στην περίοδο.

Έξοδα

Τα έξοδα του Ομίλου από συγγενείς εταιρείες αφορούν κυρίως έξοδο ηλεκτρικής ενέργειας (€ 66,7 εκατ.) καθώς και έξοδα μισθωμάτων (€ 1,9 εκατ.).

Οι παροχές προς τη Διοίκηση σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Διοικητικά Συμβούλια και Διευθυντικά Στελέχη

Οι μικτές αμοιβές και λοιπές παροχές/ αποζημιώσεις των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων και των Διευθυντικών Στελεχών για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως κάτωθι:

- Όμιλος: για την περίοδο που έληξε την 31.12.2018 ανήλθε σε € 7.279.130 (31.12.2017: €2.740.834).
- Εταιρεία: για τη χρήση 01.01.2018-31.12.2018, ανήλθαν σε € 1.412.464 έναντι € 1.180.239 για την χρήση 01.01.2017-31.12.2017.

Εποπτικό Συμβούλιο

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου για τη χρήση 01.01.2018-31.12.2018 ανήλθαν σε € 304.700 έναντι € 293.200 για την χρήση 01.01.2017-31.12.2017.

33. Ανειλημμένες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Δεσμεύσεις

α) Δεσμεύσεις για επένδυση κεφαλαίου

Δεν υπάρχουν δεσμεύσεις για επένδυση κεφαλαίου που έχουν αναληφθεί και δεν έχουν εκτελεστεί κατά την 31.12.2018, εκτός από τις δεσμεύσεις που περιγράφονται στη σημ. δ. «λοιπές δεσμεύσεις» που ακολουθεί.

β) Δεσμεύσεις μισθώσεων ακινήτων όπου ο Όμιλος είναι μισθωτής

Ο Όμιλος μισθώνει ακίνητα για να στεγάσει τις διοικητικές υπηρεσίες του με λειτουργικές μισθώσεις που μπορεί να αποδεσμευτεί σύμφωνα με τους όρους των επιμέρους συμβάσεων. Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις στον Όμιλο σε περίπτωση αποδέσμευσης του από τις μισθωτικές συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης.

γ) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων λειτουργικής μίσθωσης βάσει μη ακυρώσιμης σύμβασης λειτουργικής μίσθωσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως εξής:

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Έως ένα (1) έτος	12.698.086	225.623	-	-
Από δύο (2) έτη έως και πέντε (5) έτη	40.922.537	387.000	-	-
Πέραν των πέντε (5) ετών	24.187.168	14.607	-	-
Σύνολο	77.807.791	627.230	-	-

Το ποσό των ελάχιστων προς είσπραξη μισθωμάτων που απορρέουν από μη δυνάμενες προς ανάκληση λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων, μεταφορικών και λοιπών για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

Εισπράξεις από λειτουργικές μισθώσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Έως ένα (1) έτος	27.520.604	28.000.000	-	-
Από δύο (2) έτη έως και πέντε (5) έτη	120.413.964	97.000.000	-	-
Πέραν των πέντε (5) ετών	425.087.570	483.000.000	-	-
Σύνολο	573.022.138	608.000.000	-	-

δ) Λοιπές Δεσμεύσεις

ΕΕΣΥΠ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4549/2018, μέχρι την πλήρη αποπληρωμή του δανείου που χορηγήθηκε στα πλαίσια της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης και των μεταγενέστερων τροποποιήσεών της, η Εταιρεία ορίσθηκε ως εγγυητής με υποχρεώσεις όπως ορίζονται στην εν λόγω σύμβαση.

ΕΥΔΑΠ

Σχέσεις ΕΥΔΑΠ με Ελληνικό Δημόσιο

Με κοινή υπουργική απόφαση της 03.12.2013 που εκδόθηκε βάσει νομοθετικών ρυθμίσεων ορίστηκε ότι οι οφειλές του Ελληνικού Δημοσίου προς την Εταιρεία από επιχορηγούμενες δαπάνες επενδυτικού προγράμματος για τη δεκαετία 2000-2010 που απορρέουν από την 09.12.1999 σύμβαση του Ελληνικού Δημοσίου με την ΕΥΔΑΠ ύψους Ευρώ 294 εκατ. περίπου αποσβένονται με μη φορολογικές οφειλές ισόποσης αξίας της ΕΥΔΑΠ προς το Ελληνικό Δημόσιο, μέχρι τις 30.6.2013 οι οποίες αφορούν το κόστος του διατεθέντος σε αυτήν αδιύλιστου νερού περιόδου 25.10.2004-30.06.2013. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση αποσβέστηκαν και οι λοιπές αξιώσεις μέχρι την 30.06.2013 μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΕΥΔΑΠ Α.Ε.. Με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της ΕΥΔΑΠ την 27η Δεκεμβρίου 2013 έγινε αποδεκτή η ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση.

Ωστόσο εκκρεμεί από τη χρήση 2004 η σύναψη έγγραφης συμφωνίας όπως ορίζεται στο άρθρο 15 της από 09.12.1999 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΥΔΑΠ η οποία θα καθορίζει το τίμημα του αποληφθέντος μη επεξεργασμένου ύδατος. Ελλείψει γραπτής συμφωνίας, η ΕΥΔΑΠ συνεχίζει και μετά την 30.06.2013, να συμψηφίζει το τίμημα του αδιύλιστου ύδατος που αντλεί με τις υπηρεσίες συντήρησης και λειτουργίας που προσφέρει για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην Εταιρεία Παγίων «ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ» επιβαρύνοντας τα αποτελέσματά της.

Αλλαγές στην τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης θα επιφέρει η εφαρμογή της ΚΥΑ 135275 (αρ. 3, παρ.9), ΦΕΚ 1751/22.05.2017 «Έγκριση γενικών Κανόνων κοστολόγησης και Τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του». Στην παρούσα φάση δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν τυχόν επιπτώσεις από τη διαδικασία αυτή στην μέχρι τώρα ακολουθούμενη τακτική της ΕΥΔΑΠ.

Δεσμεύσεις από ανεκτέλεστες συμβάσεις

Οι δεσμεύσεις της ΕΥΔΑΠ που αφορούν επεκτάσεις, βελτιώσεις και συντηρήσεις δικτύων και εγκαταστάσεων, τοποθετήσεις παροχών μονάδων συμπαραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας κ.λ.π. ανέρχονται την 31.12.2018 σε Ευρώ 32 εκατ. περίπου και την 31.12.2017 σε Ευρώ 50 εκατ. περίπου.

ΟΑΣΑ

Δεσμεύσεις για επενδυτικά προγράμματα

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2014 υπεγράφησαν από τον ΟΑΣΑ δύο Συμβάσεις Σύμπραξης Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα οι οποίες αφορούσαν τα έργα «Μελέτη, Χρηματοδότηση, Εγκατάσταση, Υποστήριξη Λειτουργίας, Συντήρηση και Τεχνική Διαχείριση ενός Ενιαίου Αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου για τις εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ» και «Μελέτη, Χρηματοδότηση, Εγκατάσταση, Υποστήριξη Λειτουργίας, Συντήρηση και Τεχνική Διαχείριση ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Πληροφόρησης Επιβατών και Διαχείρισης Στόλου για τις Οδικές Συγκοινωνίες ΑΕ».

Το πρώτο έργο καλύπτει και θα εξυπηρετεί το σύνολο των μέσων μαζικής μεταφοράς και θα έχει χρονική διάρκεια δώδεκα (12) ετών.

Το κόστος κατασκευής του έργου ανέρχεται σε € 58.800.000 εκ των οποίων η συμμετοχή του ΟΑΣΑ μέσω ΕΣΠΑ είναι € 28.812.000. Με την 2η Τροποποίηση της υπ. αριθμ. 43/2014 Σύμβασης Σύμπραξης, το κόστος κατασκευής προσαυξήθηκε κατά € 4.973.239 λόγω της μεταβολής της συνολικής ποσότητας και των χαρακτηριστικών των πυλών. Η συνολική καθαρή παρούσα αξία των ετήσιων ενιαίων χρεώσεων οι οποίες θα καταβάλλονται τμηματικά κατά τη διάρκεια της περιόδου υπηρεσιών ανέρχεται προϋπολογιστικά σε € 93,6 εκατ. με προεξοφλητικό επιτόκιο 7,53%. Η κρατική συμμετοχή στο κόστος κατασκευής του έργου είναι διασφαλισμένη από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ οι πληρωμές διαθεσιμότητας θα αντληθούν από το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων. Ο ανάδοχος θα αποπληρώνεται κατά την περίοδο λειτουργίας του έργου βάσει της διαθεσιμότητας μέσω λεπτομερούς μηχανισμού πληρωμών που θα ελέγχει συνεχώς την καλή λειτουργία του έργου. Η Φάση 2 του έργου ολοκληρώθηκε και εκταμιεύθηκε η χρηματοδότηση στις 23.12.2016 με βάση το Πιστοποιητικό Αποδοχής του Έργου από τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή, την Εισήγηση της επιτροπής πιστοποίησης ολοκλήρωσης Φάσεων ΑΣΣΚ και τις σχετικές Αποφάσεις ΔΣ ΟΑΣΑ και κατεβλήθη η Χρηματοδότηση της Αναθέτουσας Αρχής προς την ανάδοχο εταιρεία "HELLAS SMARTICKET A.E.", ποσού € 4.644.783,00. Η κατασκευή του έργου ολοκληρώθηκε την 31.07.2017 με την εγκατάσταση των πυλών και τις διασυνδέσεις λειτουργικότητας.

Το δεύτερο έργο καλύπτει και εξυπηρετεί τα θερμικά λεωφορεία και τα ηλεκτροκίνητα λεωφορεία – τρόλεϊ που δραστηριοποιούνται στην γεωγραφική περιοχή αρμοδιότητας των Συγκοινωνιών Αθηνών και έχει χρονική διάρκεια επίσης δώδεκα ετών (12), με αρχική ημερομηνία λειτουργίας την 21 Μαρτίου 2016. Μετά το πέρας των 12 ετών το σύστημα θα μεταβιβαστεί εξ' ολοκλήρου στον ΟΑΣΑ. Η υλοποίηση του έργου συγχρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» του ΕΣΠΑ και το πρόγραμμα Jessica, παράλληλα με ιδιωτικούς πόρους. Το κατασκευαστικό κόστος του έργου ανέρχεται σε € 13.284.575 χωρίς ΦΠΑ. από το οποίο το 40%, ήτοι το ποσό των € 5.313.830 είναι η συμμετοχή του ΟΑΣΑ. Η συμμετοχή του ΟΑΣΑ μέχρι σήμερα ανέρχεται σε € 4.974.714,49 η οποία επιδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ (Ψηφιακή Σύγκλιση) και το ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΣΠΑ 2014-2020. Η συνολική καθαρή παρούσα αξία των ετήσιων ενιαίων χρεώσεων η οποία θα καταβάλλεται τμηματικά για τα υπολειπόμενα 9 χρόνια κατά τη διάρκεια της περιόδου υπηρεσιών ανέρχεται στο ποσό των €28,9 εκατ. με προεξοφλητικό επιτόκιο 7,53%. Η περίοδος εργασιών του έργου ολοκληρώθηκε την 21.03.2016 και από 22.03.2016 ξεκίνησε η περίοδος υπηρεσιών, η οποία θα ολοκληρωθεί την 30.06.2026.

34. Μεταγενέστερα γεγονότα

Οι ενότητες Α13.3 και Α.13.4 της έκθεσης διαχείρισης περιγράφουν διάφορα σημαντικά γεγονότα που αφορούν την Εταιρεία και τον Όμιλο τα οποία συνέβησαν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς και έως την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων. Εξ' αυτών, οι περιπτώσεις που βάση του ΔΛΠ 10 χρήζουν γνωστοποίησης στις οικονομικές καταστάσεις, έχουν γνωστοποιηθεί είτε στις επιμέρους σημειώσεις (όπως στις νομικές υποθέσεις) είτε αναφέρονται κατωτέρω:

ΟΜΙΛΟΣ**ΤΑΙΠΕΔ****Πρόδος του Προγράμματος Αποκρατικοποιήσεων**

Τα μεταγενέστερα γεγονότα όσον αφορά στις συμβάσεις ιδιωτικοποιήσεων που αφορούν σε υποδομές και εταιρικό χαρτοφυλάκιο, αναφέρονται με λεπτομέρειες στην ιστοσελίδα του ΤΑΙΠΕΔ, www.hradf.com. Για τα γεγονότα αυτά δεν επιβάλλεται σχετική προσαρμογή των οικονομικών καταστάσεων ή γνωστοποίηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), επομένως δεν περιλαμβάνονται στην σημείωση αυτή.

ΕΥΑΘ (Όμιλος)

Η τιμολογιακή πολιτική περιόδου 2019-2023 που εισηγήθηκε η ΕΥΑΘ προς την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, εγκρίθηκε με την υπ' αριθμό. 26142/180 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων (ΦΕΚ 1105 Β' /03-04-2019) και έχει ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 01.05.2019.

Μετά την λήξη ισχύος από την 01.01.2019, των διατάξεων των παρ. 5 και 6, του άρθρου 31, του Ν. 4024/2011, όπως αυτό προβλέπεται στις διατάξεις της παρ. α, του άρθρου 33, του Ν. 4354/2015, η ΕΥΑΘ βρίσκεται σε διαδικασίες διαβούλευσης με το Σωματείο Εργαζομένων ΣΕΕΥΑΘ, ώστε να διαμορφωθεί η νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

ΕΤΑΑ

Στις 24.06.2019 η έκτακτη γενική συνέλευση αποφάσισε τη διανομή στη μοναδική μέτοχο, ως μέρος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του Ν.4607/2019, ποσού €21.188.468 εκ των αποθεματικών που σχηματίστηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 49 παρ. 2 περ α' του Ν.3220/2014. Περαιτέρω, μεταγενέστερα γεγονότα αναφορικά με νομικές υποθέσεις αναλύονται στη Σημείωση 31.

ΕΛΤΑ

Στις 14.02.2019 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης προχώρησε στην εκταμίευση ποσού € 10 εκατ. ως τμήμα της αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας για το 2017, ενώ και το υπόλοιπο ποσό των € 5 εκατ. εισπράχθηκε από τα ΕΛΤΑ στις 26.03.2019.

Στις 18.02.2019 η ΕΕΤΤ κοινοποίησε στα ΕΛΤΑ την απόφασή της 884/011 με θέμα «Έκθεση επαλήθευσης Καθαρού Κόστους Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας έτους 2017» σύμφωνα με την οποία το επαληθευμένο κόστος για την παροχή καθολικών υπηρεσιών για το 2017 προσδιορίζεται σε € 37,43 εκατ..

Στις 24.04.2019 το ΦΕΚ Τεύχος Α' 65 με τον Ν.4607 2019 και συγκεκριμένα το άρθρο 59 του Κεφαλαίου Ε' τροποποιεί το άρθρο 8 του ν. 4053/2012 αναφέροντας: «Στην παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 4053/2012 (Α' 44), η οποία προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4463/2017 (Α' 42), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στο πρώτο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018 (Α' 179), οι λέξεις «έως και 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως και 2019».

β) Στο δεύτερο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018, οι λέξεις «και των ετών 2016 και 2017» αντικαθίστανται με τις λέξεις «2016, 2017, 2018 και 2019».

γ) Στο τέταρτο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4569/2018, οι λέξεις «έως και 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως και 2019».

δ) Στο πέμπτο εδάφιο, που προστέθηκε με το άρθρο 71 του ν. 4587/2018 (Α' 218) οι λέξεις «για το έτος 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για τα έτη 2017 και 2018».

Μετά το πέμπτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Για το έτος 2019 το ανωτέρω ποσό μπορεί να κατατεθεί στον φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας πριν από την επαλήθευση του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας από την Ε.Ε.Τ.Τ. για το έτος αυτό, εφόσον η Αρχή προβλέπει, βάσει των κοστολογικών -

οικονομικών στοιχείων παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2019, σε συνδυασμό με το επαληθευμένο ετήσιο καθαρό κόστος παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για τα έτη 2013 έως και 2017, ότι το σχετικό κόστος θα υπερβεί για το έτος 2019 το ποσό των €15 εκατ.».

Στις 21.06.2019 το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 9889/2019 με θέμα: «Παροχή καθαρού κόστους καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για τα οικονομικά έτη 2018-2019» διαβίβασε αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομικών για την παροχή σχετικής πίστωσης ποσού € 30 εκατ.. Στις 04.07.2019 επιπλέον το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης με την απόφασή του 395/Η ενέκρινε τη δέσμευση πίστωσης ύψους € 15 εκατ. για δαπάνη παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας για το οικονομικό έτος 2018. Η είσπραξη της αποζημίωσης Καθολικής Υπηρεσίας των € 15 εκατ. για το 2018 έλαβε χώρα στις 19.07.2019.

35. Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. στις 23.09.2019.

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2019

**Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου**

Γεώργιος Διαμαντόπουλος
Α.Δ.Τ. Μ299970

**Η Διευθύνουσα Σύμβουλος
και Μέλος του Διοικητικού
Συμβουλίου**

Ουρανία Αικατερινάρη
Α.Δ.Τ. Τ222068

**Ο Εντεταλμένος Σύμβουλος
και Μέλος του Διοικητικού
Συμβουλίου**

Στέφανος Γιουρέλης
Α.Δ.Τ. ΑΚ142391

**Ο Οικονομικός
Διευθυντής**

Χαράλαμπος Πηλιτσιδής
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α' Τάξης 33983

**Οι Υπεύθυνοι Σύνταξης Χρηματοοικονομικών
Καταστάσεων με βάση τα ΔΠΧΑ**

Μαρία Τρακάδη
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α' Τάξης 27913

Κωνσταντίνος Μοτσάκος
Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α' Τάξης 105030

Deloitte.

Deloitte Business Process Solutions AE

Αριθμ.Αδείας Ο.Ε.Ε 1297